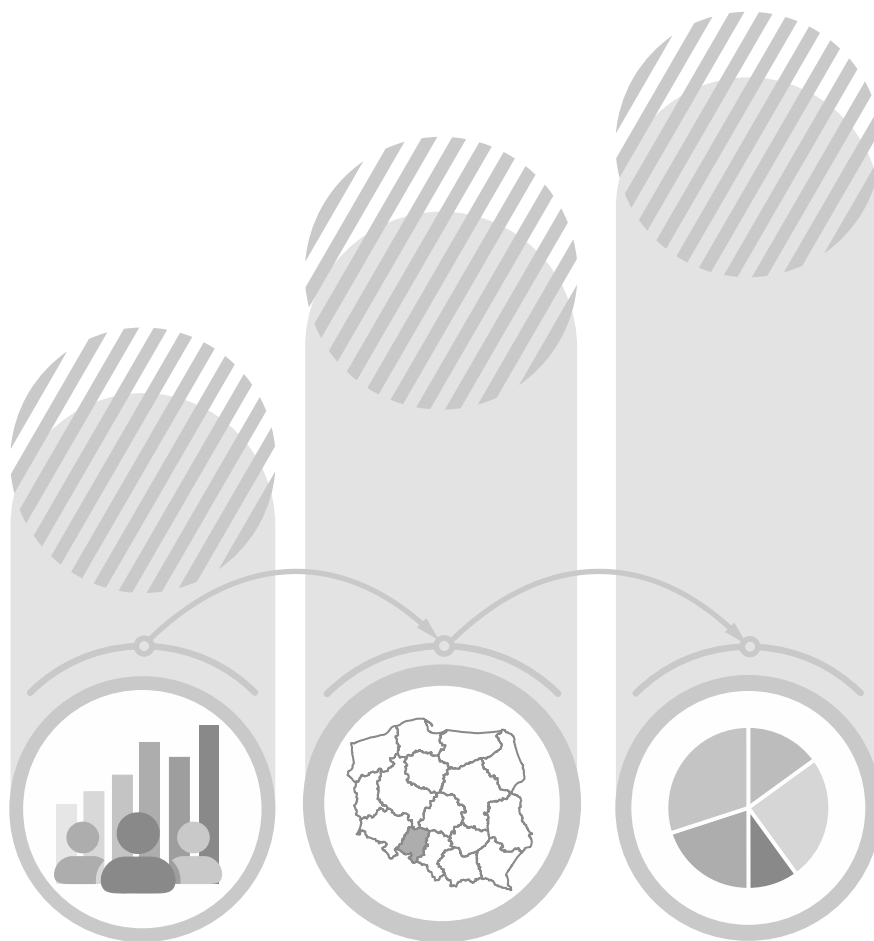

Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa opolskiego 2026

Report on the socio-economic situation of Opolskie Voivodship 2026

Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa opolskiego 2026

Report on the socio-economic situation of Opolskie Voivodship 2026

Urząd Statystyczny w Opolu Statistical Office in Opole

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Opolu, Opolski Ośrodek Badań Regionalnych
Statistical Office in Opole, Opolski Centre for Regional Surveys

pod kierunkiem
supervised by

Renaty Wasilewskiej

Zespół autorski

Editorial team

Joanna Biernacka, Michał Buczyński, Beata Dzierżanowska, Małgorzata Kania, Sylwia Lew, dr Danuta Michoń,
Maria Mołodowicz, Wioletta Mulica, Wiktoria Pordzik, Joanna Rakowska, Hanna Sterniuk-Mościcka

Opracowanie graficzne

Graphics

Jolanta Bardoń, Izabela Wieszczyk

Skład komputerowy

Typesetting

Izabela Wieszczyk

ISSN 2084-672X

Publikacja dostępna na stronie

Publication available on website

<http://opole.stat.gov.pl>

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data – please indicate the source

Przedmowa

Urząd Statystyczny w Opolu przekazuje Państwu kolejną edycję rocznego „Raportu o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa opolskiego”. Publikacja ta należy do systemu analitycznych opracowań regionalnych realizowanych przez resort statystyki publicznej.

Niniejsze opracowanie składa się z syntezy i części analitycznej, która zawiera zestaw informacji charakteryzujących takie aspekty życia społeczno-gospodarczego regionu, jak: środowisko, społeczeństwo, gospodarka oraz zarządzanie rozwojem. Zastosowany w publikacji retrospektywny opis zjawisk społecznych i gospodarczych na przestrzeni ostatnich lat pozwala na określenie tendencji danego zjawiska w kolejnych okresach, jak również identyfikację rzeczywistych potrzeb regionu.

Interesującym elementem wydawnictwa jest zestawienie tabelaryczne wybranych danych o województwie. Dla zobrazowania sytuacji dane statystyczne wzbogacono o kartogramy, kartodiagramy i wykresy z wydłużoną retrospekcją czasową.

W tegorocznej edycji publikacji kontynuowane są – w formie Aneksu – wybrane informacje na temat Obszarów Strategicznej Interwencji (OSI), zdefiniowanych w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 jako obszary (gminy) zagrożone trwałą marginalizacją oraz miasta tracące funkcje społeczno-gospodarcze, dla których funkcjonują specjalne instrumenty wsparcia rozwojowego. Szeroki zakres danych dla obszarów funkcjonalnych (w tym OSI) znajduje się również w dedykowanym module pn. Obszary funkcjonalne w Banku Danych Lokalnych (pod adresem <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/obszary>).

Wyrażam nadzieję, że niniejsza publikacja dostarczy szeregu interesujących informacji o województwie opolskim, przyczyniając się do pogłębienia wiedzy o społecznym i gospodarczym poziomie rozwoju województwa.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Opolu

Renata Wasilewska

Opole, kwiecień 2026 r.

Preface

The Statistical Office in Opole presents you with the next edition of the annual "Report on the socio-economic situation of Opolskie Voivodship". This publication is a part of the system of the regional analytical studies performed by the department of official statistics.

The presented study consists of executive summary and the analytical part, which contains information concerning such aspects of the socio-economic life of the region as: environment, society, economy and development management. The retrospective description of the socio-economic phenomena over the course of the last years used in this publication, makes it possible to define the tendencies of a given phenomenon in the subsequent periods, as well as enables the identification of the actual needs of the region.

The use of tabulation of the selected data, concerning the voivodship, poses an interesting editorial element. In order to visualise the case, the statistical data has been enriched by the inclusion of cartograms, cartodiagrams as well as graphs with extended retrospect.

This year's edition of the publication included for the first time – in the form of an Annex – selected information on the Areas of Strategic Intervention (ASI), defined the National Strategy for Regional Development 2030 as areas (gminas) at risk of permanent marginalisation as well as urban areas losing socio-economic functions, for which special development support instruments are in place. A wide range of data for functional areas (including ASI) is also available in a dedicated module entitled Functional areas in Local Data Bank (at <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/obszary>).

I hope that the presented publication will provide you with a lot of interesting information concerning Opolskie Voivodship, and in that will contribute to deepening the knowledge about social and economic development of the voivodship.

Director
of the Statistical Office in Opole

Renata Wasilewska

Opole, April 2026

Spis treści

Contents

	Strona Page
Przedmowa	3
Preface	4
Objaśnienia znaków umownych	18
Symbols	
Ważniejsze skróty	19
Major abbreviations	
Synteza	20
Executive summary	25
Rozdział 1. Województwo na tle kraju	30
Chapter 1. Voivodship against the background of the country	
Rozdział 2. Województwo na tle pozostałych województw	33
Chapter 2. Voivodship against the background of other voivodships	
Rozdział 3. Powierzchnia i podział terytorialny województwa	41
Chapter 3. Area and territorial division of the Voivodship	
Rozdział 4. Środowisko	43
Chapter 4. Environment	
4.1. Powierzchnia	43
Area	
4.2. Zużycie wody. Ścieki komunalne i przemysłowe	45
Water consumption. Municipal and industrial wastewater	
4.3. Zanieczyszczenie i ochrona powietrza	49
Pollution and protection of air	
4.4. Ochrona przyrody. Lasy	52
Nature protection. Forests	
4.5. Odpady przemysłowe i komunalne	56
Industrial and municipal waste	
4.6. Ekonomiczne aspekty ochrony środowiska	60
Economic aspects of environmental protection	
Rozdział 5. Społeczeństwo	62
Chapter 5. Society	
5.1. Kapitał ludzki	62
Human capital	
Demografia	62
Demography	
Edukacja	71
Education	
Zasoby pracy	82
Labour resources	

	Strona Page
5.2. Jakość życia	94
Quality of life	
Zamożność mieszkańców	94
Inhabitants' wealth	
Pomoc społeczna i wspieranie rodziny	102
Social assistance and family support	
Warunki mieszkaniowe	111
Housing conditions	
Ochrona zdrowia	118
Health care	
Kultura	127
Culture	
Bezpieczeństwo publiczne	132
Public safety	
Społeczeństwo informacyjne	136
Information society	
Aktywność społeczna	138
Social activity	
Rozdział 6. Gospodarka	139
Chapter 6. Economy	
6.1. Produkt krajowy brutto	139
Gross domestic product	
6.2. Przedsiębiorczość	144
Entrepreneurship	
Podmioty gospodarki narodowej	144
Entities of the national economy	
Działalność badawcza i rozwojowa	148
Research and development	
Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach	154
Usage of information and communication technologies in enterprises	
Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych	156
Financial results of non-financial enterprises	
Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw	160
Investment outlays of enterprises	
6.3. Produkcja i usługi	164
Production and services	
Rolnictwo	164
Agriculture	
Przemysł	170
Industry	
Budownictwo	177
Construction	
Rynek wewnętrzny	184
Internal market	
Transport	186
Transport	
Energia	192
Energy	

	Strona Page
Rozdział 7. Zarządzanie rozwojem	195
Chapter 7. Development management	
7.1. Dochody jednostek samorządu terytorialnego	195
Revenue of local government units	
7.2. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego	199
Expenditure of local government units	
7.3. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego	203
Result of budgets of local government units	
7.4. Projekty dofinansowane ze środków europejskich	207
Projects co-financed by the European funds	
7.5. Planowanie przestrzenne	213
Spatial planning	
Rozdział 8. Wybrane dane o województwie opolskim	220
Chapter 8. Selected data on Opolskie Voivodship	
Rozdział 9. Wybrane dane o mieście Opolu	224
Chapter 9. Selected data on the city of Opole	
Aneks	226
Annex	
Źródła danych	238
Sources of data	

Spis tablic

List of tables

Tablica Table	Strona Page
1. Powierzchnia geodezyjna według kierunków wykorzystania	44
Geodesic area by land use	
2. Zużycie wody według potrzeb	46
Water consumption by needs	
3. Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi oraz ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków	47
Industrial and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground and population connected to wastewater treatment plants	
4. Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza	51
Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality	
5. Odpady przemysłowe	56
Industrial waste	
6. Odpady komunalne wytworzone selektywnie	58
Municipal waste generated separately	
7. Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej w latach 2015–2024 (ceny bieżące)	61
Outlays on fixed assets for environmental protection and water management in 2015–2024 (current prices)	

Tablica Table	Strona Page
8. Ludność	63
Population	
9. Wychowanie przedszkolne	71
Pre-primary education	
10. Osoby, które przystąpiły do egzaminu maturalnego	80
Persons, who took matriculation examination	
11. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15–89 lat w 4 kwartale według BAEL	90
Economic activity of the population aged 15–89 years in the 4th quarter by the LFS	
12. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw	97
Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector	
13. Świadczenia społeczne	99
Social benefits	
14. Świadczenia pomocy społecznej	103
Social assistance benefits	
15. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej	104
Beneficiaries of social assistance at domicile	
16. Świadczenia wychowawcze	106
Child-raising benefits	
17. Świadczenia na rzecz rodziny	107
Benefits to the family	
18. Opieka nad dziećmi w wieku do lat 3	108
Childcare for children up to the age of 3	
19. Zasoby mieszkaniowe	112
Dwelling stocks	
20. Wodociągi	113
Water supply system	
21. Kanalizacja	115
Sewage system	
22. Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych	117
Gas supply system as well as consumers and consumption of gas from gas supply system in households	
23. Placówki opieki zdrowotnej	119
Health care facilities	
24. Instytucje kultury	128
Cultural institutions	
25. Wypadki drogowe oraz ich skutki	134
Road accidents and their effects	
26. Gospodarstwa domowe posiadające dostęp do Internetu w domu oraz osoby korzystające z Internetu	136
Households with access to the Internet at home and Internet users	
27. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne wpisane do rejestru REGON	138
Foundations, associations and social organisations entered in the REGON register	
28. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON	144
Entities of the national economy in the REGON register	
29. Nakłady wewnętrzne na działalność B+R według źródeł finansowania (ceny bieżące)	149
Intramural expenditure on R&D by source of funds (current prices)	

Tablica Table	Strona Page
30. Nakłady wewnętrzne na działalność B+R według pochodzenia środków (ceny bieżące) Intramural expenditure on R&D by origin of funds (current prices)	151
31. Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych Selected economic and financial indicators in the surveyed non-financial enterprises	159
32. Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw niefinansowych (ceny bieżące) Investment outlays of non-financial enterprises (current prices)	162
33. Plony wybranych ziemiopłodów rolnych Yields of selected agricultural crops	165
34. Przemysł Industry	173
35. Budownictwo Construction	177
36. Budownictwo mieszkaniowe Residential construction	181
37. Dynamika sprzedaży detalicznej towarów (ceny bieżące) Indices of retail sales of goods (current prices)	185
38. Drogi publiczne według rodzajów nawierzchni Public roads by types of surface	187
39. Drogi publiczne o twardej nawierzchni Hard surface public roads	188
40. Komunikacja miejska Urban transport	191
41. Odbiorcy i zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych Consumers and consumption of electricity in households	193
42. Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego Revenue of budgets of local government units	195
43. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego Expenditure of budgets of local government units	200
44. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego Result of budgets of local government units	204
45. Zadłużenie jednostek samorządu terytorialnego w 2024 r. Debt of local government units in 2024	205
46. Wartość umów/decyzji o dofinansowanie w ramach Umowy Partnerstwa 2021–2027 na terenie województwa do 31 grudnia 2025 r. Value of grant agreements/decisions under the Partnership Agreement 2021–2027 in the Voivodship until 31 December 2025	208
47. Obszary zdegradowane w gminach Degraded area in gminas	216

Spis wykresów

List of charts

Wykres Chart	Strona Page
1. Odpady komunalne wytworzone selektywnie w relacji do ogółu odpadów komunalnych wytworzonych w 2024 r. Municipal waste generated separately in relation to total municipal waste generated in 2024	33
2. Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2025 r. Natural increase per 1000 population in 2025	34
3. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2025 r. Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in 2025	34
4. Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych w 2025 r. Net turnover profitability indicator in non-financial enterprises in 2025	39
5. Nakłady wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową na 1 mieszkańca w 2024 r. (ceny bieżące) Intramural expenditure on research and development per capita in 2024 (current prices)	39
6. Grunty zrekultywowane i zagospodarowane Land reclaimed and managed	45
7. Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi Industrial and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground	48
8. Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w 2024 r. Area of special nature value under legal protection in 2024	53
9. Odpady przemysłowe wytworzone na 1 mieszkańca Industrial waste generated per capita	57
10. Odpady komunalne wytworzone na 1 mieszkańca Municipal waste generated per capita	59
11. Nakłady na środki trwale według źródeł finansowania w latach 2015–2024 (ceny bieżące) Outlays on fixed assets by source of financing in 2015–2024 (current prices)	60
12. Ludność Population	63
13. Indeks starości Ageing index	65
14. Mediana wieku ludności Median age of population	66
15. Małżeństwa zawarte na 1000 ludności Marriages contracted per 1000 population	67
16. Ruch naturalny ludności Vital statistics of population	67
17. Saldo migracji na pobyt stały na 1000 ludności Net migration for permanent residence per 1000 population	69
18. Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego według typów placówek Children in pre-primary establishments by type of establishments	73
19. Ludność według poziomu wykształcenia według BAEL (przeciętne w roku) Population by level of educational attainment by the LFS (annual averages)	75

Wykres Chart	Strona Page
20. Uczniowie i absolwenci szkół podstawowych dla dzieci i młodzieży Pupils and graduates of primary schools for children and youth	75
21. Uczniowie szkół ponadpodstawowych dla młodzieży według typów szkół w roku szkolnym 2024/25 Students of post-primary schools for youth by types of schools in the 2024/25 school year	77
22. Absolwenci szkół zawodowych dla młodzieży według podgrup kierunków kształcenia w roku szkolnym 2023/24 Graduates of vocational school for youth by narrow fields of education in the 2023/24 school year	79
23. Studenci stacjonarni uczelni w miejscowościach akademickich na 1000 ludności	80
24. Absolwenci uczelni według grup kierunków kształcenia w roku akademickim 2023/24 Graduates of higher education institutions by broad fields of education in the 2023/24 academic year	81
25. Pracujący w gospodarce narodowej według sekcji PKD i płci w 2025 r.	84
26. Stopa bezrobocia rejestrowanego	87
27. Współczynnik aktywności zawodowej według kwartałów	91
28. Wynagrodzenia według zawodów za październik	95
29. Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw	98
30. Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych w 2024 r.	102
31. Rodziny, którym na podstawie decyzji przyznano pomoc według przyczyn	106
32. Dzieci w wieku do lat 3 na 100 miejsc w żłobkach i klubach dziecięcych	109
33. Lekarze i pielęgniarki na 10 tys. ludności	122
34. Lekarze specjaliści na 10 tys. ludności	123
35. Świadczenia udzielone w trybie ambulatoryjnym w szpitalnych oddziałach ratunkowych i izbach przyjęć	125
36. Imprezy i uczestnicy imprez organizowanych przez placówki kultury w 2024 r.	129
37. Osoby zamawiające przez Internet towary lub usługi do użytku prywatnego w ciągu ostatnich 12 miesięcy	137
38. Osoby korzystające z usług administracji publicznej za pomocą Internetu w ciągu ostatnich 12 miesięcy	137

Wykres Chart	Strona Page
39. Dynamika produktu krajowego brutto (ceny bieżące) Indices of gross domestic product (current prices)	139
40. Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca według podregionów (ceny bieżące) Odchylenia względne od przeciętnej wartości w kraju Gross domestic product per capita by subregions (current prices) Relative deviations from the national average value	141
41. Wartość dodana brutto według rodzajów działalności (ceny bieżące)	142
42. Wartość dodana brutto według rodzajów działalności i podregionów (ceny bieżące) Gross value added by kind of activity and subregions (current prices)	143
43. Podmioty gospodarki narodowej	145
44. Podmioty gospodarki narodowej według wybranych sekcji PKD	147
45. Spółki handlowe według rodzaju kapitału	148
46. Udział nakładów wewnętrznych na działalność B+R finansowanych przez sektor przedsiębiorstw w nakładach wewnętrznych na działalność B+R	150
47. Nakłady wewnętrzne na działalność B+R na 1 mieszkańca	150
48. Personel wewnętrzny B+R na 1000 osób aktywnych zawodowo	152
49. Zgłoszenia wynalazków dokonane przez podmioty krajowe na 1 mln mieszkańców Patent applications filed by domestic entities per million inhabitants	153
50. Przedsiębiorstwa posiadające dostęp do Internetu	154
51. Przedsiębiorstwa otrzymujące zamówienia przez sieci komputerowe	155
52. Udział eksportu w przychodach ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ogółem	157
53. Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie przedsiębiorstw niefinansowych	158
54. Dynamika nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw niefinansowych (ceny bieżące) Indices of investment outlays of non-financial enterprises (current prices)	162
55. Udział województwa w krajowej produkcji wybranych ziemiopłodów rolnych i ogrodniczych w 2025 r.	166
56. Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych	166
57. Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych	167

Wykres Chart	Strona Page
58. Dynamika skupu żywca rzeźnego ogółem (w wadze żywej)	168
Indices of procurement of total animals for slaughter (in live weight)	
59. Dynamika skupu mleka	169
Indices of procurement of cows' milk	
60. Przeciętne zatrudnienie w przemyśle	172
Average paid employment in industry	
61. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (ceny stałe)	173
Indices of sold production of industry (constant prices)	
62. Produkcja sprzedana przemysłu według sekcji PKD (ceny bieżące)	174
Sold production of industry by PKD sections (current prices)	
63. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle	175
Indices of average paid employment in industry	
64. Przeciętne zatrudnienie w przemyśle według sekcji PKD	176
Average paid employment in industry by PKD sections	
65. Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące)	178
Indices of sold production of construction (current prices)	
66. Dynamika produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące)	178
Indices of construction and assembly production (current prices)	
67. Produkcja budowlano-montażowa według działów PKD (ceny bieżące)	179
Construction and assembly production by PKD divisions (current prices)	
68. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie	180
Indices of average paid employment in construction	
69. Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania	180
Indices of the number of dwellings completed	
70. Mieszkania oddane do użytkowania według form budownictwa	181
Dwellings completed by forms of construction	
71. Dynamika sprzedaży detalicznej towarów (ceny bieżące)	184
Indices of retail sales of goods (current prices)	
72. Drogi publiczne o twardej nawierzchni	187
Hard surface public roads	
73. Krajowe linie regularnej komunikacji autobusowej w 2024 r.	190
National lines of scheduled bus transport in 2024	
74. Zużycie energii elektrycznej według sektorów gospodarki	192
Electricity consumption by economy sectors	
75. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2024 r.	203
Expenditure of local government units budgets by divisions in 2024	
76. Liczba jednostek samorządu terytorialnego według relacji wyniku budżetowego do dochodów ogółem w 2024 r.	205
Number of local government units by relation of the budget result to total revenue in 2024	
77. Dotacje otrzymane przez jednostki samorządu terytorialnego na realizację projektów europejskich	210
Grants received by local government units for the implementation of European projects	
78. Przedsięwzięcia z zakresu rewitalizacji zaplanowane w gminnych programach rewitalizacji GPR według obszaru interwencji w 2024 r.	219
Revitalisation undertakings planned in the gmina revitalisation programmes GPR by intervention areas in 2024	

Spis map

List of maps

Mapa Map	Strona Page
1. Stężenie pyłów zawieszonych PM _{2,5} , PM ₁₀ i NO ₂ w 2024 r.	33
Concentration of suspended particulates matter PM _{2,5} , PM ₁₀ and NO ₂ in 2024	
2. Wskaźnik zatrudnienia według BAEL w 2025 r. (przeciętne w roku)	35
Employment rate by the LFS in 2025 (annual averages)	
3. Stopa bezrobocia według BAEL w 2025 r. (przeciętne w roku)	35
Unemployment rate by the LFS in 2025 (annual averages)	
4. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2024 r.	36
Average monthly available income per capita in households in 2024	
5. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w 2024 r.	36
Beneficiaries of social assistance at domicile in total number of population in 2024	
6. Zasoby mieszkaniowe na 1000 ludności w 2024 r.	37
Dwelling stocks per 1000 population in 2024	
7. Placówki ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w 2024 r.	37
Outpatient health care units in 2024	
8. Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca w 2024 r. (ceny bieżące)	38
Gross domestic product per capita in 2024 (current prices)	
9. Podmioty gospodarki narodowej na 10 tys. ludności w 2025 r.	38
Entities of the national economy per 10 thousand population in 2025	
10. Drogi publiczne o twardej nawierzchni w 2024 r.	40
Hard surface public roads in 2024	
11. Energia ze źródeł odnawialnych w 2024 r.	40
Energy from renewable sources in 2024	
12. Podział administracyjny województwa w 2025 r.	41
Administrative division of the Voivodship in 2025	
13. Podział województwa opolskiego według Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) w 2025 r.	42
Division of Opolskie Voivodship according to the Classification of Territorial Units for Statistics (NUTS) in 2025	
14. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2024 r.	46
Water consumption for the needs of the national economy and population in 2024	
15. Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w 2024 r.	49
Population connected to wastewater treatment plants in 2024	
16. Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w 2024 r.	54
Area of special nature value under legal protection in 2024	
17. Lesistość w 2024 r.	55
Forest cover in 2024	
18. Odpady komunalne wytworzone w 2024 r.	59
Municipal waste generated in 2024	
19. Zmiana liczby ludności w latach 2015–2025	64
Population changes in 2015–2025	
20. Przyrost naturalny ludności w 2025 r.	69
Natural increase in 2025	
21. Saldo migracji ludności na pobyt stały w 2025 r.	70
Net migration of population for permanent residence in 2025	

Mapa Map	Strona Page
22. Wychowanie przedszkolne w roku szkolnym 2024/25	74
Pre-primary education in the 2024/25 school year	
23. Uczniowie w szkołach podstawowych dla dzieci i młodzieży w roku szkolnym 2024/25	76
Pupils in primary schools for children and youth in the 2024/25 school year	
24. Udział kobiet w ogólnej liczbie pracujących w gospodarce narodowej według gminy zamieszkania w 2025 r.	83
Share of women in the total number of employed persons in the national economy by gmina of residence in 2025	
25. Średnia wieku pracujących w gospodarce narodowej według gminy zamieszkania w 2025 r.	85
Average age of employed persons in the national economy by gmina of residence in 2025	
26. Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2025 r.	87
Registered unemployment rate in 2025	
27. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w 2024 r.	97
Average monthly gross wages and salaries in 2024	
28. Zasięg korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej w 2024 r.	105
Scope of use of social assistance at domicile in 2024	
29. Żłobki i kluby dziecięce w 2024 r.	110
Nurseries and children's clubs in 2024	
30. Warunki mieszkaniowe ludności w 2024 r.	112
Housing conditions of population in 2024	
31. Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych w 2024 r.	114
Consumption of water from water supply systems in households in 2024	
32. Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w 2024 r.	116
Population connected to the sewage system in 2024	
33. Ludność korzystająca z gazu z sieci w 2024 r.	118
Population connected to the gas supply system in 2024	
34. Ambulatoryjna opieka zdrowotna w 2024 r.	120
Outpatient health care in 2024	
35. Wydatki budżetów gmin i miasta na prawach powiatu w dziale „Ochrona zdrowia” w 2024 r.	126
Expenditure of gminas and city with powiat status in “Health care” division in 2024	
36. Wydatki budżetów gmin i miasta na prawach powiatu w dziale „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego” w 2024 r.	131
Expenditure of gminas and city with powiat status in “Culture and national heritage” division in 2024	
37. Zagrożenie przestępczością w 2025 r.	133
Crime risk in 2025	
38. Bezpieczeństwo na drogach w 2025 r.	135
Road safety in 2025	
39. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne wpisane do rejestru REGON w 2025 r.	138
Foundations, associations and social organisations entered in the REGON register in 2025	
40. Podmioty gospodarki narodowej w 2025 r.	146
Entities of the national economy in 2025	
41. Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca w 2024 r. (ceny bieżące)	161
Investment outlays in enterprises per capita in 2024 (current prices)	
42. Produkcja sprzedana przemysłu na 1 mieszkańca w 2024 r. (ceny bieżące)	171
Sold production of industry per capita in 2024 (current prices)	

Mapa Map	Strona Page
43. Mieszkania oddane do użytkowania w 2025 r. Dwellings completed in 2025	182
44. Drogi gminne i powiatowe o nawierzchni twardej ulepszonej w 2024 r. Improved hard surface gmina and powiat roads in 2024	188
45. Drogi rowerowe w 2024 r. Bike lanes in 2024	189
46. Zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w 2024 r. Consumption of electricity in households in 2024	194
47. Dochody własne budżetów gmin na 1 mieszkańca w 2024 r. Own revenue of gminas budgets per capita in 2024	197
48. Dotacje dla gmin na 1 mieszkańca w 2024 r. Grants for gminas per capita in 2024	198
49. Wydatki inwestycyjne budżetów gmin na 1 mieszkańca w 2024 r. Investment expenditure of gminas budgets per capita in 2024	202
50. Zadłużenie gmin w % dochodów ogółem w 2024 r. Debt of gminas in % of revenue in 2024	206
51. Dotacje otrzymane przez gminy na realizację projektów europejskich w 2024 r. Grants received by gminas for the implementation of European projects in 2024	211
52. Udział europejskich dotacji inwestycyjnych w wydatkach inwestycyjnych ogółem w gminach w 2024 r. Share of the European investment grants in total investment expenditure of gminas in 2024	212
53. Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem w 2024 r. Share of the area covered by binding local spatial management plans in total area in 2024	214
54. Aktywność gmin w zakresie rewitalizacji w 2024 r. Activity of the gminas in the field of revitalisation in 2024	215
55. Udział powierzchni obszaru zdegradowanego w powierzchni ogółem gmin, które prowadziły działania rewitalizacyjne na podstawie GPR w 2024 r. Share of degraded area in the total area of gminas that carried out revitalisation activities on the basis of the GPR in 2024	217
56. Udział powierzchni obszaru rewitalizacji w powierzchni ogółem gmin, które prowadziły działania rewitalizacyjne na podstawie GPR w 2024 r. Share of revitalisation area in the total area of gminas that carried out revitalisation activities on the basis of the GPR in 2024	218

Aneks Annex

Wykres Chart	Strona Page
1. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 mieszkańca Consumption of water for needs of the national economy and population per capita	227
2. Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi na 1 mieszkańca Industrial and municipal wastewater requiring treatment discharged to water or land per capita	227

Wykres Chart	Strona Page
3. Odpady komunalne wytworzone Generated municipal waste	228
4. Odpady komunalne wytworzone selektywnie Separately generated municipal waste	228
5. Ludność Population	229
6. Udział ludności w wieku 65 lat i więcej w ogólnej liczbie ludności Share of population aged 65 and more in the total number of population	229
7. Przyrost naturalny na 1000 ludności Natural increase per 1000 population	230
8. Saldo migracji na pobyt stały na 1000 ludności Net migration for permanent residence per 1000 population	230
9. Bezrobotni zarejestrowani Registered unemployed persons	231
10. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych na 100 osób w wieku produkcyjnym Number of registered unemployed persons per 100 persons of working age	231
11. Udział ludności korzystającej z sieci wodociągowej Share of population using the water supply network	232
12. Udział ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej Share of population using the sewage network	232
13. Udział ludności korzystającej z sieci gazowej Share of population using the gas supply system	233
14. Liczba ludności na 1 placówkę biblioteczną Number of population per library	233
15. Liczba ludności na 1 placówkę kultury Number of population per cultural institution	234
16. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON Entities of the national economy entered in the REGON register	234
17. Liczba podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 1000 ludności Number of entities of the national economy entered in the REGON register per 1000 population	235
18. Mieszkania oddane do użytkowania Dwellings completed	235
Mapa Map	Strona Page
1. Dochody ogółem budżetów gmin na 1 mieszkańca w 2024 r. Total revenue of the budgets of gminas per capita in 2024	236
2. Udział dochodów własnych w dochodach ogółem budżetów gmin w 2024 r. Share of own revenue in total revenue of the budgets of gminas in 2024	236
3. Wydatki ogółem budżetów gmin na 1 mieszkańca w 2024 r. Total expenditure of the budgets of gminas per capita in 2024	237
4. Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem budżetów gmin w 2024 r. ... Share of investment expenditure in total expenditure of the budgets of gminas in 2024	237

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (-)	zjawisko nie wystąpiło. magnitude zero.
Zero: (0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5; magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit;
	(0,0) zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit.
Kropka (.)	oznacza: brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe. data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless.
Znak Δ	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji. categories of applied classification presented in an abbreviated form.
"W tym" "Of which"	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. indicates that not all elements of the sum are given.
Comma (,)	used in figures represents the decimal point.

W publikacji zastosowano skróty nazw niektórych sekcji i działów Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

The names of some sections and divisions of the Polish Classification of Activities – PKD 2007 used in publication have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:

skrót abbreviation	pełna nazwa full name
sekcje sections	
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Trade; repair of motor vehicles	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles including motorcycles
Zakwaterowanie i gastronomia Accommodation and catering	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi Accommodation and food service activities
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
działy divisions	
Produkcja wyrobów z metali Manufacture of metal products	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli
Budowa budynków	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej

Ważniejsze skrót Major abbreviations

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
tys.	tysiąc
mln	milion
zł PLN	złoty zloty
szt. pcs	sztuka pieces
wol. vol.	wolumin volume
kg	kilogram kilogram
dt	decytona deciton
t	tona tonne
km	kilometr kilometre
m ²	metr kwadratowy square metre
ha	hektar hectare
km ²	kilometr kwadratowy square kilometre
l	litr litre
m ³	metr sześcienny cubic metre
dam ³	dekametr sześcienny cubic decametre
hm ³	hektometr sześcienny cubic hectometre
MW	megawat megawatt

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
kWh	kilowatogodzina kilowatt·hour
GWh	gigawatogodzina gigawatt·hour
Mb	megabit
s	sekunda second
r.	rok
dok. cont.	dokończenie continued
pkt	punkt
p. proc.	punkt procentowy percentage point
m.in. i.a.	między innymi among others
tj. i.e.	to jest that is
tzw.	tak zwany
ww.	wyżej wymieniony
GUS	Główny Urząd Statystyczny Statistics Poland
PKD	Polska Klasyfikacja Działalności Polish Classification of Activity
KRUS ASIF	Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Agricultural Social Insurance Fund
ZUS SII	Zakład Ubezpieczeń Społecznych Social Insurance Institution

Środowisko

Na obszarze województwa opolskiego w 2024 r. do wód lub do ziemi odprowadzono więcej ścieków przemysłowych i komunalnych w porównaniu z rokiem poprzednim oraz z 2015 r. Z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w 2024 r., w porównaniu z wielkością emisji w 2023 r., wyemitowano mniej zanieczyszczeń pyłowych oraz gazowych, natomiast w relacji do 2015 r. było mniej zanieczyszczeń pyłowych, a więcej gazowych. Ilość wytworzonych odpadów przemysłowych (z wyłączeniem odpadów komunalnych) zmniejszyła się w porównaniu z poprzednim rokiem, jak również w stosunku do 2015 r., natomiast ilość odpadów komunalnych wzrosła zarówno w odniesieniu do 2023 r., jak i 2015 r. Odnotowano również wzrost udziału odpadów komunalnych zbieranych selektywnie. W 2024 r. nakłady na ochronę środowiska w województwie opolskim ukształtowały się na poziomie niższym od notowanego w 2023 r., a wyższym niż w 2015 r. Najwięcej środków pieniężnych przeznaczono na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu. Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej w 2024 r. były niższe zarówno w porównaniu z rokiem poprzednim, jak i z 2015 r. Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej przeznaczono m.in. na ujęcia i doprowadzenia wody.

Spółeczeństwo

Sytuacja demograficzna województwa opolskiego nadal była trudna. Rok 2025 był kolejnym, w którym odnotowano spadek liczby ludności. Pogłębił się również proces starzenia społeczeństwa, na co wskazują rosnący poziom współczynnika starości demograficznej oraz indeksu starości, a także zwiększająca się wartość mediany wieku. Utrzymała się przewaga liczby zgonów nad liczbą urodzeń, czego wynikiem był ujemny przyrost naturalny ludności. Obserwowany w dalszym ciągu większy odpływ ludności z województwa niż jej napływ, skutkował ujemnym saldem migracji ludności wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały.

W roku szkolnym 2024/25 liczba dzieci uczęszczających do placówek wychowania przedszkolnego zmniejszyła się w porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym, a zwiększyła się w stosunku do roku 2020/21. W szkołach podstawowych, ponadpodstawowych i policealnych uczyło się więcej dzieci i młodzieży zarówno w porównaniu z rokiem szkolnym 2023/24, jak i 2020/21, natomiast w szkołach dla dorosłych mniej niż przed rokiem oraz w roku 2020/21. W badanym okresie zmniejszyła się liczba szkół. Liczba studentów kształcących się w uczelniach mających siedzibę na terenie województwa wzrosła w ciągu roku, a spadła w stosunku do roku akademickiego 2020/21. Wydatki publiczne na oświatę i wychowanie z budżetu jednostek samorządu terytorialnego zwiększyły się zarówno w porównaniu z poprzednim, jak i 2020 r.

W województwie opolskim na koniec października 2025 r. odnotowano mniejszą liczbę pracujących w gospodarce narodowej niż na koniec grudnia 2024 r. oraz w porównaniu z październikiem 2024 r. Mężczyźni stanowili ponad połowę ogólnej liczby pracujących. Zdecydowanie więcej mężczyzn niż kobiet pracowało w budownictwie, transporcie i gospodarce magazynowej oraz w podmiotach prowadzących działalność w zakresie przemysłu. Większy natomiast udział kobiet wśród pracujących wystąpił w sekcjach: opieka zdrowotna i pomoc społeczna, edukacja oraz pozostała działalność usługowa. Najwięcej mieszkańców województwa opolskiego pracowało w sektorze usługowym. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w powiatowych urzędach pracy województwa opolskiego na koniec 2025 r. ukształtowała się na wyższym poziomie niż przed rokiem, a niższym w porównaniu z 2015 r. Bilans bezrobotnych w 2025 r. był niekorzystny, tzn. odnotowano większą liczbę nowo rejestrujących się bezrobotnych niż osób wyłączonych z ewidencji. Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), przeprowadzonego w 4 kwartale 2025 r. w województwie opolskim wskazują na pogorszenie się wskaźników rynku pracy w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego, natomiast na poprawę względem 4 kwartału 2019 r.

W województwie opolskim przeciętne wynagrodzenie brutto w jednostkach o liczbie pracujących 10 i więcej osób za październik 2024 r. było wyższe zarówno niż przed dwoma laty, jak i w relacji do analogicznego miesiąca 2016 r. Przeciętne wynagrodzenie mężczyzn w październiku 2024 r. było wyższe od przeciętnego wynagrodzenia kobiet. Pracownicy zatrudnieni w jednostkach sektora publicznego zarabiali przeciętnie więcej niż pracownicy sektora prywatnego. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w podmiotach o liczbie pracujących 10 i więcej osób w 2024 r. kształtowało się na wyższym poziomie niż rok wcześniej i w odniesieniu do 2015 r. Poprawę warunków płacowych odnotowano we wszystkich sekcjach prowadzonej działalności gospodarczej. W sektorze przedsiębiorstw przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w 2025 r. było wyższe niż przed rokiem oraz w porównaniu z 2015 r. Wyższa zarówno w relacji do 2024 r., jak i 2015 r. była również przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto otrzymywana przez emerytów i rencistów. W skali roku, jak i w relacji do 2015 r. wyższą dynamiką charakteryzowało się świadczenie wypłacane przez ZUS niż wypłacane rolnikom indywidualnym. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2024 r. był niższy od średniego dochodu w kraju. W 2024 r. odnotowano wyższą wartość wskaźnika zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych w porównaniu z rokiem poprzednim.

W województwie opolskim w 2024 r. w porównaniu z rokiem poprzednim oraz 2015 r. zmniejszyła się liczba beneficjentów świadczeń ze środowiskowej pomocy społecznej. W 2024 r. więcej środków wobec roku poprzedniego wydatkowano na świadczenia wychowawcze, natomiast mniej na zasiłki rodzinne. W zakresie instytucjonalnej opieki nad dziećmi, w odniesieniu do stanu notowanego na koniec roku poprzedniego, placówki świadczące usługi opiekuńcze nad dziećmi w wieku do lat 3 oferowały większą liczbę miejsc.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2024 r. zasoby mieszkaniowe w województwie opolskim wzrosły zarówno w porównaniu z 2023 r. oraz wobec 2015 r., podobnie jak przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania. Przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie zmniejszyła się w stosunku do 2023 r. i 2015 r. Na koniec 2024 r. w odniesieniu do 2023 r., jak i 2015 r. odnotowano wzrost zarówno długości sieci wodociągowej, kanalizacyjnej oraz gazowej, jak i liczby przyłączy, czego efektem było zwiększenie zagęszczenia tych sieci na obszarze 100 km².

Na koniec 2024 r. w województwie opolskim, zarówno w zestawieniu z poprzednim rokiem, jak i 2015 r. zanotowano wzrost liczby przychodni, a spadek liczby praktyk lekarskich i stomatologicznych. Liczba udzielonych w tych podmiotach porad wzrosła w skali roku oraz w porównaniu z 2015 r. Według stanu na koniec 2024 r., liczba szpitali ogólnych świadczących stacjonarną opiekę zdrowotną zmniejszyła się wobec roku poprzedniego, natomiast w odniesieniu do 2015 r. ukształtowała się na tym samym poziomie. W zestawieniu zarówno z końcem 2023 r., jak i 2015 r. zmniejszyła się liczba łóżek szpitalnych i relatywnie dostępność do usług medycznych w zakresie leczenia szpitalnego (mierzona liczbą łóżek w odniesieniu do liczby mieszkańców). Względem roku poprzedniego odnotowano wzrost liczebności personelu medycznego pracującego bezpośrednio z pacjentem m.in. w grupach: lekarzy i lekarzy dentyków oraz położnych, natomiast spadek wystąpił w grupie farmaceutów oraz pielęgniarek, podczas gdy w zestawieniu z 2019 r. odnotowano wzrost zasobów kadrowych we wszystkich z wymienionych grup. W 2024 r. jednostki samorządu terytorialnego przeznaczyły więcej środków finansowych na ochronę zdrowia niż w roku poprzednim i w 2015 r.

W województwie opolskim w sferze usług kultury w 2024 r. względem 2023 r. zaobserwowano spadek liczby uczestników w większości placówek kulturalnych. Zmniejszyła się m.in. liczba czytelników bibliotek publicznych, odwiedzających galerie i salony sztuki, widzów i słuchaczy w teatrach i instytucjach muzycznych, kinach stałych, a także liczba uczestników imprez w centrach kultury, domach i ośrodkach kultury oraz klubach i świetlicach. W odniesieniu do 2015 r. spadła liczba czytelników, uczestników imprez w centrach kultury, jak również widzów i słuchaczy w teatrach i instytucjach muzycznych. Na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego jednostki samorządu terytorialnego w województwie opolskim w 2024 r. przeznaczyły więcej środków finansowych niż rok wcześniej, jak i przed dziewięcioma laty.

W sferze bezpieczeństwa publicznego sytuacja w województwie opolskim w 2025 r. względem roku poprzedniego oraz 2015 r. poprawiła się w zakresie liczby przestępstw stwierdzonych w zakończonych postępowaniach przygotowawczych. Zdecydowana większość przestępstw stwierdzonych miała charakter kryminalny. Na drogach województwa opolskiego w 2025 r. zarejestrowano mniej wypadków drogowych w relacji do roku poprzedniego, jak i w porównaniu z 2015 r. Liczba ofiar śmiertelnych była większa w odniesieniu do 2024 r., natomiast mniejsza niż przed dziesięcioma laty. Równocześnie liczba rannych zmniejszyła się wobec roku poprzedniego, jak i w stosunku do 2015 r.

W województwie opolskim w 2025 r. odsetek gospodarstw domowych z osobami w grupie wieku 16–74 lata, które miały dostęp do Internetu wzrósł zarówno w porównaniu z rokiem poprzednim, jak i w odniesieniu do 2015 r. Zwiększył się również udział osób w grupie wieku 16–74 lata korzystających regularnie (co najmniej raz w tygodniu) z Internetu. Podobna tendencja dotyczyła udziału osób dokonujących zakupy przez Internet oraz osób korzystających z usług e-administracji publicznej.

Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych wpisanych do rejestru REGON w województwie opolskim na koniec 2025 r. zwiększyła się w relacji do lat 2024 i 2015. Ze względu na typ organizacji większy udział w strukturze stanowiły stowarzyszenia i organizacje społeczne.

Gospodarka

W 2024 r. według wstępnych szacunków w województwie opolskim obserwowano wolniejszy niż w trzech ostatnich latach wzrost produktu krajowego brutto (PKB). W latach 2015–2024 udział województwa w generowaniu PKB ogółem był najmniejszy w skali kraju, a PKB w przeliczeniu na 1 mieszkańca kształtował się poniżej średniej krajowej. W 2023 r., podobnie jak w latach poprzednich, najwyższy odsetek w strukturze wartości dodanej brutto (WDB) stanowił przemysł. W porównaniu z 2022 r. i z 2015 r. jego udział w strukturze WDB uległ jednak obniżeniu. Wydajność pracy, mierzona wartością dodaną brutto na 1 pracującego, w odniesieniu do 2022 r. zwiększyła się w wartościach bezwzględnych, przy jednoczesnym jej spadku w relacji do średniej krajowej.

W województwie opolskim na koniec 2025 r. odnotowano więcej podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON niż w latach 2024 i 2015. Wśród ogółu podmiotów przeważały osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Najwięcej podmiotów zarejestrowanych było w sekcjach: handel; naprawa pojazdów samochodowych, budownictwo, działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, obsługa rynku nieruchomości oraz przetwórstwo przemysłowe.

W 2024 r. w relacji do roku poprzedniego i 2015 r. odnotowano wzrost nakładów wewnętrznych na działalność B+R. Wartość omawianych nakładów w przeliczeniu na 1 mieszkańca kształtowała się jednak poniżej średniej krajowej, podobnie jak wskaźnik intensywności prac B+R, wyrażony udziałem nakładów wewnętrznych na działalność B+R w PKB. W strukturze nakładów według źródeł finansowania utrzymała się przewaga sektora przedsiębiorstw. Analiza nakładów ze względu na pochodzenie środków wykazała, że podobnie jak w 2023 r. dla większości nakładów ich źródłem były środki wewnętrzne. Zwiększeniu w skali roku uległo rzeczywiste zaangażowanie personelu B+R, wyrażone w ekwiwalentach pełnego czasu pracy (EPC), jak również relacja personelu wewnętrznego na 1000 osób aktywnych zawodowo. Liczba wynalazków zgłoszona w 2024 r. w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej zwiększyła się w relacji do roku poprzedniego i jednocześnie zmniejszyła się w odniesieniu do 2015 r. W przeliczeniu na 1 mln mieszkańców liczba zgłoszonych wynalazków była niższa od średniej krajowej. Na zgłoszone wynalazki Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej udzielił więcej patentów niż w 2023 r.

Odsetek przedsiębiorstw posiadających stałe szerokopasmowe połączenie internetowe w 2025 r. wzrósł zarówno względem roku poprzedniego, jak i w odniesieniu do 2015 r. Obniżeniu w skali roku uległ natomiast odsetek przedsiębiorstw otrzymujących zamówienia przez sieci komputerowe w 2024 r. Obserwowano również wzrost zainteresowania przedsiębiorstw wykorzystaniem otwartych danych publicznych, a najpopularniejszą kategorią była gospodarka i finanse.

W 2025 r. w porównaniu z rokiem poprzednim, jak i w stosunku do 2015 r. odnotowano wyższy wynik finansowy: ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów, brutto oraz netto. Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów na eksport zwiększyły się w skali roku oraz w relacji do 2015 r. Wskaźnik poziomu kosztów oraz wskaźniki rentowności obrotu brutto i netto poprawiły się zarówno w porównaniu z 2024 r., jak i w odniesieniu do 2015 r. W ogólnej liczbie badanych podmiotów udział przedsiębiorstw wykazujących zysk netto był mniejszy zarówno w porównaniu z 2024 r., jak i 2015 r. Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej kwocie przychodów z całokształtu działalności w województwie zmniejszył się zarówno w skali roku, jak i w odniesieniu do 2015 r.

W 2024 r. nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw o liczbie pracujących 10 i więcej osób były niższe w odniesieniu do 2023 r., a wyższe w porównaniu z 2015 r. Nakłady inwestycyjne poniesione w 2025 r. przez przedsiębiorstwa niefinansowe były niższe od zrealizowanych w 2024 r. W porównaniu z poprzednim rokiem rozpoczęto więcej nowych inwestycji, ale ich wartość kosztorysowa zmniejszyła się.

W województwie opolskim w 2025 r. wyższa niż przed rokiem była produkcja zbóż ogółem, rzepaku i rzepiku oraz ziemniaków, natomiast niższa buraków cukrowych. W odniesieniu do 2024 r. zmniejszyły się pogłowie bydła, trzody chlewnej oraz owiec. W 2025 r. w porównaniu z 2024 r. odnotowano wzrost skupu żywca rzeźnego oraz mleka krowiego, a spadek skupu zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych oraz ziemniaków. Na rynku rolnym w skali roku wzrosły przeciętne ceny skupu zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych, żywca rzeźnego wołowego i drobiowego oraz mleka krowiego, a spadły ceny skupu ziemniaków jadalnych oraz żywca rzeźnego wieprzowego.

W 2024 r. w podmiotach gospodarczych o liczbie pracujących 10 i więcej osób wystąpił, podobnie jak w 2023 r., spadek produkcji sprzedanej przemysłu w ujęciu rocznym. Produkcja sprzedana przemysłu przypadająca na 1 mieszkańca kształtowała się poniżej średniej krajowej. W odniesieniu do 2021 r. wzrosła produkcja sprzedana przemysłu i wydajność pracy, przy spadku przeciętnego zatrudnienia. W 2025 r. według wstępnych danych produkcja sprzedana przemysłu i wydajność pracy były wyższe w porównaniu z rokiem poprzednim. Wzrost produkcji sprzedanej obserwowano we wszystkich sekcjach grupujących przemysł, z wyjątkiem górnictwa i wydobywania. W największym stopniu zwiększyła się produkcja w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę. Biorąc pod uwagę dwadzieścia osiem działów przemysłu występujących w województwie, wyższy poziom produkcji wystąpił w dwudziestu jeden z nich. W odniesieniu do 2024 r. obniżeniu uległo przeciętne zatrudnienie w przemyśle.

W 2025 r. w województwie opolskim odnotowano wzrost produkcji budowlano-montażowej zarówno w odniesieniu do 2024 r., jak i 2021 r. W porównaniu z rokiem poprzednim zwiększenie produkcji zanotowano we wszystkich działach budownictwa. Największy wzrost wystąpił w podmiotach, których podstawowym rodzajem działalności było wznoszenie budynków. W 2025 r. w porównaniu z rokiem poprzednim i w odniesieniu do 2021 r. było mniej mieszkań oddanych do użytkowania oraz mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym. Więcej w stosunku do roku poprzedniego było mieszkań, których budowę rozpoczęto, natomiast ich liczba zmniejszyła się w porównaniu z 2021 r.

W województwie opolskim w 2025 r. w relacji do 2024 r., jak i 2021 r. wzrosła zarówno wartość sprzedaży detalicznej, jak i hurtowej w jednostkach handlowych oraz hurtowych.

Długość dróg publicznych o twardej nawierzchni w 2024 r. zmniejszyła się w odniesieniu do 2023 r., natomiast zwiększyła się w porównaniu z 2015 r., podobnie jak wskaźnik gęstości tych dróg. W 2024 r. w zakresie dostępności regularnej komunikacji autobusowej w ruchu krajowym w porównaniu z poprzednim okresem odnotowano spadek liczby linii, a wzrost ich długości, natomiast w stosunku do 2015 r. wzrosła zarówno liczba linii, jak i ich długość. Tabor komunikacji miejskiej zwiększył się zarówno względem poprzedniego roku, jak i 2015 r. W porównaniu z 2023 r., jak i 2015 r. wzrosła łączna liczba przewiezionych pasażerów. Długość eksploatowanej sieci kolejowej w województwie opolskim zmniejszyła się względem poprzedniego roku, ale zwiększyła się w porównaniu z 2015 r.

W 2024 r. odnotowano wzrost mocy zainstalowanej oraz osiągalnej przez elektrownie w stosunku do 2023 r., jak i 2015 r. Produkcja energii elektrycznej była na niższym poziomie niż w poprzednim roku, ale wyższym w porównaniu z 2015 r. Liczba odbiorców energii elektrycznej w gospodarstwach domowych wzrosła w odniesieniu do 2023 r. oraz 2015 r. Poziom zużycia energii elektrycznej spadł w porównaniu z 2023 r., a wzrósł względem 2015 r., natomiast wartość wskaźnika zużycia energii elektrycznej na 1 mieszkańca zwiększyła się zarówno w porównaniu z poprzednim rokiem, jak i 2015 r.

Zarządzanie rozwojem

W 2024 r. dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego (JST) województwa opolskiego rosły szybciej niż przed rokiem i przeciętnie w kraju. W konsekwencji dochody ogółem JST w przeliczeniu na 1 mieszkańca kształtowały się powyżej średniej krajowej. Głównym źródłem dochodów budżetów JST były dochody własne. Najwyższą samodzielnością finansową, mierzoną udziałem dochodów własnych w dochodach ogółem, charakteryzowało się miasto na prawach powiatu. W ujęciu rocznym odnotowano wzrost dotacji ogółem, w tym dotacji o charakterze inwestycyjnym. Dotacje inwestycyjne sfinansowały blisko połowę wydatków inwestycyjnych budżetów JST. W relacji do 2023 r. zwiększyła się także subwencja ogólna z budżetu państwa, w której największy udział stanowiła część oświatowa. W latach 2015–2024 najszybciej rosły dochody budżetów gmin, a najwolniej – budżetu samorządu województwa.

Głównym obciążeniem budżetów JST były wydatki bieżące, z których najwięcej przeznaczono na wynagrodzenia oraz zakup materiałów i usług. Wśród wydatków majątkowych dominowały wydatki o charakterze inwestycyjnym. W porównaniu z 2023 r. wydatki inwestycyjne zwiększyły się w budżetach powiatów i gmin, a zmniejszyły się w budżecie miasta na prawach powiatu i samorządu województwa. W budżecie samorządu województwa stanowiły one najwyższy odsetek wydatków ogółem. Z analizy struktury wydatków według działów klasyfikacji budżetowej wynika, że najwięcej środków przeznaczono na: oświatę i wychowanie, transport i łączność oraz pomoc społeczną. Względem 2015 r. najszybciej rosły wydatki budżetu miasta na prawach powiatu, a najwolniej – budżetów powiatów.

W 2024 r. budżety JST zamknęły się zbiorczo nadwyżką, podczas gdy w roku poprzednim – deficytem. Dodatni wynik odnotowano na wszystkich szczeblach samorządu terytorialnego, z wyłączeniem miasta na prawach powiatu. W latach 2015–2024 budżety JST 5-krotnie zamknęły się zbiorczo nadwyżką. Zadłużenie jednostek samorządu terytorialnego zwiększyło się zarówno w odniesieniu do 2023 r., jak i względem 2015 r. W 2024 r. najwyższy wskaźnik zadłużenia, wyrażony relacją zobowiązań ogółem do dochodów, obserwowano w budżecie miasta na prawach powiatu.

W końcu 2025 r. w całkowitej wartości umów i decyzji o dofinansowanie blisko 20% stanowiła wartość wniosków o płatność przekazanych do certyfikacji. Najszybciej rozliczane były środki zakontraktowane w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rybactwa, a najwolniej – środki dotyczące programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko. Ze środków Unii Europejskiej dofinansowano 64,0% wartości wniosków o płatność przekazanych do certyfikacji. W 2024 r. wartość dotacji otrzymanych przez JST ogółem na realizację projektów europejskich była mniejsza niż w roku poprzednim. Spadek dotacji obserwowano na wszystkich szczeblach samorządu terytorialnego. W latach 2015–2024 z ogólnej wartości dotacji europejskich otrzymywanych przez JST najwięcej trafiło do budżetu samorządu województwa.

W 2024 r. liczba obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz powierzchnia nimi objęta była większa niż w roku poprzednim. Odsetek powierzchni województwa opolskiego objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, podobnie jak w 2023 r., kształtował się na wyższym poziomie niż przeciętnie w kraju. Ponad 70% ogólnej liczby gmin zadeklarowało posiadanie gminnego programu rewitalizacji (GPR). Wśród zaplanowanych przedsięwzięć z zakresu rewitalizacji interwencje najczęściej dotyczyły obszarów społecznego i przestrzenno-funkcjonalnego. Najwięcej przedsięwzięć rewitalizacyjnych zaplanowały gminy miejsko-wiejskie.

Executive summary

Environment

In the area of Opolskie Voivodship in 2024, more industrial and municipal waste was discharged into waters or into the ground, compared both to the previous year and 2015. In 2024, plants of significant nuisance to the air quality emitted less particulate and gaseous pollutants compared to 2023, whereas in relation to 2015, there were less particulate pollutants, however more gaseous ones. The amount of generated industrial waste (excluding municipal waste) decreased compared to the previous year, as well as in relation to the 2015, while the amount of municipal increased in comparison with 2023 and 2015. There was also an increase in the share of separately collected municipal waste. In 2024, outlays on environmental protection in Opolskie Voivodship were lower than those recorded in 2023, albeit higher than in 2015. The largest amount of money was allocated to the protection of air and climate. Outlays on fixed assets for water management in 2024 were lower both in relation to the previous year as well as 2015. These outlays were allocated, among others, on water intakes and systems.

Society

The demographic situation of the Opolskie Voivodship continued to be difficult. The year 2025 was another year in which a decrease in the population was recorded. The ageing process of the society also deepened, as indicated by the growing level of demographic rate of ageing and ageing ratio, as well as the increasing value of the median age. The exceeding number of deaths over the number of births persisted, which resulted in a negative natural increase of the population. The continuously observed greater outflow of persons from the voivodship than their inflow resulted in a negative balance of internal and foreign migration for permanent residence.

In the 2024/25 school year, the number of children attending pre-primary establishments decreased compared to the previous school year, however increased in relation to 2020/21. There were more children and youth taught in primary, secondary and post-secondary schools, both compared to 2023/24 as well as 2020/21 school year, while in schools for adults there were fewer students than in the year prior and 2020/21. During the surveyed period the number of schools decreased. The number of students studying in higher education institutions located in the voivodship increased on annual basis, though decreased in relation to 2020/21 academic year. Public expenditure on education from the budget of local government units increased compared both to the previous year, as well as 2020.

In Opolskie Voivodship at the end of October 2025, there was a smaller number of the employed persons in the national economy than at the end of December 2024, as well as compared to October 2024. Men accounted for over a half of the total number of the employed. Considerably more men than women were employed in sections: construction, transportation and storage as well as industry. Women on the other hand were employed in sections: human health and social work activities, education and other service activities. The most inhabitants of Opolskie Voivodship were employed in service sector. The number of unemployed persons registered in powiat's Labour Offices in Opolskie Voivodship, at the end of 2025 was on a higher level than the year before, and on lower level compared with 2015. In 2025 the balance of unemployed persons was unfavourable, which meant that there were more newly registered unemployed persons than deregistered ones. The results of Labour Force Survey, which was conducted in the 4th quarter of 2025 in Opolskie Voivodship, indicate deterioration of the labour market indicators compared to the corresponding year, however improvement in relation to the 4th quarter of 2019.

In Opolskie Voivodship, an average monthly gross wages and salaries in entities employing 10 and more persons, in 2024, were higher than in the prior two years as well as in relation to corresponding month of 2016. The average wages and salaries of men in October 2024 were higher than those of women.

Employees of public sector units, on average, earned more than employees of the private sector. The average monthly gross wages and salaries in entities employing 10 and more persons in 2024 was on the higher level than in the year prior and in relation to 2015. An improvement of financial conditions was recorded in almost all sections of conducted economic activity. In the enterprise sector, an average monthly gross wages and salaries in 2025 were higher than the year before, as well as in comparison with 2015. The average monthly gross retirement and other pension received by retirees and pensioners was also higher in relation to 2024 and 2015. On annual basis, as well as in relation to 2015, the benefit paid by Social Insurance Institution (SII) was characterised by higher dynamics than that paid to individual farmers. The average monthly household's available income per capita in 2024 was lower than that in the country. In 2024 at-risk-of-poverty rate, after including social transfers, was lower than in the previous year.

In Opolskie Voivodship in 2024, compared to the previous year and 2015, there was a decrease in the number of beneficiaries of social assistance benefits. In 2024, compared to the previous year, more funds were allocated to childcare benefits, however fewer on family allowances. In terms of institutional child care, compared to the level recorded at the end of the previous year and 2015, facilities providing childcare up to the age of 3, offered a higher number of places.

As of 31 December, 2024, the dwelling stocks in Opolskie Voivodship increased, both compared to 2023 and 2015, similarly to the average useful floor area per dwelling. An average number of persons per dwelling decreased in relation to 2023 and 2015. At the end of 2024, in comparison with 2023 as well as 2015, an increase was recorded, both in the length of the water supply, sewage and gas supply systems as well as in the density of these systems per 100 km² of total area.

At the end of 2024, in Opolskie Voivodship, both in comparison with the previous year and 2015, an increase in the number of out-patient health care facilities was recorded, while a decrease in the total number of the medical and dental practises. The number of consultations provided in these increased on an annual basis and in relation to 2015. As of the end of 2024, the number of general hospitals providing in-patient health care decreased compared with the previous year, however remained on the same level in relation to 2015. When compared with both the end of 2023 and 2015, there was a decrease in the number of hospital beds and relative availability of medical services in the field of hospital treatment (measured with the number of beds in relation to the number of inhabitants). Compared to the previous year, an increase was recorded in the number of medical personnel working directly with the patient in, among others, groups: doctors and dentists as well as midwives, however a decrease was observed in the group of pharmacists as well as nurses, while compared with 2019 there was an increase in all discussed groups. In 2024, local government units allocated more funds on health care than in the previous year and in 2015.

In Opolskie Voivodship, in the field of cultural services in 2024, compared to 2023, there was a decrease in the number of participants in most of cultural establishments. Among others, a decrease occurred in the number of public library users, visitors to galleries and art salons, audience in theatres and music institutions, indoor cinemas as well as the number of participants in events in centres of culture, cultural centres and establishments as well as clubs and community centres. Compared to 2015, there was a decline in the number of public library users, participants of events in cultural establishments as well the audience in theatres and music institutions. Local government units in Opolskie Voivodship, in 2024, spent more funds on culture and protection of national heritage than in the previous year and nine years prior.

In the public safety sphere, the situation in Opolskie Voivodship in 2025, compared to the previous year and 2015, improved in terms of crimes ascertained in completed preparatory proceedings. A vast majority of ascertained crimes were criminal in nature. There were less road accidents recorded on the roads of Opolskie Voivodship in 2025, in relation to the previous year and in comparison with 2015. The number of fatalities was higher than in 2024, although lower than nine years prior. Simultaneously, the number of the injured decreased versus year prior, as well as in relation to 2015.

In Opolskie Voivodship in 2025, percentage of households with persons in the age group 16–74 who had an access to the Internet has grown compared to the last year, as it did in relation to 2015. A share of persons in the age group 16–74 years using Internet regularly (at least once a week) was also higher. A similar trend concerned persons purchasing goods via the Internet and persons using e-public administration services.

The number of foundations, associations and social organisations registered in the REGON register in Opolskie Voivodship at the end of 2025 increased in relation to the years 2024 and 2015. Due to the type of organisation, associations and social organisations constituted the larger share in the structure.

Economy

According to preliminary estimates in 2024 in Opolskie Voivodship, the growth of gross domestic product (GDP) was slower within the last three years. In the years 2015–2024, the share of the voivodship in generating total GDP was the lowest on the scale of the country and GDP per capita oscillated below country's average. In 2023, similarly to the previous years, the largest part of gross value added (GVA), was generated by entities operating in the industry. Compared to 2022 and 2015 its share in the structure of GVA decreased. Labour productivity, measured with GVA per capita, in relation to 2022, increased in absolute values, with a simultaneous decrease in relation to the country's average.

In Opolskie Voivodship, at the end of 2025, there were more entities of the national economy registered in the REGON register than in the years 2024 and 2015. Among the total number of entities, natural persons conducting economic activity were predominant. The most entities were registered in the section trade; repair of motor vehicles, construction, professional, scientific and technical activities, real estate activities as well as manufacturing.

In 2024, in relation to the previous year and 2015, an increase of intramural expenditure on R&D activities was recorded. The value of discussed expenditure per capita was however still below country's average, similarly to the R&D works intensity indicator, expressed by the share of intramural expenditure on R&D activity in GDP. In the structure of expenditure by the source of financing, the dominance of industrial sector continued. Analysis of expenditure by the source of funding has shown, that similarly to 2023, most of expenditure was financed from intramural funds. On annual basis, an increase occurred in the actual engagement of R&D staff, expressed in full-time equivalents (FTE), as well as the relation of internal personnel per 1000 economically active persons. The number of patent applications filed in 2024 in Patent Office of the Republic of Poland increased in relation to 2023 however decreased in comparison with 2015. The number of filed in patent applications per 1 million population was lower than the national average. For these filed applications, Patent Office of Poland has granted more patents than in 2023.

In 2025, the percentage of enterprises with a fixed broadband Internet access increased both in relation to the previous year, as well as in relation to 2015. On the other hand, in terms of electronic sales in 2024, the percentage of entities receiving orders via the computer networks decreased on annual basis. An increase was also observed in interest of enterprises in using open public data, and the most popular category was economy and finance.

In 2025, compared to the previous year, as well as to 2015, a higher financial result: from gross and net sales of products, goods and materials was recorded. Net revenue from sales of products, goods and materials on export increased both on annual basis and in relation to 2015. The cost level indicator as well as net and gross turnover profitability indicators improved in comparison with 2024 and in relation to 2015. In the total number of surveyed entities, the share of enterprises reporting net revenue was lower both compared to 2024 and to 2015. The share of revenues of enterprises reporting net profit in the total amount of revenue from all activities in the voivodship decreased on annual basis as well as in comparison with 2015.

In 2024, investment outlays of enterprises with 10 and more employed persons were lower in relation to 2023, although higher than in 2015. Investment outlays incurred in 2025 by non-financial enterprises were lower than those implemented in 2024. Compared with the previous year, more new investments were started, however their estimated value decreased.

In Opolskie Voivodship in 2025, production of total cereals, rape and turnip rape as well as potatoes was higher than in the year prior, while in case of sugar beets it was lower. Compared to 2024, the number of cattle, pigs and sheep decreased. In 2025, in comparison with 2024, an increase was recorded in the procurement of livestock and cows' milk, while a decrease in procurement of basic consumer and feed cereals as well as potatoes. On the agricultural market, the average procurement prices of basic consumer and feed cereals, cattle and poultry livestock as well as cows' milk increased, while the procurement prices of edible potatoes as well as pigs livestock decreased.

In 2024, in economic entities employing 10 and more persons there was a decrease of sold production on annual basis, similarly to 2023. Sold production of industry per capita was below national average. In relation to 2021, an increase was recorded in sold production of industry and in labour productivity, with a decrease in average employment. According to preliminary data in 2025, sold production of industry and labour productivity were higher to the previous year. An increase in total sold production of industry was observed in all sections grouping industry, excluding mining and quarrying. The largest increase concerned electricity, gas, steam and air conditioning supply. Considering twenty eight sections of industry occurring in the voivodship, a higher level of production occurred in twenty-one of them. Compared to 2024, an average employment in industry declined.

In 2025, in Opolskie Voivodship, an increase in the construction and assembly production was recorded, both in relation to 2024, as well as 2021. Compared to the previous year, an increase of the production was recorded in all sections of construction. The highest growth occurred in entities, whose main type of activity was construction of buildings. In 2025, there were fewer dwellings completed than in the year before and in relation to 2021 as well as dwellings for which permits have been granted or which have been registered with a construction project. In relation to the previous year, there were more dwellings, which construction has started, though compared to 2021, their number has dropped.

In Opolskie Voivodship in 2025, both the value of retail sales and of wholesale was higher than in 2024 and 2021 in both commercial and wholesale units.

The length of hard surface public roads in 2024 decreased in relation to 2023, however increased in comparison with 2015, similarly as road density indicator. In 2024, in terms of availability of regular bus transport lines in national traffic, compared to the previous year, a decrease in the number of lines and their length was recorded, however, in relation to 2015, there was an increase. A fleet of urban communication increased both compared to the previous year and to 2015. In comparison with both 2023 and 2015, a total number of transported passengers increased. The length of operated railway lines in Opolskie Voivodship decreased versus the year prior, although increased in comparison with 2015.

In 2024, an increase was recorded in both installed and achievable capacity of power plants, in relation to both 2023 and 2015. The volume of electricity production was on the lower level than in the previous year, alas higher in comparison with 2015. The number of electricity consumers in households increased compared to 2023 and 2015. The level of electricity consumption decreased in comparison with 2023, though increased versus 2015, however, the value of electricity consumption per capita increased in comparison with both previous year and 2015.

Development management

In 2024, revenue of the budgets of local government units of Opolskie Voivodship grew faster than in the year before. As a result, total revenue of local government units per capita were higher than the country's average. The main source of revenue of the budgets of local government units were their own revenues. The city with the powiat status had the highest financial independence, measured with the share of own revenue in total revenue. On annual terms, there was an increase in total subsidies, with an increase in investment grants. These financed over a half of investment expenditure of local government units. In relation to 2023, the general subvention from state budget also increased, with the largest share being the educational part. In the years 2015–2024, revenue of budget of gminas grew the fastest, while the slowest – of budgets of voivodship's government.

The main burden for the local government units budgets was the current expenditure, of which the majority was spent on salaries, purchase of materials and services. Among the assets-related expenditure, the investment expenditure was dominant. Compared to 2023 investment expenditure increased in budgets of powiats and gminas, although decreased in the budget of city with powiat status and local government of the voivodship. In the budget of the voivodship it accounted for the highest percentage of the total expenditure. From the analysis of the structure of the expenditure it can be seen, that the most funds were spent on: education, transport and communication as well as social welfare. Compared to 2015, the expenditure of the budget of the city with powiat status grew the fastest, and the slowest – in the budgets of powiats.

In 2024, in the voivodship, budgets of local government units were closed collectively with a surplus, while in the previous year – with a deficit. The positive result was recorded in every grade of local government, with the exception of the city with powiat status. In the years 2015–2024 budgets of local government units closed with a collective surplus five times. The debt of local government units increased in relation to both 2023 and 2015. In 2024, the highest ratio of total liabilities to revenues was observed in the budget of city with powiat status.

At the end of 2025, nearly 20% of the total value of funding agreements and decisions consisted of payment applications submitted for certification. Funds contracted as part of the European Funds for Fisheries programme were settled the fastest, while the slowest – funds under the European Funds for Infrastructure, Climate and Environment programme. Out of the funds from European Union over 64% of the total value of payment applications submitted to certification were subsidised. In 2024, the value of subsidies received by local governments for implementation of European projects was lower than in the previous year. Decrease in grants could be observed in all segments of the local government. In the years 2015–2024, out of total value of European subsidies received by local government units, the majority went into budget of the voivodship.

In 2024, the number of binding local plans of spatial development as well as the area covered by these was higher than in the previous year. The percentage of the area of Opolskie Voivodship covered by the applicable local spatial development plans was, similarly as in 2023, higher than on the average in the country. Over 70% of the total number of gminas declared having a gmina's revitalisation programme (GPR). Among the planned revitalisation projects, interventions in the social and spatial-functional areas dominated. The most revitalisation activities were planned by urban-rural gminas.

Rozdział 1

Chapter 1

Województwo na tle kraju

Voivodship against the background of the country

Wyszczególnienie Specification	Polska Poland	Województwo opolskie Opolskie Voivodship
Udział gruntów zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania w powierzchni ogółem w 2024 r. (stan w dniu 31.12.; w %) Share of devastated and degraded land requiring reclamation and management in total area in 2024 (as of 31.12.; in %)	0,2	0,3
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2024 r. (w hm ³) Consumption of water for the needs of the national economy and population in 2024 (in hm ³)	8042,3	117,5
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód lub do ziemi w 2024 r. (w hm ³) Industrial and municipal wastewater discharged into waters or into the ground in 2024 (in hm ³)	6921,8	66,2
Ścieki komunalne oczyszczane ogółem w 2024 r. (w dam ³) Total municipal wastewater treated in 2024 (in dam ³)	1421608	33657
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w 2024 r. (tony/rok): Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in 2024 (tonnes/year):		
gazowych gaseous	168201440	12974999
pyłowych particulate	15345	741
Obszary prawnie chronione ogółem w powierzchni ogółem w 2024 r. (stan w dniu 31.12.; w %) Total area under legal protection in total area in 2024 (as of 31.12.; in %)	32,2	27,6
Lesistość w 2024 r. (stan w dniu 31.12.; w %) Forest cover in 2024 (as of 31.12.; in %)	29,6	26,7
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej w 2025 r. (stan w dniu 31.12.) Population per 1 km ² of total area in 2025 (as of 31.12.)	119	98
Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2025 r. Natural increase per 1000 population in 2025	-4,5	-5,9
Saldo migracji na pobyt stały na 1000 ludności w 2025 r. Net migration for permanent residence per 1000 population in 2025	0,3	-1,2
Przeciętne trwanie życia w 2024 r. (w latach): Life expectancy in 2024 (in years):		
mężczyzn males	74,9	75,2
kobiet females	82,3	82,4

Wyszczególnienie Specification	Polska Poland	Województwo opolskie Opolskie Voivodship
Dzieci w wieku 3–6 lat w placówkach wychowania przedszkolnego ^a na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat w roku szkolnym 2024/25 Children aged 3–6 in pre-primary education establishments ^a per 1000 children aged 3–6 in 2024/25 school year	971	993
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL w 2025 r. (przeciętne w roku; w %) Employment rate by the LFS in 2025 (annual averages; in %)	56,8	56,3
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL w 2025 r. (przeciętne w roku; w %) Activity rate by the LFS in 2025 (annual averages; in %)	58,6	58,2
Stopa bezrobocia według BAEL w 2025 r. (przeciętne w roku; w %) Unemployment rate by the LFS in 2025 (annual averages; in %)	3,1	3,5
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy w 2025 r. (stan w dniu 31.12.) Registered unemployed persons per job offer in 2025 (as of 31.12.)	34	19
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^b w 2025 r. (w zł) Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector ^b in 2025 (in PLN)	8934,98	8153,84
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w 2025 r. (w zł) Average monthly gross retirement and other pension paid from the non-agricultural social security system in 2025 (in PLN)	4054,57	4030,55
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2024 r. (w zł) Average monthly available income per capita in households in 2024 (in PLN)	3167,17	2537,82
Wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych w 2024 r. (w %) At-risk-of-poverty rate after social transfers in 2024 (in %)	13,8	12,4
Współczynnik Giniego w 2024 r. (w %) Gini coefficient in 2024 (in %)	26,0	22,2
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w 2024 r. (w %) Beneficiaries of social assistance at domicile in total number of population in 2024 (in %)	3,1	2,9
Udzielone świadczenia pomocy społecznej w 2024 r. (w tys. zł) Social assistance benefits granted in 2024 (in thousand PLN)	4667736	377165
Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w 2024 r. (stan w dniu 31.12.) Children staying in nurseries and children's clubs per 1000 children up to the age of 3 in 2024 (as of 31.12.)	219	281
Liczba ludności na 1 placówkę ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w 2024 r. (stan w dniu 31.12.) Population per outpatient health care unit in 2024 (as of 31.12.)	1375	1261
Pracownicy medyczni na 10 tys. ludności w 2024 r. (stan w dniu 31.12.): Medical personnel per 10 thousand population in 2024 (as of 31.12.):		
lekarze doctors	37,7	27,4
pielęgniarki nurses	58,7	55,6
Łóżka w szpitalach na 10 tys. ludności w 2024 r. (stan w dniu 31.12.) Beds in hospitals per 10 thousand population in 2024 (as of 31.12.)	42,6	42,4

a W przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych, zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych; łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą.
b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących 10 i więcej osób.

a In nursery schools, pre-primary sections in primary schools, pre-primary education units and pre-primary centres; including children in units performing health care activity throughout the school year. b Data concern economic entities employing 10 and more persons.

Wyszczególnienie Specification	Polska Poland	Województwo opolskie Opolskie Voivodship
Produkt krajowy brutto ^a (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w 2024 r. (w zł) Gross domestic product ^a (current prices) per capita in 2024 (in PLN)	97357	78488
Podmioty gospodarki narodowej na 10 tys. ludności w 2025 r. (stan w dniu 31.12.) Entities of the national economy per 10 thousand population in 2025 (as of 31.12.)	1458	1267
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego na 10 tys. ludności w 2025 r. (stan w dniu 31.12.) Commercial companies with foreign capital participation per 10 thousand population in 2025 (as of 31.12.)	25	10
Personel wewnętrzny B+R ^b na 1000 osób aktywnych zawodowo ^c w 2024 r. Internal R&D personnel ^b per 1000 economically active persons ^c in 2024	9,4	4,8
Udział przedsiębiorstw rentownych w ogólnej liczbie badanych przedsiębiorstw niefinansowych ^d w 2025 r. (w %) Share of profitable enterprises in the total number of non-financial enterprises ^d surveyed in 2025 (in %)	78,2	72,2
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych ^d w 2025 r. (w %) Cost level indicator in non-financial enterprises ^d in 2025 (in %)	95,4	95,5
Dynamika nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw ^d w 2025 r. (rok poprzedni=100; ceny bieżące) Indices of investment outlays of enterprises ^d in 2025 (previous year=100; current prices)	103,6	88,5
Obsada bydła ^e na 100 ha użytków rolnych w 2025 r. (w szt.) Cattle density ^e per 100 ha of agricultural land in 2025 (in heads)	41,8	27,0
Obsada trzody chlewnej ^e na 100 ha użytków rolnych w 2025 r. (w szt.) Pig density ^e per 100 ha of agricultural land in 2025 (in heads)	62,0	61,0
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w przemyśle ^f w 2025 r. (w zł) Sold production of industry (current prices) per 1 average employed person in industry ^f in 2025 (in PLN)	866960	814515
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w budownictwie ^f w 2025 r. (w zł) Sold production of construction (current prices) per 1 average employed person in construction ^f in 2025 (in PLN)	1025043	1085409
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności w 2025 r. Dwellings completed per 1000 population in 2025	5,6	2,6
Drogi publiczne o twardej nawierzchni ^g na 100 km ² powierzchni ogólnej w 2024 r. (stan w dniu 31.12.) Public roads with hard surface ^g per 100 km ² of total area in 2024 (as of 31.12.)	101,4	91,8
Długość linii kolejowych eksploatowanych na 100 km ² w 2024 r. (stan w dniu 31.12.) Length of railway lines operated per 100 km ² in 2024 (as of 31.12.)	6,3	8,3
Udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej w 2024 r. (w %) Share of renewable energy sources in production of electricity in 2024 (in %)	29,0	9,2

a Wstępny szacunek. b W ekwiwalentach pełnego czasu pracy (EPC). c Do obliczenia relacji przyjęto za podstawę (mianownik) liczbę aktywnych zawodowo w wieku 15–89 lat na podstawie Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) – przeciętne w roku. d Dane dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących 50 i więcej osób. e Stan w dniu 1 czerwca. Jako podstawę przeliczeń dla pogłowia zwierząt gospodarskich w dniu 1 czerwca 2025 r. przyjęto dane na temat użytków rolnych według stanu w dniu 1 czerwca 2023 r. f Dane dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących 10 i więcej osób. g Dane nie obejmują gmin, które nie złożyły sprawozdań.

a Preliminary estimate. b In full time equivalent (FTE). c For calculating the ratios, as the base (denominator) numbers of economically active aged 15–89 years were adopted on the basis of the Labour Force Survey (LFS) – annual averages. d Data concern economic entities employing 50 and more persons. e As of 1 June. The data on agricultural land as of June 1, 2023 was used as the basis for the calculations for farm animal stocks on June 1, 2025. f Data concern economic entities employing 10 and more persons. g Data exclude gminas that did not submit reports.

Rozdział 2

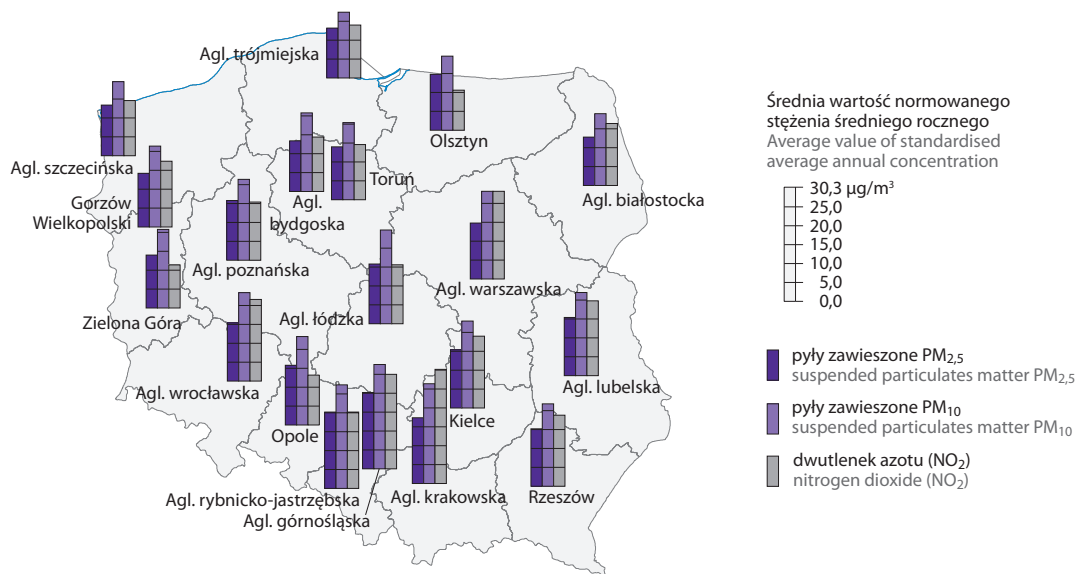
Chapter 2

Województwo na tle pozostałych województw

Voivodship against the background of other voivodships

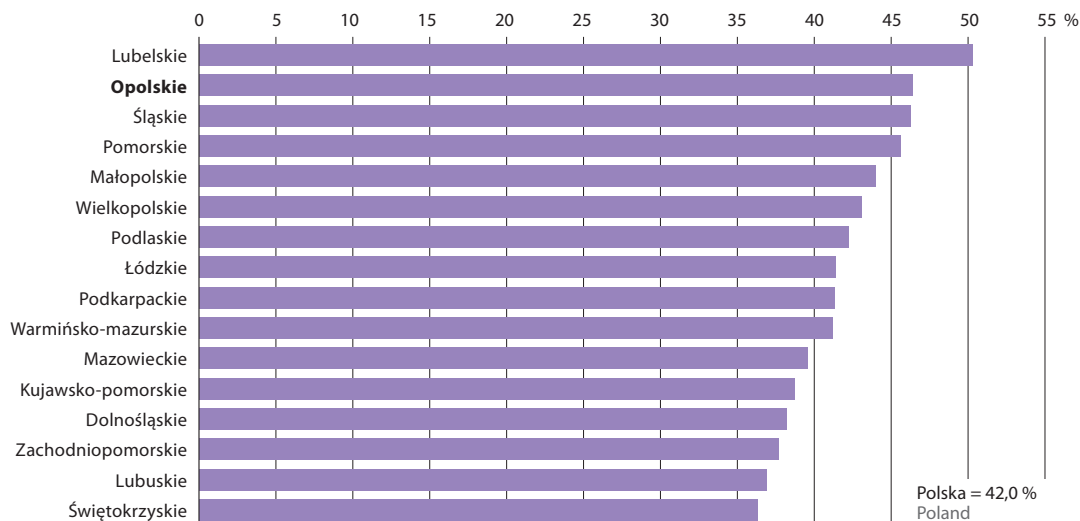
Mapa 1. Stężenie pyłów zawieszonych PM_{2,5}, PM₁₀ i NO₂ w 2024 r.

Map 1. Concentration of suspended particulates matter PM_{2,5}, PM₁₀ and NO₂ in 2024

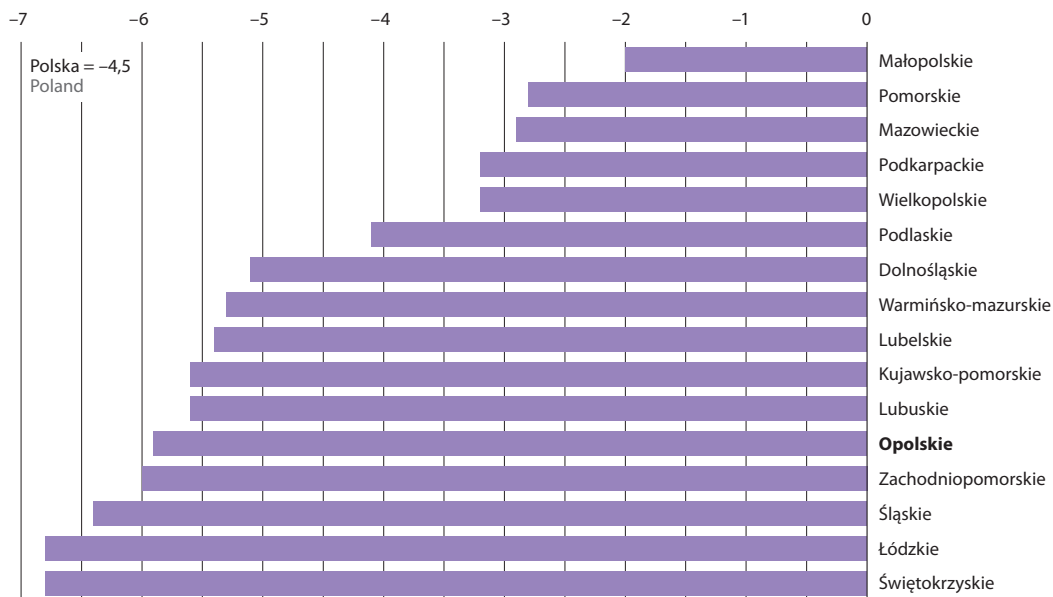

Wykres 1. Odpady komunalne wytworzone selektywnie w relacji do ogółu odpadów komunalnych wytworzonych w 2024 r.

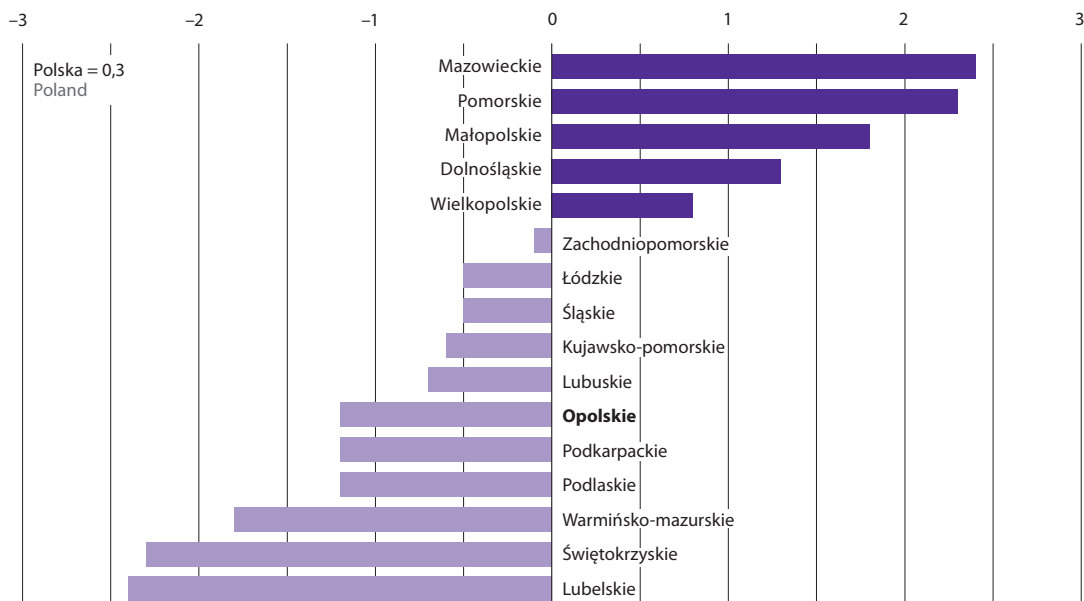
Chart 1. Municipal waste generated separately in relation to total municipal waste generated in 2024

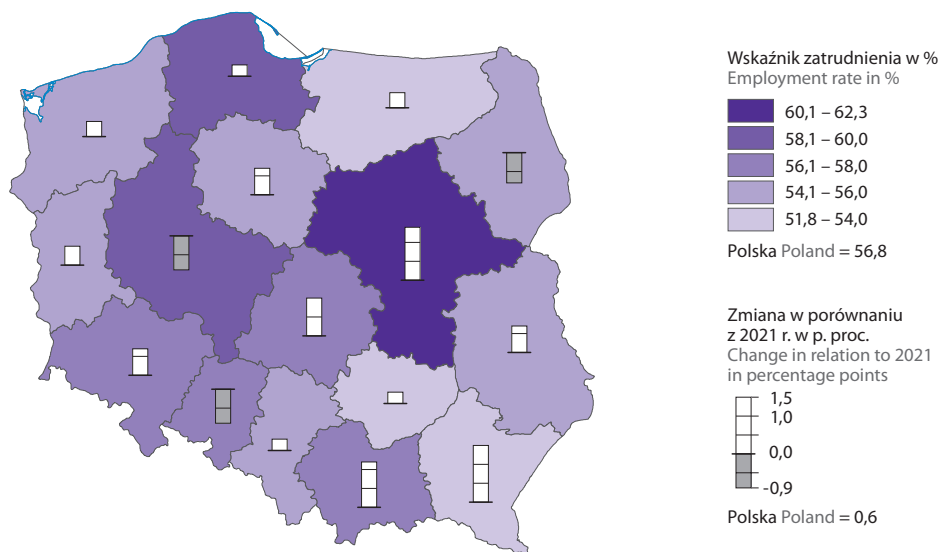
Wykres 2. Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2025 r.
 Chart 2. Natural increase per 1000 population in 2025

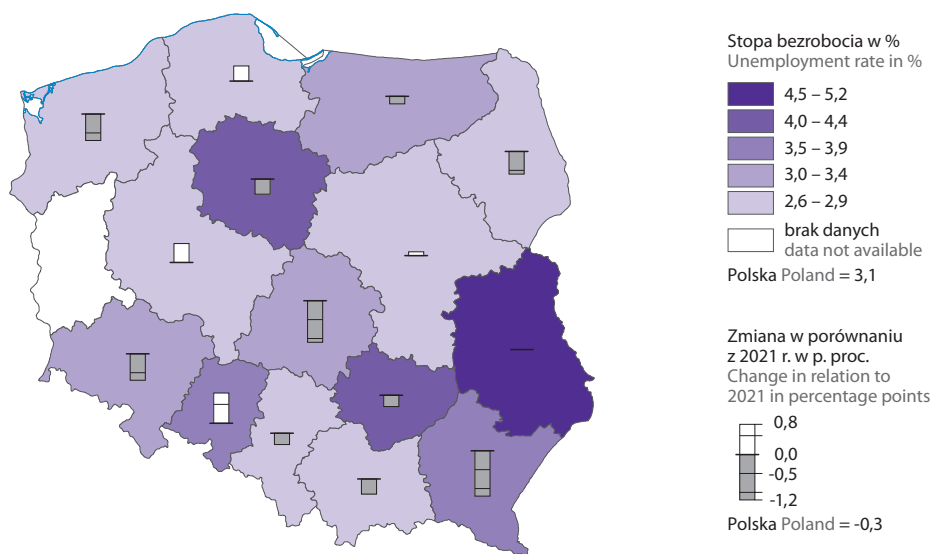
Wykres 3. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2025 r.
 Chart 3. Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in 2025

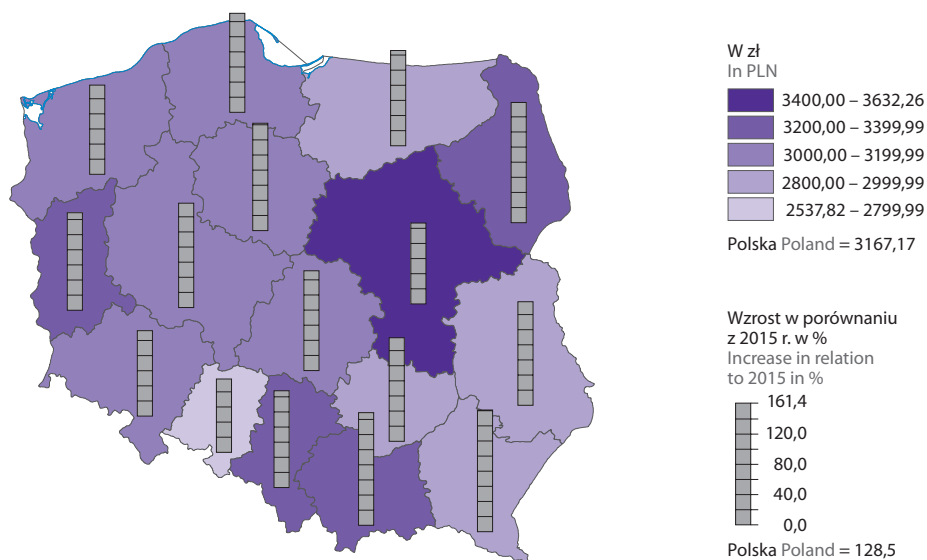
Mapa 2. Wskaźnik zatrudnienia według BAEL w 2025 r. (przeciętne w roku)
 Map 2. Employment rate by the LFS in 2025 (annual averages)

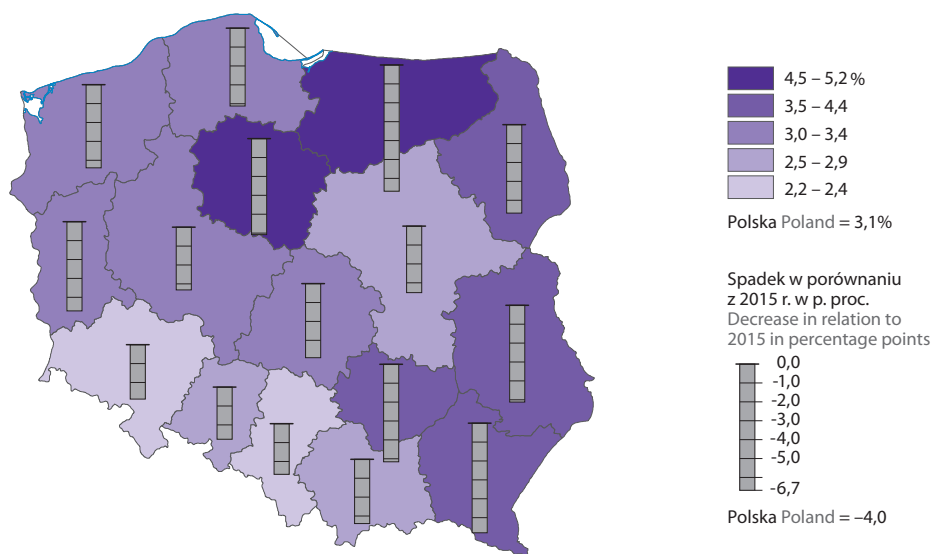
Mapa 3. Stopa bezrobocia według BAEL w 2025 r. (przeciętne w roku)
 Map 3. Unemployment rate by the LFS in 2025 (annual averages)

Mapa 4. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2024 r.
 Map 4. Average monthly available income per capita in households in 2024

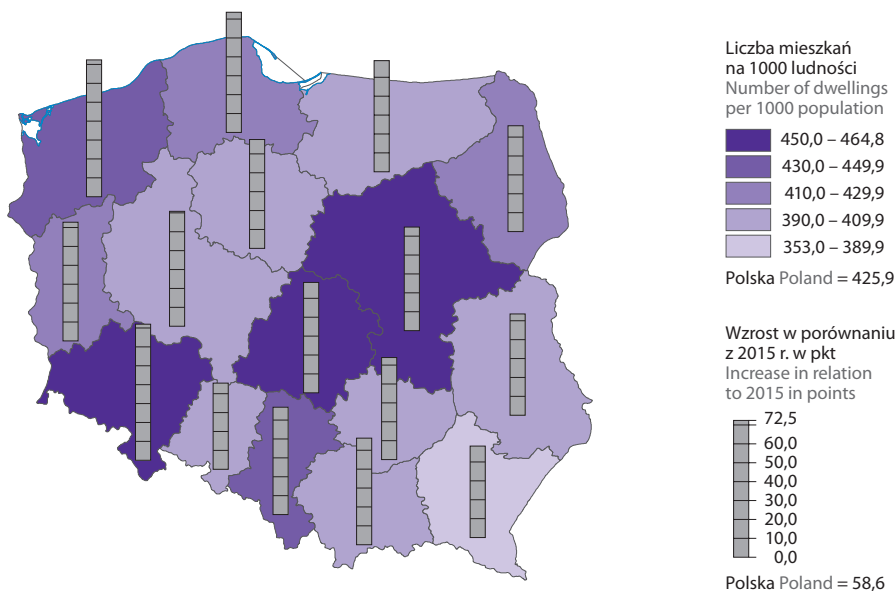

Mapa 5. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w 2024 r.
 Map 5. Beneficiaries of social assistance at domicile in total number of population in 2024

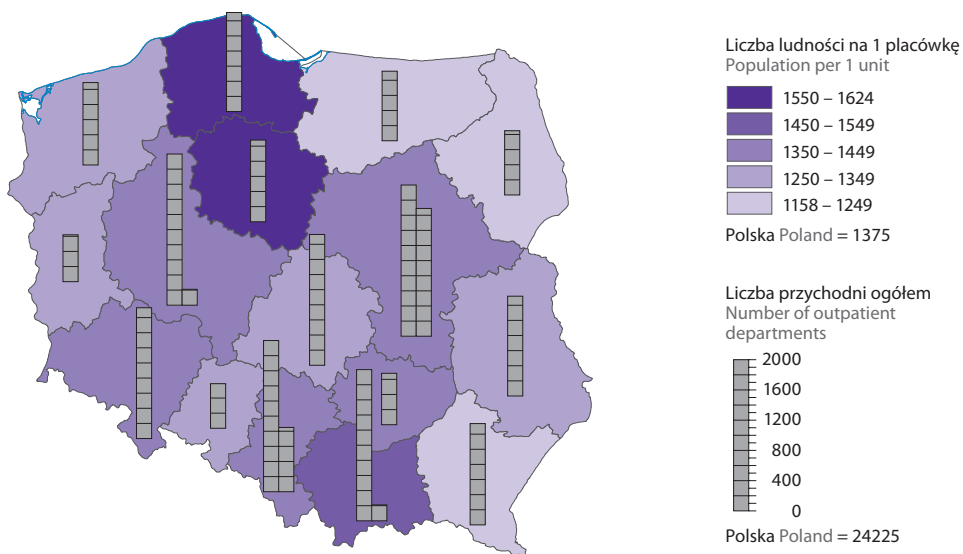
**Mapa 6. Zasoby mieszkaniowe na 1000 ludności w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 6. Dwelling stocks per 1000 population in 2024
As of 31 December

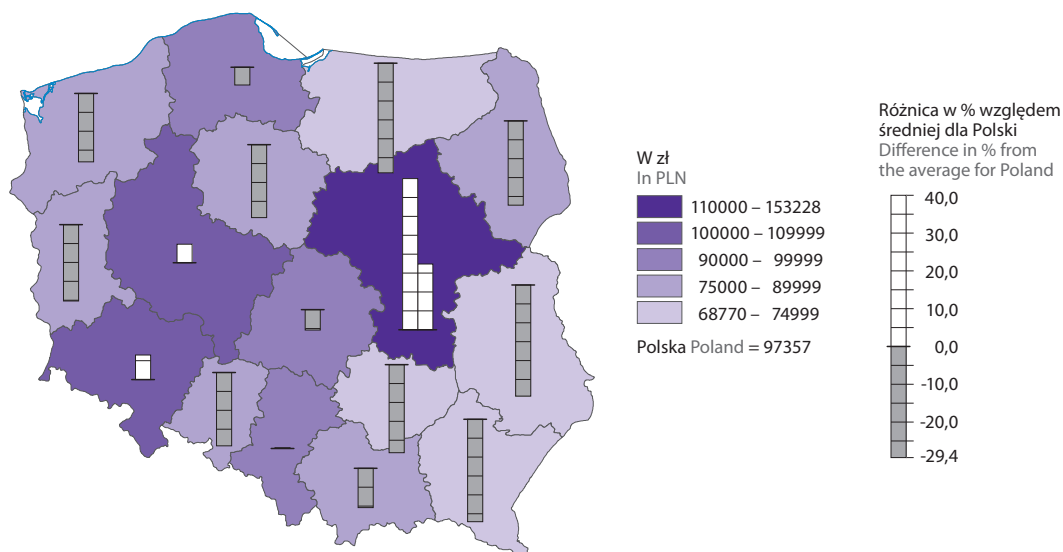

**Mapa 7. Placówki ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 7. Outpatient health care units in 2024
As of 31 December

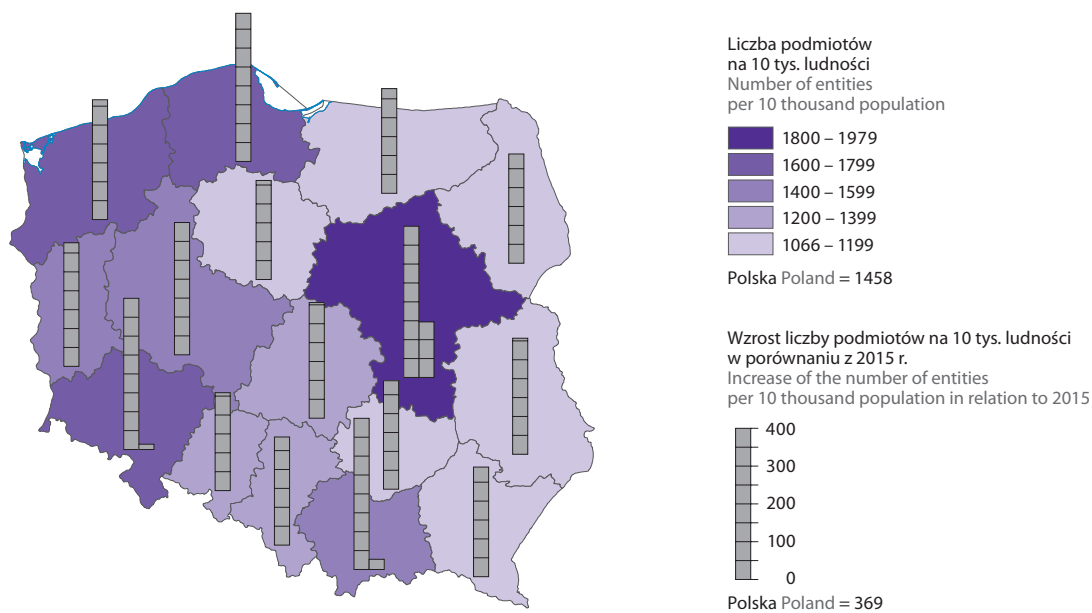

Mapa 8. Produkt krajowy brutto^a na 1 mieszkańca w 2024 r. (ceny bieżące)
 Map 8. Gross domestic product^a per capita in 2024 (current prices)

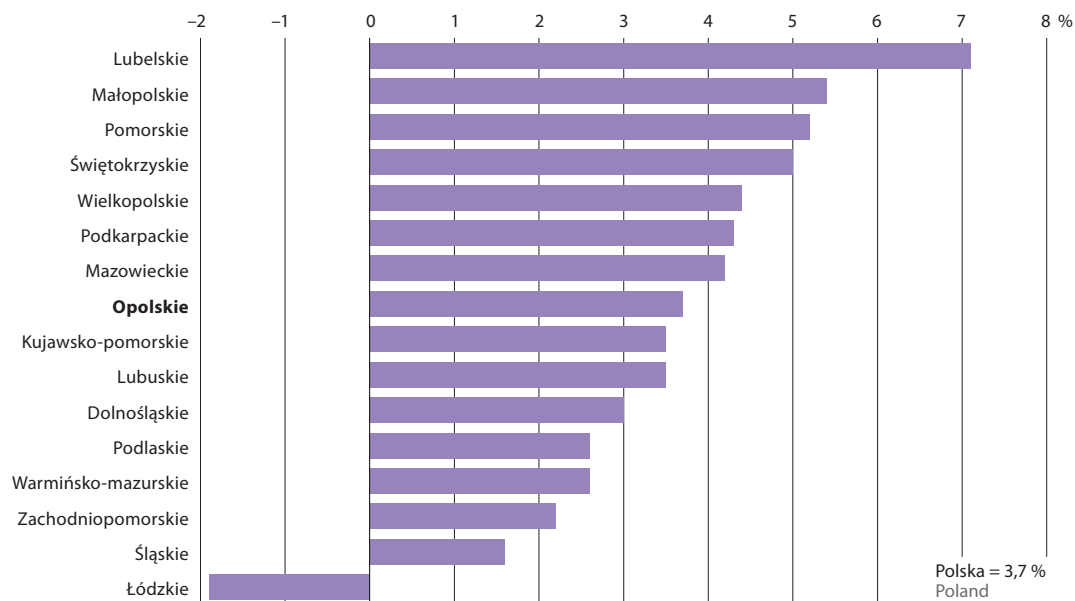

^a Grupowanie metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności; wstępne szacunki.
^a Grouping by local kind-of-activity unit method; preliminary estimates.

Mapa 9. Podmioty gospodarki narodowej na 10 tys. ludności w 2025 r. Stan w dniu 31 grudnia
 Map 9. Entities of the national economy per 10 thousand population in 2025
 As of 31 December

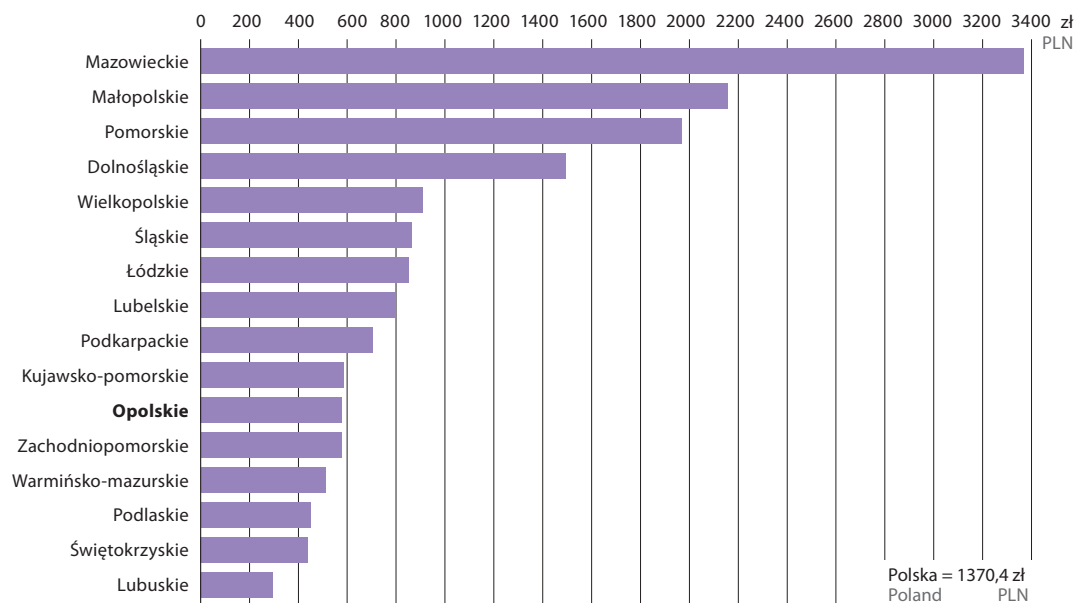

Wykres 4. Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych w 2025 r.
Chart 4. Net turnover profitability indicator in non-financial enterprises in 2025

Wykres 5. Nakłady wewnętrzne^a na działalność badawczą i rozwojową na 1 mieszkańca w 2024 r. (ceny bieżące)

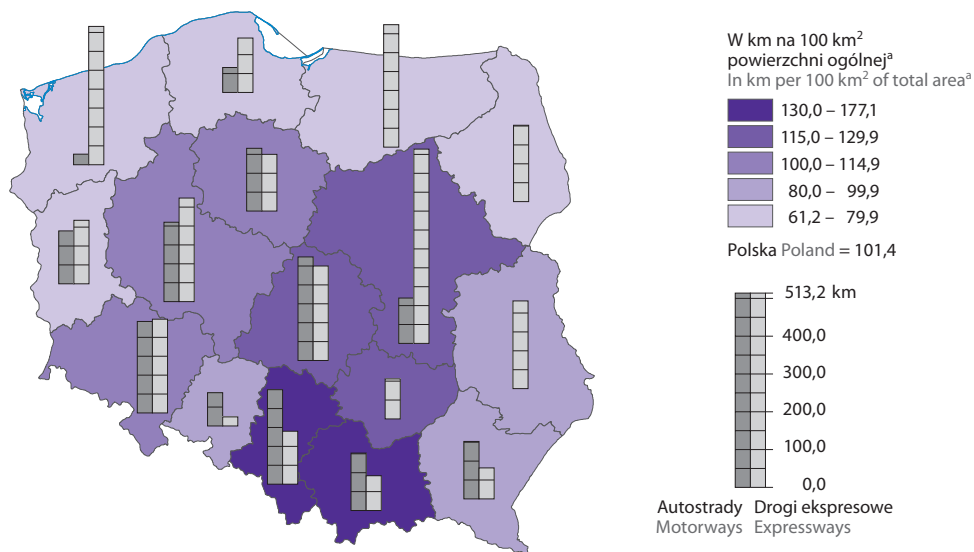
Chart 5. Intramural expenditure^a on research and development per capita in 2024 (current prices)

^a Bez amortyzacji środków trwałych.
^a Excluding depreciation of fixed assets.

Mapa 10. Drogi publiczne o twardej nawierzchni w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia

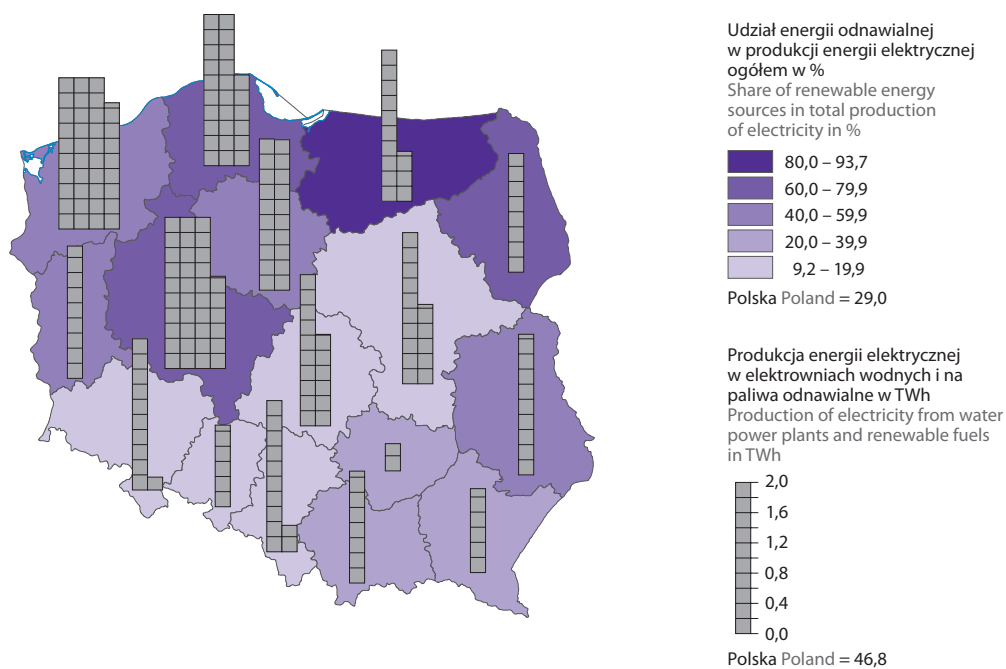
Map 10. Hard surface public roads in 2024
As of 31 December

a Dane nie obejmują gmin, które nie złożyły sprawozdań; we wskaźniku uwzględniona jest całkowita powierzchnia jednostek, wliczając obszar morskich wód wewnętrznych.
a Data exclude gminas that did not submit reports; the indicator takes into account the total area of the territorial units, including the area of internal waters.

Mapa 11. Energia ze źródeł odnawialnych w 2024 r.

Map 11. Energy from renewable sources in 2024

Rozdział 3

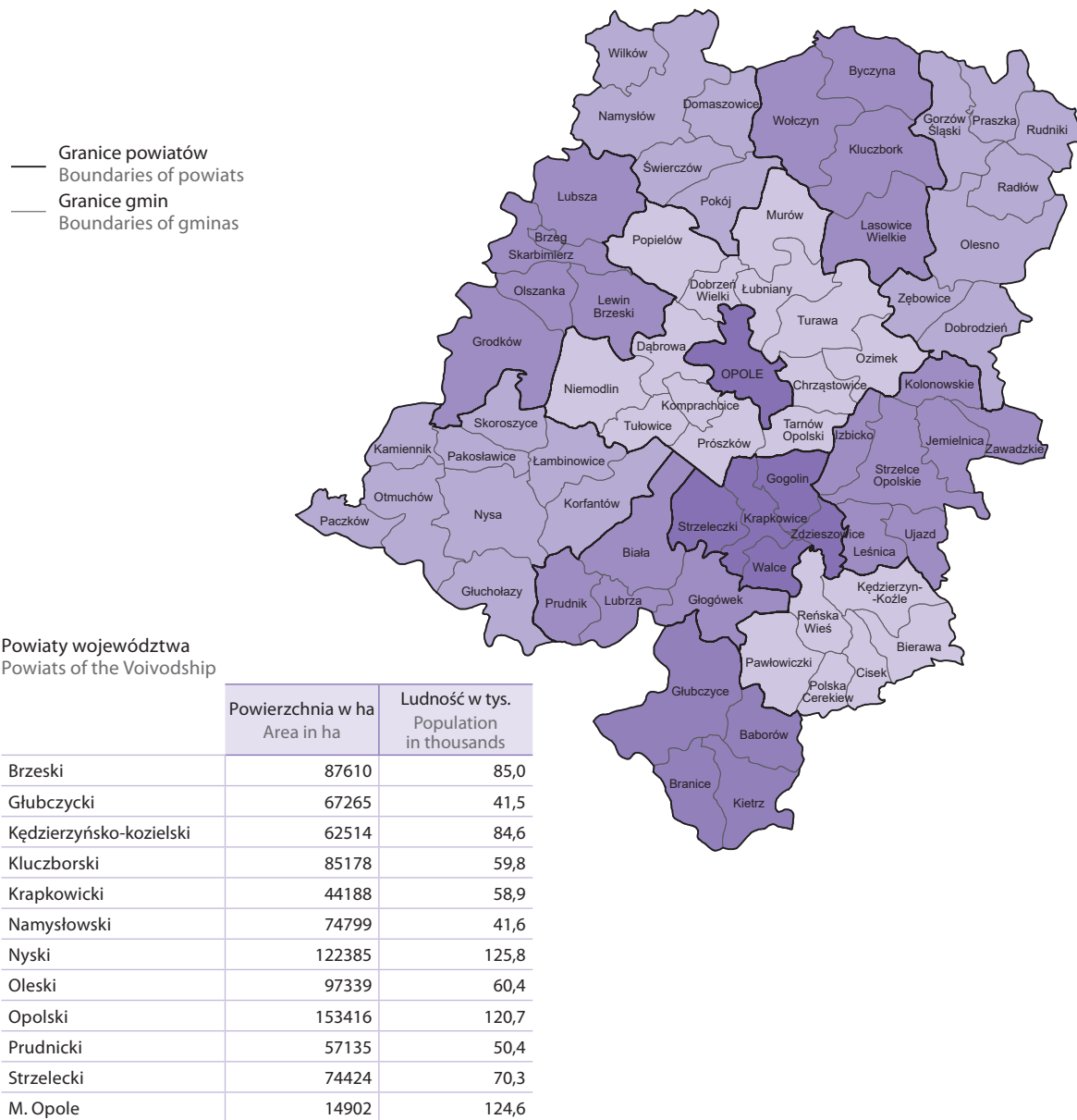
Chapter 3

Powierzchnia i podział terytorialny województwa

Area and territorial division of the Voivodship

Mapa 12. Podział administracyjny województwa w 2025 r. Stan w dniu 31 grudnia

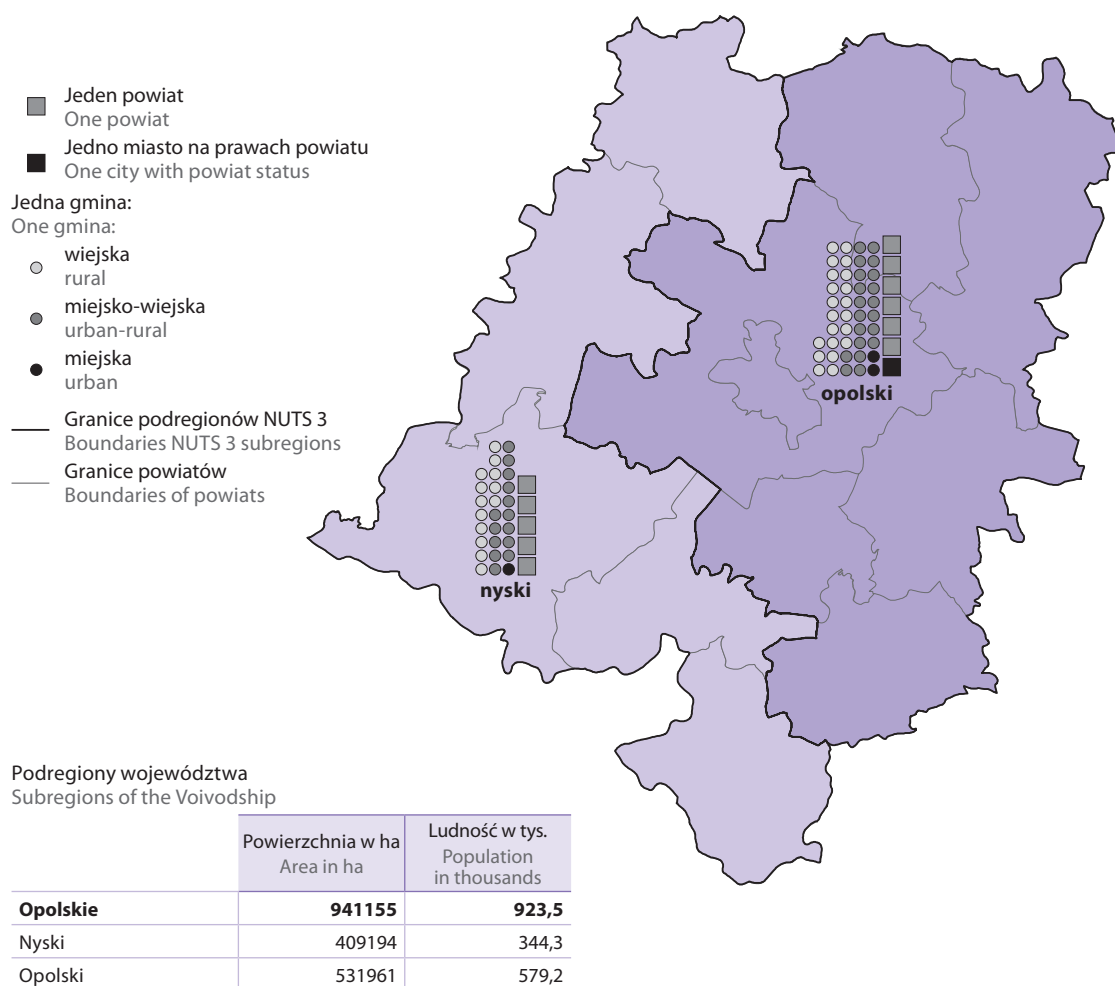
Map 12. Administrative division of the Voivodship in 2025
As of 31 December

Według stanu w dniu 1 stycznia 2025 r. województwo opolskie zajmowało powierzchnię 9412 km², co stanowiło 3,0% powierzchni kraju. Na jego obszarze (według stanu w dniu 31 grudnia 2025 r.) mieszkało 923,5 tys. ludności, tj. 2,5% ludności Polski. Gęstość zaludnienia na 1 km² wyniosła 98 osób (10 lokata w kraju). W miastach mieszkało 52,6% ludności województwa.

Mapa 13. Podział województwa opolskiego według Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) w 2025 r. Stan w dniu 31 grudnia

Map 13. Division of Opolskie Voivodship according to the Classification of Territorial Units for Statistics (NUTS) in 2025 As of 31 December

Rozdział 4

Chapter 4

Środowisko

Environment

4.1. Powierzchnia

4.1. Area

Powierzchnia ogólna województwa opolskiego w 2025 r. zarówno względem roku poprzedniego, jak i w stosunku do 2015 r. była nieznacznie mniejsza. W strukturze gruntów ponad połowę areалу stanowiły użytki rolne.

W porównaniu z 2024 r. zmniejszyła się powierzchnia nieużytków i użytków rolnych, natomiast w stosunku do 2015 r. spadła powierzchnia gruntów leśnych oraz zadrzewionych i zakrzewionych, a także użytków rolnych.

W 2024 r. powierzchnia gruntów zdewastowanych i zdegradowanych zmniejszyła się względem poprzedniego roku, a zwiększyła w odniesieniu do 2015 r. Powierzchnia gruntów poddanych rekultywacji i zagospodarowaniu spadła w porównaniu z 2023 r., natomiast wzrosła w relacji do 2015 r.

Województwo opolskie położone jest w południowo-zachodniej części kraju. Sąsiaduje z czterema województwami – dolnośląskim, śląskim, łódzkim i wielkopolskim, od południowej strony graniczy z Czechami.

Powierzchnia geodezyjna województwa opolskiego według stanu w dniu 1 stycznia 2025 r. wyniosła 941,2 tys. ha, co stanowiło 3,0% powierzchni kraju. Według kierunków wykorzystania powierzchni największą część województwa, tj. 63,7% stanowiły użytki rolne. Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione zajmowały 27,7%, grunty zabudowane i zurbanizowane – 6,5%, grunty pod wodami powierzchniowymi – 1,4%, a nieużytki – 0,4% powierzchni. W porównaniu z poprzednim rokiem powierzchnia ogólna województwa opolskiego nieznacznie się zmniejszyła. Mniejsza była powierzchnia nieużytków (o 0,5%) oraz użytków rolnych (o 0,1%). Zwiększyła się natomiast powierzchnia gruntów zabudowanych i zurbanizowanych (o 0,4%), gruntów pod wodami powierzchniowymi (o 0,1%) i nieznacznie gruntów leśnych oraz zadrzewionych i zakrzewionych. W porównaniu z 2015 r. mniejsza była powierzchnia gruntów leśnych oraz zadrzewionych i zakrzewionych (o 0,8%), a także użytków rolnych (o 0,1%). Wzrost dotyczył powierzchni gruntów zabudowanych i zurbanizowanych (o 6,1%), nieużytków (o 0,8%) oraz gruntów pod wodami powierzchniowymi (o 0,7%).

**Tablica 1. Powierzchnia geodezyjna według kierunków wykorzystania
Stan w dniu 1 stycznia**

Table 1. Geodesic area by land use
As of 1 January

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025	
	w ha in ha				Polska=100 Poland=100
Powierzchnia ogólna Total area	941187	941187	941160	941155	3,0
w tym: of which:					
Użytki rolne Agricultural land	600604	601000 ^a	600202 ^a	599852 ^a	3,2
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione Forest land as well as woodland and shrubland	262982	261534	260742	260840	2,7
Grunty pod wodami powierzchniowymi Land under surface waters	13078	12991	13148	13166	1,7
Grunty zabudowane i zurbanizowane Built-up and urbanised areas	57425	58688 ^b	60682 ^b	60934 ^b	3,3
Nie użytki Wasteland	3984	3922	4035	4015	0,9

a Łącznie z gruntami zadrzewionymi i zakrzewionymi na użytkach rolnych, ujmowanymi do 2016 r. w pozycji „grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione”. b Łącznie z gruntami przeznaczonymi pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych.

a Including woodland and shrubland on agricultural land, classified in the item “forest land as well as woodland and shrubland” until 2016. b Including areas used for the construction of public roads or railways.

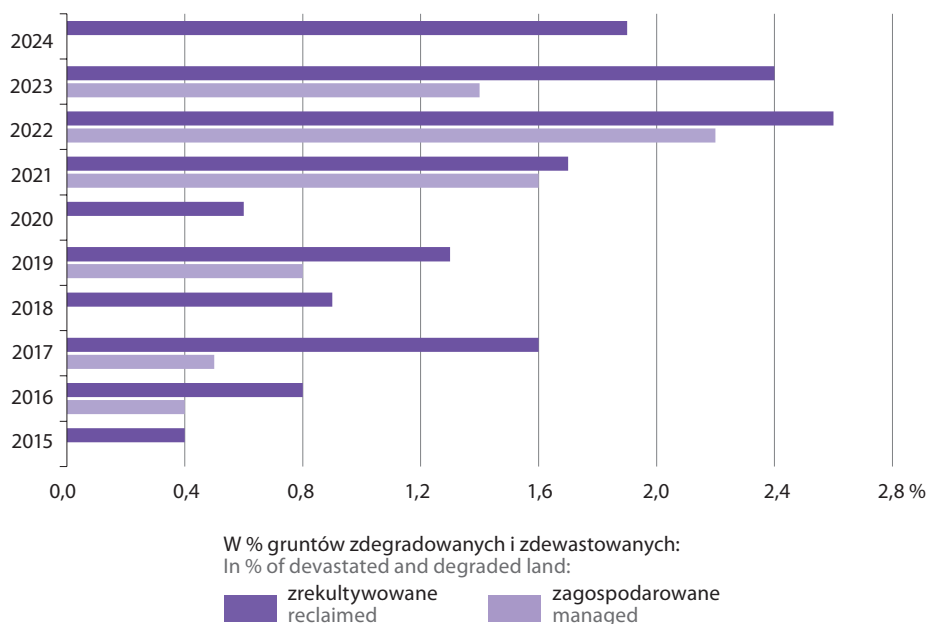
Grunty zdegradowane – grunty, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także nieodpowiedniej działalności rolniczej.

Grunty zdewastowane – grunty, które w wyniku działalności człowieka lub innych czynników utraciły całkowicie wartości użytkowe.

Rekultywacja gruntów – nadanie lub przywrócenie gruntom zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg. Grunty zrehabilitowane podlegają zagospodarowaniu, czyli rolniczemu, leśnemu lub innemu rodzajowi użytkowania.

Powierzchnia gruntów zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania w województwie opolskim w 2024 r. wyniosła 2,7 tys. ha i stanowiła 4,4% tych gruntów w kraju. Większość, tj. 2,3 tys. ha to grunty zdewastowane, natomiast grunty zdegradowane zajmowały powierzchnię 0,4 tys. ha. W odniesieniu do roku poprzedniego powierzchnia gruntów zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji była niższa o 1,7%, natomiast wyższa o 5,4% w stosunku do 2015 r. W ciągu 2024 r. rekultywacji i zagospodarowaniu poddano 52 ha gruntów, tj. mniej o 50,0% niż przed rokiem, a prawie 5-krotnie więcej w porównaniu z 2015 r.

Wykres 6. Grunty zrekultywowane i zagospodarowane
Chart 6. Land reclaimed and managed

4.2. Zużycie wody. Ścieki komunalne i przemysłowe

4.2. Water consumption. Municipal and industrial wastewater

Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2024 r. było większe w porównaniu z rokiem poprzednim, natomiast mniejsze w stosunku do 2015 r. Największy udział w ogólnym zużyciu wody miała eksploatacja sieci wodociągowej.

W 2024 r. ilość ścieków przemysłowych i komunalnych odprowadzonych do wód lub do ziemi była większa w skali roku i w porównaniu z 2015 r. oraz więcej ścieków wymagało oczyszczenia. Odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków w 2024 r. wzrósł w stosunku do 2023 r. oraz w porównaniu z 2015 r.

W 2024 r. na potrzeby gospodarki narodowej i ludności zużyto 117,5 hm³ wody, tj. więcej o 1,0% niż w roku poprzednim, natomiast mniej o 4,1% w porównaniu z 2015 r. Zużycie wody w województwie stanowiło 1,5% zużycia krajowego. Przy średnim zużyciu wody w 2024 r. wynoszącym 125,9 m³ na 1 mieszkańca, największe zużycie odnotowano w powiecie namysłowskim (635,1 m³), a najmniejsze w powiecie oleskim (39,9 m³).

Na obszarach strategicznej interwencji w miastach tracących funkcje społeczno-gospodarcze w 2024 r. zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 mieszkańca wynosiło 89,8 m³, tj. o 10,7% więcej niż przed rokiem. W gminach zagrożonych trwałą marginalizacją zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 mieszkańca było o 1,9% wyższe niż w 2023 r. i wynosiło 234,2 m³.

Największy udział w zużyciu wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności miała eksploatacja sieci wodociągowej – 35,2%, w ramach której zwiększyło się ono o 3,6% w porównaniu z 2023 r. oraz o 1,7% w relacji do 2015 r. Niemal 75% zużycia wody z wodociągów przypadało na gospodarstwa domowe. W 2024 r. zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych wynosiło 31,0 hm³, co stanowiło 2,3% ogólnego zużycia wody w kraju. Gospodarstwa domowe zużyły więcej wody zarówno w stosunku

do 2023 r., jak i 2015 r. (odpowiednio: o 4,0% i o 3,2%). Przeciętne zużycie wody na 1 mieszkańca w gospodarstwach domowych wynosiło 33,2 m³ (przed rokiem – 31,7 m³, a w 2015 r. – 30,0 m³). Udział przemysłu w zużyciu wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2024 r. wyniósł 33,2% ogólnego zużycia wody w województwie. Zużycie wody związane z przemysłem zmniejszyło się zarówno względem roku poprzedniego, jak i 2015 r. odpowiednio: o 3,1% i o 5,4%. Woda pobrana na potrzeby zakładów przemysłowych w 97,0% została wykorzystana na cele produkcyjne, a ponad 92% pochodziło z ujęć własnych. W województwie opolskim 42,9% zakładów zużywających wodę do produkcji posiadało zamknięty obieg wody, zainstalowany w celu zmniejszenia ilości pobieranych wód i odprowadzanych ścieków. Woda pobrana na uzupełnienie obiegów zamkniętych stanowiła 61,8% wody zużytej do produkcji. Na potrzeby rybactwa przypadało 31,7% całkowitego zużycia wody w województwie, tj. o 2,7% więcej niż w 2023 r.

Tablica 2. Zużycie wody według potrzeb

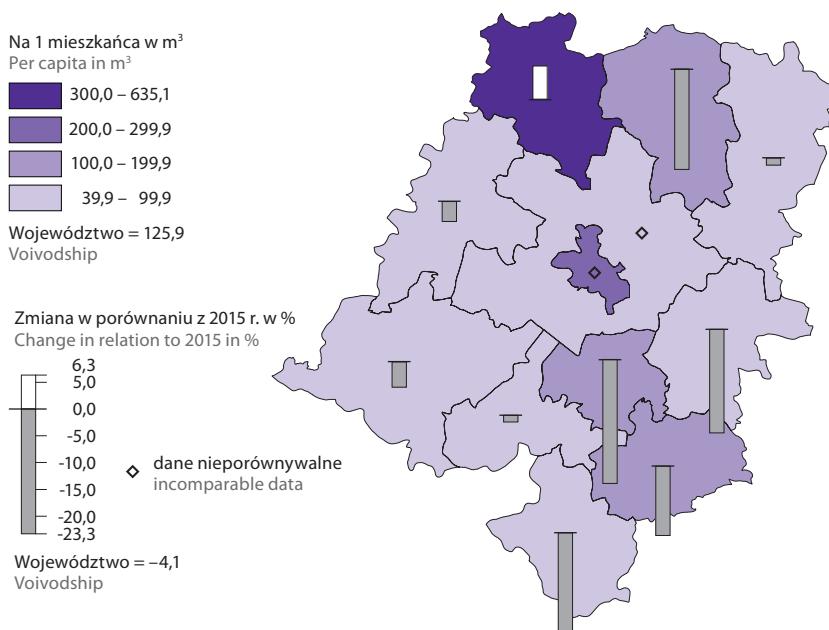
Table 2. Water consumption by needs

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024	Polska=100 Poland=100
	w hm ³ in hm ³				
Ogółem^a Total^a	122,6	130,6	116,4	117,5	1,5
w tym: of which:					
przemysł industry	41,2	45,3	40,2	39,0	0,7
rybactwo ^b fishing ^b	40,8	45,1	36,2	37,2	4,5
gospodarstwa domowe households	30,0	31,1	29,8	31,0	2,3

a W 2015 r. pozycja obejmuje nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie. b Napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych.
a In 2015 item includes irrigation in agriculture and forestry. b Filling and completing fish ponds.

Mapa 14. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2024 r.

Map 14. Water consumption for the needs of the national economy and population in 2024

W 2024 r. w województwie opolskim do wód powierzchniowych lub do ziemi odprowadzono 66,2 hm³ ścieków komunalnych i przemysłowych, tj. 1,0% ogółu ścieków odprowadzonych do wód lub do ziemi w kraju. Wystąpił ich wzrost o 0,5% w porównaniu z poprzednim rokiem i o 4,1% w relacji do 2015 r. Oczyszczania w 2024 r. wymagało 64,7 hm³ ścieków komunalnych i przemysłowych (więcej o 0,7% niż w poprzednim roku, a o 6,5% niż w 2015 r.), z których niemal 100% zostało oczyszczonych. Z ogólnej ilości ścieków wymagających oczyszczenia 48,7% poddano procesowi oczyszczania z podwyższonym usuwaniem biogenów, 41,1% oczyszczano w sposób mechaniczny, 9,7% – biologiczny, a 0,5% – chemiczny (tylko w przypadku ścieków przemysłowych). W porównaniu z 2023 r. zwiększył się udział ścieków oczyszczanych z podwyższonym usuwaniem biogenów (o 0,6 p. proc.), a spadł oczyszczanych mechanicznie (o 0,4 p. proc.) oraz biologicznie i chemicznie (po 0,1 p. proc.).

W przeliczeniu na 1 mieszkańca ilość ścieków przemysłowych i komunalnych wymagających oczyszczenia w 2024 r. wynosiła średnio 69,3 m³, w 2023 r. – 68,4 m³, a w 2015 r. – 60,8 m³ (w kraju odpowiednio: 58,0 m³, 56,4 m³ i 55,2 m³).

W 2024 r. na obszarach strategicznej interwencji w miastach tracących funkcje społeczno-gospodarcze ilość ścieków przemysłowych i komunalnych odprowadzonych do wód lub do ziemi na 1 mieszkańca wynosiła 77,9 m³, tj. o 3,7% więcej niż przed rokiem. W gminach zagrożonych trwałą marginalizacją natomiast ilość ścieków przemysłowych i komunalnych na 1 mieszkańca była o 0,9% niższa niż w 2023 r. i wynosiła 23,0 m³.

W 2024 r. w województwie opolskim odprowadzono bezpośrednio do wód lub do ziemi ogółem 31,0 hm³ ścieków przemysłowych wymagających oczyszczenia, a ich ilość zwiększyła się o 0,8% w porównaniu z 2023 r. i o 3,4% w relacji do 2015 r. Procesowi oczyszczania poddano niemal 100% omawianego rodzaju ścieków przemysłowych.

W województwie opolskim w 2024 r. siecią kanalizacyjną odprowadzono do wód lub do ziemi 33,7 hm³ ścieków komunalnych (więcej o 0,6% niż w 2023 r. i o 9,6% niż w 2015 r.). Były one niemal w 100% oczyszczane, w tym 85,9% oczyszczano metodą podwyższonego usuwania biogenów.

Jako **ścieki wymagające oczyszczenia** przyjęto ścieki odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi albo do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i chłodniczymi), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

Tablica 3. Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi oraz ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków

Table 3. Industrial and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground and population connected to wastewater treatment plants

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Oczyszczalnie ścieków (stan w dniu 31.12.) Wastewater treatment plants (as of 31.12.)	105	109	108	107
Ścieki przemysłowe odprowadzone w dam ³ Industrial wastewater discharged in dam ³	29988	29602	30749	31004
Ścieki komunalne odprowadzone w dam ³ Municipal wastewater discharged in dam ³	30721,0	32367,9	33481,0	33669,6
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^a Population connected to wastewater treatment plants in % of total population ^a	74,5	77,2	79,6	79,8

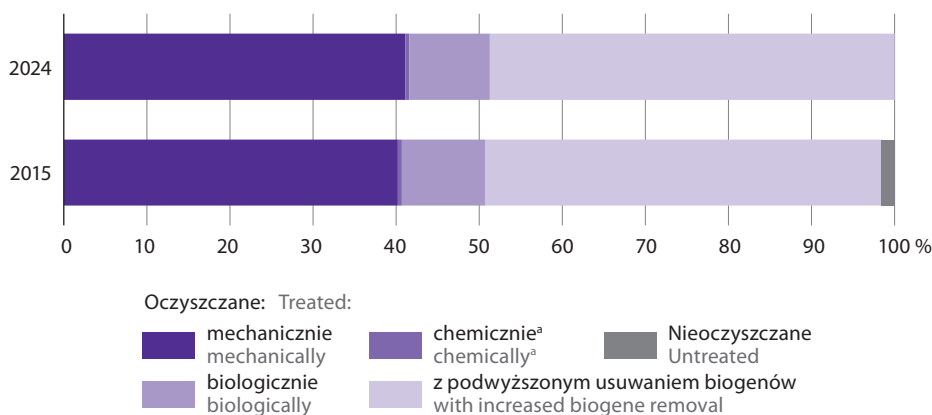
a Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków – na podstawie szacunków, ludność ogółem – na podstawie bilansów.
a Population connected to wastewater treatment plants – estimated data, total population – based on balances.

W końcu 2024 r. w województwie opolskim działało 107 oczyszczalni ścieków (przemysłowych i komunalnych), co stanowiło 2,6% ogólnej liczby oczyszczalni ścieków w kraju. Ich liczba zmniejszyła się o 0,9% wobec poprzedniego roku, a zwiększyła się o 1,9% w porównaniu z 2015 r. Wśród nich znajdowało się 78 oczyszczalni ścieków komunalnych (tak samo jak przed rokiem i o 2 więcej niż w 2015 r.), z tego 50 typu biologicznego (bez zmian w stosunku do 2023 r. i o 1 mniej niż w 2015 r.) i 28 z podwyższonym usuwaniem biogenów (na poziomie z 2023 r. i o 3 więcej w stosunku do 2015 r.). W województwie opolskim funkcjonowało 29 oczyszczalni ścieków przemysłowych o zróżnicowanych typach oczyszczania, w tym 12 typu biologicznego (o 1 mniej niż w 2023 r. oraz w 2015 r.), 10 mechanicznego (bez zmian wobec 2023 r. i 2015 r.), 4 chemicznego (na poziomie 2023 r., a o 1 więcej niż w 2015 r.) oraz 3 z podwyższonym usuwaniem biogenów (ich liczba utrzymała się na poziomie 2023 r. i 2015 r.).

Łączna przepustowość oczyszczalni ścieków komunalnych w 2024 r. wynosiła 263130 m³/dobę, tj. więcej o 0,2% w porównaniu z poprzednim rokiem i o 1,8% w stosunku do 2015 r. Największą przepustowość osiągnęły oczyszczalnie z podwyższonym usuwaniem biogenów (217655 m³/dobę), tj. bez zmian w porównaniu z 2023 r., a więcej o 9,3% w relacji do 2015 r. Przepustowość oczyszczalni przemysłowych wynosiła 734868 m³/dobę i spadła nieznacznie w porównaniu z poprzednim rokiem, a wzrosła o 12,1% w stosunku do 2015 r. Największą przepustowością dysponowały oczyszczalnie mechaniczne (694824 m³/dobę), podobnie jak w 2023 r., a o 12,5% więcej niż w 2015 r.

Oczyszczalnia ścieków – zespół podstawowych obiektów technologicznych, służących bezpośrednio do oczyszczania ścieków oraz znajdujących się na wspólnym terenie obiektów pomocniczych niezbędnych dla dostawy energii elektrycznej, wody, stworzenia odpowiednich warunków do pracy i obsługi oczyszczalni. Wyróżnia się oczyszczalnie: mechaniczne, chemiczne, biologiczne, z podwyższonym usuwaniem biogenów.

Wykres 7. Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi
Chart 7. Industrial and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground

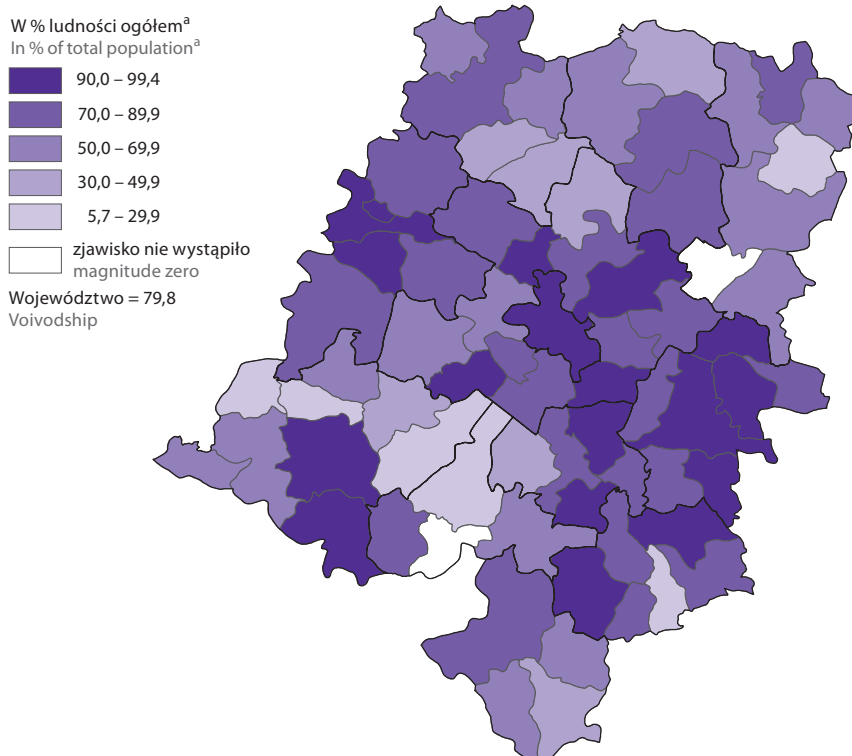

^a Dane dotyczą tylko ścieków przemysłowych.
^a Data concern only industrial wastewater.

W końcu 2024 r. udział ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków w ogólnej liczbie mieszkańców województwa wyniósł 79,8% i zwiększył się o 0,2 p. proc. w relacji do roku poprzedniego oraz o 5,3 p. proc. w porównaniu z 2015 r. (w kraju odpowiednio: 76,2% i wzrost o 0,3 p. proc. oraz o 3,5 p. proc.). Z oczyszczalni ścieków w miastach korzystało 94,7% ludności, a na wsi 63,2%. Największy odsetek korzystających z oczyszczalni odnotowano w m. Opolu (94,4%) i powiecie brzeskim (90,6%), natomiast najmniejszy w powiatach: oleskim (52,6%) oraz prudnickim (61,3%).

Dane o **ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków** podano w oparciu o szacunek liczby ludności, korzystającej z oczyszczalni pracujących na sieci kanalizacyjnej i oczyszczających ścieki z miast i wsi (łącznie z ludnością korzystającą z oczyszczalni przemysłowych oczyszczających ścieki komunalne).

Mapa 15. Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w 2024 r.
Map 15. Population connected to wastewater treatment plants in 2024

a Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków – na podstawie szacunków, ludność ogółem – na podstawie bilansów.
a Population connected to wastewater treatment plants – estimated data, total population – based on balances.

4.3. Zanieczyszczenie i ochrona powietrza

4.3. Pollution and protection of air

Z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w 2024 r., w porównaniu z wielkością emisji w 2023 r. wyemitowano mniej zanieczyszczeń pyłowych i gazowych, natomiast w relacji do 2015 r. było mniej zanieczyszczeń pyłowych, a więcej gazowych. W porównaniu z 2023 r. zmniejszył się stopień redukcji wytworzonych zanieczyszczeń pyłowych oraz gazowych (bez CO₂), natomiast w relacji do 2015 r. odnotowano wzrost stopnia redukcji wytworzonych zanieczyszczeń pyłowych, a spadek zanieczyszczeń gazowych (bez CO₂).

W końcu 2024 r. na terenie województwa opolskiego działało 76 zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza (w 2023 r. – 79, a w 2015 r. – 83), co stanowiło 4,2% ogólnej liczby tego typu zakładów w kraju. Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń pyłowych posiadało 51,3% zakładów (w 2023 r. – 53,2%, a w 2015 r. – 59,0%), a tylko 14,5% spośród nich było wyposażonych w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń gazowych (w 2023 r. – 12,7%, a w 2015 r. – 8,4%).

W 2024 r. emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych w województwie opolskim z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza wynosiła łącznie 12975,7 tys. t, co stanowiło 7,7% ogólnej emisji zanieczyszczeń powietrza w kraju (w 2023 r. odpowiednio: 14821,0 tys. t i 8,6%, a w 2015 r. odpowiednio: 12371,6 tys. t i 5,8%).

W województwie opolskim w 2024 r. z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza wyemitowano 0,7 tys. t zanieczyszczeń pyłowych (0,08 t na 1 km² powierzchni), co stanowiło 4,8% ogólnopolskiej emisji pyłów (w kraju średnio 0,05 t na 1 km²). Wobec poprzedniego roku wystąpił spadek emisji pyłów o 10,5% (w kraju – o 4,1%), a o 51,4% (w kraju – o 65,3%) w porównaniu z 2015 r. W ogólnej emisji pyłów największy udział miały pyły wytworzone w procesie spalania paliw – 40,6% (spadek o 11,0 p. proc. w stosunku do 2023 r. oraz o 13,5 p. proc. w porównaniu z 2015 r.), zanieczyszczenia cementowo-wapiennicze i materiałów ogniotrwałych – 17,9% (wzrost odpowiednio: o 5,2 p. proc. oraz o 0,6 p. proc.) oraz pyły z nawozów sztucznych – 10,9% (odpowiednio: wzrost o 3,8 p. proc. oraz spadek o 0,2 p. proc.). Główne źródła emisji stanowiły zakłady przetwórstwa przemysłowego (71,4%).

Emisja zanieczyszczeń gazowych w województwie opolskim w 2024 r. kształtowała się na poziomie 12975,0 tys. t (7,7% emisji krajowej). W porównaniu z poprzednim rokiem emisja zanieczyszczeń gazowych spadła o 12,5% (w kraju – o 2,6%), a w relacji do 2015 r. była większa o 4,9% (w kraju – mniejsza o 20,5%). Wśród zanieczyszczeń gazowych dominował dwutlenek węgla (CO₂) stanowiąc 99,7% ogólnej emisji gazów. Udział emisji dwutlenku węgla w województwie opolskim w ogólnej emisji tego typu zanieczyszczenia w kraju w 2024 r. wynosił 7,7% (w 2023 r. – 8,6%, a w 2015 r. – 5,9%). Dominującymi źródłami emisji przemysłowych zanieczyszczeń gazowych były jednostki prowadzące działalność w zakresie wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (59,8%).

W 2024 r. emisja zanieczyszczeń gazowych (bez CO₂) wynosiła 32,9 tys. t (3,5 t na 1 km²), co stanowiło 3,7% wielkości krajowej. Było to mniej o 8,8% niż w 2023 r., a o 30,6% niż 2015 r. (w kraju odpowiednio: o 1,9% i o 43,9%). W strukturze gazowych zanieczyszczeń powietrza (bez CO₂) w 2024 r. największy udział dotyczył tlenku węgla – 41,7% (spadek o 2,1 p. proc. w porównaniu z 2023 r. i o 4,7 p. proc. z 2015 r.) oraz tlenków azotu – 37,3% (wzrost o 3,2 p. proc. i o 7,1 p. proc.), a następnie dwutlenku siarki – 14,2% (spadek o 1,9 p. proc. i o 4,9 p. proc.). W kraju głównym rodzajem zanieczyszczeń gazowych (bez CO₂) był metan – 42,7% (spadek o 1,4 p. proc. i wzrost o 8,7 p. proc.) oraz m.in. tlenek węgla – 24,4% (wzrost o 3,0 p. proc. oraz o 2,6 p. proc.).

Wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych – ilość zanieczyszczeń pyłowych odprowadzonych do atmosfery w ciągu roku i obejmuje poszczególne rodzaje tych zanieczyszczeń, tj.: pyły ze spalania paliw, cementowo-wapiennicze i materiałów ogniotrwałych, krzemowe, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowe, sadzę i inne emitowane w danym zakładzie zanieczyszczenia pyłowe.

Wielkość emisji zanieczyszczeń gazowych – ilość zanieczyszczeń gazowych odprowadzonych przez jednostkę sprawozdawczą do atmosfery w ciągu roku i obejmuje następujące rodzaje zanieczyszczeń: dwutlenek siarki, tlenki azotu, tlenek węgla, dwutlenek węgla, węglowodory i inne emitowane przez dany zakład zanieczyszczenia gazowe.

Tablica 4. Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza
 Table 4. Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024	
	w tys. ton/rok in thousand of tonnes/year				Pol ska=100 Poland=100
Emisja zanieczyszczeń gazowych Emission of gaseous pollutants					
Ogółem Total	12370,1	16272,2	14820,2	12975,0	7,7
w tym: of which:					
Dwutlenek siarki Sulphur dioxide	9,0	18,3	5,8	4,7	3,8
Metan Methane	0,4	0,3	0,6	0,6	0,2
Tlenki azotu Nitrogen oxides	14,3	13,6	12,3	12,3	8,8
Tlenek węgla Carbon monoxide	22,0	18,3	15,8	13,7	6,3
Dwutlenek węgla Carbon dioxide	12322,7	16219,9	14784,1	12942,1	7,7
Emisja zanieczyszczeń pyłowych Emission of particulate pollutants					
Ogółem Total	1,5	1,0	0,8	0,7	4,8
w tym: of which:					
Ze spalania paliw From fuel combustion	0,8	0,6	0,4	0,3	4,5
Niezorganizowana Unorganised	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4

W urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń powietrza w 2024 r. zatrzymano 2995,2 tys. t pyłów i 72,4 tys. t gazów (bez CO₂) wyemitowanych przez zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza. W przypadku zanieczyszczeń pyłowych było to mniej o 17,0% niż w poprzednim roku, a więcej o 54,0% w porównaniu z 2015 r. (w kraju mniej odpowiednio: o 5,3% i o 29,5%). Odnośnie zanieczyszczeń gazowych – zatrzymano ich mniej o 25,5% niż w roku poprzednim oraz o 39,5% niż w 2015 r. (w kraju odpowiednio: mniej o 2,4% i więcej o 12,7%). Wskaźnik zanieczyszczeń zatrzymanych lub zneutralizowanych w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń pyłowych w zakładach szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza zwiększył się z 99,9% w 2015 r. do 100,0% w 2024 r. (w kraju – z 99,8% do 99,9%). W omawianym okresie natomiast wskaźnik zanieczyszczeń zatrzymanych w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń gazowych (bez CO₂) zmniejszył się z 71,6% w 2015 r. do 68,7% (w kraju – wzrost z 58,6% do 74,0%). W 2024 r. w ogólnej ilości zanieczyszczeń wytworzonych zanieczyszczenia zatrzymane lub zneutralizowane dla poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń gazowych (bez CO₂) wynosiły: dwutlenek siarki – 91,7%, tlenki azotu – 59,9%, węglowodory – 66,2%, tlenek węgla – 0,1%, inne (głównie amoniak, dwusiarczek węgla, fluor, siarkowodór, związki chloroorganiczne) – 51,4%.

W grupie zakładów przemysłowych wyposażonych w urządzenia oczyszczające powietrze najwyższy stopień redukcji zanieczyszczeń pyłowych uzyskały jednostki należące do sekcji przetwórstwo przemysłowe oraz wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (po 100,0%), natomiast najwyższy stopień redukcji zanieczyszczeń gazowych uzyskały jednostki zaliczane do sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (82,8%).

4.4. Ochrona przyrody. Lasy

4.4. Nature protection. Forests

W 2024 r. w województwie opolskim powierzchnia obszarów prawnie chronionych wzrosła zarówno w stosunku do 2023 r., jak i 2015 r. W strukturze obszarów objętych ochroną prawną dominowały obszary chronionego krajobrazu.

Powierzchnia gruntów leśnych w 2024 r. zwiększyła się w porównaniu z 2023 r. oraz 2015 r.

W końcu 2024 r. obszary prawnie chronione w województwie opolskim zajmowały 259,9 tys. ha, co stanowiło 27,6% jego powierzchni ogólnej. Wskaźnik ten był niższy od krajowego, który kształtował się na poziomie 32,2%. Na 1 mieszkańca przypadało 2793 m² obszarów prawnie chronionych (w kraju – 2699 m²). W odniesieniu do stanu z 2023 r. powierzchnia obszarów prawnie chronionych zwiększyła się o 0,1% i o 1,4% w stosunku do 2015 r. (w kraju odpowiednio: wzrost o 0,1% i spadek o 0,5%).

Park narodowy – obszar wyróżniający się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na którym ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe.

Rezerваты przyrody – obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi.

Park krajobrazowy – obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania i popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Obszar chronionego krajobrazu – tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.

Obszary Natura 2000 – obszar utworzony w celu ochrony populacji dziko występujących ptaków lub siedlisk przyrodniczych lub gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty.

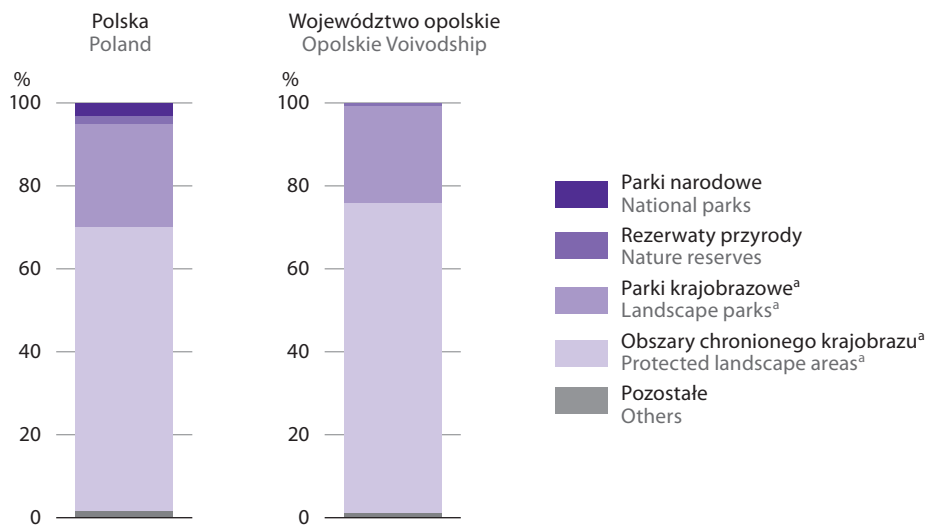
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe – fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na walory widokowe lub estetyczne.

W 2024 r. największy udział w powierzchni terenów objętych ochroną w województwie opolskim przypadła na obszary chronionego krajobrazu (20,9% powierzchni województwa i 2,8% powierzchni obszarów chronionego krajobrazu w kraju), które zajmowały powierzchnię 196,3 tys. ha (9 obiektów). Ponadto na terenie województwa znajdowały się 3 parki krajobrazowe o łącznej powierzchni 62,6 tys. ha (6,7% powierzchni województwa). Stanowiły one 2,4% powierzchni parków krajobrazowych w kraju. Ponadto w 2024 r. było 45 rezerwatów przyrody o łącznej powierzchni 1,5 tys. ha, która stanowiła 0,8% powierzchni wszystkich rezerwatów w kraju. Największą powierzchnię zajmowały rezerваты leśne (83,9%). Dodatkowo w województwie opolskim znajdowało się 112 użytków ekologicznych o powierzchni 0,9 tys. ha (1,5% powierzchni użytków ekologicznych w kraju) oraz 19 zespołów przyrodniczo-krajobrazowych o powierzchni 2,6 tys. ha (2,2% powierzchni zespołów w kraju).

Jedną z form ochrony przyrody są również pomniki przyrody. W 2024 r. tą formą ochrony objętych było 754 cennych tworów przyrody ożywionej i nieożywionej, przede wszystkim pojedynczych drzew, które stanowiły 82,2% ogółu pomników. Do terenów ochrony przyrody należały także obszary Natura 2000, które w 2024 r. obejmowały obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) o powierzchni 14,5 tys. ha oraz specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO) o powierzchni 28,6 tys. ha.

Wykres 8. Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia

Chart 8. Area of special nature value under legal protection in 2024
As of 31 December

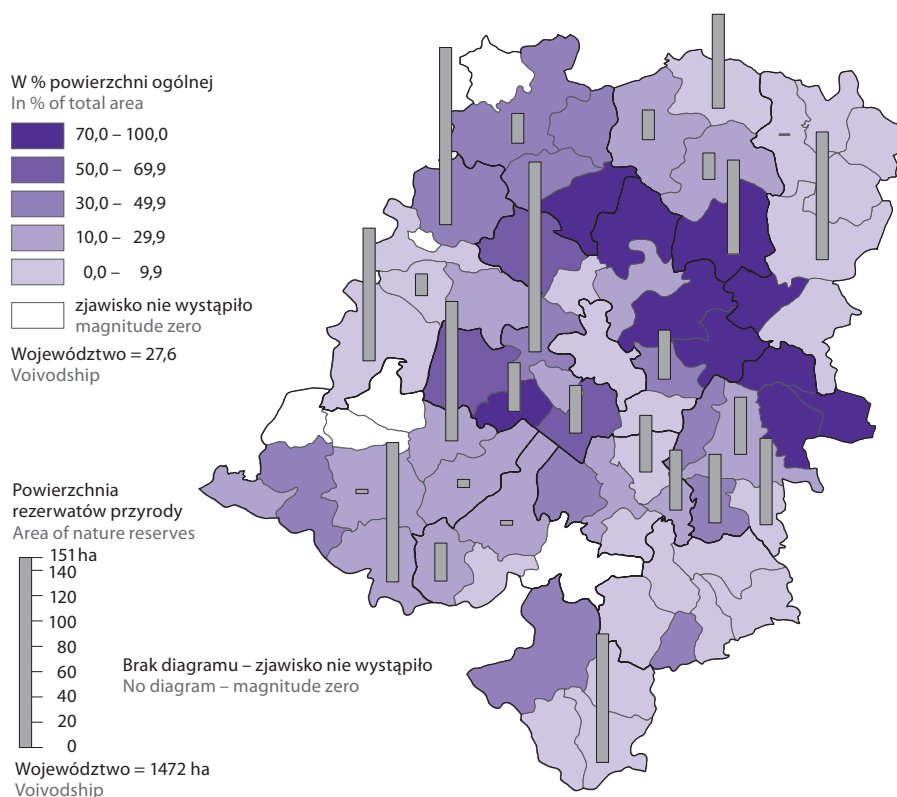
^a Bez powierzchni rezerwatów przyrody i innych form ochrony przyrody położonych na ich terenie.
^a Excluding reserves and other forms of nature protection located within their areas.

Powierzchnia obszarów prawnie chronionych w końcu 2024 r. w kraju wyniosła 10120,1 tys. ha. Województwo opolskie znalazło się na 11 miejscu w kraju pod względem udziału powierzchni obszarów prawnie chronionych w powierzchni województwa. Największy udział tych obszarów odnotowano w województwie świętokrzyskim (65,0%) i małopolskim (53,3%), a najmniejszy w województwie dolnośląskim (18,7%) i łódzkim (19,6%).

W województwie opolskim w 2024 r. pod względem zajmowanej powierzchni największy udział obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionych odnotowano w powiecie opolskim (58,8%), a następnie w namysłowskim (46,2%) oraz strzeleckim (45,1%), najmniejszy natomiast w m. Opolu (0,2%), powiecie kędzierzyńsko-kozielskim (7,1%) oraz prudnickim (8,3%).

Mapa 16. Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia

Map 16. Area of special nature value under legal protection in 2024
As of 31 December

Oprócz obszarów objętych ochroną prawną, istotne dla zachowania jakości środowiska przyrodniczego są także tereny zieleni. Na koniec 2024 r. łączna powierzchnia ogólnodostępnych parków spacerowo-wypoczynkowych oraz zieleńców wyniosła 1,5 tys. ha i w stosunku do 2023 r. zwiększyła się o 1,8% (w kraju – o 1,7%), a w porównaniu z 2015 r. o 26,7% (w kraju – o 13,4%). Największą część tych terenów, tj. 81,5% przypadła na parki spacerowo-wypoczynkowe. W 2024 r. większość parków oraz zieleńców znajdowało się w miastach – 65,6% (przed rokiem – 65,3%, a w 2015 r. – 77,0%).

Średnio na 1 mieszkańca w 2024 r. przypadła ogółem 22,0 m² powierzchni parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej wobec 22,5 m² w 2023 r. i 16,3 m² w 2015 r. (w kraju odpowiednio: 17,1 m², 17,0 m² i 15,0 m²). W przekroju powiatów największą powierzchnię ogólnodostępnych terenów parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej na 1 mieszkańca odnotowano w powiecie krapkowickim (44,7 m²) i namysłowskim (36,6 m²), a najmniejszą w oleskim (7,0 m²) oraz opolskim (9,4 m²).

Powierzchnia gruntów leśnych w województwie opolskim w 2024 r. wyniosła 258,3 tys. ha i stanowiła 2,7% krajowych zasobów leśnych. W skali roku powierzchnia ta zwiększyła się o 0,1%, a w kraju utrzymała się na podobnym poziomie, natomiast w porównaniu z 2015 r. wzrosła o 0,4% (w kraju – o 0,7%).

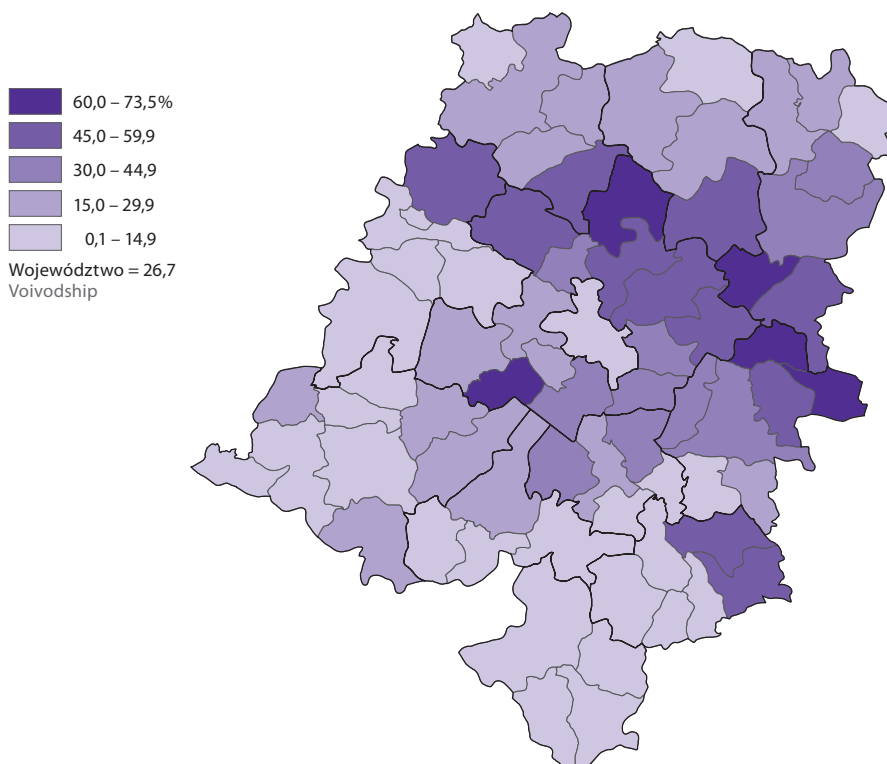
Powierzchnia lasów wyniosła 251,6 tys. ha i stanowiła 97,4% gruntów leśnych województwa. Pozostałą część stanowiły grunty związane z gospodarką leśną. Większość powierzchni lasów (94,8%) zajmowały lasy publiczne, których powierzchnia zwiększyła się o 0,1% w porównaniu z 2023 r. i o 0,2% w stosunku do 2015 r. Największa część powierzchni lasów publicznych przynależała do lasów Skarbu Państwa – 98,4%.

Lesistość – stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni danego obszaru (kraju, województwa, powiatu, gminy).

Wskaźnik lesistości w 2024 r. wyniósł 26,7% (w kraju – 29,6%) i w skali roku nie zmienił się, a w 2015 r. wyniósł 26,6% (w kraju odpowiednio: 29,6% i 29,5%). W 2024 r. w województwie opolskim najwyższy wskaźnik lesistości odnotowano w gminach: Murów (73,5%) i Kolonowskie (71,2%), a najniższy w m. Brzegu (0,1%) oraz gminie Cisek (1,1%).

**Mapa 17. Lesistość w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 17. Forest cover in 2024
As of 31 December

4.5. Odpady przemysłowe i komunalne

4.5. Industrial and municipal waste

W 2024 r. ilość wytworzonych odpadów przemysłowych (z wyłączeniem odpadów komunalnych) zmniejszyła się w porównaniu z 2023 r. oraz z 2015 r. Ilość odpadów komunalnych wzrosła zarówno w relacji do roku poprzedniego, jak i w odniesieniu do 2015 r. Udział odpadów komunalnych wytworzonych selektywnie był wyższy niż w 2023 r. i 2015 r.

W 2024 r. w województwie opolskim wytworzono 1188,0 tys. t odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych), co stanowiło 1,2% ich ogólnej ilości w skali kraju. W porównaniu z 2023 r. wytworzono ich mniej o 26,7% (w kraju – o 5,9%), a o 30,0% w relacji do 2015 r. (w kraju – o 21,4%). Z ogólnej ilości odpadów wytworzonych 745,7 tys. t, tj. 62,8% odpadów zostało poddanych odzyskowi, 413,1 tys. t (34,8%) przekazano innym odbiorcom (głównie do procesu odzysku), a pozostałe 29,2 tys. t (2,5%) unieszkodliwiono oraz magazynowano czasowo. Spośród odpadów wytworzonych poddanych procesom unieszkodliwiania (we własnym zakresie przez wytwórcę) – 98,4% stanowiły odpady składowane na składowiskach własnych.

Średnio na 1 km² powierzchni przypadało 126,2 t wytworzonych odpadów, podczas gdy w 2023 r. – 172,1 t, a w 2015 r. – 180,3 t (w kraju odpowiednio: 327,7 t, 348,2 t i 418,9 t). Największą ilość odpadów wytworzyły zakłady zlokalizowane w m. Opolu (866,4 t/km²), natomiast najmniejszą w powiecie głubczyckim (2,2 t/km²).

W końcu 2024 r. na składowiskach własnych zakładów nagromadzono 7632,0 tys. t odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych) uciążliwych dla środowiska. Masa nagromadzonych odpadów zwiększyła się o 0,1% w porównaniu z poprzednim rokiem, natomiast zmniejszyła się o 64,1% w stosunku do 2015 r. (w kraju odpowiednio: spadek o 0,2% oraz wzrost o 9,4%). Średnio na 1 km² powierzchni województwa przypadało 0,8 tys. t nagromadzonych odpadów, podobnie jak w 2023 r., a w 2015 r. – 2,3 tys. t, w kraju natomiast odpowiednio: 5,9 tys. t, 5,9 tys. t i 5,4 tys. t.

Tablica 5. Odpady przemysłowe
Table 5. Industrial waste

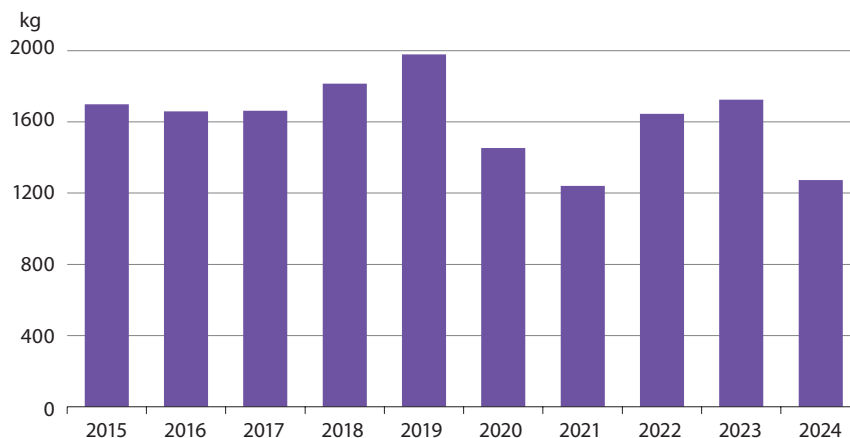
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024	
	w tys. ton in thousand tonnes				Polska=100 Poland=100
Odpady wytworzone Waste generated	1697,1	1394,2	1619,9	1188,0	1,2
w tym: of which:					
unieszkodliwione we własnym zakresie conditioned by waste producer on site	11,8	9,1	15,6	19,1	0,1
przekazane innym odbiorcom transferred to other recipients	754,1	697,7	939,8	413,1	0,7
magazynowane czasowo temporarily stored	68,7	5,2	10,6	10,1	1,3
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^a ; stan w końcu roku) Waste landfilled to date (accumulated ^a ; as of the end of the year)	21254,7	7823,9	7626,4	7632,0	0,4

a Na składowiskach (w tym hałdach i stawach osadowych) własnych.
a On own landfills (including heaps and settling ponds).

Ilość odpadów przemysłowych przypadająca średnio na 1 mieszkańca w 2024 r. wynosiła 1272,8 kg, w 2023 r. – 1724,3 kg, a w 2015 r. – 1699,0 kg (w kraju odpowiednio: 2739,1 kg, 2899,6 kg i 3406,2 kg). Największą ilość odpadów przemysłowych wytworzonych na 1 mieszkańca odnotowano w powiatach: opolskim (3292,5 kg) i kędzierzyńsko-kozielskim (2259,6 kg), natomiast najmniejszą w powiecie prudnickim (33,2 kg) i głubczyckim (35,4 kg).

Wykres 9. Odpady przemysłowe wytworzone na 1 mieszkańca

Chart 9. Industrial waste generated per capita

W 2024 r. w województwie opolskim wytworzono 390,0 tys. t odpadów komunalnych. W porównaniu z 2023 r. ich ilość wzrosła o 8,1% (w kraju – o 5,3%), a o 40,1% w relacji do 2015 r. (w kraju – o 30,3%). Zdecydowana większość (87,0%) tego typu odpadów została wytworzona w gospodarstwach domowych. W 2024 r. w województwie wytworzono 208,9 tys. t zmieszanych odpadów komunalnych, tj. więcej o 2,8% niż rok wcześniej i o 4,2% wobec 2015 r. Masa odpadów zmieszanych wytworzonych w gospodarstwach domowych wynosiła 178,6 tys. t i stanowiła 85,5% ich ogólnej ilości.

Na obszarach strategicznej interwencji w miastach tracących funkcje społeczno-gospodarcze w 2024 r. wytworzono 90,2 tys. t odpadów komunalnych, tj. o 10,8% więcej niż przed rokiem. Ilość odpadów komunalnych wytworzonych w gminach zagrożonych trwałą marginalizacją była o 7,0% wyższa niż w 2023 r. i wynosiła 34,0 tys. t.

W województwie opolskim w 2024 r. wytworzono selektywnie i wysegregowano z frakcji suchej 46,4% ogółu odpadów komunalnych, podczas gdy w 2023 r. – 43,7%, a w 2015 r. – 28,0%. W stosunku do poprzedniego roku ilość odpadów wytworzonych selektywnie wzrosła o 15,0%, a w porównaniu z 2015 r. ponad 2-krotnie do 181,1 tys. t. W strukturze tych odpadów frakcjami o dominującym udziale były: odpady biodegradowalne – 36,1% ogólnej ilości odpadów wytworzonych selektywnie, wielkogabarytowe – 13,3%, szkło – 12,2% oraz zmieszane odpady opakowaniowe – 10,8%.

W 2024 r. na obszarach strategicznej interwencji w miastach tracących funkcje społeczno-gospodarcze ilość odpadów wytworzonych selektywnie wzrosła o 21,8% i wynosiła 38,1 tys. t. Ilość odpadów komunalnych wytworzonych selektywnie w gminach zagrożonych trwałą marginalizacją wynosiła 15,8 tys. t i była wyższa o 10,4% niż w 2023 r.

Podstawową metodą gospodarowania odpadami komunalnymi w województwie opolskim było ich składowanie. W 2024 r. zdeponowano 36,8% ich ogólnej ilości. Unieszkodliwianiu termicznemu w spalarniach poddano 17,2%, biologicznemu przetwarzaniu 14,6%, a recyklingowi 13,8% odpadów komunalnych.

Na koniec 2024 r. w województwie opolskim funkcjonowało 14 składowisk przyjmujących odpady komunalne, zajmujących łączną powierzchnię 106,7 ha. W porównaniu z 2023 r. zarówno liczba składowisk, jak i ich powierzchnia nie zmieniła się, natomiast w stosunku do 2015 r. – zmniejszyła się odpowiednio: o 33,3% i o 9,3%. W 2024 r. wszystkie składowiska wyposażone były w instalacje służące do odgazowywania, w wyniku czego poprzez spalanie ujętego gazu odzyskano 2700,3 tys. kWh energii elektrycznej.

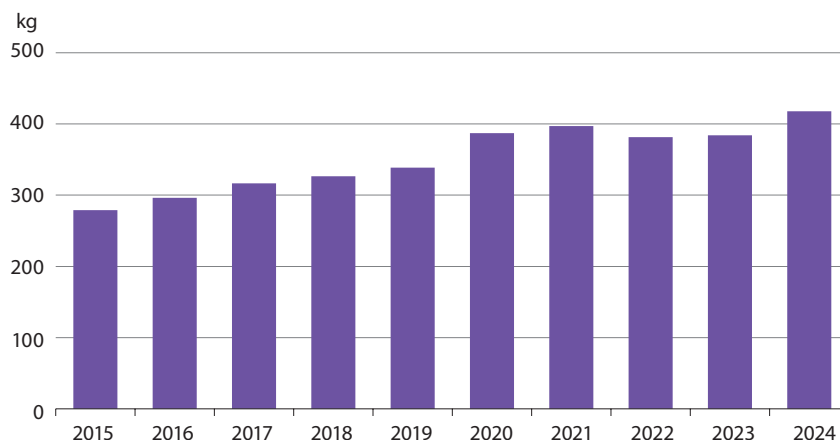
Odpady komunalne – odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Tablica 6. Odpady komunalne wytworzone selektywnie
Table 6. Municipal waste generated separately

Wyszczególnienie Specification	2015		2020	2023	2024			
	ogółem total	w tym z gospodarstw domowych of which from households	ogółem total			w tym z gospodarstw domowych of which from households		
			w tonach in tonnes			Polska=100 Poland=100	w tonach in tonnes	Polska=100 Poland=100
Ogółem Total	78057,0	69070,1	147736,5	157536,2	181130,3	3,0	160760,8	2,9
w tym: of which:								
Papier i tektura Paper and cardboard	2279,6	1651,6	8733,5	13384,8	17174,5	2,7	11515,1	2,2
Szkło Glass	14800,7	13262,9	18874,5	18792,7	22083,4	2,9	18447,3	2,6
Tworzywa sztuczne Plastics	5342,9	4953,0	8152,6	11719,3	14997,4	2,4	10052,6	1,8
Metale Metals	67,7	67,0	87,0	63,3	67,5	1,3	40,3	1,0
Tekstylnia Textiles	17,8	17,8	187,9	175,2	211,2	3,1	211,2	3,2
Zużyte urządzenia elektryczne i elek- troniczne Wasted electrical and electronic equipment	318,0	291,5	935,3	1005,4	1433,9	3,2	1425,3	3,2

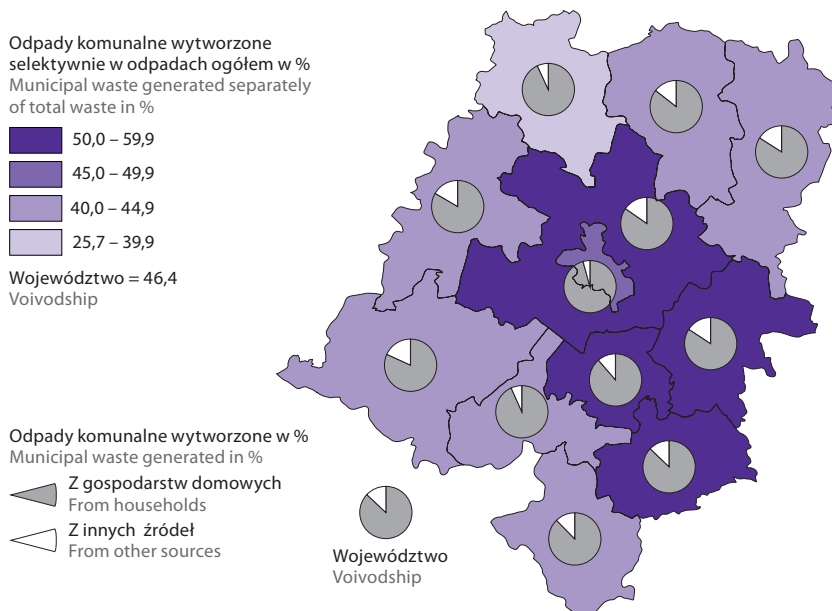
Masa wytworzonych odpadów komunalnych przez 1 mieszkańca na terenie województwa opolskiego w 2024 r. wynosiła 417,8 kg (w kraju – 376,9 kg) i zwiększyła się o 33,8 kg (w kraju – o 20,2 kg) w stosunku do 2023 r., a w porównaniu z 2015 r. odpowiednio: o 139,0 kg i o 94,4 kg. Najwięcej odpadów komunalnych na 1 mieszkańca zostało wytworzonych w powiecie nyskim (481,8 kg) i w m. Opolu (457,6 kg), najmniej natomiast w powiatach: namysłowskim (322,9 kg) i oleskim (325,1 kg).

Wykres 10. Odpady komunalne wytworzone na 1 mieszkańca
Chart 10. Municipal waste generated per capita

Na koniec 2024 r. w województwie opolskim istniały 142 dzikie wysypiska, które zajmowały powierzchnię 110,9 tys. m², co stanowiło 1178 m² na 100 km² powierzchni województwa (w kraju – 576 m²/100 km²). W ciągu roku liczba dzikich wysypisk spadła o 6,6%, natomiast ich powierzchnia wzrosła o 11,8%. W porównaniu z 2015 r. odnotowano spadek zarówno liczby dzikich wysypisk, jak i ich powierzchni odpowiednio: o 10,1% i o 58,5%. W ciągu 2024 r. zlikwidowano 197 nielegalnych wysypisk, zbierając podczas ich likwidacji 564,7 t odpadów komunalnych, podczas gdy rok wcześniej było to odpowiednio: 180 i 462,5 t, a w 2015 r. – 127 i 982,5 t.

Mapa 18. Odpady komunalne wytworzone w 2024 r.
Map 18. Municipal waste generated in 2024

Jednym z mierników gospodarowania odpadami komunalnymi są wydatki budżetowe na gospodarkę odpadami przypadające na 1 kg odpadów. W 2024 r. wskaźnik wydatków budżetowych na gospodarkę odpadami komunalnymi przypadających na 1 kg odpadów wynosił 0,85 zł (w 2023 r. – 0,86 zł).

4.6. Ekonomiczne aspekty ochrony środowiska

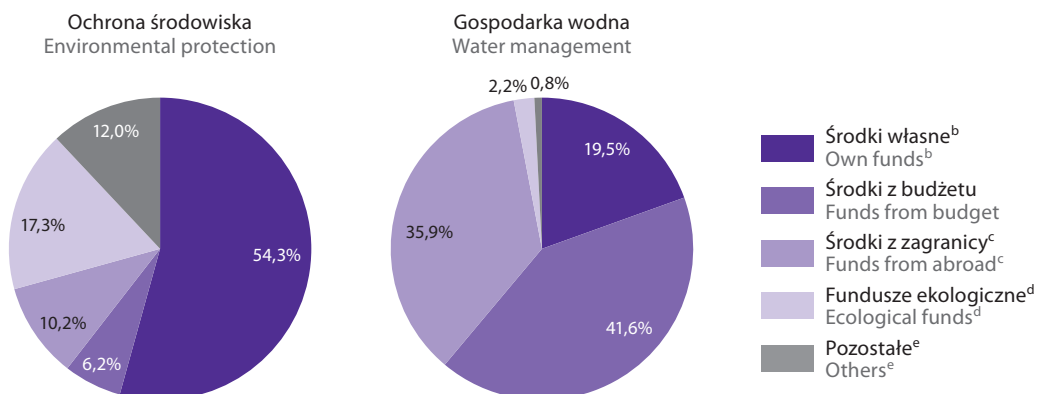
4.6. Economic aspects of environmental protection

W 2024 r. nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska w województwie opolskim kształtowały się na niższym poziomie w porównaniu z 2023 r., a wyższym w stosunku do 2015 r. Najwięcej środków przeznaczono na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu. Nakładów na środki trwałe służące gospodarce wodnej w 2024 r. odnotowano mniej zarówno w relacji do 2023 r., jak i 2015 r. Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej przeznaczono m.in. na ujęcia i doprowadzenia wody.

W 2024 r. nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska wynosiły 500,0 mln zł, tj. mniej o 14,8% w porównaniu z 2023 r., natomiast więcej o 20,6% w relacji do 2015 r. Wydatki te stanowiły 3,3% nakładów na ochronę środowiska w kraju (w 2023 r. – 3,2%; w 2015 r. – 2,7%). Najwięcej środków przeznaczono na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu – 291,7 mln zł (wzrost o 9,3% w skali roku i o 41,1% wobec 2015 r.). Na inwestycje i środki trwałe w zakresie gospodarki ściekowej i ochrony wód przeznaczono 136,7 mln zł (spadek o 25,9% w relacji do 2023 r. i o 18,1% w porównaniu z 2015 r.), natomiast na gospodarkę odpadami w województwie opolskim wydatkowano 9,5 mln zł (mniej o 85,3% niż przed rokiem i o 56,8% niż w 2015 r.).

Źródłem finansowania ochrony środowiska w 2024 r. były m.in. środki własne województwa w wysokości 338,7 mln zł, tj. 67,7% ogółu nakładów, środki z budżetu centralnego – 59,4 mln zł (11,9%) oraz z zagranicy – 30,2 mln zł (6,0%).

Wykres 11. Nakłady^a na środki trwałe według źródeł finansowania w latach 2015–2024 (ceny bieżące)
Chart 11. Outlays^a on fixed assets by source of financing in 2015–2024 (current prices)

a Według lokalizacji inwestycji. b Łącznie ze środkami z budżetu gmin będących inwestorami. c Środki bezzwrotne i zwrotne uzyskane w ramach międzynarodowych programów funduszy pomocowych (w tym Fundusz Spójności), funduszy strukturalnych, pomocy bilateralnej, ekokonwersji. d Pożyczki, kredyty i dotacje. e W tym nakłady niesfinansowane.

a By site location of investment. b Including funds from budgets of gminas which are investors. c Non-refundable and refundable funds received from international programmes of aid funds (including the Cohesion Fund), structural funds, bilateral assistance, ecological conversion. d Loans, credits and grants. e Of which non-financed outlays.

Wartość nakładów na środki trwałe służące gospodarce wodnej w 2024 r. wynosiła 73,5 mln zł i była mniejsza o 85,2% w skali roku oraz o 69,5% w porównaniu z 2015 r. Wydatki te stanowiły 2,0% nakładów na gospodarkę wodną w kraju (w 2023 r. – 11,5%; w 2015 r. – 7,3%). Środki przeznaczono m.in. na ujęcia i doprowadzenie wody – 36,9 mln zł (mniej o 4,8% niż przed rokiem, natomiast więcej o 73,7% w stosunku do 2015 r.) oraz budowę i modernizację stacji uzdatniania wody – 15,5 mln zł (wzrost o 48,9% w porównaniu z 2023 r. i o 15,5% w relacji do 2015 r.).

Źródłem finansowania nakładów gospodarki wodnej w 2024 r. były m.in. środki własne oraz środki z budżetu centralnego, które stanowiły odpowiednio: 72,2% i 21,1% środków służących gospodarce wodnej.

W 2024 r. średnio na 1 mieszkańca województwa opolskiego nakłady na ochronę środowiska wynosiły 536 zł (w 2023 r. – 625 zł; w 2015 r. – 415 zł), a na gospodarkę wodną – 79 zł (528 zł i 242 zł). W kraju nakłady na ochronę środowiska w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2024 r. wynosiły 403 zł (w 2023 r. – 483 zł; w 2015 r. – 394 zł), natomiast na gospodarkę wodną osiągnęły wartość 96 zł (w 2023 r. – 114 zł i w 2015 r. – 86 zł).

Tablica 7. Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej^a w latach 2015–2024 (ceny bieżące)

Table 7. Outlays on fixed assets for environmental protection and water management^a in 2015–2024 (current prices)

Wyszczególnienie Specification	W tysiącach złotych In thousand PLN	Polska=100 Poland=100	Na 1 mieszkańca ^b w złotych Per capita ^b in PLN
Ochrona środowiska Environmental protection	3767710,6	3,1	389
w tym: of which:			
ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu protection of air and climate	1793776,2	4,6	185
gospodarka ściekowa i ochrona wód wastewater management and protection of waters	1328986,0	2,3	137
gospodarka odpadami waste management	222058,2	1,8	23
pozostała działalność związana z ochroną środowiska other environmental protection activities	362379,1	3,6	37
Gospodarka wodna Water management	1772045,1	5,8	183
w tym: of which:			
ujęcia i doprowadzenia wody water intakes and systems	275191,6	1,9	28
budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody construction and modernisation of water treat- ment plants	84701,2	1,6	9

a Według lokalizacji inwestycji. b Średnia wartość z danego okresu.
a By site location of investment. b Average value from a given period.

W województwie opolskim w 2024 r. w wyniku inwestycji ochrony środowiska w zakresie ochrony powietrza, zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń do redukcji zanieczyszczeń pyłowych wynosiła 18,0 ton/rok. Efektem realizacji inwestycji było również przekazanie 92,4 km sieci kanalizacyjnej odprowadzającej ścieki oraz 12,3 km sieci kanalizacyjnej odprowadzającej wody opadowe. Ponadto zwiększono przepustowość istniejących oczyszczalni komunalnych biologicznych o 243,0 m³/dobę.

W 2024 r. w zakresie efektów rzeczowych inwestycji gospodarki wodnej oddano do użytkowania ujęcia wody o wydajności 3540 m³/dobę oraz stacje uzdatniania wody o przepustowości 2031 m³/dobę. Ponadto powstało 50,3 km sieci wodociągowej.

Rozdział 5

Chapter 5

Społeczeństwo

Society

5.1. Kapitał ludzki

5.1. Human capital

Demografia

Demography

W województwie opolskim w 2025 r. odnotowano spadek liczby ludności, zarówno względem roku poprzedniego, jak i 2015 r. Było to wynikiem m.in. zmniejszającej się liczby urodzeń, przewagi liczby zgonów nad liczbą urodzeń oraz utrzymującego się ujemnego salda migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały. Ponadto obserwowany jest proces starzenia się społeczeństwa, odzwierciedlony w wartościach mierników określających jego skalę.

Dane dotyczące ludności – jeśli nie zaznaczono inaczej – podaje się według krajowej definicji zamieszkania i dotyczą liczby stałych mieszkańców gminy skorygowanej o saldo osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące; do ludności gminy nie są zaliczani imigranci przebywający w Polsce czasowo, natomiast zaliczani są stali mieszkańcy Polski przebywający czasowo za granicą (bez względu na okres ich czasowego przebywania/nieobecności).

Szacunki stanu i struktury ludności dla lat międzyspisywanych sporządza się metodą bilansową, w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przy uwzględnieniu zmian w kolejnych okresach spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony), migracjami ludności (migracje wewnętrzne i zagraniczne na pobyt stały oraz wewnętrzne na pobyt czasowy), a także przesunięciami ludności z tytułu zmian administracyjnych mających swoje odzwierciedlenie w Rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie ustalenia granic niektórych gmin i miast oraz nadania niektórym miejscowościom statusu miasta. Dane o migracjach wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały pochodzą z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji (obejmują wyłącznie migracje zarejestrowane). Dane o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach pochodzą ze sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego.

Dane o ludności oraz współczynniki demograficzne, a także przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) opracowano – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjmując jako bazę wyjściową:

- dla lat 2015–2019 – wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011,
- dla lat 2020–2025 – wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021.

**Tablica 8. Ludność
Stan w dniu 31 grudnia**

Table 8. Population

As of 31 December

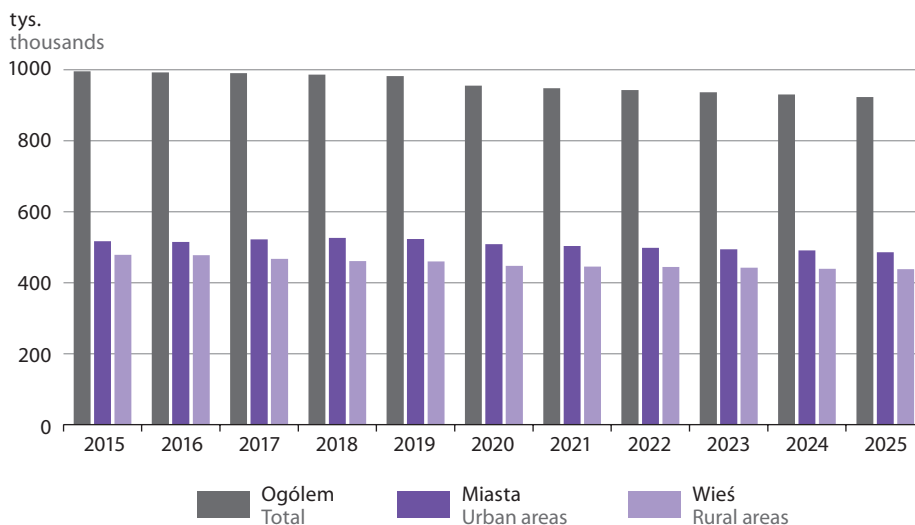
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Ogółem Total	996011	955844	930296	923536
Polska=100 Poland=100	2,6	2,5	2,5	2,5
Kobiety na 100 mężczyzn Females per 100 males	107	107	107	107
Miasta – w % ogółu ludności Urban areas – in % of total population	51,9	53,2	52,8	52,6
Wieś – w % ogółu ludności Rural areas – in % of total population	48,1	46,8	47,2	47,4
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej Population per 1 km ² of total area	106	102	99	98

Według stanu w dniu 31 grudnia 2025 r. liczba ludności województwa opolskiego wyniosła 923,5 tys. osób (w tym 477,6 tys. kobiet) i zmniejszyła się w stosunku do roku poprzedniego o 6,8 tys. osób, tj. o 0,7%, a o 72,5 tys. osób, tj. o 7,3% w porównaniu z 2015 r. (w kraju odpowiednio: o 0,4% i o 2,9%). Populacja województwa stanowiła 2,5% ogólnej liczby ludności kraju. Opolskie pod względem liczby mieszkańców zajmowało wśród województw ostatnią pozycję.

**Wykres 12. Ludność
Stan w dniu 31 grudnia**

Chart 12. Population

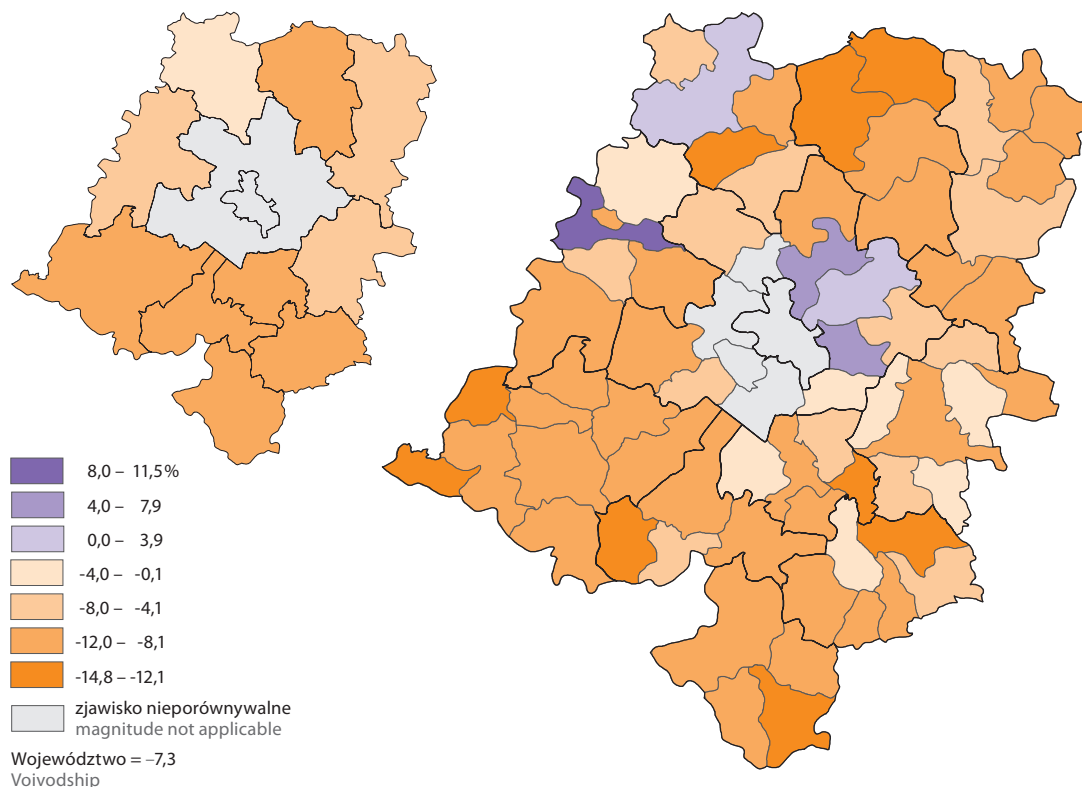
As of 31 December

Wśród gmin województwa opolskiego największą liczbę mieszkańców na koniec 2025 r. zanotowano w m. Opolu (124,6 tys. osób), natomiast najmniejszą w gminie Świerczów (3,0 tys. osób). W stosunku do 2024 r. w większości gmin odnotowano spadek liczby ludności, w tym największy w gminie Domaszowice (o 2,0%). W dziesięciu gminach wystąpił wzrost liczby ludności i największy odnotowano w gminach: Dąbrowa i Turawa (po 1,0%).

**Mapa 19. Zmiana liczby ludności w latach 2015–2025
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 19. Population changes in 2015–2025
As of 31 December

Średnia gęstość zaludnienia, czyli liczba osób przypadająca na 1 km² w końcu 2025 r. w województwie opolskim wyniosła 98 (w kraju – 119) i była mniejsza o 1 osobę w relacji do 2024 r. oraz o 8 osób w stosunku do 2015 r. W miastach województwa na 1 km² przypadało średnio 555 osób wobec 51 na wsi. Omawiany wskaźnik wykazywał znaczne zróżnicowanie przestrzenne wśród gmin województwa opolskiego. Najbardziej zaludnione było m. Brzeg, w którym na 1 km² przypadało 2240 osób, natomiast najmniej zaludniona była gmina Świerczów z wynikiem 27 osób na 1 km². W m. Opolu w 2025 r. na 1 km² przypadało 836 osób.

W miastach województwa opolskiego w końcu 2025 r. mieszkało 485,7 tys. osób, natomiast na wsi – 437,9 tys. osób. Wskaźnik urbanizacji wyrażany liczbą ludności zamieszkałej w miastach w relacji do ogólnej liczby ludności w województwie opolskim na koniec 2025 r. ukształtował się na poziomie 52,6% (w kraju – 59,3%) i względem 2024 r. obniżył się o 0,2 p. proc. (w kraju – o 0,1 p. proc.). Wyższe wartości współczynnika od średniego dla województwa odnotowano w czterech powiatach: kędzierzyńsko-kozielskim (62,8%), krapkowickim (55,8%), brzeskim (54,0%) i nyskim (52,7%). Najmniej zurbanizowany był powiat opolski (16,1%).

Na koniec 2024 r. na obszarach strategicznej interwencji w miastach tracących funkcje społeczno-gospodarcze mieszkało 216,1 tys. osób, tj. o 1,1% mniej niż w 2023 r. Liczba mieszkańców gmin zagrożonych trwałą marginalizacją na koniec 2024 r. wyniosła 92,8 tys. osób wobec 93,7 tys. przed rokiem.

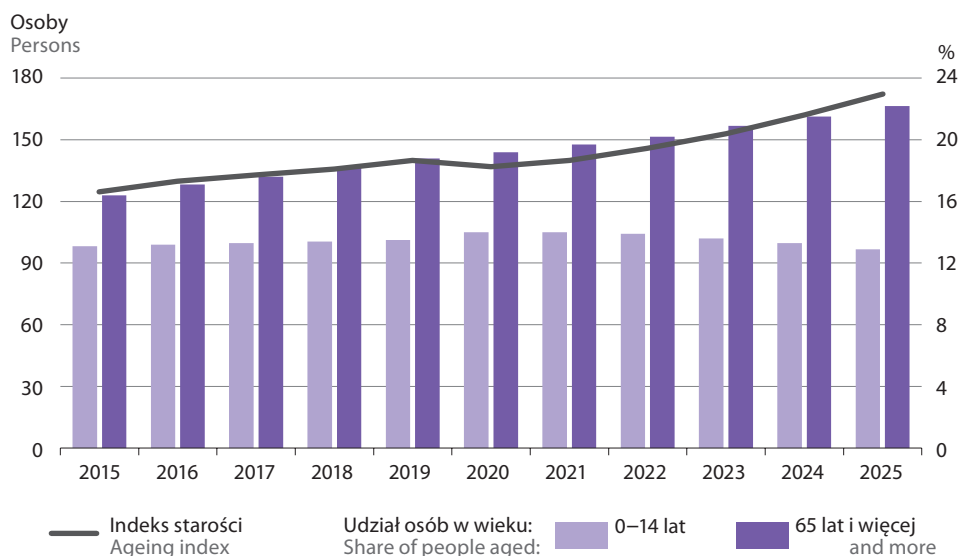
W ogólnej liczbie mieszkańców nieznacznie przeważały kobiety, których odsetek w końcu grudnia 2025 r. wyniósł 51,7% (w kraju – również 51,7%) i względem 2024 r. nie zmienił się, a w stosunku do 2015 r. wzrósł o 0,1 p. proc. Współczynnik feminizacji, mierzony liczbą kobiet przypadających na 100 mężczyzn na koniec 2025 r. w województwie opolskim oraz w kraju, ukształtował się na analogicznym poziomie jak przed rokiem oraz w 2015 r. i wyniósł po 107. W miastach przewaga liczebna kobiet była większa niż na wsi i na koniec 2025 r. na 100 mężczyzn przypadało 112 kobiet wobec 102 na terenach wiejskich (w kraju odpowiednio: również 112 oraz 101).

Analiza ludności według biologicznych grup wieku wykazała, że na koniec 2025 r. w województwie było 119,4 tys. dzieci (0–14 lat), czyli o 3,4% mniej w porównaniu z 2024 r. (w kraju – również o 3,4%). Liczba ludności w grupie wieku 65 lat i więcej wyniosła 204,8 tys. i zwiększyła się w stosunku do roku poprzedniego o 2,2% (w kraju – o 1,9%). Województwo opolskie w porównaniu z danymi dla kraju charakteryzowało się starszą strukturą wieku ludności. W 2025 r. udział dzieci w ogólnej liczbie ludności ukształtował się na poziomie 12,9% wobec 14,2% w kraju, a osób starszych odpowiednio: 22,2% wobec 21,1%.

Relacja liczby osób w wieku 65 lat i więcej do ogólnej liczby ludności nazywana jest współczynnikiem starości demograficznej i stanowi wyznacznik starzenia się ludności. Względem 2024 r. wartość omawianego współczynnika wzrosła o 0,6 p. proc. (w kraju – o 0,5 p. proc.).

Wykres 13. Indeks starości Stan w dniu 31 grudnia

Chart 13. Ageing index
As of 31 December

Na koniec 2024 r. na obszarach strategicznej interwencji w miastach tracących funkcje społeczno-gospodarcze udział ludności w wieku 65 lat i więcej w ogólnej liczbie ludności wyniósł 24,6% wobec 23,9% przed rokiem. W gminach zagrożonych trwałą marginalizacją udział ten ukształtował się na poziomie 20,9% i były wyższy o 0,7 p. proc. w porównaniu z 2023 r.

Miernikiem, którego poziom również określa skalę starzenia się społeczeństwa jest indeks starości, określane jako relacja pokoleniowa dziadków i wnuczków, tj. liczba osób w wieku 65 lat i więcej przypadająca na 100 osób w grupie wieku 0–14 lat. W województwie opolskim w końcu 2025 r. indeks starości wyniósł 172 (w kraju – 148) wobec 162 przed rokiem (w kraju – 141).

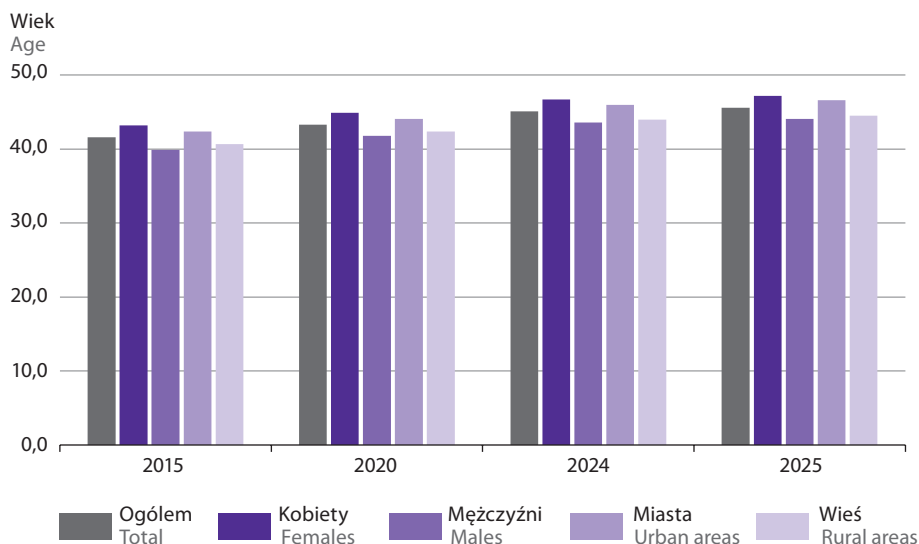
Proces starzenia się ludności przejawiający się m.in. bardziej niekorzystnymi wielkościami wskaźników, którego charakteryzują powoduje, że na znaczeniu zyskuje współczynnik wsparcia międzypokoleniowego (inaczej – współczynnik wsparcia rodziców), określający relację pomiędzy osobami najstarszymi a ich potencjalnymi dziećmi. Wyraża on liczbę osób w wieku 85 lat i więcej przypadających na 100 osób w grupie wieku 50–64 lata. Na koniec 2025 r. omawiany miernik ukształtował się w województwie opolskim oraz w kraju na poziomie 13 osób wobec 12 przed rokiem.

Niekorzystne zmiany demograficzne (m.in. ubytek ludności oraz proces starzenia się) wpływają na stan i strukturę ludności według ekonomicznych grup wieku. W końcu 2025 r. liczebność mieszkańców województwa opolskiego w wieku przedprodukcyjnym (tj. w wieku do 17 roku życia) wyniosła 148,0 tys. i w porównaniu z 2024 r. zmniejszyła się o 2,4% (w kraju – o 2,3%). Ludność w wieku produkcyjnym (tj. w grupie wieku 18–64 lata dla mężczyzn i 18–59 lat dla kobiet) liczyła w województwie 538,8 tys. osób, tj. o 1,2% mniej niż w 2024 r. (w kraju – o 0,5%). Osób w wieku poprodukcyjnym (tj. w grupie wieku 65 lat i więcej dla mężczyzn oraz 60 lat i więcej dla kobiet) na koniec 2025 r. odnotowano w województwie 236,8 tys., tj. o 1,5% więcej niż przed rokiem (w kraju – o 1,2%).

Wartość współczynnika obciążenia demograficznego, wyrażanego relacją liczby osób w wieku nieprodukcyjnym (tj. przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym) do liczby osób w wieku produkcyjnym w końcu 2025 r. w województwie opolskim ukształtowała się na poziomie ub. roku i wyniosła 71 (w kraju po 72). W m. Opolu omawiany współczynnik również nie uległ zmianie i wyniósł tak jak przed rokiem 74.

Wykres 14. Mediana wieku ludności Stan w dniu 31 grudnia

Chart 14. Median age of population
As of 31 December

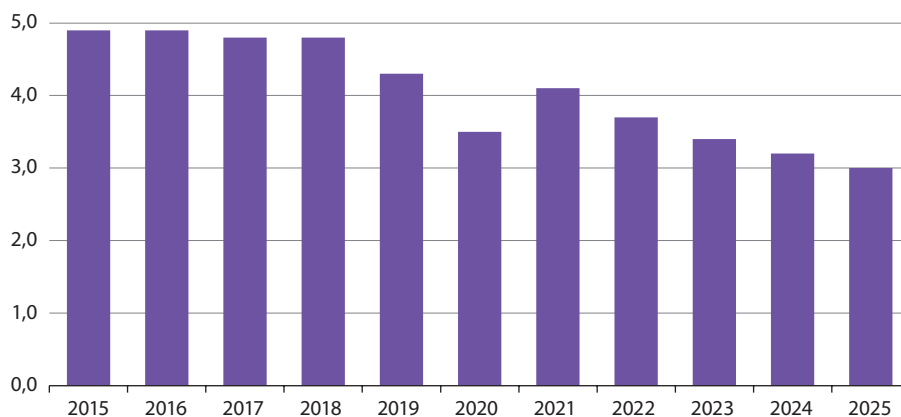

Zjawisko starzenia się społeczeństwa województwa opolskiego ilustruje wzrostowy trend wieku środkowego (mediana wieku), mówiący o tym, że połowa ludności już przekroczyła dany wiek, a druga połowa jeszcze go nie osiągnęła. W końcu 2025 r. wyniósł on w województwie opolskim 45,6 lat, wobec 45,1 przed rokiem (w kraju odpowiednio: 43,8 i 43,3 lata).

W 2025 r. w województwie opolskim zawarto 2,8 tys. małżeństw (w tym 1,5 tys. w miastach), tj. mniej o 5,1% niż przed rokiem, a o 43,1% w porównaniu z 2015 r. (w kraju odpowiednio: o 1,6% i o 29,5%).

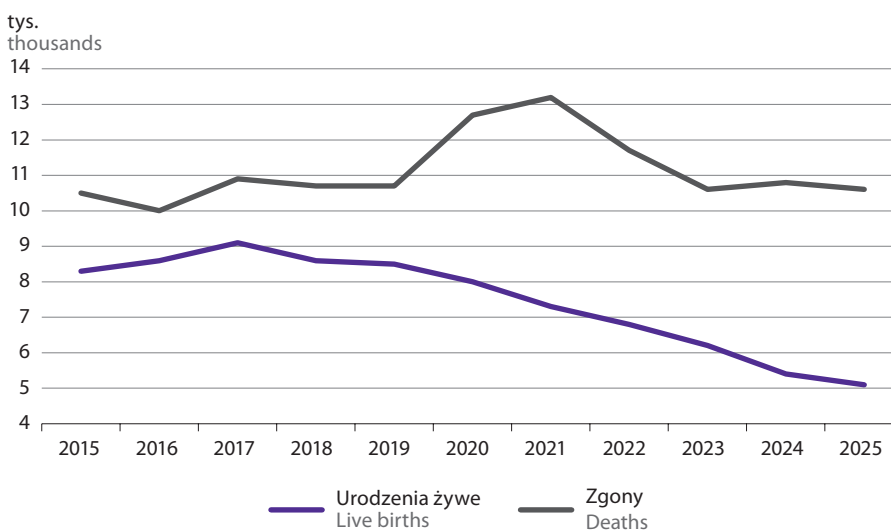
Współczynnik małżeństw, wyrażany liczbą małżeństw w przeliczeniu na 1000 ludności kształtował się w województwie na poziomie 3,0 (w kraju – 3,6) i względem notowanego przed rokiem obniżył się o 0,2 pkt (w kraju – nie zmienił się). Wśród gmin województwa opolskiego w 2025 r. najwięcej małżeństw w przeliczeniu na 1000 ludności odnotowano w gminie Wilków (5,5), a najmniej w gminie Tułowice (1,4). W m. Opolu na 1000 mieszkańców przypadały, tak jak przed rokiem średnio 3 zawarte małżeństwa.

Wykres 15. Małżeństwa zawarte na 1000 ludności
Chart 15. Marriages contracted per 1000 population

Jednym z czynników wpływających na zmianę liczby ludności są urodzenia. W województwie opolskim w 2025 r. zarejestrowano 5,1 tys. urodzeń żywych, tj. mniej o 5,4% niż przed rokiem, a o 38,2% w porównaniu z 2015 r. (w kraju odpowiednio: o 5,4% i o 35,5%). Współczynnik urodzeń żywych, wyrażany liczbą urodzeń żywych w przeliczeniu na 1000 ludności wynosił w województwie 5,5 (w kraju – 6,4) wobec notowanego przed rokiem 5,8 (w kraju – 6,7).

Wykres 16. Ruch naturalny ludności
Chart 16. Vital statistics of population

Zgony są kolejnym, po urodzeniach elementem ruchu naturalnego, kształtującym stan i strukturę ludności. W województwie opolskim w 2025 r. zmarło 10,6 tys. osób, co oznacza spadek o 1,6% w relacji do poprzedniego roku, natomiast wzrost o 1,2% w porównaniu z 2015 r. (w kraju odpowiednio: o 0,7% oraz o 2,7%). Współczynnik umieralności, wyrażany liczbą zgonów w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w województwie opolskim w 2025 r. kształtował się na poziomie 11,4 (w kraju – 10,8) i w relacji do 2024 r. zmniejszył się o 0,1 pkt (w kraju – również o 0,1 pkt).

Ze względu na prowadzone szczegółowe analizy dotyczące przyczyn zgonów, prezentacja danych ulega wydłużeniu do 1 roku. W związku z tym w niniejszym opracowaniu podano dane za 2024 r.

Nadal najczęstszymi przyczynami zgonów mieszkańców województwa opolskiego, podobnie jak i mieszkańców kraju były choroby układu krążenia oraz choroby nowotworowe, które w 2024 r. łącznie stanowiły ponad połowę (65,2%) wszystkich zgonów w województwie (w kraju – 63,8%). W omawianym roku odnotowano 39,2% zgonów spowodowanych chorobami układu krążenia (w kraju – 36,8%). Zgony w wyniku zachorowania na nowotwory stanowiły natomiast 26,0% ogólnej liczby zgonów w województwie (w kraju – 27,0%). Udział zgonów z powodu chorób układu krążenia obniżył się o 0,4 p. proc. w porównaniu z 2023 r. oraz o 9,4 p. proc. w stosunku do 2015 r. (w kraju odpowiednio: o 0,1 p. proc. i o 8,9 p. proc.). Odsetek zgonów spowodowanych chorobami nowotworowymi zmniejszył się o 0,7 p. proc. w odniesieniu do roku poprzedniego, a wzrósł o 1,7 p. proc. w stosunku do 2015 r. (w kraju wzrost odpowiednio po 0,3 p. proc.). Wskaźnik śmiertelności z powodu chorób układu krążenia, w przeliczeniu na 100 tys. ludności w 2024 r. wynosił w województwie 452 (w kraju – 400), a chorób nowotworowych – 300 (w kraju – 294).

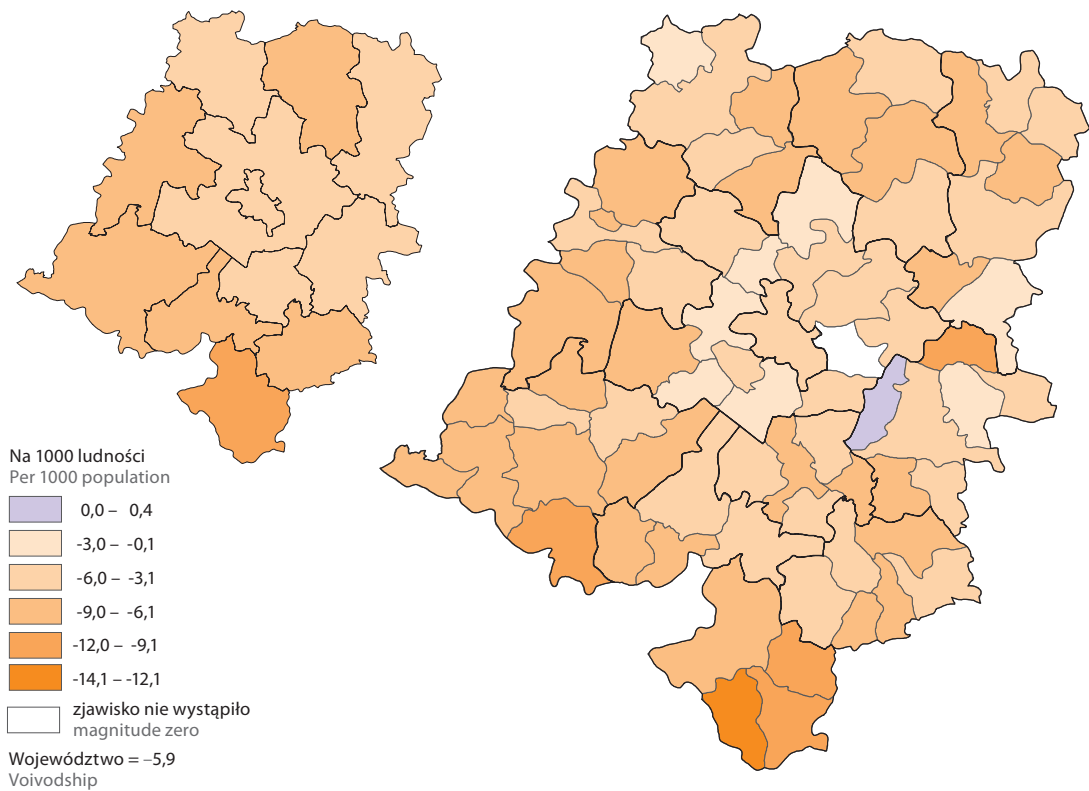
W 2025 r. zarejestrowano w województwie opolskim, tak jak przed rokiem 18 zgonów niemowląt (dzieci poniżej 1 roku) tj. o 47,1% mniej w porównaniu z 2015 r. (w kraju mniej odpowiednio: o 13,5% i o 47,4%). Współczynnik zgonów niemowląt (liczony na 1000 urodzeń żywych) w 2025 r. kształtował się w województwie na poziomie 3,5, wobec 3,3 przed rokiem i 4,1 w 2015 r. W kraju przyjmował on wartość 3,3‰ i był niższy o 0,3 pkt względem poprzedniego roku oraz o 0,7 pkt w porównaniu 2015 r.

Rok 2025 był kolejnym, w którym utrzymała się w województwie opolskim przewaga liczby zgonów nad liczbą urodzeń, co skutkowało ujemną wartością przyrostu naturalnego. Różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów kształtowała się na poziomie minus 5470 podczas gdy przed rokiem wynosiła minus 5350, a w 2015 r. minus 2179. Współczynnik przyrostu naturalnego, określany jako różnica między liczbą urodzeń żywych i liczbą zgonów przypadających na 1000 ludności, w 2025 r. osiągnął w województwie opolskim wartość minus 5,9 wobec minus 5,7 w 2024 r. Omawiany współczynnik dla kraju w 2025 r. kształtował się na poziomie minus 4,5‰, wobec minus 4,2‰ przed rokiem.

Na obszarach strategicznej interwencji w miastach tracących funkcje społeczno-gospodarcze przyrost naturalny na 1000 ludności w 2024 r. wynosił minus 7,3 wobec minus 6,4 przed rokiem. W gminach zagrożonych trwałą marginalizacją kształtował się na poziomie minus 6,8‰ wobec minus 7,1‰ w 2023 r.

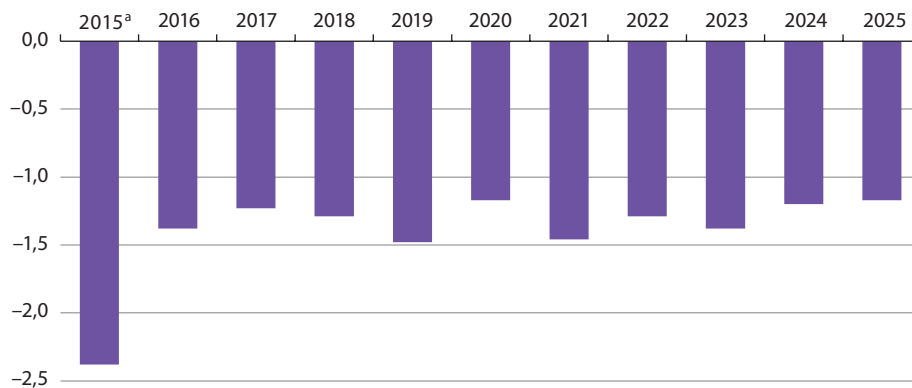
Ujemną wartość współczynnika w 2025 r. odnotowano we wszystkich województwach i kształtowała się ona w przedziale od minus 6,8‰ w województwie łódzkim do minus 2,0‰ w województwie małopolskim. W sześćdziesięciu dziewięciu na siedemdziesiąt jeden gmin województwa opolskiego odnotowano ujemny przyrost naturalny, a najniższa jego wartość w przeliczeniu na 1000 ludności wystąpiła w gminie Branice (minus 14,1). W gminie Izbicko współczynnik przyrostu naturalnego wykazywał wartość dodatnią, tj. 0,4‰. W m. Opolu przyrost naturalny na 1000 ludności w 2025 r. kształtował się na poziomie minus 4,5 wobec minus 4,1 przed rokiem.

Mapa 20. Przyrost naturalny ludności w 2025 r.
Map 20. Natural increase in 2025

Kolejnym procesem wpływającym na zmianę liczby ludności są migracje. W 2025 r. saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały w województwie nadal pozostawało ujemne.

Wykres 17. Saldo migracji na pobyt stały na 1000 ludności
Chart 17. Net migration for permanent residence per 1000 population

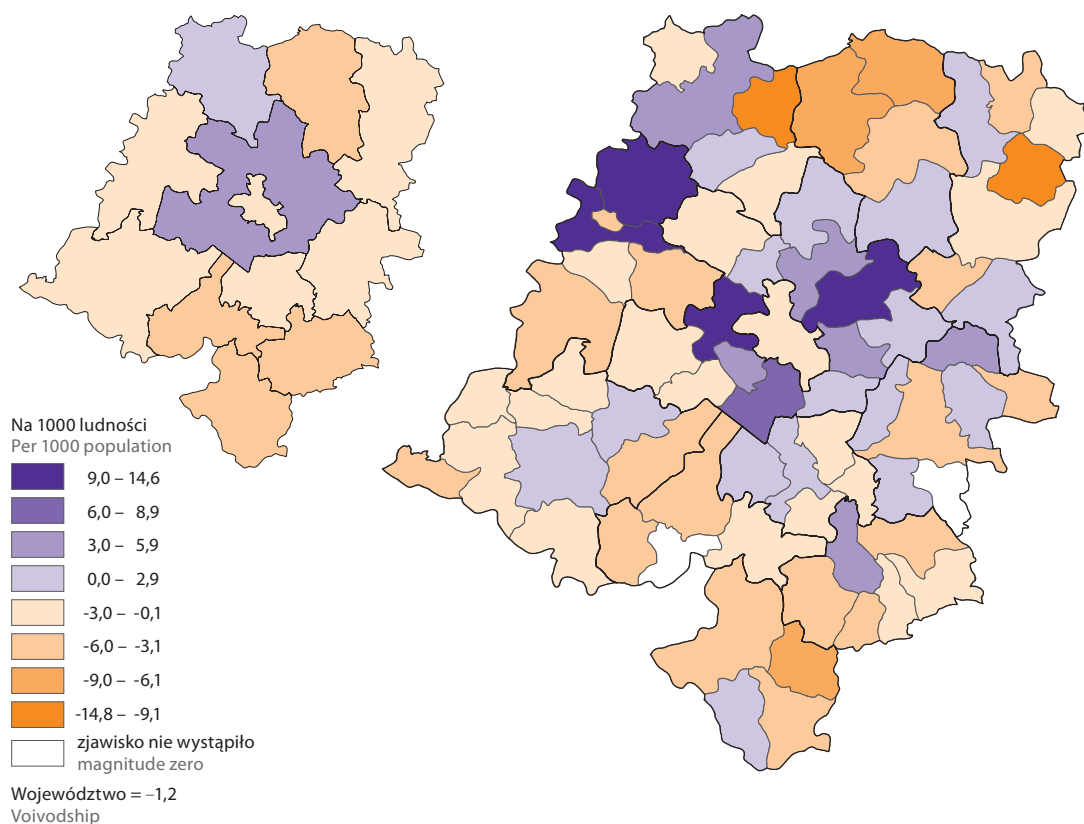
^a Do obliczenia salda migracji wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.
^a For calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used.

W 2025 r. ogólne saldo migracji na pobyt stały w województwie opolskim kształtowało się na poziomie minus 1088 osób wobec minus 1118 osób w 2024 r. W przeliczeniu na 1000 ludności saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały w województwie wynosiło, tak jak przed rokiem minus 1,2. W kraju w 2025 r. miernik był dodatni i przyjmował wartość 0,3‰, wobec 0,2‰ przed rokiem.

Na obszarach strategicznej interwencji w miastach tracących funkcje społeczno-gospodarcze saldo migracji na pobyt stały na 1000 ludności w 2024 r. wynosiło minus 4,5 wobec minus 5,4 przed rokiem. W gminach zagrożonych trwałą marginalizacją kształtowało się na poziomie minus 2,5‰ wobec minus 2,4‰ w 2023 r.

Analiza wartości współczynnika salda migracji na 1000 ludności na poziomie województw wykazała, że w 2025 r. dodatnie saldo odnotowano w pięciu województwach, w tym najwyższe w mazowieckim (2,4). W pozostałych jedenastu województwach saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały w przeliczeniu na 1000 ludności było ujemne, a jego wartość oscylowała w przedziale od minus 2,4 w lubelskim do minus 0,1 w zachodniopomorskim.

Mapa 21. Saldo migracji ludności na pobyt stały w 2025 r.
Map 21. Net migration of population for permanent residence in 2025

W 2025 r. ujemne saldo migracji stałej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wystąpiło w czterdziestu dwóch gminach spośród siedemdziesięciu jeden gmin województwa opolskiego, z czego najniższym wyróżniała się gmina Domaszowice (minus 14,8). Dodatnie saldo migracji odnotowano natomiast w dwudziestu siedmiu gminach, w tym najwyższe w gminie Turawa (14,6‰). W m. Opolu w 2025 r. odnotowano ujemną wartość omawianego miernika, która kształtowała się na poziomie minus 1,6‰, przed rokiem minus 0,7‰.

Edukacja

Education

W roku szkolnym 2024/25 liczba dzieci uczęszczających do placówek wychowania przedszkolnego zmniejszyła się w porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym, a zwiększyła się w stosunku do roku 2020/21. W szkołach podstawowych, ponadpodstawowych i policealnych uczyło się łącznie więcej dzieci i młodzieży niż w latach szkolnych 2023/24 i 2020/21. Liczba studentów kształcących się w uczelniach mających siedzibę na terenie województwa zwiększyła się w porównaniu z poprzednim rokiem akademickim, a zmniejszyła w stosunku do roku 2020/21.

W ciągu roku, podobnie jak w odniesieniu do 2020 r. odnotowano wzrost wydatków na oświatę i wychowanie ogółem z budżetu jednostek samorządu terytorialnego.

Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o uczelniach, zdawalności egzaminów i o wydatkach jednostek samorządu terytorialnego, opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej. Od roku akademickiego 2017/18 dane o uczelniach, z wyjątkiem danych o części uczelni prowadzonych przez kościoły i inne związki wyznaniowe opracowano na podstawie Zintegrowanego Systemu Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym POL-on administrowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Dane dotyczące zdawalności egzaminów pochodzą z Centralnej Komisji Egzaminacyjnej.

Informacje dotyczące wydatków jednostek samorządu terytorialnego zaprezentowano na podstawie sprawozdawczości Ministerstwa Finansów.

W województwie opolskim w roku szkolnym 2024/25 funkcjonowało 499 placówek wychowania przedszkolnego, tj. mniej o 1,0% niż w roku szkolnym 2023/24, a więcej o 0,6% w porównaniu z rokiem szkolnym 2020/21 (w kraju – mniej o 1,0% niż w poprzednim roku szkolnym i o 0,3% w stosunku do roku 2020/21). W 2024 r. ponad połowa placówek wychowania przedszkolnego (55,9%) zlokalizowana była na terenach wiejskich.

Tablica 9. Wychowanie przedszkolne
Table 9. Pre-primary education

Wyszczególnienie Specification	2020/21	2023/24	2024/25
Placówki^a Establishments^a	496	504	499
miasta urban areas	215	220	220
wieś rural areas	281	284	279
W tym przedszkola Of which nursery schools	390	398	395
w tym specjalne of which special	8	8	8

a Przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych i punkty przedszkolne.
a Nursery schools, pre-primary sections in primary schools and pre-primary centres.

Tablica 9. Wychowanie przedszkolne (dok.)
Table 9. Pre-primary education (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2020/21	2023/24	2024/25
Dzieci^a Children^a	32781	34520	33184
miasta urban areas	20022	20815	20305
wieś rural areas	12759	13705	12879
w tym w wieku: 6 lat of which aged: 6	8478	9413	9059
5 lat 5	8257	8916	8718

a Łącznie z dziećmi przebywającymi w placówkach wykonujących działalność leczniczą.
a Including children staying in units performing health care activity.

Placówki wychowania przedszkolnego obejmowały 395 przedszkoli, 89 oddziałów przedszkolnych zorganizowanych w szkołach podstawowych oraz 15 punktów przedszkolnych. W porównaniu z rokiem szkolnym 2023/24 zmniejszyła się o 0,8% liczba przedszkoli oraz o 2,2% oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych, a nie zmieniła się liczba punktów przedszkolnych. W odniesieniu do roku szkolnego 2020/21 odnotowano wzrost o 1,3% liczby przedszkoli, a spadek liczby punktów przedszkolnych i oddziałów przedszkolnych odpowiednio: o 6,3% i o 1,1%. W 2024 r. większość oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych zlokalizowana była na wsi (85,4%).

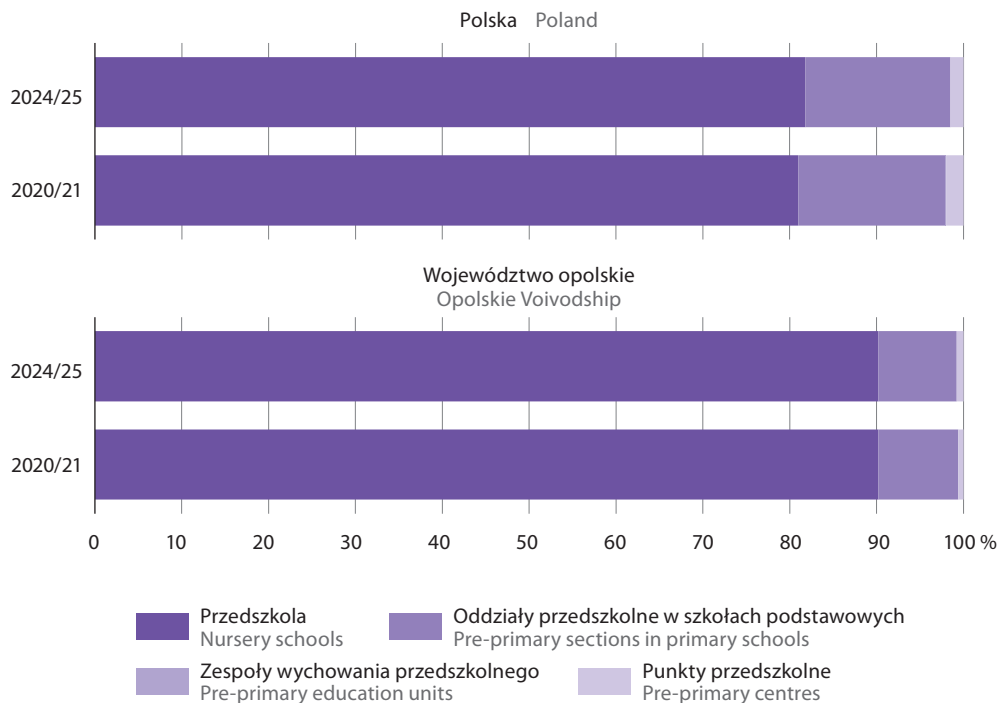
Placówki wychowania przedszkolnego są to placówki przeznaczone dla dzieci w wieku od lat 3 do rozpoczęcia przez nie nauki w szkole podstawowej, zapewniające dzieciom opiekę oraz mające na celu przygotowanie ich do nauki w szkole. Do placówek wychowania przedszkolnego zaliczane są przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych oraz zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne.

W roku szkolnym 2024/25 w województwie opolskim wychowaniem przedszkolnym objętych było 33184 dzieci, tj. mniej o 3,9% niż w roku szkolnym 2023/24, a więcej o 1,2% w stosunku do roku szkolnego 2020/21 (w kraju odpowiednio: mniej o 3,9% i więcej o 2,0%). W miastach do placówek wychowania przedszkolnego uczęszczało 20305 dzieci, a na wsi – 12879.

Liczba dzieci w przedszkolach w roku szkolnym 2024/25 stanowiła 90,2% ogółu dzieci w placówkach i wyniosła 29948 (mniej o 3,5% niż w roku 2023/24, a więcej o 1,3% w porównaniu z rokiem 2020/21). Do oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych uczęszczało 2974 dzieci, tj. mniej o 8,3% w skali roku i o 1,1% w stosunku do roku szkolnego 2020/21, natomiast w punktach przedszkolnych liczba dzieci zwiększyła się o 4,0% w porównaniu z rokiem szkolnym 2023/24, a o 22,4% w odniesieniu do roku 2020/21 i wyniosła 262.

W roku szkolnym 2024/25 do jednej placówki wychowania przedszkolnego w województwie opolskim uczęszczało średnio 67 dzieci (w roku szkolnym 2023/24 – 68, a w 2020/21 – 66), natomiast w kraju 65 dzieci (w latach szkolnych 2023/24 i 2020/21 – odpowiednio: 67 i 64). Analizując sytuację tylko w przedszkolach, na 1 placówkę przypadało średnio 76 dzieci (w kraju – 85), tj. mniej przeciętnie o 2 dzieci na 1 przedszkole niż w roku poprzednim i tak samo jak w końcu września 2020 r. (w kraju odpowiednio mniej: o 3 dzieci i o 2 dzieci).

Wykres 18. Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego^a według typów placówek
 Chart 18. Children in pre-primary establishments^a by type of establishments

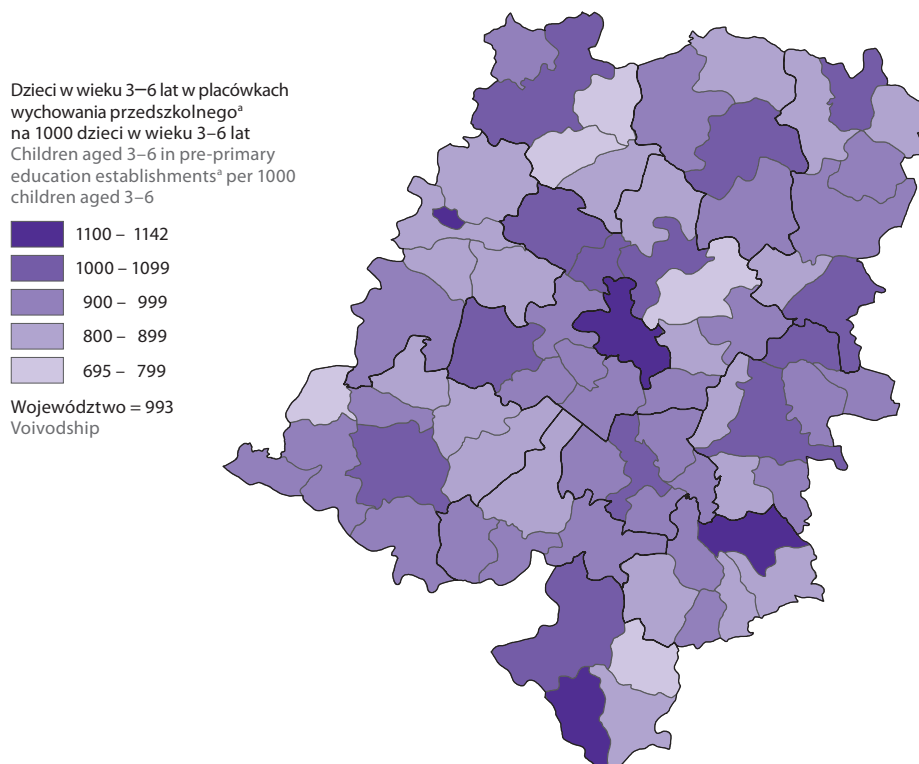
a łącznie z dziećmi przebywającymi w placówkach wykonujących działalność leczniczą.
 a Including children staying in the units performing health care activities.

W placówkach wychowania przedszkolnego w roku szkolnym 2024/25 na 1 oddział przypadało średnio 20 dzieci (w kraju – 19). Jeden oddział w przedszkolu liczył 20 dzieci, w punkcie przedszkolnym – 17, a w oddziałach przedszkolnych przy szkole podstawowej – 18.

Jednym z mierników powszechności dostępu dzieci do placówek wychowania przedszkolnego jest liczba dzieci w grupie wieku 3–6 lat objęta wychowaniem przedszkolnym przypadająca na 1000 dzieci w tej grupie wieku. W roku szkolnym 2024/25 wskaźnik ten wyniósł 993 (w kraju – 971). Było to więcej niż w poprzednim roku szkolnym o 16 dzieci w grupie wieku 3–6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym na 1000 dzieci w tej grupie wieku (w kraju – o 10 dzieci).

Największe natężenie dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym odnotowano w gminie Branice, gdzie w roku szkolnym 2024/25 na 1000 dzieci w grupie wieku 3–6 lat przypadało 1142 dzieci, a także w m. Brzegu – 1131. Najniższą wartość tego wskaźnika zanotowano w gminach Baborów i Świerczów, w których było to odpowiednio: 695 i 713 dzieci.

Mapa 22. Wychowanie przedszkolne w roku szkolnym 2024/25
 Map 22. Pre-primary education in the 2024/25 school year

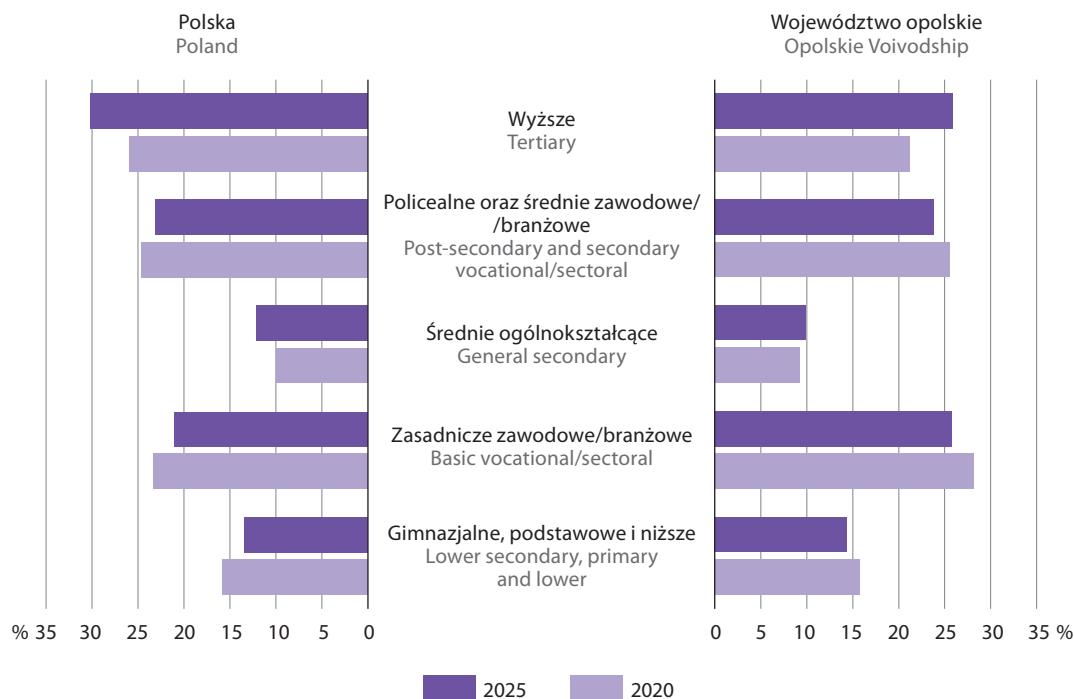

a W przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i punktach przedszkolnych; łącznie z dziećmi przebywającymi w placówkach wykonujących działalność leczniczą.

a In nursery schools, pre-primary sections in primary schools and pre-primary centres; including children staying in the units performing health care activity.

Według wyników Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) w 2025 r. zarówno w porównaniu z poprzednim rokiem, jak i 2020 r. odnotowano wzrost udziału osób z wykształceniem wyższym w populacji osób w grupie wieku 15–89 lat odpowiednio: o 0,6 p. proc. i o 4,7 p. proc. Udział osób z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym/branżowym w analizowanym okresie spadł odpowiednio: o 0,6 p. proc. i o 1,7 p. proc. Udział osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym nie zmienił się w skali roku, a zwiększył się o 0,7 p. proc. w stosunku do 2020 r. W porównaniu z 2024 r. udział osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym/branżowym spadł o 0,5 p. proc. i o 2,4 p. proc. w odniesieniu do 2020 r. Jednocześnie udział osób z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym zwiększył się w porównaniu z 2024 r. o 0,5 p. proc., a zmniejszył się o 1,4 p. proc. w relacji do 2020 r.

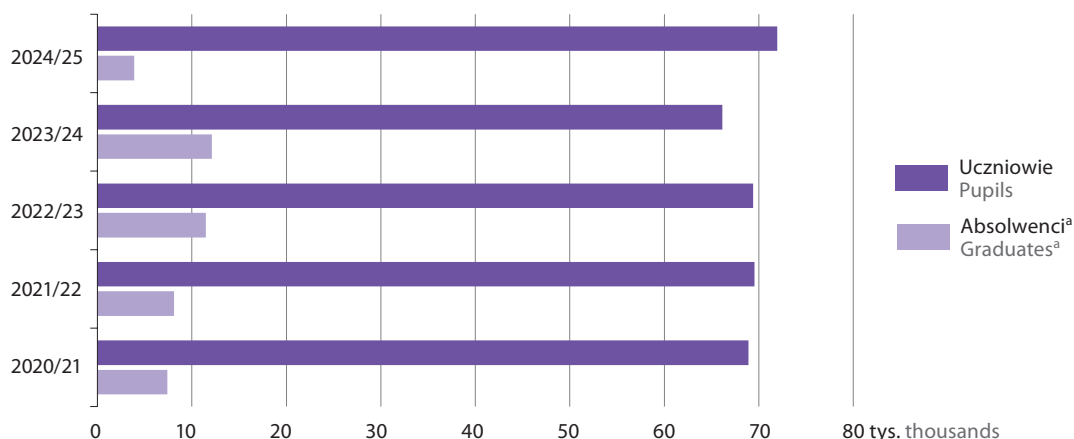
Wykres 19. Ludność^a według poziomu wykształcenia według BAEL (przeciętne w roku)
 Chart 19. Population^a by level of educational attainment by the LFS (annual averages)

a W wieku 15–89 lat.
 a Aged 15–89.

W roku szkolnym 2024/25 w województwie opolskim funkcjonowało 395 szkół podstawowych dla dzieci i młodzieży (w tym 23 szkoły specjalne), tj. mniej o 2 szkoły niż w poprzednim roku szkolnym i o 7 w porównaniu z rokiem 2020/21, z tego w miastach – 140 szkół, a na wsi – 255. W szkołach tych uczyło się 71955 dzieci i młodzieży, w tym 1134 uczęszczało do szkół specjalnych.

Wykres 20. Uczniowie i absolwenci szkół podstawowych dla dzieci i młodzieży
 Chart 20. Pupils and graduates of primary schools for children and youth

a Z poprzedniego roku szkolnego.
 a From the previous school year.

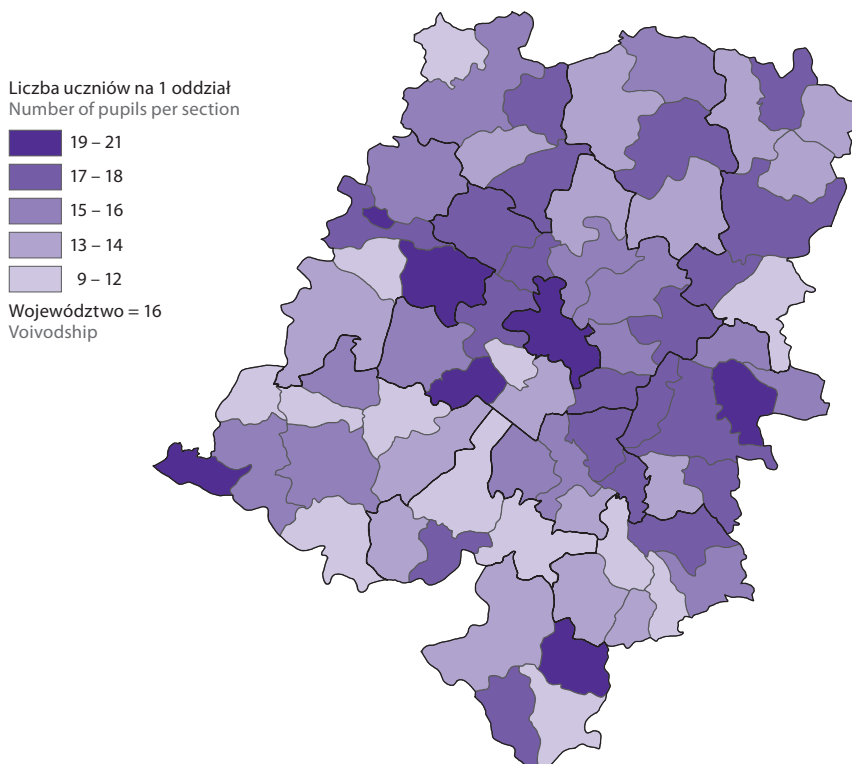
W stosunku do roku 2023/24 ogólna liczba uczniów zwiększyła się o 8,8%, w tym o 4,8% liczba uczniów szkół specjalnych, a w porównaniu z rokiem 2020/21 wzrosła odpowiednio: o 4,5% i o 7,1%. W miastach do szkół podstawowych uczęszczało 44306 dzieci i młodzieży (więcej o 8,6% w porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym i o 4,4% w odniesieniu do roku 2020/21), natomiast na wsi 27649 osób (więcej odpowiednio: o 9,1% i o 4,6%).

We wrześniu 2024 r. naukę w klasie I szkoły podstawowej rozpoczęło 9693 dzieci. Pierwszoklasiści stanowili 13,5% ogółu uczniów szkół podstawowych (przed rokiem – 13,9%).

W roku szkolnym 2024/25 na 1 szkołę podstawową dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) przypadało 190 uczniów (przed rokiem – 174; w 2020/21 – 179). Najwięcej uczniów na 1 szkołę podstawową przypadało w m. Opolu (391) oraz w powiecie brzeskim (241). Najmniejsze zagęszczenie uczniów w szkołach podstawowych odnotowano w powiatach: oleskim (144) i nyskim (157). W szkołach podstawowych specjalnych przeciętna liczba uczniów wyniosła 49 osób, tj. więcej o 2 osoby niż w poprzednim roku szkolnym i o 5 osób w stosunku do roku 2020/21.

Średnia wielkość oddziału szkolnego w szkole podstawowej dla dzieci i młodzieży w roku szkolnym 2024/25 wyniosła 16 uczniów (przed rokiem – 15). Pod względem liczebności oddziałów najbardziej korzystna sytuacja wystąpiła w gminach: Kamiennik oraz Komprachcice (po 9 uczniów), a najliczniejsze oddziały odnotowano w m. Brzegu i m. Opolu oraz gminie Jemielnica i Tułowice (po 21).

Mapa 23. Uczniowie w szkołach podstawowych dla dzieci i młodzieży w roku szkolnym 2024/25
Map 23. Pupils in primary schools for children and youth in the 2024/25 school year

W czerwcu 2024 r. naukę w szkołach podstawowych dla dzieci i młodzieży ukończyło 3896 osób (mniej o 67,8% niż w 2023 r. i o 47,4% w porównaniu z 2020 r.), w tym 161 absolwentów szkół podstawowych specjalnych. W miastach szkoły podstawowe ukończyło 2565 dzieci i młodzieży (mniej o 66,7% niż rok wcześniej i o 44,3% w stosunku do roku 2020/21), a na wsi – 1331 (mniej odpowiednio: o 69,8% i o 52,5%).

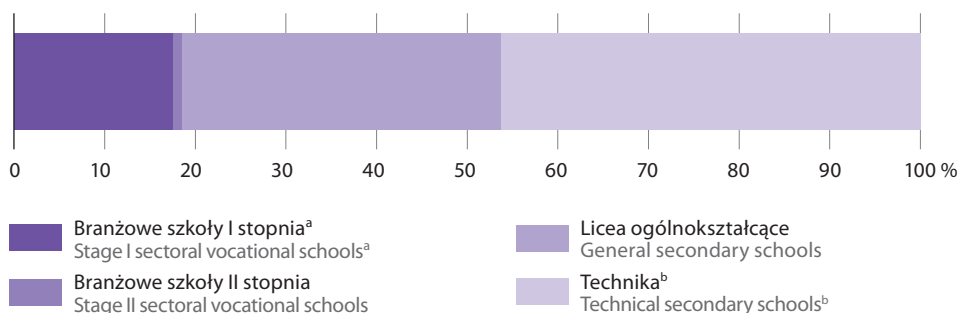
Do szkół ponadpodstawowych zalicza się: specjalne szkoły przysposabiające do pracy, branżowe szkoły I stopnia, branżowe szkoły II stopnia, licea ogólnokształcące, technika, ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe oraz szkoły policealne.

Na terenie województwa opolskiego w roku szkolnym 2024/25 funkcjonowało 176 ponadpodstawowych szkół dla młodzieży (w tym 37 szkół specjalnych), w których kształciło się łącznie 37965 uczniów (w tym 663 w szkołach specjalnych). W porównaniu z poprzednim rokiem liczba szkół zmniejszyła się o 1,7%, a liczba uczniów o 8,3%, natomiast w stosunku do roku 2020/21 wzrosła odpowiednio: o 3,5% i o 11,0%.

Największą popularnością wśród uczniów szkół ponadpodstawowych cieszyły się te szkoły, które dawały możliwość uzyskania świadectwa dojrzałości, a tym samym kontynuowania nauki w uczelniach. W szkołach tych pobierało naukę 82,4% ogólnej liczby uczniów na tym poziomie kształcenia. Spośród szkół ponadpodstawowych dla młodzieży największą popularnością cieszyły się technika łącznie z ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe oraz licea ogólnokształcące do których uczęszczało po 31,3% uczniów klas pierwszych szkół ponadpodstawowych.

W roku szkolnym 2023/24 odnotowano 7113 absolwentów szkół ponadpodstawowych, wśród których największą grupę stanowili absolwenci techników (40,5%) i liceów ogólnokształcących (35,8%), a udział absolwentów branżowych szkół I stopnia wyniósł 19,0%. Absolwenci branżowych szkół II stopnia, szkół specjalnych przysposabiających do pracy oraz ogólnokształcących szkół artystycznych stanowili odpowiednio: 3,1%, 0,7% i 0,9% ogólnej liczby absolwentów.

Wykres 21. Uczniowie szkół ponadpodstawowych dla młodzieży według typów szkół w roku szkolnym 2024/25
Chart 21. Students of post-primary schools for youth by types of schools in the 2024/25 school year

a,b Łącznie: a – ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy, b – z ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

a,b Including: a – special job-training schools, b – general art schools leading to professional certification.

W województwie opolskim w roku szkolnym 2024/25 było 48 branżowych szkół I stopnia oraz 21 szkół specjalnych przysposabiających do pracy. Ich liczba w porównaniu z rokiem szkolnym 2023/24 nie zmieniła się, a w stosunku do roku 2020/21 odpowiednio: wzrosła o 6,7% i pozostała bez zmian. Do szkół branżowych I stopnia (łącznie ze szkołami przysposabiającymi do pracy) uczęszczało 6683 uczniów, z tego 90,7% uczyło się w szkołach ogólnodostępnych, a 9,3% w szkołach specjalnych.

W porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym wystąpił spadek liczby uczniów ogółem o 3,1%, w tym w szkołach ogólnodostępnych – o 3,9%, a w specjalnych – wzrost o 5,4%, natomiast w odniesieniu do roku 2020/21 odnotowano wzrost odpowiednio: o 12,5%, o 13,1% i o 6,5%. W czerwcu 2024 r. naukę w branżowych szkołach I stopnia ukończyło 1397 absolwentów, z tego 92,7% to absolwenci szkół ogólnodostępnych, a 7,3% – szkół specjalnych. W porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym wystąpił wzrost liczby absolwentów ogółem o 5,4%, w tym w szkołach ogólnodostępnych o 5,5%, a w specjalnych o 4,1%, natomiast w stosunku do roku 2020/21 odnotowano wzrost odpowiednio: o 14,8%, o 14,2% i o 22,9%.

W roku szkolnym 2024/25 funkcjonowało 8 branżowych szkół II stopnia, w których naukę mogli kontynuować absolwenci branżowych szkół I stopnia (tj. mniej o 3 placówki niż przed rokiem, a więcej o 4 w porównaniu z rokiem szkolnym 2020/21), w których kształciło się 395 uczniów (spadek o 4,1% w skali roku, a ponad 5-krotny wzrost w stosunku do roku 2020/21). W czerwcu 2024 r. odnotowano 220 absolwentów tych szkół, tj. o 218,8% więcej niż w czerwcu 2023 r.

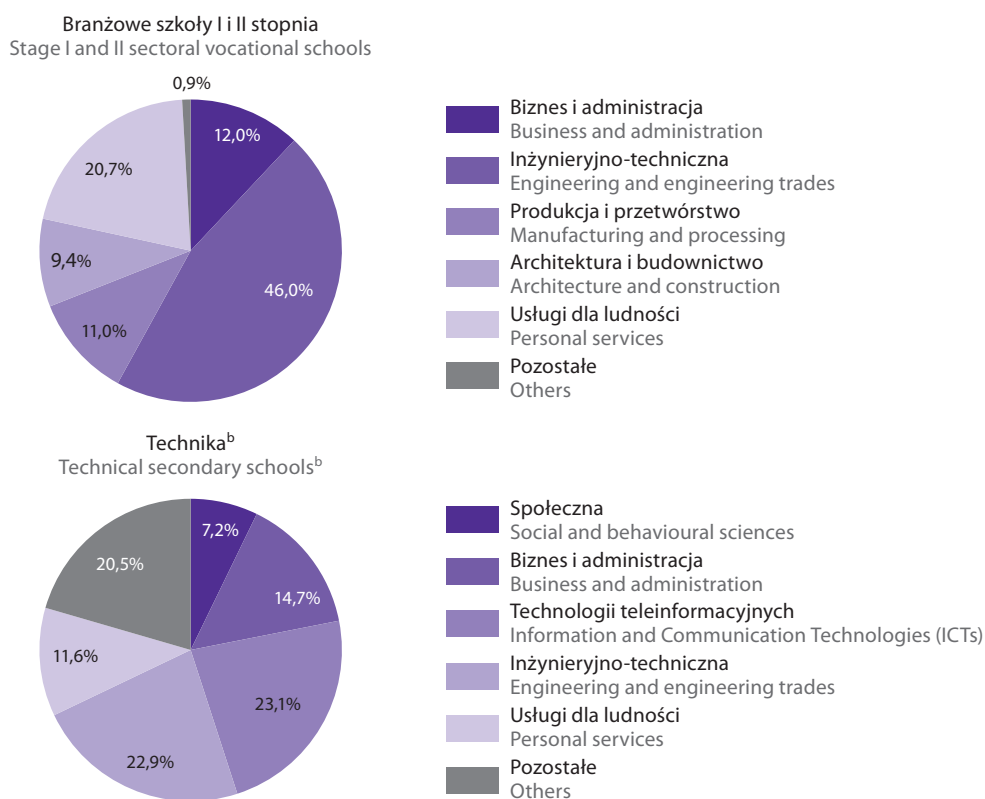
W województwie opolskim w roku szkolnym 2024/25 działało 48 liceów ogólnokształcących dla młodzieży. W porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym liczba tych szkół zwiększyła się o 2,1% i o 6,7% w odniesieniu do roku 2020/21. W liceach ogólnokształcących kształciło się 13326 osób (spadek o 6,5% w porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym, a wzrost o 17,1% w stosunku do roku 2020/21). W roku szkolnym 2024/25 na 1 liceum ogólnokształcące (bez szkół specjalnych) przypadało średnio 289 uczniów (mniej o 27 uczniów w porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym, a więcej o 25 niż w roku 2020/21), natomiast na 1 oddział 26 uczniów, tj. o 1 ucznia mniej niż w roku szkolnym 2023/24 oraz więcej o 1 ucznia w stosunku do roku 2020/21. W czerwcu 2024 r. naukę w liceach ogólnokształcących ukończyło 2546 absolwentów (tj. mniej po 8,2% niż rok wcześniej, jak i w czerwcu 2020 r.).

W roku szkolnym 2024/25 w województwie opolskim było 51 techników (łącznie ze szkołami ogólnokształcącymi artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe). Ich liczba spadła o 1,9% w porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym, a o 7,3% w stosunku do roku 2020/21. Do techników w roku szkolnym 2024/25 uczęszczało łącznie 17561 uczniów, z tego 97,9% uczyło się w technikach, a 2,1% w szkołach ogólnokształcących artystycznych dających uprawnienia zawodowe. W porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym odnotowano spadek liczby uczniów ogółem o 11,5%, w tym w technikach o 11,5%, a w szkołach ogólnokształcących artystycznych dających uprawnienia zawodowe o 10,1%, natomiast w porównaniu z rokiem 2020/21 więcej odpowiednio: o 4,5%, o 4,3% i o 12,7%. W roku szkolnym 2024/25 na 1 technikum (bez szkół specjalnych) w województwie opolskim przypadało średnio 351 uczniów (mniej o 38 uczniów w porównaniu z rokiem szkolnym 2023/24, a więcej o 40 w stosunku do roku 2020/21), natomiast na 1 oddział – 25 uczniów (o 1 ucznia mniej niż w poprzednim roku szkolnym i tak samo jak w roku 2020/21). Liczba absolwentów techników w czerwcu 2024 r. wyniosła 2950 i zmniejszyła się o 2,1% w stosunku do roku poprzedniego, a o 7,2% w porównaniu z czerwcem 2020 r.

W roku szkolnym 2023/24 najwięcej absolwentów branżowych szkół I oraz II stopnia (bez szkół specjalnych przysposabiających do pracy) ukończyło naukę w zawodach z podgrupy inżynieryjno-technicznej (46,0% ogółu absolwentów), usług dla ludności (20,7%) oraz biznesu i administracji (12,0%). Absolwenci techników (łącznie ze szkołami ogólnokształcącymi artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe), natomiast najczęściej kończyli naukę na kierunkach z podgrupy technologii teleinformacyjnych (23,1% ogółu absolwentów), inżynieryjno-technicznej (22,9%) oraz biznesu i administracji (14,7%).

Wykres 22. Absolwenci szkół zawodowych dla młodzieży według podgrup kierunków kształcenia^a w roku szkolnym 2023/24

Chart 22. Graduates of vocational school for youth by narrow fields of education^a in the 2023/24 school year

a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). b Łącznie ze szkołami ogólnokształcącymi artystycznie dającymi uprawnienia zawodowe.

a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). b Including general art schools leading to professional certification.

W roku szkolnym 2024/25 w województwie opolskim było 31 szkół policealnych i ich liczba w porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym zwiększyła się o 3,3%, a zmniejszyła się o 32,6% w stosunku do roku 2020/21. Szkoły policealne kształciły 5442 osoby, tj. więcej o 4,3% w porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym, a o 12,3% w odniesieniu do roku 2020/21. W czerwcu 2024 r. naukę w szkołach policealnych ukończyło 1881 osób, tj. więcej o 12,6% w porównaniu z czerwcem 2023 r., a o 50,4% w stosunku do czerwca 2020 r. Najliczniejszą grupę stanowili absolwenci z podgrupy: medyczna (44,2% ogółu absolwentów), artystyczna (17,1%) oraz higiena i bezpieczeństwo pracy (13,3%).

Do egzaminu maturalnego w maju 2025 r. przystąpiło 5376 absolwentów szkół ponadpodstawowych, z czego 53,0% stanowiły kobiety. Liczba osób przystępujących do egzaminu maturalnego wzrosła o 3,2% w porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym. W 2025 r. egzamin maturalny zdało 4193 osoby, tj. o 0,6% mniej niż rok wcześniej. Spośród osób, które zdały egzamin maturalny 53,5% stanowiły kobiety.

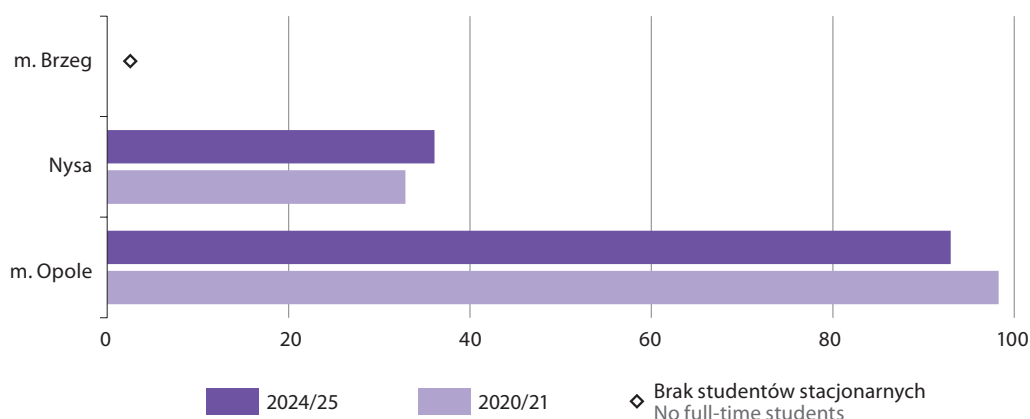
Tablica 10. Osoby, które przystąpiły do egzaminu maturalnego
Table 10. Persons, who took matriculation examination

Wyszczególnienie Specification	2020	2024	2025
Ogółem Total	5853	5209	5376
mężczyźni men	2670	2400	2528
kobiety women	3183	2809	2848
W tym osoby, które zdały egzamin Of which person who passed examination	4307	4220	4193
mężczyźni men	1957	1919	1950
kobiety women	2350	2301	2243

W roku akademickim 2024/25 na terenie województwa opolskiego miało siedzibę 5 uczelni, podobnie jak rok wcześniej i w roku akademickim 2020/21, w których studiowało 17858 osób (odpowiednio: więcej o 2,7% i mniej o 2,9%). We wszystkich uczelniach działających na terenie województwa (łącznie z oddziałami uczelni z siedzibą poza województwem) kształciło się łącznie 21652 studentów, tj. więcej o 3,5% niż w roku akademickim 2023/24 i o 1,5% w stosunku do roku 2020/21.

Spośród 5 uczelni województwa opolskiego 3 to uczelnie publiczne, dlatego większość wśród ogółu studiujących (86,8%) stanowili studenci uczelni publicznych (w porównaniu z poprzednim rokiem akademickim spadek o 0,2 p. proc.). W uczelniach publicznych dominującą formą kształcenia były studia stacjonarne, na których uczyło się 79,0% studentów (w 2023/24 – 79,8%), natomiast w uczelniach niepublicznych – studia niestacjonarne – 62,5% studentów (w 2023/24 – 52,9%).

Wykres 23. Studenci stacjonarni uczelni w miejscowościach akademickich na 1000 ludności
Chart 23. Students in full-time programmes in academic towns per 1000 population

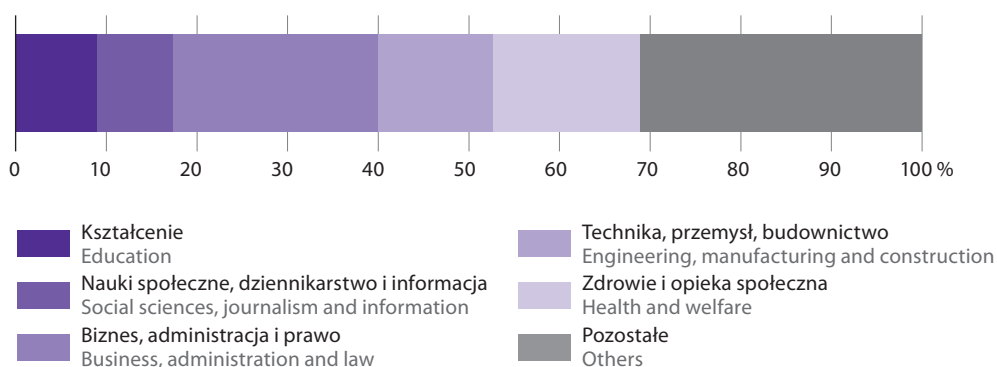

W roku akademickim 2024/25 największa część studentów (58,1%) podjęła studia pierwszego stopnia (inżynierskie i licencjackie). Na studiach magisterskich jednolitych kształciło się 22,4% osób, a drugiego stopnia – 19,5%. W porównaniu z rokiem akademickim 2023/24 w ogólnej liczbie studiujących zwiększył się udział osób na studiach magisterskich jednolitych o 0,7 p. proc. oraz drugiego stopnia o 0,3 p. proc., a zmniejszył się na studiach pierwszego stopnia o 1,0 p. proc. Spośród wszystkich studentów najczęściej – 38,5% kształciło się na studiach pierwszego stopnia na poziomie licencjackim (w roku akademickim 2023/24 – 38,4%).

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r. dyplomy ukończenia studiów wyższych otrzymało 4135 absolwentów, z tego 87,7% to osoby uzyskujące dyplomy uczelni publicznych. Liczba absolwentów wzrosła o 2,3% w porównaniu z poprzednim rokiem, a spadła o 6,3% w stosunku do roku akademickiego 2020/21. Ponad połowa wszystkich absolwentów (54,0% ogółu) ukończyła studia pierwszego stopnia, z czego 31,0% z tytułem inżyniera, a 69,0% z tytułem licencjata. Studia magisterskie jednolite ukończyło 13,2% wszystkich kończących studia, a studia drugiego stopnia – 32,8%.

Najwięcej osób w roku akademickim 2024/25 kształciło się na kierunkach z grup: biznes, administracja i prawo (22,1%), zdrowie i opieka społeczna (20,1%) oraz technika, przemysł i budownictwo (11,8%). Najmniej studentów studiowało na kierunkach z grup: indywidualne studia międzyobszarowe (0,4%), nauki przyrodnicze, matematyka i statystyka (2,6%) oraz usługi (5,7%). W porównaniu z rokiem akademickim 2023/24 największy wzrost odsetka studiujących odnotowano na kierunkach z grupy kształcenie (o 3,9 p. proc.), natomiast największy spadek dotyczył grupy indywidualne studia międzyobszarowe (o 2,2 p. proc.).

Wykres 24. Absolwenci uczelni według grup kierunków kształcenia w roku akademickim 2023/24^a
Chart 24. Graduates of higher education institutions by broad fields of education in the 2023/24 academic year^a

^a Absolwenci, którzy uzyskali dyplomy ukończenia studiów w 2024 r. Łącznie z cudzoziemcami. Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013).
^a Graduates who obtained higher education diplomas in 2024. Including foreigners. According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013).

Wśród osób, które ukończyły uczelnie w 2024 r., największy odsetek stanowili absolwenci kierunków związanych z: biznesem, administracją i prawem (22,6%), zdrowiem i opieką społeczną (16,2%) oraz techniką, przemysłem i budownictwem (12,7%).

W roku szkolnym 2024/25 w województwie opolskim funkcjonowało 26 szkół dla dorosłych, wśród których przeważały licea ogólnokształcące – 96,2%. Pozostałymi szkołami dla dorosłych były szkoły podstawowe. W relacji do roku szkolnego 2023/24 liczba szkół dla dorosłych zmniejszyła się o 7,1%, a o 36,6% w porównaniu z rokiem 2020/21. Naukę w szkołach dla dorosłych kontynuowało łącznie 2949 uczniów, tj. o 0,5% mniej niż przed rokiem, a o 13,0% niż w roku 2020/21. Do szkół podstawowych dla dorosłych uczęszczało 10 uczniów. W liceach ogólnokształcących uczyło się 2939 uczniów (99,7% ogólnej liczby uczniów szkół dla dorosłych). Szkoły dla dorosłych w roku szkolnym 2023/24 ukończyło 651 osób, tj. o 205,6% więcej niż rok wcześniej, a o 44,8% mniej niż w roku 2020/21. Zdecydowanie najliczniejszą grupę absolwentów tworzyli kończący edukację w liceach ogólnokształcących (94,6% ogółu).

W 2024 r. według wyników Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), 5,6% osób w grupie wieku 25–64 lata (o 4,4 p. proc. mniej od średniej krajowej) deklaruowało uczestnictwo w edukacji obejmującej uczenie formalne (szkoła i studia wyższe) i kształcenie pozaformalne (różnego rodzaju kursy i szkolenia). Wskaźnik ten zwiększył się w skali roku o 0,3 p. proc. i o 2,9 p. proc. w porównaniu z 2020 r. (w kraju odpowiednio: o 1,3 p. proc. i o 6,2 p. proc.).

Wydatki publiczne na oświatę i wychowanie z budżetu jednostek samorządu terytorialnego w 2024 r. wynosiły w województwie opolskim 3627,9 mln zł, co stanowiło 34,1% ogółu wydatków jednostek samorządu terytorialnego (w 2023 r. – 33,1%, w 2020 r. – 30,0%). W skali roku wydatki na oświatę i wychowanie ogółem zwiększyły się o 25,5%, a o 74,2% w odniesieniu do 2020 r. Na oświatę i wychowanie ogółem samorządy gminne w 2024 r. przeznaczyły 2221,8 mln zł (tj. więcej o 23,9% niż w 2023 r., a o 70,0% w porównaniu z 2020 r.), samorządy powiatów – 672,3 mln zł (odpowiednio: o 27,9% i o 78,5%), samorząd miasta na prawach powiatu – 666,3 mln zł (odpowiednio: o 29,0% i o 88,3%), a samorząd województwa – 67,4 mln zł (odpowiednio: o 19,0% i o 48,0%). W 2024 r. samorządy gminne środki na oświatę i wychowanie (dział 801) w kwocie 2205,6 mln zł przeznaczyły głównie na funkcjonowanie: szkół podstawowych – 53,6% oraz przedszkoli – 23,9%. Z kolei miasto na prawach powiatu środki na oświatę i wychowanie (631,3 mln zł) wydatkowało głównie na: szkoły podstawowe – 27,4%, przedszkola – 18,5% oraz licea ogólnokształcące – 12,6%.

Zasoby pracy

Labour resources

Według stanu na koniec października 2025 r. w województwie opolskim odnotowano mniejszą liczbę pracujących zarówno w relacji do grudnia 2024 r., jak i względem października 2024 r. Ponad połowę pracujących stanowili mężczyźni. Najwięcej mieszkańców województwa opolskiego pracowało w sektorze usługowym.

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w powiatowych urzędach pracy województwa opolskiego na koniec 2025 r. była większa niż przed rokiem, natomiast mniejsza niż przed dziesięcioma laty. Bilans bezrobotnych w 2025 r. kształtował się niekorzystnie, odnotowano większą liczbę nowo rejestrujących się bezrobotnych niż osób wyłączonych z ewidencji.

Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), przeprowadzonego w 4 kwartale 2025 r. w województwie opolskim wskazują na pogorszenie się wskaźników obrazujących sytuację na rynku pracy w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego, natomiast na poprawę względem 4 kwartału 2019 r.

Dane o **pracujących w gospodarce narodowej** (stan na ostatni dzień miesiąca) od grudnia 2022 r. są prezentowane na podstawie administracyjnych źródeł danych według miejsca zamieszkania, bez zagranicy. Dane dotyczą pracujących we wszystkich podmiotach gospodarki narodowej.

Dane o pracujących dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód.

Do pracujących zalicza się:

- pracowników najemnych (od 2022 r. zmiana nazwy, wcześniej zatrudnieni), czyli osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór) lub stosunku służbowego na czas określony i nieokreślony, w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy;
- pracodawców i pracujących na własny rachunek, łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin;
- osoby wykonujące pracę nakładczą;
- członków spółdzielni produkcji rolnej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i innych spółdzielni zajmujących się produkcją rolną oraz spółdzielni kółek rolniczych);
- duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

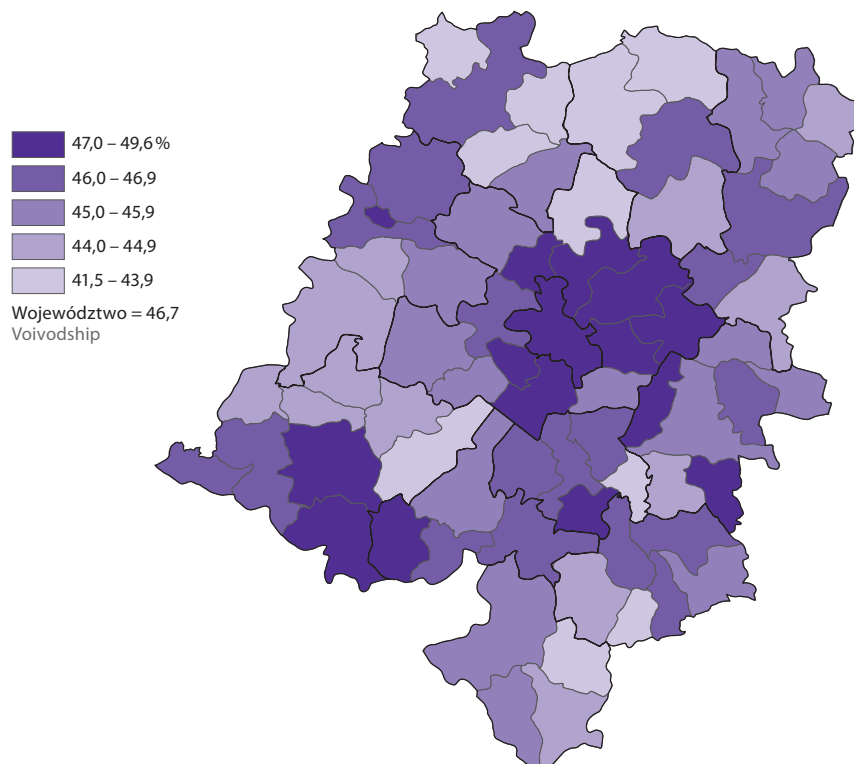
W województwie opolskim na koniec października 2025 r. pracowało 340,4 tys. osób, co stanowiło 2,3% ogólnej liczby pracujących w gospodarce narodowej w kraju. Ich liczba zmniejszyła się o 2,1 tys. osób, tj. o 0,6% w porównaniu z końcem grudnia 2024 r. oraz o 1,9 tys., tj. o 0,5% w stosunku do końca października 2024 r. (w kraju odpowiednio: o 0,3% i o 0,1%). Spadek liczby pracujących względem porównywanych okresów wystąpił prawie we wszystkich województwach. W porównaniu z grudniem 2024 r.

procentowo największy odnotowano w województwie śląskim o 1,0%, a w stosunku do października 2024 r. w województwach: śląskim i świętokrzyskim po 0,9%. Wzrost liczby pracujących wobec grudnia 2024 r. wystąpił jedynie w województwie mazowieckim (o 0,5%), a w relacji do października 2024 r. w czterech województwach: mazowieckim, pomorskim, małopolskim i dolnośląskim (odpowiednio: o 0,9%, o 0,4%, o 0,3% i o 0,1%).

Wśród ogółu pracujących ponad połowę, tj. 53,3% stanowili mężczyźni. Ich wyższy udział w ogólnej liczbie pracujących odnotowano we wszystkich gminach województwa opolskiego. Najwyższy udział kobiet według stanu na koniec października 2025 r. wystąpił w m. Opolu (49,6%), a najniższy w gminie Domaszowice (41,5%).

Mapa 24. Udział kobiet w ogólnej liczbie pracujących w gospodarce narodowej według gminy zamieszkania w 2025 r. Stan w dniu 31 października

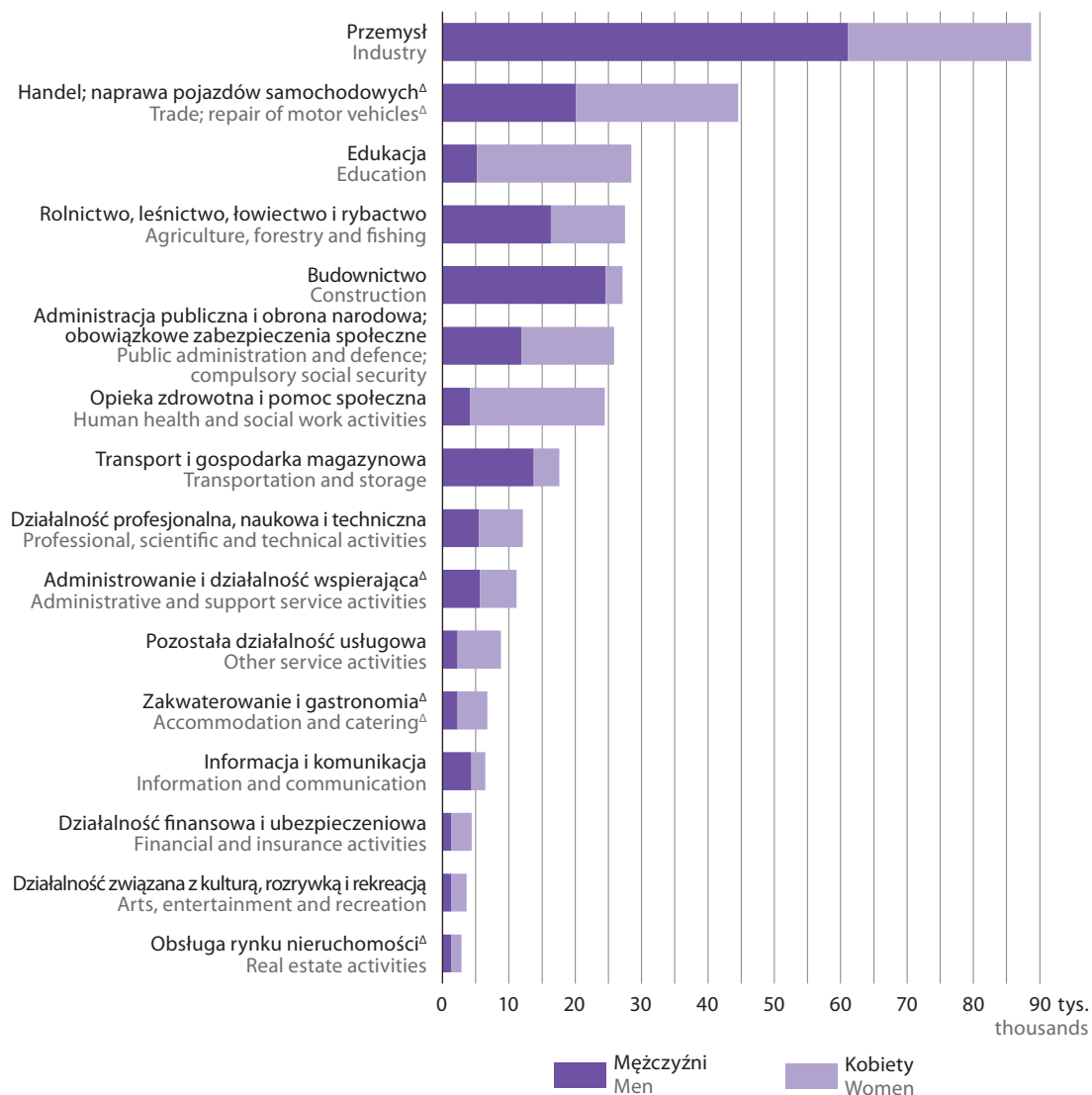
Map 24. Share of women in the total number of employed persons in the national economy by gmina of residence in 2025
As of 31 October

Zdecydowanie więcej mężczyzn niż kobiet pracowało w budownictwie (90,7% ogółu pracujących w tej sekcji), transporcie i gospodarce magazynowej (78,1%) oraz w podmiotach prowadzących działalność w zakresie przemysłu (68,9%). Znacznie większy udział kobiet wśród ogółu pracujących wystąpił natomiast w sekcjach: opieka zdrowotna i pomoc społeczna (83,0%), edukacja (81,6%) oraz pozostała działalność usługowa (74,3%).

**Wykres 25. Pracujący w gospodarce narodowej według sekcji PKD i płci w 2025 r.
Stan w dniu 31 października**

Chart 25. Employed persons in the national economy by PKD sections and sex in 2025
As of 31 October

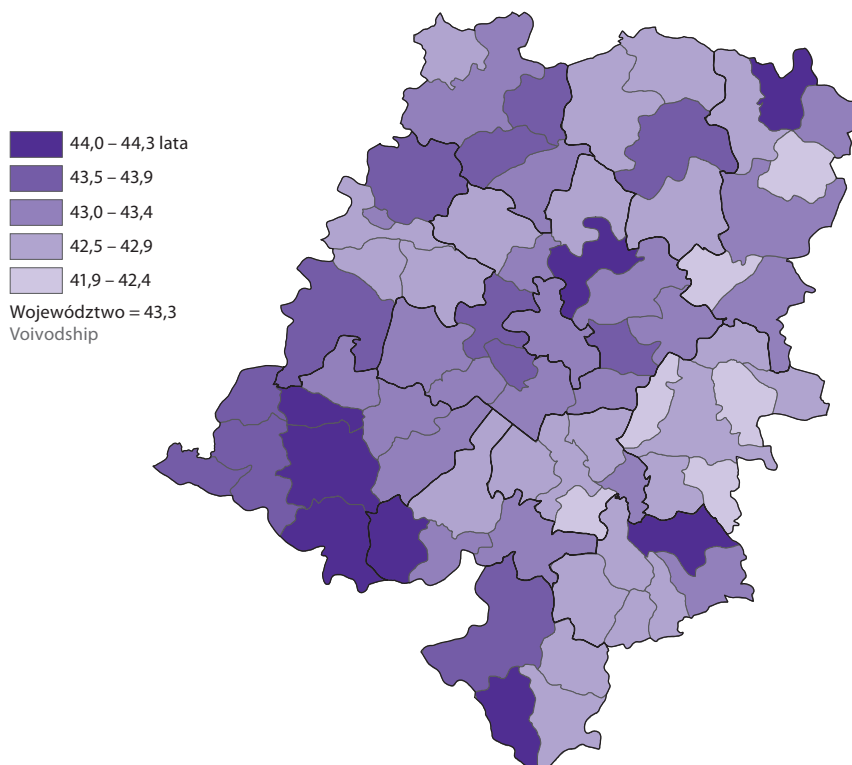

Na koniec października 2025 r. średnia wieku pracujących w gospodarce narodowej w województwie opolskim wyniosła 43,3 lata (w kraju – 43,1 lat). W skali województw najniższą średnią wieku pracujących zaobserwowano w województwie pomorskim (42,3 lata), a najwyższą w świętokrzyskim (44,2 lata). Średnia wieku pracujących mężczyzn w województwie opolskim wyniosła 43,5 lat, a dla kobiet 43,2 lata.

Wśród gmin województwa opolskiego najniższą średnią wieku osób pracujących odnotowano w gminie Radłów (41,9 lat), a najwyższą w gminach: Głuchołazy i Nysa (po 44,3 lata).

Mapa 25. Średnia wieku pracujących w gospodarce narodowej według gminy zamieszkania w 2025 r. Stan w dniu 31 października

Map 25. Average age of employed persons in the national economy by gmina of residence in 2025 As of 31 October

Na koniec października 2025 r. liczba mieszkańców województwa opolskiego pracujących w sektorze rolniczym wyniosła 27,5 tys. osób. W sektorze przemysłowym pracowało 115,8 tys. mieszkańców, a w usługowym 197,1 tys. Oznacza to, że struktura pracujących charakteryzowała się dominacją usług.

W ogólnej liczbie pracujących największy udział (80,7%) mieli pracownicy najemni. Pracujący na własny rachunek łącznie z pomagającymi członkami rodzin stanowili 18,9%.

Najwięcej pracujących na koniec października 2025 r. było mieszkańców m. Opola (54,9 tys.) oraz powiatów: opolskiego (44,5 tys.), nyskiego (42,0 tys.), brzeskiego (32,7 tys.) i kędzierzyńsko-kozielskiego (30,0 tys.). Powiaty te skupiały ponad połowę (59,9%) pracujących mieszkańców województwa opolskiego.

Dane o **bezrobociu rejestrowanym** podano na podstawie badania, które opiera się na rejestracji osób w powiatowych urzędach pracy. Osoby te muszą spełniać kryteria przedstawione w ustawie z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia, która obowiązuje od 1 czerwca 2025 r. Do dnia 31 maja 2025 r. obowiązywała ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Z dniem 12 marca 2022 r. (z mocą obowiązującą od 24 lutego 2022 r.) weszła w życie ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, która umożliwia rejestrację w powiatowych urzędach pracy obywatelom Ukrainy w wieku 18 lat i więcej, jako osoby bezrobotne lub poszukujące pracy.

W końcu grudnia 2025 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa opolskiego wyniosła 21,7 tys. osób, tj. 2,4% wszystkich bezrobotnych w kraju. W porównaniu z końcem 2024 r. liczba bezrobotnych w województwie wzrosła o 8,7% (w kraju – o 12,9%), natomiast w stosunku do grudnia 2015 r. odnotowano jej spadek o 39,9% (w kraju – o 43,2%). Podobną tendencję zaobserwowano we wszystkich województwach. W skali roku liczba bezrobotnych najbardziej wzrosła o 28,0% w województwie lubuskim, a najmniej o 6,7% w podlaskim. Spadek natomiast analizowanej populacji względem 2015 r. kształtował się w przedziale od 48,2% w województwie lubuskim do 36,0% w pomorskim.

W województwie opolskim najwięcej zarejestrowanych bezrobotnych na koniec 2025 r. było w powiecie nyskim (3,1 tys.), w m. Opolu (2,5 tys.) oraz w powiatach: brzeskim (2,3 tys.), kędzierzyńsko-kozielskim (2,2 tys.) i opolskim (2,1 tys.). Powiaty te skupiały ponad połowę (56,5%) zarejestrowanych bezrobotnych w województwie. W skali roku we wszystkich powiatach województwa odnotowano wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych, od 13,7% w powiecie nyskim do 0,2% w kluczborskim.

W 2024 r. na obszarach strategicznej interwencji w miastach tracących funkcje społeczno-gospodarcze zarejestrowanych było 5,3 tys. osób bezrobotnych, tj. o 2,5% mniej niż przed rokiem. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w gminach zagrożonych trwałą marginalizacją w 2024 r. wyniosła 2,3 tys. osób wobec 2,5 tys. osób w 2023 r.

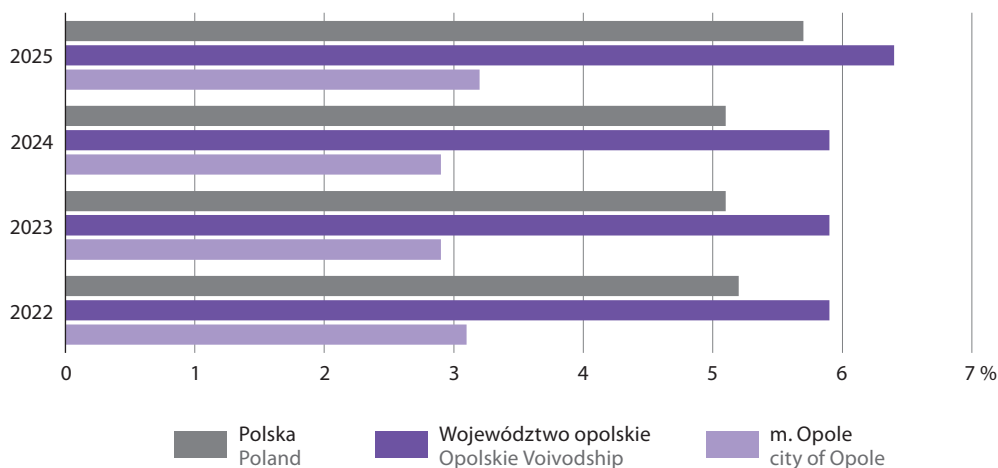
Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Wskaźnik ten podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) na podstawie administracyjnych źródeł danych.

W końcu 2025 r. w województwie opolskim, podobnie jak w kraju, stopa bezrobocia rejestrowanego ukształtowała się na wyższym poziomie niż przed rokiem i wyniosła odpowiednio: 6,4% wobec 5,9%, a w kraju 5,7% wobec 5,1%. Pod względem wysokości stopy bezrobocia województwo opolskie uplasowało się na 8 miejscu w kraju. Najwyższą pozycję zajmowało województwo wielkopolskie ze stopą bezrobocia równą 3,5%, a najniższą podkarpackie oraz warmińsko-mazurskie ze stopą bezrobocia po 9,3%. W skali roku we wszystkich województwach odnotowano wzrost wartości omawianego wskaźnika, a największy w województwie lubuskim (o 1,2 p. proc.) oraz w województwach: łódzkim, warmińsko-mazurskim i zachodniopomorskim (po 0,9 p. proc.).

**Wykres 26. Stopa bezrobocia rejestrowanego
Stan w dniu 31 grudnia**

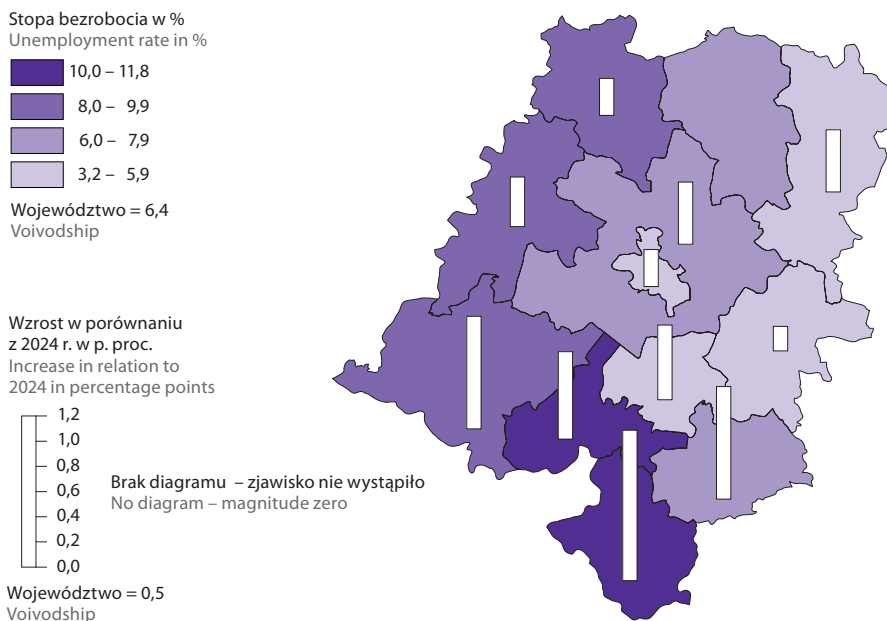
Chart 26. Registered unemployment rate
As of 31 December

W 2025 r. nadal obserwowano duże zróżnicowanie poziomu stopy bezrobocia w poszczególnych powiatach. Do powiatów o najwyższej stopie bezrobocia należały: głubczycki (11,8%), prudnicki (10,5%) oraz namysłowski (9,5%). Niższa stopa bezrobocia niż średnia w województwie obserwowana była w m. Opolu (3,2%), a następnie w powiatach: krapkowickim, oleskim i strzeleckim (po 5,2%) oraz opolskim (6,1%). Rozpiętość stopy bezrobocia na koniec grudnia 2025 r. wyniosła 8,6 p. proc.

**Mapa 26. Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2025 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 26. Registered unemployment rate in 2025
As of 31 December

Wzrost stopy bezrobocia w skali roku odnotowano prawie we wszystkich powiatach: największy w powiecie głubczyckim (o 1,2 p. proc.) oraz kędzierzyńsko-kozielskim i nyskim (po 0,9 p. proc.). Jedyne w powiecie kluczborskim stopa bezrobocia rejestrowanego ukształtowała się na poziomie grudnia 2024 r.

W województwie opolskim w końcu grudnia 2025 r. wśród bezrobotnych przeważały kobiety. W ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w powiatowych urzędach pracy stanowiły one 51,2% (w kraju – 49,6%). Ich liczba była wyższa o 4,5% niż przed rokiem, a niższa o 43,6% w porównaniu z 2015 r. Populacja bezrobotnych mężczyzn zwiększyła się o 13,5% w odniesieniu do roku poprzedniego, a zmniejszyła się o 35,5% w stosunku do 2015 r.

Relacja liczby bezrobotnych przypadających na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2025 r. ukształtowała się w województwie opolskim na poziomie 4,0 wobec 3,7 przed rokiem (w kraju odpowiednio: 4,1 wobec 3,6).

W 2024 r. na obszarach strategicznej interwencji w miastach tracących funkcje społeczno-gospodarcze wskaźnik liczby bezrobotnych przypadających na 100 osób w wieku produkcyjnym ukształtował się na poziomie 4,3, tj. niższym o 0,1 p. proc. niż przed rokiem. Analizowany wskaźnik w gminach zagrożonych trwałą marginalizacją w 2024 r. osiągnął wartość 4,1 wobec 4,4 w 2023 r.

Najliczniejszą grupą wśród bezrobotnych w końcu grudnia 2025 r. były osoby w grupie wieku 35–44 lata (5,5 tys.). Ich odsetek w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 25,5% i wzrósł o 0,7 p. proc. w porównaniu z rokiem poprzednim oraz o 5,9 p. proc. w odniesieniu do 2015 r. Liczba bezrobotnych w analizowanej grupie zwiększyła się o 11,5% w skali roku, natomiast zmniejszyła się o 21,9% w stosunku do 2015 r. Najmniej liczną grupą bezrobotnych były osoby w grupie wieku 18–24 lata. Ich liczba na koniec 2025 r. wyniosła 2,6 tys., tj. o 17,5% więcej w porównaniu z grudniem 2024 r., a o 48,2% mniej w zestawieniu z grudniem 2015 r.

Większość bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy to osoby o niskim poziomie wykształcenia. Dwie najliczniejsze grupy bezrobotnych stanowiły osoby posiadające wykształcenie gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe oraz osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym/branżowym I stopnia (odpowiednio: 28,7% i 26,8% ogólnej liczby bezrobotnych). Odsetek osób z najniższym poziomem wykształcenia zwiększył się (o 0,5 p. proc.) w stosunku do stanu na koniec 2024 r., natomiast zmniejszył się (o 1,9 p. proc.) wobec 2015 r. Udział bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym zawodowym/branżowym I stopnia obniżył się względem porównywanych lat, tj. odpowiednio: o 0,1 p. proc. i o 2,1 p. proc.

Na koniec 2025 r. liczba osób pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy wyniosła 8,4 tys. i była o 6,5% wyższa niż przed rokiem, a o 32,4% niższa niż przed dziesięcioma laty. Udział analizowanej grupy wśród ogólnej liczby bezrobotnych w skali roku zmniejszył się o 0,8 p. proc., natomiast zwiększył się o 4,3 p. proc. w stosunku do 2015 r. i na koniec 2025 r. wyniósł 38,7%.

Pod względem kryterium stażu pracy najliczniejszą grupę bezrobotnych w końcu grudnia 2025 r. tworzyły osoby ze stażem pracy od 1 roku do 5 lat, tj. 26,5% ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych. Liczba bezrobotnych z omawianym stażem pracy ukształtowała się na wyższym poziomie o 10,8% niż w końcu grudnia 2024 r., a niższym o 32,3% w stosunku do końca grudnia 2015 r. Najmniej liczną grupę bezrobotnych (3,4%) stanowiły osoby, które przepracowały powyżej 30 lat. Liczba tych osób zmniejszyła się w skali roku oraz w zestawieniu z 2015 r., odpowiednio: o 9,8% i o 63,2%.

W województwie opolskim większość osób bezrobotnych nie posiadała prawa do zasiłku i w końcu grudnia 2025 r. było ich 18,9 tys., tj. o 11,3% więcej niż przed rokiem, a o 39,9% mniej w stosunku do grudnia 2015 r. Udział tych osób w ogólnej liczbie bezrobotnych na koniec 2025 r. wyniósł 86,8% i wzrósł o 2,0 p. proc. w skali roku, a w relacji do 2015 r. ukształtował się na tym samym poziomie. W kraju osoby bez prawa do zasiłku na koniec 2025 r. stanowiły 85,9% wszystkich bezrobotnych.

Na terenie województwa opolskiego liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi na koniec 2025 r. wyniosła 9,5 tys. osób, co stanowiło 43,9% ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w województwie. Liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi wzrosła o 6,6% w porównaniu z 2024 r., natomiast zmniejszyła się o 43,4% względem 2015 r.

Wśród bezrobotnych zarejestrowanych w końcu 2025 r. udział długotrwale bezrobotnych wyniósł 49,2% wobec 50,2% przed rokiem i 53,2% w 2015 r. Na koniec 2025 r. odnotowano 10,7 tys. długotrwale bezrobotnych, tj. o 6,5% więcej w porównaniu z rokiem poprzednim, a o 44,5% mniej w stosunku do 2015 r. Odsetek osób niepełnosprawnych wśród ogółu bezrobotnych stanowił 7,3%, tj. na poziomie grudnia 2024 r., natomiast więcej o 0,6 p. proc. w relacji do 2015 r. Liczba osób bezrobotnych niepełnosprawnych na koniec 2025 r. wyniosła 1,6 tys. i zwiększyła się o 7,6% w skali roku, natomiast zmniejszyła się o 35,1% wobec stanu na koniec 2015 r.

W 2025 r. w województwie opolskim liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych wynosiła 32,1 tys. osób i była o 1,5% większa w stosunku do roku poprzedniego, a o 51,7% mniejsza niż w 2015 r. Wśród nowo zarejestrowanych większość, tj. 77,1% stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny. Ich odsetek w ogólnej liczbie nowo zarejestrowanych zmniejszył się o 1,1 p. proc. w ujęciu rocznym oraz o 7,0 p. proc. w porównaniu z 2015 r. Z ewidencji bezrobotnych w województwie opolskim w 2025 r. skreślono 30,4 tys. osób, tj. mniej o 4,9% w odniesieniu do roku poprzedniego, a o 58,2% w stosunku do 2015 r. Główną przyczyną wyrejestrowania było podjęcie pracy, w wyniku czego z rejestru bezrobotnych skreślono 19,0 tys. osób wobec 18,7 tys. w 2024 r., a 37,2 tys. w 2015 r. Udział tej kategorii bezrobotnych w ogólnej liczbie wyrejestrowanych wynosił 62,7% i był większy o 4,1 p. proc. niż przed rokiem oraz o 11,5 p. proc. niż przed dziesięcioma laty. W województwie opolskim w 2025 r. bilans bezrobotnych kształtował się niekorzystnie, tzn. w ciągu roku zarejestrowano o 1,7 tys. osób więcej niż wyłączono z ewidencji. Relacja napływu do odpływu z bezrobocia kształtowała się w 2025 r. na poziomie 105,7% wobec 99,0% przed rokiem, a 91,5% w 2015 r. (w kraju wskaźnik ten wynosił odpowiednio: 109,0%, 99,8% i 90,0%).

Od 1 czerwca 2025 r. dane o ofertach pracy nie są w pełni porównywalne z okresami wcześniejszymi ze względu na zmiany metodologiczne wynikające z wejścia w życie ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia.

W województwie opolskim w 2025 r. do powiatowych urzędów pracy zgłoszono 15,0 tys. ofert pracy. Pochodziły one przeważnie (70,6%) od pracodawców sektora prywatnego. Spośród wszystkich ofert 16,4% dotyczyło stażu, a 7,8% pracy społecznie użytecznej. Dla osób niepełnosprawnych przeznaczonych było 4,1% ofert pracy. W końcu grudnia 2025 r. nierozdysponowanych pozostało 1,1 tys. miejsc pracy, co oznacza, że na 1 niewykorzystaną ofertę pracy przypadało 19 bezrobotnych (w kraju – 34).

Źródłem danych kwartalnych o **ludności aktywnej zawodowo** (tj. pracujących i bezrobotnych według definicji Międzynarodowej Organizacji Pracy oraz wytycznych Eurostatu) oraz o **osobach biernych zawodowo**, tj. tych, którzy pozostają poza siłą roboczą jest Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL).

Od 4 kwartału 2023 r. do uogólniania wyników badania na populację generalną zastosowano dane o ludności rezydującej z bilansów opracowanych na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021. Dane za okres od 1 kwartału 2019 r. do 3 kwartału 2023 r. zostały przeliczone zgodnie z nową podstawą uogólniania wyników, w związku z czym dane te nie są w pełni porównywalne z wcześniejszymi okresami.

Od 1 kwartału 2021 r. w BAEL wprowadzono zmiany metodologiczne wynikające z wdrożenia rozporządzenia ramowego dla statystyki społecznej, tj. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1700 z dnia 10 października 2019 r. oraz jego aktów implementacyjnych. Zmiany dotyczyły m.in. zakresu podmiotowego badania (badanie zasadnicze obejmuje osoby w wieku 15–89 lat, do 2020 r. włącznie były to osoby w wieku 15 lat i więcej) oraz definicji i sposobu wyodrębniania poszczególnych populacji osób na rynku pracy, tj. pracujących, bezrobotnych i biernych zawodowo. Na potrzeby analiz porównawczych zaprezentowano przeliczone dane BAEL dla lat wcześniejszych, z uwzględnieniem definicji obowiązujących od 2021 r.

W 4 kwartale 2025 r. w województwie opolskim liczba ludności w grupie wieku 15–89 lat wynosiła 742 tys., tj. mniej o 0,4% niż przed rokiem i o 4,0% w porównaniu z analogicznym okresem 2019 r. Populacja aktywnych zawodowo liczyła 431 tys., co stanowiło 58,1% ogólnej liczby ludności w wieku 15–89 lat. Ich liczba w 4 kwartale 2025 r. uległa zmniejszeniu o 2,7% względem 4 kwartału 2024 r., a zwiększyła się o 0,2% w stosunku do 4 kwartału 2019 r. W podziale na płeć, w ujęciu rocznym liczba aktywnych zawodowo kobiet zmalała o 5,4%, a mężczyzn o 0,4%. W odniesieniu do 4 kwartału 2019 r. odnotowano wzrost w grupie aktywnych zawodowo kobiet o 1,6%, podczas gdy w grupie mężczyzn nastąpił spadek o 0,8%.

Tablica 11. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15–89 lat w 4 kwartale według BAEL^a
Table 11. Economic activity of the population aged 15–89 years in the 4th quarter by the LFS^a

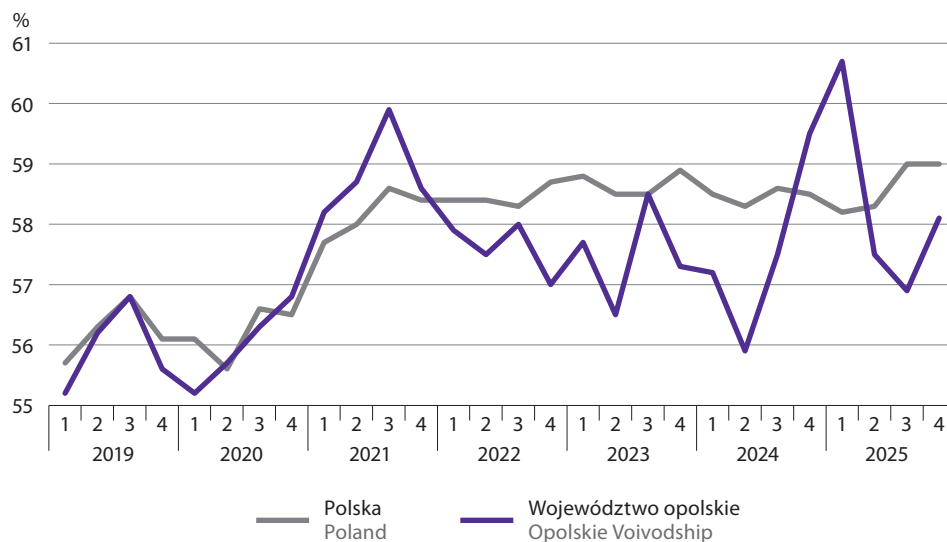
Wyszczególnienie Specification	2019	2020	2024	2025	2025 Polska Poland
Aktywni zawodowo w tys. Economically active persons in thousands	430	437	443	431	17912
pracujący employed persons	412	424	436	419	17346
bezrobotni unemployed persons	18	12	.	12	567
Bierni zawodowo w tys. Economically inactive persons in thousands	343	333	302	311	12456
Współczynnik aktywności zawodowej w % Activity rate in %	55,6	56,8	59,5	58,1	59,0
Wskaźnik zatrudnienia w % Employment rate in %	53,3	55,1	58,5	56,5	57,1
Stopa bezrobocia w % Unemployment rate in %	4,2	2,7	.	2,8	3,2

^a Populacja osób bezrobotnych dotyczy osób w wieku 15–74 lata.
^a The unemployed population includes people aged 15–74.

Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL obliczono jako udział aktywnych zawodowo danej kategorii w ogólnej liczbie ludności danej kategorii.

Współczynnik aktywności zawodowej w województwie opolskim w 4 kwartale 2025 r. kształtował się na poziomie 58,1% (jego wartość dla kraju wynosiła 59,0%). Pod względem wartości tego współczynnika województwo opolskie uplasowało się na 8 miejscu w kraju. Najwyższy poziom aktywności zawodowej odnotowano w województwie mazowieckim (64,7%), a najniższy w podkarpackim i warmińsko-mazurskim (po 55,3%). W województwie opolskim, w odniesieniu do analogicznego kwartału roku poprzedniego zaobserwowano spadek aktywności zawodowej i opisujący ją współczynnik zmniejszył się o 1,4 p. proc., natomiast w zestawieniu z 4 kwartałem 2019 r. wartość tego miernika wzrosła o 2,5 p. proc. (w kraju – wzrost odpowiednio: o 0,5 p. proc. i o 2,9 p. proc.).

Wykres 27. Współczynnik aktywności zawodowej według kwartałów
Chart 27. Activity rate by quarters

Wyższy poziom aktywności zawodowej w 4 kwartale 2025 r. odnotowano w przypadku mężczyzn niż kobiet (67,4% wobec 49,5%). W odniesieniu do miejsca zamieszkania wyższą wartość współczynnika aktywności zawodowej obserwowano dla mieszkańców miast niż wsi (58,3% wobec 57,8%).

Rozpatrując poziom wykształcenia i wiek odnotowano zróżnicowany stopień aktywności zawodowej. Najwyższy współczynnik aktywności zawodowej w 4 kwartale 2025 r. wystąpił w przypadku osób z wykształceniem wyższym (83,2%), a najniższy dla osób z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym, niepełnym podstawowym i bez wykształcenia szkolnego (20,0%). Z analizy współczynnika według grup wieku wynika, że najwyższą wartość przyjmował on w przypadku osób w grupie wieku 45–54 lata (90,8%), a najniższą dla osób w grupie wieku 55–89 lat (29,5%).

Do pracujących według BAEL zaliczono osoby w wieku 15–89 lat, które w okresie badanego tygodnia: wykonywały przez co najmniej 1 godzinę pracę przynoszącą zarobek lub dochód tzn. były zatrudnione w firmie/instytucji publicznej lub u prywatnego pracodawcy, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem, pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem, miały pracę, ale jej nie wykonywały:

- z powodu choroby lub urlopu wypoczynkowego, urlopu związanego z rodzicielstwem (macierzyńskiego, rodzicielskiego, ojcowskiego lub wychowawczego), organizacji czasu pracy (systemu pracy lub odbioru nadgodzin), szkolenia związanego z wykonywaną pracą,
- z powodu sezonowego charakteru pracy, jeśli w okresie poza sezonem nadal regularnie wypełniały zadania i obowiązki związane z pracą lub prowadzeniem działalności (z wyłączeniem obowiązków prawnych lub administracyjnych),
- z innych powodów, jeśli przewidywany okres nieobecności w pracy nie przekracza 3 miesięcy.

Zbiorowość pracujących w grupie wieku 15–89 lat w 4 kwartale 2025 r. liczyła 419 tys. osób i zmniejszyła się o 3,9% w odniesieniu do analogicznego okresu roku poprzedniego, natomiast zwiększyła się o 1,7% w stosunku do 4 kwartału 2019 r. W podziale na płeć, w ujęciu rocznym liczba pracujących kobiet zmniejszyła się o 7,0%, a mężczyzn o 1,3%, natomiast względem 4 kwartału 2019 r. wśród kobiet wystąpił wzrost o 5,6%, a dla mężczyzn zanotowano spadek o 1,3%.

Biorąc pod uwagę wiek pracujących, w 4 kwartale 2025 r. największym udziałem (27,5%) w omawianej zbiorowości charakteryzowały się osoby z grupy wieku 45–54 lata (115 tys.), a następnie osoby w grupie wieku 35–44 lata (26,3%, tj. 110 tys.). Najmniejszy udział (5,3%) wśród ogólnej liczby pracujących dotyczył osób z grupy wieku 15–24 lata (22 tys.).

Wśród pracujących w 4 kwartale 2025 r. dominowały osoby z wykształceniem wyższym (162 tys.) i ich udział wynosił 38,7%. Kolejną grupą pod względem liczebności wśród pracujących (104 tys.) były osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym/branżowym II stopnia, które stanowiły 24,8% ogólnej liczby pracujących. Najmniej liczna grupa na rynku pracy (17 tys., tj. 4,1%) to osoby z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym, niepełnym podstawowym i bez wykształcenia szkolnego.

Największy udział w strukturze pracujących według statusu zatrudnienia dotyczył osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, czyli pracowników najemnych. W 4 kwartale 2025 r. stanowili oni 81,9% wszystkich pracujących i liczyli 343 tys. osób. Większość z nich (71,4%) zatrudniona była w sektorze prywatnym. Liczba osób pracujących, posiadających umowę o pracę na czas nieokreślony wynosiła 284 tys. (82,8% ogólnej liczby pracowników najemnych). Udział pracodawców i pracujących na własny rachunek w ogólnej liczbie pracujących w 4 kwartale 2025 r. kształtował się na poziomie 17,4%, a ich liczba wynosiła 73 tys. osób.

W strukturze pracujących według zawodów w 4 kwartale 2025 r. najliczniejszą grupę stanowiły osoby pracujące w zawodzie z grupy specjaliści (102 tys.). Wśród kobiet odsetek dla tej grupy zawodowej wynosił 33,7%. Znaczący udział w populacji kobiet posiadała również grupa pracownicy usług i sprzedawcy – 18,7%. Wśród mężczyzn przeważały dwie grupy zawodów, tj. robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (27,6%) oraz specjaliści (17,2%).

Osoby, które w badanym tygodniu przepracowały 40 godzin i więcej stanowiły w 4 kwartale 2025 r. największy odsetek pracujących (68,5%). Wśród nich przeważali mężczyźni (57,8%) oraz mieszkańcy miast (54,4%). Odsetek pracujących w niepełnym wymiarze czasu pracy kształtował się na poziomie 9,3% dla grupy osób, które przepracowały mniej niż 20 godzin tygodniowo, a następnie 7,9% dla grupy, która przepracowała od 20 do 29 godzin. Grupa, która przepracowała 30–39 godzin tygodniowo stanowiła 6,0% badanych osób.

Wskaźnik zatrudnienia według BAEL obliczono jako udział pracujących danej kategorii w ogólnej liczbie ludności danej kategorii.

Wskaźnik zatrudnienia w województwie opolskim w analizowanym kwartale wynosił 56,5% (w kraju – 57,1%), co uplasowało województwo opolskie na 6 miejscu w kraju. Najwyższą wartość omawianego wskaźnika odnotowano w województwie mazowieckim (62,7%), a najniższą w warmińsko-mazurskim (53,0%). W odniesieniu do analogicznego kwartału roku poprzedniego wskaźnik zatrudnienia w województwie opolskim zmniejszył się o 2,0 p. proc., natomiast w relacji do 4 kwartału 2019 r. uległ zwiększeniu o 3,2 p. proc. (w kraju – wzrost odpowiednio: o 0,3 p. proc. i o 2,6 p. proc.). Biorąc pod uwagę płeć, w ujęciu rocznym wskaźnik zatrudnienia kobiet, jak i mężczyzn zmniejszył się odpowiednio: o 3,5 p. proc. i o 0,6 p. proc., z kolei w stosunku do 4 kwartału 2019 r. odnotowano jego wzrost o 4,3 p. proc. wśród kobiet i o 2,0 p. proc. w grupie mężczyzn. W województwie w 4 kwartale 2025 r. wskaźnik zatrudnienia dla mężczyzn kształtował się na wyższym poziomie niż dla kobiet (65,2% wobec 48,4%).

Najwyższa wartość wskaźnika zatrudnienia wystąpiła w grupie wieku 45–54 lata (88,5%), a najniższa wśród osób w grupie wieku 15–24 lata (27,2%). Pod względem poziomu wykształcenia najwyższy wskaźnik zatrudnienia odnotowano wśród osób legitymujących się wykształceniem wyższym (82,7%), a najniższy dla osób z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym, niepełnym podstawowym i bez wykształcenia szkolnego (16,2%).

W 4 kwartale 2025 r. populacja bezrobotnych w grupie wieku 15–74 lata liczyła w województwie opolskim 12 tys. osób. Udział tej zbiorowości w ludności aktywnej zawodowo w grupie wieku 15–89 lat kształtował się w omawianym okresie na poziomie 2,8% (w kraju – 3,2%). Przeciętny czas poszukiwania pracy w 4 kwartale 2025 r. w województwie opolskim był dłuższy niż w kraju i wynosił 10,3 miesiąca (w kraju – 8,6).

Zbiorowość biernych zawodowo w grupie wieku 15–89 lat w 4 kwartale 2025 r. liczyła 311 tys. osób i stanowiła 41,9% ogólnej liczby mieszkańców województwa w omawianej grupie wieku. Analogiczny odsetek dla kraju wynosił 41,0%. W stosunku do 4 kwartału 2024 r. liczba biernych zawodowo w województwie opolskim zwiększyła się o 3,0%, a w porównaniu z analogicznym okresem 2019 r. zmniejszyła się o 9,3% (w kraju – spadek odpowiednio: o 1,2% i o 7,8%). W strukturze osób biernych zawodowo w województwie opolskim w 4 kwartale 2025 r. przeważały kobiety (62,7%) oraz mieszkańcy miast (53,4%).

Najliczniejszą grupę osób wśród biernych zawodowo w grupie wieku 15–74 lata (dla tej grupy ustalono przyczynę bierności) w 4 kwartale 2025 r. stanowiły osoby pozostające na emeryturze (128 tys. osób, tj. 53,6%). Drugą pod względem liczebności grupą wśród biernych zawodowo w grupie wieku 15–74 lata były osoby uczące się i uzupełniające kwalifikacje (53 tys.), których odsetek kształtował się na poziomie 22,2%. Osoby bierne zawodowo z powodu choroby lub niesprawności stanowiły 7,1%, a jako przyczynę bierności zawodowej „obowiązki rodzinne i związane z prowadzeniem domu” wskazało 6,3% omawianej zbiorowości.

5.2. Jakość życia

5.2. Quality of life

Zamożność mieszkańców

Inhabitants' wealth

Przeciętne wynagrodzenie brutto za październik 2024 r. w województwie opolskim w jednostkach o liczbie pracujących 10 i więcej osób wynosiło 8395,24 zł i było wyższe o 27,3% niż przed dwoma laty, a o 105,8% w porównaniu z październikiem 2016 r. Połowa zatrudnionych pracowników otrzymała wynagrodzenie brutto do 7305,69 zł, podczas gdy w październiku 2022 r. kwota ta wynosiła 5911,35 zł, a w analogicznym miesiącu 2016 r. kształtowała się na poziomie 3453,31 zł.

W województwie opolskim w 2024 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w podmiotach o liczbie pracujących 10 i więcej osób wynosiło 7958,35 zł i było wyższe o 14,1% w porównaniu z rokiem poprzednim, natomiast o 109,8% w relacji do 2015 r.

W sektorze przedsiębiorstw w 2025 r. w województwie opolskim przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto, jak również przeciętne wynagrodzenie brutto za godzinę pracy kształtowało się na poziomie wyższym niż w 2024 r. i w porównaniu z 2015 r. Czas przepracowany w sektorze przedsiębiorstw był nieco mniejszy w odniesieniu do roku poprzedniego, a większy wobec 2015 r.

Przeciętna liczba emerytów i rencistów w 2025 r. zwiększyła się w porównaniu z 2024 r. oraz wobec 2015 r. Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto była wyższa niż przed rokiem, jak i w 2015 r. Wyższą dynamiką w skali roku, jak i w relacji do 2015 r. charakteryzowało się świadczenie wypłacane przez ZUS niż wypłacane rolnikom indywidualnym.

Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2024 r. wyniósł 2537,82 zł i był niższy o 19,9% od średniego dochodu w kraju. W 2024 r. wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych wyniósł 12,4% i wzrósł w relacji do 2023 r. Współczynnik Giniego dla przeciętnego ekwiwalentnego rocznego dochodu do dyspozycji w 2024 r. kształtował się na poziomie 22,2% i był wyższy niż w 2023 r.

W pierwszej części analizy zaprezentowano informacje z badania struktury wynagrodzeń według zawodów. Badanie jest realizowane co dwa lata, ma charakter reprezentacyjny i obejmuje podmioty gospodarki narodowej o liczbie pracujących 10 i więcej osób. Wyniki dotyczą osób pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych, które w roku badania przepracowały cały miesiąc październik. Dane w opracowaniu dotyczą przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń nominalnych brutto, prezentowanych w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy.

W województwie opolskim przeciętne wynagrodzenie brutto w jednostkach o liczbie pracujących 10 i więcej osób w październiku 2024 r. wynosiło 8395,24 zł i było wyższe o 1799,92 zł, tj. o 27,3% niż przed dwoma laty (w kraju – o 27,8%), a o 4315,41 zł niż za październik 2016 r. (wzrost o 105,8%, tj. jak w kraju). Wzrost wynagrodzeń w odniesieniu do października 2022 r. wystąpił we wszystkich województwach, przy czym w dziesięciu wynagrodzenia wzrosły więcej niż średnio w kraju. Procentowo największy wzrost wynagrodzeń zanotowano w województwie świętokrzyskim (o 40,0%), natomiast w dolnośląskim był on najmniejszy (o 22,8%). Względem 2016 r. wzrost wynagrodzeń wystąpił również we wszystkich województwach, od 120,2% w małopolskim do 94,7% w mazowieckim.

Za październik 2024 r. najwyższe wynagrodzenie, tj. 10775,54 zł odnotowano w województwie mazowieckim i było o 20,5% wyższe niż przeciętnie dla kraju. Wynagrodzenie wyższe niż średnio w kraju wystąpiło także w województwie małopolskim (o 2,8%) i dolnośląskim (o 0,2%). W pozostałych

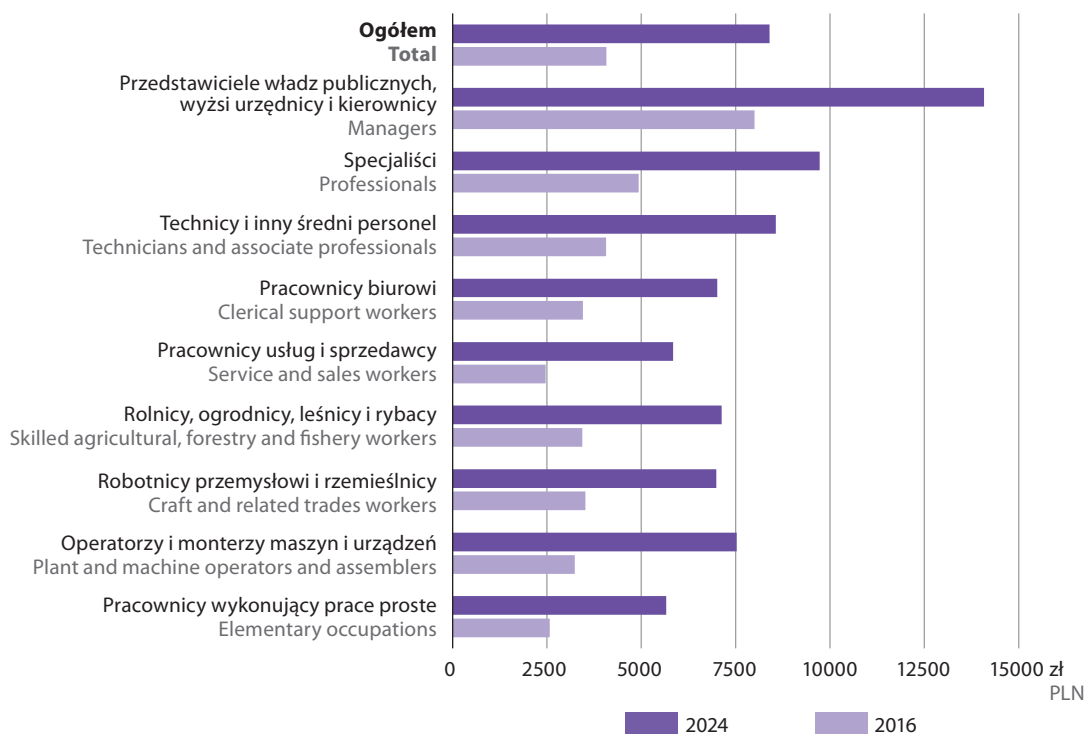
województwach odnotowano niższe wynagrodzenie od przeciętnego w kraju, w tym najniższe w podkarpackim i warmińsko-mazurskim. Różnica między województwami o najwyższej i najniższej wysokości wynagrodzeń wynosiła 3318,15 zł. Województwo opolskie pod względem poziomu wynagrodzenia za październik 2024 r. uplasowało się na 6 pozycji w kraju.

Mężczyźni w województwie opolskim w październiku 2024 r. osiągnęli przeciętne wynagrodzenie o 4,6% (o 387,85 zł) wyższe od średniego w badanych jednostkach, a kobiety niższe o 4,5% (o 381,39 zł). Oznacza to, że przeciętne wynagrodzenie mężczyzn było o 9,6% (o 769,24 zł) wyższe od przeciętnego wynagrodzenia kobiet.

Pracownicy zatrudnieni w jednostkach sektora publicznego zarabiali przeciętnie więcej niż pracownicy sektora prywatnego. W sektorze publicznym przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (9058,78 zł) było o 13,2%, tj. o 1055,04 zł wyższe niż w prywatnym oraz o 7,9%, czyli o 663,54 zł wyższe od średniego w skali województwa.

Połowa zatrudnionych pracowników w jednostkach o liczbie pracujących 10 i więcej osób w październiku 2024 r. otrzymała wynagrodzenie brutto do 7305,69 zł (w kraju – 7404,69 zł). W porównaniu z październikiem 2022 r. kwota ta była większa o 1394,34 zł, tj. o 23,6%, a o 3852,38 zł, tj. o 111,6% w stosunku do października 2016 r.

Wykres 28. Wynagrodzenia według zawodów za październik
Chart 28. Wages and salaries by occupations for October

Analizując wysokość przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto za październik 2024 r. w województwie opolskim można zaobserwować znaczne zróżnicowanie ich poziomu według zawodów. Przeciętne wynagrodzenia powyżej średniej wojewódzkiej otrzymywali pracownicy zatrudnieni w zawodach należących do następujących grup zawodów: przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy oraz specjaliści. Ponadto przeciętnie więcej od średniego wynagrodzenia zarabiali technicy i inny średni personel.

Najwyższe wynagrodzenia wśród badanej populacji pracowników otrzymywali przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy, tj. 14084,78 zł i było to o 67,8% więcej niż przeciętnie w województwie (w kraju – o 70,1%). W porównaniu z październikiem 2016 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w tej grupie pracowników wzrosło o 6087,35 zł, tj. o 76,1%. Specjaliści przeciętnie osiągnęli wynagrodzenie 9724,50 zł, tj. o 15,8% wyższe od średniego w województwie (w kraju – o 20,0%). W stosunku do 2016 r. wynagrodzenie specjalistów wzrosło o 4796,74 zł, tj. o 97,3%. Pracownicy zatrudnieni w grupie technicy i inny średni personel za październik 2024 r. otrzymali średnio wynagrodzenia w wysokości 8561,36 zł, tj. o 2,0% więcej niż przeciętnie w województwie (w kraju – mniej o 2,7%). W tej grupie pracowników odnotowano wzrost o 4497,15 zł, tj. o 110,7% wynagrodzenia w porównaniu z październikiem 2016 r.

Przeciętne wynagrodzenia brutto pracowników z pozostałych grup zawodów kształtowały się na poziomie niższym od średniego dla badanej populacji. Najniższe zanotowano w grupie pracownicy wykonujący prace proste, w której wynosiło 5658,42 zł, tj. o 32,6% mniej niż średnio w województwie (w kraju – o 36,0%). W porównaniu z październikiem 2016 r. wzrosło o 3081,25 zł, czyli o 119,6%.

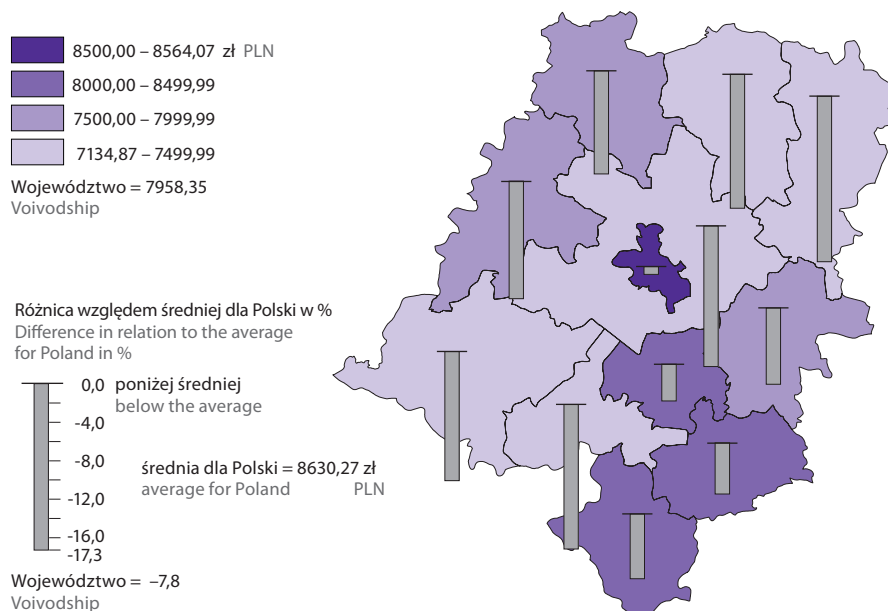
W drugiej części analizy informacje wynikowe o wysokości przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto zaprezentowano na podstawie rocznego badania statystyki publicznej Z-06 o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy (dane dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących 10 i więcej osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących) – na tej podstawie przedstawiono zróżnicowanie terytorialne wynagrodzeń (do poziomu powiatów) w 2024 r. (jako ostatnim dostępnym).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto to stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej w relacji do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie; po wyeliminowaniu osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą.

W województwie opolskim w 2024 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w podmiotach o liczbie pracujących 10 i więcej osób osiągnęło poziom 7958,35 zł i było wyższe o 14,1% w skali roku, a o 109,8% w odniesieniu do 2015 r. (w kraju odpowiednio: o 13,6% i o 107,9%). We wszystkich województwach wystąpił wzrost przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń w porównaniu z 2023 r., a województwo opolskie uplasowało się pod tym względem na 8 miejscu w kraju. Pierwszą lokatę zajmowały województwa: podkarpackie i warmińsko-mazurskie, ze wzrostem po 16,8%, a ostatnią mazowieckie i śląskie – wzrost po 12,2%. W odniesieniu do 2015 r. województwo opolskie znajdowało się na 12 miejscu, natomiast największy wzrost (o 125,7%) wynagrodzeń odnotowano w województwie małopolskim, a najmniejszy w mazowieckim (o 96,5%).

W analizowanej zbiorowości rozpiętość wynagrodzeń wahała się od 5160,23 zł w zakwaterowaniu i gastronomii do 11635,07 zł w działalności finansowej i ubezpieczeniowej. Wynagrodzenia te stanowiły odpowiednio: 64,8% i 146,2% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w województwie. Poprawę warunków płacowych zarówno względem 2023 r., jak i 2015 r. odnotowano we wszystkich sekcjach. W porównaniu z rokiem poprzednim najbardziej (o 24,5%) zyskali pracownicy w edukacji, a w odniesieniu do 2015 r. w transporcie i gospodarce magazynowej (o 160,1%). Najwolniej natomiast, w zestawieniu z 2023 r. rosły wynagrodzenia pracowników zatrudnionych w transporcie i gospodarce magazynowej (o 7,4%), a w porównaniu z 2015 r. w górnictwie i wydobywaniu (o 63,0%).

Mapa 27. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto^a w 2024 r.
Map 27. Average monthly gross wages and salaries^a in 2024

^a Dane dotyczą podmiotów o liczbie pracujących 10 i więcej osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących.
a Data concern entities employing 10 and more persons as well as budgetary sphere units regardless of the number of employed persons.

W województwie opolskim w 2024 r. utrzymywało się znaczne terytorialne zróżnicowanie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto. Wynagrodzenia przekraczające wartość przeciętną w województwie odnotowano w m. Opolu, powiecie krapkowickim, kędzierzyńsko-kozielskim oraz głubczyckim. W grupie powiatów, w których wystąpiły najniższe wynagrodzenia znalazły się m.in.: oleski, prudnicki oraz opolski. Najwyższe wynagrodzenia otrzymali pracownicy w m. Opolu (107,6% przeciętnego wynagrodzenia w województwie), a najniższe wypłacono w powiecie oleskim (89,7%). Różnica między przeciętnym miesięcznym wynagrodzeniem brutto w tych powiatach wynosiła 1429,20 zł.

W trzeciej części analizy informacje wynikowe o wysokości przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto zaprezentowano na podstawie miesięcznego meldunku o działalności gospodarczej DG-1 (dane dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących 10 i więcej osób; w ramach badania podmioty o liczbie pracujących 50 lub więcej osób badane są metodą pełną, a podmioty o liczbie pracujących od 10 do 49 osób – metodą reprezentacyjną) – na tej podstawie przedstawiono przeciętne miesięczne wynagrodzenia w województwie w sektorze przedsiębiorstw w 2025 r.

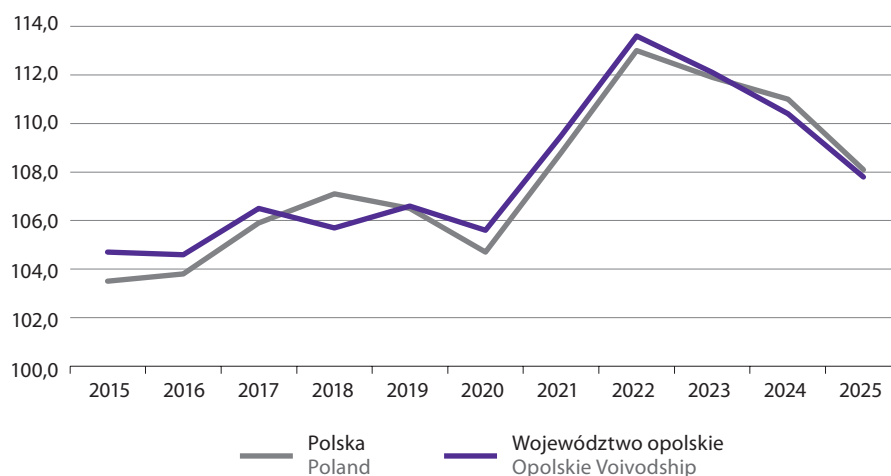
Tablica 12. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw
Table 12. Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł Average monthly gross wages and salaries in PLN	3699,85	4910,23	7565,93	8153,84
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100) Average monthly gross wages and salaries in relation to the national average (Poland=100)	89,8	90,7	91,5	91,3

W województwie opolskim w 2025 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw osiągnęło poziom 8153,84 zł, tj. wyższy o 7,8% niż przed rokiem, a o 119,8% w relacji do 2015 r. W kraju przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw wynosiło 8934,98 zł i było wyższe odpowiednio: o 8,1% oraz o 116,8%. We wszystkich województwach wystąpił wzrost przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń w porównaniu z 2024 r., a województwo opolskie (obok lubelskiego i warmińsko-mazurskiego) uplasowało się pod tym względem na 7 miejscu w kraju. Pierwszą lokatę zajmowały województwa małopolskie i podlaskie ze wzrostem po 9,3%. W województwie opolskim wzrost wynagrodzenia w porównaniu z 2024 r. odnotowano prawie we wszystkich sekcjach, przede wszystkim w informacji i komunikacji (o 15,7%), obsłudze rynku nieruchomości (o 12,8%) oraz dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 10,8%). Spadek przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto wystąpił w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 4,1%).

Wykres 29. Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw Rok poprzedni=100

Chart 29. Indices of average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector Previous year=100

Wynagrodzenia wyższe od przeciętnego w województwie opolskim w 2025 r. otrzymywali przede wszystkim pracownicy w takich sekcjach jak: wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 41,2%), górnictwo i wydobywanie (o 12,4%) oraz transport i gospodarka magazynowa (o 5,4%). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto poniżej średniej odnotowano m.in. w zakwaterowaniu i gastronomii (o 31,3%), administrowaniu i działalności wspierającej (o 19,5%) oraz dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 5,8%).

Zatrudnieni w jednostkach sektora przedsiębiorstw w 2025 r. przepracowali średnio 186,0 mln godzin (przed rokiem – 186,9 mln godzin, w 2015 r. – 163,5 mln godzin). Najwięcej godzin przepracowano w sekcjach: przetwórstwo przemysłowe – 91,2 mln (49,0% ogólnej liczby przepracowanych godzin w sektorze przedsiębiorstw) oraz handel; naprawa pojazdów samochodowych – 26,0 mln (14,0%). W 2025 r. w sektorze przedsiębiorstw średni czas przepracowany w ciągu miesiąca przez 1 zatrudnionego wyniósł 146 godzin, tj. tak jak przed rokiem i w 2015 r.

Przeciętne wynagrodzenie godzinowe brutto w 2025 r. ukształtowało się na poziomie 55,72 zł, tj. wyższym o 7,6% niż rok wcześniej, a o 120,3% w relacji do 2015 r. Wzrost w porównaniu z 2024 r. odnotowano w przedsiębiorstwach prowadzących działalność prawie we wszystkich sekcjach, w tym przede wszystkim w informacji i komunikacji (o 13,6%) oraz obsłudze rynku nieruchomości (o 12,7%), natomiast spadek odnotowano w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 7,9%). Wynagrodzenie godzinowe

brutto wyższe od przeciętnego w województwie otrzymywano m.in. w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę oraz górnictwie i wydobywaniu (odpowiednio: o 46,8% i o 14,0%), niższe natomiast odnotowano m.in. w zakwaterowaniu i gastronomii (o 34,9%) oraz administrowaniu i działalności wspierającej (o 20,4%).

W województwie opolskim w 2025 r. przeciętna liczba emerytów oraz rencistów wynosiła 210,7 tys. osób i zwiększyła się o 0,9 tys. osób, tj. o 0,4% w porównaniu z notowaną w 2024 r. oraz o 9,0 tys. osób, tj. o 4,4% w relacji do 2015 r.

W 2025 r. emerytury i renty z ZUS otrzymywało 191,1 tys. osób, a ich liczba była wyższa o 0,2% w odniesieniu do 2024 r. i o 8,5% w relacji do 2015 r. W porównaniu z 2024 r. zwiększyła się liczba emerytów (o 0,7%), a zmniejszyła liczba rencistów otrzymujących świadczenia z tytułu niezdolności do pracy (o 6,9%), jak również liczba osób pobierających renty rodzinne (o 0,6%). W 2025 r. najliczniejszą grupę świadczeniobiorców ZUS w województwie opolskim stanowili emeryci (80,7% całej zbiorowości), a najmniejszą – osoby pobierające renty z tytułu niezdolności do pracy (3,6%).

Tablica 13. Świadczenia społeczne
Table 13. Social benefits

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys. Average monthly number of retirees and pensioners in thousands	201,8	211,4	209,9	210,7
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w zł Average monthly gross retirement and other pension paid from non-agricultural social security system in PLN	1948,36	2354,95	3701,66	4030,55
w tym emerytura of which retirement pension	2035,67	2426,30	3818,74	4141,47
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł Average monthly gross retirement and other pension of farmers in PLN	1245,08	1413,98	2144,14	2244,81
w tym emerytura of which retirement pension	1267,07	1416,46	2140,52	2219,45

Emerytury i renty rolnicze w 2025 r. pobierało 19,6 tys. osób, tj. więcej o 2,4% niż w roku poprzednim, a mniej o 23,2% w porównaniu z 2015 r. W odniesieniu do 2024 r. największy procentowo wzrost (o 20,8%) zaobserwowano wśród osób otrzymujących renty rodzinne, następnie w przypadku emerytów (o 2,2%), natomiast liczba osób pobierających renty z tytułu niezdolności do pracy zmniejszyła się (o 2,2%). Wśród świadczeniobiorców KRUS, podobnie jak w przypadku świadczeń wypłacanych przez ZUS, przeważali emeryci, przy czym ich odsetek wynosił 86,4%. Najniższy udział, tj. 4,1% ogólnej liczby świadczeniobiorców KRUS w województwie opolskim odnotowano wśród osób pobierających renty rodzinne.

W województwie opolskim w 2025 r. przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS wynosiła 4030,55 zł i była wyższa o 328,89 zł, tj. o 8,9% w porównaniu z 2024 r. (w kraju odpowiednio: o 318,76 zł, tj. o 8,5%). W stosunku do 2015 r. emerytury i renty były wyższe o 2082,19 zł, tj. o 106,9% (w kraju odpowiednio: o 2073,61 zł, tj. o 104,7%). Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w województwie opolskim wypłacana przez ZUS w 2025 r. była niższa w relacji do analogicznego świadczenia w kraju

o 24,02 zł, tj. o 0,6%. Świadczenia wypłacane przez ZUS w województwie opolskim w 2025 r. były wyższe w porównaniu z rokiem poprzednim. Przeciętna miesięczna emerytura wynosiła 4141,47 zł i była o 8,5% wyższa niż w 2024 r. Renta z tytułu niezdolności do pracy kształtowała się na poziomie 3225,36 zł, tj. o 8,6% wyższym niż przed rokiem, natomiast renta rodzinna wynosiła 3645,44 zł i wzrosła o 10,9%.

W 2025 r. przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w województwie opolskim wypłacana przez KRUS wynosiła 2244,81 zł i była wyższa o 100,67 zł, tj. o 4,7% niż przed rokiem oraz o 999,73 zł, tj. o 80,3% w stosunku do 2015 r. W kraju przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych kształtowała się na poziomie 2228,07 zł, tj. wyższym o 124,73 zł (o 5,9%) w porównaniu z 2024 r. oraz o 1048,44 zł (o 88,9%) w odniesieniu do 2015 r. Świadczenie emerytalno-rentowe w województwie opolskim wypłacane przez KRUS było wyższe o 0,8% od tego rodzaju świadczenia wypłacanego w kraju. Przeciętna miesięczna emerytura brutto w województwie opolskim wypłacana z KRUS wynosiła 2219,45 zł i była wyższa o 3,7% w porównaniu z 2024 r. Wzrost odnotowano również w przypadku przeciętnej miesięcznej renty z tytułu niezdolności do pracy (o 5,5%) oraz renty rodzinnej (o 16,5%). W 2025 r. przeciętna miesięczna renta brutto z tytułu niezdolności do pracy osiągnęła poziom 2100,13 zł, a renta rodzinna – 3118,66 zł.

Wysokość świadczeń w województwie opolskim w 2025 r. wypłacanych przez ZUS kształtowała się poniżej średniej krajowej, natomiast realizowanych przez KRUS osiągała poziom wyższy niż średnio w kraju. Emerytura wypłacana przez ZUS była niższa niż średnia krajowa o 0,9%, renta z tytułu niezdolności do pracy o 1,8%, a renta rodzinna o 1,5%. Wyższe natomiast od średniej krajowej były wypłaty realizowane przez KRUS, tj. emerytura o 0,4%, renta z tytułu niezdolności do pracy o 2,1%, a renta rodzinna o 1,5%.

Dane dotyczące wyników badania **budżetów gospodarstw domowych** za lata 2021–2024 zostały uogólnione w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021, w związku z tym nie są w pełni porównywalne z danymi za lata wcześniejsze.

Badaniem budżetów gospodarstw domowych w województwie opolskim w 2024 r. objęto 1028 gospodarstw domowych (3,6% ogólnej liczby gospodarstw zbadanych w kraju), reprezentujących poszczególne grupy społeczno-ekonomiczne ludności (gospodarstwa domowe pracowników, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów, rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł). Przeciętne gospodarstwo domowe liczyło 2,44 osoby (w kraju – 2,41). Liczba osób w gospodarstwie zwiększyła się o 2,1% w porównaniu z 2023 r. (w kraju zmniejszyła się o 0,8%).

Dochód rozporządzalny to suma bieżących dochodów gospodarstwa domowego z poszczególnych źródeł, pomniejszona o zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych płacone przez płatnika w imieniu podatnika, o podatki od dochodów z własności, podatki płacone przez osoby pracujące na własny rachunek, w tym przedstawicieli wolnych zawodów i osób użytkujących gospodarstwo indywidualne w rolnictwie oraz o składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne – wyniki badania budżetów gospodarstw domowych.

Wyniki badania budżetów gospodarstw domowych w 2024 r. wykazały, że w województwie opolskim przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych kształtował się na poziomie 2537,82 zł i był mniejszy o 629,35 zł (o 19,9%) od średniego dochodu notowanego w kraju. Wskaźnik przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na 1 osobę w gospodarstwach domowych w stosunku do średniej krajowej w 2024 r. wyniósł 80,1% i pod tym względem województwo opolskie zajmowało ostatnią lokatę w kraju.

Na dochód rozporządzalny gospodarstwa domowego składają się przede wszystkim dochody z pracy najemnej oraz dochody ze świadczeń społecznych. W 2024 r. ich udział w dochodzie rozporządzalnym wynosił odpowiednio: 51,9% i 36,3% (w kraju: 54,7% i 30,1%). Dochód z pracy najemnej był niższy

od średniej wartości w kraju o 24,1%, a dochód ze świadczeń społecznych o 3,4%. Dochód do dyspozycji przypadający na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2024 r. wyniósł 2465,21 zł i w relacji do średniej krajowej był mniejszy o 637,85 zł (o 20,6%).

Na podstawie wyników badania EU-SILC oceniono poziom zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych oraz określono zróżnicowanie dochodowe gospodarstw domowych.

Wybrane wskaźniki spójności społecznej w oparciu o wyniki Europejskiego Badania Warunków Życia Ludności (EU-SILC):

Wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych to odsetek osób z rocznym ekwiwalentnym dochodem do dyspozycji poniżej progu zagrożenia ubóstwem, który wynosi 60% krajowej mediany rocznych ekwiwalentnych dochodów do dyspozycji uwzględniający transfery społeczne.

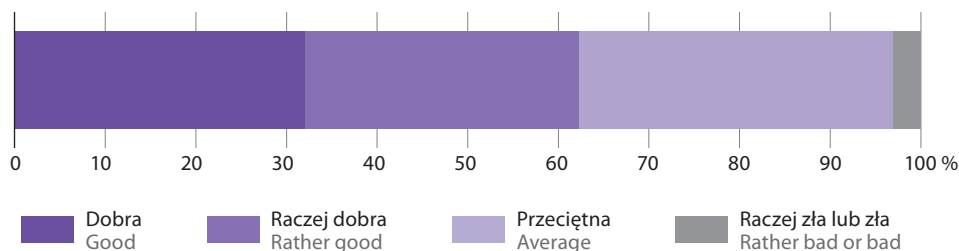
Współczynnik Giniego to miara nierówności rozkładu dochodów; przybiera wartość między 0 a 1 (lub jeśli przemnożymy przez 100, między 0 a 100). Wskaźnik ten osiągnąłby wartość 0 (rozkład jednorodny), gdyby wszystkie osoby miały ten sam dochód, natomiast wartość 1, gdyby wszystkie osoby poza jedną miały dochód zerowy. Zatem, im wyższa jest wartość wskaźnika, tym większy jest stopień koncentracji dochodów i większe jest ich zróżnicowanie. W badaniu EU-SILC wskaźnik ten wyliczono dla rocznego ekwiwalentnego dochodu do dyspozycji gospodarstwa domowego.

W 2024 r. dla województwa opolskiego wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych wyniósł 12,4% i wzrósł z poziomu 10,7% w 2023 r. (w kraju wyniósł 13,8%, rok wcześniej – 14,0%). Województwo opolskie w 2024 r. pod względem wysokości analizowanego wskaźnika zajmowało 5 miejsce w kraju. Najniższy wskaźnik odnotowano w województwie śląskim (7,6%), a najwyższa jego wartość wystąpiła w województwie podlaskim (25,5%). W porównaniu z 2023 r. w województwach: łódzkim, małopolskim oraz opolskim zaobserwowano największy wzrost wielkości omawianego wskaźnika (odpowiednio: o 4,6 p. proc., o 2,3 p. proc. i o 1,7 p. proc.). Ponadto wzrost wystąpił jeszcze w trzech województwach, tj. pomorskim, dolnośląskim i zachodniopomorskim (odpowiednio: o 1,4 p. proc., o 1,2 p. proc. i o 0,7 p. proc.), a w województwie śląskim wskaźnik utrzymał się na poziomie z 2023 r. Spadek wartości wskaźnika odnotowano w dziewięciu województwach, w tym największy w świętokrzyskim (o 5,5 p. proc.), lubelskim (o 3,7 p. proc.) oraz podkarpackim (o 2,5 p. proc.).

W województwie opolskim współczynnik Giniego dla przeciętnego ekwiwalentnego rocznego dochodu do dyspozycji w 2024 r. wyniósł 22,2% i był wyższy niż w 2023 r. gdy przyjmował wartość 21,9% (w kraju odpowiednio: 26,0% i 27,0%). W województwach: opolskim i śląskim wystąpiło najniższe zróżnicowanie dochodów, wyrażone omawianym współczynnikiem, najwyższą natomiast wartość odnotowano dla województwa mazowieckiego 29,1%.

W subiektywnej ocenie sytuacji materialnej gospodarstw domowych w województwie w 2024 r. nadal przeważały oceny dobre lub raczej dobre nad raczej złymi lub złymi. Nastąpił niewielki wzrost odsetka gospodarstw oceniających swoją sytuację materialną jako dobrą albo raczej dobrą (62,3% gospodarstw domowych ogółem wobec 62,1% w 2023 r.) i było to więcej niż średnio w kraju (57,7% wobec 54,0%). Nieznacznie więcej gospodarstw niż rok wcześniej oceniło swoją sytuację materialną jako przeciętną (34,7% wobec 34,5%, przy średniej dla kraju 38,0% wobec 41,1%). Mniej natomiast było gospodarstw domowych oceniających swoją sytuację materialną jako raczej złą lub złą (3,0% wobec 3,4%; w kraju odpowiednio: 4,3% i 4,9%).

Wykres 30. Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych w 2024 r.
Chart 30. Subjective evaluation of material situation of households in 2024

Ponad połowa (62,3%) respondentów z województwa opolskiego oceniła sytuację materialną gospodarstw domowych w 2024 r. łącznie jako dobrą lub raczej dobrą. Pod tym względem województwo opolskie zajmowało 3 pozycję w kraju (po województwie małopolskim – 66,9% i lubuskim – 62,9%). Na kolejnych miejscach znajdowały się województwa: mazowieckie (61,9%) i dolnośląskie (59,7%). Województwo opolskie zajmowało również 3 pozycję wśród województw, w których gospodarstwa domowe w najmniejszym stopniu oceniły swoją sytuację materialną jako raczej złą lub złą (3,0% gospodarstw). Pod względem tej oceny na 1 miejscu znajdowało się województwo podkarpackie (2,5%).

Pomoc społeczna i wspieranie rodziny

Social assistance and family support

W województwie opolskim w 2024 r. odnotowano mniejszą niż w roku poprzednim oraz w 2015 r. liczbę osób, którym przyznano świadczenia pomocy społecznej. Zmniejszeniu uległa również liczba gospodarstw domowych oraz beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej.

W porównaniu z rokiem poprzednim, w 2024 r. wydatkowano w województwie więcej środków na świadczenia wychowawcze, natomiast mniej na zasiłki rodzinne.

W 2024 r. poprawiła się w województwie opolskim sytuacja w zakresie instytucjonalnej opieki nad dziećmi w wieku do lat 3. Placówki świadczące tego typu usługi dysponowały większą niż przed rokiem liczbą dostępnych miejsc.

Celem pomocy społecznej jest wspieranie osób i rodzin, które nie są w stanie samodzielnie przezwyciężyć trudnych sytuacji życiowych, takich jak m.in.: ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych czy prowadzenia gospodarstwa domowego. Pomoc społeczna jest realizowana w formie stacjonarnej oraz w formie środowiskowej pomocy społecznej w ramach systemu pomocy społecznej. Środowiskowa pomoc społeczna jest świadczona w miejscu zamieszkania za pośrednictwem ośrodków pomocy społecznej i może być udzielana w formie pieniężnej w postaci różnego typu zasiłków (m.in.: stałych, okresowych oraz celowych) oraz w formie niepieniężnej (obejmującej m.in.: posiłek, schronienie, ubranie oraz usługi opiekuńcze) lub jednocześnie w obu formach.

W województwie opolskim w 2024 r. decyzją administracyjną udzielono świadczenia pomocy społecznej dla 19,3 tys. osób (niezależnie od liczby i rodzaju przyznanego świadczenia), a łączna kwota przyznanego wsparcia ukształtowała się na poziomie 377164,7 tys. zł (z czego 88,5% stanowiła pomoc pieniężna). W zestawieniu z 2023 r., jak i 2015 r. odnotowano w województwie spadek liczby uposażonych, odpowiednio: o 4,2% i o 48,2%, natomiast kwota przyznanych świadczeń wzrosła po 4-krotnie.

Tablica 14. Świadczenia pomocy społecznej
Table 14. Social assistance benefits

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Osoby, którym decyzją przyznano świadczenia pomocy społecznej (rzeczywista liczba osób) Beneficiaries of social assistance benefits (total real number of persons)	37239	24247	20120	19274
Udzielone świadczenie w tys. zł Benefits granted in thousand PLN	93701,9	87622,0	89840,1	377164,7
pomoc pieniężna financial assistance	68245,2	55506,6	49594,1	333838,5
pomoc niepieniężna non-financial assistance	25456,7	32115,4	40246,0	43326,2
Osoby, którym decyzją przyznano świadczenia pomocy społecznej na 10 tys. ludności Beneficiaries per 10 thousand population	373	253	214	207

W 2024 r. decyzją administracyjną średnio 207 osobom w przeliczeniu na 10 tys. ludności przyznano świadczenie pomocy społecznej, podczas gdy w roku poprzednim wskaźnik ten kształtował się na poziomie 214 (w kraju odpowiednio: 221 i 236). W układzie województw w 2024 r. najwyższą wartością wskaźnika osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej wyróżniało się województwo warmińsko-mazurskie z wynikiem 372 osoby, natomiast najniższą śląskie – 159 osób. Województwo opolskie uplasowało się na 11 pozycji w kraju.

W ramach ogólnej kwoty przyznanych świadczeń, na pomoc w formie pieniężnej w 2024 r. wydatkowano 333838,5 tys. zł, tj. prawie 7-krotnie więcej niż rok wcześniej oraz 5-krotnie w porównaniu z 2015 r. Najwięcej środków dotyczyło wypłat zasiłków celowych, a ich udział w tej strukturze w 2024 r. kształtował się w województwie na poziomie 86,3% i zwiększył się o 64,0 p. proc. w zestawieniu z 2023 r. oraz o 58,8 p. proc. w stosunku do 2015 r. Na świadczenia w formie niepieniężnej przeznaczono 43326,2 tys. zł, tj. więcej o 7,7% niż w 2023 r., a blisko 2-krotnie w porównaniu z 2015 r., przy czym najwięcej wydatkowano na usługi opiekuńcze – 41,8% tej kwoty, tj. o 3,0 p. proc. mniej niż przed rokiem, natomiast więcej o 3,8 p. proc. w odniesieniu do 2015 r.

Dodatkowym wsparciem dla rodzin jest tzw. „Karta Dużej Rodziny”. Jest to program uruchomiony w czerwcu 2014 r. i skierowany do rodzin wielodzietnych, tj. z minimum trójką dzieci poniżej 18 roku życia, poniżej 25 roku życia w przypadku, gdy dzieci uczą się w szkole lub w szkole wyższej lub bez względu na wiek w przypadku, gdy dzieci posiadają orzeczenie o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności. Program oferuje rodzinom szereg zniżek oraz dodatkowych uprawnień przy korzystaniu z usług kulturalno-rozrywkowych oraz transportowych na terenie kraju.

W 2024 r. w województwie opolskim 48,4 tys. rodzin posiadało tę kartę, co w skali roku oznacza wzrost o 6,0% (w kraju – o 5,6%). W układzie powiatów województwa najwięcej rodzin w 2024 r. z „Kartą Dużej Rodziny” odnotowano w powiecie nyskim (14,2% wszystkich wydanych kart w województwie), natomiast najmniej w powiecie głubczyckim (4,9%).

Środowiskowa pomoc społeczna to pomoc udzielana ludności w miejscu zamieszkania za pośrednictwem ośrodka pomocy społecznej. Dane oszacowano na podstawie Zbioru Centralnego Krajowego Systemu Monitoringu Pomocy Społecznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, zawierającego informację o zrealizowanych świadczeniach środowiskowej pomocy społecznej i odbiorcach tej pomocy – gospodarstwach domowych i ich członkach oraz osobach bezdomnych.

Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej to wszyscy członkowie gospodarstw domowych oraz osoby bezdomne, które w roku badania otrzymały przynajmniej raz jakąkolwiek pomoc świadczoną przez ośrodki pomocy społecznej w miejscu zamieszkania zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

W 2024 r. ze świadczeń środowiskowej pomocy społecznej w województwie opolskim skorzystało łącznie 15,3 tys. gospodarstw domowych i w odniesieniu do roku poprzedniego, jak i 2015 r. ich liczba uległa zmniejszeniu, tj. odpowiednio: o 4,7% i o 38,0% (w kraju: o 4,8% i o 44,0%). Liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w 2024 r. wyniosła 26,8 tys. osób i było to o 8,0% mniej niż przed rokiem oraz o 52,2% w relacji do 2015 r. (w kraju: o 7,8% i o 56,9%). W m. Opolu w 2024 r. wsparcie finansowe w postaci świadczenia ze środowiskowej pomocy społecznej otrzymało 1,5 tys. gospodarstw domowych oraz 2,1 tys. osób.

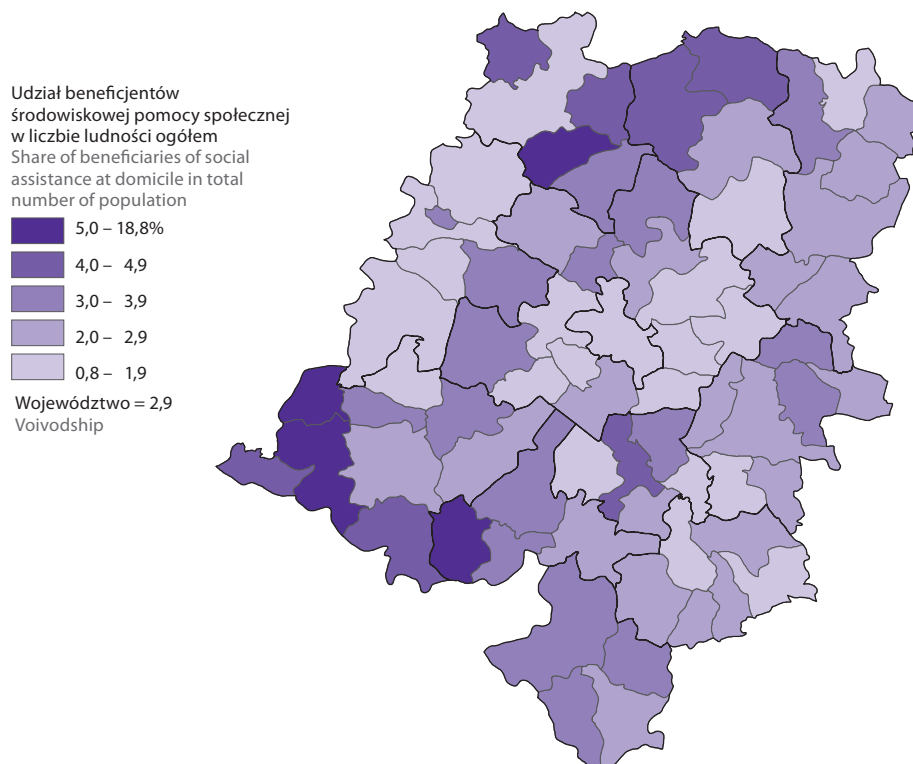
Tablica 15. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej
Table 15. Beneficiaries of social assistance at domicile

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej Households benefiting from social assistance at domicile	24684	18807	16057	15300
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej Beneficiaries of social assistance at domicile	56033	35520	29091	26777
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności Beneficiaries of social assistance at domicile per 10 thousand population	561	370	310	287

Beneficjentami środowiskowej pomocy społecznej w 2024 r. w przeliczeniu na 10 tys. ludności było średnio 287 mieszkańców województwa opolskiego, natomiast w 2023 r. – 310 (w kraju odpowiednio: 313 oraz 338 osób). Wśród województw w 2024 r. odnotowano znaczne zróżnicowanie w poziomie omawianego miernika, którego wartość wahała się w przedziale od 219 osób w województwie śląskim do 520 osób w warmińsko-mazurskim.

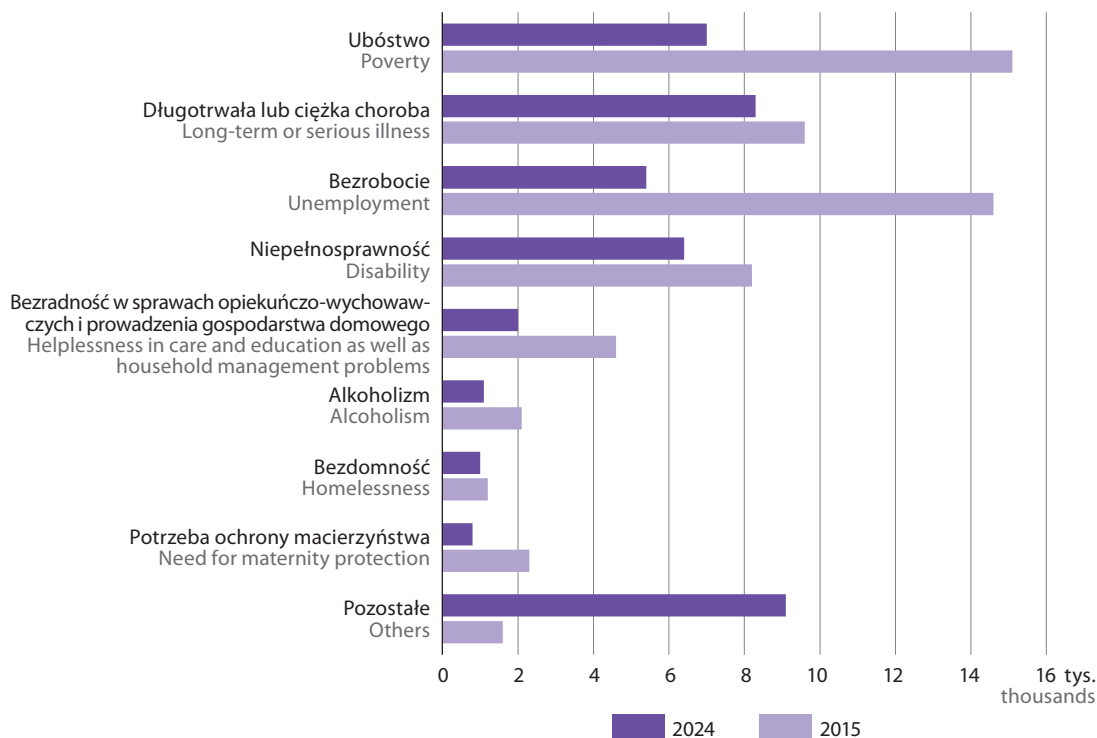
Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności w 2024 r. w województwie opolskim kształtował się na poziomie 2,9% (w kraju – 3,1%), tj. niższym niż notowany w roku poprzednim oraz w 2015 r., odpowiednio: o 0,2 p. proc. i o 2,7 p. proc. (w kraju: o 0,3 p. proc. i o 4,0 p. proc.). W skali województw w 2024 r. najniższym udziałem charakteryzowało się województwo śląskie (2,2%), a najwyższym warmińsko-mazurskie (5,2%). Wśród gmin województwa opolskiego w 2024 r. rozpiętość odsetka kształtowała się od 0,8% w gminie Chrzastowice do 18,8% w gminie Otmuchów.

Mapa 28. Zasięg korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej w 2024 r.
 Map 28. Scope of use of social assistance at domicile in 2024

Środowiskowa pomoc społeczna może być przyznana rodzinie jednocześnie z wielu powodów. W 2024 r. w województwie opolskim, najczęstszą przyczyną, z powodu której 8,3 tys. rodzin otrzymało wsparcie finansowe była długotrwała lub ciężka choroba, tj. mniej o 0,2 tys. niż w roku poprzednim oraz o 1,3 tys. w porównaniu z 2015 r. Ubóstwo z kolei było powodem przyznania pomocy dla 7,0 tys. rodzin (tj. mniej odpowiednio: o 0,6 tys. i o 8,1 tys.), a niepełnosprawność – dla 6,4 tys. rodzin (tj. o 0,2 tys. więcej niż w 2023 r., a mniej o 1,8 tys. względem 2015 r.). W 2024 r. przyznawano również pomoc finansową dla rodzin, które poniosły straty z powodu klęski żywiołowej lub ekologicznej. Takie wsparcie otrzymało w województwie opolskim 7,0 tys. rodzin (w kraju – 22,2 tys.).

Wykres 31. Rodziny, którym na podstawie decyzji przyznano pomoc według przyczyn
Chart 31. Number of families with assigned help (based on the decisions) by reasons

Istotnym elementem wsparcia, kontynuowanym w 2024 r., jest zapoczątkowany w kwietniu 2016 r. rządowy program „Rodzina 800 plus” (do 31 grudnia 2023 r. „Rodzina 500+”). W ramach tego programu przysługiwało w 2024 r. świadczenie wychowawcze w wysokości 800 zł miesięcznie na każde dziecko w wieku poniżej 18 roku życia.

W województwie opolskim w 2024 r. przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które wypłacono świadczenie wychowawcze wynosiła 151,7 tys. (co stanowiło 2,2% ogólnej liczby dzieci w kraju, na które przyznano świadczenie), tj. o 0,4% mniej w stosunku do roku poprzedniego.

Tablica 16. Świadczenia wychowawcze
Table 16. Child-raising benefits

Wyszczególnienie Specification	2016	2020	2023	2024
Wydatki na świadczenia wychowawcze w tys. zł Child-raising benefit payments in thousand PLN	340197,3	863921,3	924490,0	1469365,5
Przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które wypłacono świadczenie Monthly average number of children for whom benefit was paid	75875	134181	152299	151676

U w a g a. Od 1 kwietnia 2016 r. do 30 czerwca 2019 r. przysługiwało rodzicom lub opiekunom dzieci do 18 roku życia, niezależnie od dochodu na drugie i kolejne dziecko, a w przypadku dochodu w wysokości nie przekraczającej 800 zł na osobę, także na pierwsze lub jedyne dziecko. Od 1 lipca 2019 r. przysługuje na każde dziecko do ukończenia 18 roku życia, bez względu na dochód osiągnięty przez rodzinę. Od 1 czerwca 2022 r. świadczenie wychowawcze otrzymują dzieci w pieczy zastępczej (do 31 maja 2022 r. były to dodatki w kwocie równej wysokości świadczenia wychowawczego).

N o t e. From 1 April 2016 to 30 June 2019, it was available to parents or guardians for each child up to the age of 18, regardless of the income for the second and next child, and in the case of income not exceeding 800 PLN per person, also for the first or only child. Since 1 July 2019, child-raising benefit has been granted to every child until 18 years old, regardless of family income. Since 1 June 2022, foster care children receive child-raising benefit (to 31 May 2022, these were supplements in the amount equal to child-raising benefit).

W układzie województw, przeciętnie co miesiąc najwięcej dzieci, na które wypłacono świadczenie wychowawcze w 2024 r. było w województwie mazowieckim (1078,3 tys.), natomiast najmniej w opolskim. Analiza udzielonych świadczeń wychowawczych w ujęciu gmin województwa opolskiego wykazała, że w 2024 r. najwięcej dzieci, na które wypłacono świadczenie wychowawcze odnotowano w m. Opolu (22,7 tys.), natomiast najmniej (0,4 tys.) zanotowano w gminie Kamiennik.

Wydatki z tytułu wypłaty świadczeń wychowawczych (w związku z podwyższeniem kwoty świadczenia wychowawczego z 500 zł na 800 zł) w 2024 r. ukształtowały się w województwie opolskim na poziomie 1469365,5 tys. zł, co oznacza wzrost względem roku poprzedniego o 58,9% (w kraju – o 58,6%).

W ramach świadczeń rodzinnych mających na celu finansową pomoc dla rodzin z dziećmi, w województwie opolskim w 2024 r. zrealizowano wypłatę zasiłków rodzinnych (wraz z dodatkami) w wysokości 28728 tys. zł, tj. mniej o 22,7% (o 8,4 tys. zł) niż w 2023 r. Liczba dzieci, na które rodzice otrzymywali w 2024 r. zasiłek rodzinny kształtowała się na poziomie 13134 i zmniejszyła się o 24,5% (tj. o 4,3 tys.) w porównaniu z rokiem poprzednim.

Tablica 17. Świadczenia na rzecz rodziny
Table 17. Benefits to the family

Wyszczególnienie Specification	2018	2020	2023	2024
Dobry Start^a: Good Start^a:				
Kwota świadczeń wypłaconych (w ciągu roku) w tys. zł Amount of benefits paid (during a year) in thousand PLN	.	29566,2	31301,9	31846,8
Liczba dzieci (i osób uczących się), na które wypłacono świadczenie (w ciągu roku) Number of children (and learners) for whom benefits have been paid (during a year)	.	98595	104393	106156
Zasiłek rodzinny: Family allowance:				
Kwota świadczeń ^b wypłaconych (w ciągu roku) w tys. zł Amount of family allowances ^b (during a year) in thousand PLN	83897	63372	37176	28728
Dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny Children, for which the parents shall receive family allowances	41767	30683	17406	13134
Udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku Share of children aged under 17 years, for which the parents shall receive family allowances in the total number of children in this age	24,7	18,1	10,6	8,2
Fundusz alimentacyjny: Alimony fund:				
Kwota świadczeń wypłaconych (w ciągu roku) w tys. zł Amount of benefits paid (during a year) in thousand PLN	28798,8	24618,3	19530,6	18603,1
Liczba wypłaconych świadczeń Number of paid benefits	69701	58056	44725	40544
Ulga prorodzinna w zeznaniach podatkowych PIT: Family tax relief in PIT tax returns:				
Kwota odliczeń od podatku z tytułu ulgi prorodzinnej w tys. zł Amount of tax deductions for family tax relief in thousand PLN	124139,0	121687,4	97847,4	.
Liczba dzieci ^c Number of children ^c	144704	145636	156813	.

a W ramach programu „Dobry Start” dla każdego uczącego się dziecka, rozpoczynającego rok szkolny wypłacane jest jeden raz w roku świadczenie na wyprawkę szkolną. b Wraz z dodatkami. c Liczba dzieci podana została łącznie, tj. dzieci, na które dokonano odliczenia od podatku jak również dzieci, na które przysługiwał zwrot nieodliczonej kwoty ulgi na dzieci.

a As part of the „Good Start” program, for each learning child, at the beginning of the school year, a benefit for a school layette is paid once a year. b Including appendices. c The number of children was given in total, i.e. children for whom the child relief was deducted from tax as well as children who were entitled to the reimbursement of not deducted child relief.

Żłobek to jednostka organizacyjna sprawująca opiekę nad dziećmi do lat 3, realizująca funkcje opiekuńcze, wychowawcze i edukacyjne. Opieka w żłobku jest sprawowana od ukończenia 20 tygodnia życia dziecka, żłobek zapewnia opiekę do 10 godz. dziennie. Żłobki, obok klubów dziecięcych, opiekuna dziennego i niani, zostały wprowadzone ustawą z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3. Obecnie pieczę nad działalnością regulowaną ustawą sprawuje Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Klub dziecięcy to jednostka organizacyjna sprawująca opiekę nad dziećmi do lat 3, realizująca funkcje opiekuńcze, wychowawcze i edukacyjne. Opieka w klubie dziecięcym jest sprawowana od ukończenia 1 roku życia dziecka, klub dziecięcy zapewnia opiekę do 5 godz. dziennie.

Oddział żłobkowy przy przedszkolu – jednostka działająca przy przedszkolu (lub innej instytucji) sprawująca opiekę nad dziećmi do lat 3 nie wpisana do rejestru żłobków i klubów dziecięcych.

Od 2023 r. dane w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3 pochodzą z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Na koniec 2024 r. na terenie województwa opolskiego 129 placówek obejmujących: żłobki oraz kluby dziecięce świadczyło usługi opiekuńcze nad dziećmi w wieku do lat 3, tj. 2,3% wszystkich tego typu placówek w kraju. W odniesieniu do roku poprzedniego liczba placówek oferujących rodzinom oraz opiekunom prawnym z tego zakresu usługi ukształtowała się w województwie na tym samym poziomie (w kraju – wzrosła o 3,8%).

**Tablica 18. Opieka nad dziećmi w wieku do lat 3^a
Stan w dniu 31 grudnia**

Table 18. Childcare for children up to the age of 3^a
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Żłobki Nurseries	57	99	120	119
w tym publiczne of which public	25	37	.	.
Oddziały żłobkowe Nursery sections	5	4	.	.
Kluby dziecięce Children's clubs	8	7	9	10
w tym publiczne of which public	–	1	.	.
Miejsca: Places:				
w żłobkach ^b in nurseries ^b	2834	5171	6081	6164
w klubach dziecięcych in children's clubs	112	103	128	146
Dzieci: Children:				
w żłobkach ^b in nurseries ^b	2695	4284	5128	4991
w klubach dziecięcych in children's clubs	92	96	106	133

a Od 2023 r. dane prezentowane są na podstawie administracyjnych źródeł danych. b Do 2020 r. łącznie z oddziałami żłobkowymi.
a Since 2023 data are presented on the basis of administrative data sources. b Until 2020 including nursery sections.

W strukturze placówek sprawujących opiekę nad dziećmi dominowały żłobki, a ich udział według danych na koniec 2024 r. ukształtował się na poziomie 92,2% wobec 93,0% w 2023 r. (w kraju odpowiednio: 84,2% i 83,9%).

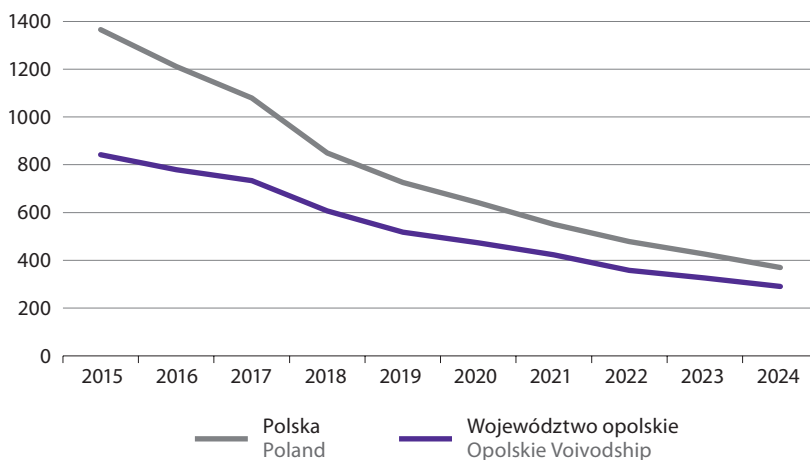
Wśród omawianych placówek, w skali roku liczba żłobków w województwie uległa zmniejszeniu o 0,8%, natomiast liczba klubów dziecięcych zwiększyła się o 11,1% (w kraju – wzrost odpowiednio: o 4,3% i o 1,6%). W m. Opolu w końcu 2024 r. opiekę nad najmłodszymi dziećmi oferowało 28 żłobków.

Placówki instytucjonalnej opieki nad dziećmi do lat 3 w województwie opolskim na koniec 2024 r. dysponowały łącznie 6,3 tys. miejsc (w tym 6,2 tys. w żłobkach) i ich liczba zwiększyła się o 0,1 tys., tj. o 1,6% w ujęciu rocznym (w kraju – o 4,8%). Biorąc pod uwagę typ placówki, wobec stanu na koniec poprzedniego roku liczba miejsc w żłobkach wzrosła o 1,4%, a w klubach dziecięcych o 14,1% (w kraju odpowiednio: o 4,9% i o 4,0%). Żłobki zlokalizowane w m. Opolu w 2024 r. oferowały 1,9 tys. miejsc.

W końcu grudnia 2024 r. w placówkach funkcjonujących w województwie opolskim opieką objęto 5,1 tys. dzieci (w tym 5,0 tys. w żłobkach), tj. mniej o 2,1% w skali roku (w kraju – więcej o 2,3%). Według typu placówki, w relacji do roku poprzedniego liczba dzieci uczęszczających do klubów dziecięcych zwiększyła się o 25,5%, a dzieci objętych opieką w żłobkach zmniejszyła się o 2,7% (w kraju – wzrost odpowiednio: o 4,7% i o 2,1%). W m. Opolu z opieki żłobkowej w końcu 2024 r. skorzystało 1,4 tys. dzieci.

Wykres 32. Dzieci^a w wieku do lat 3 na 100 miejsc w żłobkach^b i klubach dziecięcych Stan w dniu 31 grudnia

Chart 32. Children^a up to the age of 3 per 100 places in nurseries^b and children's clubs
As of 31 December

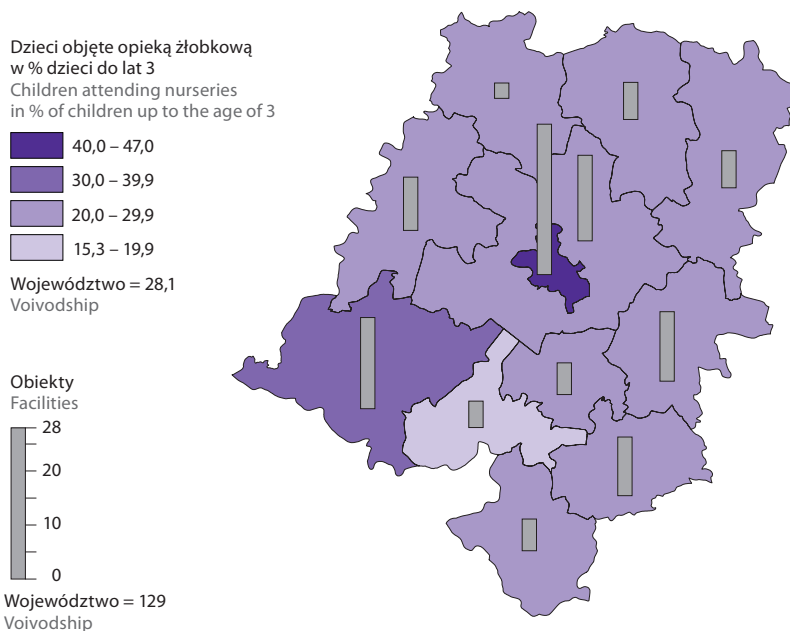
a Od 2023 r. dane prezentowane są na podstawie administracyjnych źródeł danych. b Do 2021 r. łącznie z oddziałami żłobkowymi.
a Since 2023 data are presented on the basis of administrative data sources. b Until 2021 including nursery sections.

Wskaźnik wyrażany liczbą dzieci w wieku do lat 3 w przeliczeniu na 100 miejsc w placówkach instytucjonalnej opieki nad dziećmi na koniec 2024 r. ukształtował się w województwie na poziomie 289 wobec 325 w 2023 r. (w kraju odpowiednio: 368 oraz 424). W skali kraju w 2024 r. najbardziej korzystną sytuację pod względem wartości omawianego wskaźnika odnotowano w województwie dolnośląskim (268), natomiast najmniej korzystną w warmińsko-mazurskim (480). Województwo opolskie pod tym względem zajmowało 2 pozycję w kraju. W ujęciu powiatów województwa opolskiego najniższą wartością omawianego miernika cechowało się m. Opole z wynikiem 156, a najwyższą powiat prudnicki – 508.

Najbardziej liczną grupę wychowanków w placówkach instytucjonalnej opieki nad dziećmi do lat 3 (podobnie jak w kraju) stanowiły dzieci w wieku 2 lat. Na koniec 2024 r. ich liczba ukształtowała się w województwie na poziomie 2,6 tys., a udział wyniósł 50,8% i zmniejszył się o 3,1 p. proc. w skali roku (w kraju odpowiednio: 53,9% i wzrost o 0,3 p. proc.). Kolejną pod względem wielkości grupę (39,4%) stanowiły dzieci roczne, a najmniej liczną (3,1%) – dzieci poniżej roku. Ponadto z placówek korzystały również w niewielkim stopniu (0,1%) dzieci w wieku 4 lat i więcej.

**Mapa 29. Żłobki i kluby dziecięce w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 29. Nurseries and children's clubs in 2024
As of 31 December

Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach oraz klubach dziecięcych w ogólnej liczbie dzieci w grupie wieku 0–3 lata na koniec 2024 r. wyniósł w województwie opolskim 28,1% i był wyższy o 2,2 p. proc. niż w roku poprzednim (w kraju – 21,9% i wzrost o 2,4 p. proc.). Wśród województw najwyższy odsetek w 2024 r. wystąpił w województwie dolnośląskim (29,6%), a najniższy w warmińsko-mazurskim (16,9%), natomiast województwo opolskie uplasowało się na 2 pozycji w kraju. W układzie powiatów odnotowano duże zróżnicowanie wartości analizowanego odsetka, który w 2024 r. oscylował w przedziale od 47,0% w m. Opolu do 15,3% w powiecie prudnickim.

Warunki mieszkaniowe

Housing conditions

Zasoby mieszkaniowe w województwie opolskim według stanu w dniu 31 grudnia 2024 r. wzrosły zarówno w porównaniu z 2023 r., jak i 2015 r. Zwiększyła się również przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania, natomiast zmniejszyła się przeciętna liczba osób przypadająca na 1 mieszkanie. Przeciętna liczba izb w mieszkaniu w skali roku nie zmieniła się, a spadła w stosunku do 2015 r. Przeciętna liczba osób na 1 izbę zmniejszyła się zarówno w porównaniu z 2023 r., jak i 2015 r. W obszarze infrastruktury technicznej na koniec 2024 r. w porównaniu z 2023 r., jak i 2015 r. odnotowano wzrost zarówno długości sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej, jak i liczby przyłączy, czego efektem było zwiększenie zagęszczenia tych sieci na obszarze 100 km².

Badanie z zakresu gospodarki mieszkaniowej w części dotyczącej stanu zasobów mieszkaniowych, jak i wybranych informacji charakteryzujących warunki mieszkaniowe, zostało przygotowane na podstawie opracowania statystycznego Bilans zasobów mieszkaniowych za dany rok (według stanu na 31 grudnia).

Zasoby mieszkaniowe – ogół mieszkań zamieszkałych i niezamieszkałych znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Do zasobów mieszkaniowych nie zalicza się lokali w obiektach zbiorowego zakwaterowania (tj. hoteli pracowniczych, domów studenckich, burs i internatów, domów pomocy społecznej) z wyjątkiem znajdujących się tam mieszkań; pomieszczeń prowizorycznych oraz obiektów ruchomych (tzn. barakowozów, wagonów kolejowych, barek i statków).

W województwie opolskim w 2024 r. zasoby mieszkaniowe obejmowały 371,1 tys. mieszkań o łącznej powierzchni użytkowej wynoszącej 30530,6 tys. m², w których było 1550,2 tys. izb. Mieszkania w województwie stanowiły 2,3% zasobów mieszkaniowych kraju. W miastach znajdowało się 223,5 tys. mieszkań o łącznej powierzchni 15357,1 tys. m² oraz liczbie izb wynoszącej 822,4 tys. Z kolei na terenach wiejskich zlokalizowanych było 147,6 tys. mieszkań o łącznej powierzchni 15173,5 tys. m² oraz liczbie izb wynoszącej 727,9 tys. W skali roku przybyło 2,5 tys. mieszkań, z tego w miastach 2,0 tys., natomiast na obszarach wiejskich – 0,5 tys. W porównaniu z 2015 r. liczba mieszkań zwiększyła się o 19,3 tys., w miastach – o 19,7 tys., a na wsi zmniejszyła się o 0,4 tys.

Na koniec grudnia 2024 r. przeciętna liczba izb przypadająca na 1 mieszkanie wyniosła 4,18, z tego w miastach 3,68, a na obszarach wiejskich 4,93. Przeciętna liczba izb w mieszkaniu w województwie w porównaniu z rokiem poprzednim nie zmieniła się, a zmniejszyła się w odniesieniu do 2015 r. Średnia wielkość mieszkania wyniosła 82,3 m² i wzrosła o 0,2 m² w porównaniu z 2023 r. i o 1,8 m² w stosunku do 2015 r. Mieszkania na obszarach wiejskich były średnio o 34,1 m² większe niż w miastach. W 2024 r. przeciętna powierzchnia użytkowa przypadająca na 1 osobę wzrosła o 0,5 m² w porównaniu z 2023 r. oraz o 4,4 m² w stosunku do 2015 r. i wyniosła 32,8 m². Wskaźnikiem przedstawiającym gęstość zaludnienia mieszkań jest przeciętna liczba osób przypadająca na 1 izbę. W 2024 r. wskaźnik ten kształtował się na poziomie 0,60 osoby na 1 izbę (w 2023 r. – 0,61 osoby; w 2015 r. – 0,68 osoby).

**Tablica 19. Zasoby mieszkaniowe^a
Stan w dniu 31 grudnia**

Table 19. Dwelling stocks^a
As of 31 December

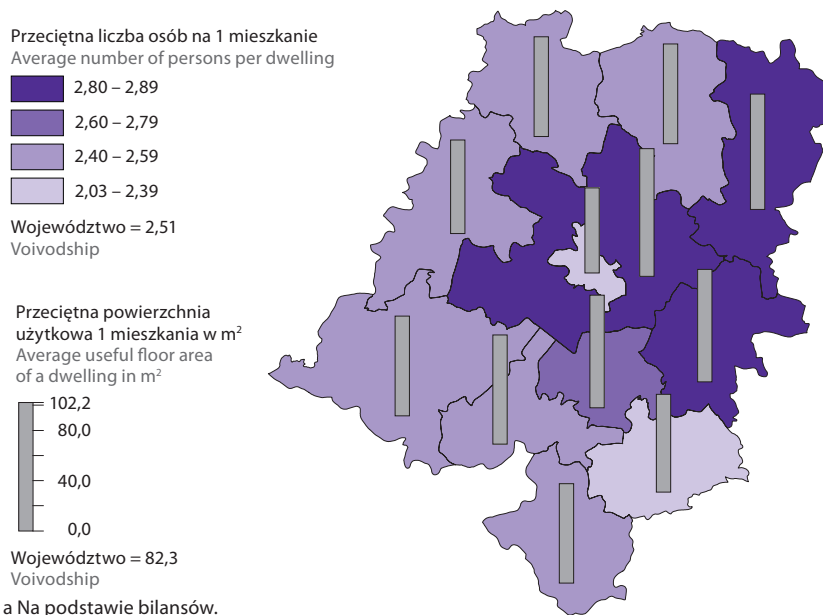
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Mieszkania Dwellings	351779	360400	368584	371114
Zasoby mieszkaniowe na 1000 ludności Dwelling stocks per 1000 population	353,2	377,0	393,5	398,9
Przeciętna w zasobach: Dwelling stocks, average:				
liczba izb w mieszkaniu number of rooms in a dwelling	4,19	4,18	4,18	4,18
powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ² useful floor area of a dwelling in m ²	80,5	81,7	82,1	82,3
liczba osób na 1 mieszkanie number of persons per dwelling	2,83	2,65	2,54	2,51

^a Na podstawie bilansów.
^a Based on balances.

Jednym ze wskaźników charakteryzujących warunki mieszkaniowe jest przeciętna liczba osób przypadająca na 1 mieszkanie. W 2024 r. w województwie opolskim na 1 mieszkanie przypadało średnio 2,51 osoby (w 2023 r. – 2,54; w 2015 r. – 2,83). Na obszarach wiejskich mieszkania były bardziej zaludnione niż na obszarach miejskich. Na terenach wiejskich na 1 mieszkanie przypadało przeciętnie 2,98 osoby, a w miastach 2,20. Najwięcej osób przypadało na 1 mieszkanie w powiecie opolskim (2,89 osoby) i strzeleckim (2,88), najmniej natomiast w m. Opolu (2,03) i powiecie kędzierzyńsko-kozielskim (2,35).

**Mapa 30. Warunki mieszkaniowe^a ludności w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 30. Housing conditions^a of population in 2024
As of 31 December

Wodociągi to kompleks urządzeń wodociągowych służących do ujęcia wód powierzchniowych i podziemnych, studni publicznych, urządzeń służących do magazynowania i uzdatniania wód, sieci wodociągowe, urządzenia regulujące ciśnienie wody.

W 2024 r. długość sieci wodociągowej osiągnęła 8866,9 km (w kraju – 343900,1 km), a liczba przyłączy do budynków mieszkalnych 181,7 tys. szt. (w kraju – 6387,9 tys. szt.). W porównaniu z 2023 r. długość wybudowanej lub przebudowanej sieci wodociągowej zwiększyła się o 41,0 km, jednocześnie zaobserwowano wzrost liczby przyłączy do budynków mieszkalnych o 2,7 tys. szt., a w porównaniu z 2015 r. odpowiednio: o 638,3 km i o 15,4 tys. szt. Na terenach wiejskich zlokalizowane było 76,2% długości sieci i 66,6% przyłączy do budynków. W porównaniu z 2023 r. długość sieci wodociągowej na wsi wzrosła o 13,5 km oraz o 297,6 km w stosunku do 2015 r., a liczba przyłączy odpowiednio: o 1,3 tys. szt. i o 4,8 tys. szt. W skali roku na terenach miejskich przybyło 27,5 km nowej sieci, a liczba przyłączy wzrosła o 1,3 tys. szt., natomiast w odniesieniu do 2015 r. odpowiednio: o 340,7 km i o 10,6 tys. szt.

Wraz z rozwojem infrastruktury wodociągowej następuje systematyczne zagęszczenie sieci na terenie województwa. W 2024 r. wyniosło ono 94,2 km na 100 km² (w kraju – 109,5 km) i w porównaniu z 2023 r. zwiększyło się o 0,4 km na 100 km² (w kraju – o 0,8 km), a w stosunku do 2015 r. odpowiednio: o 6,8 km i o 8,6 km. Gęstość sieci wodociągowej w miastach 3-krotnie przewyższała ten wskaźnik na obszarach wiejskich, podobnie jak w 2023 r. i 2015 r. Biorąc pod uwagę zróżnicowanie przestrzenne największą gęstością sieci wodociągowej charakteryzowało się m. Opole (397,7 km) oraz powiat kędzierzyńsko-kozielski (122,3 km), natomiast najmniejszą powiat namysłowski i kluczborski (odpowiednio: 65,6 km i 75,2 km).

**Tablica 20. Wodociągi
Stan w dniu 31 grudnia**

Table 20. Water supply system
As of 31 December

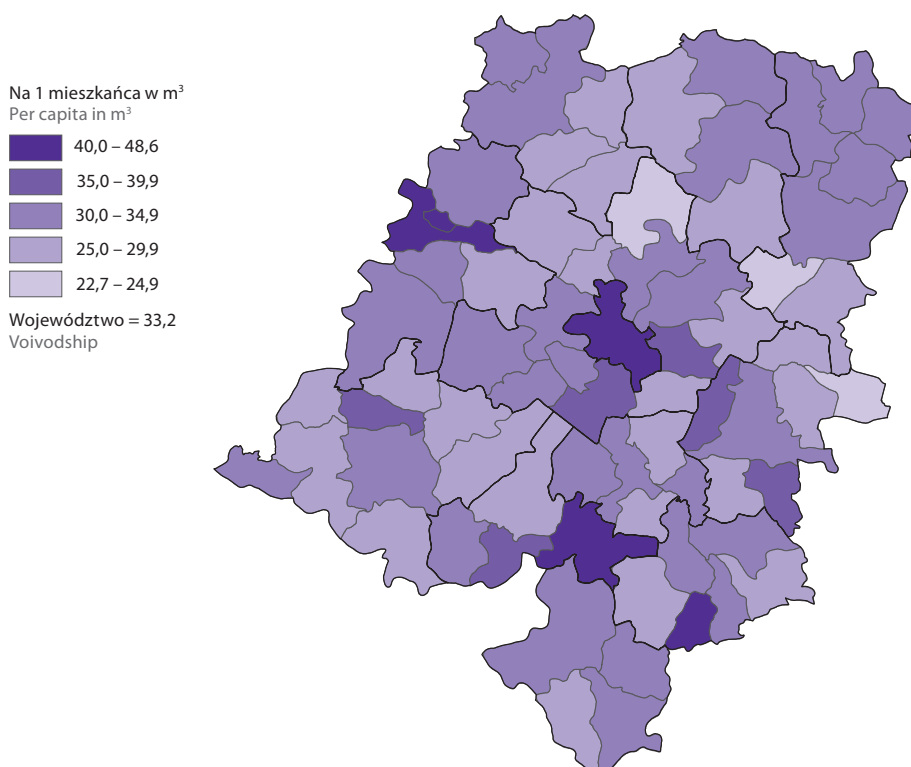
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Sieć wodociągowa w km Water supply network in km	8228,6	8665,0	8825,9	8866,9
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w szt. Connections leading to residential buildings in units	166319	172878	179038	181694
Zużycie wody z sieci wodociągowej w gospodarstwach domowych w hm ³ (w ciągu roku) Consumption of water from water supply system in households in hm ³ (during the year)	30,0	31,1	29,8	31,0

Rozwój sieci wodociągowej pozytywnie wpłynął na dostępność do wody bieżącej, mierzony odsetkiem ludności korzystającej z tej sieci. Według stanu w końcu 2024 r. z sieci wodociągowej korzystało 903,6 tys. osób, tj. 97,1% ludności województwa (w kraju – 92,7% ludności). Wskaźnik ten nie zmienił się w porównaniu z 2023 r., a wzrósł o 0,4 p. proc. w odniesieniu do 2015 r. (w kraju odpowiednio wzrost: o 0,1 p. proc. i o 0,9 p. proc.). W miastach dostęp do wodociągu miało 98,6% ludności (w kraju – 96,8%), a na terenach wiejskich 95,4% (w kraju – 86,6%). Przyrost odsetka ludności korzystającej z sieci wodociągowej w województwie w relacji do 2023 r. zarówno w miastach, jak i na wsi nie zmienił się, natomiast w porównaniu z 2015 r. zwiększył się w miastach i na wsi odpowiednio: o 0,3 p. proc. i o 0,4 p. proc.

W 2024 r. na obszarach strategicznej interwencji w miastach tracących funkcje społeczno-gospodarcze udział mieszkańców, którzy korzystali z sieci wodociągowej ukształtował się na poziomie z poprzedniego roku, tj. 99,1%. W gminach zagrożonych trwałą marginalizacją analogiczny odsetek wyniósł 95,6% i wzrósł o 0,2 p. proc. w odniesieniu do 2023 r.

Zużycie wody przez gospodarstwa domowe w 2024 r. wynosiło $31,0 \text{ hm}^3$ i w stosunku do 2023 r., jak i 2015 r. zwiększyło się odpowiednio: o $1,2 \text{ hm}^3$ i o $1,0 \text{ hm}^3$ (w kraju analogicznie: $1334,6 \text{ hm}^3$, tj. więcej: o $38,3 \text{ hm}^3$ i o $98,1 \text{ hm}^3$). Przeciętne zużycie wody przez gospodarstwa domowe przypadające na 1 mieszkańca kształtowało się na poziomie $33,2 \text{ m}^3$, przy czym w miastach było to $35,7 \text{ m}^3$, a na obszarach wiejskich $30,4 \text{ m}^3$. W porównaniu z 2023 r. zużycie wody na 1 mieszkańca wzrosło o $1,5 \text{ m}^3$ i o $3,2 \text{ m}^3$ w stosunku do 2015 r. Na terenach wiejskich odnotowano wzrost zużycia wody w skali roku o $1,6 \text{ m}^3$ i o $3,7 \text{ m}^3$ w odniesieniu do 2015 r., a w miastach odpowiednio: o $1,5 \text{ m}^3$ i o $2,6 \text{ m}^3$. Najmniej wody używali mieszkańcy gminy Zębówice ($22,7 \text{ m}^3$) i Zawadzkie ($24,4 \text{ m}^3$), natomiast najwięcej gminy Polska Cerekiew ($48,6 \text{ m}^3$) oraz m. Brzeg ($41,7 \text{ m}^3$).

Mapa 31. Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych w 2024 r.
Map 31. Consumption of water from water supply systems in households in 2024

Kanalizacja to kompleks urządzeń kanalizacyjnych służący do odprowadzania ścieków: sieć kanalizacyjna, wyloty urządzeń służących do wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi, urządzenia podczyszczające i oczyszczające ścieki oraz przepompownie ścieków.

W końcu 2024 r. czynna sieć kanalizacyjna w województwie opolskim miała długość $5683,8 \text{ km}$ (w kraju – $185794,0 \text{ km}$). W porównaniu z 2023 r. przybyło $160,9 \text{ km}$ sieci kanalizacyjnej (wzrost o $2,9\%$), a w stosunku do 2015 r. wzrost odpowiednio: o $934,4 \text{ km}$ i o $19,7\%$. Liczba przyłączy do budynków mieszkalnych wyniosła $127,7 \text{ tys. szt.}$ (w kraju – $4045,0 \text{ tys. szt.}$) i w skali roku wzrosła o $2,5\%$, a o $23,2\%$ w stosunku do 2015 r. Na obszarach wiejskich znajdowało się $3850,0 \text{ km}$ ($67,7\%$) sieci kanalizacyjnej oraz $73,2 \text{ tys. szt.}$ ($57,3\%$) wszystkich przyłączy kanalizacyjnych do budynków mieszkalnych. W porównaniu z 2023 r. długość sieci na terenach wiejskich wzrosła o $128,2 \text{ km}$, natomiast o $546,7 \text{ km}$ w odniesieniu do 2015 r.

Liczba przyłączy w skali roku wzrosła o 2,1 tys. szt., a o 13,4 tys. szt. w stosunku do 2015 r. W analogicznym okresie w miastach wybudowano więcej odpowiednio: o 32,7 km i o 387,7 km sieci oraz zainstalowano więcej o 1,0 tys. szt. i o 10,7 tys. szt. przyłączy.

Gęstość sieci kanalizacyjnej w przeliczeniu na 100 km² powierzchni ogólnej wyniosła w województwie 60,4 km (w kraju – 59,2 km). W porównaniu z 2023 r. odnotowano wzrost zagęszczenia sieci o 1,7 km na 100 km², a o 9,9 km w stosunku do 2015 r. (w kraju odpowiednio: o 1,4 km i o 11,3 km). Zagęszczenie sieci w miastach wyniosło 209,5 km (w porównaniu z 2023 r. i 2015 r. odpowiednio: spadek o 3,0 km i wzrost o 20,3 km), natomiast na wsi 45,1 km (wzrost odpowiednio: o 1,6 km i o 6,9 km). Największą gęstość sieci w 2024 r. odnotowano w m. Opolu (380,4 km), a najmniejszą w powiecie oleskim (22,0 km) i prudnickim (30,4 km).

**Tablica 21. Kanalizacja
Stan w dniu 31 grudnia**

Table 21. Sewage system
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Sieć kanalizacyjna ^a w km Sewage system ^a in km	4749,4	5325,7	5522,9	5683,8
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w szt. Connections leading to residential buildings in units	103648	118213	124634	127724
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną w hm ³ (w ciągu roku) Wastewater discharged by sewage system in hm ³ (during the year)	30,7	32,4	33,5	33,7
w tym oczyszczone of which treated	30,7	32,4	33,5	33,7

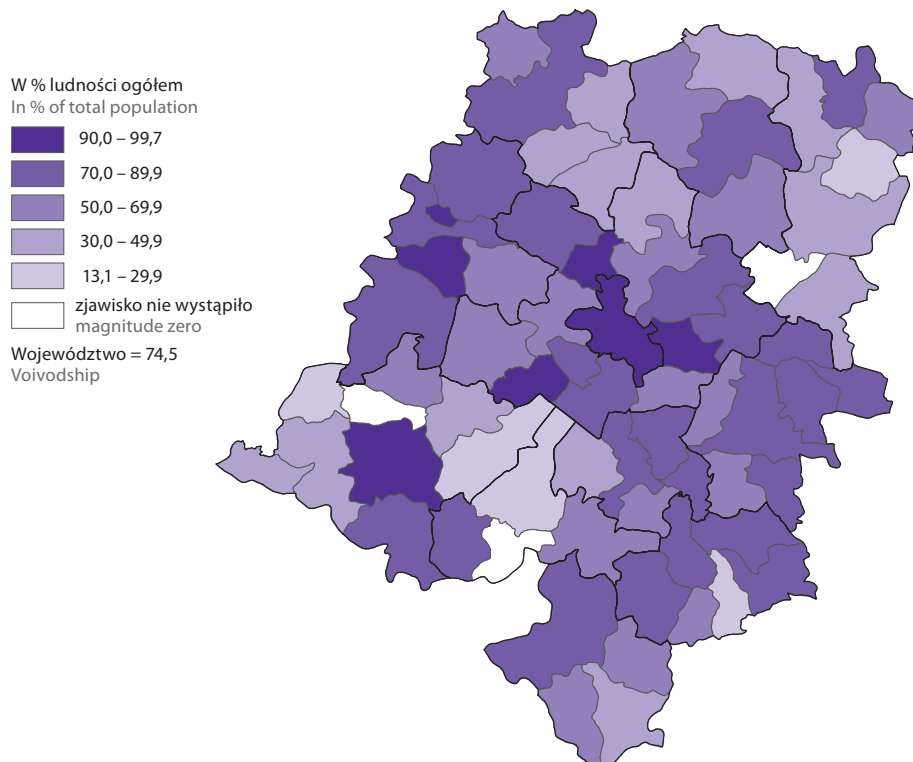
a Łącznie z kolektorami.
a Including collectors.

Liczba ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej w 2024 r. wyniosła 693,2 tys. osób i stanowiła 74,5% ogółu ludności województwa, tj. więcej o 0,4 p. proc. niż w 2023 r. i o 2,9 p. proc. w stosunku do 2015 r. W miastach dostęp do kanalizacji miało 92,1% ogółu ludności (tj. tak samo jak w 2023 r., a więcej o 1,2 p. proc. niż w 2015 r.). Na terenach wiejskich udział ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej kształtował się na poziomie 54,9% (wzrost o 0,9 p. proc. w skali roku i o 4,2 p. proc. w porównaniu z 2015 r.). W kraju odsetek korzystających z sieci kanalizacyjnej zwiększył się z 69,7% w 2015 r. do 72,9% w 2024 r. W miastach na koniec 2024 r. z sieci korzystało 91,2% ludności kraju, a na obszarach wiejskich 46,2%.

Wśród gmin województwa opolskiego największy udział mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej odnotowano w gminach: Tułowice (99,7%), Dobrzeń Wielki (97,5%) oraz Nysa (96,8%), natomiast najmniejszy w gminach: Radłów (13,1%), Kamiennik (18,4%) oraz Korfantów (18,6%). W trzech gminach nie korzystano z sieci kanalizacyjnej, tj. Pakosławice, Zębowice oraz Lubrza.

W 2024 r. na obszarach strategicznej interwencji w miastach tracących funkcje społeczno-gospodarcze, udział mieszkańców, którzy korzystali z sieci kanalizacyjnej wyniósł 92,1% i wzrósł o 0,1 p. proc. wobec 2023 r. W gminach zagrożonych trwałą marginalizacją odsetek ten kształtował się na poziomie 47,6% i był wyższy o 1,5 p. proc. niż przed rokiem.

Mapa 32. Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w 2024 r.
Map 32. Population connected to the sewage system in 2024

Sieć gazowa to system przewodów doprowadzających do odbiorców paliwa gazowe przez przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie przesyłu i dystrybucji gazu. W systemie przewodów rozróżnia się:

- sieć przesyłową i rozdzielczą (na gaz wysokometanowy i zaazotowany) – przewody uliczne przeznaczone do doprowadzenia gazu do budynków lub innych obiektów za pośrednictwem przyłączy,
- przyłącza – system przewodów łączących sieć rozdzielczą z budynkami i innymi obiektami.

Długość sieci gazowej na koniec 2024 r. wyniosła 3399,8 km, w tym 672,6 km przypadało na sieć przesyłową. Zarówno w stosunku do 2023 r., jak i do 2015 r. odnotowano wzrost długości sieci odpowiednio: o 57,0 km i o 851,4 km, tj. o 1,7% i o 33,4%. W kraju długość sieci w 2024 r. wyniosła 176605,2 km i w odniesieniu do 2023 r. wzrosła o 2347,8 km (o 1,3%), a o 30618,5 km (o 21,0%) w stosunku do 2015 r. W województwie opolskim na obszarach wiejskich długość sieci gazowej wzrosła o 20,2 km w porównaniu z 2023 r. oraz o 448,3 km w stosunku do 2015 r. i w 2024 r. wyniosła 1505,8 km. Również w miastach wystąpił jej przyrost (odpowiednio: o 36,8 km i o 403,1 km) i na koniec 2024 r. liczyła 1894,1 km. Liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych wyniosła 58,5 tys. szt. i był to wzrost o 2,7% w porównaniu z 2023 r. oraz o 37,0% w stosunku do 2015 r. (w kraju odpowiednio: o 2,3% i o 32,0%). Z ogólnej liczby przyłączy 48,1 tys. szt. zlokalizowanych było w miastach i w relacji do 2023 r. był to wzrost o 1,5%, a o 24,6% w odniesieniu do 2015 r., natomiast 10,4 tys. szt. – na obszarach wiejskich (wzrost odpowiednio: o 8,7% i o 153,5%).

Gęstość czynnej sieci gazowej ogółem w 2024 r. w przeliczeniu na 100 km² powierzchni ogólnej województwa wyniosła 36,1 km i było to o 0,6 km więcej niż w 2023 r., a o 9,0 km niż w 2015 r. W kraju

zagęszczenie sieci wyniosło 56,3 km na 100 km² (wzrost o 0,8 km na 100 km² w porównaniu z rokiem poprzednim, a o 9,6 km w stosunku do 2015 r.). Zagęszczenie sieci gazowej na 100 km² w miastach wyniosło 216,4 km (w kraju – 306,2 km) i było znacznie wyższe niż na terenach wiejskich, gdzie gęstość sieci kształtowała się na poziomie 17,6 km na 100 km² (w kraju – 35,7 km). Największym zagęszczeniem sieci gazowej w województwie opolskim charakteryzowało się m. Opole (306,4 km) i powiat krapkowicki (60,5 km), a najmniejszym powiat namysłowski (16,3 km) oraz oleski (17,5 km).

Tablica 22. Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych Stan w dniu 31 grudnia

Table 22. Gas supply system as well as consumers and consumption of gas from gas supply system in households As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Sieć gazowa w km Gas supply system in km	2548,4	2963,6	3342,8	3399,8
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych w szt. Connections leading to residential and non-residential buildings in units	42687	50373	56954	58499
Odbiorcy gazu z sieci ^a w tys. Consumers of gas from gas supply system ^a in thousands	155,5	172,8	187,6	180,9
Zużycie gazu z sieci (w ciągu roku): Consumption of gas from gas supply system (during the year):				
w GWh in GWh	691,2	848,7	984,5	954,2
na 1 mieszkańca w kWh per capita in kWh	691,9	884,2	1047,9	1022,4

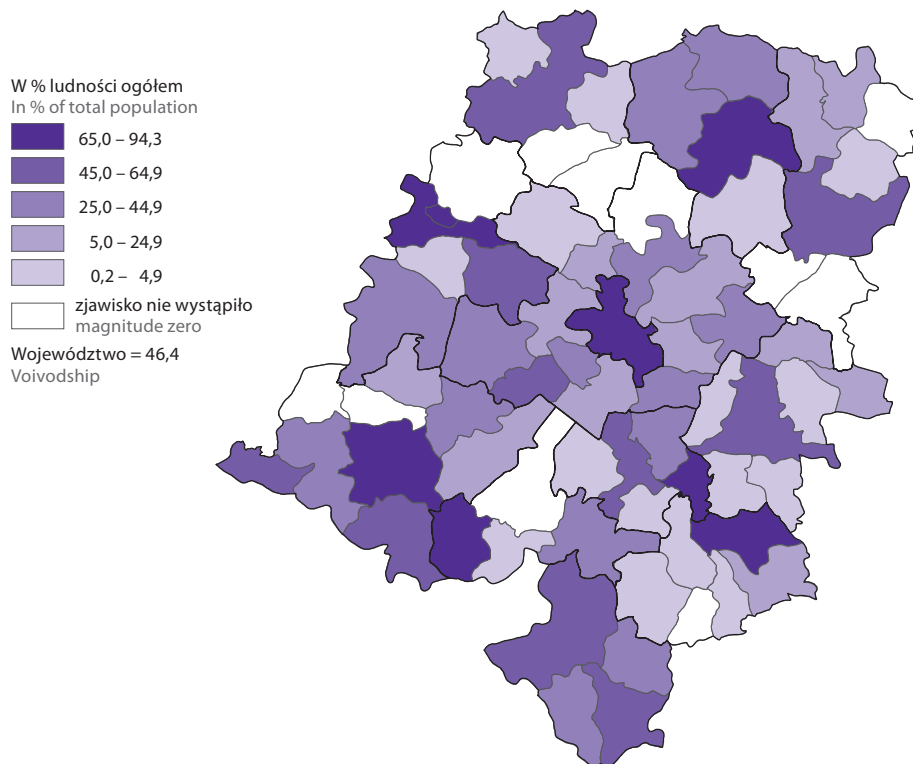
a Łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych.
a Including gas consumers using collective gasmeters.

Liczba ludności korzystającej z sieci gazowej w 2024 r. wyniosła 431,6 tys. osób i stanowiła 46,4% ogółu ludności województwa, tj. o 0,2 p. proc. mniej niż w 2023 r., a więcej o 4,5 p. proc. w stosunku do 2015 r. W miastach z tej sieci w 2024 r. korzystało 78,4% mieszkańców, podczas gdy tylko 10,7% na terenach wiejskich. W porównaniu z 2023 r. odsetek ludności korzystającej z gazu sieciowego w miastach spadł o 0,8 p. proc., a wzrósł o 1,4 p. proc. w stosunku do 2015 r., natomiast na obszarach wiejskich odpowiednio wzrósł: o 0,4 p. proc. i o 6,8 p. proc. W kraju w 2024 r. w porównaniu z 2023 r. i 2015 r. odsetek ludności ogółem korzystającej z sieci gazowej wzrósł odpowiednio: o 0,3 p. proc. oraz o 4,5 p. proc. i wyniósł 56,6%. Największy odsetek mieszkańców korzystających z sieci gazowej wystąpił w m. Brzegu (94,3%) oraz w gminie Skarbimierz (92,5%), natomiast najmniejszy w gminach: Radłów (0,2%) oraz Jemielnica (0,3%). W jedenastu gminach nie korzystano z sieci gazowej.

W 2024 r. na obszarach strategicznej interwencji w miastach tracących funkcje społeczno-gospodarcze, udział mieszkańców, którzy korzystali z sieci gazowej kształtował się na poziomie 86,7% i był niższy o 0,9 p. proc. niż przed rokiem. W gminach zagrożonych trwałą marginalizacją odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej w 2024 r. wyniósł 23,7% i wzrósł o 0,1 p. proc. w odniesieniu do 2023 r.

W 2024 r. w gospodarstwach domowych zużyto 954,2 GWh gazu z sieci, co stanowiło spadek o 3,1% w stosunku do 2023 r., a wzrost o 38,1% w odniesieniu do 2015 r. (w kraju więcej odpowiednio: o 0,9% i o 33,9%). Znacznie wyższe było zużycie w miastach niż na wsi – 812,2 GWh wobec 142,0 GWh. Na 1 mieszkańca zużyto 1022,4 kWh gazu, co w porównaniu z 2023 r. stanowiło spadek o 2,4%, a w stosunku do 2015 r. wzrost o 47,8%. W przeliczeniu na 1 mieszkańca więcej gazu w województwie zużyli mieszkańcy miast niż wsi. W 2024 r. przeciętny mieszkaniec miasta zużywał 1647,4 kWh gazu, podczas gdy na wsi zużycie to wyniosło 322,6 kWh.

Mapa 33. Ludność korzystająca z gazu z sieci w 2024 r.
 Map 33. Population connected to the gas supply system in 2024

Ochrona zdrowia

Health care

Na koniec 2024 r. w województwie opolskim w porównaniu z rokiem poprzednim, jak również z 2015 r. odnotowano wzrost liczby przychodni, przy jednoczesnym spadku liczby praktyk lekarskich i stomatologicznych. Liczba udzielonych w tych podmiotach porad zwiększyła się w skali roku oraz w stosunku do 2015 r. W zestawieniu z rokiem poprzednim, w końcu 2024 r. liczba szpitali ogólnych uległa w województwie zmniejszeniu, natomiast w zestawieniu z 2015 r. pozostała na tym samym poziomie. W zakresie infrastruktury szpitalnej, zarówno wobec stanu na koniec 2023 r., jak i 2015 r., odnotowano zmniejszenie się liczby łóżek. W odniesieniu do roku poprzedniego liczba kadry medycznej pracującej bezpośrednio z pacjentem zwiększyła się m.in. w grupie lekarzy i lekarzy dentyków oraz położnych, natomiast zmniejszyła się w grupie farmaceutów oraz pielęgniarek, podczas gdy w zestawieniu z 2019 r. odnotowano wzrost zasobów kadrowych we wszystkich z wymienionych grup. W porównaniu z 2023 r., jak i 2015 r. wzrosła liczba wyjazdów zespołów ratownictwa medycznego na miejsce zdarzenia. Względem porównywanych lat odnotowano spadek liczby doraźnie udzielonych świadczeń zdrowotnych w trybie ambulatoryjnym w szpitalnych oddziałach ratunkowych i izbach przyjęć.

Jednostki samorządu terytorialnego województwa opolskiego w 2024 r. wydatkowały więcej środków na cele związane z zagwarantowaniem dostępu do usług zdrowotnych niż w 2023 r. i 2015 r.

Ambulatoryjna opieka zdrowotna realizowana jest przez poradnie, przychodnie i praktyki lekarskie (tj. przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria i izby chorych oraz zakłady badań diagnostycznych i medyczne laboratoria diagnostyczne).

Stacjonarna opieka zdrowotna to całodobowa opieka lekarska i pielęgniarska świadczona w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej (tj. szpitale – ogólne, psychiatryczne i uzdrowiskowe, ośrodki leczenia odwykowego, ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów, regionalne ośrodki psychiatrii sądowej, zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze, hospicja, oddziały opieki paliatywnej, sanatoria).

Ratownictwo medyczne to system, który tworzy się w ramach realizacji zadań państwa polegających na zapewnieniu pomocy każdej osobie znajdującej się w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego.

Tablica 23. Placówki opieki zdrowotnej
Stan w dniu 31 grudnia
 Table 23. Health care facilities
 As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Przychodnie Outpatient departments	538	532	579	587
Praktyki lekarzy i lekarzy dentystów ^a Practices of doctors and dentists ^a	255	215	161	151
Porady udzielone ^{bc} w ciągu roku w tys. Consultations provided ^{bc} during the year in thousands	7258,0	6332,9	7273,7	7468,6
lekarskie ^{bc} medical ^{bc}	6608,8	5838,3	6664,2	6860,5
stomatologiczne dental	649,2	494,6	609,4	608,1
Szpitale ogólne General hospitals	28	29	29	28
łóżka beds	4604	4022	4030	3940
na 10 tys. ludności per 10 thousand population	46,2	42,1	43,0	42,4
wykorzystanie łóżek w % usage of beds in %	65,2	51,8	65,0	64,2
przeciętny pobyt chorego w dniach average patient stay in days	5,7	5,7	5,3	5,1

a Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakt z NFZ lub z przychodniami. b Łącznie z poradami opłaconymi w przychodniach przez pacjentów oraz łącznie z poradami udzielonymi w ramach nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej. c Łącznie z poradami z izb przyjęć udzielanymi pacjentom niehospitalizowanym.

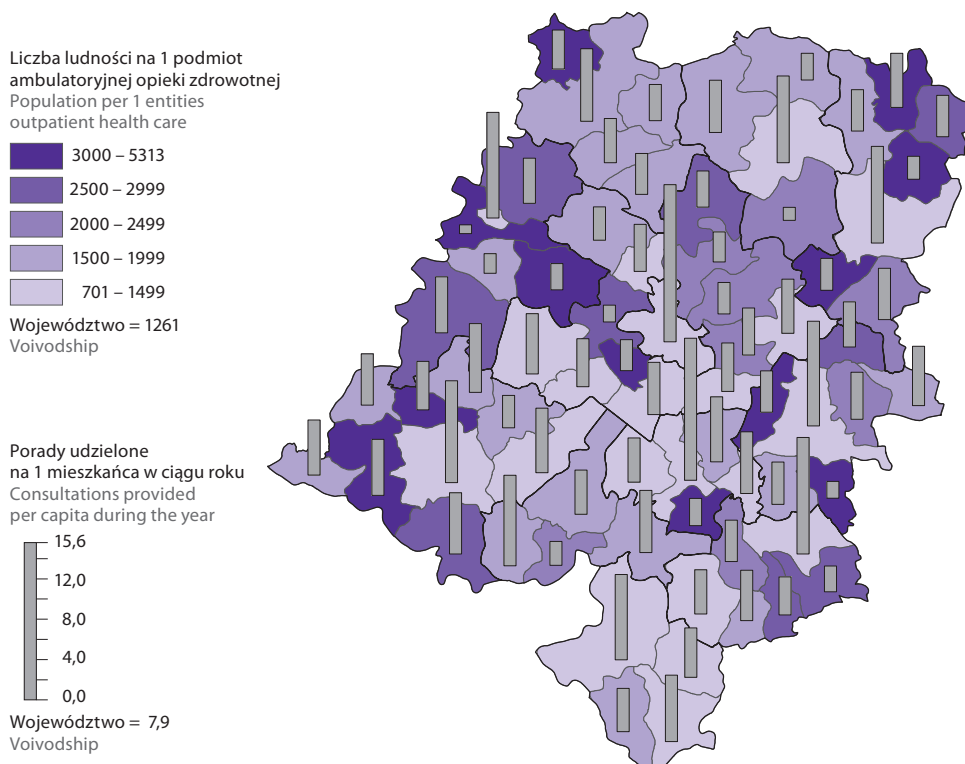
a Data concern practices that have signed a contract with the National Health Fund or outpatient departments. b Including consultations paid by patients in outpatient departments as well as including consultations provided as part of night and holiday health care. c Including consultations provided in admission rooms for non-hospitalised patients.

Na koniec 2024 r. na terenie województwa opolskiego świadczeń medycznych w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej udzielało 738 podmiotów leczniczych, spośród których 78,9% zlokalizowanych było w miastach. W zestawieniu z 2023 r., jak również z 2015 r. liczba podmiotów leczniczych w województwie ogółem uległa zmniejszeniu, tj. odpowiednio: o 0,3% i o 6,9% (w kraju – wzrost odpowiednio: o 2,4% i o 5,0%). Wobec porównywanych lat odnotowano wzrost liczby przychodni, odpowiednio: o 1,4% i o 9,1% (w kraju: o 3,3% i o 18,7%). Z kolei liczba praktyk lekarskich i stomatologicznych zmniejszyła się ogółem o 6,2% w skali roku, a o 40,8% w stosunku do 2015 r. (w kraju odpowiednio: o 4,2% i o 45,2%). W m. Opolu na koniec 2024 r. funkcjonowało 179 podmiotów leczniczych (w tym 146 przychodni).

Na 1 podmiot ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w końcu 2024 r. przypadało w województwie opolskim średnio 1261 osób wobec 1266 w końcu 2023 r. (w kraju – 1375 wobec 1413). W układzie województw najniższą wartość analizowanego wskaźnika na koniec 2024 r. odnotowano w województwie podlaskim (1158), a najwyższą w pomorskim (1624). Województwo opolskie usytuowało się na 4 lokacie w kraju.

W przestrzeni województwa opolskiego zauważalne jest zróżnicowanie liczby ludności przypadającej na 1 podmiot ambulatoryjnej opieki zdrowotnej. W przekroju gmin w końcu 2024 r. najmniej mieszkańców w przeliczeniu na 1 podmiot leczniczy zanotowano w m. Opolu (701 osób), a najwięcej w gminie Izbicko (5313 osób).

Mapa 34. Ambulatoryjna opieka zdrowotna^a w 2024 r.
Map 34. Outpatient health care^a in 2024

a Bez porad udzielonych w izbach przyjęć w szpitalach ogólnych.
a Excluding consultation provided by doctors in admission rooms in general hospitals.

W 2024 r. we wszystkich placówkach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w województwie udzielono łącznie 7468,6 tys. porad (w miastach – 6387,2 tys.). W porównaniu z 2023 r., jak i 2015 r., ich liczba wzrosła odpowiednio: o 2,7% i o 2,9% (w kraju: o 3,8% i o 14,4%). Na terenie m. Opola zrealizowano 1968,2 tys. świadczeń (z wyłączeniem porad świadczonych w izbach przyjęć szpitali ogólnych).

Liczba porad ambulatoryjnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2024 r. kształtowała się w województwie opolskim na poziomie 8,0 wobec 7,7 przed rokiem (w kraju – 9,7 wobec 9,3) plasując je na ostatnim miejscu w kraju. Najwyższą wartość omawianego wskaźnika odnotowano w województwie mazowieckim (10,7).

W ujęciu gmin województwa opolskiego w 2024 r. największą liczbą porad udzielonych w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej w przeliczeniu na 1 mieszkańca (z wyłączeniem porad świadczonych w izbach przyjęć szpitali ogólnych) wyróżniało się m. Opole (15,6), natomiast najmniejszą gmina Skarbimierz (0,9).

W ogólnej liczbie udzielonych porad ambulatoryjnych w województwie opolskim w 2024 r. zdecydowaną większość (91,9%) stanowiły porady lekarskie (w kraju – 90,2%). Ich liczba zwiększyła się w województwie o 2,9% w stosunku do 2023 r. oraz o 3,8% w porównaniu z 2015 r. (w kraju odpowiednio: o 3,9% i o 15,8%). W zakresie specjalistycznej lekarskiej opieki zdrowotnej w województwie opolskim w 2024 r., podobnie jak w kraju, najczęściej świadczeń medycznych udzielano w poradniach chirurgicznych.

W 2024 r. ich udział w ogólnej liczbie udzielonych porad w omawianym zakresie kształtował się w województwie na poziomie 19,2% i zwiększył się nieznacznie (o 0,1 p. proc.) w zestawieniu z 2023 r., natomiast zmniejszył się (o 0,9 p. proc.) w stosunku do 2015 r. (w kraju – 17,7%, tj. na poziomie roku poprzedniego, natomiast mniej o 0,5 p. proc. niż w 2015 r.).

Porady stomatologiczne świadczone są w poradniach: chirurgii stomatologicznej, ortodontycznych, periodontologicznych oraz chorób błon śluzowych przyzębia, stomatologicznych i protetyki stomatologicznej. W 2024 r. stanowiły one 8,1% ogólnej liczby porad świadczonych w placówkach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w województwie opolskim (w kraju – 9,8%). Ich liczba zmalała w województwie o 0,2% w skali roku, a o 6,3% w zestawieniu z 2015 r. (w kraju – wzrost odpowiednio: o 2,6% i o 3,0%). Spośród wszystkich porad udzielonych w ramach specjalistycznej stomatologicznej opieki zdrowotnej najwięcej świadczeń, zarówno w województwie opolskim, jak i w kraju, udzielono w poradniach stomatologicznych. Ich udział w ogólnej liczbie udzielonych porad stomatologicznych w 2024 r. kształtował się na poziomie 86,1% wobec 84,9% przed rokiem oraz 81,9% w 2015 r. (w kraju odpowiednio: 83,7%, 82,7% oraz 84,4%).

Całodobowej opieki w trybie stacjonarnym mieszkańcom udzielają m.in. szpitale ogólne oraz placówki długoterminowej opieki zdrowotnej.

W końcu 2024 r. w województwie opolskim działało 28 stacjonarnych szpitali ogólnych wobec 29 w 2023 r. i 28 w 2015 r. (w kraju odpowiednio: 888, 894 i 956). Dysponowały one łącznie 3,9 tys. łóżek, których liczba zmniejszyła się o 2,2% w skali roku, a o 14,4% względem 2015 r. (w kraju odpowiednio: o 0,8% oraz o 14,5%). W m. Opolu na koniec 2024 r. funkcjonowało 7 stacjonarnych szpitali ogólnych, w których do dyspozycji pacjentów było 1,0 tys. łóżek.

Na 10 tys. mieszkańców w końcu 2024 r. przypadały w województwie opolskim średnio 42,4 łóżka wobec 43,0 przed rokiem (w kraju odpowiednio: 42,6 wobec 42,8). W ujęciu międzywojewódzkim największą wartość omawianego miernika w 2024 r. zanotowano w województwie śląskim (49,0), a najmniejszą w pomorskim (33,0). Województwo opolskie pod tym względem zajmowało 8 lokatę w kraju. W przekroju powiatów województwa opolskiego w 2024 r. najwięcej łóżek szpitalnych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców notowano w powiecie nyskim (82,5), a najmniej w powiecie kluczborskim (15,0).

W 2024 r. w województwie opolskim w szpitalach ogólnych w trybie stacjonarnym (bez międzyoddziałowego ruchu chorych) leczonych było 159,7 tys. osób (w tym 14,8 tys. osób do 18 roku życia), tj. o 3,3% więcej niż w roku poprzednim (w kraju – o 5,8%), natomiast mniej o 3,6% w zestawieniu z 2015 r. (w kraju – o 2,8%). Chorzy (łącznie z międzyoddziałowym ruchem), podobnie jak w kraju, najczęściej byli hospitalizowani na oddziałach chirurgicznych i w 2024 r. stanowili w województwie 26,5% (przed rokiem – 27,4%, a w 2015 r. – 25,1%) wszystkich leczonych w szpitalach ogólnych (w kraju odpowiednio: 26,1%, 27,1% i 24,4%). W 2024 r. w m. Opolu 56,4 tys. osobom udzielono całodobowej opieki w trybie stacjonarnym (bez międzyoddziałowego ruchu chorych).

Na 1 łóżko w szpitalach ogólnych przypadało w województwie opolskim średnio 39,9 pacjentów (leczonych bez ruchu międzyoddziałowego) wobec 38,5 w roku poprzednim oraz 35,9 w 2015 r. (w kraju odpowiednio: 47,1, 44,3 oraz 41,7). Średni czas pobytu chorego na oddziale szpitalnym w 2024 r. wynosił w województwie 5,1 dnia wobec 5,3 dnia przed rokiem i 5,7 dnia w 2015 r. (w kraju odpowiednio: 4,9, 5,1 oraz 5,4 dnia). Stopień wykorzystania łóżek w szpitalach ogólnych w województwie wynosił 64,2% wobec 65,0% przed rokiem oraz 65,2% w 2015 r. (w kraju odpowiednio: 68,6%, 67,4% oraz 66,6%).

Poza szpitalami funkcjonującymi w trybie stacjonarnym, w województwie opolskim na koniec 2024 r. działalność medyczną prowadziły również 2 szpitale dzienne.

Oprócz szpitali, w 2024 r. w ramach długoterminowej opieki zdrowotnej w województwie opolskim funkcjonowało m.in.: 20 zakładów opiekuńczo-leczniczych (łącznie z placówkami typu psychiatrycznego) oraz 5 hospicjów. W porównaniu z 2023 r., jak i 2015 r., liczba zakładów opiekuńczo-leczniczych uległa

zwiększeniu po 5,3% (tj. o 1 podmiot), natomiast liczba hospicjów nie zmieniła się względem roku poprzedniego, ale wzrosła 2,5-krotnie (tj. o 3 podmioty) w stosunku do 2015 r. Analizowane placówki na koniec 2024 r. oferowały 1,2 tys. łóżek (w tym większość zakłady opiekuńczo-lecznicze – 91,9% zasobów), tj. więcej o 0,4% w skali roku, a o 15,8% w stosunku do 2015 r. W analizowanych placówkach w 2024 r. objęto opieką medyczną w trybie stacjonarnym 2,9 tys. pacjentów, których liczba zmalała o 2,0% w porównaniu z rokiem poprzednim, natomiast wzrosła o 17,2% w zestawieniu z 2015 r.

Od 2019 r. dane dotyczące **lekarzy, lekarzy dentystów, pielęgniarek i położnych** i od 2022 r. dane dotyczące **fizjoterapeutów** opracowywane są w oparciu o źródła administracyjne, w tym rejestry:

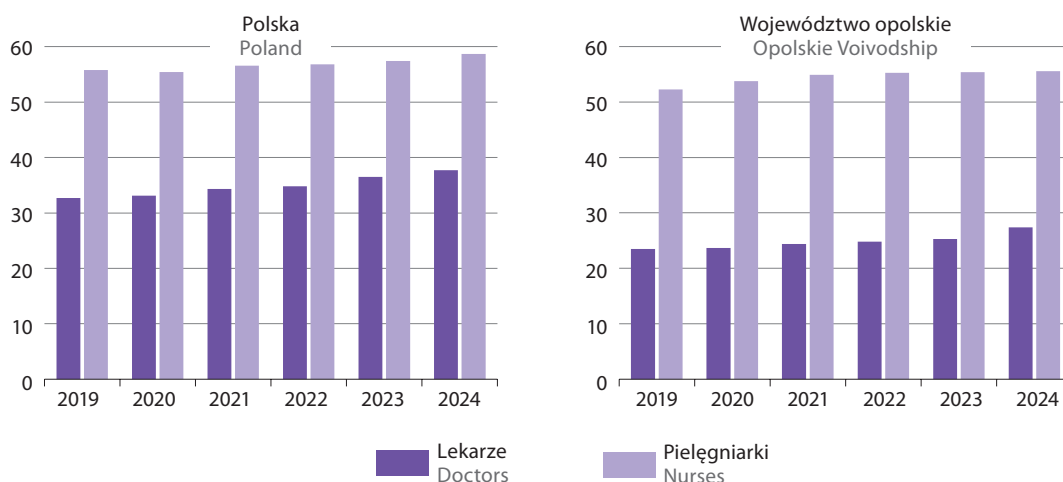
- posiadających prawo wykonywania zawodu (lekarzy i lekarzy dentystów, pielęgniarek i położnych),
- płatników składek ZUS,
- podmiotów wykonujących działalność leczniczą,
- praktyk lekarskich,
- praktyk pielęgniarek i położnych,
- praktyk fizjoterapeutów.

Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, bez względu na główne miejsce pracy. W związku z przejściem na nowe źródło dane nie są porównywalne z danymi opublikowanymi w poprzednich edycjach Raportu, opartymi o metodę sprawozdawczości.

W województwie opolskim na koniec 2024 r. bezpośrednio z pacjentem pracowało m.in.: 2,5 tys. lekarzy, 0,7 tys. lekarzy dentystów, 5,8 tys. pielęgniarek i położnych, 1,6 tys. fizjoterapeutów. Dodatkowo 0,6 tys. farmaceutów (w głównym miejscu pracy) świadczyło usługi w zakresie zaopatrzenia w leki. W odniesieniu do 2023 r. stan liczebny kadry medycznej w województwie zwiększył się w grupie lekarzy i lekarzy dentystów (odpowiednio: o 7,6% i o 3,1%), fizjoterapeutów (o 6,6%) oraz położnych (o 4,2%). Spadek w skali roku odnotowano natomiast w grupie farmaceutów (o 1,1%) oraz pielęgniarek (o 0,4%). W zestawieniu z 2019 r. w analizowanych grupach zawodów medycznych (z wyłączeniem fizjoterapeutów) odnotowano wzrost liczebności, tj. w grupie lekarzy i lekarzy dentystów (odpowiednio: o 10,2% i o 4,7%), położnych (o 8,7%), farmaceutów (o 3,9%) oraz pielęgniarek (o 0,6%). W m. Opolu w końcu 2024 r. świadczeń medycznych udzielało mieszkańcom m.in.: 1,1 tys. lekarzy, 0,2 tys. lekarzy dentystów, 2,0 tys. pielęgniarek i położnych oraz 0,1 tys. farmaceutów.

Wykres 33. Lekarze i pielęgniarki na 10 tys. ludności Stan w dniu 31 grudnia

Chart 33. Doctors and nurses per 10 thousand population
As of 31 December

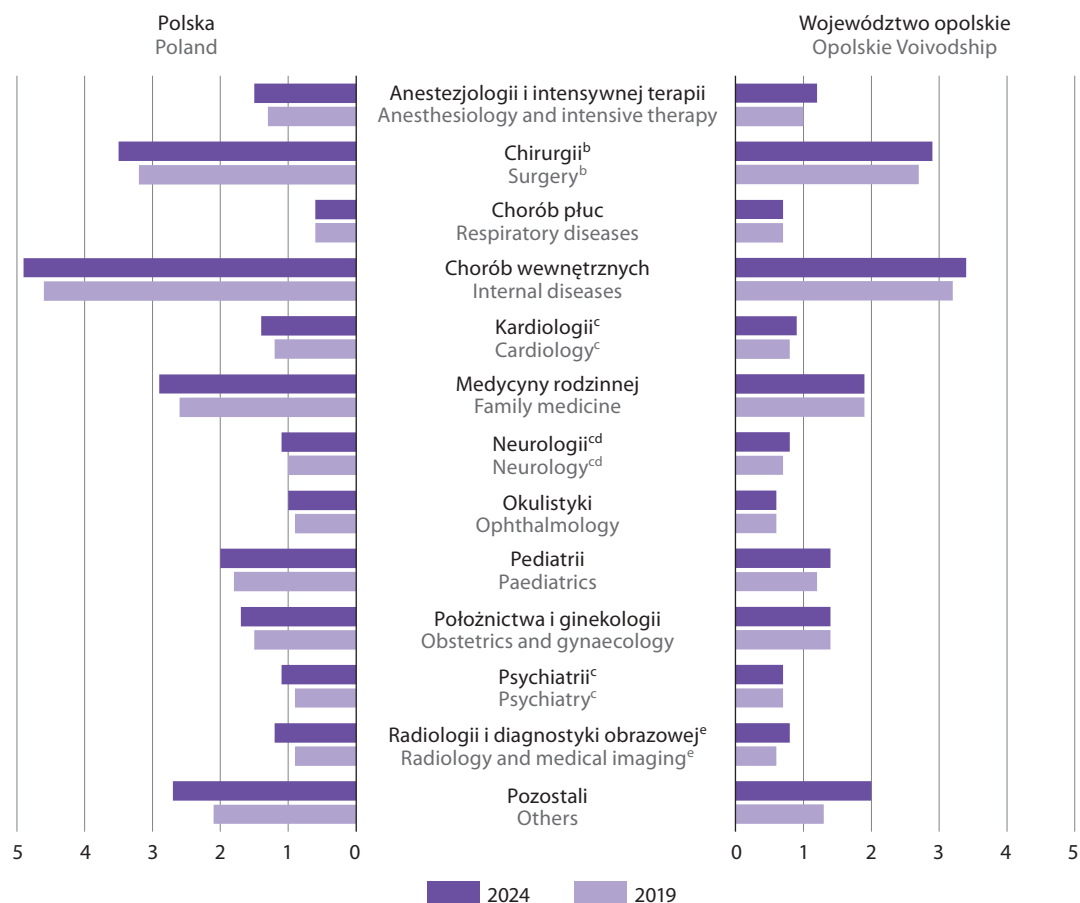

W 2024 r. w województwie opolskim na 10 tys. ludności przypadało średnio 27,4 lekarzy wobec 25,3 w roku poprzednim (w kraju: 37,7 wobec 36,5). W ujęciu międzywojewódzkim w 2024 r. najwyższą wartość omawianego wskaźnika odnotowano w województwie mazowieckim (46,9), a najniższą w lubuskim (26,2), natomiast województwo opolskie uplasowało się na przedostatnim miejscu w kraju. Dostępność natomiast opieki pielęgniarskiej w 2024 r. w województwie średnio wzrosła do 55,6 z 55,4 w 2023 r. (w kraju odpowiednio: do 58,7 z 57,4). Najwyższym wskaźnikiem wyróżniało się województwo świętokrzyskie (71,8), a najmniej korzystną relacją liczby pielęgniarek do liczby ludności cechowało się województwo pomorskie (47,1). Województwo opolskie uplasowało się na 10 lokacie w kraju.

Wśród powiatów województwa opolskiego w 2024 r. najwięcej lekarzy oraz pielęgniarek w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców odnotowano w m. Opolu (odpowiednio: 89,2 oraz 143,0). Najmniej korzystny wskaźnik dotyczący dostępności opieki lekarskiej ukształtował się w powiecie namysłowskim (12,5), a opieki pielęgniarskiej w powiecie opolskim (16,1).

Wykres 34. Lekarze specjaliści^a na 10 tys. ludności Stan w dniu 31 grudnia

Chart 34. Medical specialists^a per 10 thousand population
As of 31 December

a Dane szacunkowe Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie źródeł administracyjnych. b Chirurgii ogólnej, dziecięcej, klatki piersiowej, ortopedii i traumatologii narządu ruchu, neurochirurgii, chirurgii onkologicznej, plastycznej, szczękowo-twarzowej, kardiochirurgii oraz chirurgii naczyniowej i urologii. c Łącznie ze specjalistami dziecięcymi. d,e Także: d – neuropatologii, e – radio-terapii onkologicznej i radiologii dziecięcej.

a Estimated data of Statistics Poland based on administrative sources. b General surgery, paediatric, thoracic surgery, trauma and orthopaedic surgery, neurosurgery, oncological, plastic, maxillo-facial surgery, cardiosurgery as well as vascular surgery and urology. c Including children's specialists. d,e Also: d – neuropathology, e – oncological radiotherapy and children's radiology.

Spośród ogółu lekarzy i lekarzy dentyistów pracujących bezpośrednio z pacjentem w końcu 2024 r. lekarze specjaliści (ze specjalizacją II stopnia oraz posiadający tytuł specjalisty w danej dziedzinie medycyny) stanowili w województwie 64,3% (w kraju – 64,5%), a lekarze dentyści specjaliści – 18,0% (w kraju – 18,1%). Odsetek lekarzy specjalistów w województwie względem 2023 r. zmniejszył się o 2,0 p. proc., a lekarzy dentyistów specjalistów o 0,6 p. proc. (w kraju – udział lekarzy specjalistów w skali roku uległ zmniejszeniu o 0,8 p. proc., natomiast lekarzy dentyistów specjalistów pozostał na tym samym poziomie).

W układzie województw w 2024 r. najwyższym odsetkiem lekarzy specjalistów wyróżniło się województwo warmińsko-mazurskie (68,0%), a najniższym pomorskie (62,2%), natomiast województwo opolskie zajmowało 10 miejsce w kraju. W przypadku lekarzy dentyistów specjalistów najwyższy udział wystąpił w województwie podlaskim (26,4%), a najniższy w lubuskim (10,3%). Województwo opolskie wraz z zachodniopomorskim uplasowało się na 8 pozycji w kraju.

W 2024 r., podobnie jak w roku poprzednim i 2019 r. zarówno w województwie opolskim, jak i w kraju, najczęściej posiadaną specjalizacją były choroby wewnętrzne. W 2024 r. średnio co piąty lekarz specjalista w województwie i w kraju specjalizował się w tej dziedzinie medycyny. Stan liczebny tej grupy specjalistów zwiększył się w województwie o 3,3% w odniesieniu do 2023 r., natomiast zmniejszył się o 1,6% względem 2019 r. (w kraju – spadek o 0,2% w skali roku, a wzrost o 2,9% w stosunku do 2019 r.).

Z ogólnej liczby lekarzy dentyistów specjalistów pracujących w województwie w 2024 r., tak jak w kraju, największy odsetek stanowili lekarze specjalizujący się w protetyce stomatologicznej. Ich udział w 2024 r. ukształtował się na poziomie 23,4% i wzrósł o 2,4 p. proc. w skali roku (w kraju – 21,7% i spadek o 0,3 p. proc.).

Na koniec 2024 r. w województwie opolskim pomoc medyczną w nagłych przypadkach świadczyły 52 jednostki systemu ratownictwa medycznego, w skład którego wchodziły 44 zespoły ratownictwa medycznego (w tym 12 specjalistycznych), 7 szpitalnych oddziałów ratunkowych oraz 1 lotnicze pogotowie ratunkowe. W ujęciu rocznym, baza wymienionych jednostek nie uległa zmianie, natomiast w zestawieniu z 2015 r. powiększyła się o 3 jednostki, co oznacza wzrost o 6,1% (w kraju – wzrost odpowiednio: o 2,7% oraz o 12,4%). Na koniec 2024 r. z podmiotami systemu ratownictwa medycznego współpracowały również 4 izby przyjęć, a ich liczba w województwie w porównaniu z poprzednim rokiem oraz z 2015 r. pozostała bez zmian. W m. Opolu na koniec 2024 r. świadczeń opieki zdrowotnej osobom znajdującym się w stanie nagłego zagrożenia życia udzielało łącznie 12 podmiotów (tj. 10 zespołów ratownictwa medycznego oraz 2 szpitalne oddziały ratunkowe).

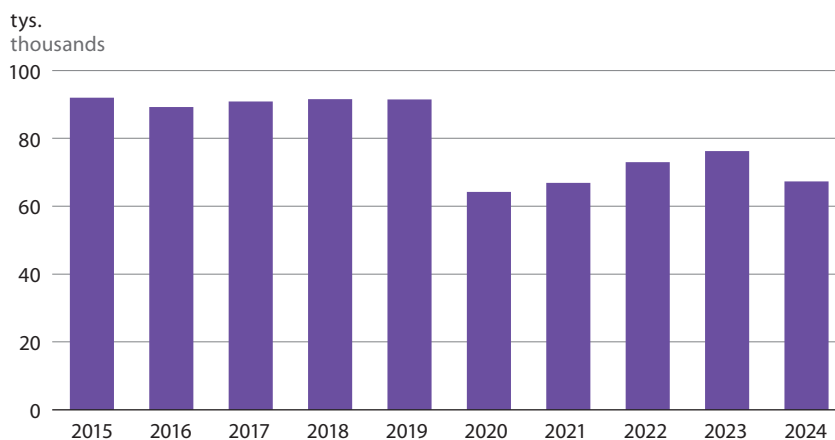
Na 1 jednostkę systemu ratownictwa medycznego w końcu 2024 r. przypadało 17,9 tys. mieszkańców województwa wobec 18,0 tys. w końcu 2023 r. (w kraju odpowiednio: 19,4 tys. oraz 20,0 tys. osób). Pod względem wartości omawianego wskaźnika województwo opolskie w 2024 r. uplasowało się na 7 miejscu w kraju. Najniższą jego wartość odnotowano w województwie warmińsko-mazurskim (13,9 tys. osób), a najwyższą w śląskim (22,7 tys. osób).

W 2024 r. w województwie opolskim zespoły ratownictwa medycznego zrealizowały 75,4 tys. wyjazdów na miejsce zdarzenia, tj. więcej o 12,2% niż w 2023 r. oraz o 14,4% w odniesieniu do 2015 r. (w kraju – więcej o 12,9% niż w roku poprzednim, a mniej o 0,3% względem 2015 r.). Biorąc pod uwagę miejsce zdarzenia, podobnie jak w kraju, najczęściej zespoły ratownictwa medycznego wyjeżdżały do domu pacjenta. W m. Opolu w 2024 r. odnotowano 21,0 tys. wyjazdów na miejsce zdarzenia (z czego 15,2 tys. do domu pacjenta).

Na terenie województwa opolskiego z pomocy ratowników medycznych w 2024 r. skorzystało łącznie 75,8 tys. osób, tj. więcej odpowiednio: o 12,3% oraz o 14,4% niż w 2023 r. i 2015 r. (w kraju – więcej o 13,1% względem roku poprzedniego, natomiast mniej o 0,5% w stosunku do 2015 r.). Wśród ogółu osób, które otrzymały pomoc w ramach ratownictwa medycznego w 2024 r. ponad połowę (50,4%) stanowili mężczyźni (w kraju – 49,9%). Udział mężczyzn korzystających z pomocy ratowników medycznych był wyższy (o 0,6 p. proc.) niż w roku poprzednim, natomiast niższy (o 1,0 p. proc.) w zestawieniu z 2015 r. (w kraju – niższy odpowiednio: o 0,2 p. proc. oraz o 3,6 p. proc.). Spośród osób, którym udzielono świadczeń medycznych najczęściej było osób w grupie wieku 65 lat i więcej. W 2024 r. ich udział w województwie kształtował się na poziomie 53,8% i zwiększył się zarówno względem 2023 r., jak i 2015 r., odpowiednio: o 0,6 p. proc. oraz o 14,9 p. proc. (w kraju – 50,5% i wzrost o 0,4 p. proc. oraz o 8,8 p. proc.). W m. Opolu w 2024 r. pomocy medycznej w nagłych wypadkach udzielono 21,1 tys. osobom (w tym 10,9 tys. w grupie wieku 65 lat i więcej).

Wykres 35. Świadczenia udzielone w trybie ambulatoryjnym w szpitalnych oddziałach ratunkowych i izbach przyjęć

Chart 35. Outpatient health services provided in hospital emergency wards and admission rooms

Doraźnej pomocy medycznej w trybie ambulatoryjnym (niezakończonym hospitalizacją) w 2024 r. w województwie udzielały 4 izby przyjęć oraz 7 szpitalnych oddziałów ratunkowych. Łącznie udzielono w nich 67,3 tys. porad, co względem 2023 r. oraz 2015 r. oznacza spadek, odpowiednio: o 11,7% oraz o 26,8%. W 2024 r. zarówno w województwie opolskim, jak i w kraju, najczęściej świadczeń udzielano w poradniach chirurgicznych (łącznie z chirurgią urazowo-ortopedyczną oraz neurochirurgią) – 51,7% ogółu świadczeń (w kraju – 41,2%), a najrzadziej w poradniach stomatologicznych – 0,03% (w kraju – 0,05%).

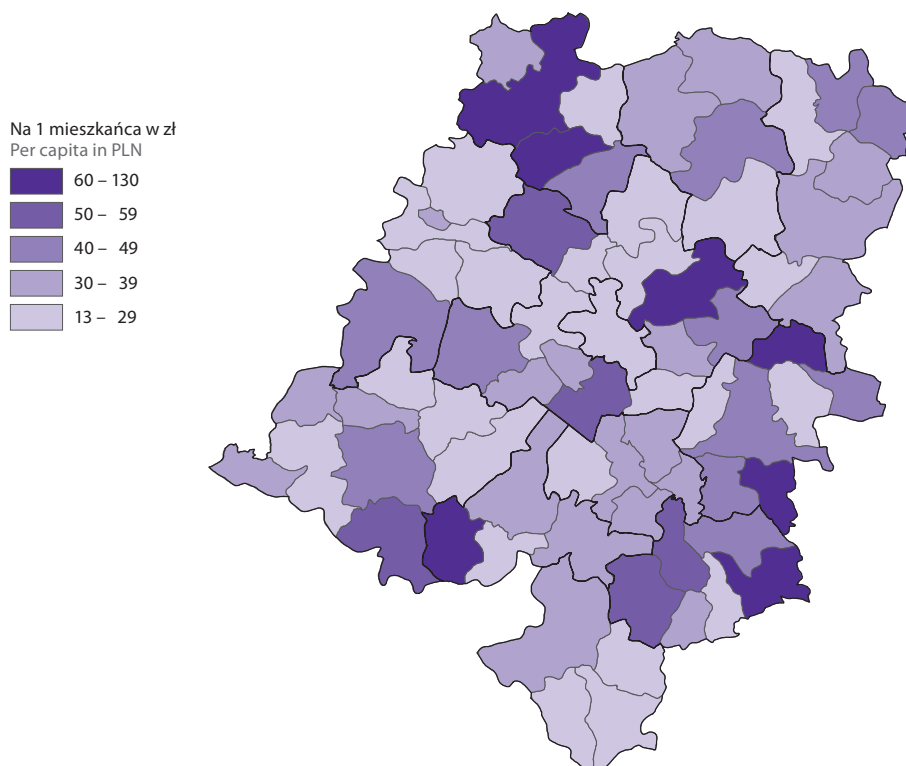
Na ochronę zdrowia jednostki samorządu terytorialnego województwa opolskiego w 2024 r. przeznaczyły łącznie 151835,9 tys. zł, co stanowiło 1,4% wszystkich poniesionych wydatków (w kraju – 1,5%). Udział wydatków na te cele w strukturze wydatków jednostek samorządu terytorialnego uplasował województwo opolskie, wraz z województwami: łódzkim i świętokrzyskim, na 5 miejscu w kraju. Najwyższy udział (2,0%) odnotowano w województwie lubuskim. Kwota środków wydatkowanych na ochronę zdrowia zwiększyła się w województwie w stosunku do roku poprzedniego o 34,0%, a blisko 3-krotnie w porównaniu z 2015 r. (w kraju – zmniejszyła się o 5,3% w zestawieniu z rokiem poprzednim, natomiast zwiększyła się prawie 2-krotnie względem 2015 r.).

Na cele związane z zagwarantowaniem dostępu do usług zdrowotnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca jednostki samorządu terytorialnego województwa opolskiego w 2024 r. wydatkowały średnio 162,68 zł wobec 120,61 zł w roku poprzednim (w kraju odpowiednio: 177,81 zł i 187,00 zł). W przekroju województw w 2024 r. najwięcej środków na ochronę zdrowia w relacji do liczby ludności wydatkowano w województwie mazowieckim (244,74 zł), a najmniej w województwie zachodniopomorskim (113,15 zł).

Wydatki budżetów gmin województwa opolskiego (z miastem na prawach powiatu – Opole) na ochronę zdrowia w 2024 r. kształtowały się na poziomie 36613,7 tys. zł i były wyższe o 7,8% niż w 2023 r., a o 40,3% w porównaniu z 2015 r. W m. Opolu na cele związane z ochroną zdrowia w 2024 r. przeznaczono 1679,3 tys. zł, tj. o 20,3% mniej niż przed rokiem.

Mapa 35. Wydatki budżetów gmin i miasta na prawach powiatu w dziale „Ochrona zdrowia” w 2024 r.

Map 35. Expenditure of gminas and city with powiat status in “Health care” division in 2024

Pod względem wysokości środków wydatkowanych na ochronę zdrowia w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2024 r. na 1 miejscu uplasowała się gmina Namysłów, w której omawiany wskaźnik wynosił 130,49 zł, natomiast najmniej środków przeznaczono w m. Opolu – 13,35 zł.

Kultura

Culture

Wyniki badań z działalności instytucji kultury w województwie opolskim za 2024 r. wykazały, że w porównaniu z rokiem poprzednim w większości placówek kulturalnych odnotowano spadek liczby uczestników. Zmniejszyła się liczba czytelników bibliotek publicznych, odwiedzających galerie i salony sztuki oraz uczestników imprez w centrach kultury, domach i ośrodkach kultury oraz klubach i świetlicach. Mniejsza była też liczba widzów i słuchaczy w teatrach i instytucjach muzycznych oraz w kinach stałych. W odniesieniu do 2015 r. spadła liczba czytelników, uczestników imprez w centrach kultury, jak również liczba widzów i słuchaczy w teatrach i instytucjach muzycznych.

Jednostki samorządu terytorialnego województwa opolskiego w 2024 r. na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego przeznaczyły więcej środków finansowych niż przed rokiem, jak i w stosunku do 2015 r.

W województwie opolskim na koniec 2024 r. funkcjonowało 295 bibliotek publicznych (w tym 222 filie biblioteczne), co stanowiło 3,9% bibliotek publicznych w kraju. Większość z nich, tj. 74,6% prowadziła działalność na wsi. Liczba bibliotek publicznych zmniejszyła się o 5 w porównaniu z 2023 r. oraz o 20 w odniesieniu do 2015 r. Na koniec 2024 r. działalność prowadziło 16 punktów bibliotecznych, tj. więcej o 2 niż przed rokiem i o 1 wobec 2015 r. Przeciętnie na 1 placówkę biblioteczną w województwie w 2024 r. przypadało 2991 osób (w kraju – 4555), w 2023 r. – 2983 (w kraju – 4523), a w 2015 r. – 3018 (w kraju – 4113). W 2024 r. najwięcej ludności na 1 placówkę biblioteczną przypadało w województwie pomorskim (6940 osób), natomiast najmniej – w lubelskim (2980 osób).

W 2024 r. na obszarach strategicznej interwencji w miastach tracących funkcje społeczno-gospodarcze na 1 placówkę biblioteczną przypadały 6754 osoby, tj. o 1,1% mniej niż przed rokiem, natomiast w gminach zagrożonych trwałą marginalizacją było to 2061 osób, czyli o 1,2% więcej.

Poziom czytelnictwa, mierzony liczbą czytelników w bibliotekach publicznych zmniejszył się zarówno w porównaniu z 2023 r., jak również z 2015 r. Liczba zarejestrowanych czytelników aktywnie wypożyczających w 2024 r. wynosiła 130,3 tys. osób tj. o 0,9% mniej w relacji do 2023 r. oraz o 16,6% w odniesieniu do 2015 r. Najwięcej czytelników w 2024 r. skorzystało z bibliotek publicznych w m. Opolu (31,9 tys.), a następnie m. Kędzierzynie-Koźlu (7,8 tys.) oraz m. Brzegu (6,9 tys.). Liczba czytelników na 1000 ludności w województwie opolskim w 2024 r. wynosiła 140 osób i pod tym względem województwo uplasowało się na 6 miejscu w kraju. Województwem z największą liczbą czytelników na 1000 ludności było małopolskie (189), a z najmniejszą – świętokrzyskie (106 osób). W przekroju gminnym województwa opolskiego największa liczba czytelników na 1000 mieszkańców wystąpiła w gminach: Paczków (293), Tarnów Opolski (285) oraz m. Opole (254), a najmniejsza w gminie Branice (32).

Wskaźnik wypożyczeń księgozbioru na 1 czytelnika w województwie opolskim w 2024 r. wyniósł 18,8 wol. wobec 18,7 wol. przed rokiem oraz 18,8 wol. w 2015 r. Najwyższy wskaźnik wypożyczeń został odnotowany w gminie Kietrz (48,8 wol.), następnie w gminie Ozimek (30,0 wol.) oraz w gminie Turawa (29,9 wol.). W przeliczeniu na 1000 ludności najwyższe wskaźniki wypożyczeń księgozbioru z bibliotek publicznych odnotowano w gminach: Olesno (5183), Paczków (4569) oraz m. Opole (4112).

W końcu 2024 r. w województwie opolskim działalność wystawienniczą prowadziło 21 muzeów (mniej o 1 w porównaniu z 2023 r.), w tym 2 oddziały muzealne, tj. jak przed rokiem. Liczba muzeów w województwie stanowiła 2,1% wszystkich muzeów w kraju. Łączna liczba zbiorów muzealnych, według stanu na koniec 2024 r. wyniosła 294,6 tys. Najwięcej muzealiów znajdowało się w muzeach w m. Opolu (48,4%), a następnie w powiecie brzeskim (22,7%). W grupie ogółu muzeów największą część muzealiów posiadały muzea interdyscyplinarne (40,8%) oraz historyczne (33,3%). Zbiory muzealne prezentowane były w ramach wystaw stałych, jak i czasowych. W 2024 r. w muzeach zorganizowano 83 wystawy stałe oraz 138 wystaw czasowych (w 2023 r. odpowiednio: 73 i 142).

Muzea w 2024 r. odwiedziło 268,2 tys. osób i ich liczba zwiększyła się o 4,7% w porównaniu z 2023 r., a o 13,1% w odniesieniu do 2015 r. Zorganizowane grupy młodzieży szkolnej stanowiły 16,7% ogólnej liczby zwiedzających (w 2023 r. – 19,0%). W 2024 r. liczba zwiedzających muzea i wystawy na 1000 ludności wynosiła 287 osób (w kraju – 1181), a w 2023 r. – 273. Największą popularnością wśród zwiedzających cieszyły się muzea o profilu historycznym, które odwiedziło 57,2 tys. osób, muzea etnograficzne i antropologiczne – 48,8 tys. osób oraz o profilu interdyscyplinarnym – 47,2 tys. osób.

**Tablica 24. Instytucje kultury
Stan w dniu 31 grudnia**

Table 24. Cultural institutions
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Biblioteki publiczne i punkty biblioteczne Public libraries and library service points	330	315	314	311
Muzea i oddziały muzealne ^a Museums with branches ^a	16	18	20	21
Galerie i salony sztuki Galleries and art salons	3	2	2	2
Teatry i instytucje muzyczne Theatres and music institutions	3	5	4	4
Centra, domy i ośrodki kultury Centres of culture and cultural centres establishments	85	88	81	81
Kluby i świetlice Clubs and community centres	129	116	104	89
Kina stałe Indoor cinemas	11	12	14	14
Ludność na 1 placówkę biblioteczną Population per library establishment	3018	3034	2983	2991
Zwiedzający muzea i oddziały muzealne ^{ab} na 1000 ludności Museums and exhibition visitors ^{ab} per 1000 population	237	100	273	287
Liczba ludności na 1 instytucję kultury ^c Number of population per 1 culture institution ^c	4654	4686	5063	5472

a Od 2020 r. do muzeów zaliczane są wyłącznie muzea działające w oparciu o uzgodniony z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego statut bądź regulamin, zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach. b W ciągu roku. c Centra kultury, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice.

a Starting from 2020, museums include only museums operating on the basis of a statute or regulations agreed with the minister responsible for culture and protection of national heritage, pursuant to Art. 6 of the Act of 21 November 1996 on museums. b During the year. c Centre of culture, cultural centres and establishments, clubs and community centres.

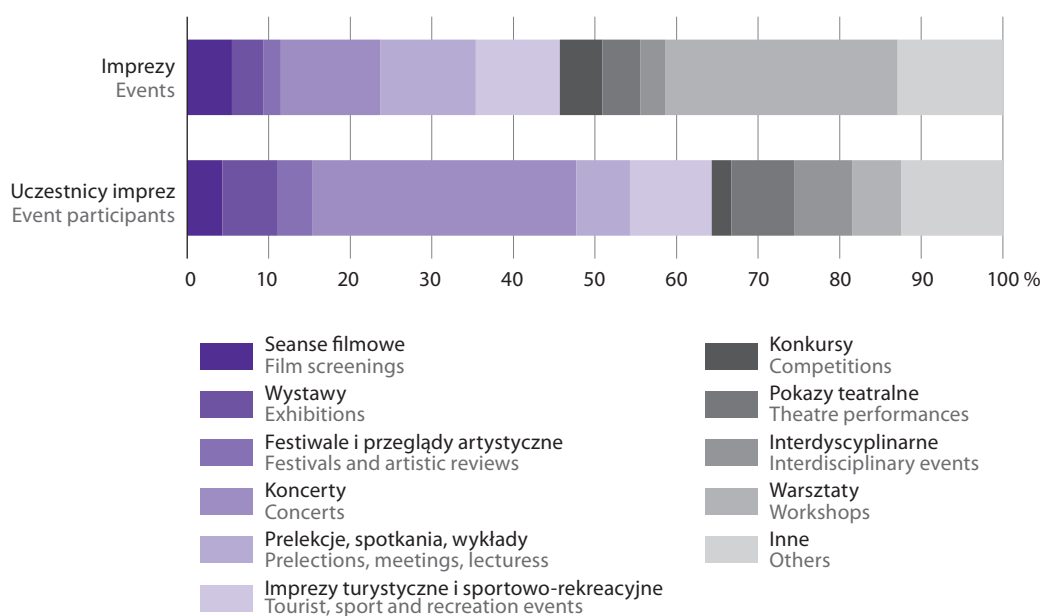
W województwie opolskim w 2024 r. działalność prowadziły, podobnie jak przed rokiem, 2 galerie i salony sztuki, co stanowiło 0,6% wszystkich galerii i salonów sztuki w kraju. Liczba zwiedzających opolskie galerie i salony sztuki wynosiła 127,4 tys. osób i była mniejsza o 8,6% niż przed rokiem, natomiast większa o 12,4% w porównaniu z 2015 r. Na 1 galerię i salon sztuki w województwie przypadało przeciętnie 63,7 tys. zwiedzających (w kraju – 14,5 tys.), przed rokiem – 69,7 tys., a w 2015 r. – 37,8 tys. Średnio 1 wystawę obejrzało 2,1 tys. osób (w kraju – 1,1 tys.), przed rokiem – 2,3 tys., a w 2015 r. – 2,8 tys. W opolskich galeriach i salonach sztuki zbiory własne obejmowały 1241 eksponatów, tj. jak przed rokiem, przy czym największą część stanowiły zbiory z zakresu malarstwa (602) i fotografii (289).

Działalność sceniczną w 2024 r. w województwie opolskim prowadziły 4 teatry i instytucje muzyczne (2 teatry dramatyczne, teatr lalkowy i filharmonia), co stanowiło 2,2% wszystkich tego typu jednostek w kraju. Teatry i instytucje muzyczne zorganizowały 998 przedstawień i koncertów, w których uczestniczyło 145,2 tys. widzów i słuchaczy. W odniesieniu do roku poprzedniego liczba przedstawień i koncertów była większa o 10,3%, natomiast liczba widzów i słuchaczy – mniejsza o 13,4%. W porównaniu z 2015 r. odnotowano odpowiednio: wzrost o 23,8% i spadek o 9,3%. Średnia liczba przedstawień i koncertów w 2024 r. przypadająca na 1 podmiot wynosiła 250 wobec 226 w 2023 r. oraz 269 w 2015 r. W województwie opolskim w 2024 r. najwięcej przedstawień (54,6%) zorganizowano w teatrach dramatycznych. Przedstawienia w teatrze lalkowym stanowiły 32,4% ogólnej liczby przedstawień i koncertów, a zorganizowane przez filharmonię – 13,0%. Teatry: dramatyczne i lalkowy w 2024 r. zgromadziły 99,2 tys. widzów na 868 przedstawieniach, natomiast w 130 koncertach zorganizowanych przez filharmonię uczestniczyło 46,0 tys. słuchaczy. Liczba widzów i słuchaczy przypadająca na 1 przedstawienie i koncert w 2024 r. kształtowała się na poziomie 145 wobec 185 przed rokiem oraz 199 w 2015 r. Biorąc pod uwagę średnią liczbę widzów i słuchaczy przypadającą na 1 przedstawienie i koncert, najwięcej – 354 osoby uczestniczyły w koncercie w filharmonii, następnie 123 osoby obejrzały przedstawienie w teatrach dramatycznych oraz 99 osób w teatrze lalkowym. Wskaźnik określający liczbę widzów i słuchaczy na 1000 ludności w 2024 r. wyniósł 156 (w kraju – 324) wobec 178 przed rokiem.

W województwie opolskim w 2024 r. funkcjonowało 170 centrów, domów i ośrodków kultury oraz klubów i świetlic, co stanowiło 4,3% takich placówek w kraju. Liczba placówek kultury w województwie w 2024 r. była mniejsza o 15 w stosunku do roku poprzedniego oraz o 44 w porównaniu z 2015 r. Najliczniejszą grupę stanowiły świetlice (48,2% wszystkich placówek), a najmniej liczną kluby (4,1%). Większa część placówek (70,6%) zlokalizowana była na terenach wiejskich. Najwięcej placówek działało w gminie Strzelce Opolskie i Lubsza (po 15) oraz Korfantów (13).

W 2024 r. na obszarach strategicznej interwencji w miastach tracących funkcje społeczno-gospodarcze na 1 placówkę kultury przypadało 16,6 tys. osób, tj. o 6,5% więcej niż przed rokiem, natomiast w gminach zagrożonych trwałą marginalizacją było to 2,9 tys. osób, czyli o 29,9% więcej.

Wykres 36. Imprezy i uczestnicy imprez organizowanych przez placówki kultury w 2024 r.
Chart 36. Events organised by culture institutions and event participants in 2024

W 2024 r. centra, domy i ośrodki kultury, kluby oraz świetlice zorganizowały 6,7 tys. imprez, w których udział wzięło 567,1 tys. uczestników. W porównaniu z rokiem poprzednim liczba imprez zmniejszyła się o 1,9%, a liczba uczestników – o 4,5%. W odniesieniu do 2015 r. odnotowano o 17,4% mniejszą liczbę imprez oraz uczestników o 14,0%. Najczęściej w 2024 r. organizowane były warsztaty (28,5%), koncerty (12,2%) oraz prelekcje, spotkania, wykłady (11,7%). Największa liczba uczestników na 1 imprezę przypadała w przypadku koncertów (224), imprez interdyscyplinarnych (205) oraz festiwali i przeglądów artystycznych (169). Pod względem liczby imprez zorganizowanych przez 1 placówkę wyróżniały się centra kultury – przeciętnie 81 imprez w ciągu roku, następnie ośrodki kultury (73), kluby (48), domy kultury (41), natomiast najmniej (średnio 17) imprez w ciągu roku zorganizowały świetlice.

We wszystkich placówkach w 2024 r. działały 424 grupy artystyczne, które zrzeszały 6,7 tys. członków (w 2023 r. odpowiednio: 462 i 7,5 tys., a w 2015 r. analogicznie: 542 i 8,3 tys.). Najliczniejsze były grupy taneczne (2,4 tys.), muzyczno-instrumentalne oraz wokalne i chóry (po 1,2 tys.). W 2024 r. przeciętnie na 1000 mieszkańców województwa 7 osób (tj. jak w kraju) było członkiem wybranej grupy artystycznej działającej w centrum kultury, domu i ośrodku kultury, klubie lub świetlicy. Największą aktywność w tym zakresie wykazano w województwie podkarpackim, w którym 13 na 1000 osób było członkami grup artystycznych, a najmniejszą w województwie pomorskim oraz kujawsko-pomorskim (4 osoby na 1000 ludności). W województwie opolskim najlepszą sytuację pod tym względem odnotowano w gminie Baborów, w której 78 na 1000 osób było członkami grup artystycznych.

W centrach kultury, domach i ośrodkach kultury, klubach oraz świetlicach prowadzone były także liczne koła (kluby). W 2024 r. działalność prowadziło 671 kół (w 2023 r. – 647, w 2015 r. – 687), a w ich zajęciach udział wzięło 12,1 tys. osób (w 2023 r. – 11,3 tys., w 2015 r. – 14,9 tys.). Przeciętnie 1 koło liczyło 18 uczestników. Najwięcej członków w przeliczeniu na 1 koło skupiały koła seniora/Uniwersytetu Trzeciego Wieku (43 osoby) oraz turystyczne i sportowo rekreacyjne (23). Poziom wskaźnika uczestnictwa działalności kół (liczba członków kół na 1000 ludności) na koniec 2024 r. w województwie wyniósł 13 (w 2023 r. – 12). Najwyższy omawiany wskaźnik odnotowano dla województwa dolnośląskiego (20), najniższy wystąpił w pomorskim, świętokrzyskim oraz zachodniopomorskim (po 10), a średnio w kraju ukształtował się na poziomie 14 osób. W przekroju gminnym województwa opolskiego najlepsza sytuacja pod tym względem wystąpiła w gminach: Gogolin (62 osób) i Kietrz (52).

Oferta centrów kultury, domów i ośrodków kultury, klubów oraz świetlic obejmowała również organizację różnego rodzaju kursów. W 2024 r. wszystkie instytucje przeprowadziły 54 kursy (w 2023 r. – 64, w 2015 r. – 98), wśród których najpopularniejsze były kursy nauki języków obcych (16), tańca (15) oraz nauki gry na instrumentach (8). Status absolwenta kursu otrzymało 1,1 tys. osób, a 20,5% wszystkich absolwentów kursów stanowiły osoby powyżej 60 roku życia.

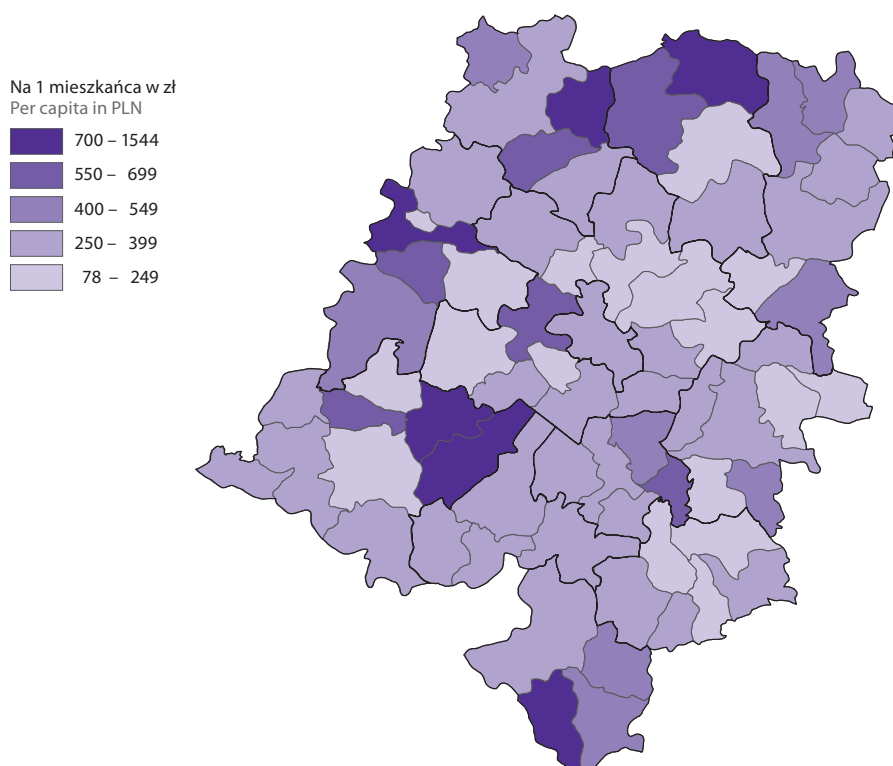
W województwie opolskim na koniec 2024 r. działało 14 kin stałych, tj. jak przed rokiem, a o 3 więcej niż w 2015 r., co stanowiło 2,6% ogólnej liczby tego typu kin w kraju. Kina stałe posiadały 30 sal projekcyjnych i dysponowały 5,2 tys. miejsc na widowni. Liczba sal projekcyjnych była taka sama jak w 2023 r., a o 8 większa w stosunku do 2015 r. Liczba miejsc na widowni była mniejsza o 0,1% niż przed rokiem, a większa o 10,1% w odniesieniu do 2015 r. W kinach stałych w 2024 r. odbyło się 39,2 tys. seansów filmowych, które obejrzało 789,5 tys. widzów. Liczba seansów filmowych zwiększyła się o 2,2% w porównaniu z 2023 r., a o 48,0% w relacji do 2015 r. Liczba widzów w kinach stałych była mniejsza o 1,9% niż przed rokiem, a większa o 9,1% w odniesieniu do 2015 r. Przeciętnie na 1 seans w województwie opolskim przypadało 20 widzów (w kraju – 23) wobec 21 w 2023 r. oraz 27 w 2015 r. Wśród ogólnej liczby seansów 23,5% stanowiły seanse filmów produkcji polskiej (w 2023 r. – 21,0%, w 2015 r. – 16,7%). Filmy produkcji polskiej w kinach stałych zgromadziły 210,7 tys. widzów, co stanowiło 26,7% ogólnej liczby widzów w kinach stałych (w 2023 r. – 20,7%, w 2015 r. – 19,8%).

W 2024 r. na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego jednostki samorządu terytorialnego województwa opolskiego wydatkowały łącznie 424675,0 tys. zł, tj. 4,0% wszystkich poniesionych wydatków (w kraju – 3,8%). Udział wydatków na te cele w strukturze wydatków jednostek samorządu terytorialnego uplasował województwo opolskie na 2 miejscu w kraju (razem z województwem kujawsko-pomorskim i zachodniopomorskim). Najwyższy udział (po 4,3%) odnotowano w województwie małopolskim i podlaskim, natomiast najniższy (po 3,4%) w lubuskim, pomorskim oraz śląskim. Wysokość środków wydatkowanych na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w województwie opolskim zwiększyła się zarówno w porównaniu z rokiem poprzednim, jak i 2015 r., tj. odpowiednio: o 24,6% i o 178,2% (w kraju odpowiednio: o 16,7% i o 134,4%).

Na cele związane z zagwarantowaniem dostępu do usług kultury w przeliczeniu na 1 mieszkańca jednostki samorządu terytorialnego województwa opolskiego w 2024 r. wydatkowały średnio 455,00 zł wobec 362,70 zł w 2023 r. (w kraju odpowiednio: 432,07 zł i 368,96 zł). W przekroju województw w 2024 r. najwięcej środków na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w przeliczeniu na 1 mieszkańca wydatkowano w województwie mazowieckim (521,18 zł), a najmniej w śląskim (359,20 zł). Pod tym względem województwo opolskie uplasowało się na 6 miejscu w kraju.

Mapa 36. Wydatki budżetów gmin i miasta na prawach powiatu w dziale „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego” w 2024 r.

Map 36. Expenditure of gminas and city with powiat status in “Culture and national heritage” division in 2024

Wydatki budżetów gmin województwa opolskiego (z miastem na prawach powiatu – Opole) na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w 2024 r. kształtowały się na poziomie 315401,4 tys. zł i były wyższe o 24,3% niż przed rokiem, a o 156,6% w porównaniu z 2015 r. W m. Opolu wydatki na te cele wynosiły 36209,8 tys. zł. Najwięcej środków na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2024 r. wydatkowano w gminie Domaszowice (1543,99 zł), a najmniej w gminie Turawa (78,24 zł).

Bezpieczeństwo publiczne

Public safety

W 2025 r. w województwie opolskim liczba przestępstw stwierdzonych w zakończonych postępowaniach przygotowawczych zmniejszyła się zarówno w stosunku do roku poprzedniego, jak i 2015 r. Jednocześnie odnotowano wyższą wartość wskaźnika wykrywalności sprawców przestępstw w relacji do 2024 r. i 2015 r.

W województwie opolskim liczba wypadków drogowych w 2025 r. zmniejszyła się w porównaniu z rokiem poprzednim, jak i w relacji do 2015 r. Liczba ofiar śmiertelnych była większa w odniesieniu do 2024 r., natomiast mniejsza niż przed dziesięcioma laty. Liczba rannych zmniejszyła się wobec roku poprzedniego, jak i w stosunku do 2015 r.

W województwie opolskim w 2025 r. liczba przestępstw stwierdzonych w zakończonych postępowaniach przygotowawczych kształtowała się na poziomie 15,9 tys., tj. niższym o 0,1% niż przed rokiem i o 20,4% w porównaniu z 2015 r. (w kraju odpowiednio: więcej o 1,3% i mniej o 2,2%). W odniesieniu do 2024 r. spadek liczby przestępstw odnotowano w dziesięciu województwach, największy wystąpił w województwie warmińsko-mazurskim (o 18,1%). W sześciu województwach nastąpił wzrost liczby przestępstw, od 81,5% w zachodniopomorskim do 0,2% w śląskim. W porównaniu z 2015 r. w jedenastu województwach odnotowano spadek liczby przestępstw, a w pięciu nastąpił wzrost. Województwo świętokrzyskie charakteryzowało się największym spadkiem (o 27,2%), a opolskie zajmowało drugą lokatę. Wzrost kształtował się w granicach od 50,9% w województwie zachodniopomorskim do 1,7% w dolnośląskim.

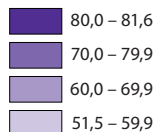
Przestępstwo stwierdzone jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo – zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. – jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego, zgodnie z Kodeksem karnym skarbowym jest to przestępstwo skarbowe.

Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

Analizując zjawisko przestępczości według powiatów zauważyć można znaczne jego zróżnicowanie. W 2025 r. najbardziej zagrożone przestępczością były: powiat nyski (20,1% ogółu przestępstw stwierdzonych przez Policję w województwie) oraz m. Opole (18,2%), natomiast najniższy poziom przestępczości występował w powiecie namysłowskim (3,7%) i oleskim (4,6%). W 2025 r. w odniesieniu do roku poprzedniego spadek liczby przestępstw stwierdzonych wystąpił w ośmiu powiatach, od 43,8% w powiecie kluczborskim do 1,5% w powiecie opolskim. Wzrost liczby przestępstw stwierdzonych odnotowano w czterech powiatach: głubczyckim, nyskim, kędzierzyńsko-kozielskim i prudnickim (odpowiednio: o 81,6%, o 34,5%, o 8,3% i o 1,3%).

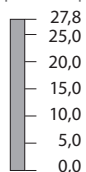
Mapa 37. Zagrożenie przestępczością w 2025 r.
Map 37. Crime risk in 2025

Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję w %
Rate of detectability of delinquents in crimes ascertained by the Police in %

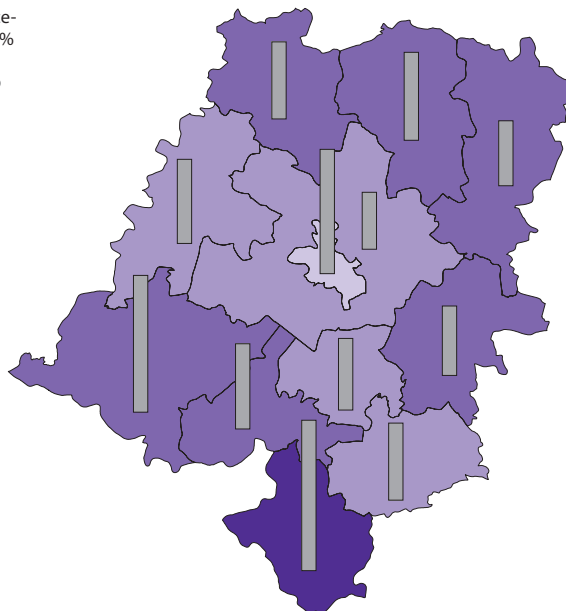

Województwo = 69,4
Voivodship

Przestępstwa stwierdzone przez Policję na 1000 ludności
Crimes ascertained by the Police per 1000 population

Województwo = 17,1
Voivodship

Ponad połowa przestępstw stwierdzonych w 2025 r. w województwie opolskim miała charakter kryminalny. Ich liczba wynosiła 8,6 tys., co stanowiło 54,2% ogólnej liczby przestępstw stwierdzonych (w kraju – 54,5%). Liczba przestępstw o charakterze gospodarczym wynosiła 1,4 tys., tj. 8,7% ogólnej liczby przestępstw stwierdzonych (w kraju – 17,9%). W 2025 r. na terenie województwa opolskiego stwierdzono 1,3 tys. przestępstw korupcyjnych, 1,6 tys. drogowych oraz 1,4 tys. z zakresu cyberprzestępczości.

Miarą, która pozwala ocenić poziom bezpieczeństwa publicznego jest wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych. W 2025 r. kształtował się on na poziomie niższym niż w kraju (69,4% wobec 72,2%), plasując województwo opolskie na 14 miejscu. Najwyższą skutecznością w wykrywalności sprawców przestępstw charakteryzowało się województwo zachodniopomorskie (83,6%), natomiast najniższą województwo mazowieckie (61,3%). Wartość wskaźnika w województwie opolskim w 2025 r. była wyższa o 1,1 p. proc. niż przed rokiem oraz o 3,6 p. proc. w porównaniu z 2015 r.

W województwie opolskim obserwowane było znaczne zróżnicowanie wskaźnika wykrywalności sprawców przestępstw. Rozpiętość wartości wskaźnika pomiędzy powiatami w 2025 r. wynosiła 30,1 p. proc. Najwyższą wartość odnotowano w powiecie głubczyckim (81,6%), natomiast najniższą w m. Opolu (51,5%). W porównaniu z 2024 r. wzrost omawianego wskaźnika wystąpił w pięciu powiatach, największy w powiecie głubczyckim (o 12,2 p. proc.). W powiecie prudnickim wartość nie zmieniła się, a w pozostałych sześciu powiatach odnotowano spadek wskaźnika wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych, w granicach od 11,1 p. proc. w powiecie kluczborskim do 0,5 p. proc. w opolskim.

Wartość wskaźnika zagrożenia przestępczością, wyrażanego liczbą przestępstw stwierdzonych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców dla województwa opolskiego w 2025 r. kształtowała się na poziomie 17,1, podczas gdy w kraju – 20,9. Pod względem wartości tego wskaźnika województwo opolskie (obok warmińsko-mazurskiego) uplasowało się na 5 miejscu w kraju. W przekroju województw najniższą wartość wskaźnika odnotowano w województwie podkarpackim (11,7), a najwyższą w zachodniopomorskim (37,1). W województwie opolskim najkorzystniejszą sytuację pod względem tego wskaźnika odnotowano w powiecie opolskim (10,6), natomiast najmniej korzystna występowała w powiecie głubczyckim (27,8).

W 2025 r. w województwie opolskim odnotowano 0,5 tys. wypadków drogowych, co stanowiło 2,3% ogólnej liczby wypadków w kraju. Ich liczba zmniejszyła się o 3,2% wobec 2024 r., a o 32,7% w relacji do 2015 r. (w kraju odpowiednio: o 2,8% i o 36,5%). W stosunku do roku poprzedniego spadek liczby wypadków drogowych wystąpił w dziesięciu województwach, największy w pomorskim (o 9,7%), a najmniejszy w małopolskim (o 2,0%). Wzrost odnotowano w sześciu województwach, największy w zachodniopomorskim (o 6,7%), a najmniejszy w warmińsko-mazurskim (o 0,7%). W odniesieniu do 2015 r. spadek liczby wypadków zaobserwowano we wszystkich województwach, z wyjątkiem wielkopolskiego, gdzie odnotowano wzrost o 2,8%. Spadek liczby wypadków mieścił się w przedziale od 54,6% w województwie śląskim do 13,9% w dolnośląskim.

Dane o **wypadkach drogowych** pochodzą z Systemu Ewidencji Wypadków i Kolizji (SEWiK) prowadzonego przez Komendę Główną Policji i obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Za **śmiertelną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni. Za **ranną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

Tablica 25. Wypadki drogowe^a oraz ich skutki
Table 25. Road accidents^a and their effects

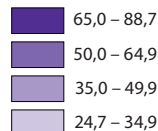
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Wypadki Accidents	710	488	494	478
Ofiary śmiertelne Fatalities	102	65	45	61
na 100 wypadków per 100 road accidents	14	13	9	13
Ranni Injured persons	808	538	610	589
na 100 wypadków per 100 road accidents	114	110	123	123

^a Zarejestrowane przez Policję.
^a Registered by the Police.

Wartość wskaźnika wyrażonego liczbą wypadków drogowych w przeliczeniu na 100 tys. ludności w województwie opolskim kształtowała się na korzystniejszym poziomie niż przeciętnie w kraju. W 2025 r. wynosiła ona 52 wobec 56 dla kraju i ulokowała województwo na 7 pozycji. Najmniej wypadków w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców zanotowano w województwie podlaskim (31), a najwięcej w łódzkim (90). W województwie opolskim najbezpieczniejszą sytuację na drogach w 2025 r. zanotowano w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim, w którym wartość analizowanego wskaźnika kształtowała się na poziomie 25. Największe natężenie wypadków zaobserwowano natomiast w m. Opolu, co potwierdza najwyższa (tj. 89) wartość omawianego wskaźnika w województwie.

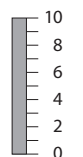
Mapa 38. Bezpieczeństwo na drogach w 2025 r.
Map 38. Road safety in 2025

Wypadki drogowe^a na 100 tys. ludności
Road traffic accidents^a per 100 thousand population

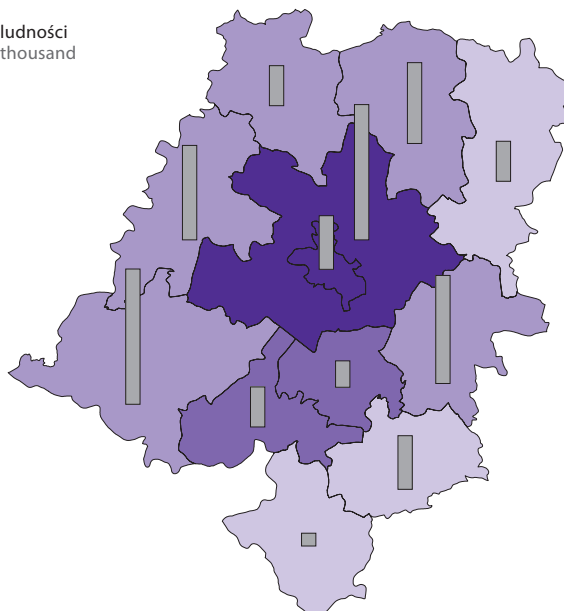

Województwo = 51,6
Voivodship

Ofiary śmiertelne
Fatalities

Województwo = 61
Voivodship

^a Zarejestrowane przez Policję.
^a Registered by the Police.

W wyniku wypadków drogowych w 2025 r. w województwie opolskim 61 osób poniosło śmierć, tj. więcej o 35,6% niż przed rokiem, a mniej o 40,2% w porównaniu z 2015 r. (w kraju mniej odpowiednio: o 12,4% i o 43,5%). Obrażenia ciała odniosło 0,6 tys. osób, a ich liczba zmniejszyła się o 3,4% w stosunku do roku poprzedniego oraz o 27,1% w odniesieniu do 2015 r. (w kraju odpowiednio: o 0,8% i o 38,2%).

Miernikiem, dzięki któremu można ocenić poziom bezpieczeństwa drogowego jest m.in. liczba ofiar śmiertelnych, czy rannych w przeliczeniu na 100 wypadków. W województwie opolskim w 2025 r. na każde 100 wypadków śmierć poniosło 13 osób, podczas gdy 9 osób w 2024 r., a 14 osób w 2015 r. W kraju w 2025 r. liczba ofiar śmiertelnych na 100 wypadków drogowych wynosiła 8 osób, tj. o 1 osobę mniej niż przed rokiem i dziesięćmi laty. Najmniej ofiar śmiertelnych w przeliczeniu na 100 wypadków odnotowano w województwie małopolskim (4), a najwięcej w lubuskim i podlaskim (po 14). W województwie opolskim najmniej ofiar śmiertelnych na 100 wypadków odnotowano w m. Opolu (4), natomiast największa wartość tego miernika wystąpiła w powiecie strzeleckim (30).

W 2025 r. liczba rannych na 100 wypadków drogowych w województwie opolskim była na takim samym poziomie jak w roku poprzednim, natomiast wyższym niż w 2015 r. i wynosiła 123 (w 2015 r. – 114). W kraju na każde 100 wypadków zostało rannych 118 osób, w 2024 r. było to 115, a w 2015 r. – 121 osób. W województwie opolskim odnotowano największą liczbę rannych na 100 wypadków, natomiast najmniejszą w lubelskim (107 osób). W układzie powiatów województwa opolskiego w 2025 r. największą liczbę rannych w przeliczeniu na 100 wypadków odnotowano w powiecie oleskim (145), a najmniejszą w namysłowskim (81).

Spółeczeństwo informacyjne

Information society

W 2025 r. w województwie opolskim odnotowano wyższy niż przed rokiem, jak i w porównaniu z 2015 r. odsetek gospodarstw domowych z osobami w grupie wieku 16–74 lata, które miały dostęp do Internetu. Analogiczna tendencja wystąpiła wśród osób korzystających z Internetu, w tym korzystających z niego regularnie.

Dostęp do Internetu w województwie opolskim w 2025 r. posiadało 96,0% (w kraju – 96,2%) gospodarstw domowych z osobami w grupie wieku 16–74 lata. Udział tych gospodarstw wzrósł o 0,9 p. proc. w porównaniu z rokiem poprzednim, a o 17,3 p. proc. w stosunku do 2015 r. (kraju odpowiednio: o 0,3 p. proc. i o 20,4 p. proc.). Najwyższy odsetek gospodarstw domowych posiadających dostęp do Internetu odnotowano w województwie podkarpackim (97,9%), a najniższy w świętokrzyskim (91,4%). Województwo opolskie pod tym względem uplasowało się na 7 pozycji w kraju, obok województwa kujawsko-pomorskiego.

Wśród mieszkańców województwa opolskiego w grupie wieku 16–74 lata odsetek osób korzystających z Internetu w 2025 r. wyniósł 90,3%, tj. więcej o 4,9 p. proc. niż przed rokiem, a o 16,2 p. proc. niż w 2015 r. Co najmniej raz w tygodniu z sieci korzystało 87,6% mieszkańców, czyli o 8,1 p. proc. więcej w stosunku do roku poprzedniego, a o 21,9 p. proc. w porównaniu z 2015 r. W kraju regularnie korzystało z Internetu 88,9% wobec 87,6% w 2024 r. oraz 64,8% w 2015 r.

Tablica 26. Gospodarstwa domowe posiadające dostęp do Internetu w domu oraz osoby korzystające z Internetu

Table 26. Households with access to the Internet at home and Internet users

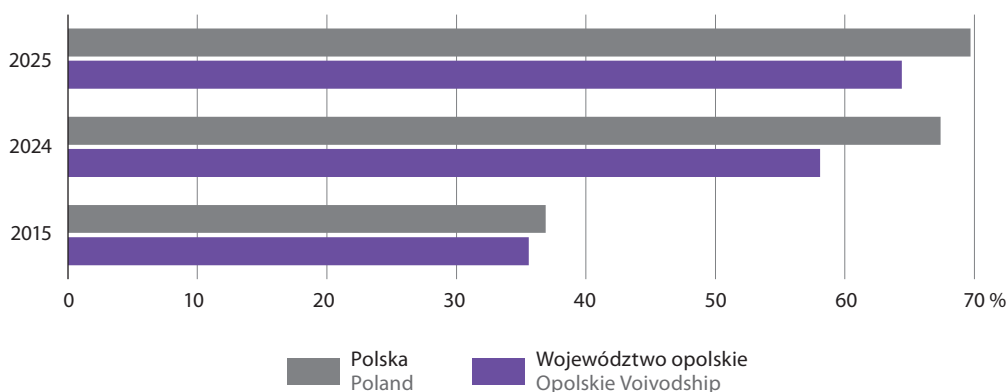
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Odsetek gospodarstw domowych ^a posiadających dostęp do Internetu w domu Percentage of households ^a with access to the Internet at home	78,7	90,2	95,1	96,0
Odsetek osób ^b korzystających z Internetu Percentage of individuals using ^b the Internet	74,1	84,3	85,4	90,3
Odsetek osób ^b regularnie (co najmniej raz w tygodniu) korzystających z Internetu Percentage of individuals using ^b the Internet regularly (at least once a week)	65,7	79,3	79,5	87,6

a Dane dotyczą gospodarstw domowych z osobami w wieku 16–74 lata. b Osoby w wieku 16–74 lata.
a Data concern households with persons aged 16–74. b Persons aged 16–74.

Uwzględniając cel korzystania z Internetu, w województwie opolskim w ciągu ostatnich 3 miesięcy 2025 r. najbardziej popularne było korzystanie z komunikatorów, czytanie on-line wiadomości, gazet lub czasopism, wyszukiwanie informacji o towarach lub usługach oraz korzystanie z poczty elektronicznej. Czynności te wykonywało odpowiednio: 74,6%, 67,8%, 66,2% i 63,2% osób w grupie wieku 16–74 lata. Innymi, często wskazywanymi czynnościami były: wykonywanie rozmów przez Internet (61,7%), korzystanie z serwisów społecznościowych (61,6%), bankowość internetowa (56,7%), słuchanie muzyki pobranej lub w formie streamingu (52,9%) czy wyszukiwanie informacji na temat zdrowia własnego lub bliskich osób (51,4%).

Wykres 37. Osoby^a zamawiające przez Internet towary lub usługi do użytku prywatnego w ciągu ostatnich 12 miesięcy

Chart 37. Individuals^a ordering goods or services via the Internet for private use during the last 12 months

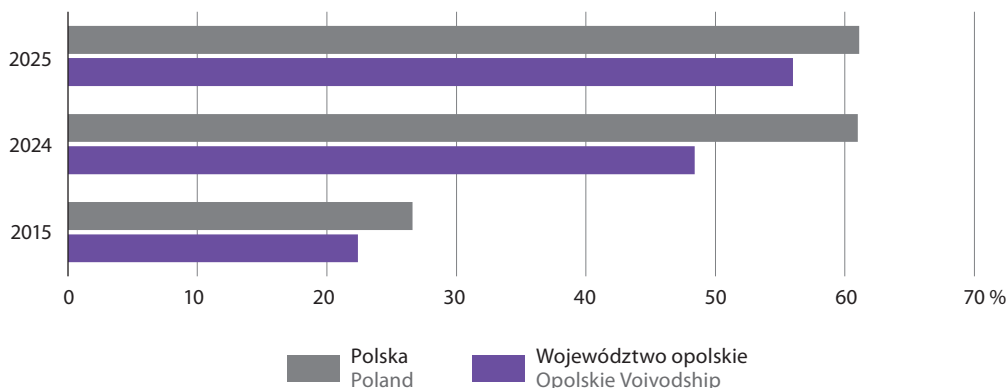

a Osoby w wieku 16–74 lata.
a Persons aged 16–74.

W 2025 r. ponad połowa (64,4%) osób w grupie wieku 16–74 lata z województwa opolskiego (w ciągu ostatnich 12 miesięcy) dokonywała zakupów przez Internet (w kraju – 69,7%). Odsetek osób zamawiających towary lub usługi w sieci wzrósł o 6,3 p. proc. w stosunku do roku poprzedniego, a o 28,8 p. proc. w porównaniu z 2015 r. (w kraju odpowiednio: o 2,3 p. proc. i o 32,8 p. proc.).

Wykres 38. Osoby^a korzystające z usług administracji publicznej za pomocą Internetu w ciągu ostatnich 12 miesięcy

Chart 38. Individuals^a using e-government services during the last 12 months

a Osoby w wieku 16–74 lata.
a Persons aged 16–74.

Osoby korzystające w ciągu 12 ostatnich miesięcy w 2025 r. z usług administracji publicznej przez Internet stanowiły w województwie opolskim 56,0% (w kraju – 61,1%) populacji osób w grupie wieku 16–74 lata. W porównaniu z 2024 r. ich udział wzrósł o 7,6 p. proc., a o 33,6 p. proc. w stosunku do 2015 r. (w kraju odpowiednio: o 0,1 p. proc. i o 34,5 p. proc.). W zakresie korzystania z usług e-administracji najczęściej wykonywanymi czynnościami było wyszukiwanie informacji, a następnie pobieranie lub drukowanie formularzy urzędowych.

Aktywność społeczna

Social activity

W 2025 r. zanotowano wzrost liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych wpisanych do rejestru REGON zarówno w relacji do roku poprzedniego, jak i 2015 r.

W województwie opolskim w 2025 r. do rejestru REGON wpisanych było 4,7 tys. fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych (w tym 0,6 tys. fundacji), co oznaczało 16 lokatę w kraju. Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych wzrosła o 3,5% w relacji do 2024 r., a o 39,8% w porównaniu z 2015 r. (w kraju odpowiednio: o 3,5% i o 36,5%). Biorąc pod uwagę typ organizacji większy udział w strukturze w 2025 r. stanowiły stowarzyszenia i organizacje społeczne (86,8%; w kraju – 76,8%).

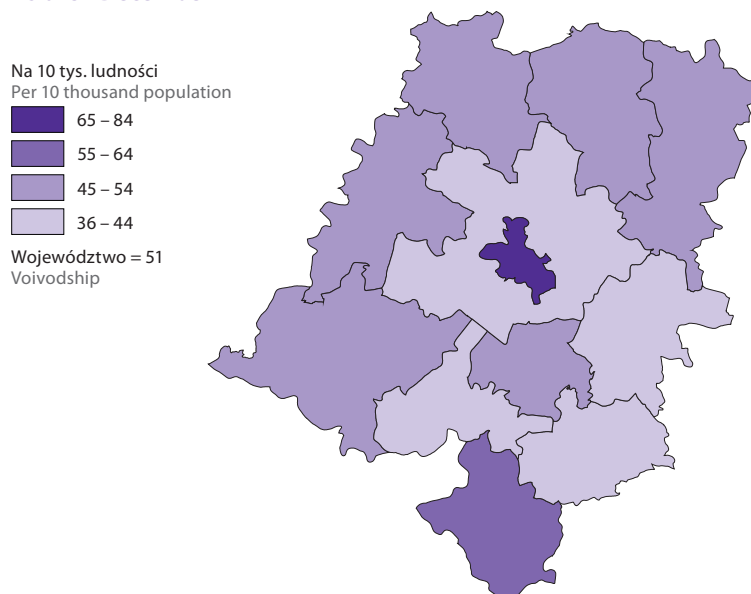
Tablica 27. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne wpisane do rejestru REGON Stan w dniu 31 grudnia

Table 27. Foundations, associations and social organisations entered in the REGON register As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Ogółem Total	3336	3802	4507	4665
na 10 tys. ludności per 10 thousand population	33	39	48	51

Mapa 39. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne wpisane do rejestru REGON w 2025 r. Stan w dniu 31 grudnia

Map 39. Foundations, associations and social organisations entered in the REGON register in 2025 As of 31 December

W końcu 2025 r. na 10 tys. ludności w województwie opolskim przypadało średnio 51 fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych, tj. o 2 mniej niż średnio w kraju (wobec 48 w 2024 r. oraz 33 w 2015 r.). Wśród województw wartość omawianego wskaźnika w 2025 r. wahała się od 38 w śląskim do 59 w mazowieckim. Województwo opolskie uplasowało się na 4 pozycji (razem z województwem lubuskim). W układzie powiatów województwa opolskiego największą liczbą fundacji, stowarzyszeń oraz organizacji społecznych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców wyróżniało się m. Opole z wynikiem 84, natomiast najmniej korzystnie pod tym względem prezentowała się sytuacja w powiecie strzeleckim (36).

Rozdział 6

Chapter 6

Gospodarka

Economy

6.1. Produkt krajowy brutto

6.1. Gross domestic product

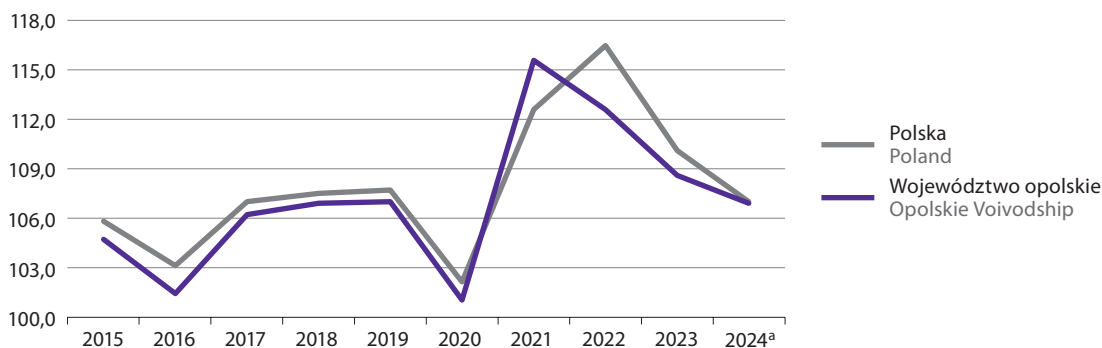
W 2024 r. w województwie opolskim obserwowano wolniejszy niż w roku poprzednim wzrost produktu krajowego brutto (PKB) według wstępnych szacunków. PKB w przeliczeniu na 1 mieszkańca nadal kształtował się poniżej średniej krajowej. W 2023 r. jednostki prowadzące działalność w podregionie opolskim wytworzyły ponad 2-krotnie większą wartość PKB niż w podregionie nyskim. W odniesieniu do 2015 r. obserwowano zmniejszenie zróżnicowania PKB na 1 mieszkańca między podregionami, wyrażone wskaźnikiem dyspersji. W ujęciu rocznym zwiększyła się wartość dodana brutto (WDB) na 1 pracującego w liczbach bezwzględnych, przy jednoczesnym jej spadku w relacji do średniej krajowej. W latach 2015–2023 w strukturze WDB według rodzajów działalności najwyższy odsetek stanowił przemysł.

Produkt krajowy brutto (PKB) przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

Na podstawie wstępnych szacunków w 2024 r. wartość wytworzonego produktu krajowego brutto w województwie opolskim kształtowała się na poziomie 71313 mln zł, tj. o 6,9% wyższym w cenach bieżących niż w roku poprzednim (w kraju – o 7,0%). W relacji do 2015 r. produkt krajowy brutto wzrósł o 88,2% (w kraju – o 101,9%). Udział województwa w generowaniu PKB ogółem był najmniejszy w skali kraju i podobnie jak w 2023 r. wyniósł 2,0% (w 2015 r. – 2,1%). Największy udział (23,9%) w tworzeniu PKB w 2024 r. miało województwo mazowieckie.

Wykres 39. Dynamika produktu krajowego brutto (ceny bieżące) Rok poprzedni=100

Chart 39. Indices of gross domestic product (current prices)
Previous year=100

a Wstępny szacunek.
a Preliminary estimate.

PKB w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2024 r. osiągnął poziom 78488 zł, tj. o 7,6% wyższy w cenach bieżących w odniesieniu do roku poprzedniego. Wartość PKB przypadająca na 1 mieszkańca stanowiła 80,6% średniej krajowej (wobec 80,4% w roku poprzednim oraz 83,3% w 2015 r.) i lokowała województwo na 10 miejscu w kraju. Poziom PKB na 1 mieszkańca powyżej przeciętnej wartości wskaźnika w kraju odnotowano w województwach: mazowieckim (o 57,4%), dolnośląskim (o 6,5%), wielkopolskim (o 4,9%) i śląskim (o 0,2%). Najniższy poziom wskaźnika (poniżej 75% średniej krajowej) wystąpił w województwach: lubelskim, warmińsko-mazurskim i podkarpackim. PKB na 1 mieszkańca w województwie opolskim był o 14,1% wyższy od notowanego w województwie lubelskim (min wskaźnik) i jednocześnie o 48,8% niższy od notowanego w województwie mazowieckim (max wskaźnik).

Do przeliczeń danych **na 1 mieszkańca** przyjęto ludność spełniającą kryterium rezydencji według definicji Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (ESA 2010), zakładającej okres przebywania osoby na terytorium ekonomicznym danego państwa przez jeden rok lub dłużej. Liczba ludności została przeliczona według stanu w dniu 30 czerwca. Dane o liczbie ludności rezydującej od 2022 r. uwzględniają dane dotyczące ludności ukraińskiej.

Porównanie produktu krajowego brutto na 1 mieszkańca w województwie opolskim ze średnim poziomem wskaźnika w Unii Europejskiej (UE27) wymaga zastosowania wspólnej umownej jednostki walutowej – standardu siły nabywczej (PPS). PPS wykorzystywana jest w UE do przeliczeń zagregowanych danych ekonomicznych dla potrzeb porównań przestrzennych, w taki sposób, aby wyeliminować różnice w poziomach cen między państwami członkowskimi. W 2024 r. PKB na 1 mieszkańca w PPS w województwie opolskim stanowił 63% średniej UE¹ wobec 62% w roku poprzednim i 58% w 2015 r.

Analiza PKB w oparciu o zrewidowane dane na poziomie podregionów wykazała, że w 2023 r. jednostki prowadzące działalność w podregionie opolskim wytworzyły ponad 2-krotnie większą wartość PKB niż w podregionie nyskim (odpowiednio: 47434 mln zł i 19273 mln zł). Udział podregionu opolskiego w generowaniu PKB w skali województwa wynosił 71,1%, a podregionu nyskiego – 28,9% (w 2015 r. odpowiednio: 71,4% i 28,6%). W 2023 r. utrzymywał się także wyraźnie większy udział podregionu opolskiego w tworzeniu krajowej wartości PKB (1,4% wobec 0,6% podregionu nyskiego).

Różnice między podregionami obserwowano także w zakresie wartości PKB na 1 mieszkańca – w podregionie opolskim kształtowała się ona powyżej przeciętnej wartości w województwie, a w podregionie nyskim – poniżej tej przeciętnej. W podregionie opolskim wartość PKB w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2023 r. osiągnęła poziom 82678 zł (113,3% przeciętnej wartości w województwie), a w nyskim – 56595 zł (77,6%). W odniesieniu do 2015 r. relacja do przeciętnej wartości w województwie w podregionie nyskim wzrosła o 3,6 p. proc., przy spadku o 3,1 p. proc. w podregionie opolskim.

Na stosunkowo niski poziom wskaźnika w badanych podregionach wskazuje relacja do przeciętnej wartości w kraju. Wartość PKB na 1 mieszkańca w podregionie opolskim w 2023 r. stanowiła 91,1% średniej krajowej wobec 62,4% w podregionie nyskim. Względem 2015 r. jej relacja do przeciętnej wartości w kraju w podregionie nyskim uległa zwiększeniu (o 0,8 p. proc.), a w podregionie opolskim obniżyła się (o 5,8 p. proc.).

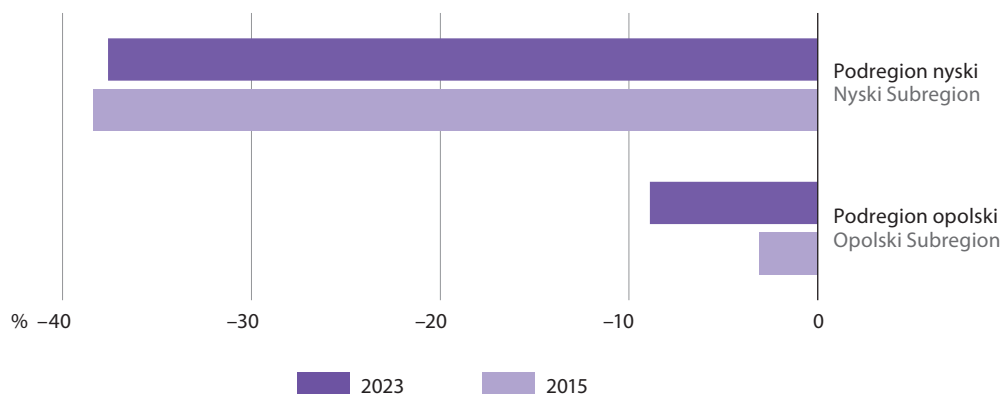
W 2023 r. obserwowano zmniejszenie zróżnicowania PKB na 1 mieszkańca między podregionami. Świadczy o tym wskaźnik dyspersji, który wynosił 16,7% i w odniesieniu do 2015 r. obniżył się o 3,4 p. proc.

Wskaźnik dyspersji (miara zróżnicowania) regionalnego PKB na 1 mieszkańca na poziomie podregionów (NUTS 3) został obliczony jako suma wartości bezwzględnych różnic między wartościami dla podregionów danego województwa a wartością PKB na 1 mieszkańca dla tego województwa, ważonych udziałem liczby ludności rezydującej poszczególnych podregionów w województwie, wyrażona w procentach PKB na 1 mieszkańca dla danego województwa.

¹ Dane będą przedmiotem dalszej rewizji, zgodnie z rekomendacjami Zharmonizowanej Europejskiej Polityki Rewizji (HERP).

**Wykres 40. Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca według podregionów (ceny bieżące)
Odchylenia względne od przeciętnej wartości w kraju**

Chart 40. Gross domestic product per capita by subregions (current prices)
Relative deviations from the national average value

Wartość dodana brutto (WDB) mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

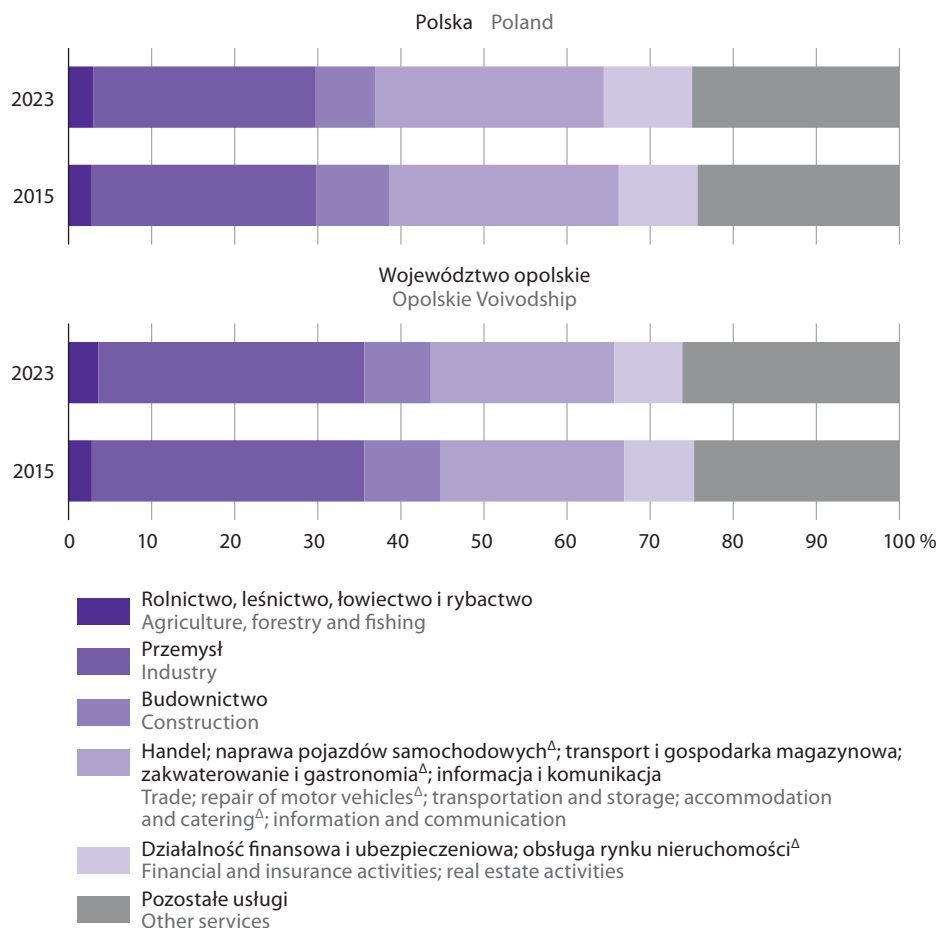
W 2023 r. wartość dodana brutto (WDB) kształtowała się na poziomie 60274 mln zł wobec 54782 mln zł w 2022 r. i 33632 mln zł w 2015 r. Udział województwa w tworzeniu WDB ogółem, podobnie jak w przypadku PKB, był najmniejszy w skali kraju (w 2023 r. i w 2022 r. – po 2,0%, w 2015 r. – 2,1%).

W strukturze WDB według rodzajów działalności w 2023 r., podobnie jak w poprzednich latach, największą jej część, powyżej przeciętnej w kraju, wypracowały podmioty prowadzące działalność w zakresie przemysłu (32,0% wobec 26,7%), będącego wyróżnikiem gospodarki województwa. Wyższy niż przeciętnie w kraju był także udział budownictwa (8,0% wobec 7,2%), rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa (3,6% wobec 3,0%) oraz pozostałych usług (26,1% wobec 24,9%). Udział grupy sekcji: handel; naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja wynosił 22,1% (w kraju – 27,4%), a działalności finansowej i ubezpieczeniowej, obsługi rynku nieruchomości – 8,2% (10,6%). Usługi rynkowe stanowiły 39,0% WDB ogółem, a usługi nierynkowe – 17,4% (w kraju odpowiednio: 48,3% i 14,7%).

W porównaniu z 2022 r. w strukturze WDB zwiększył się udział pozostałych usług (o 2,0 p. proc.) i budownictwa (o 0,3 p. proc.). W analizowanym okresie obniżył się udział przemysłu (o 1,3 p. proc.), handlu; naprawy pojazdów samochodowych, transportu i gospodarki magazynowej, zakwaterowania i gastronomii, informacji i komunikacji (o 0,8 p. proc.) oraz rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa, a także działalności finansowej i ubezpieczeniowej, obsługi rynku nieruchomości (po 0,1 p. proc.).

W odniesieniu do 2015 r. w strukturze WDB wyższy był udział pozostałych usług (o 1,4 p. proc.) oraz rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa (o 0,8 p. proc.). Na niższym poziomie kształtował się natomiast udział budownictwa (o 1,1 p. proc.), przemysłu (o 0,8 p. proc.), usług obejmujących działalność finansową i ubezpieczeniową, obsługę rynku nieruchomości (o 0,2 p. proc.) oraz grupy sekcji: handel; naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja (o 0,1 p. proc.).

Wykres 41. Wartość dodana brutto według rodzajów działalności (ceny bieżące)
Chart 41. Gross value added by kind of activity (current prices)

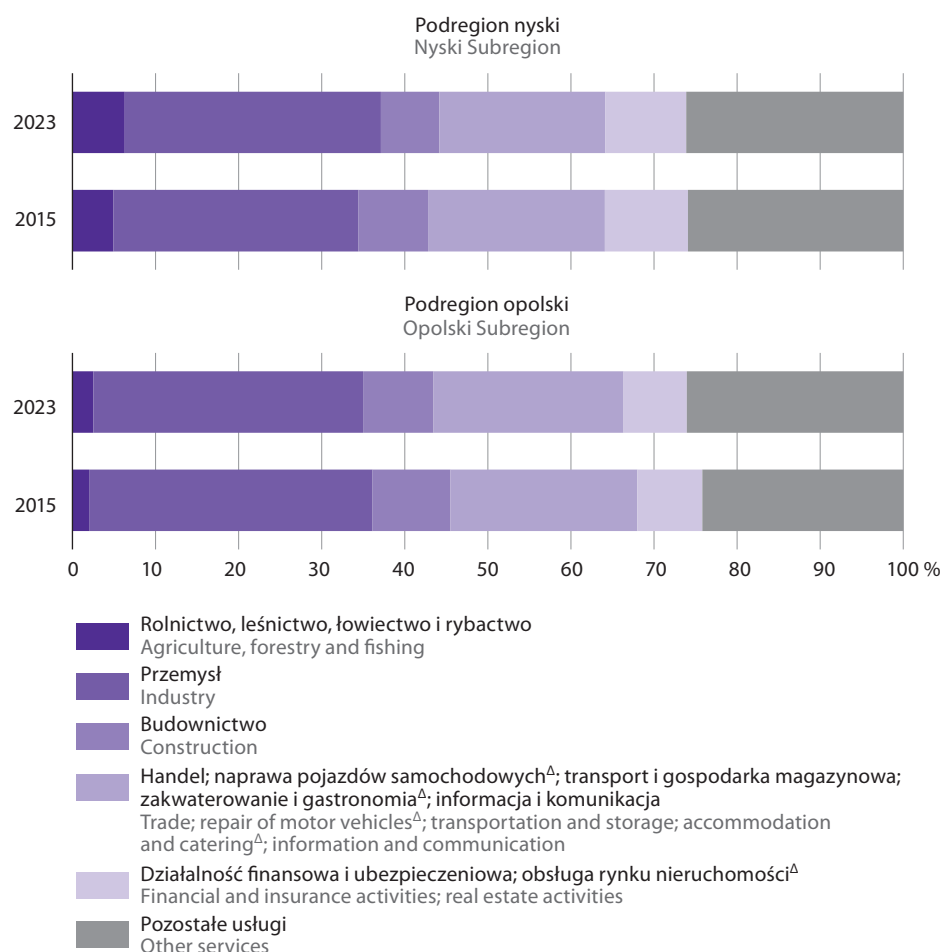
Struktura gospodarki według rodzajów działalności determinuje poziom wydajności pracy, mierzonej WDB na 1 pracującego. W 2023 r. kształtowała się ona na poziomie 190442 zł, tj. o 10,2% wyższym względem 2022 r. (w kraju – o 11,4%). Wartość wskaźnika stanowiła 92,6% średniej krajowej (wobec 93,6% w 2022 r. i 95,0% w 2015 r.) i plasowała województwo na 9 miejscu w kraju. Wydajność pracy przekraczającą przeciętną wartość w kraju odnotowano w województwach: mazowieckim (o 28,5%), dolnośląskim (o 7,8%), śląskim (o 5,8%) i pomorskim (o 1,1%). Najniższą wartość WDB w przeliczeniu na 1 pracującego odnotowano w województwie lubelskim (75,0% średniej krajowej).

W 2023 r. wartość dodana brutto w podregionie nyskim wynosiła 17414 mln zł, a w podregionie opolskim – 42860 mln zł. Struktura WDB według rodzajów działalności w podregionach była zróżnicowana. Z jej analizy wynika, że podregion nyski miał bardziej rolniczy charakter. Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo w tym podregionie stanowiło 6,3% WDB, podczas gdy w podregionie opolskim – 2,5%. W strukturze WDB podregionu nyskiego wyższy odsetek odnotowano także w przypadku działalności finansowej i ubezpieczeniowej, obsługi rynku nieruchomości (9,7% wobec 7,6%). Z kolei podregion opolski wyróżniał się wyższym udziałem przemysłu (32,5% wobec 30,8%), budownictwa (8,5% wobec 7,0%) oraz handlu; naprawy pojazdów samochodowych, transportu i gospodarki magazynowej, zakwaterowania i gastronomii, informacji i komunikacji (22,9% wobec 20,0%). Na podobnym poziomie w obu podregionach kształtował się udział pozostałych usług (po 26,1%).

W porównaniu ze strukturą WDB w 2015 r. w podregionie nyskim wzrósł udział rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa (o 1,4 p. proc.), przemysłu (o 1,3 p. proc.) oraz pozostałych usług (o 0,2 p. proc.). Mniejszy udział w strukturze stanowiło budownictwo (o 1,4 p. proc.), grupa sekcji: handel; naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja (o 1,3 p. proc.) oraz działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości (o 0,3 p. proc.).

W podregionie opolskim zwiększeniu uległ udział pozostałych usług (o 1,9 p. proc.), rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa (o 0,5 p. proc.) oraz handlu; naprawy pojazdów samochodowych, transportu i gospodarki magazynowej, zakwaterowania i gastronomii, informacji i komunikacji (o 0,4 p. proc.). Mniejszy udział dotyczył przemysłu (o 1,6 p. proc.), budownictwa (o 0,9 p. proc.), a także działalności finansowej i ubezpieczeniowej, obsługi rynku nieruchomości (o 0,2 p. proc.).

Wykres 42. Wartość dodana brutto według rodzajów działalności i podregionów (ceny bieżące)
Chart 42. Gross value added by kind of activity and subregions (current prices)

W 2023 r. WDB w przeliczeniu na 1 pracującego w podregionie nyskim osiągnęła poziom 178702 zł, a w podregionie opolskim – 195666 zł. W odniesieniu do roku poprzedniego wydajność pracy szybciej rosła w podregionie nyskim (13,6% wobec 8,8% w podregionie opolskim). WDB w przeliczeniu na 1 pracującego w podregionie nyskim była o 6,2% niższa od przeciętnej wartości w województwie, a w podregionie opolskim – o 2,7% wyższa. W 2023 r. w obu podregionach wydajność pracy kształtowała się poniżej przeciętnej wartości w kraju (nyski – 86,9% średniej krajowej, opolski – 95,1%). W 2022 r. WDB na 1 pracującego w podregionie nyskim stanowiła 85,2% średniej krajowej, a w podregionie opolskim – 97,4%, podczas gdy w 2015 r. odpowiednio: 85,7% i 99,4%.

6.2. Przedsiębiorczość

6.2. Entrepreneurship

Podmioty gospodarki narodowej

Entities of the national economy

W województwie opolskim na koniec 2025 r. w rejestrze REGON wpisanych było więcej o 2,1% podmiotów gospodarki narodowej niż rok wcześniej oraz o 16,5% w relacji do 2015 r. Ponad połowa jednostek prowadziła działalność w sekcjach: handel; naprawa pojazdów samochodowych, budownictwo, działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, obsługa rynku nieruchomości oraz przetwórstwo przemysłowe. W zbiorowości zarejestrowanych podmiotów przeważały osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, które stanowiły 71,4% podmiotów ogółem.

Podmiot gospodarki narodowej to osoba prawna, jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej oraz osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą.

W systemie REGON pojęcie podmiotu gospodarki narodowej jest tożsame z pojęciem jednostki prawnej. Posiadanie osobowości prawnej nie jest kryterium określenia podmiotu jako jednostki prawnej. Dane nie obejmują osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

Na koniec 2025 r. w województwie opolskim w rejestrze REGON wpisanych było 117,0 tys. podmiotów gospodarki narodowej, co stanowiło 2,2% podmiotów zarejestrowanych w kraju. W porównaniu z 2024 r. ich liczba zwiększyła się o 2,1% oraz o 16,5% w odniesieniu do 2015 r. Odnotowano także wzrost liczby podmiotów sektora prywatnego, w porównaniu z 2024 r. i 2015 r. odpowiednio: o 2,1% i o 16,4%, a udział tego sektora w strukturze podmiotów wyniósł 95,3%.

Tablica 28. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON^a
Stan w dniu 31 grudnia

Table 28. Entities of the national economy in the REGON register^a
As of 31 December

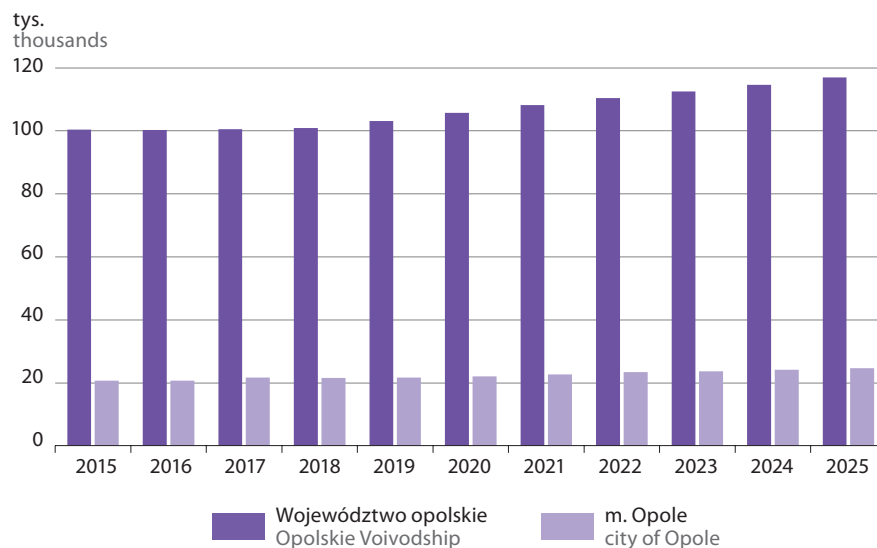
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025	2025 Polska=100 Poland=100
Ogółem Total	100432	105694	114657	117033	2,2
sektor publiczny public sector	4192	3927	3885	3849	3,4
sektor prywatny private sector	95819	100715	109203	111504	2,2
W tym: Of which:					
spółki companies	13673	14083	15559	15955	1,6
fundacje foundations	248	417	578	618	1,5
stowarzyszenia i organizacje społeczne associations and social organisations	3088	3385	3929	4047	2,9
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity	71483	75931	81955	83612	2,2

^a W podziale według sektorów własności bez podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.
^a The division by ownership sectors does not include entities for which the information about ownership form does not exist in the REGON register.

W województwie opolskim na koniec 2025 r. w ujęciu terytorialnym najwięcej podmiotów zarejestrowanych było w m. Opolu (21,1% ogólnej liczby jednostek), gminie Nysa (6,6%) oraz m. Kędzierzynie-Koźlu (6,1%). Najmniej podmiotów odnotowano w gminach: Kamiennik, Polska Cerekiew oraz Zębowice (po 0,2%).

**Wykres 43. Podmioty gospodarki narodowej
Stan w dniu 31 grudnia**

Chart 43. Entities of the national economy
As of 31 December

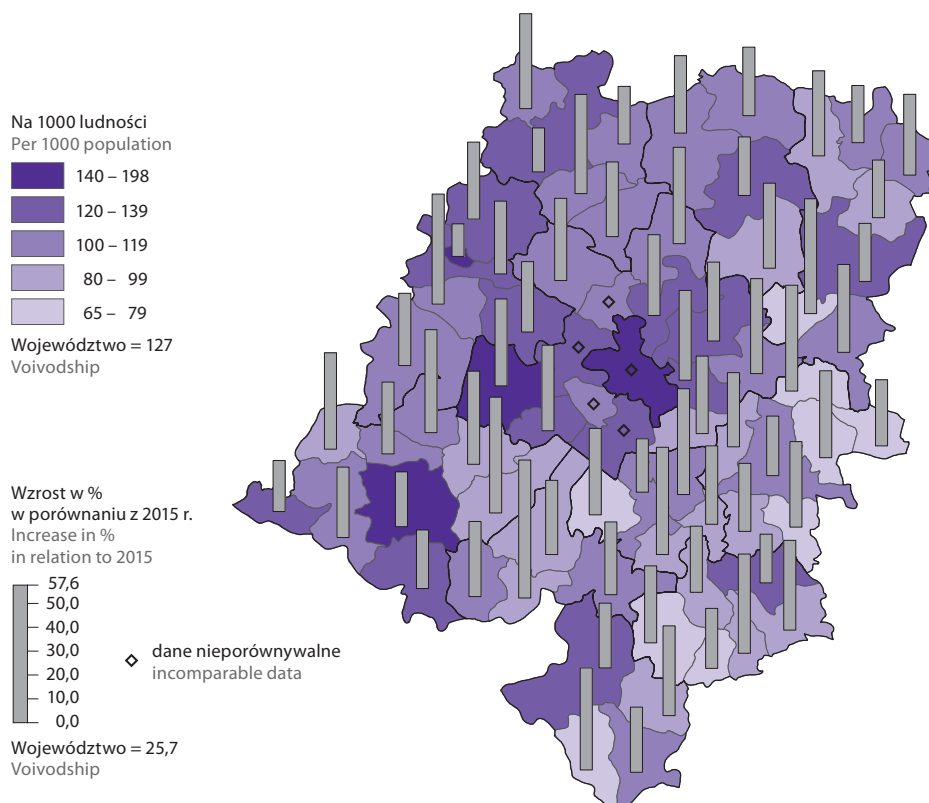
W większości gmin województwa opolskiego w 2025 r. wystąpił wzrost liczby podmiotów w porównaniu z rokiem poprzednim. Największy wzrost odnotowano w gminach: Zębowice (o 7,9%), Dąbrowa (o 5,4%) oraz Lubrza (o 5,3%). Spadek zaobserwowano w trzech gminach, tj.: Świerczów, Polska Cerekiew oraz Kamiennik (odpowiednio: o 3,3%, o 1,7% i o 1,4%).

W 2024 r. na obszarach strategicznej interwencji w miastach tracących funkcje społeczno-gospodarcze odnotowano 29,8 tys. podmiotów gospodarki narodowej, tj. o 0,2 tys. więcej niż przed rokiem, natomiast w gminach zagrożonych trwałą marginalizacją było 9,0 tys. podmiotów, czyli więcej o 0,1 tys.

Liczba podmiotów gospodarki narodowej na 1000 ludności w 2025 r. w województwie opolskim wyniosła 127 (w kraju – 146). Pod tym względem województwo opolskie uplasowało się na 8 miejscu w kraju (razem z województwem łódzkim). Najwyższy wskaźnik odnotowano w województwie mazowieckim (198), a najniższy w podkarpackim (107). W przekroju gmin w województwie opolskim na koniec 2025 r. najkorzystniejsze wartości omawianego wskaźnika zaobserwowano w m. Opolu (198), m. Brzegu (159) oraz gminie Niemodlin (150). Najmniej natomiast podmiotów na 1000 ludności przypadało w gminach: Polska Cerekiew (65), Jemielnica (71) oraz Zawadzkie (74).

Mapa 40. Podmioty gospodarki narodowej w 2025 r. Stan w dniu 31 grudnia

Map 40. Entities of the national economy in 2025
As of 31 December

W 2024 r. liczba podmiotów gospodarki narodowej na 1000 ludności w miastach tracących funkcje społeczno-gospodarcze na obszarach strategicznej interwencji wyniosła 138 jednostek, a wartość tego wskaźnika wzrosła o 2 jednostki w porównaniu z rokiem poprzednim. Z kolei w gminach zagrożonych trwałą marginalizacją na 1000 ludności przypadało 97 podmiotów, tj. o 3 więcej niż w 2023 r.

W województwie opolskim w 2025 r. do rejestru REGON wpisano 6,7 tys. nowych podmiotów gospodarki narodowej, tj. więcej o 0,5% w porównaniu z 2024 r., natomiast mniej o 0,8% w stosunku do 2015 r. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą stanowiły 82,2% nowych jednostek, a spółki handlowe – 10,0%. Podmioty nowo wpisane do rejestru jako podstawowy rodzaj działalności najczęściej wskazywały budownictwo (22,0% ogólnej liczby nowo zarejestrowanych jednostek), handel; naprawę pojazdów samochodowych (12,0%) oraz działalność profesjonalną, naukową i techniczną (10,0%).

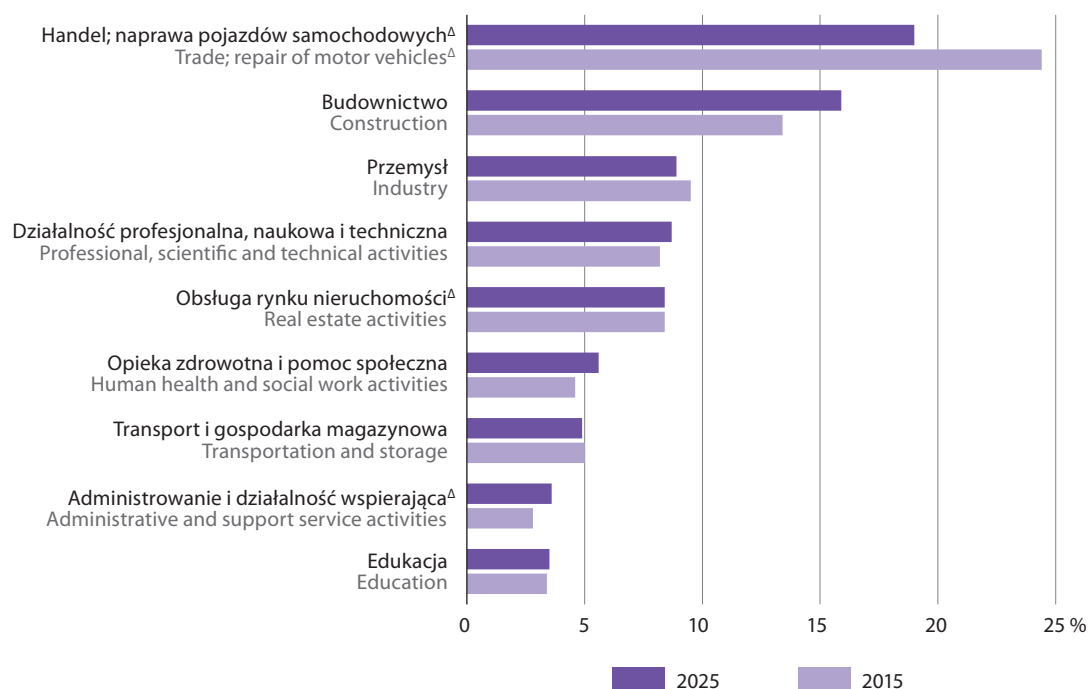
Z rejestru REGON w 2025 r. wykreślono 4,1 tys. podmiotów, tj. mniej o 5,4% niż w 2024 r., a o 34,5% w relacji do 2015 r. Zdecydowaną większość, tj. 88,3% wszystkich wyrejestrowanych jednostek stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, a następnie spółki handlowe – 6,4%. Wykreślenia odnotowano m.in. w budownictwie (21,0% ogólnej liczby wykreślonych podmiotów), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (20,8%) oraz przetwórstwie przemysłowym (10,7%).

W 2025 r. w województwie opolskim ponad połowa podmiotów gospodarki narodowej skupiona była w pięciu sekcjach, takich jak: handel; naprawa pojazdów samochodowych (19,0% ogólnej liczby podmiotów), budownictwo (15,9%), działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (8,7%), obsługa rynku nieruchomości (8,4%) oraz przetwórstwo przemysłowe (8,3%).

Wzrost liczby podmiotów w porównaniu z 2024 r. odnotowano m.in. w sekcjach: administrowanie i działalność wspierająca (o 11,6%), wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 8,9%) oraz edukacja (o 5,8%). Spadek wystąpił w trzech sekcjach, tj. handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 2,1%), górnictwie i wydobywaniu (o 1,4%) oraz przetwórstwie przemysłowym (o 0,1%).

Wykres 44. Podmioty gospodarki narodowej według wybranych sekcji PKD Stan w dniu 31 grudnia

Chart 44. Entities of the national economy by selected PKD sections
As of 31 December

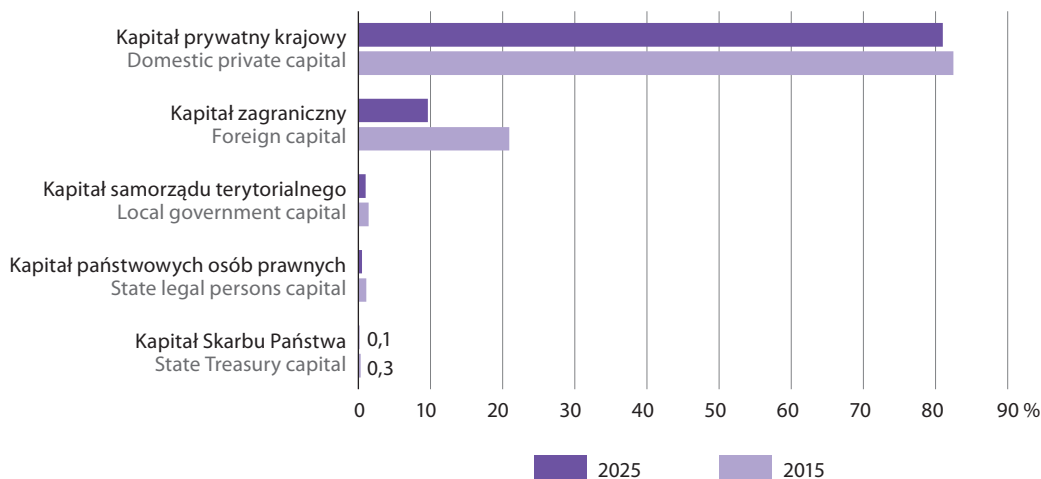
W zbiorowości podmiotów przeważały osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W województwie opolskim na koniec 2025 r. zarejestrowanych było 83,6 tys. osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą i stanowiły one 71,4% (w 2015 r. – 71,2%) podmiotów ogółem. Liczba osób fizycznych wzrosła o 2,0% w porównaniu z rokiem poprzednim oraz o 17,0% w relacji do 2015 r. Do rejestru REGON w 2025 r. wpisanych zostało 9,3 tys. spółek handlowych i stanowiły one 8,0% podmiotów ogółem (w 2015 r. – 7,0%). Liczba spółek handlowych wzrosła o 4,8% w skali roku oraz o 31,8% w porównaniu z 2015 r. W przypadku spółek cywilnych odnotowano spadek o 0,5% w porównaniu z 2024 r., a wzrost o 0,5% wobec 2015 r. Ich liczba na koniec 2025 r. wyniosła 6,6 tys., co stanowiło 5,6% podmiotów ogółem (w 2015 r. – 6,5%). W rejestrze REGON na koniec 2025 r. odnotowano także 4,0 tys. stowarzyszeń i organizacji społecznych, tj. 3,5% podmiotów ogółem w województwie i było to więcej o 3,0% niż w 2024 r. oraz o 31,1% w porównaniu z 2015 r. Udział fundacji w ogólnej liczbie jednostek w 2025 r. ukształtował się na poziomie 0,5%, a ich liczba wyniosła 0,6 tys. i wzrosła o 6,9% w stosunku do ub. roku, a o 149,2% w relacji do 2015 r. Więcej niż przed rokiem odnotowano spółdzielni (o 1,2%), a mniej (o 31,5%) niż w 2015 r. i na koniec 2025 r. było ich 0,3 tys., co stanowiło 0,3% podmiotów ogółem.

W województwie opolskim na koniec 2025 r. w grupie spółek handlowych 87,9% stanowiły spółki kapitałowe (w 2015 r. – 85,5%), a pozostałe 12,1% spółki osobowe (w 2015 r. – 14,5%). Liczba spółek kapitałowych wzrosła o 5,7%, a spółek osobowych spadła o 1,6% w porównaniu z 2024 r. (w relacji do 2015 r. wzrosła odpowiednio: o 35,4% i o 10,2%). Pod względem formy prawnej w spółkach handlowych dominowały spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (86,6%) i było ich więcej o 5,8% niż w 2024 r., a o 36,5% wobec 2015 r. Analizując rodzaj kapitału zaangażowanego w spółkach handlowych

zaobserwowano, że 81,0% spółek posiadało kapitał prywatny krajowy. Liczba tych spółek wzrosła o 4,9% w relacji do 2024 r., a o 29,5% w porównaniu z 2015 r. Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego stanowiły 9,6% spółek handlowych ogółem, a ich liczba zmniejszyła się o 1,9% w porównaniu z 2024 r. oraz o 39,8% w odniesieniu do 2015 r.

Wykres 45. Spółki handlowe według rodzaju kapitału^a
Stan w dniu 31 grudnia

Chart 45. Commercial companies by type of capital^a
 As of 31 December

^a Danych dotyczących liczby spółek według rodzaju kapitału nie należy sumować na „ogółem”, ponieważ ujmują one spółki według występowania w nich rodzaju kapitału, a nie kapitału przeważającego.

^a Figures for the number of companies by capital type should not be sum to “total” as they list companies by share of capital type rather than their predominant capital.

Działalność badawcza i rozwojowa

Research and development

W 2024 r., w relacji do roku poprzedniego, jak i do 2015 r. odnotowano w województwie opolskim wzrost nakładów wewnętrznych na działalność badawczą i rozwojową (B+R). W strukturze nakładów poniesionych na działalność B+R według rodzajów prowadzonych badań najwyższy odsetek stanowiły prace rozwojowe. Ponad połowę nakładów sfinansował sektor przedsiębiorstw. Analiza nakładów według pochodzenia środków wykazała, że w większości ich źródłem były środki wewnętrzne. W przeliczeniu na 1 mieszkańca nakłady na działalność B+R kształtowały się poniżej średniej krajowej. W skali roku zwiększyło się rzeczywiste zaangażowanie personelu B+R wyrażone w ekwiwalentach pełnego czasu pracy (EPC).

Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) jest to ogół działań polegających na prowadzeniu i wspieraniu badań naukowych i prac rozwojowych. Jest to praca twórcza, prowadzona w sposób metodyczny, podejmowana w celu zwiększenia zasobów wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie oraz w celu tworzenia nowych zastosowań dla wiedzy już istniejącej.

Nakłady wewnętrzne na działalność B+R to wszystkie nakłady bieżące i nakłady inwestycyjne brutto na środki trwałe związane z działalnością B+R prowadzoną w jednostce statystycznej w danym okresie sprawozdawczym, bez względu na źródło finansowania.

Nakłady wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową (B+R) w 2024 r. w województwie opolskim kształtowały się na poziomie 539,6 mln zł i wzrosły o 3,4% w relacji do roku poprzedniego, podczas gdy w kraju spadły o 3,1%. W odniesieniu do 2015 r. nakłady te zwiększyły się ponad 4-krotnie (w kraju – o 185,0%). Nakłady na działalność B+R w województwie, podobnie jak w 2023 r., stanowiły 1,0% nakładów ogółem w kraju (w 2015 r. – 0,7%).

Wskaźnik intensywności prac B+R, wyrażony udziałem nakładów wewnętrznych na działalność B+R w PKB, w 2024 r. wynosił 0,76% (według wstępnych szacunków) wobec 0,78% w roku poprzednim i 0,32% w 2015 r. (w kraju odpowiednio: 1,41%, 1,56% i 1,00%). W przekroju według województw intensywność prac w B+R kształtowała się od 0,38% (lubuskie) do 2,49% (małopolskie). Województwo opolskie w tym zestawieniu uplasowało się na 11 miejscu, podobnie jak województwo kujawsko-pomorskie.

W analizowanym okresie w strukturze nakładów wewnętrznych poniesionych na działalność B+R według rodzajów kosztów dominowały nakłady bieżące. Ich udział w 2024 r. wynosił 90,2%, pozostałe 9,8% dotyczyło nakładów inwestycyjnych (w 2023 r. odpowiednio: 75,9% i 24,1%).

W 2024 r. w strukturze nakładów poniesionych na działalność B+R według rodzajów prowadzonych badań najwyższy odsetek stanowiły prace rozwojowe – 58,8% (w 2023 r. – 59,8%). Na badania podstawowe przeznaczono 23,3% nakładów, a na badania stosowane – 17,8% (w 2023 r. odpowiednio: 21,4% i 18,7%).

Tablica 29. Nakłady wewnętrzne^a na działalność B+R według źródeł finansowania (ceny bieżące)
Table 29. Intramural expenditure^a on R&D by source of funds (current prices)

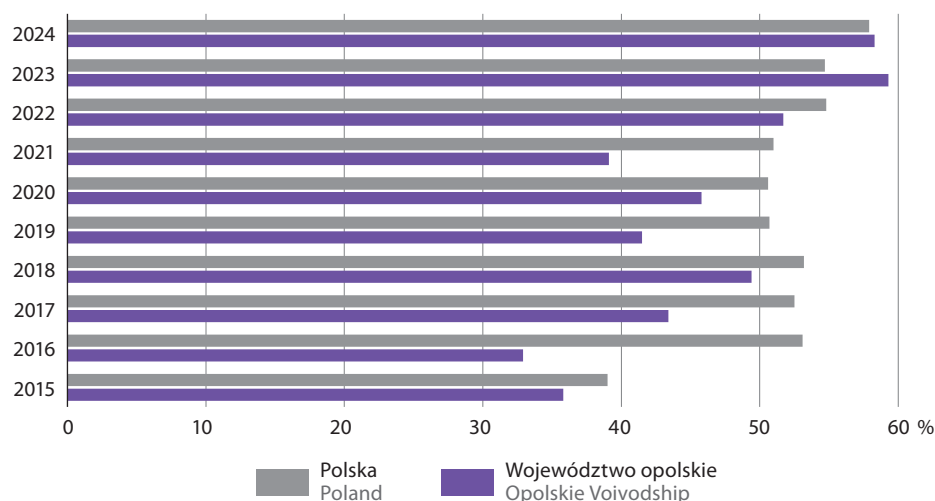
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
	w mln zł in million PLN			
Ogółem Total	121,2	256,5	521,7	539,6
sektor finansujący: funding sector:				
Rządowy Government	50,5	124,7	176,6	195,1
Przedsiębiorstw Business enterprise	43,4	117,5	309,2	314,8
Szkolnictwa wyższego Higher education	0,6	.	.	22,6
Reszta świata Rest of the world	.	13,6	18,0	.

a Bez amortyzacji środków trwałych.
a Excluding depreciation of fixed assets.

Nakłady wewnętrzne na działalność B+R w województwie finansowane były głównie ze środków dwóch sektorów: przedsiębiorstw i rządowego. W 2024 r. środki sektora przedsiębiorstw stanowiły 58,3% nakładów, a sektora rządowego – 36,2% (w kraju odpowiednio: 57,9% i 35,4%). W porównaniu z rokiem poprzednim odsetek nakładów finansowanych przez sektor przedsiębiorstw obniżył się o 1,0 p. proc., przy wzroście o 2,3 p. proc. odsetka nakładów finansowanych przez sektor rządowy. W relacji do 2015 r. odsetek środków sektora przedsiębiorstw w nakładach wewnętrznych na działalność B+R zwiększył się o 22,5 p. proc., a sektora rządowego zmniejszył się o 5,5 p. proc.

Wykres 46. Udział nakładów wewnętrznych^a na działalność B+R finansowanych przez sektor przedsiębiorstw w nakładach wewnętrznych na działalność B+R

Chart 46. Share of intramural expenditure^a on R&D financed from business enterprise sector in intramural expenditure on R&D

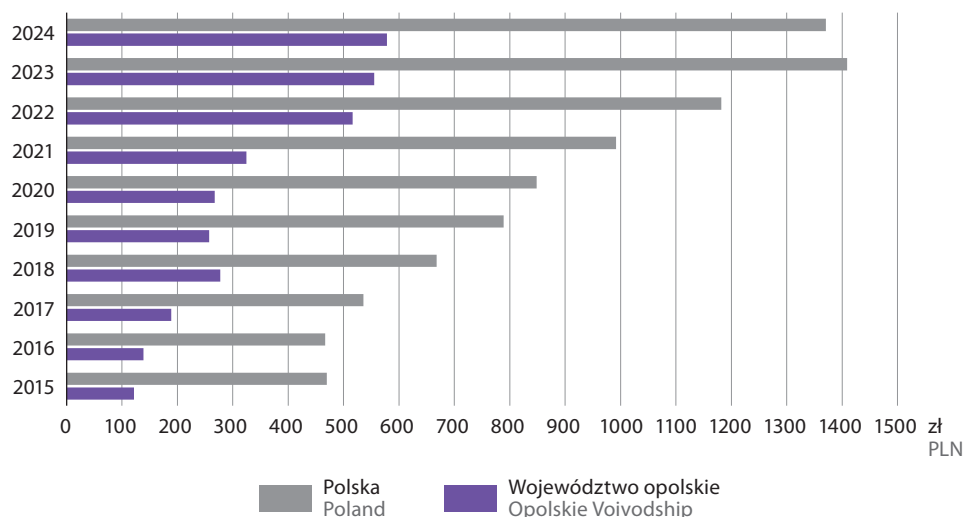

^a Bez amortyzacji środków trwałych.
^a Excluding depreciation of fixed assets.

Nakłady na działalność B+R w przeliczeniu na 1 mieszkańca województwa opolskiego w 2024 r. kształtowały się na poziomie 578,1 zł, podczas gdy w kraju osiągnęły wartość 1370,4 zł. Omawiany wskaźnik wzrósł o 4,1% w skali roku, a w porównaniu z 2015 r. był blisko 5-krotnie wyższy (w kraju odpowiednio: spadł o 2,7% i wzrósł o 191,8%). Nakłady na działalność B+R na 1 mieszkańca w województwie stanowiły 42,2% średniej krajowej (w 2023 r. – 39,4%, w 2015 r. – 25,8%). Poniesione w 2024 r. nakłady wewnętrzne na B+R przypadające na 1 mieszkańca plasowały województwo na 11 miejscu w kraju (w 2023 r. i w 2015 r. – 14 miejsce) i były o 94,6% wyższe od notowanych w województwie lubuskim (min wskaźnik) i jednocześnie o 82,8% niższe od notowanych w województwie mazowieckim (max wskaźnik).

Wykres 47. Nakłady wewnętrzne^a na działalność B+R na 1 mieszkańca

Chart 47. Intramural expenditure^a on R&D per capita

^a Bez amortyzacji środków trwałych.
^a Excluding depreciation of fixed assets.

Analiza nakładów na działalność badawczą i rozwojową według pochodzenia środków wykazała, że w 2024 r. w większości ich źródłem były środki wewnętrzne (62,5%), przeznaczone na projekty B+R według uznania jednostki sprawozdawczej (w 2023 r. – 62,3%). Nakłady finansowane ze środków zewnętrznych stanowiły 37,5% analizowanych nakładów, w tym nakłady finansowane ze środków od instytucji rządowych i samorządowych – 35,3% (w 2023 r. odpowiednio: 37,7% i 33,2%). W kraju również ponad połowa nakładów na działalność B+R została sfinansowana ze środków wewnętrznych (58,1%). Dla 41,9% nakładów środki pochodziły ze źródeł zewnętrznych, w tym 34,9% od instytucji rządowych i samorządowych.

Tablica 30. Nakłady wewnętrzne^a na działalność B+R według pochodzenia środków (ceny bieżące)
Table 30. Intramural expenditure^a on R&D by origin of funds (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2018	2020	2023	2024	
	w mln zł in million PLN			Polska=100 Poland=100	
Ogółem Total	274,2	256,5	521,7	539,6	1,0
nakłady finansowane ze środków: expenditure financed by:					
Wewnętrznych Internal funds	131,8	108,2	325,3	337,1	1,1
Zewnętrznych External funds	142,3	148,3	196,4	202,5	0,9
w tym od instytucji rządowych i samorządowych of which funds from general government	117,7	123,3	173,3	190,7	1,1

a Bez amortyzacji środków trwałych.
a Excluding depreciation of fixed assets.

W porównaniu z 2023 r. wzrosła o 3,6% ogólna kwota nakładów na działalność badawczą i rozwojową pochodząca ze środków wewnętrznych. W omawianym okresie zwiększyła się także wartość nakładów finansowanych ze środków zewnętrznych (o 3,1%), w tym część pochodząca od instytucji rządowych i samorządowych (o 10,0%). W kraju odnotowano spadek nakładów na działalność B+R ze środków wewnętrznych (o 0,6%) oraz zewnętrznych (o 6,3%), przy wzroście nakładów finansowanych ze środków od instytucji rządowych i samorządowych (o 7,3%).

Personel wewnętrzny B+R są to osoby pracujące (właściciele, aktywni współwłaściciele i bezpłatnie pomagający członkowie ich rodzin oraz osoby pozostające w stosunku pracy) w jednostce statystycznej, które wnoszą wkład w wewnętrzną działalność badawczą i rozwojową tej jednostki.

Ekwiwalent pełnego czasu pracy (EPC) jest to stosunek godzin rzeczywiście przepracowanych w związku z działalnością B+R w danym okresie sprawozdawczym do całkowitej liczby godzin formalnie przepracowanych w tym samym okresie przez osobę lub grupę.

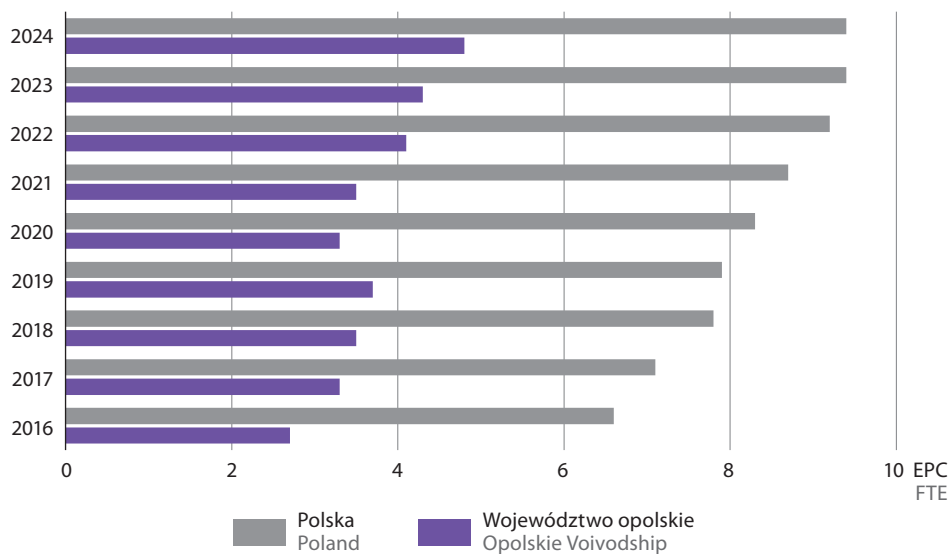
W 2024 r. w działalność badawczą i rozwojową zaangażowane były 3774 osoby w województwie, tj. o 17,6% więcej niż w 2023 r. (w kraju – o 1,9% mniej). Personel B+R w województwie stanowił 1,2% omawianej zbiorowości w kraju (w 2023 r. – 1,0%).

Rzeczywiste zaangażowanie personelu w działalność badawczą i rozwojową w 2024 r. wynosiło 2283,0 ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC) i wzrosło o 8,3% w relacji do roku poprzedniego (w kraju spadło o 0,8%).

Działalność B+R w województwie opolskim była realizowana przede wszystkim przez personel wewnętrzny, który w 2024 r. liczył 3310 osób, tj. o 19,2% więcej niż przed rokiem. Personel wewnętrzny wyrażony w EPC wynosił 2053,9 i był o 10,0% większy względem 2023 r. Omawiana zbiorowość mierzona liczbą osób stanowiła 87,7% personelu B+R, a w ekwiwalentach pełnego czasu pracy – 90,0% (w 2023 r. odpowiednio: 86,5% i 88,5%).

W 2024 r. na 1000 osób aktywnych zawodowo w województwie opolskim przypadało blisko 2-krotnie mniej osób z personelu wewnętrznego w działalności B+R, mierzonego w EPC, niż w kraju (4,8 wobec 9,4). W przekroju według województw wskaźnik przyjmował wartości od 2,4 (lubuskie i świętokrzyskie) do 19,4 (mazowieckie). Województwo opolskie w tym zestawieniu zajęło 10 lokatę. Liczba personelu wewnętrznego B+R na 1000 osób aktywnych zawodowo w relacji do roku poprzedniego w województwie zwiększyła się o 0,5 ekwiwalentu pełnego czasu pracy, a w kraju utrzymała się na podobnym poziomie.

Wykres 48. Personel wewnętrzny B+R^a na 1000 osób aktywnych zawodowo^b
Chart 48. Internal R&D personnel^a per 1000 economically active persons^b

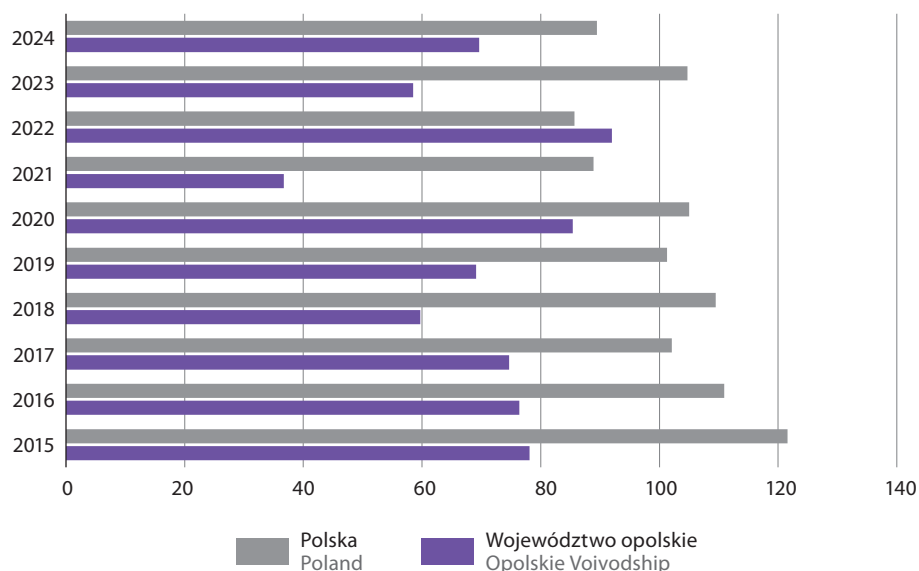

a W ekwiwalentach pełnego czasu pracy (EPC). b Do obliczenia relacji przyjęto za podstawę (mianownik) liczbę aktywnych zawodowo w wieku 15–89 lat na podstawie Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) – przeciętne w roku.
a In full time equivalent (FTE). b For calculating the ratios, as the base (denominator) numbers of economically active aged 15–89 years were adopted on the basis of the Labour Force Survey (LFS) – annual averages.

Badacze (pracownicy naukowo-badawczy) są to osoby prowadzące badania naukowe oraz ulepszające lub rozwijające koncepcje, teorie, modele, techniki, oprzyrządowanie, oprogramowanie lub metody operacyjne.

W strukturze personelu wewnętrznego B+R według realizowanej funkcji przeważali pracownicy naukowo-badawczy. W 2024 r. liczba badaczy wynosiła 1952 osoby i była o 2,1% większa niż przed rokiem. Rzeczywiste zaangażowanie badaczy w działalność B+R w skali roku wzrosło o 1,8% i kształtowało się na poziomie 1405,6 EPC. Pracownicy naukowo-badawczy mierzani liczbą osób stanowili 59,0% personelu wewnętrznego B+R wobec 68,9% w 2023 r. Dla badaczy wyrażonych w EPC odsetki te wynosiły odpowiednio: 68,4% i 74,0%.

Wykres 49. Zgłoszenia wynalazków dokonane przez podmioty krajowe^a na 1 mln mieszkańców
 Chart 49. Patent applications filed by domestic entities^a per million inhabitants

^a Zgłoszone w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej.
^a Filed at the Patent Office of the Republic of Poland.

Podmioty krajowe z województwa opolskiego w 2024 r. zgłosiły 65 wynalazków w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej (UPRP), tj. o 18,2% więcej niż przed rokiem oraz o 16,7% mniej względem 2015 r. W kraju liczba zgłoszonych wynalazków zmniejszyła się zarówno w skali roku (o 14,8%), jak i w relacji do 2015 r. (o 28,1%). Wynalazki zgłoszone w województwie opolskim stanowiły 1,9% wszystkich zgłoszeń w kraju (w 2023 r. – 1,4%, w 2015 r. – 1,7%).

W 2024 r. liczba zgłoszeń wynalazków dokonanych przez podmioty krajowe w przeliczeniu na 1 mln mieszkańców wynosiła 69,6 wobec 89,5 przeciętnie w kraju. Uzyskany wynik ułokował województwo opolskie na 10 miejscu w rankingu województw. W 2023 r. omawiany wskaźnik dla województwa był blisko 2-krotnie niższy od średniej krajowej (58,5 wobec 104,7). W 2015 r. liczba zgłoszeń wynalazków w przeliczeniu na 1 mln mieszkańców wynosiła 78,1 (w kraju – 121,6).

Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej w 2024 r. na zgłoszone wynalazki udzielił 49 patentów (w 2023 r. – 47, w 2015 r. – 49). Liczba patentów udzielonych jednostkom z województwa opolskiego stanowiła 2,5% ogólnej liczby patentów w kraju (w 2023 r. – 2,1%, w 2015 r. – 2,0%).

W 2024 r. podmioty krajowe z województwa opolskiego zgłosiły do UPRP, podobnie jak w roku poprzednim, 5 wzorów użytkowych (w 2015 r. – 11). Wzory te stanowiły 0,9% wzorów użytkowych w kraju (w 2023 r. – 0,7%, w 2015 r. – 1,1%). Liczba udzielonych w UPRP praw ochronnych wynosiła 8, tj. więcej o 7 niż w 2023 r. i o 4 względem 2015 r. Liczba udzielonych praw ochronnych w przeliczeniu na 100 tys. ludności kształtowała się na poziomie 0,9 wobec 1,2 przeciętnie w kraju. W 2023 r. omawiany wskaźnik wynosił 0,1, a w 2015 r. – 0,4 (w kraju odpowiednio: 1,0 i 1,5).

Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach

Usage of information and communication technologies in enterprises

W 2025 r. w województwie opolskim zarówno w porównaniu z rokiem poprzednim, jak i w odniesieniu do 2015 r. zwiększył się udział przedsiębiorstw posiadających szerokopasmowy dostęp do Internetu. Najwięcej przedsiębiorstw korzystało z prędkości Internetu przynajmniej 100, ale mniej niż 500 Mb/s oraz przynajmniej 30, ale mniej niż 100 Mb/s. W 2024 r. odsetek przedsiębiorstw prowadzących sprzedaż elektroniczną obniżył się względem roku poprzedniego i jednocześnie kształtował się na niższym poziomie niż przeciętnie w kraju. Chętniej niż w roku poprzednim badane podmioty korzystały z otwartych danych publicznych. Najczęściej z otwartych danych korzystano w kategoriach: gospodarka i finanse, dane przestrzenne oraz środowisko.

Pod pojęciem **technologii informacyjnych i komunikacyjnych** zwanych zamiennie technologiami informacyjno-telekomunikacyjnymi, teleinformatycznymi lub technikami informacyjnymi kryje się rodzina technologii przetwarzających, gromadzących i przesyłających informacje w formie elektronicznej. Badanie dotyczące wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach (SSI-01) obejmuje podmioty o liczbie pracujących 10 i więcej osób.

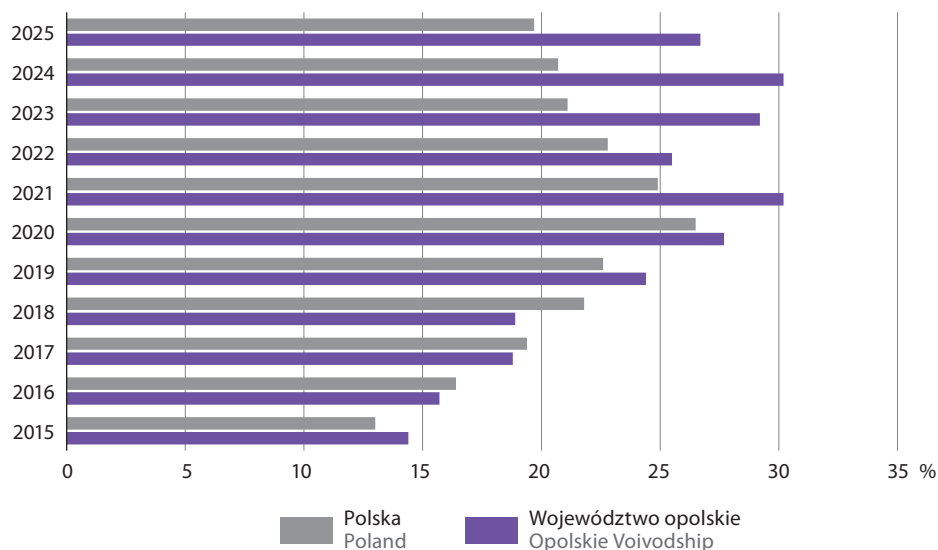
W 2025 r. udział przedsiębiorstw posiadających szerokopasmowy dostęp do Internetu w województwie opolskim kształtował się na poziomie 99,1% (w kraju – 98,6%). W relacji do roku poprzedniego omawiany wskaźnik zwiększył się o 1,0 p. proc., a w odniesieniu do 2015 r. – o 4,7 p. proc. (w kraju odpowiednio: zmniejszył się o 0,1 p. proc. i zwiększył się o 6,7 p. proc.).

Wśród ogółu badanych przedsiębiorstw, podobnie jak przeciętnie w kraju, 91,8% posiadało stałe szerokopasmowe połączenie internetowe, tj. o 3,3 p. proc. mniej w porównaniu z 2024 r. i o 3,4 p. proc. więcej względem 2015 r. (w kraju więcej odpowiednio: o 0,1 p. proc. i o 5,1 p. proc.). W przekroju według województw omawiany odsetek ułożył województwo opolskie na 7 miejscu. Najniższy odsetek przedsiębiorstw posiadających stałe szerokopasmowe połączenie internetowe odnotowano w województwie zachodniopomorskim (88,9%), a najwyższy – w dolnośląskim (94,0%).

Wykres 50. Przedsiębiorstwa posiadające dostęp do Internetu^a

Chart 50.

Enterprises with Internet^a access

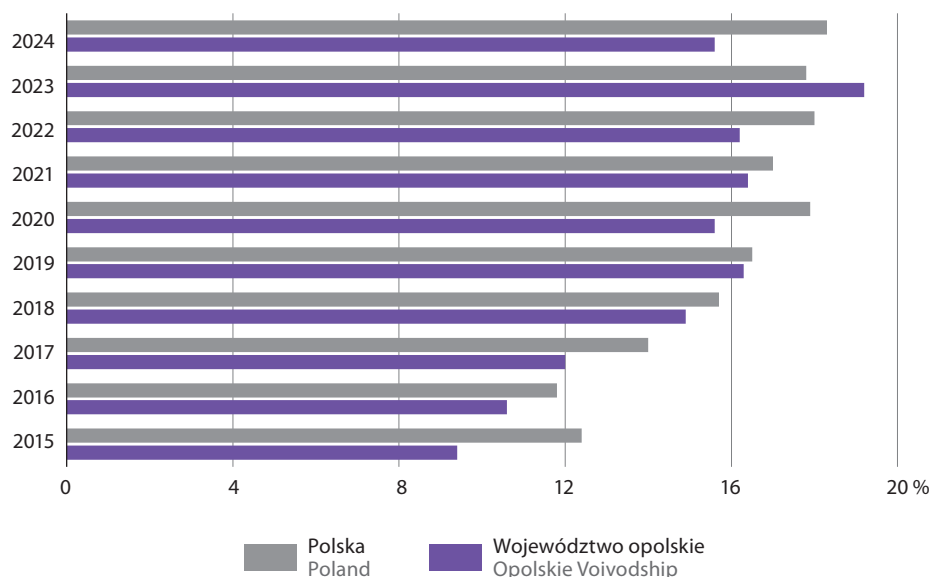
^a Dostęp do Internetu o prędkości 30–100 Mb/s.
^a Internet access 30–100 Mb/s.

W 2025 r. najwięcej przedsiębiorstw korzystało z prędkości Internetu przynajmniej 100, ale mniej niż 500 Mb/s – 32,3% oraz przynajmniej 30, ale mniej niż 100 Mb/s – 26,7% (w kraju odpowiednio: 32,0% i 19,7%). Dostęp do Internetu o najwyższej prędkości (przynajmniej 1 Gb/s) zadeklarowało 13,6% przedsiębiorstw (w kraju – 15,6%).

Do sprzedaży elektronicznej zaliczyć należy zamówienia i rezerwacje składane na stronie internetowej przedsiębiorstwa (w sklepie internetowym, aplikacji, poprzez extranet), na internetowych platformach handlowych, w serwisach aukcyjnych oraz za pośrednictwem systemu EDI (elektroniczna wymiana informacji, która zapewnia automatyczne przetwarzanie). Z transakcji elektronicznych wykluczone są zamówienia składane pocztą elektroniczną (e-mail), faksem lub przez telefon. Do podstawowych cech odróżniających sprzedaż elektroniczną od sprzedaży tradycyjnej zaliczyć można dostępność ofert handlowych z wielu źródeł w krótkim czasie i o każdej porze.

W zakresie sprzedaży elektronicznej, w województwie opolskim udział przedsiębiorstw otrzymujących zamówienia przez sieci komputerowe w 2024 r. wyniósł 15,6% (w kraju – 18,3%). W odniesieniu do roku poprzedniego udział ten zmniejszył się o 3,6 p. proc., a względem 2015 r. zwiększył się o 6,2 p. proc. (w kraju zwiększył się odpowiednio: o 0,5 p. proc. i o 5,9 p. proc.). Przedsiębiorstwa prowadziły sprzedaż elektroniczną częściej poprzez własną stronę internetową lub aplikację mobilną (64,9% przedsiębiorstw prowadzących e-sprzedaż) niż za pośrednictwem internetowych platform handlowych i serwisów aukcyjnych (55,4%). Oferty sprzedaży częściej kierowane były natomiast do odbiorców indywidualnych (73,9% przedsiębiorstw prowadzących e-sprzedaż) niż do innych przedsiębiorstw oraz organów administracji publicznej (66,5%).

Wykres 51. Przedsiębiorstwa otrzymujące zamówienia przez sieci komputerowe
Chart 51. Enterprises receiving orders via computer networks

Otwarte dane publiczne – dane wytworzone przez urząd administracji publicznej (lub na jego zlecenie), które są dostępne dla każdego zainteresowanego do wykorzystania, przetwarzania i udostępniania w dowolnych celach.

W 2024 r. odsetek przedsiębiorstw korzystających z otwartych danych publicznych kształtował się na poziomie 18,0%, tj. o 0,4 p. proc. wyższym w odniesieniu do roku poprzedniego (w kraju odpowiednio:

17,4% i o 2,1 p. proc. niższym). Najczęściej z otwartych danych publicznych korzystano w kategoriach: gospodarka i finanse (90,4% przedsiębiorstw wykorzystujących otwarte dane wobec 97,4% w 2023 r.), dane przestrzenne (48,4% wobec 58,6%) oraz środowisko (33,8% wobec 36,4%). W odniesieniu do 2023 r. wzrósł odsetek przedsiębiorstw identyfikujących dane publiczne, które mogłyby być wykorzystane w celach biznesowych, lecz nie zostały udostępnione w ramach otwartych danych publicznych (z 2,9% do 5,2%).

Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych

Financial results of non-financial enterprises

W 2025 r. w województwie opolskim wyniki finansowe brutto i netto badanych przedsiębiorstw niefinansowych były wyższe niż uzyskane w 2024 r. oraz w porównaniu z 2015 r. W odniesieniu do 2024 r. oraz w stosunku do 2015 r. zwiększyły się przychody ze sprzedaży na eksport. Wskaźnik poziomu kosztów oraz wskaźniki rentowności obrotu brutto i netto poprawiły się w porównaniu z 2024 r., jak i w odniesieniu do 2015 r.

Dane dotyczą **przedsiębiorstw niefinansowych** (jednostek prawnych) prowadzących księgi rachunkowe o liczbie pracujących 50 i więcej osób. Dane nie obejmują rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa (sekcja A według PKD 2007), działalności finansowej i ubezpieczeniowej (sekcja K według PKD 2007), uczelni, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną oraz związków zawodowych, organizacji religijnych i politycznych.

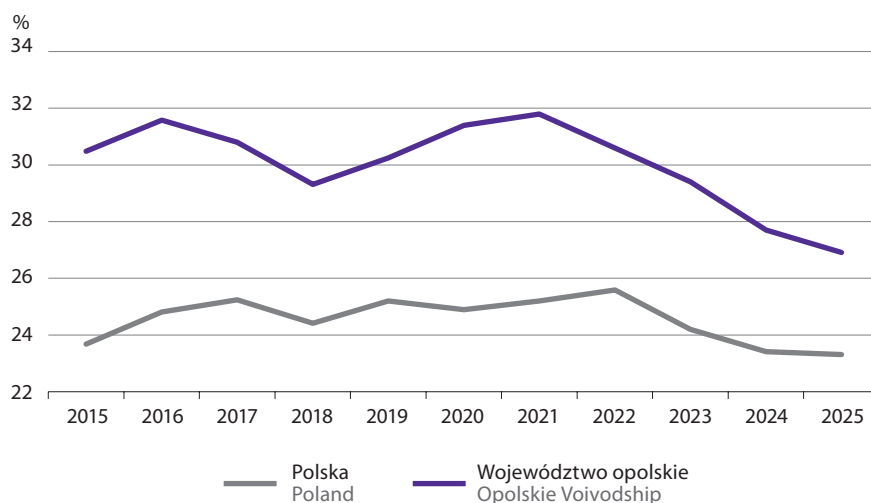
Przychody z całokształtu działalności badanych przedsiębiorstw w 2025 r. wynosiły 82715,8 mln zł i były wyższe o 4,2% niż uzyskane w roku poprzednim, a o 130,6% w porównaniu z 2015 r. Największy udział w ogólnym poziomie przychodów miały sekcje: przetwórstwo przemysłowe – 47,1% oraz handel; naprawa pojazdów samochodowych – 31,1%. W 2025 r. w porównaniu z 2024 r. wzrost przychodów z całokształtu działalności odnotowano m.in. w sekcji dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja oraz handel; naprawa pojazdów samochodowych (odpowiednio: o 20,8% i o 6,3%).

W 2025 r. przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów osiągnęły wartość 80305,1 mln zł i w stosunku do roku poprzedniego wzrosły o 4,8%, a o 129,1% w odniesieniu do 2015 r. Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w przychodach ogółem kształtował się na poziomie 97,1% (w 2024 r. – 96,5%, a w 2015 r. – 97,7%). W porównaniu z 2024 r. wzrost przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów odnotowano m.in. w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 16,6%) oraz handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 5,3%).

Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów na eksport (eksport) obejmują wewnątrzwspólnotową dostawę do krajów członkowskich UE oraz eksport do krajów pozaunijnych.

Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów na eksport w 2025 r. wynosiły 21601,0 mln zł. Poziom przychodów ze sprzedaży na eksport był wyższy o 1,7% niż w 2024 r., a o 102,1% w porównaniu z 2015 r. Udział tych przychodów w przychodach netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ogółu badanych podmiotów kształtował się na poziomie 26,9% i zmniejszył się o 0,8 p. proc. w skali roku oraz o 3,6 p. proc. w odniesieniu do 2015 r. Największą część przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów na eksport wygenerowały działalności gospodarcze z sekcji: przetwórstwo przemysłowe (77,0%) oraz handel; naprawa pojazdów samochodowych (13,8%). W strukturze przychodów ze sprzedaży na eksport znaczący udział, tj. 84,5% stanowiły produkty.

Wykres 52. Udział eksportu w przychodach ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ogółem
 Chart 52. Share of export in total revenue from sale of products, goods and materials

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności gospodarczej w 2025 r. osiągnęły wartość 79001,2 mln zł i były wyższe o 4,1% w porównaniu z 2024 r., a o 130,1% w stosunku do 2015 r. Najwyższy odsetek tych kosztów w 2025 r. odnotowano w przetwórstwie przemysłowym (46,3%) oraz w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (31,9%). W 2025 r. wzrost kosztów z całokształtu działalności w porównaniu z osiągniętymi w 2024 r. odnotowano m.in. w sekcjach: dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (o 21,6%) oraz handel; naprawa pojazdów samochodowych (o 6,3%).

Koszty własne sprzedanych produktów oraz wartość sprzedanych towarów i materiałów stanowiły 97,5% ogółu kosztów. Wzrosły one o 4,8% w stosunku do roku poprzedniego, a o 129,5% w porównaniu z 2015 r. i wynosiły 77028,2 mln zł. W strukturze kosztów ogółem największy udział miały koszty własne sprzedanych produktów, które w 2025 r. stanowiły 67,5%.

Koszty bieżącej działalności poniesione przez badane podmioty w 2025 r. były wyższe o 4,6% niż w 2024 r., a o 105,4% w porównaniu z 2015 r. W strukturze rodzajowej kosztów największe znaczenie miały zużycie materiałów i energii (44,7%), usługi obce (28,4%) oraz wynagrodzenia (15,8%). W stosunku do 2024 r. zwiększył się udział usług obcych (o 1,3 p. proc.), wynagrodzeń (o 0,3 p. proc.), ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń (o 0,1 p. proc.), a zmniejszył się kosztów zużycia materiałów i energii (o 1,6 p. proc.) oraz amortyzacji (o 0,1 p. proc.), natomiast nie zmienił się udział podatków i opłat oraz pozostałych kosztów.

Wyniki finansowe:

- wynik finansowy brutto oblicza się jako różnicę przychodów ogółem i kosztów ogółem;
- wynik finansowy netto (zysk lub strata) to wynik finansowy brutto pomniejszony o obowiązkowe obciążenia.

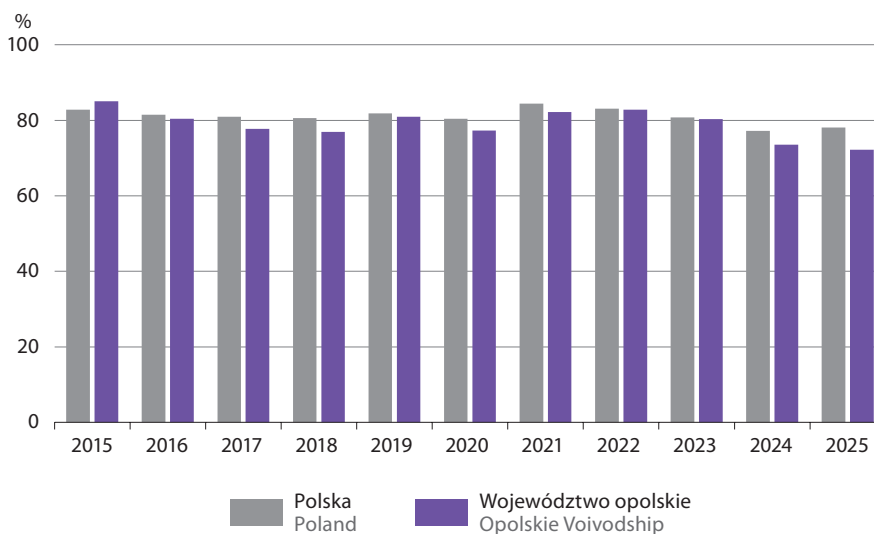
Wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w 2025 r. kształtował się na poziomie 3276,9 mln zł, tj. o 6,0% wyższym w odniesieniu do 2024 r., a o 119,6% niż w 2015 r. Wynik na pozostałej działalności operacyjnej był wyższy niż uzyskany rok wcześniej oraz w 2015 r. i wynosił odpowiednio: 561,8 mln zł wobec 457,5 mln zł i 116,4 mln zł. Wynik na operacjach finansowych był gorszy od osiągniętego w 2024 r. oraz w 2015 r. i wynosił odpowiednio: minus 124,1 mln zł, minus 103,0 mln zł oraz minus 81,8 mln zł. Wynik finansowy brutto osiągnął wartość 3714,6 mln zł, tj. o 7,8% większą niż w roku poprzednim, a o 142,4% w stosunku do 2015 r.; zysk brutto wynosił 4280,9 mln zł, a strata brutto – 566,3 mln zł.

Obciążenia wyniku finansowego brutto zmniejszyły się o 4,1% w stosunku do 2024 r., a zwiększyły się o 140,7% w odniesieniu do 2015 r. (do 657,7 mln zł). Wynik finansowy netto kształtował się na poziomie 3056,9 mln zł i był wyższy o 10,8% od wyniku osiągniętego rok wcześniej, a o 142,7% w porównaniu z 2015 r.; zysk netto wynosił 3620,3 mln zł, a strata netto 563,4 mln zł. Poprawa wyniku finansowego netto w relacji do 2024 r. miała miejsce m.in. w przetwórstwie przemysłowym (o 455,7 mln zł do 2012,1 mln zł) oraz w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 14,6 mln zł do 358,7 mln zł).

W 2025 r. zysk netto wykazało 72,2% badanych przedsiębiorstw w województwie, wobec 73,5% w 2024 r. oraz 85,0% w 2015 r. Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej kwocie przychodów z całokształtu działalności w województwie zmniejszył się z 84,0% w 2024 r. do 71,6% w 2025 r., podczas gdy w 2015 r. wynosił 88,6%.

Wykres 53. Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie przedsiębiorstw niefinansowych

Chart 53. Share of the number of enterprises showing net profit in the total number of non-financial enterprises

Wskaźniki:

- wskaźnik poziomu kosztów to relacja kosztów ogółem do przychodów ogółem;
- wskaźnik rentowności sprzedaży brutto to relacja wyniku finansowego ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów;
- wskaźnik rentowności obrotu brutto to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów ogółem;
- wskaźnik rentowności obrotu netto to relacja wyniku finansowego netto do przychodów ogółem;
- wskaźnik płynności finansowej I stopnia to relacja inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych);
- wskaźnik płynności finansowej II stopnia to relacja inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych).

Wskaźnik poziomu kosztów w 2025 r. wynosił 95,5% (wobec 95,7% w 2024 r. i 2015 r.). W kraju wskaźnik ten kształtował się na poziomie 95,4%. W województwie poprawę wskaźnika poziomu kosztów w stosunku do 2024 r. zanotowały podmioty zaliczane m.in. do sekcji: przetwórstwo przemysłowe (o 1,1 p. proc.) oraz obsługa rynku nieruchomości (o 0,2 p. proc.).

W 2025 r. wskaźnik rentowności sprzedaży brutto kształtował się na poziomie 4,1% (w kraju – 4,6%) i zwiększył się o 0,1 p. proc. w porównaniu z rokiem poprzednim, a zmniejszył się o 0,2 p. proc. w odniesieniu do 2015 r. Wskaźnik rentowności obrotu brutto w województwie osiągnął 4,5% w 2025 r., tj. więcej po 0,2 p. proc. w relacji do roku poprzedniego oraz w stosunku do 2015 r. Wskaźnik rentowności obrotu netto wynosił 3,7% w 2025 r., co oznacza wzrost po 0,2 p. proc. zarówno w porównaniu z rokiem poprzednim, jak i z 2015 r. W kraju wskaźnik rentowności brutto w 2025 r. wynosił 4,6%, a netto – 3,7%. Wzrost wskaźnika rentowności obrotu netto w stosunku do 2024 r. odnotowano m.in. w sekcjach: przetwórstwo przemysłowe (z 4,1% do 5,2%) oraz budownictwo (z 4,4% do 4,5%). Sekcje te były jednymi z bardziej opłacalnych w 2025 r.

W 2025 r. wskaźnik płynności finansowej I stopnia wynosił 38,6% (przed rokiem – 48,8%, w 2015 r. – 27,5%), a płynności finansowej II stopnia 94,3% (odpowiednio: 102,9% i 91,2%). Płynność finansowa I oraz II stopnia w województwie opolskim była niższa niż notowana w kraju. Spadek wskaźnika płynności I oraz II stopnia w porównaniu z 2024 r. odnotowano m.in. w przetwórstwie przemysłowym odpowiednio: z 55,0% do 38,0% oraz z 102,8% do 90,2%.

Tablica 31. Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych
Table 31. Selected economic and financial indicators in the surveyed non-financial enterprises

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024		2025	2025 Polska Poland
			w %	in %		
Wskaźnik poziomu kosztów Cost level indicator	95,7	95,7	95,7		95,5	95,4
Wskaźnik rentowności sprzedaży brutto Gross sales profitability indicator	4,3	4,5	4,0		4,1	4,6
Wskaźnik rentowności obrotu brutto Gross turnover profitability indicator	4,3	4,3	4,3		4,5	4,6
Wskaźnik rentowności obrotu netto Net turnover profitability indicator	3,5	3,5	3,5		3,7	3,7
Wskaźnik płynności finansowej I stopnia First degree financial liquidity indicator	27,5	43,3	48,8		38,6	48,9
Wskaźnik płynności finansowej II stopnia Second degree financial liquidity indicator	91,2	106,2	102,9		94,3	109,0

Aktywa obrotowe są częścią kontrolowanych przez jednostkę zasobów majątkowych wykorzystywanych w działalności operacyjnej o wiarygodnie określonej wartości, powstałych w wyniku przeszłych zdarzeń, które spowodują w przyszłości wpływ do jednostki korzyści ekonomicznych. Obejmują zapasy (rzeczowe aktywa obrotowe) oraz krótkoterminowe: należności, inwestycje oraz rozliczenia międzyokresowe.

W końcu 2025 r. aktywa obrotowe badanych przedsiębiorstw osiągnęły wartość 25491,2 mln zł, tj. mniej o 3,4% w porównaniu z rokiem poprzednim, a więcej o 145,3% w stosunku do 2015 r. W odniesieniu do 2024 r. niższe były inwestycje krótkoterminowe – o 18,2% oraz zapasy – o 6,2%, a wyższe krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe – o 52,5% oraz należności krótkoterminowe – o 6,6%. W 2025 r. w strukturze aktywów obrotowych 36,1% stanowiły należności krótkoterminowe, 33,0% – zapasy, 25,0% – inwestycje krótkoterminowe i 5,9% – krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe. W rzeczowej strukturze aktywów obrotowych w porównaniu z 2024 r. zmniejszył się udział inwestycji krótkoterminowych (o 4,5 p. proc.) oraz zapasów (o 1,0 p. proc.), wzrósł natomiast udział należności krótkoterminowych (o 3,4 p. proc.) oraz krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych (o 2,2 p. proc.).

Zobowiązania długo- i krótkoterminowe (bez funduszy specjalnych) na koniec 2025 r. wyniosły 20839,5 mln zł i były wyższe o 2,2% niż w roku poprzednim, a o 122,1% w stosunku do 2015 r. Zobowiązania długoterminowe stanowiły 20,7% ogółu zobowiązań (wobec 21,7% w 2024 r. i 24,3% w 2015 r.). Wartość zobowiązań długoterminowych wyniosła 4316,4 mln zł i była o 2,5% mniejsza niż w grudniu 2024 r. Zobowiązania krótkoterminowe badanych przedsiębiorstw wyniosły 16523,1 mln zł i były wyższe o 3,5% w stosunku do 2024 r. Największą ich część stanowiły zobowiązania z tytułu dostaw i usług (44,2% wobec 45,3% w 2024 r.). Relacja zobowiązań z tytułu dostaw i usług do należności z tego tytułu wyniosła 96,9% i zmniejszyła się o 3,0 p. proc. w stosunku do 2024 r.

Z analizy wskaźników sprawności działania przedsiębiorstw wynika, że w porównaniu z 2024 r. skróceniu o 4 dni uległ cykl rotacji zapasów (do 38 dni) oraz o 1 dzień cykl spłaty zobowiązań z tytułu dostaw i usług (do 33 dni), natomiast nie zmienił się cykl rotacji należności krótkoterminowych z tytułu dostaw i usług (34 dni).

Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw

Investment outlays of enterprises

W 2024 r. wartość nakładów poniesionych przez przedsiębiorstwa o liczbie pracujących 10 i więcej osób na inwestycje zlokalizowane na terenie województwa opolskiego była niższa w skali roku, a wyższa niż przed dziewięcioma laty. W 2025 r. w porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano spadek nakładów inwestycyjnych w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych. W odniesieniu do 2024 r. mniejsze były nakłady na zakupy inwestycyjne oraz na budynki i budowlę. Zwiększyła się liczba nowo rozpoczętych inwestycji, natomiast zmniejszyła się ich wartość kosztorysowa.

Nakłady inwestycyjne to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

W pierwszej części analizy dane o **nakładach inwestycyjnych** dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących 10 i więcej osób (na podstawie rocznych sprawozdań: SP, F-03, F-02/dk, SP-3); dane prezentowane są zgodnie z lokalizacją inwestycji.

Wartość nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach w 2024 r. wynosiła 6717,0 mln zł (w cenach bieżących), tj. mniej o 0,1% niż przed rokiem, a więcej o 10,1% w porównaniu z 2015 r. W tym samym czasie wartość nakładów poniesionych w kraju osiągnęła 263925,6 mln zł, co oznacza spadek o 6,3% w relacji do 2023 r. oraz wzrost o 57,9% w porównaniu z 2015 r. Nakłady inwestycyjne poniesione na terenie województwa opolskiego stanowiły 2,5% nakładów poniesionych w kraju (w 2023 r. – 2,4%, a w 2015 r. – 3,7%). Największe nakłady poniesiono w przedsiębiorstwach zaklasyfikowanych do sekcji przetwórstwo przemysłowe (66,8% ogółu nakładów) oraz wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (8,4%). Duże nakłady poniesione zostały również w przedsiębiorstwach należących do sekcji: handel; naprawa pojazdów samochodowych (6,9%) oraz transport i gospodarka magazynowa (6,5%).

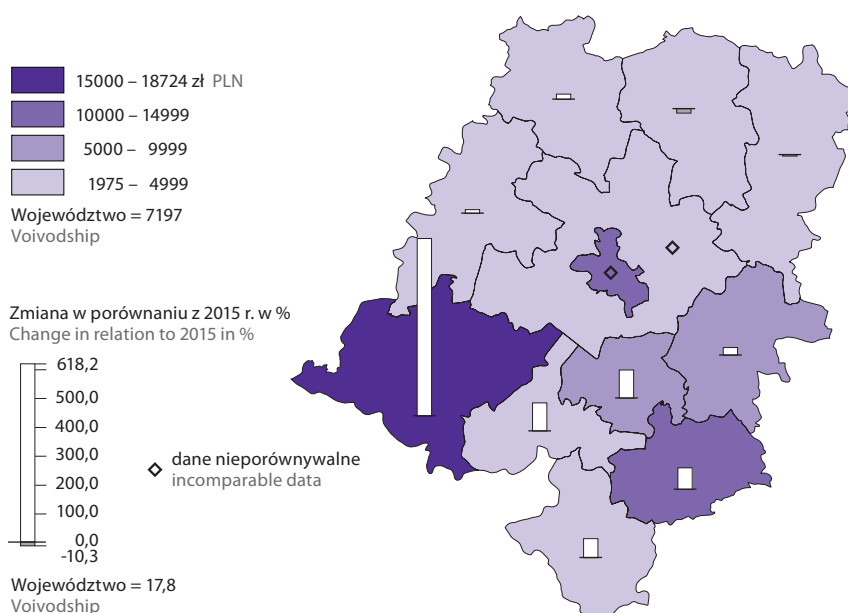
W 2024 r. w porównaniu z 2023 r. odnotowano spadek nakładów inwestycyjnych w jedenastu sekcjach. Z sekcji o największym udziale w nakładach ogółem, najwyższy spadek zanotowały przedsiębiorstwa prowadzące działalność w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 26,3%). Wzrost natomiast

zarejestrowano w ośmiu sekcjach. Największa jego skala, wśród sekcji o znaczącym udziale nakładów inwestycyjnych dotyczyła przetwórstwa przemysłowego (o 10,5%).

W przekroju powiatów w 2024 r. największą wartość nakładów inwestycyjnych odnotowano w powiecie nyskim (2385,3 mln zł). Drugim pod względem wielkości nakładów było m. Opole (1359,8 mln zł). Najniższy poziom nakładów inwestycyjnych został odnotowany w powiatach: głubczyckim i namysłowskim (odpowiednio: 83,7 mln zł i 122,6 mln zł).

Wartość nakładów inwestycyjnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2024 r. wynosiła w województwie opolskim 7197 zł i była o 171 zł wyższa niż średnio w kraju. Biorąc pod uwagę wartość nakładów inwestycyjnych przeliczonych na 1 mieszkańca w poszczególnych powiatach, najwyższą odnotowano w powiecie nyskim (18724 zł), natomiast najniższą w powiecie głubczyckim (1975 zł).

Mapa 41. Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach^a na 1 mieszkańca w 2024 r. (ceny bieżące)
Map 41. Investment outlays in enterprises^a per capita in 2024 (current prices)

a Dane dotyczą podmiotów o liczbie pracujących 10 i więcej osób; według lokalizacji inwestycji.
a Data concern entities employing 10 and more persons; by investment location.

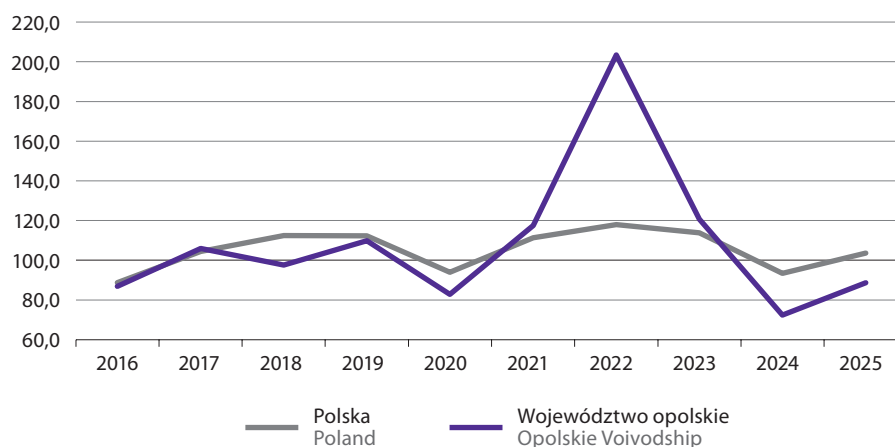
W drugiej części analizy dane o **nakładach inwestycyjnych** dotyczą przedsiębiorstw niefinansowych, o liczbie pracujących 50 i więcej osób (na podstawie kwartalnego sprawozdania F-01/1-01²); dane prezentowane są zgodnie z siedzibą inwestora.

Nakłady inwestycyjne (w cenach bieżących) poniesione w 2025 r. przez badane przedsiębiorstwa mające siedzibę na terenie województwa opolskiego wynosiły 2411,0 mln zł i były (w cenach bieżących) o 11,5% niższe od zrealizowanych w 2024 r. (w kraju – wyższe o 3,6%). Nakłady inwestycyjne poniesione w województwie opolskim stanowiły 1,1% nakładów poniesionych w kraju (w 2024 r. – 1,3%).

² Dane dotyczą przedsiębiorstw niefinansowych (jednostek prawnych) prowadzących księgi rachunkowe o liczbie pracujących 50 i więcej osób. Dane nie obejmują rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa (sekcja A według PKD 2007); działalności finansowej i ubezpieczeniowej (sekcja K według PKD 2007); szkół wyższych; samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej; instytucji kultury posiadających osobowość prawną oraz związków zawodowych, organizacji religijnych i politycznych.

Wykres 54. Dynamika nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw niefinansowych (ceny bieżące)
Rok poprzedni=100

Chart 54. Indices of investment outlays of non-financial enterprises (current prices)
 Previous year=100

Nakłady na środki trwałe to nakłady na: budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe; maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem); środki transportu; inne, tj. melioracje wodne, poprawę walorów (ulepszenie) gruntów, inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie oraz odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji.

Pozostałe nakłady to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

Tablica 32. Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw niefinansowych (ceny bieżące)

Table 32. Investment outlays of non-financial enterprises (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Ogółem: Total:				
w milionach złotych in million PLN	1614,8	1309,3	2725,6	2411,0
Polska=100 Poland=100	1,2	0,9	1,3	1,1
W tym – w % – nakłady na: Of which – in % – outlays on:				
Budynki i budowle Buildings and structures	43,0	36,7	33,1	25,8
Zakupy Purchases	56,7	63,0	66,5	73,7
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi machinery, technical equipment and tools	46,8	50,4	54,8	61,6
środków transportu transport equipment	9,9	12,6	11,7	12,0

W 2025 r. w województwie opolskim z ogólnej kwoty nakładów inwestycyjnych na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia wydatkowano 1486,3 mln zł (mniej o 0,5% niż w 2024 r.), na środki transportu – 290,4 mln zł (mniej o 9,0%), a na budynki i budowle – 622,4 mln zł (mniej o 30,9%). Wartość zakupów inwestycyjnych osiągnęła 1776,7 mln zł i w porównaniu z 2024 r. zmniejszyła się o 2,0%, a udział tych zakupów w ogólnej liczbie nakładów inwestycyjnych wzrósł o 7,2 p. proc.

W 2025 r. inwestowały głównie przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego, których udział w nakładach inwestycyjnych poniesionych w województwie wynosił 71,4% (wobec 76,7% w 2024 r.). Znacznym udziałem poniesionych nakładów inwestycyjnych wyróżniały się także przedsiębiorstwa z sekcji: handel; naprawa pojazdów samochodowych (10,7%) oraz dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (5,5%). W strukturze nakładów według sekcji w porównaniu z 2024 r. najbardziej zmniejszył się udział nakładów poniesionych przez przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego (o 5,3 p. proc.), natomiast największy wzrost udziału dotyczył przedsiębiorstw zajmujących się handlem; naprawą pojazdów samochodowych (o 3,9 p. proc.).

Spadek nakładów inwestycyjnych w porównaniu z 2024 r. odnotowano w przedsiębiorstwach zaklasyfikowanych m.in. do sekcji: transport i gospodarka magazynowa (o 46,3%) oraz przetwórstwo przemysłowe (o 17,7%). Wzrost nakładów miał miejsce m.in. w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 84,6%) oraz w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 39,5%).

Wartość kosztorysowa inwestycji dotyczy nakładów na budowę środków trwałych zarówno rozpoczętą i zakończoną, jak również rozpoczętą i niezakończoną w roku sprawozdawczym, przyjmując wartość w cenach bieżących wynikającą z dokumentacji projektowo-kosztorysowej, z uwzględnieniem ewentualnych zmian w wartości kosztorysowej dokonanych do końca roku sprawozdawczego.

Przez **inwestycje nowo rozpoczęte** rozumie się te budowy środków trwałych, których realizację faktycznie rozpoczęto w roku sprawozdawczym.

W 2025 r. inwestorzy rozpoczęli realizację 791 nowych inwestycji (więcej o 4,4% niż w 2024 r.) o łącznej wartości kosztorysowej 450,6 mln zł, tj. mniej o 14,8% w porównaniu z 2024 r. W kraju w 2025 r. rozpoczęto 215527 inwestycji (o 2,2% mniej niż przed rokiem) o wartości kosztorysowej 93764,4 mln zł (wyższej o 9,8% w porównaniu z 2024 r.). W województwie opolskim w badanym okresie na ulepszenie (tj. przebudowę, rozbudowę, rekonstrukcję lub modernizację) istniejących środków trwałych przypadało 41,2% wartości kosztorysowej wszystkich inwestycji rozpoczętych, a w 2024 r. – 30,2%.

W 2025 r. najwięcej inwestycji w województwie opolskim rozpoczęto w przedsiębiorstwach zaklasyfikowanych do sekcji przetwórstwo przemysłowe – 55,9% ogółu (w 2024 r. – 59,1%).

W porównaniu z 2024 r. zmniejszyła się wartość kosztorysowa inwestycji rozpoczętych m.in. w podmiotach prowadzących działalność w zakresie handlu; naprawy pojazdów samochodowych (o 82,9%) oraz przetwórstwa przemysłowego (o 21,9%). Wzrost wartości kosztorysowej inwestycji rozpoczętych notowano natomiast m.in. w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 283,3%).

6.3. Produkcja i usługi

6.3. Production and services

Rolnictwo

Agriculture

W 2025 r. w skali roku odnotowano zmniejszenie powierzchni zasiewów, natomiast zwiększenie plonów oraz zbiorów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi. Plony rzepaku i rzepiku oraz ziemniaków były wyższe, a buraków cukrowych niższe w relacji do poprzedniego roku. W skali roku zwiększyła się powierzchnia uprawy ziemniaków, natomiast zmniejszyła się rzepaku i rzepiku oraz buraków cukrowych.

W czerwcu 2025 r. w odniesieniu do analogicznego okresu 2024 r. zmniejszyło się pogłowie bydła, trzody chlewnej oraz owiec.

W województwie opolskim w 2025 r. w porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano wzrost skupu żywca rzeźnego oraz mleka krowiego, a spadek skupu zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych oraz ziemniaków. W odniesieniu do 2024 r. wzrosły ceny zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych, żywca rzeźnego wołowego i drobiowego oraz mleka krowiego, a spadły ceny skupu ziemniaków jadalnych oraz żywca rzeźnego wieprzowego.

W 2024 r. w województwie opolskim w porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano wzrost (w cenach stałych) towarowej produkcji rolniczej, natomiast spadek produkcji rolniczej globalnej i końcowej.

Powierzchnia upraw zbóż ogółem w 2025 r. wynosiła 342,1 tys. ha i wzrosła o 1,9% w porównaniu z 2024 r. (w kraju – spadła o 2,2%). Plony zbóż ogółem oszacowano na poziomie 70,0 dt/ha i były one wyższe o 17,6% w stosunku do 2024 r. (w kraju – o 9,1%). Zbiory zbóż ogółem w 2025 r. wzrosły o 19,9% w skali roku (w kraju – o 6,7%) i wynosiły 2394,8 tys. t.

Powierzchnia zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w 2025 r. wynosiła 246,4 tys. ha i była niższa o 1,9% w porównaniu z 2024 r. (w kraju – o 3,5%). Województwo opolskie uzyskało najwyższe w kraju plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi, tj. na poziomie 61,6 dt/ha. Jednocześnie plony te były wyższe o 16,9% w stosunku do 2024 r. (w kraju – o 8,7%). W odniesieniu do średniej wydajności notowanej w kraju (48,6 dt/ha) plony wojewódzkie były wyższe o 26,7%. W 2025 r. zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi oszacowano na 1517,3 tys. t, tj. więcej o 14,6% niż przed rokiem (w kraju – o 4,8%).

Powierzchnia upraw pszenicy ogółem w województwie opolskim w 2025 r. wynosiła 153,6 tys. ha i w stosunku do 2024 r. wzrosła o 4,0%. W kraju powierzchnia pszenicy ogółem zwiększyła się o 1,2%. W województwie plony pszenicy ogółem z 1 ha wynosiły 65,9 dt i w stosunku do 2024 r. wzrosły o 14,6% (w kraju – o 7,5%). Zbiory pszenicy oszacowane na 1011,6 tys. t były o 19,2% większe niż przed rokiem (w kraju – o 8,8%).

Powierzchnia zasiewów żyta w 2025 r. była mniejsza o 29,6% niż w 2024 r. i wynosiła 8,0 tys. ha, a zbiory oszacowane na 39,0 tys. t. zmniejszyły się o 11,7% (w kraju spadek odpowiednio: o 11,5% i o 5,4%). Zebrane plony żyta były o 25,6% wyższe niż w 2024 r. (w kraju – o 7,0%) i wynosiły 48,6 dt/ha.

Areał uprawy rzepaku i rzepiku w 2025 r. wynosił 66,1 tys. ha i zmniejszył się o 1,5% w porównaniu z rokiem poprzednim (w kraju – wzrost o 8,7%). Plony osiągnęły poziom 32,4 dt/ha i były o 2,1% niższe od średnich krajowych (33,1 dt/ha). Wydajność z 1 ha uprawy była wyższa o 16,1% w stosunku do 2024 r. (w kraju – o 2,2%). Zbiory rzepaku i rzepiku w województwie oszacowano na 214,0 tys. t, tj. więcej o 14,4%, natomiast w kraju o 11,2% od notowanych w 2024 r. Województwo opolskie z udziałem 5,9% w zbiorach krajowych uplasowało się na 9 miejscu w kraju. Najwięcej rzepaku i rzepiku zebrano w województwie lubelskim (udział w kraju – 14,6%), natomiast najmniej w województwie małopolskim (1,6%).

Powierzchnia upraw ziemniaków w 2025 r. zwiększyła się w odniesieniu do roku wcześniejszego o 9,4% (w kraju – o 9,2%) i wynosiła 5,8 tys. ha. Średnie plony ukształtowały się na poziomie 290 dt/ha i były niższe o 11,3% od średnich krajowych (327 dt/ha). W odniesieniu do poziomu plonów uzyskanych w 2024 r. odnotowano wzrost wydajności o 10,7% (w kraju – o 8,3%). W województwie opolskim zebrano 167,7 tys. t ziemniaków, tj. więcej o 21,3% niż w 2024 r. W kraju zbiory ziemniaków w 2025 r. w stosunku do roku poprzedniego zwiększyły się o 18,4%. Województwo opolskie stanowiąc 2,4% krajowej produkcji ziemniaków zajęło 12 miejsce wśród województw. Najwięcej ziemniaków zebrano w województwie wielkopolskim (udział w kraju – 18,7%), natomiast najmniej w województwie lubuskim (1,0%).

W analizowanym roku powierzchnia uprawy buraków cukrowych wynosiła 13,0 tys. ha i była o 12,9% mniejsza w porównaniu z 2024 r. W kraju odnotowano spadek o 6,9% w stosunku do 2024 r. Plony buraków cukrowych wynosiły 716 dt/ha, tj. o 3,0% mniej niż rok wcześniej (w kraju – więcej o 8,4%). W stosunku do średniej krajowej (719 dt/ha) uzyskane plony były o 0,4% niższe. Produkcja buraków cukrowych w 2025 r. wynosiła 932,1 tys. t i była o 15,5% niższa niż w roku poprzednim. W kraju zbiory buraków cukrowych wzrosły o 0,9% w odniesieniu do 2024 r. Udział województwa opolskiego w krajowych zbiorach buraka cukrowego wynosił 5,0% i województwo zajęło 8 miejsce w kraju. Najwięcej buraków cukrowych zebrano w województwie wielkopolskim (udział w kraju – 22,9%), a najmniej w podlaskim (0,1%).

Tablica 33. Plony wybranych ziemiopłodów rolnych

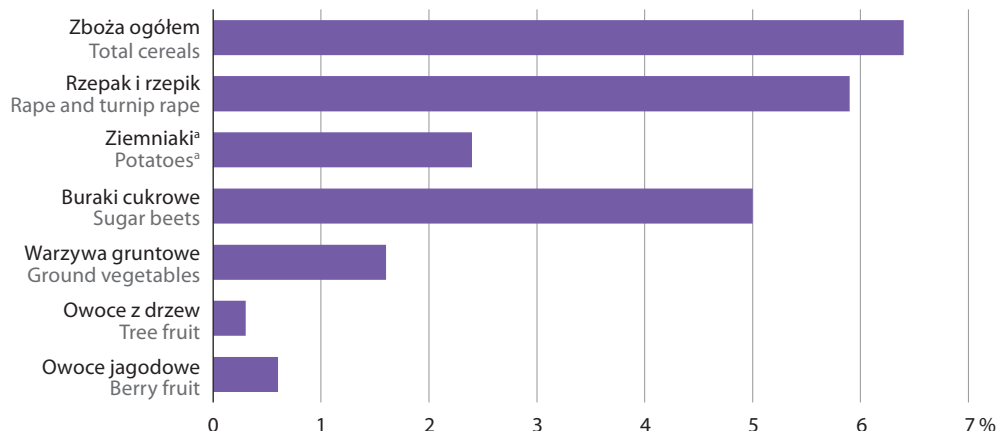
Table 33. Yields of selected agricultural crops

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025	2025 Polska Poland
	z 1 ha w dt per 1 ha in decitonnes				
Zboża ogółem Total cereals	50,4	62,2	59,5	70,0	53,9
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi of which basic cereals with cereal mixtures	51,1	57,2	52,7	61,6	48,6
w tym: of which:					
pszenica wheat	58,4	62,2	57,5	65,9	55,9
żyto rye	40,8	45,1	38,7	48,6	38,2
jęczmień barley	43,8	54,3	49,4	59,2	48,2
pszenżyto triticale	44,0	51,6	44,9	53,0	47,2
Rzepak i rzepik Rape and turnip rape	31,4	31,5	27,9	32,4	33,1
Ziemniaki ^a Potatoes ^a	234	350	262	290	327
Buraki cukrowe Sugar beets	506	672	738	716	719

a Bez uprawy w ogrodach przydomowych.
a Excluding kitchen gardens.

Wykres 55. Udział województwa w krajowej produkcji wybranych ziemiopłodów rolnych i ogrodnich w 2025 r.

Chart 55. Share of voivodship in the country production of selected agricultural and horticultural crops in 2025

^a Bez uprawy w ogrodach przydomowych.
^a Excluding kitchen gardens.

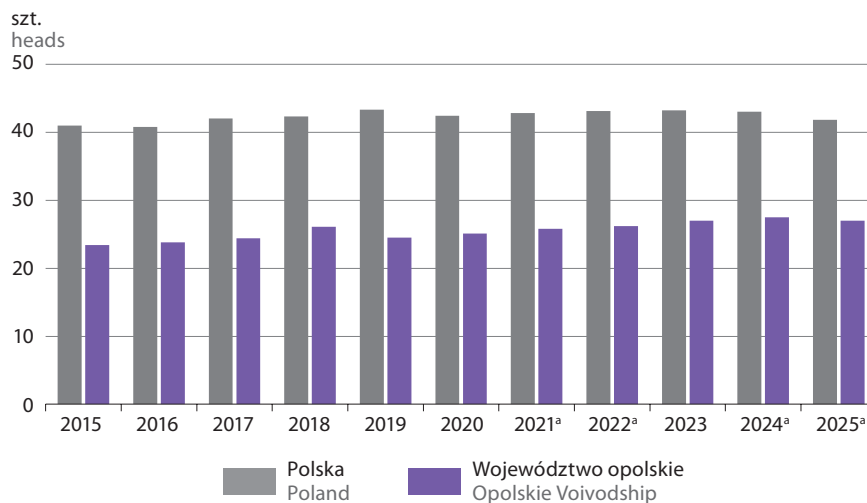
Według stanu w czerwcu 2025 r. pogłowie bydła w województwie opolskim liczyło 137,8 tys. szt., tj. 2,2% ogólnego pogłowia w kraju. Liczebność stada bydła w województwie opolskim zmniejszyła się o 1,9% w stosunku do 2024 r., a w kraju o 3,0%.

Udział krów w pogłowie bydła w województwie w czerwcu 2025 r. ukształtował się na poziomie 31,9% (w 2024 r. – 33,0%). W stadzie krów dominujący udział (93,1%) miały krowy mleczne (w 2024 r. – 93,5%).

Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych w czerwcu 2025 r. wyniosła 27,0 szt., w tym krów – 8,6 szt. (w kraju odpowiednio: 41,8 szt. i 14,7 szt.).

Wykres 56. Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych Stan w dniu 1 czerwca

Chart 56. Cattle density per 100 ha of agricultural land As of 1 June

^a Jako podstawę przeliczeń dla pogłowia zwierząt gospodarskich w latach 2021–2022 przyjęto dane na temat użytków rolnych według stanu w dniu 1 czerwca 2020 r., a w 2024 r. i 2025 r. – według stanu w dniu 1 czerwca 2023 r.

^a The data on agricultural land as of 1st June of 2020 was used as a basis for the calculations for farm animal stocks in the years 2021–2022, while in 2024 and 2025 – as of 1st June of 2023.

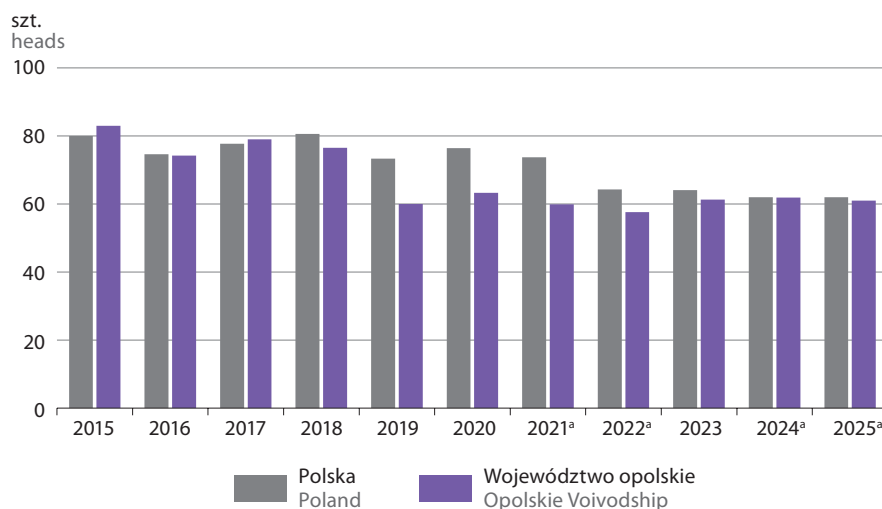
W czerwcu 2025 r. pogłowie trzody chlewnej w województwie ukształtowało się na poziomie 310,8 tys. szt., co stanowiło 3,4% w ogólnokrajowym pogłowie świń. W odniesieniu do stanu odnotowanego w 2024 r. wielkość stada spadła o 1,5% (w kraju – o 0,1%).

W województwie opolskim w 2025 r. stado loch na chów w porównaniu z 2024 r. zwiększyło się o 9,0% do poziomu 30,5 tys. szt., w tym pogłowie loch próśnych o 2,5% do 19,6 tys. szt.

W czerwcu 2025 r. obsada trzody chlewnej ogółem, w tym loch na chów, na 100 ha użytków rolnych wyniosła odpowiednio: 61,0 szt. i 6,0 szt. (w kraju: 62,0 szt. i 4,2 szt.).

**Wykres 57. Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych
Stan w dniu 1 czerwca**

Chart 57. Pigs density per 100 ha of agricultural land
As of 1 June

a Jako podstawę przeliczeń dla pogłowia zwierząt gospodarskich w latach 2021–2022 przyjęto dane na temat użytków rolnych według stanu w dniu 1 czerwca 2020 r., a w 2024 r. i 2025 r. – według stanu w dniu 1 czerwca 2023 r.

a The data on agricultural land as of 1st June of 2020 was used as a basis for the calculations for farm animal stocks in the years 2021–2022, while in 2024 and 2025 – as of 1st June of 2023.

Stado owiec w województwie opolskim w czerwcu 2025 r. liczyło 3,0 tys. szt. i stanowiło 1,0% pogłowia krajowego. Liczebność stada w porównaniu z 2024 r. zmniejszyła się o 4,1%. W skali kraju pogłowie owiec spadło o 2,3% w stosunku do 2024 r.

W czerwcu 2025 r. w strukturze stada owiec maciorki owcze (tj. samice, które miały już potomstwo i samice pokryte po raz pierwszy) stanowiły 37,7%, a ich udział w odniesieniu do 2024 r. zwiększył się o 1,3 p. proc.

Obsada owiec na 100 ha użytków rolnych w czerwcu 2025 r. ukształtowała się na poziomie 0,6 szt., przy średniej w kraju 2,0 szt.

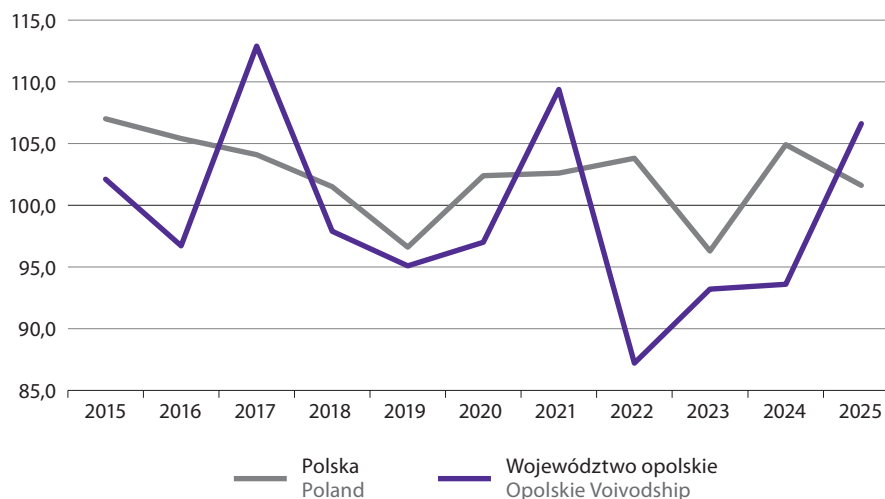
W 2025 r. w województwie opolskim na rynku rolnym skupiono 728,1 tys. t ziarna zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego), co stanowiło 8,2% skupu ogólnokrajowego. W stosunku do 2024 r. skup zbóż był niższy o 12,4% (w kraju – o 1,6%). W województwie opolskim skupiono 582,4 tys. t pszenicy (9,1% skupu krajowego), tj. mniej o 9,4% w porównaniu z 2024 r. Skup jęczmienia wynosił 105,2 tys. t co stanowiło 12,1% skupu krajowego i był niższy o 1,5% w stosunku do notowanego w 2024 r. Skup żyta w 2025 r. wynosił 10,2 tys. t (1,8% ogólnokrajowego skupu), a pszenżyta – 28,1 tys. t (2,9%). W odniesieniu do 2024 r. odnotowano spadek zarówno skupu żyta (o 72,8%), jak i pszenżyta (o 34,1%).

Skup ziemniaków w analizowanym roku kształtował się na poziomie 67,6 tys. t i stanowił 3,0% skupu w kraju. W relacji do 2024 r. skup ziemniaków był niższy o 7,3%, natomiast w kraju wyższy o 12,0%.

W województwie opolskim w 2025 r. skupiono 114,8 tys. t żywca rzeźnego (w wadze żywej), czyli więcej o 6,6% niż przed rokiem (w kraju – o 1,6%). Żywiec rzeźny skupiony na terenie województwa stanowił 1,6% skupu ogólnokrajowego. Skup żywca wieprzowego wynosił 55,7 tys. t (2,3% skupu krajowego), tj. mniej o 5,3% w odniesieniu do 2024 r. (w kraju – więcej o 5,1%). Skup żywca wołowego kształtował się na poziomie 4,1 tys. t (0,6% skupu krajowego) i był mniejszy o 28,2% w stosunku do 2024 r. (w kraju – o 5,9%). Żywca drobiowego skupiono 55,1 tys. t, tj. więcej o 27,4% w porównaniu z 2024 r. (w kraju – o 1,0%). Skup żywca drobiowego w województwie stanowił 1,4% skupu krajowego.

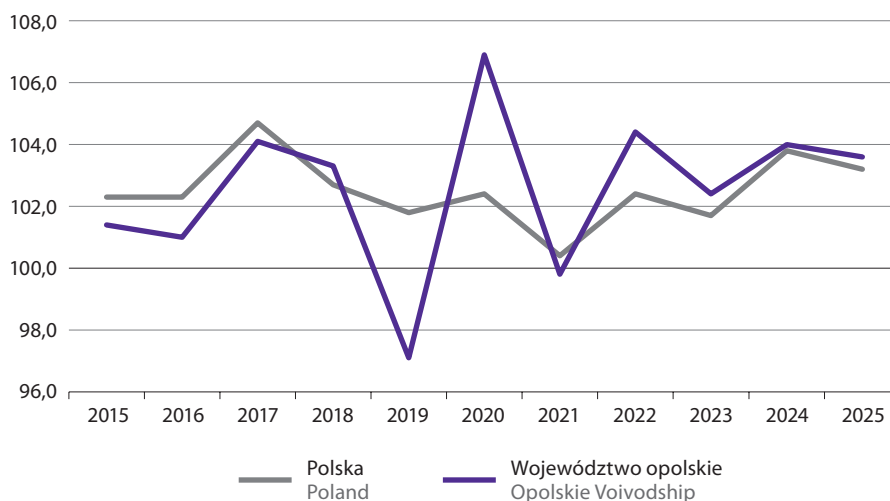
Wykres 58. Dynamika skupu żywca rzeźnego ogółem (w wadze żywej)
Rok poprzedni=100

Chart 58. Indices of procurement of total animals for slaughter (in live weight)
Previous year=100

W 2025 r. skup mleka krowiego wynosił 320,6 mln l (2,4% ogółu mleka skupionego w kraju). W porównaniu ze skupem z roku poprzedniego skup mleka w województwie był większy o 3,6%, a w kraju o 3,2%.

Wykres 59. Dynamika skupu mleka
Rok poprzedni=100
 Chart 59. Indices of procurement of cows' milk
 Previous year=100

Przeciętne roczne ceny skupu obliczono jako iloraz wartości (w cenach bieżących bez VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

Przeciętne roczne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

W województwie opolskim w 2025 r. średnia cena skupu zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego) wynosiła 80,04 zł za 1 dt (w kraju – 78,97 zł) i była o 1,6% (w kraju – o 0,3%) wyższa niż przed rokiem. Średnia cena skupu pszenicy w omawianym roku wynosiła 81,71 zł za 1 dt (w kraju – 81,72 zł) i była wyższa o 1,3% (w kraju – niższa o 1,1%) od notowanej w 2024 r. Na targowiskach za 1 dt pszenicy płacono 134,09 zł (w kraju – 111,09 zł/dt), czyli więcej o 4,5% niż w 2024 r. (w kraju – o 2,3%). W 2025 r. w województwie opolskim cena żyta w skupie kształtowała się na poziomie 66,23 zł za 1 dt (w kraju – 64,79 zł za dt), tj. niższym niż przed rokiem o 9,9% (w kraju – wyższym o 9,2%).

W województwie opolskim w 2025 r. średnia cena skupu ziemniaków jadalnych za 1 dt wynosiła 100,99 zł i była niższa o 6,3% w porównaniu z 2024 r. (w kraju odpowiednio: 92,26 zł za 1 dt i niższa o 22,4%). W obrocie targowiskowym cena ziemniaków jadalnych kształtowała się na poziomie 240,39 zł/dt (w kraju – 197,70 zł), tj. niższym o 7,9% w stosunku do 2024 r. (w kraju – o 11,8%).

Cena skupu żywca wołowego (bez cieląt) w 2025 r. wynosiła 12,33 zł za kg (w kraju – 13,54 zł/kg), tj. wzrosła o 30,9% w stosunku do uzyskanej w poprzednim roku (w kraju – o 27,5%). Cena żywca wieprzowego w skupie osiągnęła wartość 6,39 zł za kg (w kraju – 6,31 zł za kg) i była niższa o 11,7% w porównaniu z zanotowaną w 2024 r. (w kraju – o 11,2%). W 2025 r. cena skupu drobiu rzeźnego osiągnęła poziom 5,73 zł za kg (w kraju – 6,26 zł za kg) i była wyższa o 12,2% w stosunku do 2024 r. (w kraju – o 17,3%).

Za 1 l mleka krowiego w 2025 r. płacono 2,22 zł, tak jak w kraju, tj. o 5,8% więcej niż przed rokiem (w kraju – o 5,4%).

W ogólnej wartości globalnej produkcji rolniczej w 2024 r. w województwie opolskim 63,1% przypadało na dominującą produkcję roślinną, natomiast pozostałe 36,9% stanowiła produkcja zwierzęca. W 2024 r. w porównaniu z rokiem poprzednim (w cenach stałych 2023 r.) wartość produkcji globalnej spadła o 2,5%, o czym zadecydował spadek wartości produkcji roślinnej (o 5,9%), przy wzroście produkcji zwierzęcej o 3,8%. Województwo opolskie w 2024 r. wytworzyło 2,7% krajowej globalnej produkcji rolniczej (udział produkcji roślinnej i zwierzęcej wynosił odpowiednio: 3,6% i 1,8%).

W 2024 r. z wartości końcowej produkcji rolniczej w województwie opolskim 50,6% stanowiła produkcja roślinna, natomiast na produkcję zwierzęcą przypadało 49,4%. Końcowa produkcja rolnicza w województwie w 2024 r. była o 3,6% niższa niż w roku poprzednim, na co wpływ miał spadek o 9,8% produkcji roślinnej. Udział województwa w krajowej końcowej produkcji rolniczej wynosił 2,3% (produkcji roślinnej – 3,2% i zwierzęcej – 1,8%). Końcowa produkcja rolnicza w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych była o 32,3% niższa od średniej w kraju.

W towarowej produkcji rolniczej w 2024 r. wystąpił wzrost produkcji ogółem o 6,3%, przy zwiększeniu się wartości produkcji roślinnej o 2,0%, a zwierzęcej o 11,5%. W 2024 r. udział województwa w ogólnokrajowej towarowej produkcji rolniczej ukształtował się na poziomie 2,6% (produkcja roślinna i zwierzęca stanowiły odpowiednio: 3,9% i 1,9%). Sprzedaż w obrocie targowiskowym zwiększyła się o 120,6%, natomiast spadł skup produktów rolnych o 7,4%. W strukturze towarowej produkcji rolniczej w 2024 r. udział produkcji roślinnej wynosił 52,6%.

Przemysł Industry

W 2024 r. w województwie opolskim produkcja sprzedana przemysłu i przeciętne zatrudnienie nie osiągnęły poziomu z 2023 r. W skali roku zwiększyła się natomiast wydajność pracy, mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego. W odniesieniu do 2021 r. obserwowano wzrost produkcji sprzedanej i wydajności pracy, przy spadku przeciętnego zatrudnienia. W latach 2021–2024 produkcja sprzedana przemysłu przypadająca na 1 mieszkańca kształtowała się poniżej średniej krajowej. Według wstępnych danych w 2025 r. w relacji do roku poprzedniego odnotowano wzrost produkcji sprzedanej przemysłu i wydajności pracy. W tym samym okresie obniżeniu uległo przeciętne zatrudnienie.

Dane o **produkcji sprzedanej przemysłu** dotyczą działalności przemysłowej i nieprzemysłowej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji: B – „Górnictwo i wydobywanie”, C – „Przetwórstwo przemysłowe”, D – „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz E – „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Dane o **wartości produkcji sprzedanej przemysłu** prezentuje się bez VAT i podatku akcyzowego, natomiast łącznie z wartością dotacji przedmiotowych do wyrobów i usług – w tzw. cenach bazowych.

W pierwszej części analizy dane o **produkcji sprzedanej przemysłu** oraz **przeciętnym zatrudnieniu w przemyśle** dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących 10 i więcej osób.

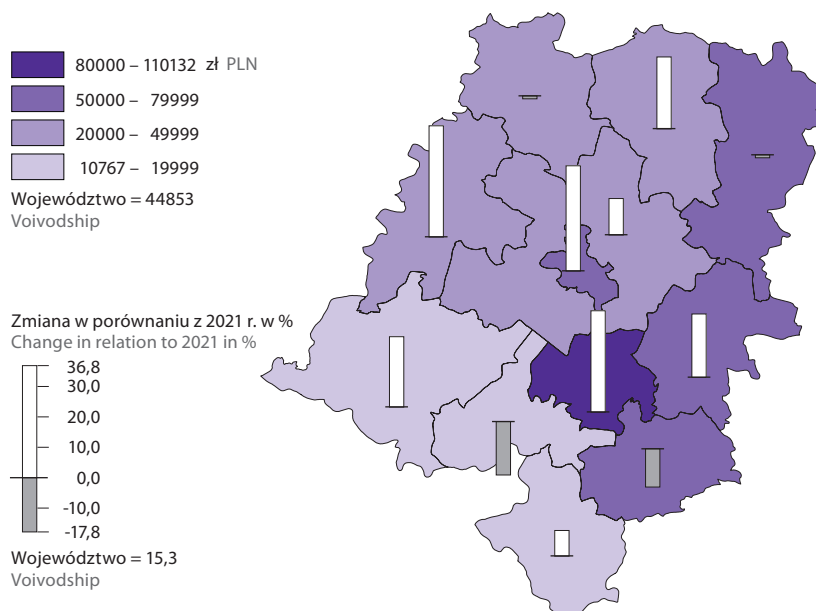
W 2024 r. w województwie opolskim w 839 podmiotach gospodarczych o liczbie pracujących 10 i więcej osób produkcja sprzedana przemysłu osiągnęła wartość 41863,5 mln zł (w cenach bieżących), tj. o 0,3% niższą (w cenach stałych) w porównaniu z 2023 r. oraz o 0,9% wyższą w relacji do 2021 r. Spadek produkcji w skali roku obserwowano w co drugim województwie, w tym najgłębszy w dolnośląskim (o 8,1%).

Wzrost produkcji wahał się od 1,3% w województwie podkarpackim do 6,0% w województwie lubelskim. Udział produkcji sprzedanej przemysłu w województwie opolskim, podobnie jak przed rokiem, wynosił 1,9% produkcji krajowej (w 2021 r. – 2,1%). Wynik ten uplasował województwo opolskie na ostatniej pozycji w kraju, za województwem warmińsko-mazurskim. Najwyższą wartość produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach bieżących) wypracowały przedsiębiorstwa w województwie mazowieckim (23,4% produkcji krajowej).

W przekroju terytorialnym według powiatów w 2024 r. najwyższą wartość produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach bieżących) odnotowano w m. Opolu (9152,9 mln zł – 21,9% produkcji wojewódzkiej). Drugi pod względem wartości produkcji był powiat krapkowicki (6543,4 mln zł – 15,6% produkcji wojewódzkiej), a trzeci – powiat kędzierzyńsko-kozielski (5982,7 mln zł – 14,3%). Najniższą wartość produkcji sprzedanej przemysłu obserwowano w powiatach: głubczyckim (531,4 mln zł – 1,3% produkcji wojewódzkiej) i prudnickim (550,9 mln zł – 1,3%). W ujęciu rocznym największa zmiana udziału w produkcji sprzedanej przemysłu województwa wystąpiła w powiatach: kędzierzyńsko-kozielskim (z 13,8% na 14,3%) i oleskim (z 8,9% na 8,4%).

Produkcja sprzedana przemysłu przypadająca na 1 mieszkańca (w cenach bieżących) w województwie opolskim w 2024 r. wynosiła 44853 zł i obniżyła się o 3,6% w porównaniu z rokiem poprzednim (w kraju – o 5,9%). Odmienną tendencję odnotowano w odniesieniu do 2021 r. – wzrost o 15,3% (w kraju – o 24,8%). Omawiany wskaźnik w województwie stanowił 76,1% średniej krajowej (w 2023 r. – 74,2%, w 2021 r. – 82,3%). Biorąc pod uwagę wartość produkcji sprzedanej przemysłu przeliczoną na 1 mieszkańca (w cenach bieżących) w poszczególnych województwach, to najwyższą odnotowano w województwie mazowieckim (94076 zł – 159,5% średniej krajowej), a najniższą – w lubelskim (31133 zł – 52,8%). Województwo opolskie w tym zestawieniu uplasowało się na 9 miejscu.

Mapa 42. Produkcja sprzedana przemysłu na 1 mieszkańca w 2024 r. (ceny bieżące)
Map 42. Sold production of industry per capita in 2024 (current prices)

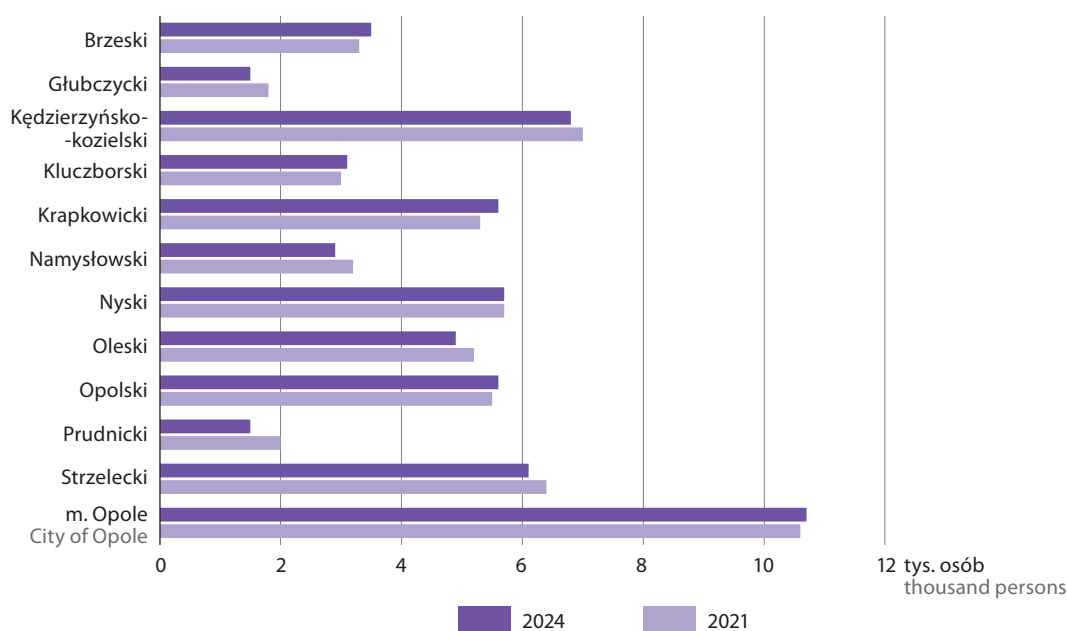
Analiza przestrzennego zróżnicowania produkcji sprzedanej przemysłu w przeliczeniu na 1 mieszkańca według powiatów wykazała, że rozpiętość wartości wskaźnika (w cenach bieżących) wynosiła od 10767 zł w powiecie prudnickim (24,0% średniej wojewódzkiej) do 110132 zł w powiecie krapkowickim (245,5%).

Produkcja sprzedana przemysłu na 1 mieszkańca w relacji do 2023 r. spadła (w cenach bieżących) we wszystkich powiatach, z wyjątkiem brzeskiego (wzrost o 4,2%). Omawiany wskaźnik najbardziej obniżył się w powiatach: głubczyckim (o 15,1%), nyskim (o 10,0%) i namysłowskim (o 9,4%).

W 2024 r. w województwie opolskim w sekcjach grupujących przemysł przeciętnie zatrudnionych było 57,9 tys. osób, tj. mniej o 1,6% względem 2023 r. oraz o 1,9% w odniesieniu do 2021 r.

Ponad 10% udział przeciętnego zatrudnienia w przemyśle ogółem w województwie odnotowano w m. Opolu (18,5%) oraz w powiatach: kędzierzyńsko-kozielskim (11,8%) i strzeleckim (10,6%). Najmniejszy udział w przeciętnym zatrudnieniu w przemyśle generowały podmioty z siedzibą w powiatach: głubczyckim (2,5%) i prudnickim (2,6%). Przeciętne zatrudnienie w skali roku zmniejszyło się w dziewięciu powiatach (od 0,5% w brzeskim do 12,6% w głubczyckim), podczas gdy w trzech odnotowano wzrost (o 2,7% – w krapkowickim, o 1,9% – w nyskim i o 0,3% – w strzeleckim).

Wykres 60. Przeciętne zatrudnienie w przemyśle
Chart 60. Average paid employment in industry

W 2024 r. wydajność pracy w przemyśle, mierzona produkcją sprzedaną przemysłu na 1 zatrudnionego, wynosiła 722,9 tys. zł (w cenach bieżących) i wzrosła (w cenach stałych) o 1,3% w porównaniu z rokiem poprzednim oraz o 2,8% w relacji do 2021 r.

Najwyższą wydajność pracy w przemyśle uzyskały podmioty mające siedzibę w powiatach: krapkowickim (1168,7 tys. zł) i kędzierzyńsko-kozielskim (878,3 tys. zł) oraz w m. Opolu (852,2 tys. zł). W odniesieniu do 2023 r. omawiany wskaźnik obniżył się (w cenach bieżących) w ośmiu powiatach, w tym najbardziej w oleskim (o 59,6 tys. zł). Największy wzrost wydajności pracy odnotowano w powiecie brzeskim (o 21,2 tys. zł).

W drugiej części analizy dane o **produkcji sprzedanej przemysłu** oraz **przeciętnym zatrudnieniu w przemyśle** dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących 10 i więcej osób; opracowane zostały na podstawie danych krótkookresowych pozyskiwanych z miesięcznych meldunków o działalności gospodarczej DG-1.

Według wstępnych danych w 2025 r. produkcja sprzedana przemysłu w województwie opolskim osiągnęła wartość 47188,9 mln zł (w cenach bieżących), co stanowiło 2,0% produkcji krajowej. Produkcja sprzedana przemysłu (w cenach stałych) w porównaniu z 2024 r. kształtowała się na poziomie o 9,4% wyższym, podczas gdy rok wcześniej odnotowano jej spadek o 4,5% (w kraju wzrost odpowiednio: o 0,3% i o 3,0%).

W 2025 r. produkcja sprzedana przemysłu w skali roku wzrosła, oprócz województwa opolskiego, w dwunastu województwach, w tym najbardziej w zachodniopomorskim (o 16,3%). W trzech województwach obserwowano spadek produkcji: dolnośląskim (o 2,9%), łódzkim (o 1,9%) oraz warmińsko-mazurskim (o 0,6%).

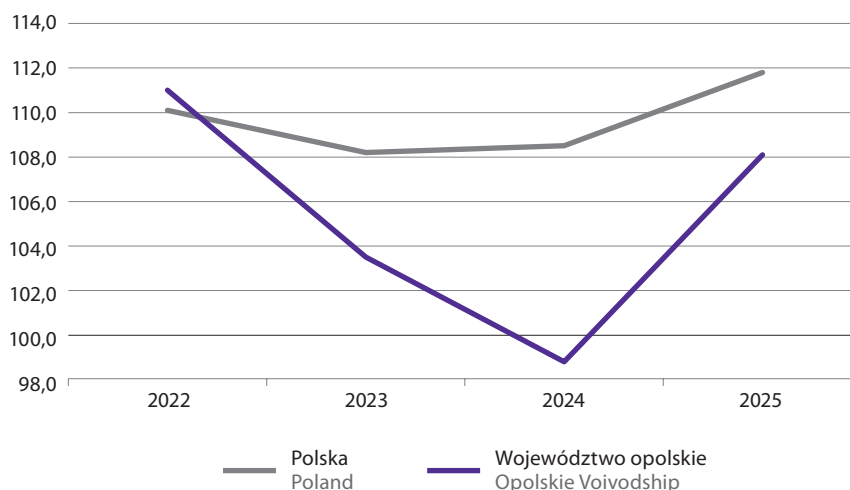
Wyższą produkcję sprzedaną przemysłu w województwie opolskim w ujęciu rocznym odnotowano w kolejnych kwartalnych okresach narastających 2025 r.: w pierwszym kwartale – o 3,9%, w pierwszym półroczu – o 6,9% i w okresie trzech kwartałów – o 7,7%.

Tablica 34. Przemysł
Table 34. Industry

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące): Sold production of industry (current prices):				
w milionach złotych in million PLN	23388,9	32247,2	43631,4	47188,9
Polska=100 Poland=100	2,0	2,1	1,9	2,0
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w % Share of sold production of manufacturing in sold production of industry (current prices) in %	95,1	95,1	94,3	93,4
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys. Average paid employment in industry in thousands	53,8	58,8	58,2	57,9

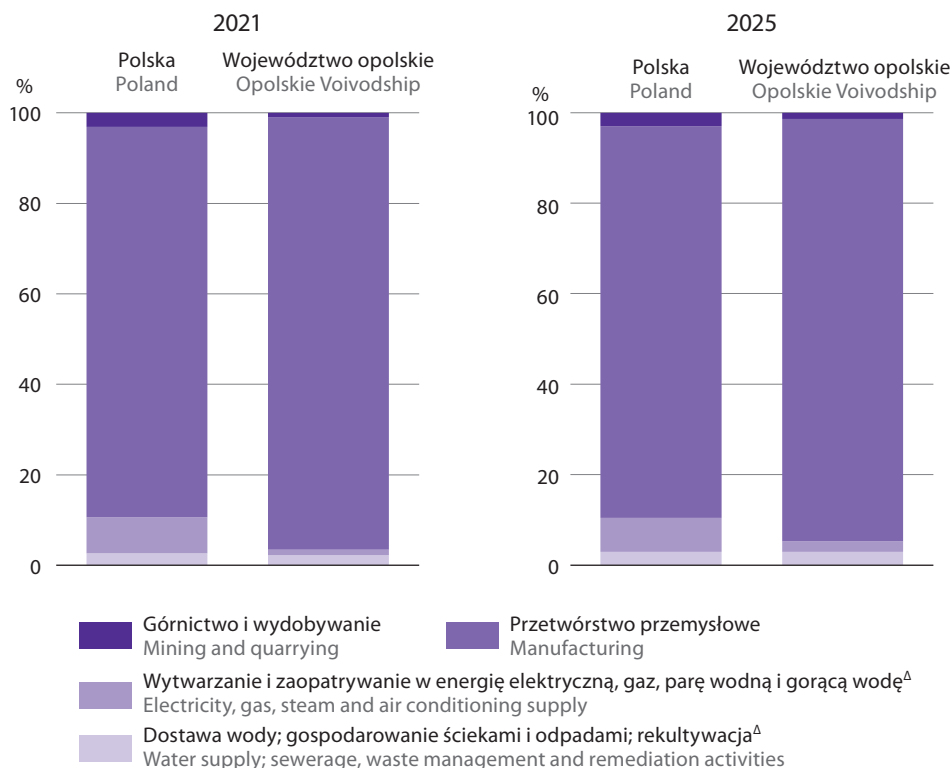
Wykres 61. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (ceny stałe) 2021=100

Chart 61. Indices of sold production of industry (constant prices) 2021=100

Na ogólną wartość produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach bieżących) w 2025 r. w województwie opolskim złożyła się produkcja w sekcjach: przetwórstwo przemysłowe – 44076,2 mln zł, dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja – 1375,7 mln zł, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – 1079,6 mln zł oraz górnictwo i wydobywanie – 657,3 mln zł. Wymienione sekcje stanowiły odpowiednio: 93,4%, 2,9%, 2,3% i 1,4% produkcji sprzedanej przemysłu ogółem. Wyższy poziom produkcji sprzedanej przemysłu w relacji do roku poprzedniego obserwowano we wszystkich sekcjach grupujących przemysł, z wyjątkiem górnictwa i wydobywania (spadek o 6,8%). W wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę produkcja wzrosła o 68,5%, a w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – o 19,4%. W przetwórstwie przemysłowym (tj. sekcji o dominującym udziale w produkcji sprzedanej przemysłu w województwie) wzrost produkcji sprzedanej był zbliżony do notowanego w przemyśle ogółem i wynosił 8,6%. W odniesieniu do 2024 r. w produkcji sprzedanej przemysłu ogółem zmniejszył się udział przetwórstwa przemysłowego (o 0,9 p. proc.) oraz górnictwa i wydobywania (o 0,2 p. proc.), przy jednoczesnym zwiększeniu się udziału wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 0,8 p. proc.), a także dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami; rekultywacji (o 0,3 p. proc.).

Wykres 62. Produkcja sprzedana przemysłu według sekcji PKD (ceny bieżące)
Chart 62. Sold production of industry by PKD sections (current prices)

W 2025 r. wzrost produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach stałych) w skali roku wystąpił w dwudziestu jeden działach przemysłu (spośród dwudziestu ośmiu występujących w województwie), w tym w produkcji: maszyn i urządzeń (o 61,7%), wyrobów z metali (o 18,6%), artykułów spożywczych (o 9,0%), wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 8,0%), wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (o 6,1%), pojazdów samochodowych, przyczep i naczep oraz chemikaliów i wyrobów chemicznych (po 5,4%), a także metali (o 4,6%). Spadek odnotowano m.in. w produkcji: mebli (o 4,5%) oraz wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 3,1%).

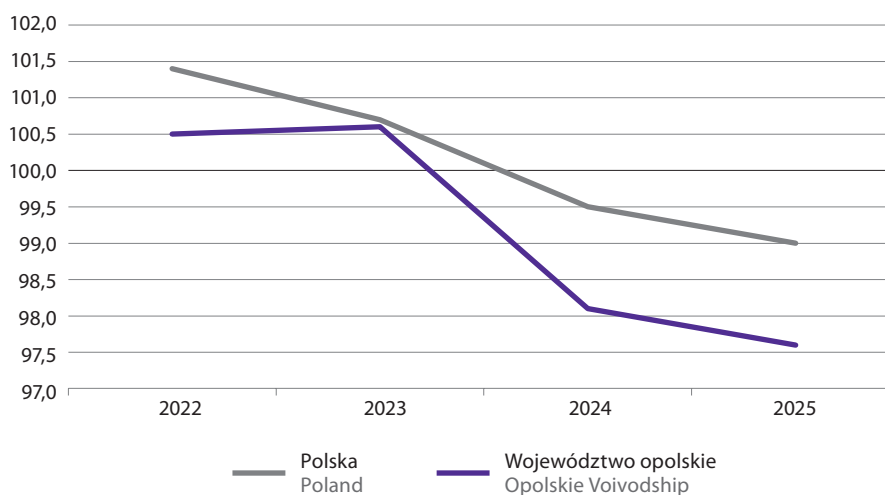
Spośród działów przetwórstwa przemysłowego największy udział w produkcji sprzedanej przemysłu miała produkcja: artykułów spożywczych (15,5%), wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (11,6%), chemikaliów i wyrobów chemicznych (10,5%), wyrobów z metali (10,2%) oraz pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (9,4%). W odniesieniu do 2024 r. w strukturze produkcji sprzedanej przemysłu zwiększył się udział przede wszystkim produkcji: maszyn i urządzeń (o 1,8 p. proc.) oraz wyrobów z metali (o 0,6 p. proc.). Spadek udziału odnotowano m.in. w produkcji: wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 1,2 p. proc.), artykułów spożywczych (o 0,6 p. proc.), a także metali i urządzeń elektrycznych (po 0,4 p. proc.).

W 2025 r. w województwie opolskim wzrostowi produkcji sprzedanej przemysłu w skali roku towarzyszył spadek o 0,4% przeciętnego zatrudnienia (w kraju – o 0,5%). Rok wcześniej spadek przeciętnego zatrudnienia był głębszy i wynosił 2,5% (w kraju – 1,2%).

Poza województwem opolskim, przeciętne zatrudnienie zmniejszyło się w dziewięciu województwach, w tym w największym stopniu w: warmińsko-mazurskim (o 3,7%), śląskim (o 2,0%) i łódzkim (o 1,8%). W województwie zachodniopomorskim przeciętne zatrudnienie utrzymało się na poziomie roku poprzedniego. Wzrost zatrudnienia odnotowano w województwach: mazowieckim (o 2,2%), małopolskim (o 0,8%), świętokrzyskim (o 0,5%), podlaskim (o 0,3%) i podkarpackim (o 0,1%).

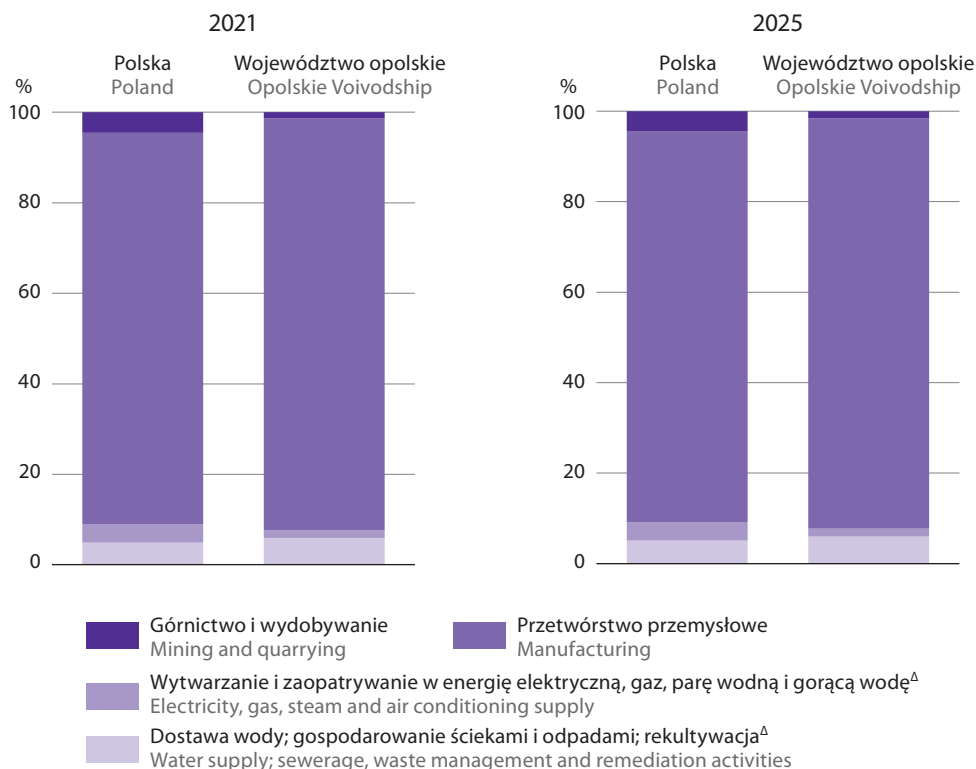
Wykres 63. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle 2021=100

Chart 63. Indices of average paid employment in industry 2021=100

Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w województwie opolskim w 2025 r. kształtowało się na poziomie 57,9 tys. osób (2,1% przeciętnego zatrudnienia w kraju). W jego strukturze największy udział odnotowano w przetwórstwie przemysłowym (90,7%, tj. o 0,3 p. proc. mniej niż w 2024 r.). W omawianej sekcji przeciętne zatrudnienie w 2025 r. wynosiło 52,6 tys. osób i w ujęciu rocznym spadło o 0,8%. W dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji przeciętne zatrudnienie osiągnęło poziom 3,5 tys. osób (o 1,8% więcej w relacji do 2024 r.) i stanowiło 6,0% przeciętnego zatrudnienia w przemyśle (o 0,1 p. proc. więcej niż rok wcześniej). W wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę zatrudnienie wynosiło 1,0 tys. osób i względem roku poprzedniego zwiększyło się o 11,4%, a jego udział w przeciętnym zatrudnieniu w przemyśle wzrósł o 0,2 p. proc. do poziomu 1,7%. Najmniejszy odsetek przeciętnego zatrudnienia odnotowano w górnictwie i wydobywaniu (1,6% w 2025 r. i w 2024 r.). Przeciętne zatrudnienie w tej sekcji wynosiło 0,9 tys. osób i spadło o 2,1% w odniesieniu do 2024 r.

Wykres 64. Przeciętne zatrudnienie w przemyśle według sekcji PKD
 Chart 64. Average paid employment in industry by PKD sections

Wydajność pracy w przemyśle w 2025 r. wynosiła 814,5 tys. zł (w cenach bieżących) i wzrosła (w cenach stałych) o 9,9% w porównaniu z rokiem poprzednim (w 2024 r. spadła o 2,1%). Produkcja sprzedana przemysłu przypadająca na 1 zatrudnionego (w cenach bieżących) w województwie opolskim w 2025 r. stanowiła 94,0% średniej krajowej wobec 88,0% rok wcześniej. Wśród sekcji przemysłu najwyższą wydajność odnotowano w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – 1128,2 tys. zł, a najniższą – w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – 396,0 tys. zł. W skali roku produkcja sprzedana w przeliczeniu na 1 zatrudnionego (w cenach stałych) wzrosła w: wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 51,2%), dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 17,3%) oraz przetwórstwie przemysłowym (o 9,5%), przy spadku w górnictwie i wydobywaniu (o 4,8%).

Budownictwo Construction

W 2025 r., w relacji do roku poprzedniego, jak i 2021 r. odnotowano w województwie opolskim wzrost produkcji sprzedanej budownictwa oraz budowlano-montażowej. Zwiększyła się wydajność pracy w budownictwie, mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego oraz przeciętne zatrudnienie w budownictwie.

W 2025 r. w porównaniu z rokiem poprzednim i w odniesieniu do 2021 r. było mniej mieszkań oddanych do użytkowania oraz mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym. Więcej w stosunku do roku poprzedniego było mieszkań, których budowę rozpoczęto, natomiast ich liczba zmniejszyła się w porównaniu z 2021 r. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w 2025 r. była większa niż w roku poprzednim, jak i 2021 r.

Dane zarówno o **produkcji sprzedanej budownictwa**, jak i **sprzedaży produkcji budowlano-montażowej** dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących 10 i więcej osób; opracowane zostały na podstawie danych pozyskiwanych z miesięcznych meldunków o działalności gospodarczej DG-1.

W województwie opolskim w 2025 r. produkcja sprzedana budownictwa (w cenach bieżących) osiągnęła poziom 8447,7 mln zł (wobec 7548,6 mln zł przed rokiem) i zwiększyła się o 11,9% w porównaniu z 2024 r., a o 40,5% w stosunku do 2021 r. (w kraju – odpowiednio: o 4,2% i o 41,6%). Udział produkcji sprzedanej budownictwa województwa opolskiego w produkcji krajowej wynosił 2,0%, co plasowało je na 11 miejscu w kraju, podobnie jak województwo zachodniopomorskie. Najwyższy udział w produkcji krajowej miały jednostki z województwa mazowieckiego, a najniższy z lubuskiego i warmińsko-mazurskiego.

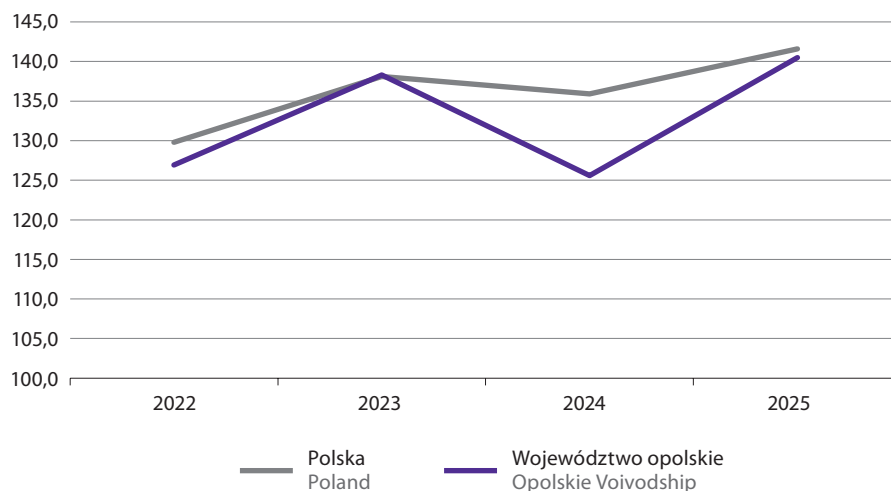
Dane o **produkcji sprzedanej budownictwa** dotyczą działalności budowlanej i niebudowlanej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji „Budownictwo”.

Tablica 35. Budownictwo
Table 35. Construction

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące): Sold production of construction (current prices):				
w milionach złotych in million PLN	3208,8	4799,3	7548,6	8477,7
Polska=100 Poland=100	1,8	1,8	1,8	2,0
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w % Share of construction and assembly production in sold production of construction (current prices) in %	43,4	39,2	28,3	29,8
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys. Average paid employment in construction in thousands	7,5	7,0	7,5	7,8

**Wykres 65. Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące)
2021=100**

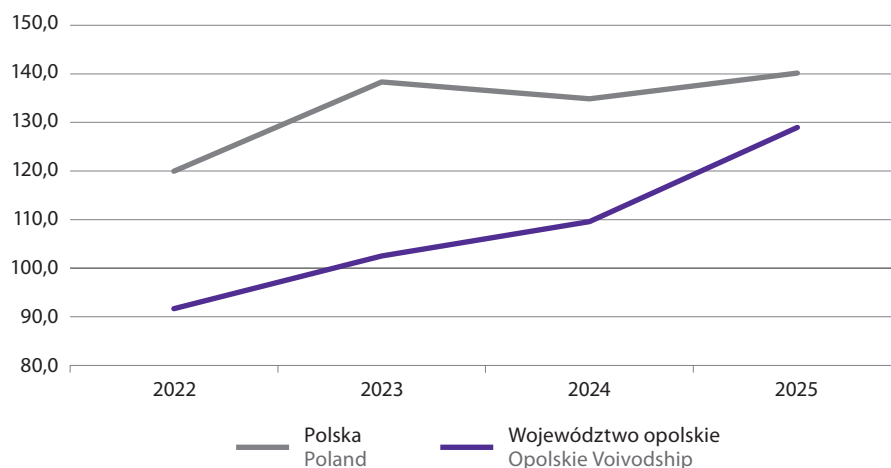
Chart 65. Indices of sold production of construction (current prices)
2021=100

Dane o **sprzedaży produkcji budowlano-montażowej** dotyczą robót zrealizowanych na terenie kraju, wykonanych siłami własnymi (tj. bez podwykonawców) na rzecz zleceniodawców przez podmioty budowlane zaliczane zgodnie z PKD 2007 do sekcji „Budownictwo”. Obejmują roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów.

**Wykres 66. Dynamika produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące)
2021=100**

Chart 66. Indices of construction and assembly production (current prices)
2021=100

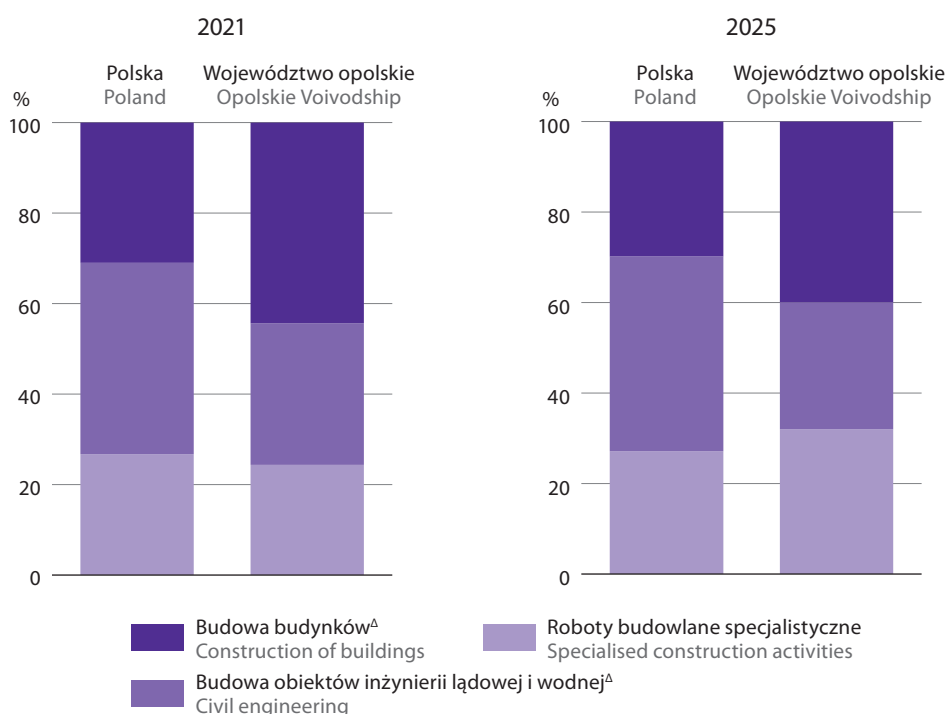
Produkcja budowlano-montażowa w 2025 r. wynosiła 2517,8 mln zł (wobec 2138,9 mln zł przed rokiem) i wzrosła o 17,7% w odniesieniu do 2024 r., a o 29,0% w stosunku do odnotowanej w 2021 r. W kraju wartość produkcji budowlano-montażowej w analizowanym okresie była wyższa odpowiednio: o 3,9% i o 40,2%. W województwie opolskim produkcja budowlano-montażowa stanowiła 29,8% przychodów ogółem osiągniętych przez jednostki w sekcji budownictwo. Pod względem wartości produkcji

budowlano-montażowej województwo opolskie zajmowało 15 lokatę w kraju. Najwyższą jej wartość odnotowano w województwie mazowieckim, a najniższą w lubuskim.

W 2025 r. w porównaniu z 2024 r., jak i 2021 r. wzrost produkcji budowlano-montażowej odnotowano we wszystkich działach budownictwa. Największy wystąpił w podmiotach, których podstawowym rodzajem działalności było wznoszenie budynków (odpowiednio: o 27,6% i o 15,6%).

W strukturze produkcji budowlano-montażowej w 2025 r., w porównaniu zarówno z 2024 r., jak i 2021 r. zwiększył się udział w podmiotach, których podstawowym rodzajem działalności było wznoszenie budynków (odpowiednio: wzrósł o 3,1 p. proc. i spadł o 4,5 p. proc. do 39,9%). Spadek w odniesieniu do 2024 r., jak i w porównaniu z 2021 r. nastąpił w jednostkach zajmujących się głównie robotami budowlanymi specjalistycznymi (odpowiednio: spadł o 1,9 p. proc. i wzrósł o 7,7 p. proc. do 32,0%) oraz w podmiotach specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej (odpowiednio: o 1,2 p. proc. i o 3,2 p. proc. do 28,1%).

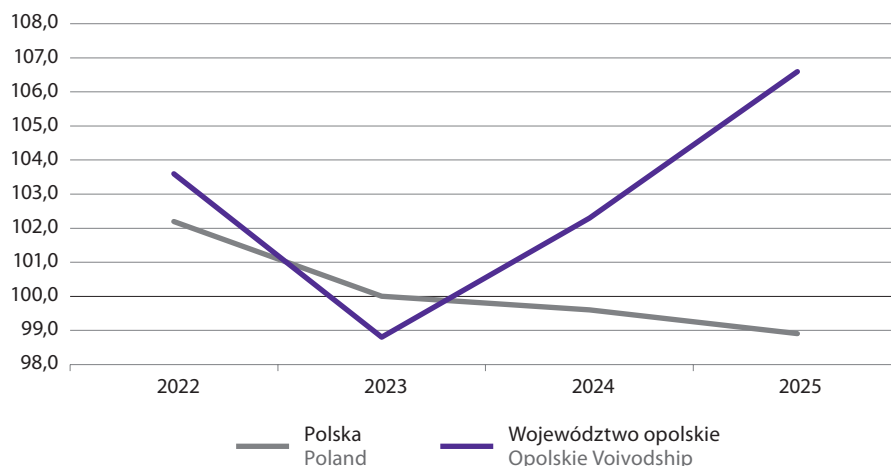
Wykres 67. Produkcja budowlano-montażowa według działów PKD (ceny bieżące)
Chart 67. Construction and assembly production by PKD divisions (current prices)

W województwie opolskim przeciętne zatrudnienie w budownictwie w 2025 r. wynosiło 7,8 tys. osób i wzrosło o 4,2% w porównaniu z 2024 r., a o 6,6% w stosunku do 2021 r. (w kraju spadło odpowiednio: o 0,7% i o 1,1%).

Wykres 68. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie 2021=100

Chart 68. Indices of average paid employment in construction 2021=100

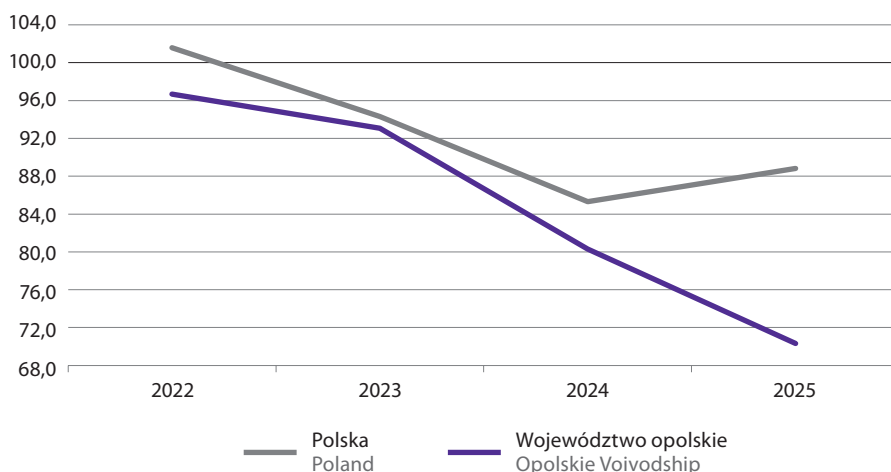

W 2025 r. wydajność pracy w budownictwie, mierzona produkcją sprzedaną na 1 zatrudnionego, w cenach bieżących kształtowała się na poziomie 1085,4 tys. zł i była wyższa o 7,4% w porównaniu z 2024 r., a o 31,9% w odniesieniu do 2021 r.

W województwie opolskim w 2025 r. oddano do użytkowania 2400 mieszkań, tj. mniej o 12,3% w porównaniu z liczbą mieszkań oddanych rok wcześniej, a o 29,6% w odniesieniu do 2021 r. (w kraju odpowiednio: więcej o 4,1% i mniej o 11,2%). Łączna powierzchnia użytkowa mieszkań oddanych w województwie w 2025 r. wynosiła 263,4 tys. m² i była mniejsza o 8,0% niż w 2024 r., a o 26,7% w porównaniu z 2021 r.

Wykres 69. Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania 2021=100

Chart 69. Indices of the number of dwellings completed 2021=100

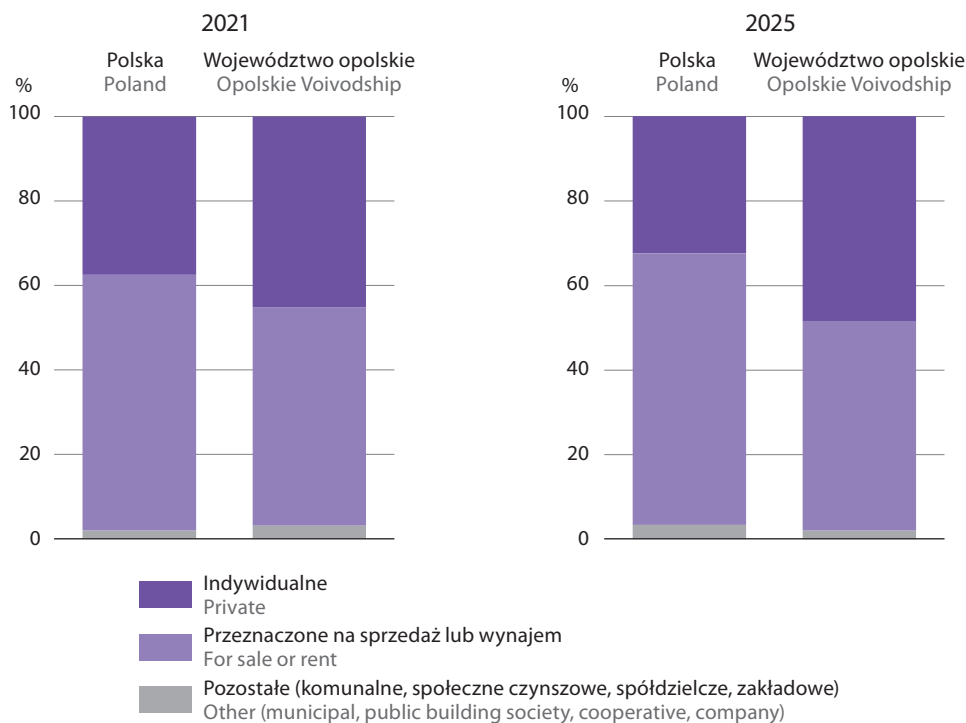
W 2024 r. na obszarach strategicznej interwencji w miastach tracących funkcje społeczno-gospodarcze oddano do użytkowania 665 nowych mieszkań, tj. o 29,5% mniej niż przed rokiem. Liczba mieszkań oddanych do użytkowania w gminach zagrożonych trwałą marginalizacją w 2024 r. wynosiła 147 wobec 159 w 2023 r.

Tablica 36. Budownictwo mieszkaniowe
Table 36. Residential construction

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025	2025 Polska Poland
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności Dwellings completed per 1000 population	1,7	2,7	2,9	2,6	5,6
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ² Average useful floor area of a dwelling completed in m ²	130,8	115,2	104,6	109,7	87,0
Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na 1000 ludności Dwellings for which permits were granted or which were registered with a construction project per 1000 population	1,8	4,1	6,1	5,0	7,1
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności Dwellings started per 1000 population	1,6	3,4	3,7	4,0	5,7

W województwie opolskim w 2025 r. w strukturze mieszkań według form budownictwa, prawie połowę (49,5%) mieszkań oddanych do użytkowania stanowiły mieszkania powstałe z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem. Mieszkania wybudowane przez inwestorów indywidualnych stanowiły 48,5% nowo oddanych mieszkań, a społeczne czynszowe – 2,0%. W 2025 r. nie oddano do użytkowania nowych mieszkań spółdzielczych, komunalnych i zakładowych. W porównaniu z 2024 r. zmniejszył się udział mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem o 4,5 p. proc., a zwiększył mieszkań realizowanych w budownictwie indywidualnym o 2,5 p. proc. (w stosunku do 2021 r. odpowiednio: o 2,2 p. proc. i o 3,3 p. proc.).

Wykres 70. Mieszkania oddane do użytkowania według form budownictwa
Chart 70. Dwellings completed by forms of construction

W 2025 r., w stosunku do 2024 r. spadła liczba mieszkań oddanych do użytkowania w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem oraz indywidualnym (odpowiednio: o 19,6% i o 7,5%).

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w województwie opolskim w 2025 r. wynosiła 109,7 m² (w kraju – 87,0 m²) i zwiększyła się o 5,1 m² w stosunku do 2024 r., a o 4,3 m² w odniesieniu do 2021 r. (w kraju mniejsza odpowiednio: o 2,2 m² i o 5,9 m²). Największe mieszkania wybudowali inwestorzy indywidualni. Średnia powierzchnia użytkowa mieszkania w budownictwie indywidualnym wynosiła 154,0 m². Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania przekazanego do użytkowania w miastach województwa wynosiła 87,6 m², a w kraju 68,4 m². Mieszkanie oddane do użytkowania na wsi miało przeciętnie – 136,2 m², a w kraju było to 120,4 m².

W województwie opolskim na 1 mieszkanie oddane do użytkowania w 2025 r. przypadają 4,4 izby (w kraju – 3,7 izb) i w odniesieniu do roku poprzedniego, jak i w porównaniu z 2021 r. wskaźnik ten był większy o 0,1 (w kraju odpowiednio: nie zmienił się i zmniejszył o 0,2). Największą przeciętną liczbę izb odnotowano w budownictwie indywidualnym – 5,5, natomiast w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem było to 3,4, a w społecznym czynszowym – 2,3. W miastach województwa opolskiego w 2025 r. wskaźnik przeciętnej liczby izb wynosił 3,7 i był o 0,7 większy niż w kraju. Na wsi oddano do użytkowania mieszkania mające przeciętnie 5,3 izby, w kraju było to 4,8 izb.

Wszystkie mieszkania oddane do użytkowania w 2025 r. w województwie opolskim były wyposażone w podstawowe instalacje techniczno-sanitarne, tj. wodociąg, kanalizację oraz centralne ogrzewanie. Wodociąg z podłączeniem do czynnej sieci posiadało 82,5% mieszkań przekazanych do eksploatacji. Wyposażenie w kanalizację z odprowadzeniem do sieci odnotowano w 73,3% mieszkań oddanych do użytkowania, a w centralne ogrzewanie z sieci – 15,2% mieszkań. Odsetek mieszkań wyposażonych w gaz z sieci w 2025 r. w województwie opolskim wynosił 31,9%, a wyposażenie w ciepłą wodę dostarczaną z elektrociepłowni, ciepłowni lub kotłowni osiedlowej posiadało 15,2% mieszkań oddanych do użytkowania.

Mapa 43. Mieszkania oddane do użytkowania w 2025 r.

Map 43. Dwellings completed in 2025

Na 1000 ludności
Per 1000 population

4,0 – 4,2

3,0 – 3,9

2,0 – 2,9

0,8 – 1,9

Województwo = 2,6

Voivodship

Przeciętna powierzchnia użytkowa
1 mieszkania w m²

Average useful floor area
of a dwelling completed in m²

169,5

150,0

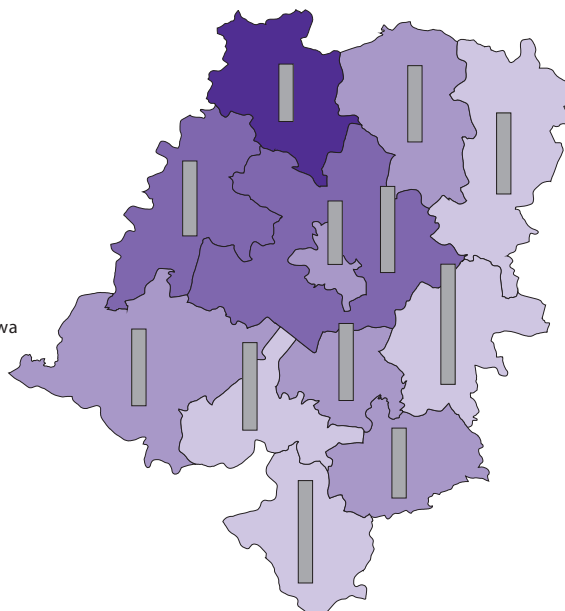
100,0

50,0

0,0

Województwo = 109,7

Voivodship

Wskaźnik nasilenia budownictwa mieszkaniowego, wyrażony liczbą mieszkań oddanych do użytkowania na 1000 ludności, w 2025 r. w województwie opolskim wynosił 2,6, tj. mniej o 0,3 pkt. niż rok wcześniej (w 2021 r. – 3,6). W kraju wskaźnik ten osiągnął poziom 5,6, tj. więcej o 0,3 pkt. niż w 2024 r. i mniej o 0,6 pkt. w porównaniu z 2021 r.

Wśród powiatów województwa opolskiego najwięcej mieszkań w przeliczeniu na 1000 ludności oddano do użytkowania w 2025 r. w powiecie namysłowskim (4,2) i opolskim (3,6), natomiast najmniej w powiecie prudnickim (0,8) oraz strzeleckim (1,4).

W 2025 r. w województwie opolskim największe mieszkania oddano do użytku w powiecie strzeleckim (przeciętna powierzchnia użytkowa – 169,5 m²) i głubczyckim (144,5 m²), a najmniejsze w powiecie namysłowskim (81,7 m²) oraz w m. Opolu (91,0 m²).

W województwie opolskim w 2025 r. wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na budowę 4621 mieszkań, co stanowiło 1,7% ich liczby w kraju. Liczba mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym spadła o 18,4% w porównaniu z 2024 r., a o 5,6% w odniesieniu do 2021 r. (w kraju odpowiednio: o 8,7% i o 22,0%).

W 2025 r. inwestorzy budujący z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem uzyskali pozwolenia na wybudowanie lub dokonali zgłoszenia z projektem budowlanym na 2628 lokali mieszkalnych i zrealizowali oni 56,9% ogółu mieszkań. W budownictwie indywidualnym wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na 1545 mieszkań, tj. 33,4% ogółu mieszkań. Pozostałe mieszkania, na budowę których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem, zrealizowano w społecznej czynszowej – 441 mieszkań i zakładowej formie budownictwa – 6 (odpowiednio: 9,5% i 0,1% ogółu mieszkań).

W siedmiu powiatach województwa opolskiego w 2025 r. w porównaniu z 2024 r. miał miejsce spadek liczby mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym. Największy spadek w porównaniu z 2024 r. odnotowano w powiecie kluczborskim (o 67,3%), natomiast największy wzrost wystąpił w powiecie namysłowskim (o 65,8%).

W 2025 r. w województwie opolskim rozpoczęto budowę 3684 mieszkań. Stanowiło to 1,7% liczby mieszkań w kraju, których budowę rozpoczęto. W porównaniu z 2024 r. liczba rozpoczętych budów wzrosła o 6,7%, natomiast w stosunku do 2021 r. spadła o 13,2% (w kraju zmniejszyła się odpowiednio: o 9,2% i o 23,4%). Największą liczbę mieszkań, których budowę rozpoczęto zanotowano w budownictwie na sprzedaż lub wynajem – 1763 oraz indywidualnym – 1504, a pozostałe realizowane były w budownictwie komunalnym – 233 oraz społecznym czynszowym – 184.

W przekroju powiatowym, w porównaniu z 2024 r. w większości powiatów wystąpił wzrost liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto, w tym największy odnotowano w powiecie głubczyckim (o 5 razy), strzeleckim (o 85,0%) oraz nyskim (o 70,6%). Spadek liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto wystąpił w m. Opolu (o 41,6%) oraz w powiatach: namysłowskim (o 32,8%) i kędzierzyńsko-kozielskim (o 25,3%).

Rynek wewnętrzny

Internal market

W województwie opolskim w 2025 r. sprzedaż detaliczna oraz sprzedaż hurtowa w jednostkach handlowych, jak i hurtowych uległa zwiększeniu zarówno w porównaniu z 2024 r. i 2021 r.

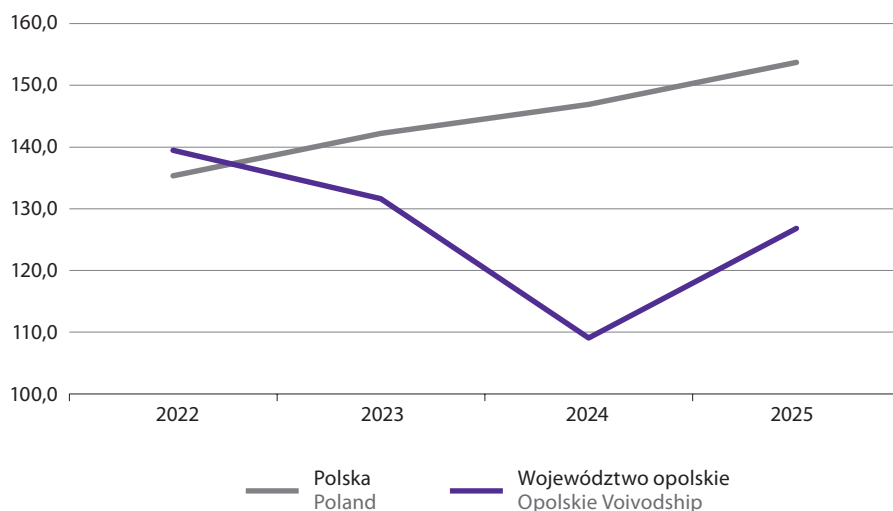
Dane zarówno o **sprzedaży detalicznej**, jak i **hurtowej** dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących 10 i więcej osób; opracowane zostały na podstawie danych pozyskiwanych z miesięcznych meldunków o działalności gospodarczej DG-1.

Sprzedaż detaliczna (w cenach bieżących) zrealizowana przez jednostki handlowe i niehandlowe w 2025 r. w województwie opolskim uległa zwiększeniu o 16,2% w odniesieniu do poprzedniego roku. W kraju sprzedaż detaliczna ukształtowała się na poziomie o 4,6% wyższym niż przed rokiem. W jedenastu województwach wystąpił wzrost sprzedaży detalicznej w stosunku do 2024 r., a największym charakteryzowało się województwo małopolskie (o 16,6%). W województwie świętokrzyskim sprzedaż detaliczna pozostała na poziomie sprzed roku, natomiast w czterech województwach odnotowano jej spadek od 0,1% w mazowieckim do 8,3% w lubelskim. W odniesieniu do 2021 r. sprzedaż detaliczna w województwie opolskim wzrosła o 26,8%, natomiast w kraju zwiększyła się o 53,7%.

Dane o **sprzedaży detalicznej towarów** (łącznie z podatkiem VAT) obejmują sprzedaż towarów własnych i komisowych (nowych i używanych), dokonywaną w punktach sprzedaży detalicznej, placówkach gastronomicznych oraz innych punktach sprzedaży (np. składy, magazyny) w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców.

Wykres 71. Dynamika sprzedaży detalicznej towarów (ceny bieżące) 2021=100

Chart 71. Indices of retail sales of goods (current prices)
2021=100

Tablica 37. Dynamika sprzedaży detalicznej towarów^a (ceny bieżące)
 Table 37. Indices of retail sales of goods^a (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025	2025 Polska Poland
	rok poprzedni=100 previous year=100				
Ogółem Total	101,4	96,4	82,9	116,2	104,6
w tym: of which:					
Pojazdy samochodowe, motocykle, części Motor vehicles, motorcycles, parts	120,0	86,9	120,7	129,1	104,7
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe Solid, liquid and gaseous fuels	87,0	97,7	.	.	99,6
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe Food, beverages and tobacco products	101,2	109,6	106,7	116,8	104,5
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach Other retail sale in non-specialised stores	82,2	117,7	206,9	75,6	.
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny Pharmaceuticals, cosmetics, orthopaedic equipment	114,7	122,8	103,0	80,2	108,5
Tekstylia, odzież, obuwie Textiles, clothing, footwear	92,6	44,1	90,1	50,6	108,1
Meble, RTV, AGD Furniture, radio, TV and household appliances	103,8	89,6	48,4	87,2	114,1
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach Newspapers, books, other sale in specialised stores	127,8	113,7	85,4	43,9	98,0
Pozostałe Others	80,2	84,3	57,5	142,8	102,7

a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym stanem organizacyjnym. Kształtowanie się dynamiki sprzedaży detalicznej wynika m.in. ze zmiany zarówno przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa, jak i zmian organizacyjnych.

a Enterprises were grouped on the basis of the Polish Classification of Activities (PKD 2007), and a given enterprise is included in a specific category by predominating kind of activity and according to its present organisational status. The retail sales index results, inter alia, from a change in both the predominating kind of activity of the enterprise and in its organisation.

W województwie opolskim w 2025 r. wśród grup o znaczącym udziale w sprzedaży detalicznej ogółem (powyżej 10%) wyższy poziom sprzedaży niż notowany w 2024 r. uzyskano w jednostkach z grupy: „pozostałe” (o 42,8%), pojazdy samochodowe, motocykle, części (o 29,1%) oraz żywność, napoje i wyroby tytoniowe (o 16,8%).

Najwyższy udział w sprzedaży detalicznej ogółem w 2025 r. w województwie miały przedsiębiorstwa prowadzące sprzedaż żywności, napojów i wyrobów tytoniowych (28,7% wobec 28,6% w 2024 r.). Kolejne pod względem wielkości udziału przypadają na przedsiębiorstwa zgrupowane w kategoriach: „pozostałe” (17,2% wobec 14,0%) oraz pojazdy samochodowe, motocykle, części (15,1% wobec 13,6%).

Dane o **sprzedaży hurtowej towarów** (łącznie z podatkiem VAT) obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych lub użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstw handlowych zaliczanych do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”.

Sprzedaż hurtowa (w cenach bieżących) w przedsiębiorstwach handlowych w województwie opolskim w 2025 r. była wyższa o 3,7% niż przed rokiem, w tym o 5,9% w przedsiębiorstwach hurtowych. W kraju sprzedaż hurtowa w jednostkach handlowych w skali roku uległa zwiększeniu o 4,6%, w tym wśród przedsiębiorstw hurtowych o 2,2%. W jedenastu województwach odnotowano zwiększenie sprzedaży hurtowej w przedsiębiorstwach handlowych w stosunku do 2024 r., w tym największe w warmińsko-mazurskim (o 29,7%). Spadek natomiast wystąpił w województwie lubelskim (o 12,2%), zachodniopomorskim (o 9,9%), śląskim (o 5,6%), podlaskim (o 4,0%) oraz świętokrzyskim (o 3,8%). W odniesieniu do 2021 r. sprzedaż hurtowa w przedsiębiorstwach handlowych wzrosła o 42,0% (w kraju – o 42,4%), natomiast w przedsiębiorstwach hurtowych zwiększyła się o 38,5% (w kraju – o 28,8%).

W województwie opolskim największy wzrost sprzedaży hurtowej w ujęciu rocznym odnotowano w grupie półprodukty i odpady pochodzenia nierolniczego oraz złomu (o 13,6%), a w dalszej kolejności w grupie napoje alkoholowe i bezalkoholowe (o 13,5%). Spadek natomiast wystąpił m.in. w grupie sprzedaż realizowana za zlecenie (o 94,1%) oraz wyroby włókiennicze, odzież i obuwie (o 23,1%).

Transport

W województwie opolskim w 2024 r. zarówno długość dróg publicznych o twardej nawierzchni, jak i wskaźnik gęstości tych dróg spadł w porównaniu z 2023 r., a wzrósł względem roku 2015.

W stosunku do roku poprzedniego, jak i 2015 r. zwiększyła się długość dróg rowerowych.

W zakresie krajowej regularnej komunikacji autobusowej w 2024 r. odnotowano spadek liczby linii w porównaniu z poprzednim rokiem, ale wzrost w odniesieniu do 2015 r., natomiast w przypadku ich długości wzrost zarówno w stosunku do 2023 r., jak i 2015 r. Taborem komunikacji miejskiej w 2024 r. przewieziono więcej pasażerów niż w 2023 r., jak i 2015 r. Długość eksploatowanej w województwie opolskim sieci kolejowej spadła w stosunku do 2023 r., a wzrosła w porównaniu z 2015 r.

Drogi publiczne to drogi zaliczone na podstawie przepisów ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych do jednej z kategorii dróg, z których może korzystać każdy, zgodnie z ich przeznaczeniem. Ze względu na funkcje w sieci drogowej, dzielą się na następujące kategorie: drogi krajowe; drogi wojewódzkie; drogi powiatowe oraz drogi gminne.

W 2024 r. dane nie obejmują gmin, które nie złożyły sprawozdań.

Rozwój sieci transportowej wpływa na rozwój przemysłu i miast, jak również warunkuje przemieszczanie towarów oraz ludności na każdym poziomie podziału terytorialnego.

W 2024 r. w województwie opolskim długość dróg publicznych ogółem wyniosła 10409,5 km i zmniejszyła się o 69,6 km względem 2023 r. oraz o 72,3 km w stosunku do 2015 r. (w kraju odpowiednio: spadła o 7171,6 km i wzrosła o 1554,2 km). Długość dróg publicznych o nawierzchni twardej wyniosła 8636,0 km (co stanowiło 83,0% ogólnej długości dróg) i w porównaniu z 2023 r. była mniejsza o 79,9 km, ale większa o 236,4 km niż w 2015 r. (w kraju odpowiednio: o 1541,2 km i o 27476,6 km).

**Tablica 38. Drogi publiczne według rodzajów nawierzchni
Stan w dniu 31 grudnia**

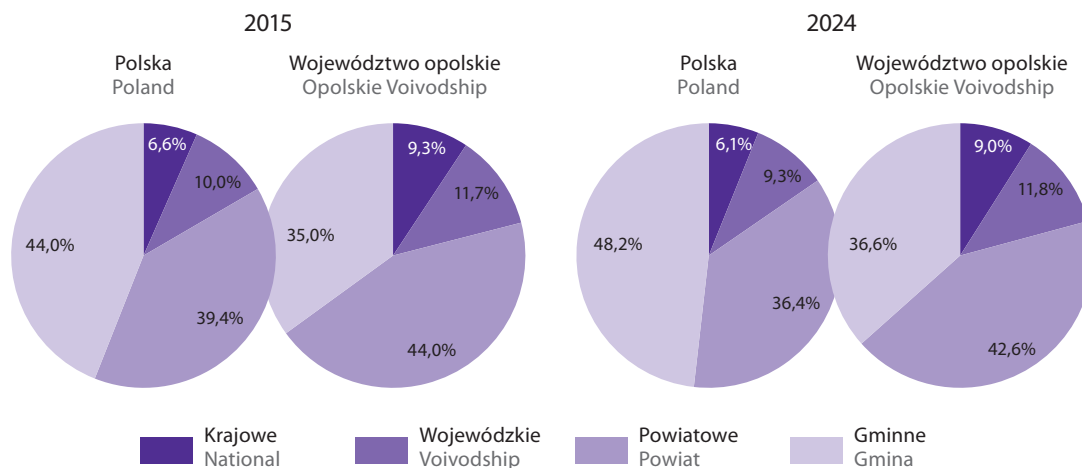
Table 38. Public roads by types of surface
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Ogółem w km Total in km	10481,8	10406,3	10479,1	10409,5
o nawierzchni twardej hard surface	8399,6	8521,8	8715,9	8636,0
w tym ulepszonej of which improved	7853,3	8011,0	8277,6	8262,2
o nawierzchni gruntowej unsurfaced	2082,2	1884,5	1763,2	1773,5

Biorąc pod uwagę funkcje dróg w 2024 r. drogi krajowe o nawierzchni twardej liczyły w województwie 778,4 km (tj. 9,0% ogólnej liczby dróg o tym typie nawierzchni), drogi wojewódzkie – 1017,5 km (11,8%), powiatowe – 3679,5 km (42,6%), a gminne – 3160,6 km (36,6%).

**Wykres 72. Drogi publiczne o twardej nawierzchni
Stan w dniu 31 grudnia**

Chart 72. Hard surface public roads
As of 31 December

Na koniec 2024 r. autostrady stanowiły 11,3% dróg krajowych o nawierzchni twardej w województwie. Długość autostrad wyniosła 88,1 km i zarówno w stosunku do 2023 r., jak i 2015 r. nie uległa zmianie. Drogi ekspresowe w województwie opolskim w 2024 r. liczyły łącznie 24,2 km (w 2023 r. – 24,3 km). W 2024 r. autostrady stanowiły 4,7% tego rodzaju dróg w kraju, natomiast drogi ekspresowe – 0,7%. Na 1000 km² powierzchni przypadało 11,9 km dróg ekspresowych i autostrad, w tym 9,4 km autostrad (w kraju odpowiednio: 16,6 km i 6,0 km).

Wskaźnik gęstości dróg o nawierzchni twardej (wyrażający długość dróg o nawierzchni twardej na 100 km²) w 2024 r. w województwie wyniósł 91,8 km na 100 km² (w kraju – 101,4 km) wobec 92,6 km w 2023 r. (w kraju – 101,9 km) oraz 89,2 km w 2015 r. (w kraju – 93,0 km). Wartość omawianego wskaźnika była mocno zróżnicowana wśród województw i wahała się od 61,2 km na 100 km² w warmińsko-mazurskim do 177,1 km na 100 km² w śląskim. Województwo opolskie pod tym względem uplasowało się na 11 miejscu w kraju.

**Tablica 39. Drogi publiczne o twardej nawierzchni
Stan w dniu 31 grudnia**

Table 39. Hard surface public roads
As of 31 December

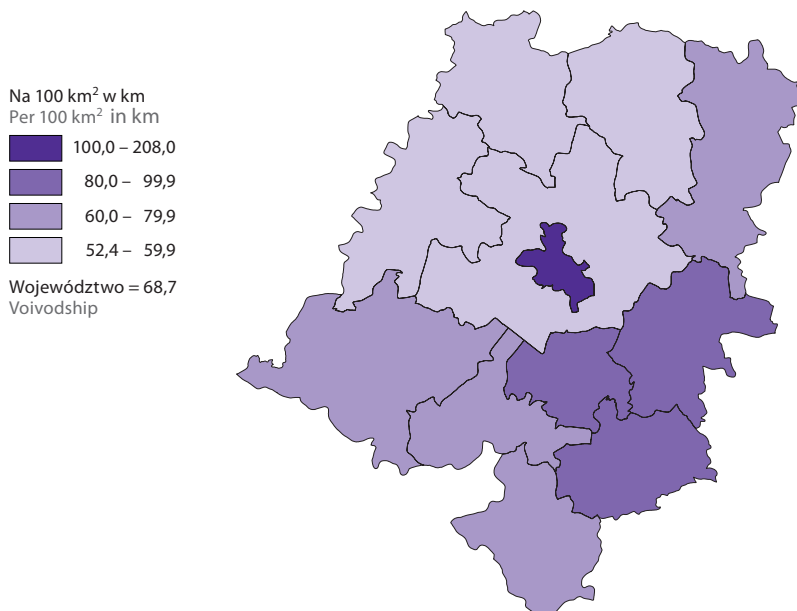
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Ogółem w km Total in km	8399,6	8521,8	8715,9	8636,0
na 100 km ² per 100 km ²	89,2	90,5	92,6	91,8
W tym o nawierzchni ulepszonej Of which with improved surface	7853,3	8011,0	8277,6	8262,2
w tym: of which:				
ekspresowe expressways	–	–	24,3	24,2
autostrady motorways	88,1	88,1	88,1	88,1

W 2024 r. na 100 km² powierzchni województwa przypadało 8,3 km dróg krajowych, 10,8 km dróg wojewódzkich oraz 72,7 km dróg gminnych i powiatowych o twardej nawierzchni. W relacji do 2023 r. spadła o 0,8 km gęstość dróg gminnych i powiatowych, natomiast gęstość dróg krajowych i wojewódzkich nie uległa zmianie. W porównaniu z 2015 r. zwiększeniu na 100 km² uległa sieć dróg wojewódzkich – o 0,3 km oraz gminnych i powiatowych – o 2,2 km, a krajowych nie zmieniła się.

Gęstość dróg gminnych i powiatowych o nawierzchni twardej ulepszonej była zróżnicowana terytorialnie. W 2024 r. największą długością tych dróg w województwie opolskim w przeliczeniu na 100 km² cechowało się m. Opole z wynikiem 208,0 km, a najmniejszą powiat namysłowski – 52,4 km.

**Mapa 44. Drogi gminne i powiatowe o nawierzchni twardej ulepszonej w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 44. Improved hard surface gmina and powiat roads in 2024
As of 31 December

Łączna długość dróg powiatowych i gminnych o nawierzchni gruntowej w 2024 r. wyniosła 1773,5 km i była większa o 0,6% w porównaniu z 2023 r., natomiast mniejsza o 14,8% niż w 2015 r. (w kraju odpowiednio spadek: o 5,2% i o 20,1%). Ich udział w ogólnej długości dróg wyniósł w województwie 17,0% i wzrósł o 0,2 p. proc. w porównaniu z poprzednim rokiem, a spadł o 2,9 p. proc. w zestawieniu z 2015 r., natomiast w kraju ukształtował się na poziomie – 24,4%, tj. mniej odpowiednio: o 0,9 p. proc. i o 6,3 p. proc. Na 100 km² powierzchni województwa w 2024 r. przypadało średnio 18,8 km dróg powiatowych i gminnych o nawierzchni gruntowej (w 2023 r. – 18,7 km; w 2015 r. – 22,1 km). Najwyższy wskaźnik odnotowano w powiecie nyskim – 54,1 km na 100 km², a najniższy w kluczborskim – 2,9 km na 100 km².

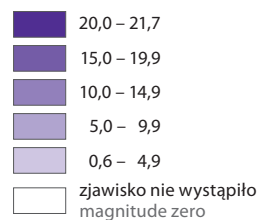
Łączna długość dróg rowerowych w 2024 r. w województwie opolskim wyniosła 687,1 km. W porównaniu z 2023 r. ich długość wzrosła o 17,9 km, tj. o 2,7%, a o 380,8 km, tj. o 124,3% w stosunku do 2015 r. Najwięcej dróg rowerowych znajdowało się w powiecie opolskim – 114,0 km, natomiast najmniej w głubczyckim – 8,2 km. W porównaniu z 2023 r. największy wzrost długości ścieżek rowerowych odnotowano w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim (o 11,3%), natomiast w stosunku do 2015 r. w powiecie namysłowskim (ponad 6-krotny).

W województwie opolskim w 2024 r. na 100 km² przypadało 7,3 km dróg rowerowych, tj. więcej o 0,2 km niż w poprzednim roku oraz o 4,0 km w porównaniu z 2015 r. W kraju wskaźnik ten wyniósł 7,4 km i wzrósł odpowiednio: o 0,5 km i o 3,9 km. Największą długością dróg rowerowych w przeliczeniu na 100 km² charakteryzowało się m. Opole (76,2 km), a najmniejszą powiat głubczycki (1,2 km).

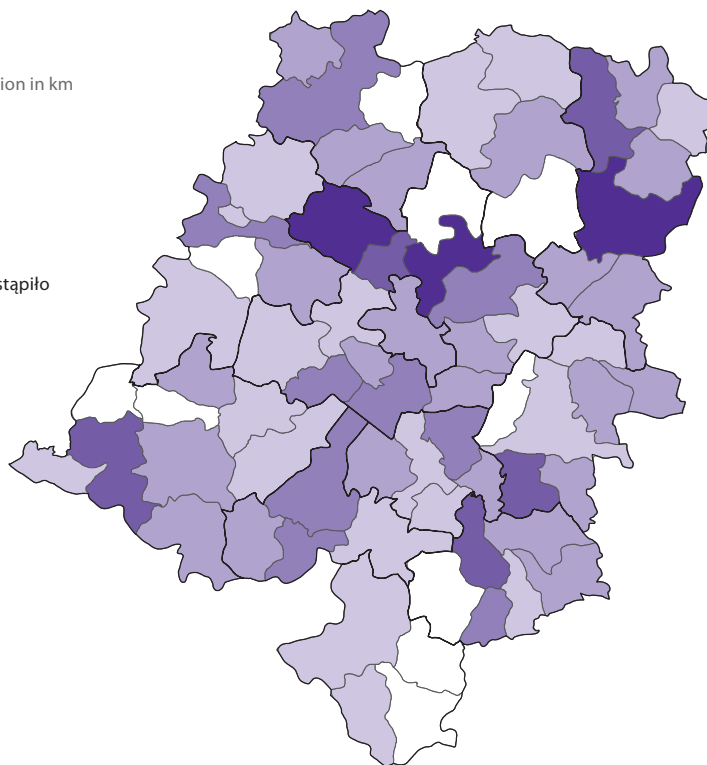
Mapa 45. Drogi rowerowe w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia

Map 45. Bike lanes in 2024
As of 31 December

Na 10 tys. ludności w km
Per 10 thousand population in km

Województwo = 7,4
Voivodship

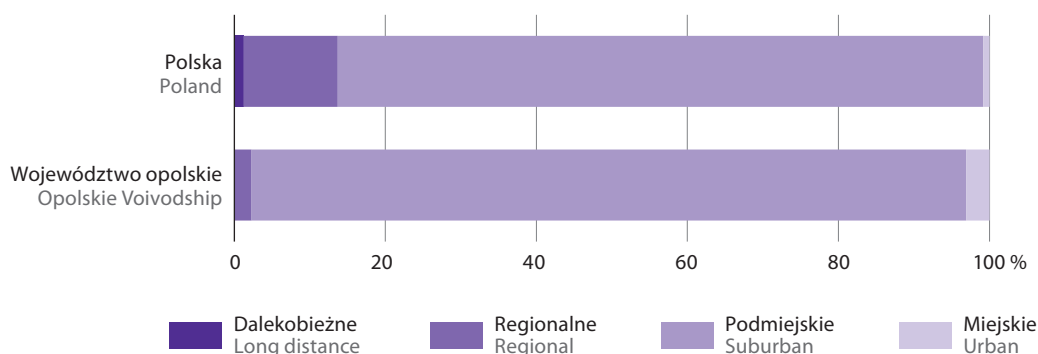

Biorąc pod uwagę długość dróg rowerowych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców, w 2024 r. w województwie opolskim przypadało 7,4 km dróg rowerowych, tj. więcej o 0,3 km niż w 2023 r. i o 4,3 km w stosunku do 2015 r. (w kraju odpowiednio: 6,2 km oraz więcej o 0,5 km i o 3,4 km). Najdłuższe ścieżki rowerowe przypadające na 10 tys. ludności, znajdowały się w gminie Popielów (21,7 km) oraz Łubniany i Olesno (po 20,4 km), najkrótsze natomiast w gminach: Łambinowice (0,6 km) oraz Paczków i Wołczyn (po 0,7 km). W porównaniu z 2023 r. największy wzrost analizowanego wskaźnika zanotowała gmina Pokój (o 3,3 km), a w stosunku do 2015 r. gmina Łubniany, gdzie długość ścieżek rowerowych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców wzrosła o 20,4 km.

W 2024 r. regularną komunikację autobusową (bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej) w województwie opolskim prowadzono na 483 liniach krajowych o łącznej długości 13,8 tys. km. W odniesieniu do 2023 r. liczba linii uległa zmniejszeniu o 0,6%, ale wzrosła o 17,2% w porównaniu z 2015 r., natomiast długość linii wzrosła odpowiednio: o 2,8% i o 3,7%. W kraju względem 2023 r. zarejestrowano wzrost liczby linii o 3,8%, a spadek o 30,8% w odniesieniu do 2015 r., natomiast ich długość odpowiednio: wzrosła o 1,1% i spadła o 44,7%. W ogólnej liczbie linii krajowych 94,6% stanowiły linie podmiejskie o łącznej długości 13,0 tys. km. Ponadto w województwie opolskim w 2024 r. w ramach regularnej komunikacji autobusowej czynnych było 36 linii międzynarodowych o długości 50,3 tys. km. Liczba linii międzynarodowych w porównaniu z 2023 r. wzrosła o 176,9%, a ich długość o 97,2%, natomiast w stosunku do 2015 r. odpowiednio: o 71,4% i o 36,1%. W kraju ich liczba wzrosła o 39,7% w porównaniu z 2023 r., a o 69,0% w odniesieniu do 2015 r. W tym samym okresie ich długość zwiększyła się odpowiednio: o 48,8% i o 49,2%. W 2024 r. transportem samochodowym zarobkowym zostało przewiezionych łącznie 10,3 mln pasażerów, tj. więcej o 4,5% niż w 2023 r., a mniej o 9,9% w stosunku do 2015 r. Średnia odległość przewozu 1 pasażera w komunikacji krajowej wyniosła 33,5 km, a w komunikacji międzynarodowej 1043,0 km.

Wykres 73. Krajowe linie regularnej komunikacji autobusowej w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia

Chart 73. National lines of scheduled bus transport in 2024
As of 31 December

Transport miejski w 2024 r. w województwie opolskim obsługiwany był na 795 km linii autobusowych, których długość względem 2023 r. zwiększyła się o 1,3%, a o 14,8% w porównaniu z 2015 r. Tabor komunikacji miejskiej liczył w województwie 189 autobusów (w tym 153 stanowiły jednostki przystosowane do przewozu osób z niepełnosprawnościami), które dysponowały łącznie 18,4 tys. miejsc (w tym 83,0% dla osób z niepełnosprawnościami). W porównaniu zarówno z 2023 r. i 2015 r. wzrosła liczba autobusów odpowiednio: o 2,7% i o 12,5%, jak i liczba miejsc odpowiednio: o 1,8% i o 13,4%.

W 2024 r. w województwie opolskim z komunikacji miejskiej skorzystało 27,9 mln pasażerów, tj. o 5,1% więcej niż w 2023 r. oraz o 9,9% w stosunku do 2015 r. Średnio na 1 mieszkańca województwa przypadało 29,9 przewozów pasażerskich komunikacją miejską wobec 28,3 w 2023 r. oraz 25,4 w 2015 r.

**Tablica 40. Komunikacja miejska^a
Stan w dniu 31 grudnia**

Table 40. Urban transport^a
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Długość linii komunikacji miejskiej ogółem w km Total length of urban transport lines in km	692	776	784	795
w tym linii autobusowych of which bus lines	692	776	784	795
Tabor autobusowy komunikacji miejskiej Urban transport buses stock	168	173	184	189
w tym przystosowane do przewozu osób z niepełnosprawnościami of which adapted to carry people with disabilities	128	132	148	153
Liczba miejsc w autobusach Number of seats in buses	16248	17290	18111	18431
w tym przystosowane do przewozu osób z niepełnosprawnościami of which adapted to carry people with disabilities	12728	13241	14976	15292
Przewozy pasażerów w mln (w ciągu roku) Transport of passengers in millions (during the year)	25,4	16,1	26,6	27,9
Przewozy pasażerskie na 1 mieszkańca (w ciągu roku) Passenger transport per capita (during the year)	25,4	16,8	28,3	29,9

a Dane obejmują przedsiębiorstwa i zakłady komunikacji miejskiej o liczbie pracujących 10 i więcej osób.
a Data concern entities and urban transport enterprises employing 10 and more persons.

Długość linii kolejowych eksploatowanych w 2024 r. na terenie województwa opolskiego wyniosła 781 km i spadła o 5,3% w porównaniu z poprzednim rokiem oraz wzrosła o 4,3% w stosunku do 2015 r. (w kraju odpowiednio wzrosła: o 0,4% i o 2,2%). Gęstość sieci kolejowych eksploatowanych w przeliczeniu na 100 km² powierzchni w 2024 r. wyniosła w województwie 8,3 km, wobec 8,8 km w 2023 r. i 8,0 km w 2015 r. W kraju omawiany miernik osiągał niższe wartości, tj. odpowiednio: 6,3 km, 6,3 km i 6,2 km.

W układzie województw w 2024 r. najbardziej korzystnym poziomem gęstości sieci kolejowej wyróżniało się śląskie z wynikiem 15,3 km na 100 km² powierzchni, natomiast najmniej podlaskie (3,8 km), a opolskie zajmowało 3 lokatę.

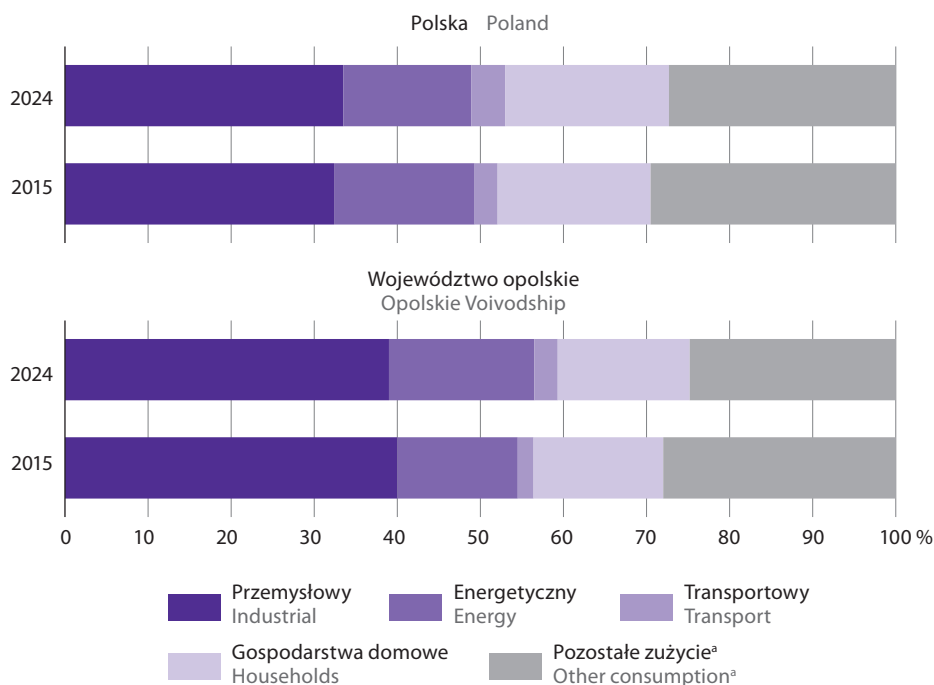
Energia Energy

W 2024 r. w województwie opolskim w odniesieniu do roku poprzedniego oraz 2015 r. uległa zwiększeniu zarówno moc zainstalowana, jak i moc osiągalna przez elektrownie. W porównaniu z 2023 r. odnotowano spadek poziomu wyprodukowanej energii, natomiast wzrost względem 2015 r. W stosunku do 2023 r., jak i 2015 r., odnotowano zwiększenie liczby odbiorców energii elektrycznej w gospodarstwach domowych. Średnie zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2024 r. zwiększyło się w relacji do roku poprzedniego oraz do 2015 r.

W 2024 r. zainstalowana moc w elektrowniach działających w województwie opolskim wynosiła 4547,7 MW (w kraju – 73518,2 MW) i zwiększyła się o 3,9% (w kraju – o 11,2%) w odniesieniu do 2023 r. oraz o 129,2% (w kraju – o 82,2%) w stosunku do 2015 r. Poziom osiągalnej mocy wynosił w województwie 4460,7 MW (w kraju – 71396,2 MW) i wzrósł o 4,0% (w kraju – o 11,2%) w relacji do 2023 r., a o 122,7% (w kraju – o 78,7%) w porównaniu z 2015 r.

Głównymi producentami energii elektrycznej są elektrownie zawodowe. Zainstalowana moc elektrowni zawodowych w końcu 2024 r. wyniosła 3731,1 MW, tj. więcej o 0,8% w porównaniu z rokiem poprzednim (w kraju – o 7,5%), a osiągalna moc tych elektrowni wyniosła 3657,9 MW i w stosunku do 2023 r. wzrosła o 0,8% (w kraju – o 7,1%). Moc osiągalna elektrowni zawodowych stanowiła 82,0% ogółu mocy w elektrowniach (w 2023 r. – 84,6%).

Wykres 74. Zużycie energii elektrycznej według sektorów gospodarki
Chart 74. Electricity consumption by economy sectors

^a Łącznie z rolnictwem.
^a Including agriculture.

W 2024 r. w województwie opolskim wyprodukowano 11009,4 GWh energii elektrycznej co stanowiło 6,4% ogółu wyprodukowanej energii elektrycznej w kraju. W porównaniu z 2023 r. produkcja energii spadła o 15,0% (w kraju – wzrost o 3,1%), a w odniesieniu do 2015 r. wzrosła o 33,0% (w kraju – o 4,5%).

Produkcja z odnawialnych nośników energii wyniosła 1014,2 GWh, tj. więcej o 26,3% niż przed rokiem, a o 61,4% niż w 2015 r. W kraju produkcja energii z OZE zwiększyła się o 9,1% w stosunku do 2023 r. oraz o 120,3% w porównaniu z 2015 r. i wyniosła 49979,1 GWh.

Udział wyprodukowanej energii elektrycznej z odnawialnych nośników energii w 2024 r. w województwie ukształtował się na poziomie 9,2% (ostatnia lokata wśród województw; w kraju – 29,0%) i w stosunku do 2023 r. wzrósł o 3,0 p. proc. (w kraju – o 1,6 p. proc.), a w relacji do 2015 r. o 1,6 p. proc. (w kraju – o 15,2 p. proc.). Wśród województw w 2024 r. największym udziałem odnawialnych nośników energii w produkcji energii elektrycznej wyróżniało się warmińsko-mazurskie z wynikiem 93,7%.

Informacje o **liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej** dotyczą gospodarstw domowych oraz gospodarstw zbiorowego zakwaterowania, które opłacają rachunki za zużycie energii elektrycznej według stawek grupy taryfowej „gospodarstwa domowe”. Dane o zużyciu energii elektrycznej ustala się na podstawie wpłat zaliczkowych dokonanych przez odbiorców.

Tablica 41. Odbiorcy i zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych
Table 41. Consumers and consumption of electricity in households

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Odbiorcy w tys. (stan w dniu 31.12.) Consumers in thousands (as of 31.12.)	391,0	407,4	408,3	410,4
miasta urban areas	222,5	238,8	240,1	243,6
wieś rural areas	168,5	168,7	168,2	166,8
Zużycie: Consumption:				
w GWh in GWh	781,3	844,5	802,7	800,8
miasta urban areas	380,1	416,4	396,5	397,2
wieś rural areas	401,1	428,0	406,2	403,6
w kWh na odbiorcę ^a in kWh per consumer ^a	1998,0	2072,6	1966,0	1951,1
miasta urban areas	1708,3	1744,1	1651,4	1630,1
wieś rural areas	2380,7	2537,6	2415,3	2420,1

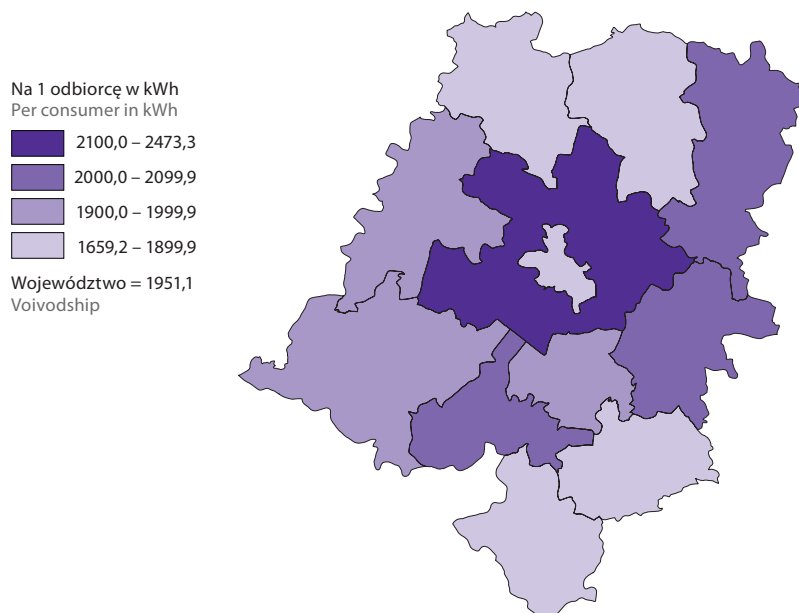
a Do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 grudnia.
a The number of consumers as of 31 December was used in calculations.

W 2024 r. w województwie opolskim odnotowano 410,4 tys. odbiorców energii elektrycznej w gospodarstwach domowych (w tym 243,6 tys. w miastach), a jej zużycie kształtowało się na poziomie 800,8 GWh (tj. 2,6% zużycia notowanego w kraju). W porównaniu z rokiem poprzednim w województwie liczba odbiorców wzrosła o 0,5%, natomiast zużycie energii spadło o 0,2%. W kraju w analogicznym okresie zanotowano wzrost liczby odbiorców, jak i zużycia energii elektrycznej (odpowiednio: o 1,4% i o 2,1%). W odniesieniu do roku 2015 liczba odbiorców energii elektrycznej wzrosła o 5,0%, a zużycie o 2,5% (w kraju odpowiednio: o 14,7% i o 7,4%). Wśród odbiorców energii elektrycznej w województwie opolskim przeważali mieszkańcy miast, stanowiąc 59,4% ogółu odbiorców. Ich liczba wzrosła w skali roku o 1,5%, a spadła o 0,8% na obszarach wiejskich. Większe zużycie energii zaobserwowano na wsi. W 2024 r. odbiorcy z terenów wiejskich zużyli 50,4% ogółu energii elektrycznej w województwie. W porównaniu z 2023 r. zużycie energii na wsi spadło o 0,6%, a w miastach wzrosło o 0,2%.

Wskaźnik zużycia energii elektrycznej na 1 mieszkańca ogółem w województwie opolskim osiągnął w 2024 r. poziom 857,9 kWh i był wyższy o 3,5 kWh od notowanego w 2023 r. oraz o 75,7 kWh niż w 2015 r. W kraju w 2024 r. wynosił 809,3 kWh i wzrósł o 19,5 kWh w stosunku do 2023 r. oraz o 73,0 kWh w porównaniu z 2015 r. Wyższym zużyciem energii w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2024 r., podobnie jak w kraju charakteryzowały się tereny wiejskie. W 2024 r. omawiany wskaźnik na wsi osiągnął poziom 916,5 kWh wobec 805,6 kWh w miastach (w kraju analogicznie: 828,9 kWh wobec 796,0 kWh).

W 2024 r. zużycie energii elektrycznej w przeliczeniu na 1 odbiorcę w gospodarstwach domowych wynosiło 1951,1 kWh i w porównaniu z 2023 r. spadło o 14,9 kWh. Na wsi w 2024 r. zużycie energii elektrycznej na 1 odbiorcę ukształtowało się na poziomie 2420,1 kWh i wzrosło o 4,8 kWh w odniesieniu do poprzedniego roku, natomiast w miastach odnotowano 1630,1 kWh, tj. mniej o 21,3 kWh.

Mapa 46. Zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w 2024 r.
Map 46. Consumption of electricity in households in 2024

Biorąc pod uwagę zróżnicowanie przestrzenne najwyższe zużycie energii elektrycznej na 1 odbiorcę w 2024 r. wystąpiło w powiatach: opolskim (2473,3 kWh) i strzeleckim (2098,4 kWh), najniższe natomiast w m. Opolu (1659,2 kWh) oraz powiecie kluczborskim (1832,1 kWh).

Rozdział 7

Chapter 7

Zarządzanie rozwojem

Development management

7.1. Dochody jednostek samorządu terytorialnego

7.1. Revenue of local government units

Dochody ogółem budżetów jednostek samorządu terytorialnego (JST) w skali roku wzrosły na wszystkich szczeblach samorządu terytorialnego, w tym najbardziej w budżetach gmin. W relacji do roku poprzedniego istotnie zwiększyły się zarówno dotacje ogółem, subwencja ogólna, jak i dochody własne. Większość dochodów ogółem budżetów JST stanowiły dochody gmin. Głównym źródłem dochodów JST były dochody własne. Największy udział dochodów własnych w dochodach ogółem odnotowano w budżecie miasta na prawach powiatu. W latach 2015–2024 najszybciej rosły dochody budżetów gmin, a najwolniej – budżetu samorządu województwa. W analizowanym okresie dochody ogółem jednostek samorządu terytorialnego w przeliczeniu na 1 mieszkańca kształtowały się poniżej średniej krajowej. Wyjątek stanowił 2024 r., kiedy to nieznacznie przekroczyły tę średnią.

W 2024 r. dochody ogółem budżetów jednostek samorządu terytorialnego (JST) w województwie opolskim wynosiły 10765,4 mln zł i w ujęciu rocznym zwiększyły się o 26,5% (w kraju – o 19,2%). W budżetach gmin dochody wzrosły o 33,7%, w budżetach powiatów – o 31,2%, w budżecie miasta na prawach powiatu – o 8,6%, a w budżecie samorządu województwa – o 8,1%. W porównaniu z 2015 r. dochody ogółem budżetów JST wzrosły o 135,9% (w kraju – o 116,8%). Najszybciej rosły dochody budżetów gmin (139,5%), a najwolniej – budżetu samorządu województwa (121,2%). Ponad 60% dochodów ogółem budżetów JST stanowiły dochody gmin (60,7%), w tym głównie miejsko-wiejskich (38,9%). Najmniejszy udział w generowaniu dochodów ogółem miał budżet samorządu województwa (8,7%).

Tablica 42. Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego

Table 42. Revenue of budgets of local government units

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024	
	na 1 mieszkańca w zł per capita in PLN				udział dochodów własnych w % ogółem dochodów share of own revenue in % of total revenue
Ogółem Total	4569,59	7630,97	9058,59	11534,19	45,5
Gminy ^a Gminas ^a	3100,54	5243,71	6007,16	8085,50	45,8
Miasto na prawach powiatu City with powiat status	5423,05	10074,52	11162,68	12166,13	58,8
Powiaty Powiats	869,79	1253,20	1655,22	2186,07	32,2
Województwo Voivodship	425,51	658,02	925,64	1007,24	46,7

^a Bez gminy mającej również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding gmina which is also city with powiat status.

Dochody ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2024 r. osiągnęły poziom 11534,19 zł wobec 11484,99 zł w kraju. W odniesieniu do 2023 r. dochody te wzrosły o 27,3% (w kraju – o 19,6%). Wzrost omawianego wskaźnika odnotowano na wszystkich szczeblach samorządu terytorialnego: w budżetach gmin (o 34,6%), w budżetach powiatów (o 32,1%), w budżecie miasta na prawach powiatu (o 9,0%) oraz w budżecie samorządu województwa (o 8,8%). W relacji do 2015 r. dochody ogółem przypadające na 1 mieszkańca zwiększyły się o 152,4% (w kraju – o 121,9%). Na poszczególnych szczeblach samorządu terytorialnego wzrost dochodów ogółem na 1 mieszkańca wahał się od 124,3% (budżet miasta na prawach powiatu) do 160,8% (budżety gmin).

Na obszarach strategicznej interwencji dochody ogółem na 1 mieszkańca wśród gmin zmarginalizowanych wyniosły 7908,58 zł i były o 28,6% wyższe niż w 2023 r. Najwyższy wskaźnik odnotowano w gminach: Branice (10704,03 zł), Domaszowice (10512,54 zł) i Paczków (9219,10 zł). Najniższe dochody ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca wystąpiły w gminie Cisek (6558,16 zł). W ujęciu rocznym dochody te zwiększyły się we wszystkich gminach zagrożonych trwałą marginalizacją, z wyjątkiem gminy Świerczów (spadek o 8,8%).

Główne źródło dochodów budżetów JST stanowiły dochody własne, w 2024 r. wyniosły one 4896,9 mln zł i były, podobnie jak w kraju, o 21,4% wyższe niż w 2023 r. Wzrost dochodów własnych obserwowano w: budżetach powiatów (o 28,6%), budżecie samorządu województwa (o 26,8%), budżetach gmin (o 20,9%) i budżecie miasta na prawach powiatu (o 16,7%). W odniesieniu do 2015 r. dochody własne JST zwiększyły się o 111,9% (w kraju – o 110,4%). Ponadprzeciętny wzrost dochodów własnych odnotowano w budżecie samorządu województwa (o 215,1%) oraz w budżecie miasta na prawach powiatu (o 118,3%). W budżetach powiatów dochody własne wzrosły o 107,5%, a w budżetach gmin – o 101,2%.

Samodzielność finansowa JST mierzona jest udziałem dochodów własnych w dochodach ogółem. W 2024 r. na poszczególnych szczeblach samorządu terytorialnego rozpiętość tego udziału wynosiła od 32,2% w budżetach powiatów do 58,8% w budżecie miasta na prawach powiatu, przy wskaźniku 45,5% dla ogółem JST (w 2023 r. odpowiednio: 32,8%, 54,7%, 47,4%).

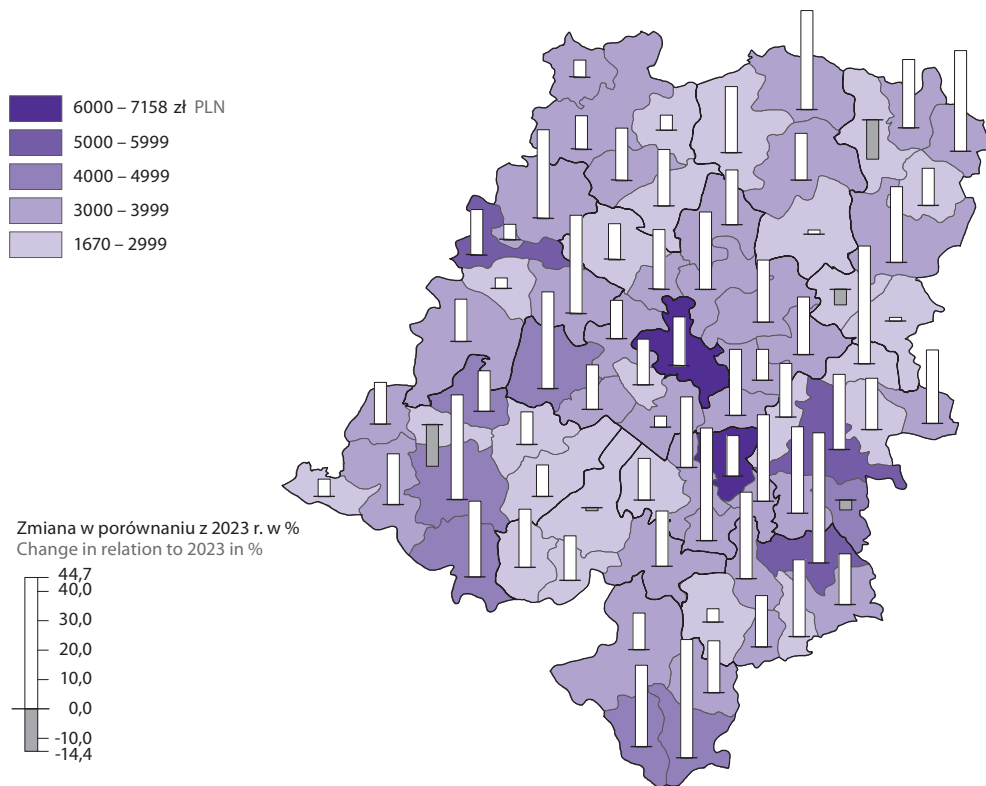
W 2024 r. na obszarach strategicznej interwencji udział dochodów własnych w dochodach ogółem gmin zmarginalizowanych kształtował się na niższym poziomie względem roku poprzedniego (36,7% wobec 42,2%). Jego spadek obserwowano w większości gmin zagrożonych trwałą marginalizacją, w tym największy w gminie Paczków (o 18,9 p. proc.). Wyższą samodzielnością finansową wyróżniały się natomiast gminy: Świerczów (o 10,0 p. proc.), Kamiennik (o 4,1 p. proc.), Wołczyn (o 4,0 p. proc.) i Cisek (o 0,7 p. proc.). Największy udział dochodów własnych w dochodach ogółem odnotowano w budżetach gmin: Baborów (47,5%), Świerczów (43,9%) i Otmuchów (42,2%).

Dochody własne budżetów JST przypadające na 1 mieszkańca w 2024 r. były równe 5246,55 zł i zwiększyły się o 22,2% w porównaniu z 2023 r. (w kraju – o 21,9%). Istotne zróżnicowanie w poziomie i zmianach tego wskaźnika obserwowano na poszczególnych szczeblach samorządu terytorialnego. Dochody własne budżetów gmin w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 3702,05 zł, tj. o 21,7% więcej niż w 2023 r. Najwyższy poziom dochodów własnych na 1 mieszkańca wystąpił w gminie Gogolin (6392,53 zł), a najniższy – w gminie Zębówice (1669,80 zł). Dochody własne budżetów powiatów w przeliczeniu na 1 mieszkańca kształtowały się na poziomie 703,53 zł, tj. o 29,5% wyższym w porównaniu z 2023 r. Rozpiętość dochodów na 1 mieszkańca wynosiła od 448,07 zł w powiecie oleskim do 1716,63 zł w powiecie głubczyckim. Dochody własne przypadające na 1 mieszkańca w budżecie miasta na prawach powiatu osiągnęły poziom 7158,36 zł i wzrosły o 17,1% w odniesieniu do 2023 r., a w budżecie samorządu województwa wyniosły 469,91 zł i były o 27,6% wyższe względem 2023 r. W relacji do 2015 r. dochody własne budżetów JST na 1 mieszkańca zwiększyły się o 126,7% (w kraju – o 115,4%). Wzrost tych dochodów kształtował się od 107,3% w budżecie miasta na prawach powiatu do 237,2% w budżecie samorządu województwa.

Źródłami **dochodów własnych** jednostek samorządu terytorialnego są m.in.: wpływy z podatków, opłat, dochody z majątku JST, spadki, zapisy i darowizny na rzecz JST, dochody z kar pieniężnych i grzywien określonych w odrębnych przepisach, odsetki od pożyczek udzielanych przez jednostki samorządu terytorialnego, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej, odsetki od nieterminowo przekazywanych należności stanowiących dochody JST, odsetki od środków finansowych gromadzonych na rachunkach bankowych, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej i inne. W rozumieniu ustawy dochodami własnymi jednostek samorządu terytorialnego są również udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) oraz z podatku dochodowego od osób prawnych (CIT).

Mapa 47. Dochody własne budżetów gmin^a na 1 mieszkańca w 2024 r.

Map 47. Own revenue of gminas budgets^a per capita in 2024

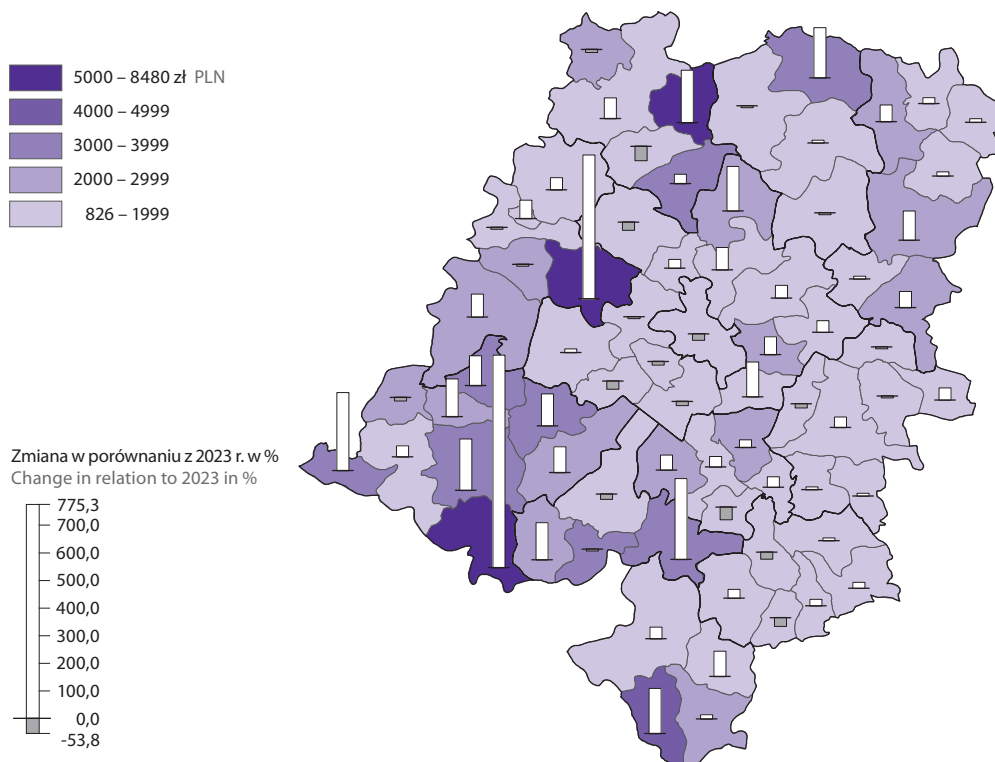

a Dochody własne budżetu miasta na prawach powiatu obejmują środki otrzymane w ramach części gminnej i powiatowej.
 a Own revenue of budget of the city with powiat status include funds received under the gmina and powiat parts.

Istotną pozycję w budżecie każdej jednostki samorządu terytorialnego stanowią dotacje, szczególnie inwestycyjne, które mają na celu zdynamizowanie rozwoju danego obszaru. W 2024 r. dotacje ogółem były równe 2639,8 mln zł i w porównaniu z 2023 r. wzrosły o 36,2% (w kraju – o 13,2%). Wzrost dotacji odnotowano w budżetach gmin (o 72,5%) i w budżetach powiatów (o 14,4%). W budżecie miasta na prawach powiatu i w budżecie samorządu województwa dotacje ogółem w skali roku uległy zmniejszeniu (odpowiednio: o 25,9% i o 12,2%). W odniesieniu do 2015 r. dotacje zwiększyły się o 174,1% (w kraju – o 112,6%). Wzrost dotacji odnotowano na wszystkich szczeblach samorządu terytorialnego – od 3,0% w budżecie samorządu województwa do 256,7% w budżetach gmin. W 2024 r. dotacje ogółem stanowiły 24,5% dochodów ogółem budżetów JST. Ponadprzeciętny udział dotacji w dochodach ogółem obserwowano w budżetach gmin (27,7%). W budżecie samorządu województwa dotacje stanowiły 24,0% dochodów ogółem, w budżetach powiatów – 22,1%, a w budżecie miasta na prawach powiatu – 14,1%.

Dotacje ogółem budżetów JST w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2024 r. wynosiły 2828,31 zł i wzrosły o 37,1% względem 2023 r. oraz o 193,4% w odniesieniu do 2015 r. W budżetach gmin omawiany wskaźnik osiągnął poziom 2239,06 zł. Najwyższe dotacje przypadające na 1 mieszkańca odnotowano w gminie Lewin Brzeski (8479,96 zł), a najniższe – w gminie Skarbimierz (826,42 zł). W budżecie miasta na prawach powiatu omawiany wskaźnik kształtował się na poziomie 1715,45 zł.

Mapa 48. Dotacje^a dla gmin^b na 1 mieszkańca w 2024 r.
Map 48. Grants^a for gminas^b per capita in 2024

a Dane dotyczą dotacji celowych oraz dotacji z §§ 200, 620, 205 i 625 klasyfikacji budżetowej; w 2024 r. wraz z dotacjami z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 (w tym z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych) i dotacjami z Funduszu Pomocy lub z innych środków na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy. b Dotacje budżetu miasta na prawach powiatu obejmują środki otrzymane w ramach części gminnej i powiatowej.

a Data concerning targeted grants and grants from §§ 200, 620, 205 and 625 of the budget classification; in 2024 with grants from the COVID-19 Prevention Fund (including Local Government Investment Fund) and grants from the Assistance Fund or other funds for financing or subsidising the implementation of tasks in the field of helping Ukrainian citizens. b Grants of budget of the city with powiat status include funds received under the gmina and powiat parts.

Dotacje o charakterze inwestycyjnym wynosiły 867,5 mln zł, tj. o 3,1% więcej niż w 2023 r. Wzrost dotacji obserwowano w budżetach gmin (o 34,8%) i w budżetach powiatów (o 10,7%), podczas gdy w budżecie miasta na prawach powiatu oraz w budżecie samorządu województwa odnotowano ich spadek (odpowiednio: o 58,9% i o 44,7%). W porównaniu z 2015 r. dotacje inwestycyjne zwiększyły się o 258,4%, przy czym ich wzrost wystąpił w budżetach powiatów (ponad 5-krotny), w budżetach gmin (ponad 4-krotny) i w budżecie miasta na prawach powiatu (blisko 3-krotny), a spadek – w budżecie samorządu województwa (o 18,3%). Najwyższy odsetek dotacji inwestycyjnych odnotowano w budżetach gmin (67,6% dotacji inwestycyjnych budżetów JST), a najniższy – w budżecie samorządu województwa (6,5%).

Dotacje inwestycyjne miały istotny udział w finansowaniu wydatków inwestycyjnych. W 2024 r. dotacje o charakterze inwestycyjnym sfinansowały 45,8% wydatków inwestycyjnych budżetów JST (w kraju – 48,3%). Najwyższy odsetek wydatków sfinansowanych przez dotacje odnotowano w budżetach powiatów (53,8%). W budżetach gmin dotacje o charakterze inwestycyjnym były źródłem finansowania 50,9% wydatków inwestycyjnych, w budżecie miasta na prawach powiatu – 38,9%, a w budżecie samorządu województwa – 20,6%. Odsetek sfinansowanych wydatków inwestycyjnych poprzez dotacje inwestycyjne w budżetach JST ogółem w relacji do 2023 r. obniżył się o 6,6 p. proc., a w odniesieniu do 2015 r. wzrósł o 3,3 p. proc.

Większość wpływów w formie dotacji generowały dotacje celowe, które wynosiły 2346,1 mln zł. Dotacje celowe stanowiły 88,9% dotacji ogółem, w tym dotacje z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej – 44,7% i na zadania własne – 13,4%. Na poszczególnych szczeblach samorządu terytorialnego udział dotacji celowych w dotacjach ogółem mieścił się w przedziale od 33,2% (budżet samorządu województwa) do 94,8% (budżety gmin).

Z ogółu otrzymanych przez JST dotacji istotna część (293,7 mln zł, tj. 11,1%) to dotacje przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich i innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich (dotacje z §§ 200 i 620 oraz 205 i 625 klasyfikacji budżetowej). Największy udział omawianych dotacji w dotacjach ogółem odnotowano w budżecie samorządu województwa (66,8%), a najmniejszy – w budżetach gmin (5,2%)³.

Budżety jednostek samorządu terytorialnego zasila również subwencja ogólna z budżetu państwa, która w 2024 r. wynosiła 3228,8 mln zł i była większa o 27,1% względem 2023 r., a o 150,3% w porównaniu z 2015 r. (w kraju odpowiednio: o 20,1% i o 133,2%). W skali roku wzrost subwencji ogólnej wynosił od 3,4% w budżecie samorządu województwa do 43,3% w budżetach powiatów. W relacji do 2015 r. subwencja ogólna zwiększyła się na wszystkich szczeblach samorządu terytorialnego, w tym najbardziej (ponad 4-krotnie) w budżecie samorządu województwa. W największym stopniu zależne od dochodów z budżetu państwa, przekazywanych w formie subwencji były budżety powiatów, gdzie subwencja stanowiła 45,7% dochodów ogółem. Największy udział w subwencji ogólnej miała część oświatowa (65,8%). Na poszczególnych szczeblach samorządu terytorialnego na zadania oświatowe przeznaczono od 7,8% (budżet samorządu województwa) do 90,2% (budżet miasta na prawach powiatu) subwencji ogólnej.

7.2. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego

7.2. Expenditure of local government units

W 2024 r. w relacji do roku poprzedniego wydatki wzrosły na wszystkich szczeblach JST, w tym w największym stopniu w budżetach gmin. Głównym obciążeniem budżetów JST były wydatki bieżące, z których najwięcej przeznaczono na wynagrodzenia oraz zakup materiałów i usług. Wydatki o charakterze inwestycyjnym kształtowały się na wyższym poziomie w budżetach powiatów i w budżetach gmin. W budżecie miasta na prawach powiatu oraz w budżecie samorządu województwa wydatki inwestycyjne uległy obniżeniu. Największy udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem odnotowano w budżecie samorządu województwa. W odniesieniu do 2015 r. wydatki ogółem zwiększyły się na wszystkich szczeblach JST, w tym najbardziej w budżecie miasta na prawach powiatu. Wydatki ogółem JST w przeliczeniu na 1 mieszkańca były niższe od średnich wydatków w kraju.

W 2024 r. wydatki ogółem budżetów JST wynosiły 10647,0 mln zł i wzrosły o 21,8% w skali roku (w kraju – o 12,3%). W relacji do 2023 r. wydatki ogółem zwiększyły się na wszystkich szczeblach samorządu terytorialnego. W budżetach gmin wydatki wzrosły o 26,0%, w budżetach powiatów – o 23,7%, w budżecie samorządu województwa – o 11,4%, a w budżecie miasta na prawach powiatu – o 11,1%.

³ Więcej informacji o zagadnieniach związanych z dotacjami na realizację projektów europejskich w podrozdziale 7.4.

Względem 2015 r. wydatki zwiększyły się o 138,1% (w kraju – o 120,1%). Ponadprzeciętny wzrost wydatków wystąpił w budżecie miasta na prawach powiatu (o 150,7%) oraz w budżetach gmin (o 140,3%). W budżecie samorządu województwa wydatki były wyższe o 135,4%, a w budżetach powiatów – o 121,3%. Największe środki budżetowe znajdowały się w dyspozycji samorządów gmin (60,5% wydatków ogółem budżetów JST), w tym głównie miejsko-wiejskich (38,7%).

Wydatki ogółem budżetów JST w przeliczeniu na 1 mieszkańca osiągnęły poziom 11407,28 zł (w kraju – 11506,80 zł). W porównaniu z 2023 r. omawiane wydatki wzrosły o 22,6% (w kraju – o 12,7%). Wzrost tych wydatków obserwowano w budżetach gmin (o 26,9%), w budżetach powiatów (o 24,5%), w budżecie samorządu województwa (o 12,1%) oraz w budżecie miasta na prawach powiatu (o 11,5%). W odniesieniu do 2015 r. wydatki ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca były o 154,9% wyższe (w kraju – o 125,3%). Wzrost wydatków wystąpił na wszystkich szczeblach samorządu terytorialnego i wahał się od 138,1% w budżecie miasta na prawach powiatu do 161,7% w budżetach gmin.

Tablica 43. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego
Table 43. Expenditure of budgets of local government units

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024	
	na 1 mieszkańca w zł per capita in PLN				udział wydatków inwestycyjnych w % ogółem wydatków share of invest- ment expenditure in % of total expenditure
Ogółem Total	4475,76	7230,67	9305,94	11407,28	17,8
Gminy ^a Gminas ^a	3046,43	4993,49	6284,47	7973,10	17,9
Miasto na prawach powiatu City with powiat status	5359,25	9801,96	11443,37	12759,53	10,6
Powiaty Powiats	864,11	1185,25	1672,02	2082,32	17,5
Województwo Voivodship	391,95	569,84	880,68	987,36	29,9

a Bez gminy mającej również status miasta na prawach powiatu.
a Excluding gmina which is also city with powiat status.

Na obszarach strategicznej interwencji wydatki ogółem na 1 mieszkańca wśród gmin zmarginalizowanych kształtowały się na poziomie 7819,43 zł, tj. o 21,9% wyższym niż w 2023 r. Rozpiętość omawianego wskaźnika liczonego dla tej grupy gmin wynosiła od 6159,08 zł (Pawłowiczki) do 10884,71 zł (Domaszowice). W skali roku wydatki ogółem na 1 mieszkańca zwiększyły się we wszystkich gminach zagrożonych trwałą marginalizacją, z wyjątkiem gmin: Świerczów i Radłów (spadek odpowiednio: o 16,6% i o 3,2%).

Głównym obciążeniem budżetów JST są wydatki bieżące. W 2024 r. wynosiły one 8586,5 mln zł i były wyższe o 24,2% względem 2023 r. oraz o 122,4% w relacji do 2015 r. (w kraju odpowiednio: o 18,5% i o 119,0%), stanowiąc 80,6% wydatków ogółem (80,0%). Ponadprzeciętny odsetek wydatków bieżących odnotowano w budżecie miasta na prawach powiatu (85,6%) i w budżetach powiatów (82,3%). W budżetach gmin wydatki bieżące stanowiły 80,5% wydatków ogółem, a w budżecie samorządu województwa – 70,1%.

Z wydatków bieżących najwięcej środków przeznaczono na wynagrodzenia (40,8%) oraz zakup materiałów i usług (22,5%). Na poszczególnych szczeblach samorządu terytorialnego odsetek wydatków na wynagrodzenia kształtował się od 23,8% (budżet samorządu województwa) do 58,2% (budżety powiatów), a na zakup materiałów i usług – od 15,7% (budżet samorządu województwa) do 27,0% (budżet miasta na prawach powiatu).

Wydatki majątkowe budżetów JST były równe 2060,5 mln zł i zwiększyły się o 12,6% w odniesieniu do 2023 r. oraz o 237,7% w porównaniu z 2015 r. (w kraju odpowiednio: o 7,1% niższe i o 124,3% wyższe). W skali roku wzrost wydatków majątkowych wystąpił w budżetach powiatów (o 35,8%) i w budżetach gmin (o 22,7%), a ich spadek – w budżecie miasta na prawach powiatu (o 22,0%) oraz w budżecie samorządu województwa (o 4,9%). W relacji do 2015 r. najszybciej rosły wydatki w budżetach gmin (260,6%), a najwolniej – w budżecie samorządu województwa (163,7%).

W 2024 r. wydatki majątkowe w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosiły 2207,64 zł i były wyższe o 13,4% w ujęciu rocznym, a o 261,4% względem 2015 r. (w kraju odpowiednio: o 6,8% niższe i o 129,6% wyższe). Na poszczególnych szczeblach samorządu terytorialnego wskaźnik wahał się od 295,59 zł (budżet samorządu województwa) do 1841,80 zł (budżet miasta na prawach powiatu).

Większość wydatków majątkowych (91,9%) miała charakter inwestycyjny. Na inwestycje przeznaczono 1892,9 mln zł, tj. więcej o 17,7% niż w 2023 r., a o 232,5% w relacji do 2015 r. (w kraju odpowiednio: o 6,6% mniej i o 119,9% więcej). Względem 2023 r. wydatki inwestycyjne kształtowały się na wyższym poziomie w budżetach powiatów (o 36,3%) i w budżetach gmin (o 25,6%). W budżecie miasta na prawach powiatu wydatki uległy obniżeniu o 9,1%, a w budżecie samorządu województwa – o 3,9%. W odniesieniu do 2015 r. wydatki inwestycyjne w największym stopniu wzrosły w budżetach powiatów (o 256,0%), a w najmniejszym – w budżecie miasta na prawach powiatu (o 157,2%).

Wydatki inwestycyjne budżetów JST stanowiły 17,8% wydatków ogółem (w kraju – 18,9%). W ujęciu rocznym ich odsetek zmniejszył się o 0,6 p. proc., a w porównaniu z 2015 r. zwiększył się o 5,1 p. proc. Najwyższy odsetek wydatków inwestycyjnych odnotowano w budżecie samorządu województwa – 29,9%. W budżetach gmin wydatki inwestycyjne stanowiły 17,9% wydatków ogółem, w budżetach powiatów – 17,5%, a w budżecie miasta na prawach powiatu – 10,6%.

Na obszarach strategicznej interwencji w gminach wskazanych jako zagrożone trwałą marginalizacją udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w 2024 r. wynosił 18,8% wobec 19,5% w 2023 r. Zróżnicowany odsetek wydatków inwestycyjnych obserwowano w poszczególnych gminach należących do omawianej grupy. Najwięcej na inwestycje przeznaczono w budżetach gmin: Domaszowice – 45,9% wydatków ogółem, Branice – 30,0% i Murów – 29,4%. Dla porównania w budżecie gminy Świerczów wydatki inwestycyjne stanowiły 3,6% wydatków ogółem, a w budżecie gminy Otmuchów – 6,1%.

Wydatki inwestycyjne przypadające na 1 mieszkańca w 2024 r. wynosiły 2028,12 zł i w skali roku wzrosły o 18,5% (w kraju – spadły o 6,3%). Wydatki inwestycyjne budżetów gmin w przeliczeniu na 1 mieszkańca osiągnęły poziom 1427,36 zł i były o 26,5% wyższe w relacji do 2023 r. Najwięcej wydatków na cele inwestycyjne w przeliczeniu na 1 mieszkańca przeznaczyła gmina Domaszowice (4998,33 zł), a najmniej – gmina Świerczów (252,32 zł). Wydatki inwestycyjne budżetów powiatów przypadające na 1 mieszkańca kształtowały się na poziomie 364,24 zł, tj. o 37,2% wyższym w skali roku. Rozpiętość wydatków na 1 mieszkańca wynosiła od 116,02 zł w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim do 1076,40 zł w powiecie krapkowickim. Wydatki inwestycyjne w przeliczeniu na 1 mieszkańca w budżecie miasta na prawach powiatu osiągnęły poziom 1353,38 zł i obniżyły się o 8,7% w porównaniu z 2023 r. W budżecie samorządu województwa omawiany wskaźnik wynosił 295,59 zł i był o 3,3% niższy w skali roku. W odniesieniu do 2015 r. wydatki inwestycyjne budżetów JST na 1 mieszkańca wzrosły ponad 3-krotnie (w kraju – o 125,1%). W analizowanym okresie najbardziej wzrosły wydatki budżetów powiatów (o 287,7%), a najmniej – wydatki budżetu miasta na prawach powiatu (o 144,3%).

Mapa 49. Wydatki inwestycyjne budżetów gmin^a na 1 mieszkańca w 2024 r.
 Map 49. Investment expenditure of gminas budgets^a per capita in 2024

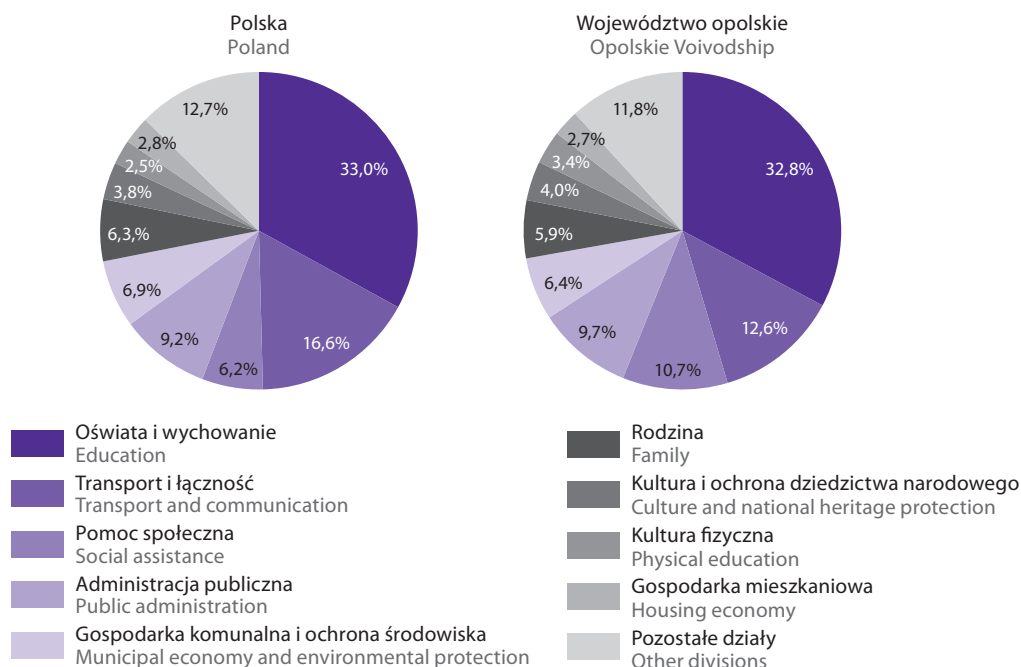

a Wydatki inwestycyjne budżetu miasta na prawach powiatu dotyczą zadań statutowych gminy i powiatu.
 a Investment expenditure of budget of the city with powiat status concerns the statutory tasks of gmina and powiat.

W 2024 r. w strukturze wydatków budżetów JST według działów klasyfikacji budżetowej ponad 50% ogółu wydatków skupiały trzy działy spośród trzydziestu trzech ujętych w klasyfikacji budżetowej. Największy udział w strukturze stanowiły wydatki na oświatę i wychowanie (32,8% wydatków ogółem wobec 33,0% w kraju). Znaczący odsetek wydatków przeznaczono także na transport i łączność – 12,6% oraz na pomoc społeczną – 10,7% (w kraju odpowiednio: 16,6% i 6,2%). Na stosunkowo niskim poziomie, zarówno w województwie, jak i przeciętnie w kraju, kształtowały się natomiast wydatki dotyczące edukacyjnej opieki wychowawczej (odpowiednio: 1,3% i 1,7%) oraz ochrony zdrowia (1,4% i 1,5%).

W odniesieniu do 2023 r. zaobserwowano zmiany w strukturze wydatków budżetów JST, w tym m.in. wzrost odsetka wydatków na pomoc społeczną (o 3,5 p. proc.), na oświatę i wychowanie (o 1,0 p. proc.) oraz na bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową (o 0,5 p. proc.), przy jednoczesnym spadku odsetka wydatków na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska (o 1,8 p. proc.), na administrację publiczną (o 0,8 p. proc.) oraz na gospodarkę mieszkaniową i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej (po 0,7 p. proc.).

Wykres 75. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2024 r.
 Chart 75. Expenditure of local government units budgets by divisions in 2024

Struktura wydatków według działów budżetów jednostek na poszczególnych szczeblach samorządu terytorialnego różni się ze względu na zakres zadań przypisanych im ustawowo. W 2024 r. wydatki na transport i łączność były największym obciążeniem dla budżetu samorządu województwa (46,8% wydatków samorządu województwa). Wydatki w dziale oświata i wychowanie realizowane były w największym zakresie przez miasto na prawach powiatu (39,3% wydatków budżetu miasta na prawach powiatu). Z kolei wydatki w dziale pomoc społeczna największy odsetek stanowiły w budżetach gmin (12,6% wydatków budżetów gmin), a w dziale bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa – w budżetach powiatów (7,4% wydatków budżetów powiatów).

7.3. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego

7.3. Result of budgets of local government units

W 2024 r. budżety JST zamknęły się zbiorczo nadwyżką. Dodatni wynik odnotowano na wszystkich szczeblach samorządu terytorialnego, z wyłączeniem miasta na prawach powiatu. Największy udział nadwyżki w dochodach ogółem obserwowano w budżetach powiatów. W latach 2015–2024 nadwyżka w budżetach JST wystąpiła 5-krotnie. Wskaźnik zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego zwiększył się względem 2023 r. Najmniej zadłużony był samorząd województwa, a najbardziej – miasto na prawach powiatu.

W 2024 r. budżety jednostek samorządu terytorialnego w województwie opolskim zamknęły się zbiorczo nadwyżką (w kraju odpowiednio deficytem). Nadwyżka wynosiła 118,4 mln zł wobec deficytu 232,4 mln zł w roku poprzednim i nadwyżki 93,7 mln zł w 2015 r. W latach 2015–2024 nadwyżkę w budżetach JST odnotowano 5-krotnie, w tym największą w 2020 r. (5,2% dochodów ogółem). W 2024 r. dodatni wynik budżetów JST stanowił 1,1% dochodów ogółem (w kraju relacja deficytu do dochodów ogółem wynosiła 0,2%). Nadwyżkę w budżetach JST obserwowano na wszystkich szczeblach, z wyłączeniem budżetu

miasta na prawach powiatu. Dodatni wynik w relacji do dochodów ogółem kształtował się od 1,4% (budżety gmin) do 4,7% (budżety powiatów). W budżecie miasta na prawach powiatu uzyskany deficyt stanowił 4,9% dochodów ogółem.

Na osiemdziesiąt trzy jednostki samorządu terytorialnego funkcjonujące w województwie opolskim w czterdziestu czterech z nich (53,0% ogółu jednostek) odnotowano nadwyżkę budżetową. W osiemnastu jednostkach relacja nadwyżki do dochodów ogółem przekroczyła 5%, w tym w pięciu jednostkach – 10%. Deficytem zamknęły się budżety trzydziestu dziewięciu jednostek, a najwyższa relacja deficytu do dochodów ogółem wynosiła 16,7%.

Tablica 44. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego
Table 44. Result of budgets of local government units

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024	
	w mln zł in million PLN			relacja do dochodów ogółem w % relation to total revenue in %	
Ogółem Total	93,7	384,2	-232,4	118,4	1,1
Gminy ^a Gminas ^a	47,6	208,2	-225,5	90,8	1,4
Miasto na prawach powiatu City with powiat status	7,6	34,8	-35,5	-74,7	-4,9
Powiaty Powiats	5,0	56,5	-13,7	83,8	4,7
Województwo Voivodship	33,5	84,6	42,2	18,6	2,0

a Bez gminy mającej również status miasta na prawach powiatu.

a Excluding gmina which is also city with powiat status.

Gminy województwa opolskiego zamknęły rok budżetowy nadwyżką w wysokości 90,8 mln zł, przy deficycie 225,5 mln zł w roku poprzednim i nadwyżce 47,6 mln zł w 2015 r. Wynik budżetów gmin stanowił 1,4% dochodów ogółem (w 2023 r. – 4,6%, w 2015 r. – 1,7%). Nadwyżkę odnotowano w trzydziestu sześciu gminach, w tym relatywnie największą w gminach: Lewin Brzeski (17,6% dochodów ogółem), Łambinowice (16,9%) i Głuchołazy (15,5%). Ujemny wynik w budżecie osiągnęły trzydzieści cztery gminy. Do gmin z największym deficytem należały: Pakosławice (16,7% dochodów ogółem), Kamiennik (16,4%) i Reńska Wieś (14,4%).

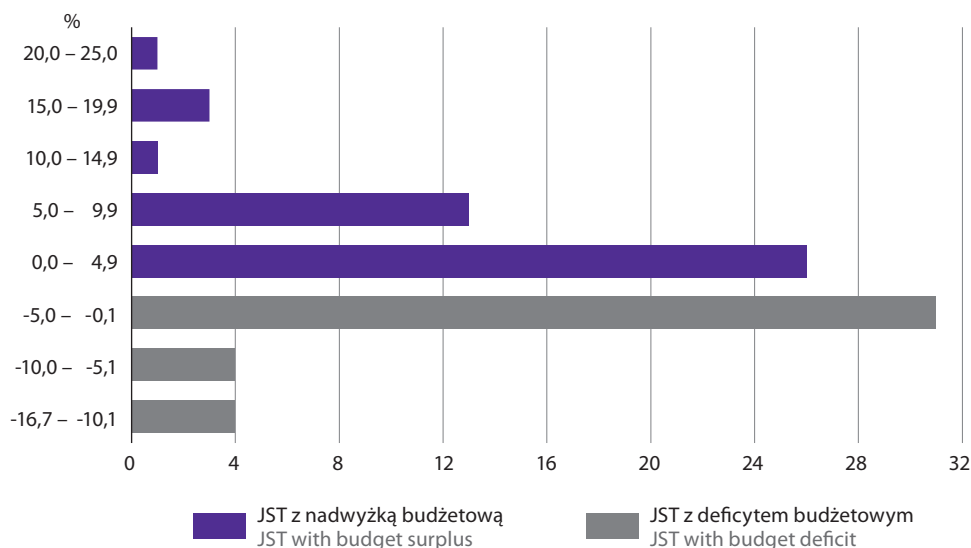
Wynik budżetów powiatów wynosił 83,8 mln zł (w 2023 r. – minus 13,7 mln zł, w 2015 r. – 5,0 mln zł), a jego udział w dochodach ogółem kształtował się na poziomie 4,7% (1,0% i 0,7%). Nadwyżkę odnotowano w siedmiu powiatach. Najlepsze wyniki w relacji nadwyżki do dochodów ogółem odnotowano w powiatach: brzeskim (25,0%), kędzierzyńsko-kozielskim (6,3%) i namysłowskim (5,5%). Deficyt wystąpił w czterech powiatach i stanowił 5,0% dochodów ogółem w powiecie krapkowickim, 2,4% – w oleskim, 1,4% – w głubczyckim oraz 0,1% – w strzeleckim.

W 2024 r. miasto na prawach powiatu zamknęło rok budżetowy ponad 2-krotnie wyższym deficytem niż w roku poprzednim (74,7 mln zł wobec 35,5 mln zł). Udział deficytu w dochodach ogółem wynosił 4,9% (w 2023 r. – 2,5%). W 2015 r. w budżecie miasta na prawach powiatu wystąpił dodatni wynik w wysokości 7,6 mln zł, który stanowił 1,2% dochodów ogółem.

Nadwyżką w budżecie w 2024 r. (18,6 mln zł), w roku poprzednim (42,2 mln zł) i w 2015 r. (33,5 mln zł) zamknął rok budżetowy samorząd województwa. Uzyskane dodatnie wyniki stanowiły 2,0% dochodów w 2024 r., 4,9% dochodów w 2023 r. i 7,9% dochodów w 2015 r.

Wykres 76. Liczba jednostek samorządu terytorialnego według relacji wyniku budżetowego do dochodów ogółem w 2024 r.

Chart 76. Number of local government units by relation of the budget result to total revenue in 2024

W 2024 r. zadłużenie JST w województwie opolskim, którego źródłem finansowania były kredyty, pożyczki, papiery wartościowe oraz zobowiązania wymagalne wyniosło 2087,8 mln zł i zwiększyło się o 7,8% w porównaniu z rokiem poprzednim. Wzrost zobowiązań ogółem w odniesieniu do 2023 r. odnotowano w budżetach gmin (o 10,1%), w budżecie miasta na prawach powiatu (o 9,6%) oraz w budżetach powiatów (o 1,5%), przy spadku zobowiązań w budżecie samorządu województwa (o 57,6%). W relacji do 2015 r. zadłużenie JST wzrosło o 65,7%. Wzrost zobowiązań wystąpił w budżecie miasta na prawach powiatu (o 189,7%), w budżetach powiatów (o 110,4%) i w budżetach gmin (o 59,2%). W budżecie samorządu województwa zadłużenie obniżyło się o 93,8% względem 2015 r. Zadłużenie JST na 1 mieszkańca województwa opolskiego wyniosło 2244,23 zł i było wyższe o 8,5% w skali roku oraz o 77,4% w odniesieniu do 2015 r. Największy udział w generowaniu zadłużenia miały budżety gmin (54,8% zobowiązań ogółem JST), a najmniejszy – budżet samorządu województwa (0,5%).

Tablica 45. Zadłużenie jednostek samorządu terytorialnego w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia

Table 45. Debt of local government units in 2024 As of 31 December

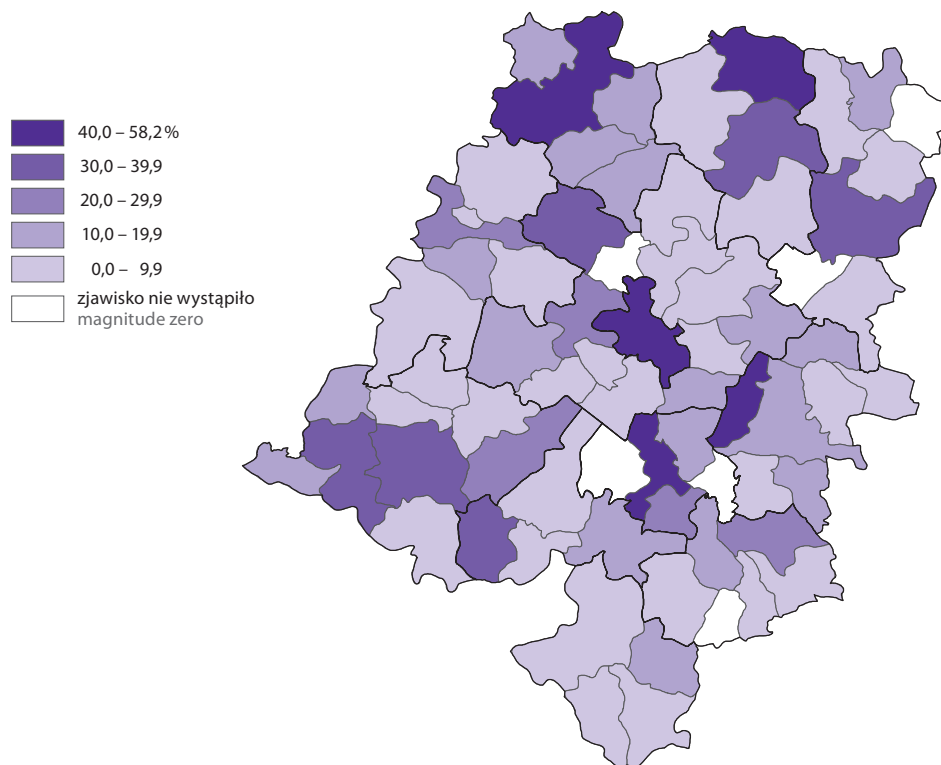
Wyszczególnienie Specification	Ogółem w mln zł Total in million PLN	Na 1 mieszkańca w zł Per capita in PLN	W % dochodów ogółem In % of total revenue	2023=100
Ogółem Total	2087,8	2244,23	19,4	107,8
Gminy ^a Gminas ^a	1143,1	1420,38	17,5	110,1
Miasto na prawach powiatu City with powiat status	645,5	5143,52	42,2	109,6
Powiaty Powiats	287,9	357,67	16,3	101,5
Województwo Voivodship	11,4	12,20	1,2	42,4

a Bez gminy mającej również status miasta na prawach powiatu.
a Excluding gmina which is also city with powiat status.

Wskaźnik zadłużenia, liczony jako relacja zobowiązań ogółem do dochodów, wyniósł 19,4% (w 2023 r. – 22,8%, w 2015 r. – 27,6%). Omawiana relacja kształtowała się od 1,2% w budżecie samorządu województwa do 42,2% w budżecie miasta na prawach powiatu.

**Mapa 50. Zadłużenie gmin w % dochodów ogółem w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 50. Debt of gminas in % of revenue in 2024
As of 31 December

Wskaźnik zadłużenia gmin miejskich (20,3%) i miejsko-wiejskich (19,7%) był 2-krotnie wyższy od wskaźnika zadłużenia gmin wiejskich (10,7%). Spośród gmin najbardziej zadłużone w 2024 r. były: Izbicko (58,2%), Byczyna (54,4%) i Krapkowice (47,8%). Zadłużenia nie wykazało sześć gmin: Dobrzeń Wielki, Polska Cerekiew, Rudniki, Strzeleczy, Zdieszowice i Zębówice. Z analizy zadłużenia poszczególnych powiatów wynika, że zadłużonych było dziesięć spośród nich (brak zadłużenia odnotowano w powiecie opolskim). Wskaźnik zadłużenia budżetów powiatów wyniósł od 2,2% (powiat oleski) do 44,4% (powiat kluczborski).

7.4. Projekty dofinansowane ze środków europejskich

7.4. Projects co-financed by the European funds

W końcu 2025 r. w województwie opolskim wartość umów i decyzji o dofinansowanie była blisko 2-krotnie większa niż przed rokiem. W całkowitej wartości umów najwięcej środków przeznaczono na projekty dotyczące programu Fundusze Europejskie dla Opolskiego. Najwyższym wskaźnikiem certyfikacji wyróżniał się program Fundusze Europejskie dla Rybactwa, a najniższym – Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko. Dofinansowanie środkami UE wartości wniosków o płatność przekazanych do certyfikacji kształtowało się na niższym poziomie niż przeciętnie w kraju. W 2024 r. jednostki samorządu terytorialnego tytułem dotacji na realizację projektów europejskich otrzymały mniej środków niż w roku poprzednim. W latach 2015–2024 z ogólnej wartości dotacji otrzymanych przez JST na realizację projektów europejskich najwięcej trafiło do budżetu samorządu województwa.

Fundusze Europejskie wspierają rozwój krajów członkowskich Unii Europejskiej. Z tych środków są finansowane m.in. inwestycje realizowane przez samorządy, instytucje publiczne oraz firmy z sektora małych i średnich przedsiębiorstw. Wśród nich są projekty, które zapobiegają wykluczeniu społecznemu i poprawiają jakość życia obywateli. Dotychczas Polska korzystała z Funduszy Europejskich w trzech perspektywach finansowych na lata: 2000–2006, 2007–2013 i 2014–2020. Obecnie jest beneficjentem perspektywy na lata 2021–2027.

W perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2021–2027 obowiązuje „**Umowa Partnerstwa dla realizacji polityki spójności na lata 2021–2027 w Polsce**” (UP). To uzgodniona z Komisją Europejską strategia wykorzystania Funduszy Europejskich w najbliższej dekadzie. W ramach UP realizowanych jest 8 programów na poziomie krajowym (zarządzanych przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej) oraz 16 programów regionalnych (zarządzanych przez Urzędy Marszałkowskie). Dane pochodzą z systemu teleinformatycznego wykorzystywanego na potrzeby wdrażania Funduszy Europejskich w Polsce w perspektywie finansowej na lata 2021–2027. System ten nie obejmuje programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021–2027 (FEPŻ), z tego powodu dane dla tego programu nie są prezentowane.

Wartość umów/decyzji o dofinansowanie oznacza kwotę wynikającą z podpisania dokumentów między instytucją np. Urzędem Marszałkowskim a beneficjentem np. gminą, firmą. Natomiast **wartość wniosków o płatność do certyfikacji** to etap rozliczania i refundacji wydatków. Wnioski o płatność do certyfikacji obejmują wydatki już sprawdzone i zatwierdzone przez instytucje, które mogą zostać przedstawione Komisji Europejskiej do refundacji. Ich wartość jest zazwyczaj znacznie niższa niż wartość samych umów, co wynika z cyklu realizacji projektów. Jest to kwota, którą beneficjent faktycznie wydał i zgłosił wniosek do urzędu, aby otrzymać jej zwrot.

Na koniec 2025 r. wartość umów i decyzji o dofinansowanie w województwie opolskim osiągnęła poziom 4837,0 mln zł i w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego wzrosła blisko 2-krotnie, tj. o 94,3% (w kraju – o 73,1%). Najwięcej środków skierowano na program Fundusze Europejskie dla Opolskiego – 2434,9 mln zł (50,3% całkowitej wartości umów). Znaczne środki przeznaczono także na realizację programów: Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko – 1736,6 mln zł (35,9%) oraz Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki – 537,5 mln zł (11,1%).

Z ogólnej wartości umów i decyzji o dofinansowanie 939,4 mln zł stanowiły wnioski o płatność przekazane do certyfikacji, co oznacza, że na koniec 2025 r. rozliczono 19,4% zakontraktowanych środków (w kraju – 21,4%). Niski poziom wskaźnika potwierdza, że większość inwestycji znajdowała się w fazie intensywnej realizacji, a nie końcowego rozliczania. Analiza struktury wydatków wskazuje na wyraźne różnice w dynamice wdrażania poszczególnych programów. Najwyższym wskaźnikiem certyfikacji wyróżniał się program Fundusze Europejskie dla Rybactwa (28,3%). Najwolniejsze tempo rozliczeń obserwowano w ramach programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (16,3%). Specyfika dużych, kapitałochłonnych projektów energetycznych i kolejowych wiąże się z długim cyklem inwestycyjnym, co skutkuje niskim odsetkiem certyfikacji.

W ramach Umowy Partnerstwa ze środków UE dofinansowano 64,0% wartości wniosków o płatność do certyfikacji (w kraju – 71,9%). Ponadprzeciętne dofinansowanie wniosków środkami europejskimi dotyczyło programów: Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (82,6%), Fundusze Europejskie dla Opolskiego (75,9%) oraz Fundusze Europejskie dla Rybactwa (69,3%). W najmniejszym stopniu środkami europejskimi zostały dofinansowane wnioski z programu Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (40,7%).

Tablica 46. Wartość umów/decyzji o dofinansowanie w ramach Umowy Partnerstwa 2021–2027 na terenie województwa do 31 grudnia 2025 r.

Table 46. Value of grant agreements/decisions under the Partnership Agreement 2021–2027 in the Voivodship until 31 December 2025

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Grand total	W tym wartość wniosków o płatność do certyfikacji Of which value of payment applications			
		razem total	w tym dofinansowane ze środków Unii Europejskiej of which co-financing from the European Union resources	w % ogółem in % of grand total	na 1 mieszkańca ^a w zł per capita ^a in PLN
Ogółem Total	4837,0	939,4	601,4	19,4	1017,14
w tym: of which:					
Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko European Funds for Infrastructure, Climate and Environment	1736,6	282,6	129,4	16,3	306,02
Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki European Funds for Smart Economy	537,5	94,3	51,8	17,6	102,15
Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy European Funds for Digital Development	80,5	18,9	7,7	23,5	20,51
Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego European Funds for Social Development	17,0	3,6	3,0	21,1	3,88
Fundusze Europejskie dla Rybactwa European Funds for Fisheries	30,3	8,6	5,9	28,3	9,27
Regionalne Fundusze Europejskie Regional European Funds	2434,9	531,1	403,4	21,8	575,10

a Do przeliczeń przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 grudnia 2025 r.

a Data were calculated using the population size as of 31 December 2025.

Tylko część środków publicznych przekazanych na realizację wymienionych programów jest realizowana przez samorządy, natomiast pozostałe trafiają bezpośrednio do sektora małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), fundacji, stowarzyszeń, uczelni, szkół itp.

W obecnej perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2021–2027 system wsparcia opiera się na Umowie Partnerstwa, ale realny strumień środków płynących do regionów jest znacznie szerszy i obejmuje źródła pozafundusze oraz mechanizmy pozaunijne. Kluczowe znaczenie mają fundusze, które nie podlegają bezpośrednio rygorom Umowy Partnerstwa i Ministerstwu Funduszy i Polityki Regionalnej:

- Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej finansowany z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich i zarządzany przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi; skupia się on na modernizacji wsi i rolnictwa,
- Krajowy Plan Odbudowy (KPO) – odrębny instrument finansujący reformy i inwestycje wzmacniające odporność gospodarki po pandemii.

Uzupełnieniem są fundusze z państw EFTA, które funkcjonują równolegle do budżetu UE, tj. z Norweskiego Mechanizmu Finansowego (tzw. Fundusze Norweskie) oraz Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego, które wydatkowane są przede wszystkim na ochronę środowiska, zdrowie, kulturę oraz rozwój lokalny, a także Szwajcarsko-Polski Program Współpracy (tzw. Fundusz Szwajcarski) wspierający m.in. rozwój miast oraz badania naukowe i innowacje.

Dotacje z funduszy europejskich (nie tylko z budżetu Unii Europejskiej, ale także ze środków pochodzących z Norweskiego Mechanizmu Finansowego, Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy) oznaczone są w klasyfikacji dochodów budżetowych czterema paragrafami:

- §§ 200 i 620 dotyczą ram finansowych okresu 2007–2013 oraz źródeł pozaunijnych,
- §§ 205 i 625 dotyczą ram finansowych okresu 2014–2020.

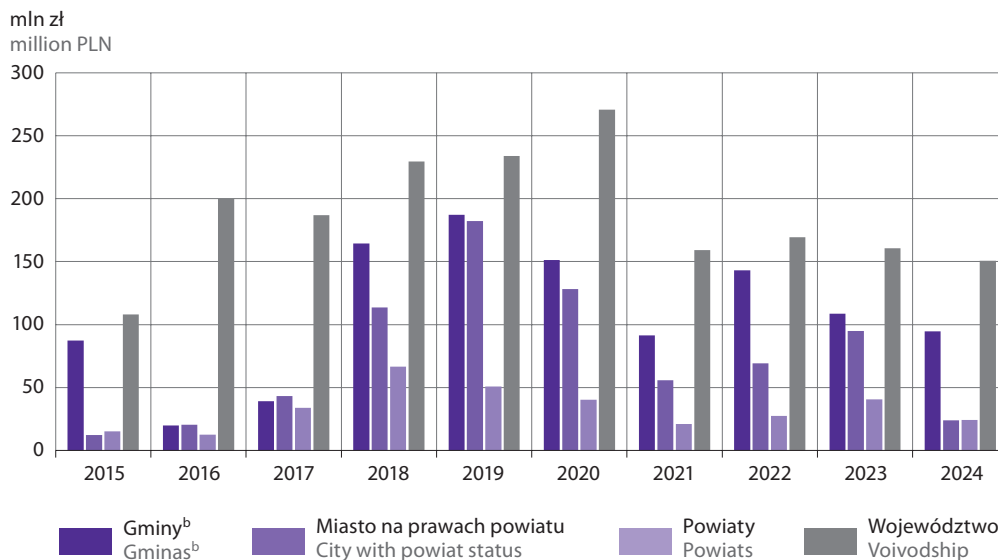
Dotacje z tytułu §§ 200 i 205 odnoszą się do projektów i zadań o charakterze nieinwestycyjnym, a dotacje z §§ 620 i 625 – do zadań inwestycyjnych. Dotacje te wchodziły do budżetów jednostek samorządu terytorialnego, gdy jednostki te skutecznie aplikują o ich przyznanie.

W latach 2015–2024 łączna wartość dotacji otrzymanych przez samorządy na realizację projektów europejskich (dotacje z §§ 200 i 620 oraz 205 i 625 klasyfikacji budżetowej) wynosiła 4033,6 mln zł. W wykorzystaniu środków europejskich dominował samorząd województwa (46,3% łącznej wartości dotacji), a najmniejsze zaangażowanie w realizację projektów europejskich obserwowano na szczeblu powiatów (8,3%). Na wszystkich szczeblach samorządu terytorialnego najwięcej środków na realizację projektów europejskich pozyskano w latach 2018–2020.

W 2024 r. jednostki samorządu terytorialnego otrzymały tytułem dotacji na projekty europejskie 293,7 mln zł, tj. o 27,4% mniej niż w 2023 r., a o 31,7% więcej względem 2015 r. (w kraju mniej odpowiednio: o 21,9% i o 15,8%). Większość z tej kwoty (86,7%) dotyczyła projektów określonych w Umowie Partnerstwa na lata 2014–2020 (dotacje z §§ 205 i 625). Z ogólnej wartości dotacji otrzymanych przez JST na realizację projektów europejskich najwięcej trafiło do budżetu samorządu województwa (51,3%), a najmniej – do budżetu miasta na prawach powiatu (8,2%).

Wykres 77. Dotacje otrzymane przez jednostki samorządu terytorialnego na realizację projektów europejskich^a

Chart 77. Grants received by local government units for the implementation of European projects^a

a Dane dotyczą dotacji z §§ 200, 620, 205 i 625 klasyfikacji budżetowej. b Bez gminy mającej również status miasta na prawach powiatu.

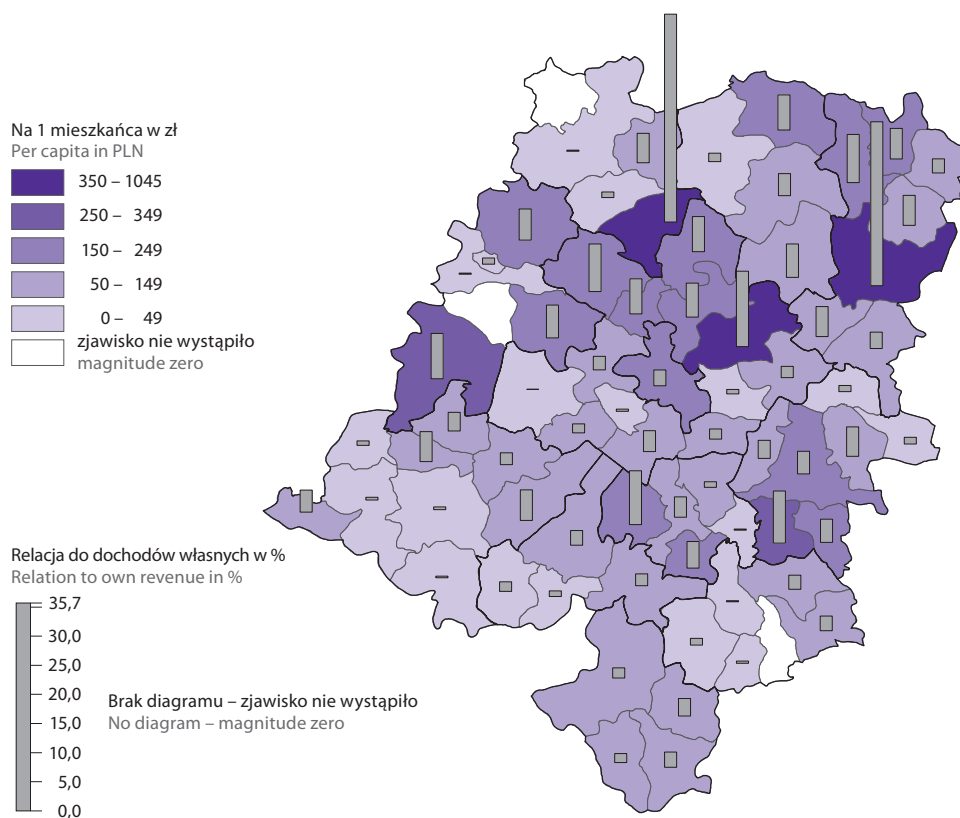
a Data relate to grants from §§ 200, 620, 205 and 625 of the budget classification. b Excluding gmina which is also city with powiat status.

Dotacje na projekty europejskie w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2024 r. osiągnęły poziom 314,70 zł i były o 27,0% niższe w odniesieniu do 2023 r. oraz o 40,9% wyższe w porównaniu z 2015 r. (w kraju niższe odpowiednio: o 21,7% i o 13,8%). Rozpiętość dotacji na 1 mieszkańca na poszczególnych szczeblach samorządu terytorialnego wynosiła od 30,16 zł (budżety powiatów) do 191,83 zł (budżet miasta na prawach powiatu).

W budżetach gmin omawiany wskaźnik kształtował się na poziomie 117,18 zł. Ponadprzeciętny poziom dotacji na 1 mieszkańca odnotowano w dwudziestu siedmiu gminach, w tym w szczególności w gminach: Pokój (1044,62 zł), Olesno (833,66 zł) i Turawa (451,66 zł). Najniższe dotacje w ujęciu względnym obserwowano w gminach: Niemodlin (0,31 zł), Namysłów (5,34 zł) oraz Skarbimierz (6,45 zł). W 2024 r. trzy gminy (Cisek, Olszanka i Wilków) nie otrzymały dotacji na realizację projektów europejskich.

Istotne znaczenie dla poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego ma także relacja wartości dotacji na projekty europejskie do dochodów własnych. W 2024 r. relacja ta wynosiła 6,0% (w 2023 r. – 10,0%, w 2015 r. – 9,7%). W budżetach powiatów dotacje na projekty europejskie stanowiły 4,3% dochodów własnych, w budżetach gmin – 3,2%, a w budżecie miasta na prawach powiatu – 2,7%. Najwyższą relację dotacji do dochodów odnotowano w budżecie samorządu województwa – 34,3%.

Mapa 51. Dotacje otrzymane przez gminy^a na realizację projektów europejskich^b w 2024 r.
 Map 51. Grants received by gminas^a for the implementation of European projects^b in 2024

a Dane dla miasta na prawach powiatu obejmują środki otrzymane w ramach części gminnej i powiatowej. b Dane dotyczą dotacji z §§ 200, 620, 625 i 625 klasyfikacji budżetowej.

a Data for city with powiat status include funds received under the gmina and powiat parts. b Data relate to grants from §§ 200, 620, 205 and 625 of the budget classification.

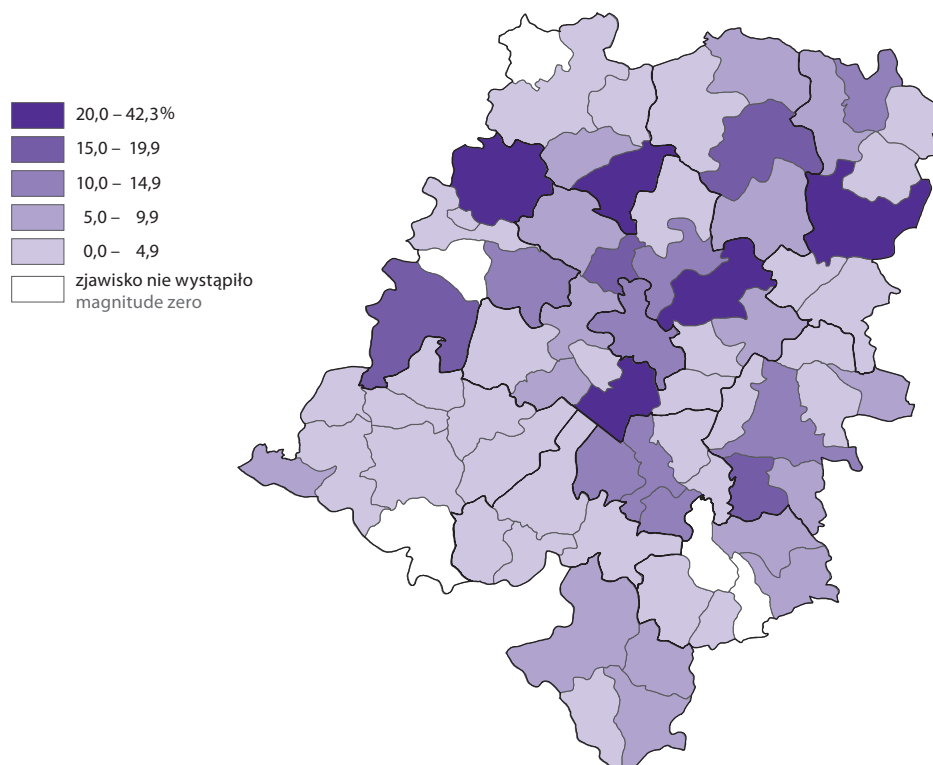
Zróżnicowany udział dotacji na projekty europejskie w dochodach własnych obserwowano w budżetach gmin. Najwyższa relacja dotacji do dochodów wystąpiła w gminie Pokój (35,7%). Następnymi w kolejności były gminy: Olesno (27,5%), Turawa (12,7%) i Strzeleczyki (9,0%). W trzydziestu sześciu gminach udział dotacji na projekty europejskie w dochodach własnych kształtował się poniżej 3%.

Szczególne znaczenie dla samorządów mają również dotacje europejskie o charakterze inwestycyjnym (dotacje z §§ 620 i 625 klasyfikacji budżetowej). Dla wielu z nich projekty europejskie są jedyną szansą na modernizację danej jednostki terytorialnej i poprawę jakości życia jej mieszkańców.

Dotacje europejskie na zadania inwestycyjne wynosiły 160,3 mln zł i stanowiły 54,6% ogólnej wartości dotacji na projekty europejskie (w 2023 r. i w 2015 r. odpowiednio: 66,5% i 57,4%). Na poszczególnych szczeblach samorządu terytorialnego odsetek europejskich dotacji inwestycyjnych wynosił od 28,9% (budżet samorządu województwa) do 93,2% (budżet miasta na prawach powiatu).

Mapa 52. Udział europejskich dotacji inwestycyjnych^a w wydatkach inwestycyjnych ogółem w gminach^b w 2024 r.

Map 52. Share of the European investment grants^a in total investment expenditure of gminas^b in 2024

a Dane dotyczą dotacji z §§ 620 i 625 klasyfikacji budżetowej. b Dane dla miasta na prawach powiatu dotyczą części gminnej i powiatowej.

a Data relate to grants from §§ 620 and 625 of the budget classification. b Data for city with powiat status refers to the gmina and powiat parts.

W 2024 r. europejskie dotacje inwestycyjne były źródłem finansowania 8,5% wydatków inwestycyjnych zrealizowanych przez JST (w 2023 r. – 16,8%, w 2015 r. – 22,5%). Na poszczególnych szczeblach samorządu terytorialnego wskaźnik wynosił od 6,1% (budżety powiatów) do 15,8% (budżet samorządu województwa).

Europejskie dotacje inwestycyjne w budżetach gmin stanowiły 6,6% wydatków inwestycyjnych. Ponad 20% udział europejskich dotacji inwestycyjnych w wydatkach inwestycyjnych odnotowano w pięciu gminach: Pokój (42,3%), Olesno (27,4%), Lubsza (26,5%), Turawa (22,9%) i Prószków (22,3%). Warto również podkreślić, że w 2024 r. pięć gmin nie zrealizowało ani jednej inwestycji z udziałem środków europejskich (w 2023 r. – odpowiednio szesnaście gmin).

7.5. Planowanie przestrzenne

7.5. Spatial planning

W 2024 r. w odniesieniu do roku poprzedniego wzrosła liczba obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz powierzchnia nimi objęta. Odsetek powierzchni województwa opolskiego objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego kształtował się na wyższym poziomie niż przeciętnie w kraju. Udział gmin posiadających gminny program rewitalizacji (GPR) w ogólnej liczbie gmin był najwyższy w skali kraju. Wśród zaplanowanych przedsięwzięć z zakresu rewitalizacji dominującymi grupami działań były interwencje w obszarach społecznym i przestrzenno-funkcjonalnym.

W 2024 r. liczba obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego ogółem (sporządzonych na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym oraz na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym) w województwie opolskim wynosiła 1556 i stanowiła 2,3% obowiązujących planów w kraju. W ujęciu rocznym liczba tych planów zwiększyła się o 5,8% (w kraju – o 3,4%).

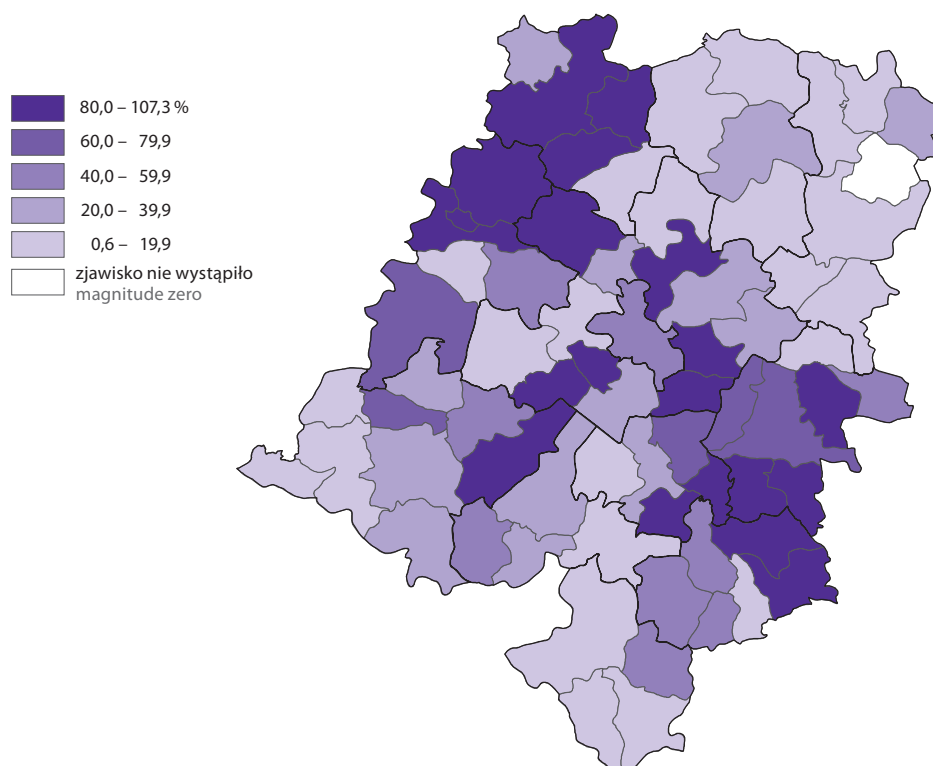
Obowiązującymi planami objęto 414,2 tys. ha powierzchni (w 2023 r. – 409,5 tys. ha). Udział powierzchni województwa opolskiego objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem wynosił 44,0% i w skali roku zwiększył się o 0,5 p. proc. (w kraju odpowiednio: 32,5% i o 0,2 p. proc.). W przekroju województw odsetek powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego kształtował się od 9,1% w kujawsko-pomorskim do 75,6% w śląskim. Województwo opolskie uplasowało się w tym zestawieniu na 5 miejscu.

Liczba obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego sporządzonych na podstawie ustawy z 2003 r. wynosiła 1238 i zwiększyła się o 8,7% w relacji do 2023 r. Obowiązującymi planami na podstawie ustawy z 2003 r. objęto 332,5 tys. ha powierzchni, co stanowiło 80,3% powierzchni objętej ogólną liczbą obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W 2024 r. obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego objęta była cała powierzchnia gmin: m. Brzeg, Domaszowice, Namysłów, Popielów i Świerczów. W gminach Bierawa i Komprachcice udział powierzchni objętej obowiązującymi planami w powierzchni ogółem był większy od 100%, co wynika z rozbieżności zapisów w dokumentacji planistycznej gmin w stosunku do powierzchni geodezyjnej publikowanej przez Główny Urząd Geodezji i Kartografii, z uwzględnieniem prowadzonej od 2006 r. rewizji granic jednostek terytorialnych. W ośmiu gminach omawiany odsetek nie przekroczył 5%, a w jednej gminie (Radłów) nie odnotowano obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Mapa 53. Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem w 2024 r.

Map 53. Share of the area covered by binding local spatial management plans in total area in 2024

W 2024 r. liczba miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w trakcie sporządzania na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. wynosiła 289 i stanowiła 2,8% omawianych planów w kraju. W porównaniu z 2023 r. ich liczba zwiększyła się o 14,7% (w kraju – o 5,5%). Sporządzenie planów zagospodarowania przestrzennego może być procesem długotrwałym. Dla 24,9% projektów planów prace nad ich sporządzeniem trwają już dłużej niż trzy lata, w tym dla 11,1% – dłużej niż cztery lata.

Powierzchnia terenów wskazanych w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wynosiła 201,0 tys. ha (łącznie z gminami, które posiadają studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, ale są w trakcie zmiany dokumentu) i stanowiła 2,7% omawianej powierzchni w kraju. W ogólnej powierzchni terenów wskazanych w studium 7,1 tys. ha wymagało zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze.

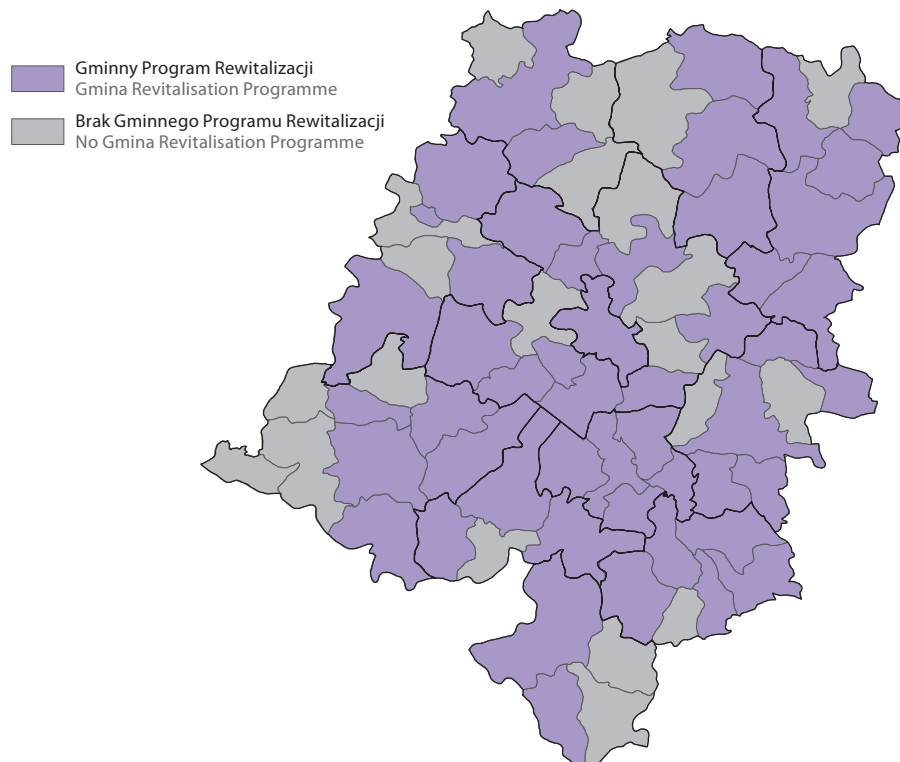
Rewitalizacja stanowi jeden z obszarów działań władz lokalnych skierowanych na poprawę stanu zagospodarowania i jakości życia na obszarach będących w stanie kryzysowym. Potrzeba rewitalizacji wynika z narastających problemów o charakterze przestrzennym i infrastrukturalnym, jak i społecznym oraz gospodarczym. Jej efektem powinno być przywrócenie funkcji danego obszaru z uwzględnieniem nowych uwarunkowań i potrzeb poprzez np. likwidację zagrożeń środowiska naturalnego, przywrócenie wartości użytkowych terenu, stwarzanie nowych miejsc pracy, spadek zagrożenia przestępczością, zachowanie dziedzictwa kulturowego, poprawę dostępu do usług kulturalnych lub edukacyjnych, przeciwdziałanie trudnościom gospodarczym tych terenów oraz złemu stanowi technicznemu budynków.

Rewitalizacja to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji, na podstawie działań przygotowanych przez gminy i prowadzonych na podstawie dokumentu strategicznego (gminnego programu rewitalizacji, programu rewitalizacji lub innego dokumentu strategicznego).

Po wejściu w życie ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji gminy zyskały możliwość prowadzenia procesów rewitalizacyjnych w oparciu o gminne programy rewitalizacji (GPR). W okresie przejściowym, tj. do końca 2023 r., działania rewitalizacyjne mogły być prowadzone również na podstawie programów rewitalizacji (PR) wprowadzanych na podstawie ustawy o samorządzie gminnym lub innych dokumentów strategicznych (IDS). Od 1 stycznia 2024 r. jedynymi programami w oparciu, o które gminy mogą prowadzić działania rewitalizacyjne pozostają GPR przyjęte na podstawie ustawy o rewitalizacji.

W 2024 r. posiadanie gminnego programu rewitalizacji (GPR) zadeklarowało pięćdziesiąt gmin, tj. 70,4% ogólnej liczby gmin (w kraju – 16,6%). Wśród gmin posiadających GPR odnotowano trzy gminy miejskie (100,0% ogólnej liczby gmin miejskich), dwadzieścia osiem gmin miejsko-wiejskich (82,4% ogólnej liczby gmin miejsko-wiejskich) i dziewiętnaście gmin wiejskich (55,9% ogólnej liczby gmin wiejskich). Zaangażowanie gmin w działania rewitalizacyjne na podstawie GPR było zróżnicowane między województwami. Najwyższy odsetek gmin posiadających GPR odnotowano w województwie opolskim (70,4%). Następnymi w kolejności były województwa: lubelskie (28,2% ogólnej liczby gmin) i lubuskie (23,2%). Najmniej gmin posiadających GPR zlokalizowanych było w województwie kujawsko-pomorskim (4,9% ogólnej liczby gmin).

Mapa 54. Aktywność gmin w zakresie rewitalizacji w 2024 r.
Map 54. Activity of the gminas in the field of revitalisation in 2024

Obszar zdegradowany – obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- gospodarczych (m.in.: niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw),
- środowiskowych (m.in.: przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska),
- przestrzenno-funkcjonalnych (m.in.: niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych),
- technicznych (m.in.: degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, niefunkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego stanowi pierwszy etap działań prowadzących do wskazania terytorium gminy, na którym będzie prowadzona rewitalizacja.

W 2024 r. obszar zdegradowany wyznaczyło i podało jego powierzchnię sześćdziesiąt gmin, tj. 84,5% ogólnej liczby gmin w województwie (w kraju – 24,9%). Powierzchnia wyznaczonego obszaru zdegradowanego wyniosła 143,1 tys. ha i stanowiła 15,2% powierzchni województwa (w kraju – 6,5%). Większość wyznaczonych obszarów zdegradowanych zlokalizowana była na terenie gmin miejsko-wiejskich (53,7%). Znaczny odsetek tych obszarów znajdował się także na terenie gmin wiejskich (43,9%).

Tablica 47. Obszary zdegradowane w gminach
Table 47. Degraded area in gminas

Wyszczególnienie Specification	2023		2024		2023		2024	
	liczba gmin, które wyznaczyły obszar zdegradowany number of gminas which have designated degraded area				powierzchnia obszaru zdegradowanego area of degraded area			
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		w % in %		w ha in hectares		w % in %	
Ogółem Total	45	60	100,0		70770	143147	100,0	
Gminy miejskie ^a Urban gminas ^a	2	2	3,3		1030	1046	0,7	
Miasto na prawach powiatu City with powiat status	1	1	1,7		2348	2348	1,6	
Gminy wiejskie Rural gminas	13	25	41,7		41037	62855	43,9	
Gminy miejsko-wiejskie Urban-rural gminas	29	32	53,3		26355	76898	53,7	

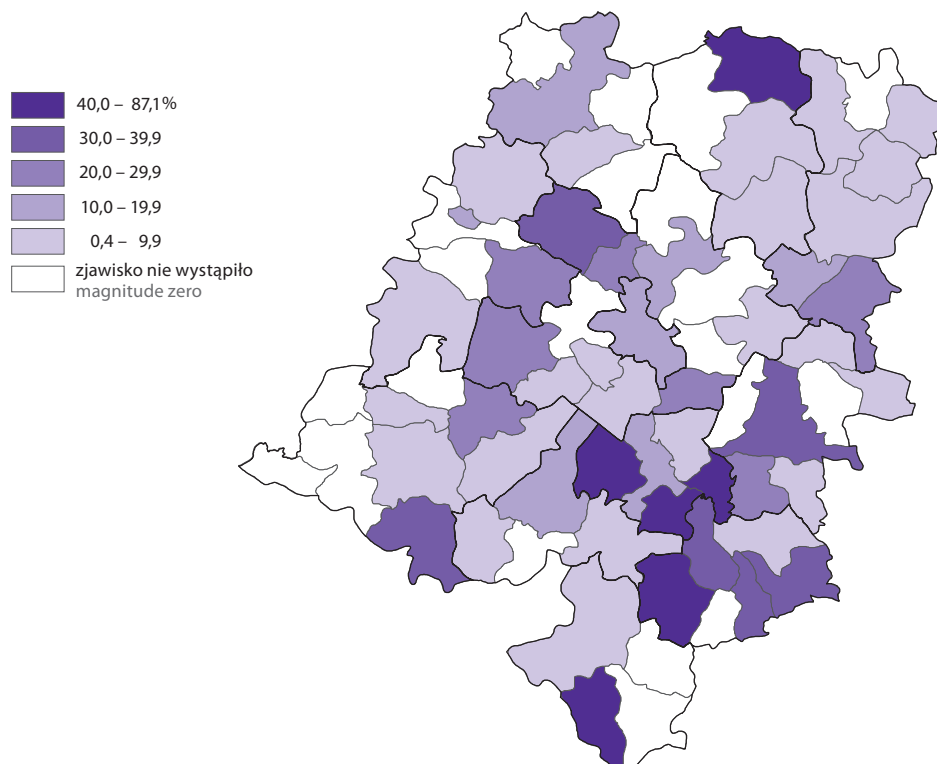
a Bez miasta na prawach powiatu.

a Without a city with powiat status.

Ponad 80% powierzchni obszaru zdegradowanego odnotowano na terenie gmin, które prowadziły działania rewitalizacyjne na podstawie GPR. W tej grupie gmin obserwowano zróżnicowany udział powierzchni obszaru zdegradowanego w powierzchni ogółem. W czterech gminach powierzchnia obszaru zdegradowanego stanowiła ponad połowę powierzchni ogółem: Walce (87,1%), Pawłowiczki (84,1%), Strzeleczyki (71,2%) i Zdieszowice (50,1%). Tymczasem w ośmiu gminach odsetek powierzchni obszaru zdegradowanego nie przekroczył 1%.

Mapa 55. Udział powierzchni obszaru zdegradowanego w powierzchni ogółem gmin, które prowadziły działania rewitalizacyjne na podstawie GPR w 2024 r.

Map 55. Share of degraded area in the total area of gminas that carried out revitalisation activities on the basis of the GPR in 2024

W końcu 2024 r. liczba osób zamieszkujących obszar zdegradowany wyniosła 332,2 tys. i stanowiła 35,7% ludności ogółem (w kraju – 16,6%). W gminach, w których prowadzone były działania rewitalizacyjne na podstawie GPR na obszarze zdegradowanym mieszkało 298,9 tys. osób, a w gminach, które nie prowadziły działań rewitalizacyjnych, ale miały wyznaczony obszar zdegradowany – 33,3 tys. osób.

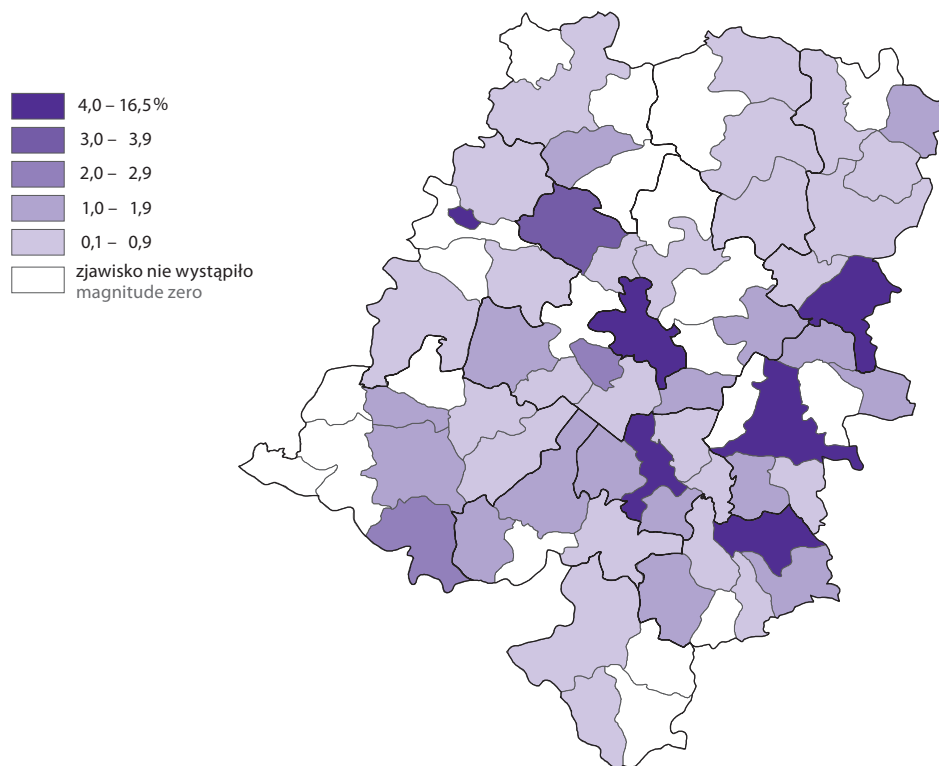
Obszar rewitalizacji to obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk społecznych oraz co najmniej jednego zjawiska o charakterze gospodarczym lub środowiskowym lub technicznym lub przestrzenno-funkcyjnym, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji powinien być wyznaczony na podstawie zapisów uchwały rady gminy lub przynajmniej wskazany w dokumentach strategicznych uchwalonych przez radę gminy.

W 2024 r. powierzchnia obszarów rewitalizacji w gminach, które prowadziły działania rewitalizacyjne na podstawie GPR wyniosła 12,4 tys. ha, tj. 1,3% powierzchni województwa (w kraju – 0,9%). W przekroju województw wyższy odsetek powierzchni obszarów rewitalizacji odnotowano w województwach: lubelskim (2,7%) oraz świętokrzyskim i wielkopolskim (po 1,4%). Najmniejsza powierzchnia obszarów rewitalizacji znajdowała się w województwie podlaskim (0,2% powierzchni województwa).

Większe zróżnicowanie odsetka powierzchni obszarów rewitalizacji obserwowano wśród gmin województwa opolskiego. Udział powierzchni obszaru rewitalizacji w powierzchni ogółem przekraczający 10% odnotowano w gminach: m. Brzeg (16,5%), Dobrodzień (12,7%) i Krapkowice (11,0%). W co drugiej gminie odsetek ten kształtował się jednak poniżej 1%.

Mapa 56. Udział powierzchni obszaru rewitalizacji w powierzchni ogółem gmin, które prowadziły działania rewitalizacyjne na podstawie GPR w 2024 r.

Map 56. Share of revitalisation area in the total area of gminas that carried out revitalisation activities on the basis of the GPR in 2024

Liczba osób zamieszkująca obszar rewitalizacji w końcu 2024 r. wyniosła 178,2 tys. i stanowiła 19,2% ludności ogółem (w kraju – 6,9%). Odsetek ten był najwyższy spośród wszystkich województw.

Struktura powierzchni obszarów rewitalizacji według typu funkcjonalnego terenów, na których prowadzone były działania rewitalizacyjne na podstawie GPR różniła się w województwie i przeciętnie w kraju. W 2024 r. w gminach na terenie województwa obserwowano silną tendencję do obejmowania działaniami rewitalizacyjnymi terenów mieszkaniowych łącznie z towarzyszącymi terenami usługowymi i komunikacyjnymi w mieście (41,6% wobec 25,6% w kraju) oraz pozostałych terenów niezamieszkałych (32,4% wobec 30,6%). Udział terenów mieszkaniowych łącznie z towarzyszącymi terenami usługowymi i komunikacyjnymi na wsi wynosił 16,5%, terenów niezamieszkałych, zabudowanych – 5,3%, a terenów zieleni (parków, zieleńców, cmentarzy) – 4,2% (w kraju odpowiednio: 33,4%, 5,5% i 5,0%).

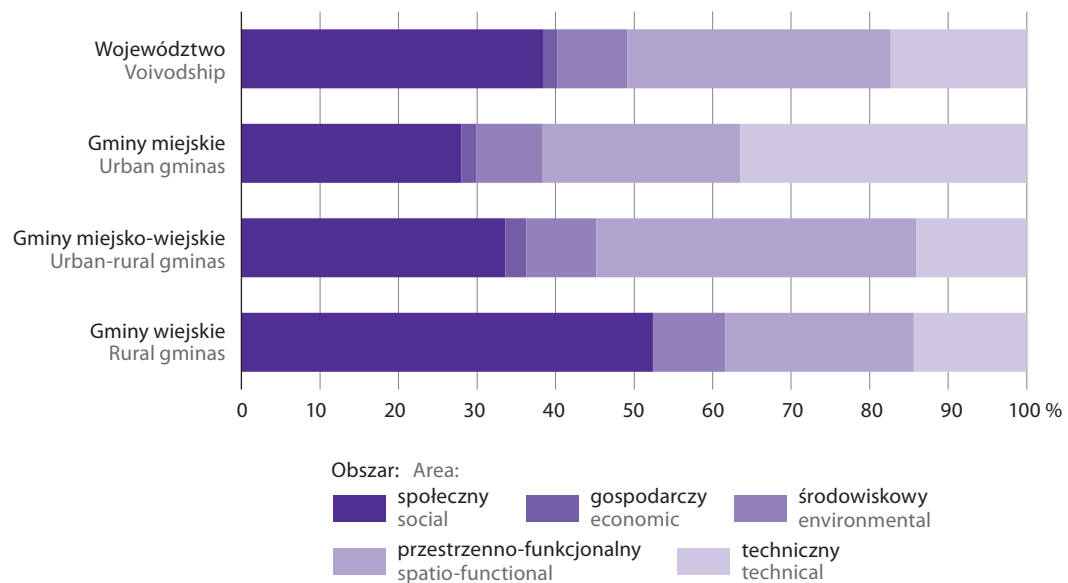
Przedsięwzięcia z zakresu rewitalizacji to sformalizowana i zdefiniowana w programach rewitalizacji forma aktywności podmiotów zaangażowanych w procesy rewitalizacji służąca realizacji celów rewitalizacji. Przedsięwzięcia realizowane mogą być przez gminę (jej jednostki organizacyjne) lub inny podmiot publiczny lub prywatny. Przedsięwzięcia podstawowe to takie, dla których zawarto: nazwy przedsięwzięć i podmioty je realizujące, zakres realizowanych zadań, lokalizację, szacowaną wartość środków finansowych, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji. Przedsięwzięcia, dla których nie ma możliwości wskazania powyższych informacji – zgodnie z ustawą o rewitalizacji – stanowią przedsięwzięcia dopuszczalne.

Na klasyfikowanie danego obszaru jako obszaru zdegradowanego wpływ miały negatywne zjawiska o różnym charakterze. W 2024 r. w gminach prowadzących działania rewitalizacyjne na podstawie GPR odnotowano 776 przedsięwzięć z zakresu rewitalizacji zaplanowanych na cały okres obowiązywania programu. Największa ich liczba to przedsięwzięcia, dla których dominowały interwencje w obszarze społecznym (38,4% wobec 32,0% w kraju) i przestrzenno-funkcjonalnym (33,6% wobec 30,2%). Interwencje obejmowały także działania w obszarze technicznym – 17,3%, w obszarze środowiskowym – 8,9% i w obszarze gospodarczym – 1,8% (w kraju odpowiednio: 23,7%, 8,1% i 5,9%).

Najwięcej przedsięwzięć z zakresu rewitalizacji (56,7%) zaplanowały gminy miejsko-wiejskie. W strukturze ich przedsięwzięć najwyższy odsetek stanowiły te, dla których dominowały interwencje w obszarze przestrzenno-funkcjonalnym (40,7%) i społecznym (33,6%).

Wykres 78. Przedsięwzięcia z zakresu rewitalizacji zaplanowane w gminnych programach rewitalizacji GPR według obszaru interwencji w 2024 r.

Chart 78. Revitalisation undertakings planned in the gmina revitalisation programmes GPR by intervention areas in 2024

W 2024 r. w gminach, które wdrożyły program rewitalizacji na podstawie GPR rozpoczętych/realizowanych i niezakończonych w roku sprawozdawczym było 58 przedsięwzięć. Przedsięwzięcia te stanowiły 7,5% przedsięwzięć zaplanowanych na cały okres obowiązywania programu (w kraju – 16,2%). Najwyższy odsetek przedsięwzięć rozpoczętych/realizowanych odnotowano w obszarze społecznym (2,8% przedsięwzięć zaplanowanych w tym obszarze), a najniższy – w obszarze środowiskowym (0,4%). W obszarze gospodarczym nie rozpoczęto, ani nie realizowano żadnego z 14 zaplanowanych przedsięwzięć.

W 2024 r. zakończono 7 przedsięwzięć, które stanowiły 0,9% przedsięwzięć zaplanowanych na cały okres obowiązywania GPR (w kraju – 3,9%). W obszarze technicznym zakończono 0,4% przedsięwzięć zaplanowanych w tym obszarze, a w obszarach społecznym i środowiskowym – po 0,3%. W obszarach gospodarczym i przestrzenno-funkcjonalnym nie zakończono żadnego z zaplanowanych przedsięwzięć.

Rozdział 8

Chapter 8

Wybrane dane o województwie opolskim

Selected data on Opolskie Voivodship

Wyszczególnienie	2015	2019	2020	2021
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska w tys. zł (ceny bieżące)	414665,1	359638,4	292053,9	442155,1
Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej w tys. zł (ceny bieżące)	241231,2	109046,4	95940,2	180182,7
Ścieki komunalne odprowadzone na 1 mieszkańca w dm ³	0,031	0,033	0,034	0,034
Udział odpadów komunalnych wytworzonych selektywnie w odpadach komunalnych wytworzonych ogółem w %	28,0	35,3	39,8	41,7
Ludność ^a	996011	982626	955844	948583
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-2,18	-2,24	-4,96	-6,20
Urodzenia żywe na 1000 ludności	8,30	8,63	8,28	7,65
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-2,38 ^b	-1,48	-1,17	-1,46
Wskaźnik starości demograficznej w %	16,4	18,8	19,2	19,7
Dzieci w wieku 3–6 lat w placówkach wychowania przedszkolnego ^c na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat	.	928	898	919
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL w 4 kwartale ^d w %	51,4	53,3	55,1	57,4
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL w 4 kwartale ^d w %	54,3	55,6	56,8	58,6
Stopa bezrobocia według BAEL w 4 kwartale ^d w %	5,5	4,2	2,7	.
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ^e	22	13	16	12
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^f w zł	3699,85	4648,22	4910,23	5378,28
Przeciętna w roku liczba emerytów i rencistów w tys.	201,8	210,0	211,4	209,8
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w zł	1948,36	2228,55	2354,95	2520,79
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwie domowym ^g w zł	1288,74	1687,29	1711,34	1656,04
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w %	5,6	4,0	3,7	3,4
Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 ^{ai}	112	172	176	209
Zasoby mieszkaniowe na 1000 ludności ^a	353,2	366,3	377,0	382,5
Zużycie wody z sieci wodociągowej w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca w m ³	30,0	31,7	32,4	31,9
Porady lekarskie udzielone w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca	6,6	6,8	6,1	6,6
Liczba ludności na 1 placówkę ambulatoryjnej opieki zdrowotnej ^a	1256	1257	1280	1336

a Stan w dniu 31 grudnia. b Do obliczenia salda migracji w przypadku migracji zagranicznych przyjęto dane za 2014 r. c W przedszkolach, oddziałach działalności leczniczą. d Od 2019 r. wyniki badania uogólniono w oparciu o bilanse ludności rezydującej opracowane na podstawie NSP 2021 i prezentowane z okresami wcześniejszymi ze względu na zmiany metodologiczne wynikające z wejścia w życie ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach NSP 2021 i nie są wprost porównywalne z danymi za lata wcześniejsze. h Uzyskano zbyt małą liczbę odpowiedzi dotyczącą uzyskiwanego dochodu, źródeł danych.

a As of 31 December. b In calculating the net migration in case of the international migration data for 2014 was adopted. c In nursery schools, pre-primary data have been generalised based on resident population balances prepared on the basis of Census 2021 and are not fully comparable with the data for entry into force of the Act of 20 March 2025 on the Labour Market and Employment Services. f Data concern economic entities employing 10 and more years. h Too few answers regarding income were received to provide the value. i Until 2021 children staying in nurseries including nursery sections.

2022	2023	2024	2025	Specification
420427,7	586780,6	500039,0	.	Outlays on fixed assets in environmental protection in thousand PLN (current prices)
292030,3	496391,2	73471,3	.	Outlays on fixed assets in water management in thousand PLN (current prices)
0,034	0,036	0,036	.	Municipal wastewater discharged per capita in dam ³
42,4	43,7	46,4	.	Share of municipal waste generated separately in total municipal waste in %
942441	936725	930296	923536	Population ^a
-5,24	-4,73	-5,73	-5,90	Natural increase per 1000 population
7,18	6,58	5,80	5,52	Live births per 1000 population
-1,29	-1,38	-1,20	-1,17	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population
20,2	20,9	21,5	22,2	Old age ratio in %
969	977	993	.	Children aged 3–6 in pre-primary education establishments ^c per 1000 children aged 3–6
55,1	56,2	58,5	56,5	Employment rate by the LFS in the 4th quarter ^d in %
57,0	57,3	59,5	58,1	Activity rate by the LFS in the 4th quarter ^d in %
3,3	.	.	2,8	Unemployment rate by the LFS in the 4th quarter ^d in %
16	15	13	19	Registered unemployed persons per job offer ^{a,e}
6110,33	6852,33	7565,93	8153,84	Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector ^f in PLN
208,6	208,8	209,9	210,7	Annual average number of retirees and pensioners in thousands
2754,55	3233,65	3701,66	4030,55	Average monthly gross retirement and other pension paid from non-agricultural social security system in PLN
2006,94	. ^h	2537,82	.	Average monthly available income per capita in households ^g in PLN
3,1	3,1	2,9	.	Beneficiaries of social assistance at domicile in total number of population in %
244	259	281	.	Children staying in nurseries and children's clubs per 1000 children up to the age of 3 ^{ai}
388,0	393,5	398,9	.	Dwelling stocks per 1000 population ^a
31,5	31,7	33,2	.	Consumption of water from water supply system in households per capita in m ³
6,8	7,1	7,4	.	Medical consultations provided within the scope of outpatient health care per capita
1302	1266	1261	.	Population per outpatient health care unit ^a

przedszkolnych w szkołach podstawowych i punktach przedszkolnych; łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących informacje nie są w pełni porównywalne z danymi za lata wcześniejsze. e Od 1 czerwca 2025 r. dane o ofertach pracy nie są w pełni porównywalne zatrudnienia. f Dane dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących 10 i więcej osób. g Dane od 2021 r. zostały uogólnione w oparciu o wyniki by podać jego wartość. i Do 2021 r. dzieci w żłobkach łącznie z oddziałami żłobkowymi. Od 2023 r. dane prezentowane są na podstawie administracyjnych

sections in primary schools and pre-primary centres; including children in units performing health care activity throughout the school year. d Since 2019, the previous years. e Since 1 June 2025, data on job offers are not fully comparable with earlier periods due to methodological changes resulting from the persons. g Data since 2021 have been generalised on the basis of Census 2021 results and are not directly comparable with the data from the previous Since 2023 data are presented on the basis of administrative data sources.

Wyszczególnienie	2015	2019	2020	2021
Nakłady wewnętrzne ^a na działalność badawczą i rozwojową na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)	121,3	257,2	267,2	324,4
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych ^b w %	95,7	95,9	95,7	94,1
Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych ^b w %	3,5	3,3	3,5	4,9
Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw niefinansowych ^b w mln zł (ceny bieżące)	1614,8	1584,4	1309,3	1537,8
Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw niefinansowych ^b (rok poprzedni=100; ceny bieżące)	129,4	109,7	82,6	117,5
Sprzedaż detaliczna towarów ^c (rok poprzedni=100; ceny bieżące)	101,4	100,6	96,4	113,5
Drogi powiatowe i gminne o twardej nawierzchni na 100 km ² powierzchni ogólnej ^d	70,5	72,6	73,2	73,9
Udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej w %	7,6	4,0	4,1	3,9
Udział dochodów własnych w dochodach ogółem jednostek samorządu terytorialnego w %:				
Ogółem	50,6	44,9	45,7	46,1
Gminy ^f	54,5	46,4	46,3	46,1
Miasto na prawach powiatu	63,7	51,7	56,0	55,8
Powiaty	35,8	39,6	40,2	38,0
Województwo	32,8	28,4	29,0	40,9
Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem jednostek samorządu terytorialnego w %:				
Ogółem	12,7	19,4	14,7	12,7
Gminy ^f	12,4	16,2	11,3	10,7
Miasto na prawach powiatu	10,3	23,1	21,3	16,9
Powiaty	10,9	17,9	12,2	11,0
Województwo	22,5	39,3	29,4	22,3
Dotacje inwestycyjne ogółem ^g dla jednostek samorządu terytorialnego w mln zł:				
Ogółem	242,1	576,6	398,5	301,5
Gminy ^f	122,4	198,1	146,0	171,2
Miasto na prawach powiatu	22,3	166,7	112,0	66,6
Powiaty	28,0	53,9	33,6	24,4
Województwo	69,4	158,0	106,9	39,4
Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego w mln zł:				
Ogółem	93,7	-113,1	384,2	294,8
Gminy ^f	47,6	-72,6	208,2	292,4
Miasto na prawach powiatu	7,6	-40,1	34,8	-124,6
Powiaty	5,0	-41,0	56,5	39,8
Województwo	33,5	40,6	84,6	87,2

a Bez amortyzacji środków trwałych. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących 50 i więcej osób. c Dane dotyczą podmiotów mającej również status miasta na prawach powiatu. g Suma wszystkich typów dotacji inwestycyjnych.

U w a g a. Dane o ludności oraz współczynniki demograficzne, a także przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) opracowano przyjmując jako bazę Ludności i Mieszkań 2021.

a Excluding depreciation of fixed assets. b Data concern economic entities employing 50 and more persons. c Data concern economic entities employing g Sum of all types of investment grants.

N o t e. Data on population as well as demographic rates and indicators (per 1000 population etc.) were compiled on the basis: for 2015 and 2019 – of the

2022	2023	2024	2025	Specification
516,2	555,3	578,1	.	Intramural expenditure ^a on research and development per capita in PLN (current prices)
94,6	95,3	95,7	95,5	Cost level indicator in non-financial enterprises ^b in %
4,4	3,8	3,5	3,7	Net turnover profitability indicator in non-financial enterprises ^b in %
3130,2	3777,0	2725,6	2411,0	Investment outlays of non-financial enterprises ^b in million PLN (current prices)
203,6	120,7	72,2	88,5	Investment outlays of non-financial enterprises ^b (previous year=100; current prices)
122,8	94,4	82,9	116,2	Retail sale of goods ^c (previous year=100; current prices)
73,4	73,5	72,7 ^e	.	Powiat and gmina roads with hard surface per 100 km ² of total area ^d
5,6	6,2	9,2	.	Share of renewable energy sources in production of electricity in %
				Share of own revenue in total revenue of local government units in %:
48,3	47,4	45,5	.	Total
48,6	50,6	45,8	.	Gminas ^f
58,7	54,7	58,8	.	City with powiat status
40,7	32,8	32,2	.	Powiats
39,7	39,8	46,7	.	Voivodship
				Share of investment expenditure in total expenditure of local government units in %:
15,4	18,4	17,8	.	Total
14,3	18,0	17,9	.	Gminas ^f
16,5	13,0	10,6	.	City with powiat status
11,2	15,9	17,5	.	Powiats
29,1	34,7	29,9	.	Voivodship
				Total investment grants ⁹ for local government units in million PLN:
331,6	841,8	867,5	.	Total
191,0	434,9	586,3	.	Gminas ^f
58,8	161,3	66,3	.	City with powiat status
26,2	143,0	158,2	.	Powiats
55,6	102,6	56,7	.	Voivodship
				Result of budgets of local government units in million PLN:
-222,5	-232,4	118,4	.	Total
-104,0	-225,5	90,8	.	Gminas ^f
-85,3	-35,5	-74,7	.	City with powiat status
-28,3	-13,7	83,8	.	Powiats
-5,0	42,2	18,6	.	Voivodship

gospodarczych o liczbie pracujących 10 i więcej osób. d Stan w dniu 31 grudnia. e Dane nie obejmują gmin, które nie złożyły sprawozdań. f Bez gminy wyjściową: dla 2015 r. i 2019 r. – wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, od 2020 r. – wyniki Narodowego Spisu Powszechnego 10 and more persons. d As of 31 December. e Data exclude gminas that did not submit reports. f Excluding gmina which is also city with powiat status. results of the National Population and Housing Census 2011, since 2020 – of the results of the National Population and Housing Census 2021.

Rozdział 9

Chapter 9

Wybrane dane o mieście Opole

Selected data on the city of Opole

Wyszczególnienie	2015	2019	2020	2021
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tonach/rok:				
pyłowych	125	453	354	416
gazowych	555663	7562777	10245565	11314434
Odpady wytworzone ^a w tys. t	169,2	647,9	407,3	170,5
Zmieszane odpady komunalne wytworzone na 1 mieszkańca w kg	243,2	260,8	254,0	248,3
Ludność ^b	118931	128035	127540	126775
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,61	0,01	-1,41	-4,68
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,78 ^c	1,48	0,60	0,08
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym ^b	61	71	69	70
Dzieci w wieku 3–6 lat w placówkach wychowania przedszkolnego ^d na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat	.	1018	1029	1044
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^{be} w %	5,3	2,8	3,8	3,2
Udział długotrwale bezrobotnych ^b w %	50,8	41,6	42,5	55,3
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ^{bf}	6	4	6	6
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w %	2,2	1,9	1,9	1,7
Miejsca ^{bg} w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3	340	474	502	536
Odsetek dzieci w wieku do lat 3 objętych opieką w żłobkach i klubach dziecięcych ^{bg} w %	33,4	39,4	37,5	45,5
Liczba osób na 1 mieszkanie w zasobach mieszkaniowych ^b	2,30	2,21	2,17	2,12
Liczba osób na 1 przychodnię ^b	1081	1133	1099	1056
Porady lekarskie udzielone w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej na 1 mieszkańca	11,7	11,7	10,5	11,2
Podmioty gospodarki narodowej na 1000 ludności ^b	174	170	174	180
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności ^b	110	109	111	115
Spółki handlowe na 1000 ludności ^b	23	22	23	25
Wskaźnik rentowności obrotu netto ^h w %	3,8	3,1	3,5	4,8
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	2,7	9,2	7,3	8,7
Dochody własne budżetu miasta na prawach powiatu na 1 mieszkańca w zł	3452,73	4606,99	5640,14	5324,96
Wydatki majątkowe budżetu miasta na prawach powiatu na 1 mieszkańca w zł	594,15	2212,46	2263,72	2576,22

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. b Stan w dniu 31 grudnia. c Do obliczenia salda migracji w przypadku migracji zagranicznych przyjęto dane za cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą. e Do wyliczenia przyjęto liczbę pracujących uwzględniając pracujących w gospodarstwie 2021 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2020; od 2022 r. na podstawie administracyjnych źródeł danych. f Od 1 czerwca 2025 r. dane o ofertach pracy o rynku pracy i służbach zatrudnienia. g Do 2021 r. miejsca i dzieci w żłobkach łącznie z oddziałami żłobkowymi. Od 2023 r. dane prezentowane są na U w a g a. Dane o ludności oraz współczynniki demograficzne, a także przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) opracowano przyjmując jako bazę Ludności i Mieszkań 2021.

a Excluding municipal waste. b As of 31 December. c In calculating the net migration in case of the international migration data for 2014 was adopted. throughout the school year. e The number of employed persons, including estimated data of employed persons on private farms in agriculture was used on the basis of administrative data sources. f Since 1 June 2025, data on job offers are not fully comparable with earlier periods due to methodological staying in nurseries including nursery sections. Since 2023 data are presented on the basis of administrative data sources. h Data concern economic N o t e. Data on population as well as demographic rates and indicators (per 1000 population etc.) were compiled on the basis: for 2015 and 2019 – of the

2022	2023	2024	2025	Specification
				Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in tonnes/year:
316	267	186	.	particulate
9638939	9399778	7734619	.	gaseous
185,9	152,4	129,1	.	Waste generated ^a in thousand tonnes
242,6	236,4	244,0	.	Mixed municipal waste generated per capita in kg
126458	126077	125492	124563	Population ^b
-1,76	-3,21	-4,08	-4,53	Natural increase per 1000 population
0,21	-0,09	-0,68	-1,57	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population
72	73	74	74	Non-working age population per 100 persons of working age ^b
1113	1120	1117	.	Children aged 3–6 in pre-primary education establishments ^d per 1000 children aged 3–6
3,1	2,9	2,9	3,2	Registered unemployment rate ^{be} in %
50,5	48,6	46,2	46,0	Share of long-term unemployed persons ^b in %
10	6	5	7	Registered unemployed persons per job offer ^{bf}
1,5	1,6	1,7	.	Beneficiaries of social assistance at domicile in total number of population in %
599	614	642	.	Places ^{b9} in nurseries and children's clubs per 1000 children up to the age of 3
47,6	47,0	47,0	.	Percent of children up to the age of 3 in care in nurseries and children's clubs ^{b9} in %
2,09	2,06	2,03	.	Population per dwelling in dwelling stocks ^b
965	876	860	.	Population per outpatient department ^b
11,9	12,6	13,7	.	Medical consultations provided in outpatient health care per capita
185	188	193	198	Entities of the national economy per 1000 population ^b
118	120	123	127	Natural persons conducting economic activity per 1000 population ^b
26	27	28	29	Commercial companies per 1000 population ^b
3,8	4,3	3,9	3,4	Net turnover profitability indicator ^h in %
6,9	5,7	5,1	2,9	Dwellings completed per 1000 population
5695,92	6111,34	7158,36	.	Own revenue of city with powiat status budget per capita in PLN
1842,18	2353,30	1841,80	.	Property expenditure of city with powiat status budget per capita in PLN

2014 r. d W przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i punktach przedszkolnych; łącznie z dziećmi przebywającymi przez darstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych: dla 2015 r. oraz dla lat 2019–2020 na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010, nie są w pełni porównywalne z okresami wcześniejszymi ze względu na zmiany metodologiczne wynikające z wejścia w życie ustawy z dnia 20 marca 2025 r. na podstawie administracyjnych źródeł danych. h Dane dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących 50 i więcej osób.

wyjściową: dla 2015 r. i 2019 r. – wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, od 2020 r. – wyniki Narodowego Spisu Powszechnego

d In nursery schools, pre-primary sections in primary schools and pre-primary centres; including children in units performing health care activity for calculation, estimated: for 2015 as well as for 2019–2020 on the basis of the Agricultural Census 2010, for 2021 – Agricultural Census 2020; since 2022 changes resulting from the entry into force of the Act of 20 March 2025 on the Labour Market and Employment Services. g Until 2021 places and children entities employing 50 and more persons.

results of the National Population and Housing Census 2011, since 2020 – of the results of the National Population and Housing Census 2021.

Aneks

Annex

Wybrane dane dla Obszarów Strategicznej Interwencji na tle miast i obszarów wiejskich w województwie opolskim

Selected data for Areas of Strategic Intervention against the background of urban and rural areas in Opolskie Voivodship

Obszar Strategicznej Interwencji (OSI) to określony w strategii rozwoju regionalnego obszar o istniejących lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych, a także o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych lub przestrzennych, na który ukierunkowane będą działania rozwojowe i wsparcie w programach rozwoju.

Do Obszarów Strategicznej Interwencji zalicza się m.in.:

- miasta średniej wielkości tracące funkcje społeczno-gospodarcze,
- obszary zagrożone trwałą marginalizacją.

Zgodnie z Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030 w województwie opolskim uznano 8 miast średniej wielkości tracące funkcje społeczno-gospodarcze (Brzeg, Kędzierzyn-Koźle, Kluczbork, Krapkowice, Namysłów, Nysa, Prudnik, Strzelce Opolskie) oraz 15 obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją (gminy: Baborów, Branice, Cisek, Domaszowice, Gorzów Śląski, Kamiennik, Murów, Otmuchów, Pakosławice, Pawłowiczki, Paczków, Radłów, Świerczów, Wilków, Wołczyn).

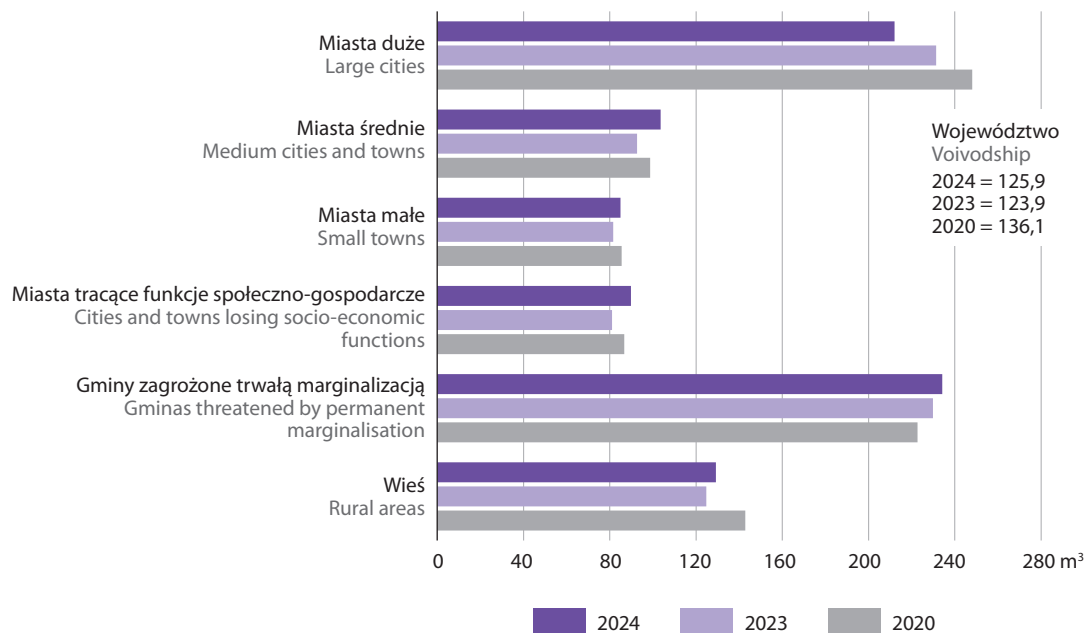
Area of Strategic Intervention (ASI) is an area defined in the regional development strategy with existing or potential functional connections, as well as specific social, economic or spatial conditions, to which development activities and support in development programmes will be directed.

Strategic Intervention Areas include, among others:

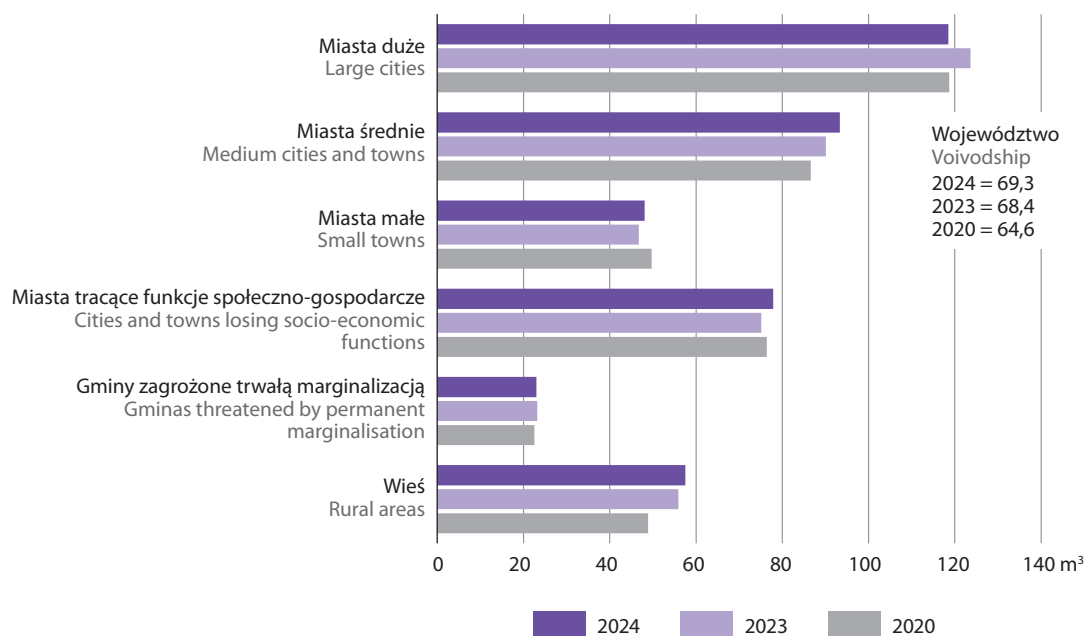
- medium-sized urban areas losing their socio-economic functions,
- areas at risk of permanent marginalisation.

In accordance with the National Regional Development Strategy 2030, in the Opolskie Voivodship, 8 medium-sized urban areas were identified as losing their socio-economic functions (Brzeg, Kędzierzyn-Koźle, Kluczbork, Krapkowice, Namysłów, Nysa, Prudnik, Strzelce Opolskie) as well as 15 areas at risk of permanent marginalisation (gminas: Baborów, Branice, Cisek, Domaszowice, Gorzów Śląski, Kamiennik, Murów, Otmuchów, Pakosławice, Pawłowiczki, Paczków, Radłów, Świerczów, Wilków, Wołczyn).

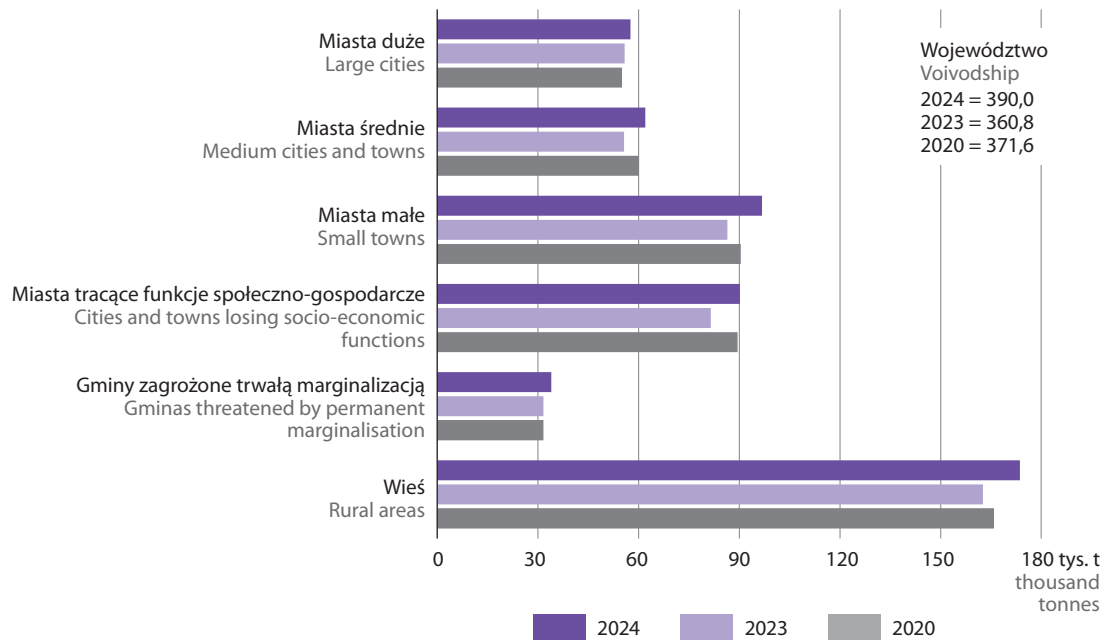
Wykres 1. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 mieszkańca
Chart 1. Consumption of water for needs of the national economy and population per capita

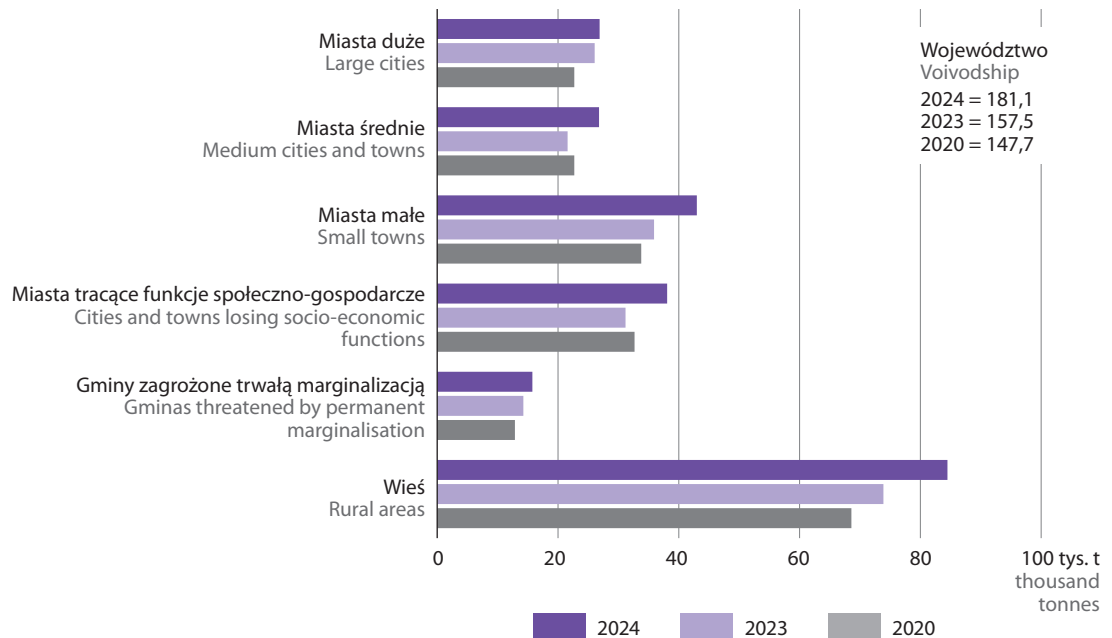
Wykres 2. Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi na 1 mieszkańca
Chart 2. Industrial and municipal wastewater requiring treatment discharged to water or land per capita

Wykres 3. Odpady komunalne wytworzone
Chart 3. Generated municipal waste

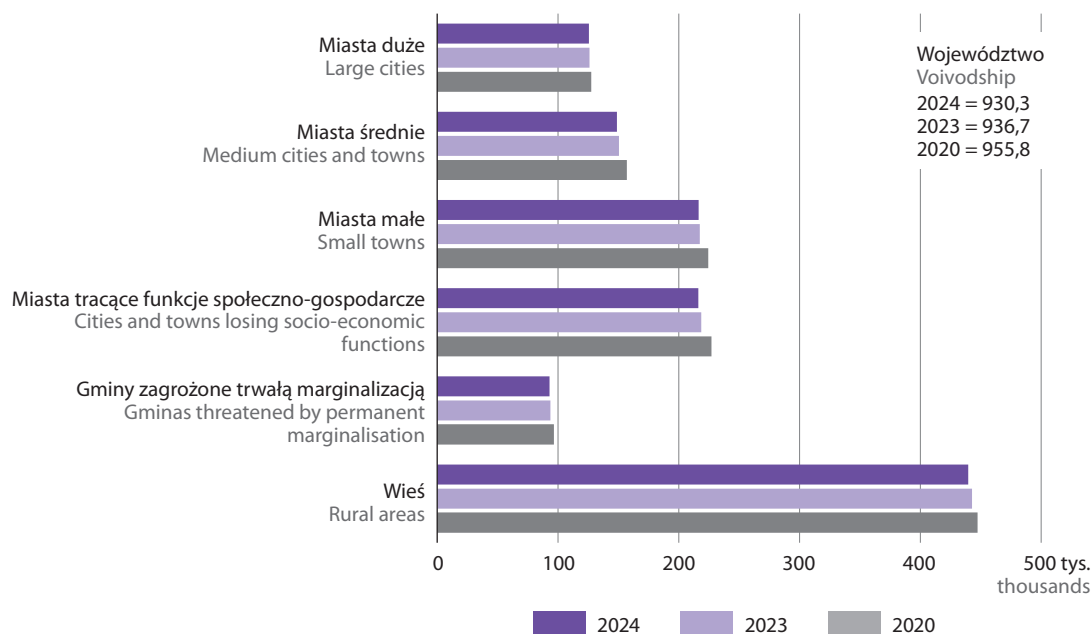

Wykres 4. Odpady komunalne wytworzone selektywnie
Chart 4. Separately generated municipal waste

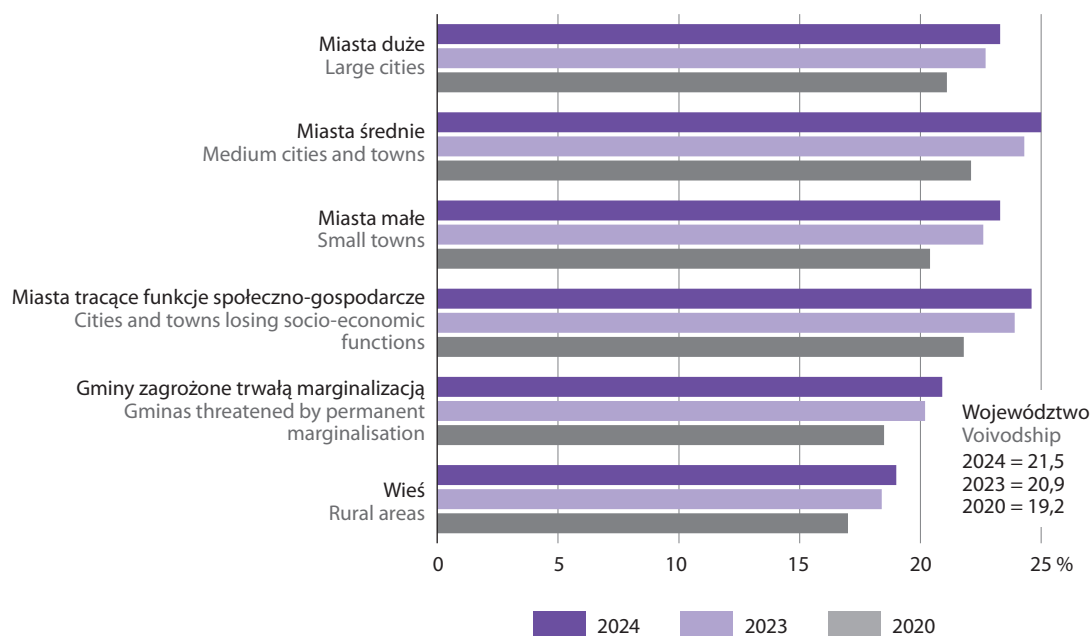
Wykres 5. Ludność
Stan w dniu 31 grudnia

Chart 5. Population
As of 31 December

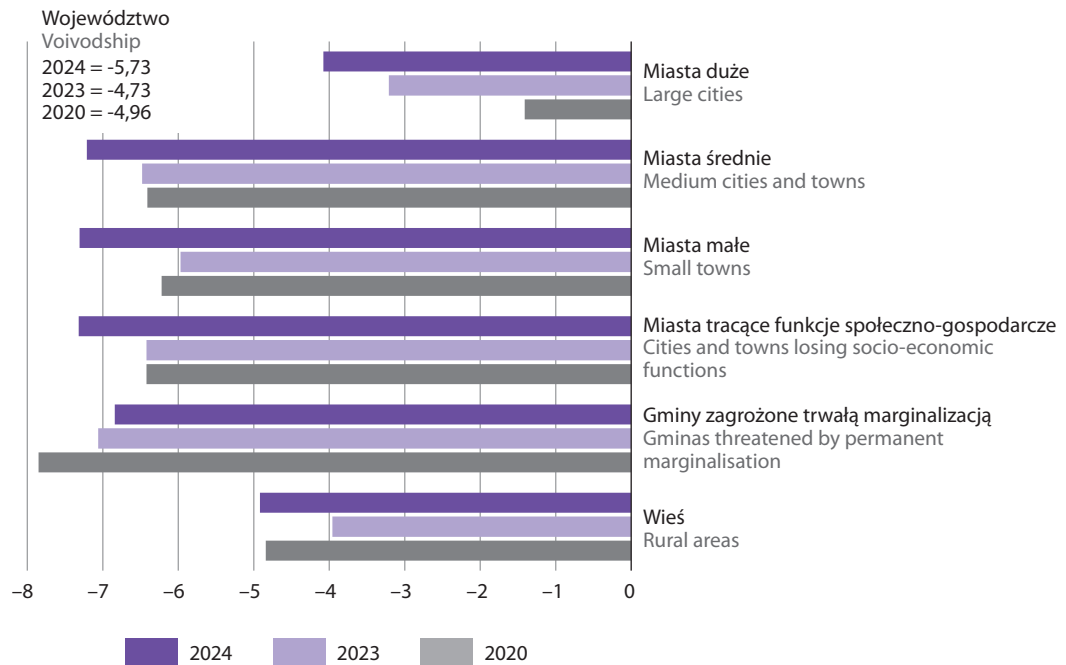

Wykres 6. Udział ludności w wieku 65 lat i więcej w ogólnej liczbie ludności
Stan w dniu 31 grudnia

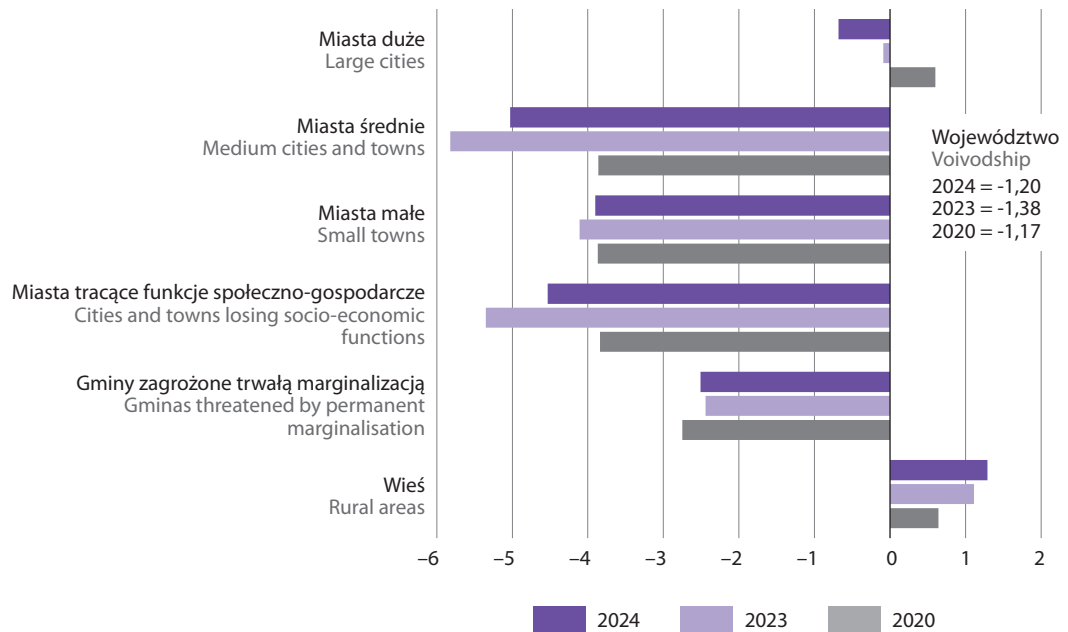
Chart 6. Share of population aged 65 and more in the total number of population
As of 31 December

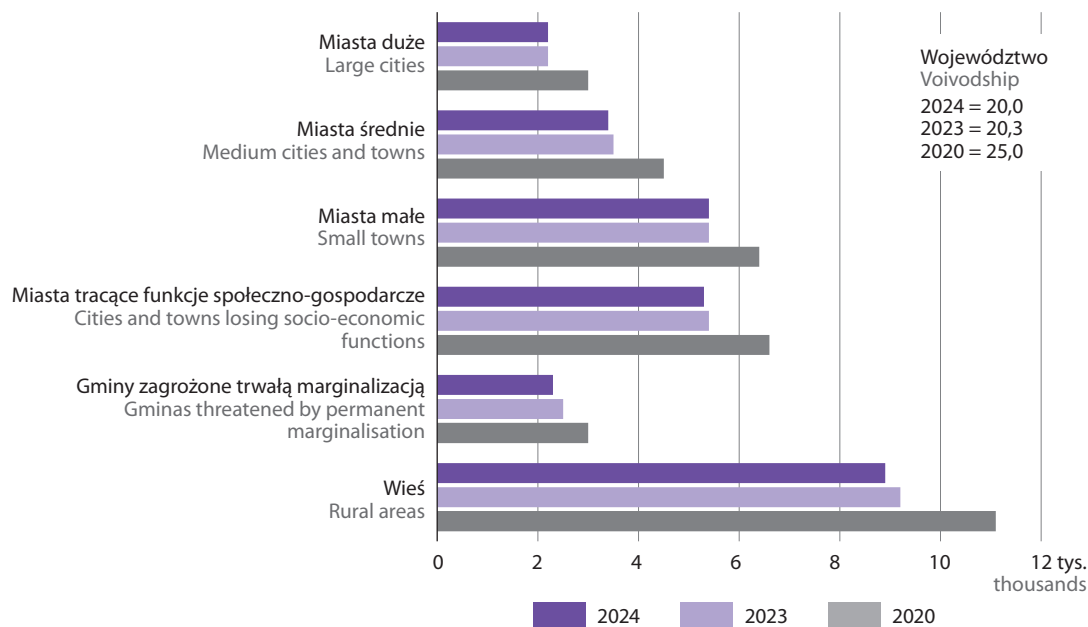
Wykres 7. Przyrost naturalny na 1000 ludności
Chart 7. Natural increase per 1000 population

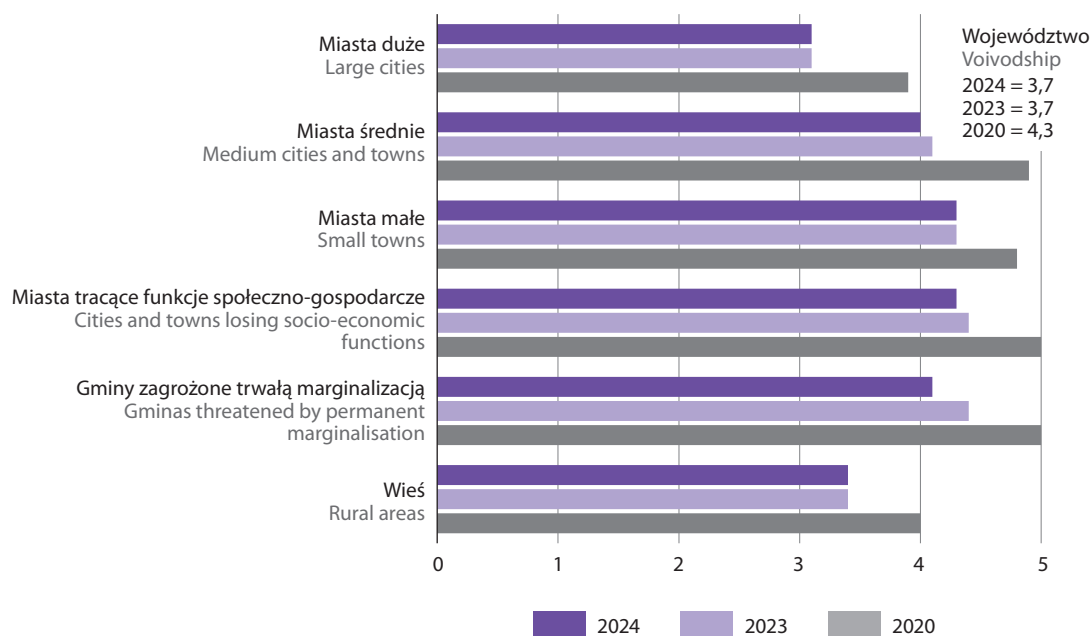
Wykres 8. Saldo migracji na pobyt stały na 1000 ludności
Chart 8. Net migration for permanent residence per 1000 population

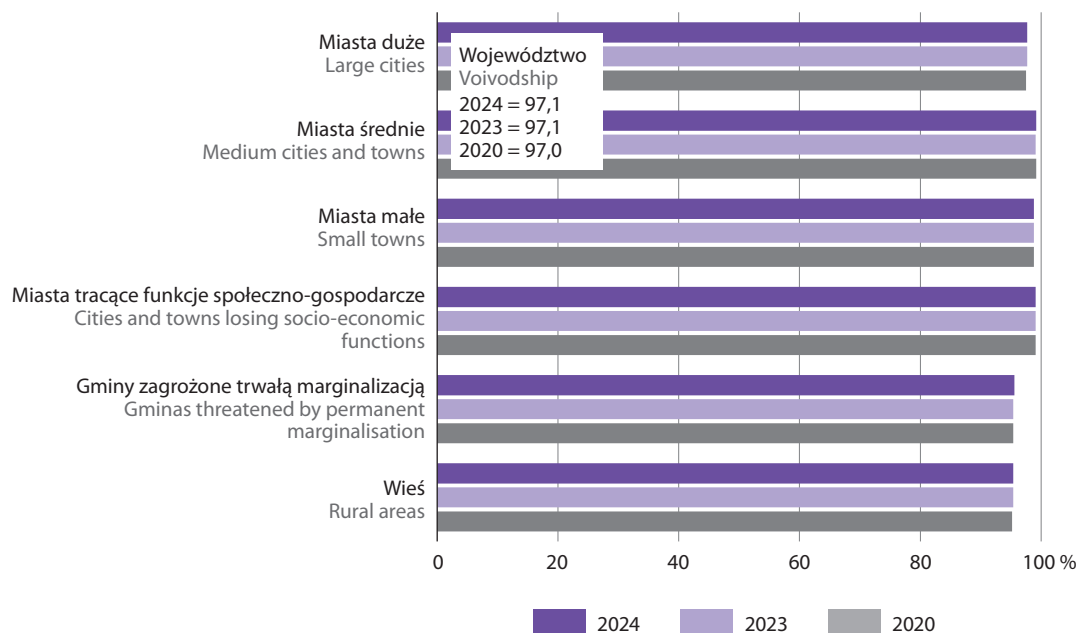
Wykres 9. Bezrobotni zarejestrowani
Stan w dniu 31 grudnia
 Chart 9. Registered unemployed persons
 As of 31 December

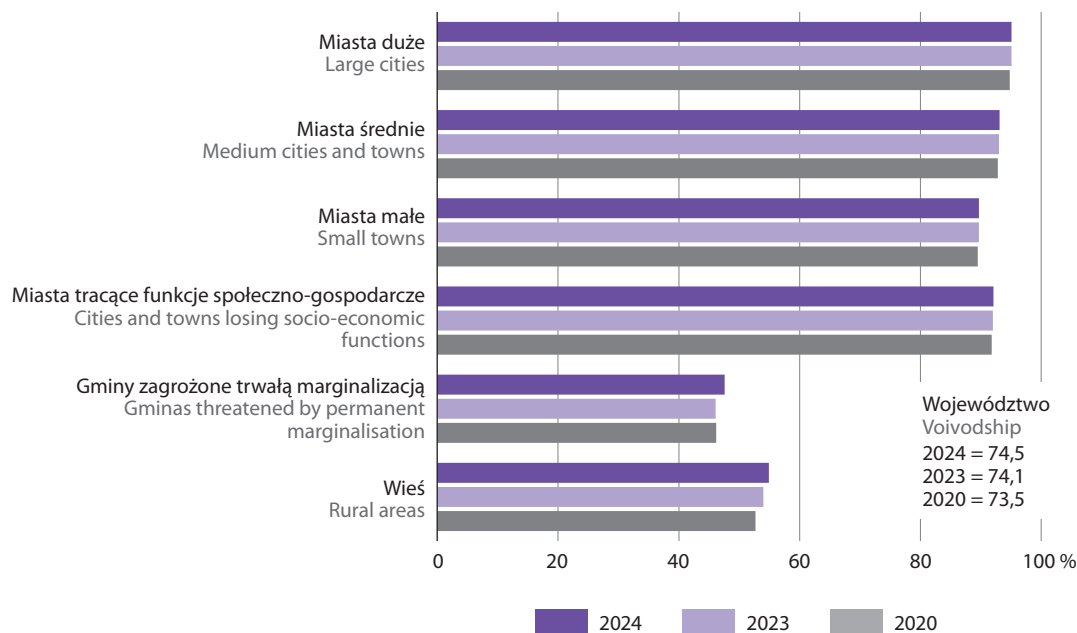
Wykres 10. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych na 100 osób w wieku produkcyjnym
Stan w dniu 31 grudnia
 Chart 10. Number of registered unemployed persons per 100 persons of working age
 As of 31 December

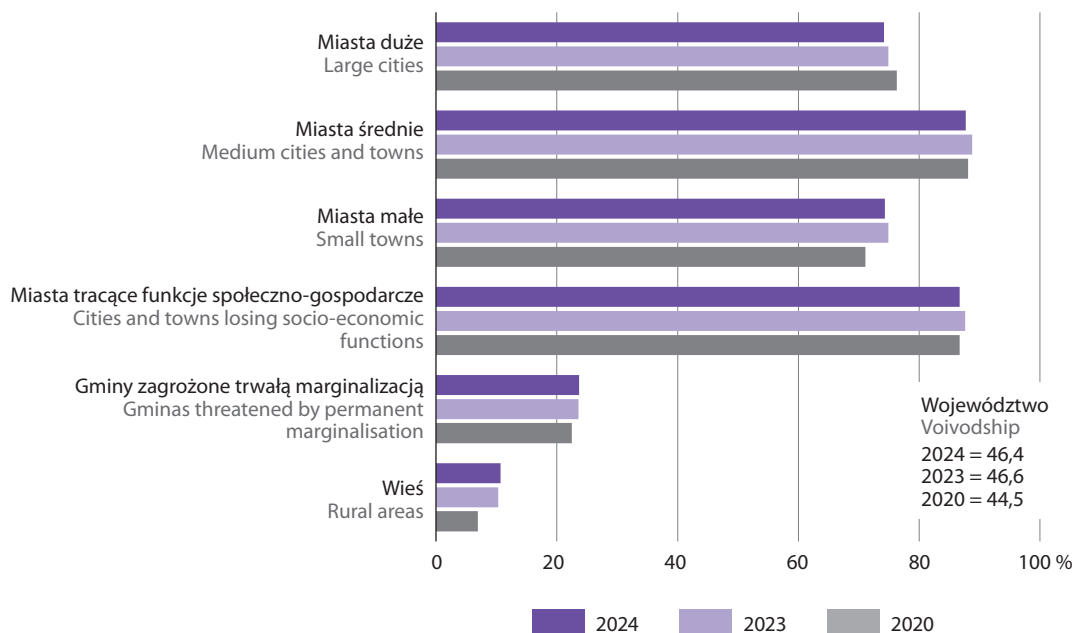
Wykres 11. Udział ludności korzystającej z sieci wodociągowej
Chart 11. Share of population using the water supply network

Wykres 12. Udział ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej
Chart 12. Share of population using the sewage network

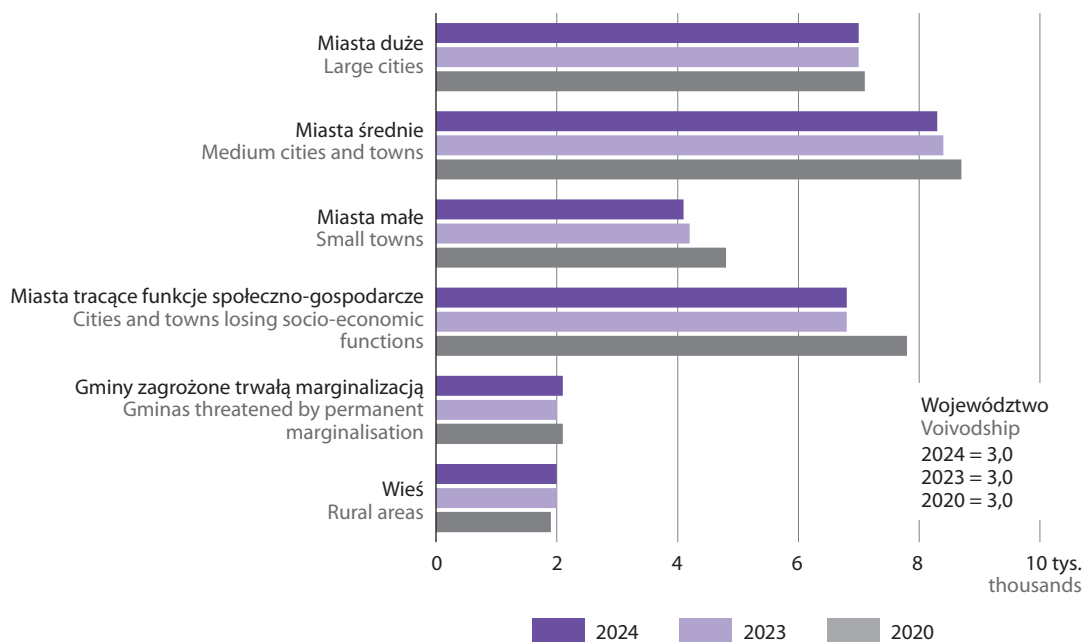

Wykres 13. Udział ludności korzystającej z sieci gazowej
Chart 13. Share of population using the gas supply system

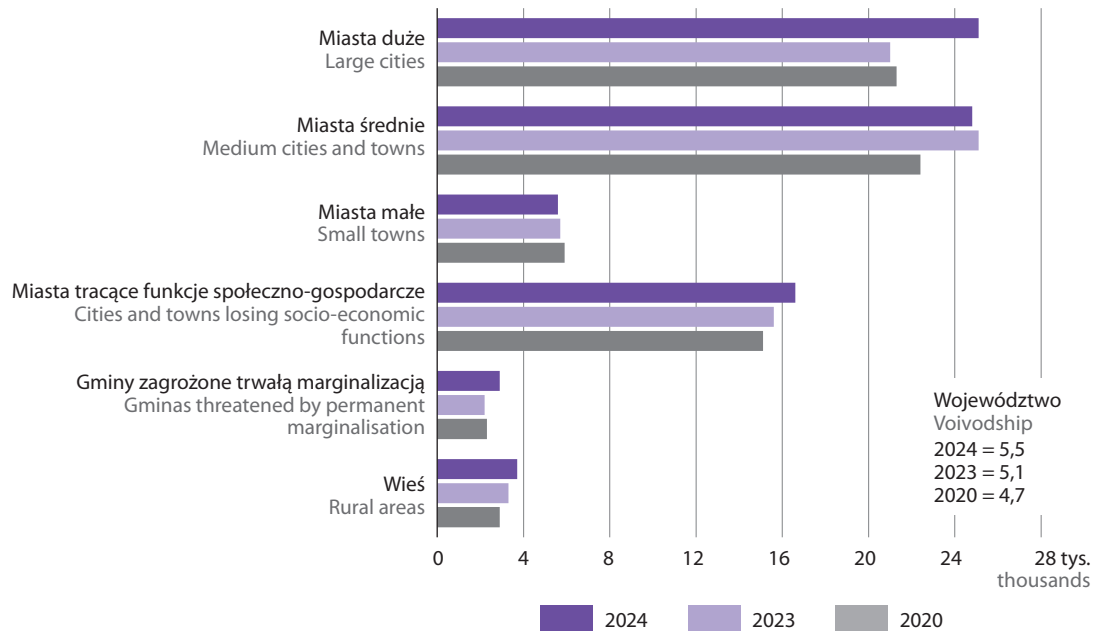
Wykres 14. Liczba ludności na 1 placówkę biblioteczną
Stan w dniu 31 grudnia

Chart 14. Number of population per library
As of 31 December

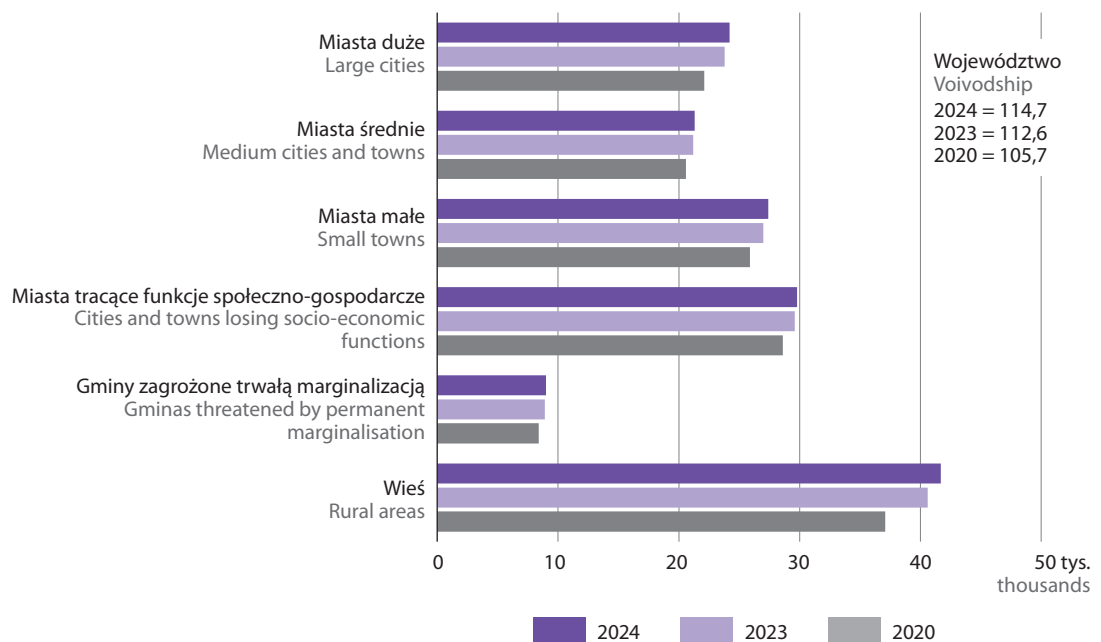
**Wykres 15. Liczba ludności na 1 placówkę kultury
Stan w dniu 31 grudnia**

Chart 15. Number of population per cultural institution
As of 31 December

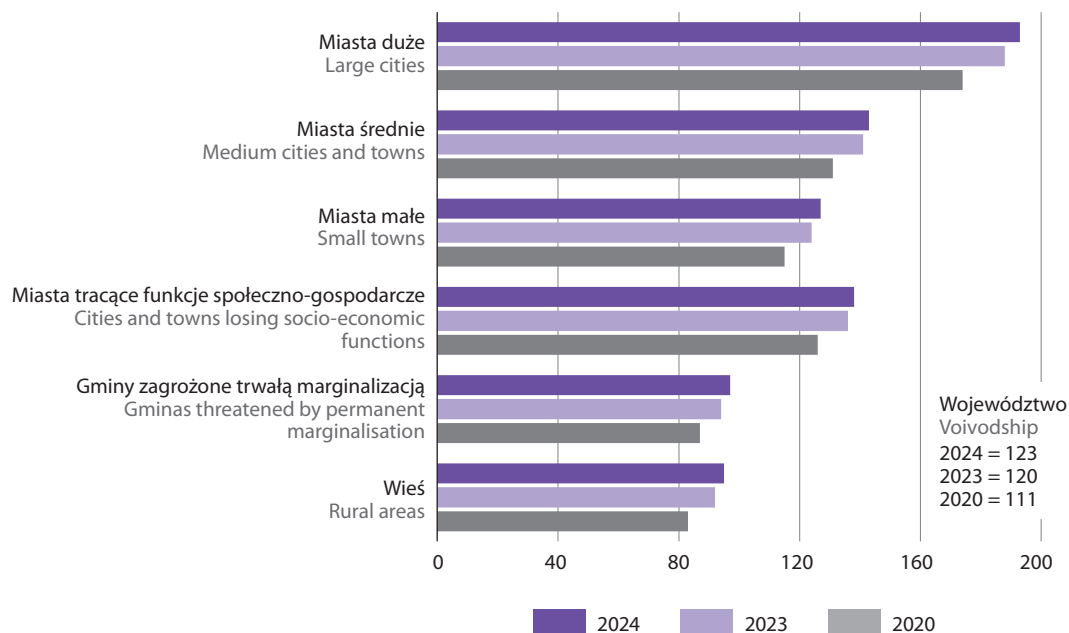
**Wykres 16. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON
Stan w dniu 31 grudnia**

Chart 16. Entities of the national economy entered in the REGON register
As of 31 December

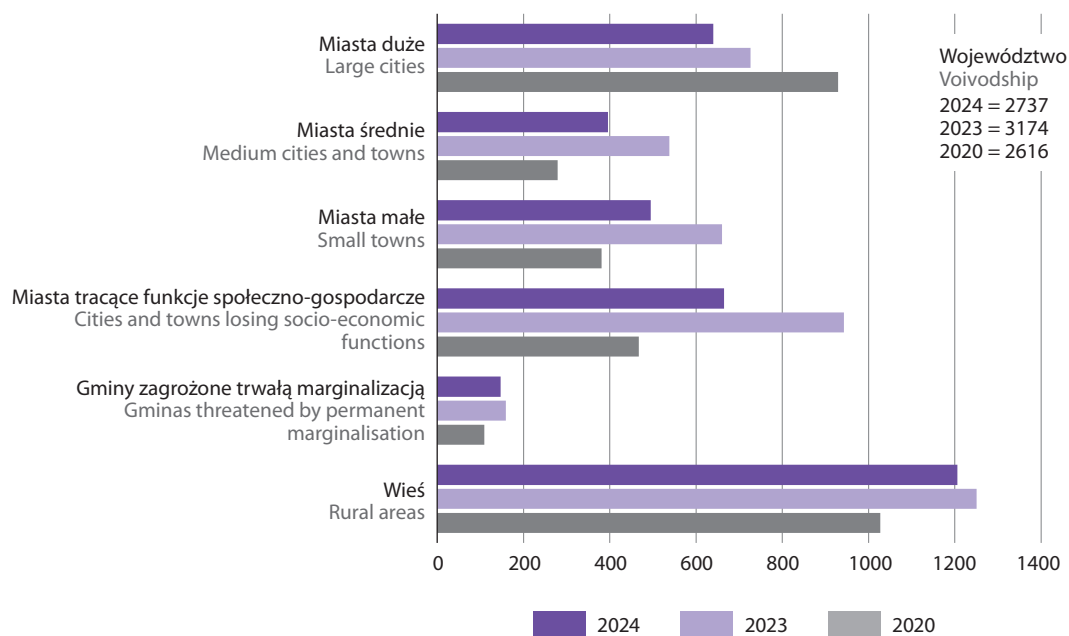
**Wykres 17. Liczba podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 1000 ludności
Stan w dniu 31 grudnia**

Chart 17. Number of entities of the national economy entered in the REGON register per 1000 population
As of 31 December

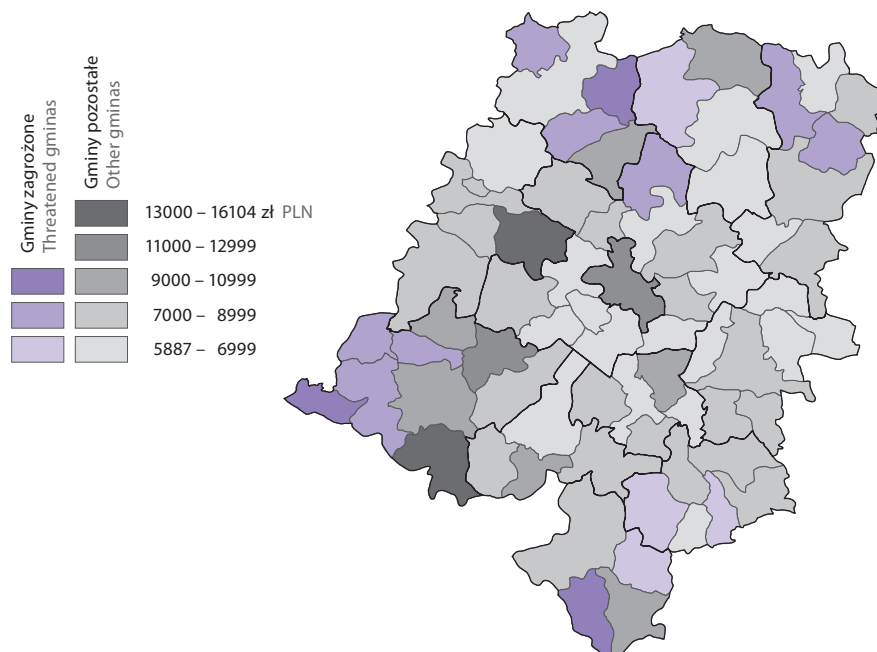

Wykres 18. Mieszkania oddane do użytkowania

Chart 18. Dwellings completed

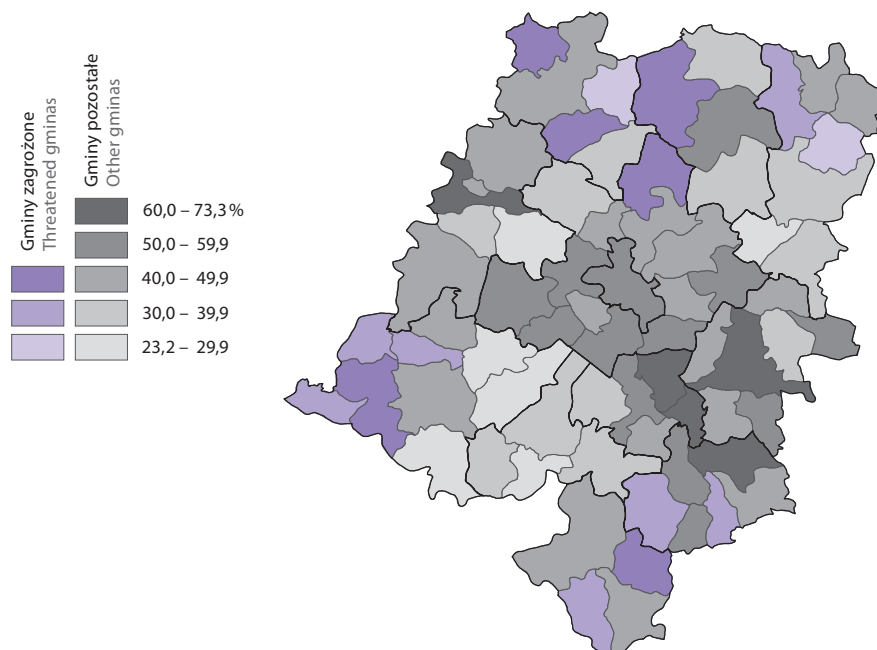

Mapa 1. Dochody ogółem budżetów gmin^a na 1 mieszkańca w 2024 r.
Map 1. Total revenue of the budgets of gminas^a per capita in 2024

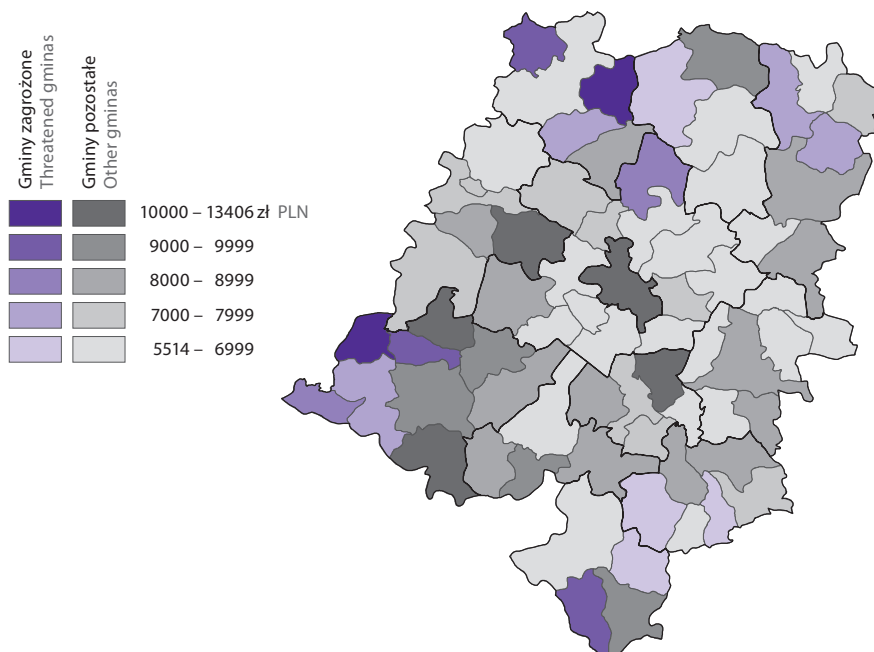
a Dochody budżetu miasta na prawach powiatu obejmują środki otrzymane w ramach części gminnej i powiatowej.
a Revenue of budget of the city with powiat status include funds received under the gmina and powiat parts.

Mapa 2. Udział dochodów własnych w dochodach ogółem budżetów gmin^a w 2024 r.
Map 2. Share of own revenue in total revenue of the budgets of gminas^a in 2024

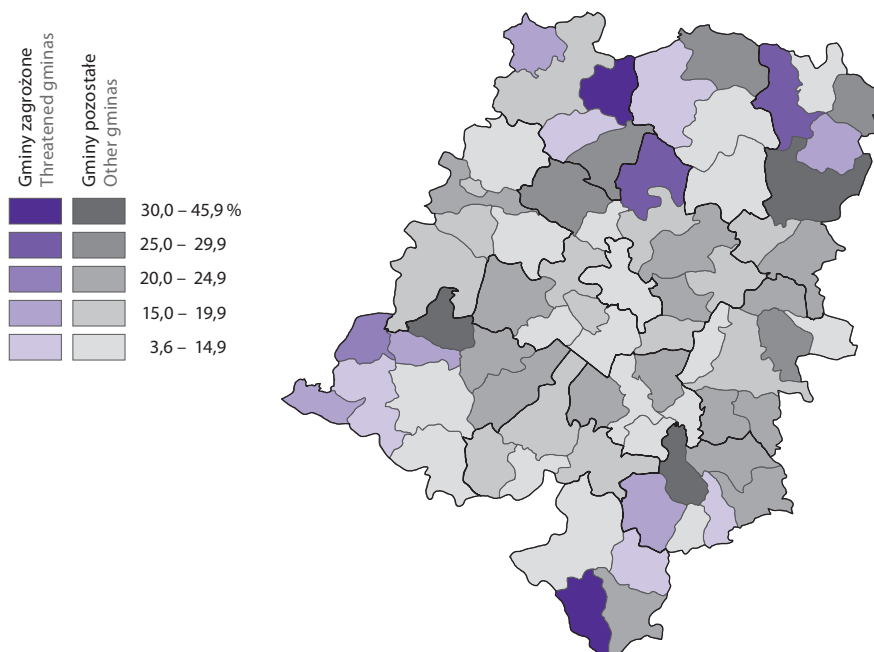
a Dochody budżetu miasta na prawach powiatu obejmują środki otrzymane w ramach części gminnej i powiatowej.
a Revenue of budget of the city with powiat status include funds received under the gmina and powiat parts.

Mapa 3. Wydatki ogółem budżetów gmin^a na 1 mieszkańca w 2024 r.
Map 3. Total expenditure of the budgets of gminas^a per capita in 2024

a Wydatki budżetu miasta na prawach powiatu dotyczą zadań statutowych gminy i powiatu.
a Expenditure of budget of the city with powiat status concerns the statutory tasks of gmina and powiat.

Mapa 4. Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem budżetów gmin^a w 2024 r.
Map 4. Share of investment expenditure in total expenditure of the budgets of gminas^a in 2024

a Wydatki budżetu miasta na prawach powiatu dotyczą zadań statutowych gminy i powiatu.
a Expenditure of budget of the city with powiat status concerns the statutory tasks of gmina and powiat.

Źródła danych

- Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
- Centralna Komisja Egzaminacyjna
- Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
- Główny Urząd Geodezji i Kartografii
- Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego
- Komenda Główna Policji
- Ministerstwo Edukacji Narodowej
- Ministerstwo Finansów
- Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej
- Ministerstwo Klimatu i Środowiska
- Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego
- Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
- Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
- Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji
- Ministerstwo Zdrowia
- Regionalna Izba Obrachunkowa
- Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej
- Zakład Ubezpieczeń Społecznych

Sources of data

- Agriculture Restructuring and Modernisation Agency
- Central Examination Board
- General Directorate for National Roads and Motorways
- Head Office of Geodesy and Cartography
- Agricultural Social Insurance Fund
- National Police Headquarters
- Ministry of National Education
- Ministry of Finance
- Ministry of Development Funds and Regional Policy
- Ministry of Climate and Environment
- Ministry of Science and Higher Education
- Ministry of Family, Labour and Social Policy
- Ministry of Agriculture and Rural Development
- Ministry of Interior and Administration
- Ministry of Health
- Regional Chamber of Audit
- Patent Office of the Republic of Poland
- Social Insurance Institution